

MESTO NITRA

Materiál na rokovanie Mestského zastupiteľstva v Nitre

Predkladateľ:	Marek Hattas, primátor mesta Nitry
Číslo materiálu:	1069/2025
Názov materiálu:	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Nitra na roky 2026-2032 s výhľadom do roku 2042
Spracovatelia:	Vladimír Ballay – vedúci odboru projektového a strategického riadenia Monika Reiskupová – odborná referentka
Napísali:	Monika Reiskupová – odborná referentka
Prizvať:	
Dátum rokovania MZ:	23.10.2025
Dátum vyhotovenia:	1.10.2025

Návrh na uznesenie:	Mestské zastupiteľstvo v Nitre p r e r o k o v a l o Návrh Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Nitra na roky 2026-2032 s výhľadom do roku 2042 s c h v a ľ u j e Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Nitra na roky 2026-2032 s výhľadom do roku 2042 u k l a d á vedúcemu odboru projektového a strategického riadenia zabezpečiť postup stanovený zákonom č. 539/2008 Z. z o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov

Podpis predkladateľa:	

Dôvodová správa

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Nitra na roky 2026 – 2032 s výhľadom do roku 2042 (ďalej len „PHRSR“) bol vypracovaný v zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov a v súlade so zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení. Predstavuje základný strednodobý strategický dokument samosprávy, ktorý stanovuje rozvojové priority a ciele mesta v súlade s Národnou stratégiou regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, záväznou časťou územnoplánovacej dokumentácie mesta a aktuálnou sociálno-ekonomickou situáciou. Spolu s Územným plánom mesta Nitra tvorí kľúčový nástroj pre riadenie a rozvoj samosprávy. Dokument poskytuje komplexný pohľad na stav hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta a určuje strategické ciele, rozvojové priority a opatrenia v súlade s Partnerskou dohodou SR (PD), Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja (PHRSR NSK) a Integrovanou územnou stratégiou Nitrianskeho samosprávneho kraja (IÚS NSK) a Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja strategicko-plánovacieho regiónu Nitra (SPR Nitra). Integrovaná územná stratégia funkčnej mestskej oblasti Nitra (ďalej len „IÚS FMO“) je jeho integrálnou súčasťou.

V súlade so zákonom č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie bol PHRSR predmetom zisťovacieho konania. Okresný úrad v Nitre rozhodnutím č. OU-NR-OSZP3-2025/028789-018 z dňa 12.05.2025 rozhodol, že dokument nebude ďalej posudzovaný.

Dokument bol spracovaný podľa metodiky Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR („Metodika tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného smart rozvoja“). PHRSR zastrešuje všetky plánovacie a strategické dokumenty mesta pre jednotlivé oblasti rozvoja, usmerňuje procesy smerom k udržateľnému rozvoju a bol pripravený na princípe partnerstva. Jeho spracovanie bolo súčasťou strategického plánovania a riadenia mesta, ktoré zabezpečoval odbor projektového a strategického riadenia.

Obsah dokumentu je štruktúrovaný do analytickej časti (hodnotenie východiskovej situácie, potenciálu a rizík), strategickej časti (vizia, priority a ciele), programovej časti (opatrenia a aktivity) a realizačnej časti (implementačný rámec, partnerstvá, monitorovanie a hodnotenie). Súčasťou dokumentu je aj finančný rámec, ktorý určuje zdroje a nástroje realizácie. Kľúčovým implementačným nástrojom sú dvojročné Akčné plány, previazané s programovým rozpočtom mesta. Tieto akčné plány stanovujú záväzný harmonogram činností, projektových zámerov a aktivít podľa jednotlivých cieľov a opatrení. Najbližší Akčný plán na roky 2026-2027 bude predložený Mestskému zastupiteľstvu v Nitre na schválenie. Plnenie PHRSR bude sledované cez realizáciu Akčného plánu, dosahovania cieľov a ukazovateľov rozvoja. Monitorovanie bude prebiehať raz ročne prostredníctvom Informatívnej správy predkladanej Mestskému zastupiteľstvu v Nitre.

Samotný proces prípravy prebiehal v siedmich fázach, od identifikácie potrieb a prípravných prác, cez analytickú a strategickú fázu, tvorbu návrhu stratégie a nastavenie implementácie až po prerokovanie a schvaľovanie. Gestorom spracovania bolo Mesto Nitra, proces koordinoval riadiaci tím spolu so spracovateľom v súlade s organizačnou štruktúrou prijatou pre prípravnú fázu a tvorbu stratégie. Do tvorby dokumentu sa zapojili externí analytici, zástupcovia

Nitrianskeho samosprávneho kraja, odborná aj laická verejnosť, sociálno-ekonomickí partneri a volení predstavitelia mesta. Výsledný návrh cieľov, opatrení a aktivít bol pripravený v rámci siedmich tematických pracovných skupín – Urbanizmus, Životné prostredie, Doprava, Vzdelávanie, mládež a šport, Kultúra, kreatívny priemysel a cestovný ruch, Zdravotná a sociálna oblasť, Správa mesta a Bezpečnosť. Dve horizontálne strategické oblasti – Smart a Digitalizácia – boli spracované naprieč všetkými témami.

Príprava strategického dokumentu prebiehala v súlade so schválenou organizačnou štruktúrou (Príloha č. 1 tejto Dôvodovej správy). Návrh PHRSR bol v jednotlivých fázach spracovania opakovane zasielaný členom príslušných komisií MZ na pripomienkovanie formou per rollam a zároveň bol predstavený alebo prerokovaný na ich zasadnutiach vedúcim OPaSR, koordinátorom, alebo členom Tímu pre tvorbu stratégie. Vznesené pripomienky boli vyhodnotené vedúcimi pracovných skupín a zapracované do dokumentu. Dokument bol zároveň predstavený Riadiacemu výboru (tvorenému z vedenia mesta, predsedov poslaneckých klubov a hlavného architekta mesta) vedúcim odboru projektového a strategického riadenia. Po ukončení pripomienkovania v komisiách MZ mu boli zasielané aktualizované znenia dokumentu na vyjadrenie (formou zdieľaného súboru). Rovnakým postupom bol odsúhlasený PHRSR pred jeho podaním na Okresný úrad v Nitre na posúdenie v súlade so zákonom č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie.

Do procesu prípravy sa aktívne zapájala aj široká verejnosť. Priebežné výstupy boli zverejňované na webovej stránke a sociálnych sieťach mesta a názory obyvateľov sa zbierali prostredníctvom rôznych participatívnych nástrojov.

Vypracovanie PHRSR je nielen zákonnou povinnosťou a podmienkou pre získanie finančných zdrojov zo štátneho rozpočtu a fondov EÚ, ale predovšetkým nástrojom koncepčného a transparentného riadenia rozvoja mesta. Dokument slúži ako rámec pre efektívne riešenie výziev, zlepšenie kvality života obyvateľov, podporu podnikateľského prostredia a posilnenie zapojenia občanov na rozhodovaní.

Predkladaný návrh PHRSR predstavuje ucelenú stratégiu rozvoja mesta Nitra do roku 2032 s dlhodobým výhľadom do roku 2042 a je základom pre koordinované a udržateľné smerovanie mesta v nasledujúcich rokoch a bol pripravený na základe hĺbkového zisťovania potrieb a výziev, vďaka čomu dokáže pružne reagovať aj na priority a požiadavky nadchádzajúceho programového obdobia.

Príloha 1 Dôvodovej správy

Organizačná štruktúra tvorby PHRSR mesta Nitra na roky 2026 – 2032 s výhľadom do roku 2042

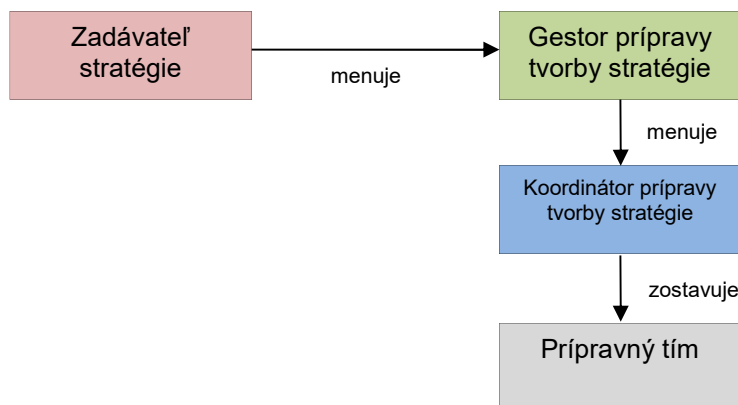
Charakteristika a účel

Tato organizačná štruktúra tvorby PHRSR obsahuje popis základných úloh, pozície, právomocí a zodpovedností v priebehu prípravy a realizácie tvorby PHRSR v súlade s Metodikou tvorby PHRSR 2020, verzia 1.0.4).

1. Fáza 1 - Identifikácia potreby a impulzov vypracovania PHRSR a rozhodnutie o začatí prípravných prác

Názov úlohy/pozície	Meno Priezvisko/ pozícia	Popis úloh, právomocí Meno Priezvisko/ pozícia a zodpovedností
Zadávatel' stratégie	Marek Hattas, primátor	▪ Je zodpovedný za politické zadanie vytvoriť stratégiu (formuluje predbežnú víziu). ▪ Menuje gestora prípravy tvorby stratégie. ▪ Schvaľuje vstupnú správu, rozhoduje o ďalšom postupe tvorby stratégie (navrhutej vo vstupnej správe).
Gestor prípravy tvorby stratégie	Mgr. Miloslav Špoták, viceprimátor	▪ Menuje koordinátora prípravy tvorby stratégie. ▪ Zodpovedá za vytvorenie plánu prípravných prác a schvaľuje ho. ▪ Zodpovedá za tvorbu vstupnej správy
Koordinátor prípravy tvorby stratégie	Mgr. Vladimír Ballay, vedúci OPaSR Ing. Monika Reiskupová KPred	▪ Zostavuje a riadi Prípravný tím. ▪ Vytvára plán prípravných prác (v spolupráci s prípravným tímom). ▪ Zodpovedá za riadenie prípravy tvorby stratégie a realizáciu aktivít podľa plánu prípravných prác. ▪ Identifikuje potrebu zmeny plánu prípravných prác. ▪ Vytvára vstupnú správu (v spolupráci s prípravným tímom).
Prípravný tím	OPaSR: Mgr. Marek Dojčán, Ing. Katarína Kretterová Ing. Daša Petriková	▪ Vytvára Plán prípravných prác. ▪ Robí jednotlivé aktivity podľa Plánu prípravných prác, najmä vykonáva: ○ zber dát, ○ analýzy. ▪ Vytvára Vstupnú správu.

Grafická schéma organizačnej štruktúry fázy 1

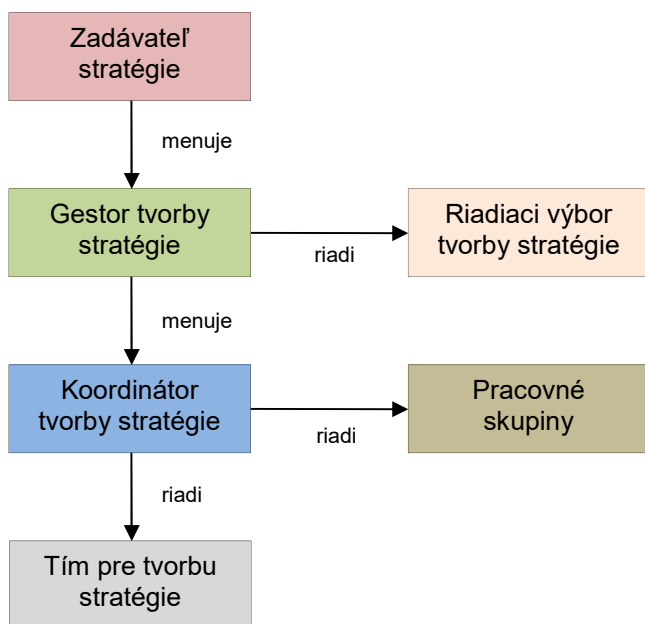
2. Fáza 2 – 7 tvorby stratégie

Názov úlohy/pozície	Meno Priezvisko/ pozícia	Popis úloh, právomocí a zodpovedností
Zadávatel' stratégie	Marek Hattas, primátor	▪ Menuje gestora tvorby stratégie. ▪ Rozhoduje o výbere varianty sady strategických cieľov k rozpracovaniu. ▪ Schvaľuje víziu, globálne a strategické ciele. ▪ Je pravidelne informovaný o priebehu tvorby stratégie a o vybraných výstupoch (napr. o cieľoch a opatreniach stratégie, plánu implementácie stratégie a pod.). ▪ Schvaľuje vypracovanú stratégiu.
Riadiaci výbor pre tvorbu stratégie	Marek Hattas, primátor Mgr. Miloslav Špoták, viceprimátor Ing. arch. Peter Mezei Viceprimátor Ing. arch. Milan Csanda, hlavný architekt Mgr. Vladimír Ballay Vedúci OPaSR Ing. Miloslav Hatala – predseda poslaneckého klubu: PRO NITRIA Ing. Roman Ágh, MBA – predseda poslaneckého klubu: Tím Kraj Nitra JUDr. Igor Kršiak – predseda poslaneckého klubu: Fungujúca Nitra Pavol Obertáš – predseda poslaneckého klubu: Spolu pre Nitru Ing. Štefan Štefek – predseda poslaneckého klubu: Tím pre Nitru	▪ Schvaľuje riadiacu dokumentáciu projektu tvorby stratégie. ▪ Schvaľuje čiastkové výstupy tvorby stratégie v priebehu tvorby stratégie, resp. na konci jednotlivých fáz (napr. analytickú časť stratégie, upresnenú víziu, plán implementácie stratégie atď.) ▪ Je pravidelne informovaný o priebehu projektu tvorby stratégie, jej výstupoch, prínosoch, rizikách a zmenách. ▪ Schvaľuje zásadné zmeny projektu tvorby stratégie. ▪ Rieši eskalované problémy.
Gestor tvorby stratégie	Mgr. Miloslav Špoták, viceprimátor	▪ Zastrešuje tvorbu stratégie v rámci poverenej organizácie. ▪ Zabezpečuje súlad výstupov s požiadavkami zadávateľa stratégie. ▪ Zaisťuje financovanie tvorby stratégie. ▪ Menuje koordinátora tvorby stratégie. ▪ Zodpovedá za interné obsadenie organizačnej štruktúry tvorby stratégie. ▪ Zodpovedá za vytvorenie a schválenie riadiacej dokumentácie projektu tvorby stratégie. ▪ Organizuje a riadi prácu Riadiaceho výboru pre tvorbu stratégie. ▪ Zodpovedá za schválenie stratégie.

Názov úlohy/pozície	Meno Priezvisko/ pozícia	Popis úloh, právomocí a zodpovedností
Koordinátor tvorby stratégie	Ing. Monika Reiskupová, Odborná referentka OPaSR	▪ Zodpovedá za externé obsadenie organizačnej štruktúry tvorby stratégie. ▪ Zodpovedá za vytvorenie projektového plánu tvorby stratégie a plánu riadenia rizík tvorby stratégie. ▪ Zodpovedá za riadenie projektu tvorby stratégie a realizáciu aktivít podľa projektového plánu tvorby stratégie. ▪ Zodpovedá za tvorbu jednotlivých častí stratégie. ▪ Dohliada na správnu nadväznosť činností a efektívne riadenie zdrojov. ▪ Vede tím pre tvorbu stratégie, deleguje prácu a podporuje členov tímu. ▪ Koordinuje a riadi činnosť pracovnej skupiny (skupín). ▪ Zodpovedá za priebežné schvaľovanie výstupov tvorby stratégie.
Tím pre tvorbu stratégie	Interní OPaSR: Mgr. Marek Dojčán, Ing. Katarína Kretterová Ing. Daša Petriková Tím pre participáciu: Mgr. Elena Klenková, OK Mgr. Juliána Janíková, PhD., KPrim Externí odb. garanti z ÚSV SR pre ROS Tech. podpora: sekretariát primátora	▪ Vytvára projektový plán tvorby stratégie a plán riadenia rizík tvorby stratégie. ▪ Vykonáva jednotlivé aktivity podľa projektového plánu tvorby stratégie (resp. podľa riadiacej dokumentácie projektu tvorby stratégie): - analýzy, - kompiláciu analytickej časti strategického dokumentu, - overenie vízie, - zostavenie a hodnotenie variantov strategických cieľov, - spracovanie sústavy cieľov, indikátorov a opatrení, - spracovanie plánu implementácie stratégie, - vypracovanie dôvodovej správy, - realizáciu interného aj externého pripomienkov. konania, - vypracovanie správy o projekte. ▪ Plní úlohy stanovené koordinátorom tvorby stratégie
Manažér komunikácie a publicity	Bc. Lenka Mareková, vedúca OKaP	▪ Zodpovedá za vytvorenie plánu spolupráce a komunikácie tvorby stratégie. ▪ Riadi, koordinuje a prípadne robí jednotlivé aktivity podľa plánu spolupráce a komunikácie tvorby stratégie. ▪ Je informovaný o kľúčových aspektoch realizácie projektu tvorby stratégie.
Pracovné Skupiny	Vedúci pracovných skupín: <u>PS pre urbanizmus:</u> Interný: Ing. Arch. Milan Csanda, hl. architekt Externý: Ing. arch. Vladimír Jarabica, AA, autorizovaný architekt <u>PS pre životné prostredie:</u> Interný: Ing. Štefan Lančarič, PhD., vedúci OŽP Externý: prof. RNDr. Peter Mederly, PhD., Fakulta prírodných vied a informatiky, UKF v Nitre <u>PS pre dopravu:</u>	▪ V prípade potreby je účastníkom konzultácie k tvorbe riadiacej dokumentácie projektu tvorby stratégie. ▪ Podieľa sa na vybraných aktivitách projektu tvorby stratégie: - realizácii analýz, - overení vízie, - zostavení a hodnotení variantov strategických cieľov, - spracovaní sústavy cieľov, indikátorov a opatrení, - spracovaní plánu implementácie stratégie, - vypracovaní dôvodovej správy, - realizácii interného aj externého pripomienkového konania, - vypracovaní správy o projekte. ▪ Plní úlohy zadané koordinátorom tvorby stratégie, spolupracuje na tvorbe stratégie.

Názov úlohy/pozície	Meno Priezvisko/ pozícia	Popis úloh, právomocí a zodpovedností
Pracovné skupiny	Interný: Ing. Matúš Maruniak, vedúci OD Externý: Ing. Radovan Slávik, PhD., Ministerstvo dopravy SR <u>PS pre vzdelávanie, mládež a šport:</u> Interný: PaedDr. Mária Orságová, vedúca OŠMaS Externý: Mgr. Jana Miháliková, PhD., Úrad splnomocnenca vlády pre rómske komunity <u>PS pre zdravotnú a sociálnu oblasť:</u> Interný: PhDr. Naďa Šimová, vedúca OSS Externý: PhDr. Anna Laurinec Šmehilová, PhD., riaditeľka, EFFETA stredisko sv. Františka Salezského <u>PS pre kultúru, kreatívny priemysel a cestovný ruch:</u> Interný: Mgr. Dagmar Bojdová, vedúca OK, Mgr. Mariana Záturová, vedúca TIC Nitra Externý: Mgr. Slávka Cíváňová, PhD., Divadlo Andreja Bagara <u>PS pre Správu mesta a bezpečnosť:</u> Interný: Ing. Monika Reiskupová, odborný ref. pre riadenie kvality Externý: doc. Ing. Iveta Paulová, PhD., MBA, starostka Biely Kostol, konzultant a hodnotiteľ CAF pre ÚNMS SR	

Grafická schéma organizačnej štruktúry fázy 2–7

NITRA 2042 Budúcnosť je teraz

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA MESTA NITRA NA ROKY 2026 – 2032 S VÝHLADOM DO 2042

Názov dokumentu:	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Nitra na roky 2026 – 2032 s výhľadom do roku 2042 NITRA 2042
Identifikácia územnej samosprávy, pre ktorú sa dokument spracováva:	Mesto Nitra
Územné vymedzenie:	Mesto Nitra
Dátum schválenia dokumentu:	
Dátum platnosti dokumentu:	
Miesto zverejnenia:	webstránka mesta www.nitra.sk
Orgán zodpovedný za schválenie:	Mestské zastupiteľstvo v Nitre
Verzia dokumentu:	Finálny dokument, verzia 1.2 z 07.10.2025
Osoba zodpovedná za aktualizáciu:	Mgr. Vladimír Ballay – vedúci OPaSR
Súvisiace strategické dokumenty:	IÚS FMO Nitra, PHRSR NSK, Spoločné PHRSR SPR Nitra

Pod'akovanie

Ďakujeme členom pracovných skupín, kolegom z mestského úradu a všetkým partnerom, ktorí sa podieľali na príprave dokumentu a prispeli svojimi radami a pripomienkami.

OBSAH

NITRA 2042 – ÚVOD	4
NITRA 2042 – ANALYTICKÁ ČASŤ	12
OBLASŤ URBANIZMUS	13
OBLASŤ ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA	27
OBLASŤ DOPRAVA	54
ZDRAVOTNO-SOCIÁLNA OBLASŤ	71
OBLASŤ BEZPEČNOSŤ	90
OBLASŤ VZDELÁVANIE, MLÁDEŽ A ŠPORT	96
OBLASŤ KULTÚRA, KREATÍVNY PRIEMYSEL A CESTOVNÝ RUCH	108
OBLASŤ SPRÁVA MESTA	125
NITRA 2042 – STRATEGICKÁ ČASŤ	140
VÍZIA A HLAVNÝ CIEĽ ROZVOJA MESTA NITRA	140
Stratégia pre mesto Nitra: NITRA ZREJÚCA	142
Priority a ciele rozvojových oblastí mesta Nitra	145
OBLASŤ A: URBANIZMUS	154
OBLASŤ B: ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	164
OBLASŤ C: DOPRAVA	174
OBLASŤ D: BEZPEČNOSŤ	181
OBLASŤ E: VZDELÁVANIE, MLÁDEŽ A ŠPORT	182
OBLASŤ F: ZDRAVOTNÁ A SOCIÁLNA	187
OBLASŤ G: KULTÚRA, KREATÍVNY PRIEMYSEL A CESTOVNÝ RUCH	191
OBLASŤ H: SPRÁVA MESTA	198
NITRA 2042 – PROGRAMOVÁ ČASŤ	204
1. MODERNÉ A ODOLNÉ MESTO	206
2. ZDRAVÉ A ZELENÉ MESTO	211
3. DYNAMICKÉ A INKLUZÍVNE MESTO	227
4. SPOLU SME MESTO	248
NITRA 2042 – FINANČNÁ ČASŤ	255
1. MODERNÉ A ODOLNÉ MESTO	256
2. ZDRAVÉ A ZELENÉ MESTO	259
3. DYNAMICKÉ A INKLUZÍVNE MESTO	269
4. SPOLU SME MESTO	286
NITRA 2042 – REALIZAČNÁ ČASŤ	289
NITRA 2042 – ZÁVER	293
ZOZNAM SKRATIEK	294
POUŽITÁ LITERATÚRA	295
PRÍLOHY	298
PRÍLOHA 1 – ANALYTICKÁ ČASŤ STRATEGICKÉHO DOKUMENTU	298
PRÍLOHA 2 – PREHĽAD NAVRHOVANÝCH AKTIVÍT (AKČNÝ PLÁN)	298
PRÍLOHA 3 – INTEGROVANÁ ÚZEMNÁ STRATÉGIA FUNKČNEJ MESTSKEJ OBLASTI NITRY NA OBDOBIE 2022 – 2027 S VÝHĽADOM DO ROKU 2030	298

NITRA 2042 – ÚVOD

Organizácia a riadenie tvorby PHRSR

Zadávatel' stratégie	Marek Hattas, primátor Mesta Nitry
Gestor prípravy tvorby stratégie	Mgr. Miloslav Špoták, viceprimátor
Prípravná fáza	
Koordinátor prípravy tvorby stratégie	Mgr. Vladimír Ballay, vedúci odboru projektového a strategického riadenia (OPaSR)
Prípravný tím	OPaSR: Ing. Monika Reiskupová Ing. Daša Petříková Mgr. Marek Dojčán Mgr. Tomáš Kodaj Ing. Katarína Kretterová
Fáza tvorby stratégie	
Riadiaci výbor pre tvorbu stratégie	Marek Hattas, primátor Mesta Nitry Mgr. Miloslav Špoták, 1. viceprimátor Ing. arch. Peter Mezei, 2. viceprimátor Ing. arch. Milan Csanda, hlavný architekt Mgr. Vladimír Ballay, vedúci OPaSR Ing. Miloslav Hatala – predseda poslaneckého klubu: PRO NITRIA Ing. Roman Ágh, MBA – predseda poslaneckého klubu: Tím Kraj Nitra JUDr. Igor Kršiak – predseda poslaneckého klubu: Fungujúca Nitra Pavol Obertáš – predseda poslaneckého klubu: Spolu pre Nitru Ing. Štefan Štefek – predseda poslaneckého klubu: Tím pre Nitru
Koordinátor tvorby stratégie	Ing. Monika Reiskupová
Tím pre tvorbu stratégie	OPaSR: Mgr. Marek Dojčán Ing. Daša Petříková Ing. Katarína Kretterová Mgr. Tomáš Kodaj OKaP: Mgr. Juliána Janíková, PhD., referentka pre participáciu Externý konzultant: PhDr. Andrea Hagovská
Manažér komunikácie a publicity	Bc. Lenka Mareková, vedúca odboru komunikácie a propagácie
Vedúci pracovných skupín	PS pre urbanizmus: Interný: Ing. Arch. Milan Csanda, hl. architekt Externý: Ing. arch. Vladimír Jarabica, AA, autorizovaný architekt
	PS pre životné prostredie: Interný: Ing. Štefan Lančarič, PhD., vedúci OŽP Externý: prof. RNDr. Peter Mederly, PhD., Fakulta prírodných vied a informatiky, UKF v Nitre
	PS pre dopravu: Interný: Ing. Matúš Maruniak, vedúci OD Externý: Ing. Radovan Slávik, PhD., Ministerstvo dopravy SR
	PS pre vzdelávanie, mládež a šport: Interný: PaedDr. Mária Orságová, vedúca OŠMaS Externý: Mgr. Jana Miháliková, PhD., Úrad splnomocnenca vlády pre rómske komunity
	PS pre zdravotnú a sociálnu oblasť: Interný: PhDr. Naďa Šimová, vedúca OSS Externý: PhDr. Anna Laurinec Šmehilová, PhD., riaditeľka, EFFETA stredisko sv. Františka Salezského
	PS pre kultúru, kreatívny priemysel a cestovný ruch: Interný: Mgr. Dagmar Bojdová, vedúca OK, Mgr. Mariana Záturová, vedúca TIC Nitra Externý: Mgr. Slávka Cíváňová, PhD., Divadlo Andreja Bagara
	PS pre Správu mesta a bezpečnosť: Interný: Ing. Monika Reiskupová, odborný ref. pre riadenie kvality Externý: doc. Ing. Iveta Paulová, PhD., MBA, starostka Biely Kostol, konzultant a hodnotiteľ CAF pre ÚNMS SR

Základné a inštitucionálne východiská

Názov dokumentu	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Nitra na roky 2026-2032 s výhľadom do 2042 (NITRA 2042)
Legislatíva upravujúca tvorbu a implementáciu PHRSR	Zákon č. 539/2008 Z. z o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov, Metodika a inštitucionálny rámec tvorby verejných stratégií schváleného uznesením vlády SR č. 197/2017 z 26. apríla 2017 a nadradené dokumenty Metodika tvorby programov PHRSR 2020 (verzia 1.0.4 z februára 2022).
Rozhodovacie kompetencie v oblasti tvorby a implementácie PHRSR	Mestské zastupiteľstvo v Nitre
Forma spracovania	Členmi pracovných skupín Členmi komisií MZ Poslancami MZ Externými odborníkmi (spolupráca) Partnermi
Partneri	
Dotknutá verejnosť:	občania mesta Nitra
Hlavní aktéri rozvoja	Mesto Nitra, Mestský úrad v Nitre organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Nitra
Hlavní sociálno-ekonomickí partneri	podnikateľské subjekty na území mesta a investori - subjekty regionálneho rozvoja - sociálne, školské a kultúrne inštitúcie - športové kluby - občianske združenia - štátne inštitúcie a úrady - zariadenia a združenia pre seniorov - iné subjekty a spoločnosti
Obdobie spracovania	v priebehu rokov 2024 a 2025 v súlade s harmonogramom
Financovanie	vlastné zdroje z rozpočtu mesta Nitra

Harmonogram prípravy

Rok 2024												
Fázy/ Termín (mesiace)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Prípravná												
Prevzatie IÚS FMO NITRA												
Analytická												
Strategická a návrh vízie												
Programová												
Realizačná												
Finančná												
Posúdenie a schválenie												
Rok 2025												
Fázy/ Termín (mesiace)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Strategická a návrh vízie												
Programová												
Realizačná												
Finančná												
Posúdenie a schválenie												

Obsahové východiská

Zdôvodnenie potreby spracovania nového PHRSR mesta Nitra

Na základe vykonaných prvotných predbežných analýz bolo prijaté rozhodnutie o vypracovaní nového Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Nitra na základe viacerých dôvodov a impulzov.

Hlavné impulzy pre spracovanie nového dokumentu PHRSR mesta Nitra:

- Končiacia platnosť súčasného strategického dokumentu Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Nitra na roky 2015 – 2023, predĺženého do roku 2025
- Podmienky zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja a nová metodika tvorby programov PHRSR
- Nový implementačný mechanizmus pre programové obdobie EÚ fondov na roky 2021-2027
- Potreba reflexie na nové možnosti čerpania nenávratných finančných zdrojov v súvislosti s novým programovým obdobím Európskej únie
- Potreba aktualizácie vstupných dát o súčasnom stave mesta Nitry, vývojových trendoch a potrebách mesta Nitra a s tým súvisiacia potreba revízie vízie, priorít a cieľov vrátane zohľadnenia meniaceho sa vonkajšieho prostredia
- Potreba zosúladenia a zohľadnenia s legislatívnymi normami, integrovanými dokumentmi, novou strategicko-plánovacou dokumentáciou na úrovni SR a vyššími strategickými dokumentmi NSK a potreby revízie priorít v nadväznosti na nové priority a ciele na národnej úrovni a regionálnej úrovni
- Dosiahnuté výsledky plnenia PHSR mesta Nitra za predchádzajúce obdobie vrátane uplatnenia ponaučení a skúsenosti z realizácie jeho AP.

PHRSR mesta Nitra na obdobie 2026 – 2032 s výhľadom do roku 2042 (ďalej len „NITRA 2042“) je kľúčovým strednodobým strategickým dokumentom, ktorým sa mesto Nitra pri výkone svojej činnosti bude usilovať o všestranný rozvoj územia mesta a potreby svojich obyvateľov. Je to dokument, ktorý určí budúcnosť mesta a jeho okolia v kľúčových oblastiach života obyvateľov mesta Nitry.

NITRA 2042

- má povahu nového dokumentu a je spracovávaný v zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších úprav (ďalej len „zákon“), v súlade s Metodikou a inštitucionálnym rámcom tvorby verejných stratégií, ktorá bola schválená Uznesením vlády SR č. 197/2017 dňa 26. 4. 2017,
- je vypracovaný v súlade s odporúčanou Metodikou tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného Smart rozvoja vydanou Ministerstvom investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR dňa 25. 2. 2022 verzia 1.0.4,
- plní tiež funkciu základného dokumentu, na základe ktorého je možné uchádzať sa o získanie finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov EÚ (Program Slovensko), prípadne ďalších dostupných dotačných zdrojov podľa § 4 ods. 2 zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších úprav; predstavuje tak cieleň a špecifický miestny výber intervencií – investičných a neinvestičných akcií v súlade s politickými cieľmi EÚ, ktoré je možné financovať zo zdrojov EÚ a využitím finančných nástrojov EÚ
- zohľadňuje dlhodobé ciele a priority rozvoja územia naprieč programovými obdobiami EÚ,
- uplatňuje princíp územnej a tematickej koncentrácie súčasne s inteligentnou špecializáciou a integrovaným prístupom,
- jeho neoddeliteľnou súčasťou je Integrovaná územná stratégia funkčnej mestskej oblasti Nitry na obdobie 2022-2027 s výhľadom do roku 2030 (IÚS FMO NR) prijatá MZ na jeho zasadnutí dňa 19. 12. 2022,
- vychádza z procesu monitorovania a hodnotenia realizácie aktualizovaného Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Nitry na roky 2015 – 2023, predĺženého do roku 2025 a priemetu priorít územia do nového PHRSR NSK a Integrovannej územnej stratégie Nitrianskeho samosprávneho kraja (IÚS NSK), pripravovaných strategických dokumentov na úrovni SPR Nitra (Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Strategicko-plánovacieho regiónu Nitra do roku 2030),
- bol vytvorený integrovaným strategickým prístupom (horizontálna a vertikálna integrácia),

- pri jeho príprave sú brané do úvahy aj informácie o nových možnostiach (prístupoch, metódach, nástrojoch, technikách a technológiách) na zvýšenie kvality života obyvateľov, dostupné informácie o najlepších skúsenostiach z domácej a zahraničnej praxe rozvoja obcí a regiónov, dostupné informácie o využiteľných zdrojoch a limitoch pre rozvoj mesta, informácie o možnostiach, kapacitách a potenciálnej motivácii aktérov rozvoja verejného a súkromného sektora pre spoluprácu na rozvoji s ohľadom na participáciu
- reflektuje súčasnú situáciu na jasne vymedzenom území mesta Nitry v špecifických strategických oblastiach, potenciál územia, jeho potreby a výzvy, reálne príležitosti a navrhuje možnosti ich cielenej finančnej podpory prostredníctvom investičných a neinvestičných akcií integrovaným spôsobom
- je strategickým dokumentom, ktorý počas jeho prípravy a pred je odborne a verejne posudzovaný na základe predpokladaných vplyvov na životné prostredie v zmysle zákona 24/2006 v aktuálnom znení zmien a jeho doplnkov,
- je otvoreným a výsledkovo-orientovaným dokumentom pripraveným v rámci strategického plánovania a riadenia, bude sa pravidelne monitorovať, hodnotiť a v prípade potreby aktualizovať v reakcii na okolnosti v reálnom čase.

Súčasťou strategického dokumentu NITRA 2042 je IÚS FMO NR, ktorý sa zameriava na rozvoj mesta Nitra a financovanie investičných aj neinvestičných projektov v špecifických oblastiach. Tento nový dokument reflektuje širšie územné vzťahy, uplatňuje integrovaný prístup a princípy udržateľného rozvoja. V rámci programového obdobia 2021 – 2027 umožňuje územná samospráva jednoduchší prístup k financovaniu rozvojových potrieb prostredníctvom fondov EÚ a integrovaného územného prístupu.

Cieľom je realizácia intervencií v rôznych špecifických cieľoch Programu Slovensko, efektívne využívanie finančných nástrojov a zdrojov. Integrované územné investície (IÚI) sú definované ako databáza rozvojových zámerov vymedzených pre Funkčnú mestskú oblasť (FMO) Nitra. Strategický dokument IÚS FMO NR bol pripravený v spolupráci s regionálnymi a miestnymi samosprávami a sociálno-ekonomickými partnermi.

Vzťah PHRSR Mesta Nitry a IÚS FMO Nitry		
Oblasť	PHRSR mesta Nitry	IÚS FMO Nitry
Metodika	PHRSR mesta je spracovaný podľa odporúčaní Metodiky pre prípravu a tvorbu PHRSR.	IÚS FMO Nitry je spracovaný podľa metodiky JRC, čiastočne odporúčaní Metodiky PHRSR a jej Príloha 4 Jednotný metodický rámec pre IÚS a IÚI.
Legislatíva	PHRSR mesta je spracovaný v súlade s legislatívou SR – Zákon o podpore regionálneho rozvoja.	IÚS FMO Nitry je spracovaný v súlade s legislatívou EÚ – Nariadenia EÚ.
Schvaľovanie	PHRSR mesta je platný po schválení mestským zastupiteľstvom na území mesta Nitry .	IÚS FMO Nitry je platná po schválení Koooperačnou radou FMO Nitry.
Integrovaný prístup	V PHRSR mesta sa nemusí uplatňovať integrovaný prístup.	V IÚS FMO Nitry sa musí uplatňovať integrovaný prístup.
Územný prístup	Projekty PHRSR mesta sa môžu realizovať na území 1 mesta.	Investičné a neinvestičné akcie IÚS FMO Nitry sa musia realizovať na území väčšom ako je územie 1 mesta alebo 1 obce.
Tematické obmedzenie	Projekty PHRSR mesta nie sú tematicky obmedzené.	Akcie IÚS FMO Nitry sú tematicky obmedzené.
Financovanie	Projekty PHRSR mesta sú financované zo všetkých dostupných zdrojov, pričom finančné zdroje EÚ sú doplnkovým zdrojom. Pri implementácii PHRSR sa uplatňujú rôzne finančné nástroje a prístupy.	Akcie IÚS FMO Nitry sú financované prioritne zo zdrojov EÚ a doplnkovo z iných zdrojov ako spolufinancovanie. Pri implementácii IÚS sa uplatňujú prioritne len finančné nástroje EÚ a prístupy v súlade s nariadeniami EÚ.
Štruktúra	PHRSR mesta a IÚS môžu mať spoločnú analytickú a strategickú časť. PHRSR mesta a IÚS majú rozdielnu programovú, realizačnú a finančnú časť.	

Proces tvorby dokumentu

Dokument NITRA 2042 je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národných strategických dokumentoch (národná stratégia regionálneho rozvoja SR), pričom zohľadňuje ciele a priority ustanovené v schválenom PHRSR NSK na roky 2021 – 2027 a je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie mesta Nitry, zastrešuje všetky plánovacie dokumenty mesta Nitry pre jednotlivé oblasti rozvoja, smeruje k udržateľnému rozvoju územia mesta a je realizovaný na princípe partnerstva.

Proces spracovania dokumentu NITRA 2042 je súčasťou strategického plánovania a riadenia mesta Nitry zabezpečovaného odborom projektového a strategického riadenia.

Vedenie mesta Nitry sa pred začatím spracovania dokumentu rozhodlo navštíviť mesto Plzeň ako príklad dobrej praxe, keďže mesto Plzeň malo svoj strategický dokument čerstvo po aktualizácii. Okrem samotných procesov ohľadom spracovania strategického dokumentu zaujímalo vedenie mesta Nitry, ako prebiehala aj samotná participácia verejnosti na príprave strategického dokumentu.

Následne sa zriadil prípravný tím pre 1. fázu spracovania dokumentu a tím pre tvorbu stratégie v rámci 2. fázy. Na túto fázu nadväzovalo vytvorenie pracovných skupín za jednotlivé oblasti rozvoja v meste Nitra, ktoré sa stretávali pravidelne za účelom vyhodnotenia vstupov a zdrojov a spolu s expertmi v danej oblasti a odbornou verejnosťou pripravili SWOT analýzy, z ktorých sa vychádza pri príprave strategickej časti a akčného plánu.

Gestorom spracovania Nitra 2042 bolo Mesto Nitra, spracovanie zabezpečoval koordinátor s riadiacim tímom v súlade s prijatou organizačnou štruktúrou pre prípravnú fázu a tvorbu stratégie. Do spracovania dokumentu sa okrem odborných kapacít zapojili aj sociálno - ekonomickí partneri, externí analytici, zástupcovia Nitrianskeho samosprávneho kraja, volení predstavitelia a obyvatelia mesta.

Návrh cieľov, opatrení a aktivít vzišiel z činnosti 7 pracovných skupín (Urbanizmus, Životné prostredie, Doprava, Vzdelávanie, mládež a šport, Kultúra, kreatívny priemysel a cestovný ruch, Zdravotno-sociálna oblasť a oblasť Správa mesta a bezpečnosť) tvorených relevantnými socio-ekonomickými partnermi. Dve strategické oblasti zadefinované ako tzv. horizontálne a to oblasti: Smart a digitalizácia.

Procesu prípravy dokumentu sa mohla široká verejnosť zúčastňovať prostredníctvom zverejňovania priebežných výstupov na webstránke mesta a jeho sociálnych sieťach, pričom názory verejnosti sa získavali rôznymi nástrojmi (viď tabuľka nižšie).

Použité participatívne metódy		
Metóda	Informovanie verejnosti	Zapojenie verejnosti
Tlačené materiály, pútače	✓	✓
Internetové stránky	✓	✓
Sociálne siete	✓	✓
Fyzické stretnutia	✓	✓
Verejné vypočutie	✓	✓
Prieskumy pre širokú verejnosť	✓	✓ (pocitová mapa)
Dotazník pre širokú verejnosť	✓	✓
Poradné skupiny	✓	✓

Analýza realizácie PHRSR (2015 – 2023) ukazuje, že rozvoj mesta Nitry ovplyvnia rôzne externé a interné faktory. Medzi hlavné globálne výzvy patria sociálne, ekonomické, geopolitické, technologické a environmentálne riziká, ako demografický pokles, hospodárska stagnácia, vojenské konflikty, kybernetické hrozby či klimatické zmeny. Dlhodobým strategickým cieľom je posilňovanie odolnosti mesta – budovanie konkurencieschopnej ekonomiky, podpora udržateľnej dopravy, zlepšenie verejných služieb a podpora aktívnych komunít. To si vyžaduje premyslené investičné rozhodnutia pre vyvážený rozvoj Nitry a jej väzieb s okolím.

Spracovanie strategických materiálov prebieha transparentne v spolupráci s inštitúciami a verejnosťou. Zapojenie obyvateľov zvyšuje kvalitu služieb a spolupatričnosť, pričom sa dôraz sa kladie na odborné spracovanie, využitie najnovších údajov a pravidelné monitorovanie pre flexibilné prispôsobenie sa vývoju.

Dokument a jeho štruktúra

Dokument NITRA 2042 sa skladá z hlavného dokumentu a príloh, ktoré sú jeho neoddeliteľnou súčasťou. Štruktúra dokumentu bola zostavená tak, aby bola jasná a zrozumiteľná čo najširšej verejnosti a umožnila participáciu socio-ekonomických partnerov a verejnosti na realizácii stratégie.

V dokumente je stanovená dlhodobá vízia rozvoja územia mesta Nitry, priority rozvoja, strategické a špecifické ciele. Na základe zhrnutia analýz a očakávaného budúceho vývoja bola zvolená stratégia založená na posilnení silných stránok územia mesta Nitry a využití príležitostí so silným dôrazom na prosperitu a stabilitu územia.

Hlavnými princípmi rozvoja územia sú: udržateľnosť, vyvážený územný rozvoj všetkých častí mesta, participácia a súdržnosť, horizontálna a vertikálna integrácia a podpora medzisektorovej spolupráce. Súčasťou strategického dokumentu je spracovaný plán implementácie, indikatívny akčný a finančný plán, plán monitorovania a hodnotenia a plán eliminácie možných rizík.

Pred a počas prípravy strategického dokumentu boli spracované viaceré analytické, koncepčné a strategické dokumenty na národnej, regionálnej, subregionálnej a miestnej úrovni, ktoré tvorili podklady pre spracovanie jednotlivých častí dokumentu, kompletný zoznam zdrojov a použitej literatúry je uvedený na konci dokumentu.

Na základe týchto podkladov a ďalších analýz, diskusií, workshopov, stretnutí tematických pracovných skupín a Riadiaceho tímu pre prípravu dokumentu boli vybrané samostatné prioritné /strategické oblasti aj v súlade s politickými cieľmi EÚ a priorít Programu Slovensko.

Členenie dokumentu NITRA 2042	
Analytická časť	analyzuje interné a externé zdroje a prostredie, lokálne trendy a odhad budúceho možného vývoja - zhodnotenie súčasnej situácie vrátane hodnotenia strategických a koncepčných dokumentov, kľúčové trendy vývoja, identifikácia vnútorného potenciálu vymedzeného územia a jeho špecifiká, identifikácia výziev – problémov – potrieb, porovnanie územia s podobnými územiami, zhrnutie kľúčových zistení a odporúčania pre spracovanie stratégie rozvoja územia mesta Nitra
Strategická časť a rozvojová vízia	definuje víziu, prioritné oblasti a strategické ciele, definovanie vhodnej stratégie PHRSR a IUS FMO mesta Nitry a vymedzenie priorít financovaných prevažne z EÚ fondov, vychádza z PHRSR NSK, IÚS NK a PHRSR SPR Nitra
Programová časť	definuje opatrenia a aktivity, navrhované intervencie, investičné a neinvestičné aktivity mesta Nitry
Realizačná a finančná časť	stanovuje organizačné a časové zabezpečenie, spôsob monitorovania plnenia cieľov a finančné zabezpečenie, návrhy implementačného a finančného plánu vrátane návrhu akčného plánu na obdobie n+2, plán rizík

Implementácia, financovanie, monitorovanie a vyhodnocovanie dokumentu NITRA 2042

V rámci aktivít a opatrení zameraných na rozvoj jednotlivých oblastí v NITRA 2042 bude súčasťou prílohy Akčný plán, ktorý bude vytvorený na implementáciu stratégie vrátane finančného zabezpečenia činnosti.

Akčný plán:

- je záväzný harmonogram činností na rozvoj Nitry v oblasti sociálno-ekonomického rozvoja. Vyplýva zo stratégie a realizuje sa cez nosné a podporné projekty. Spracováva sa na dvojročné obdobie s pravidelnou aktualizáciou.
- je dynamickým nástrojom strategického plánovania, obsahuje súbor projektových zámerov a aktivít podľa cieľov a opatrení. Slúži ako základ pre programový rozpočet a jeho vyhodnotenie určuje prioritné oblasti rozvoja mesta.
- schvaľuje ho mestské zastupiteľstvo a obsahuje záväzky, zodpovedné inštitúcie, zdroje financovania, rozpočty a stav pripravenosti projektov, vrátane časového harmonogramu.

Financovanie

Finančné zdroje potrebné na zabezpečenie plnenia cieľov, opatrení a aktivít, ktoré sú uvedené v akčnom pláne budú plynúť hlavne z nasledovných zdrojov:

- rozpočet mesta Nitry - na financovanie projektových zámerov a aktivít mesta Nitry
- externé zdroje (zdroje zo štátneho rozpočtu, zdroje EÚ, iné zdroje)

Monitorovanie

Plnenie NITRA 2042 je kontinuálny proces sledovania realizácie Akčného plánu, dosahovania cieľov a ukazovateľov rozvoja. Monitorovanie prebieha raz ročne v prvom kvartáli a jeho výstupom je „Monitorovacia (informatívna) správa PHRSR mesta Nitry“.

Mesto Nitra zhromažďuje potrebné údaje na zostavenie tejto správy a priebežne kontroluje realizáciu plánovaných aktivít a projektov. Hodnotenie vykonávajú odbory zodpovedné za ich plnenie. Monitorovanie akčného plánu za daný rok sa realizuje do konca prvého kvartálu nasledujúceho roka.

Vyhodnocovanie cieľov PHRSR prebieha na základe definovaných ukazovateľov v stanovenom časovom horizonte. Monitorovanie Akčného plánu vykonáva mesto na úrovni primátora polročne a na úrovni mestskej rady a mestského zastupiteľstva raz ročne. Záverečné hodnotenie NITRA 2042 sa uskutoční najneskôr do konca prvého kvartálu 2043.

Legislatívne východiská

Stratégia PHRSR je neoddeliteľnou súčasťou kľúčových dokumentov pre regionálny rozvoj na Slovensku. Táto sústava zahŕňa strategické a programové materiály vytvárané na národnej, sektorovej, krajskej, regionálnej a miestnej úrovni, ako aj programové dokumenty EÚ určené na využitie predvstupových a štrukturálnych fondov.

Nadnárodná úroveň
Agenda OSN pre udržateľný rozvoj 2030 (Agenda 2030)
Parížska dohoda o zmene klímy
Kjótsky protokol
Protokol o vode a zdraví
Rámcová smernica o vode
Bazilejský dohovor
Dohovor o biologickej diverzite
Európska sociálna charta
Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím
Všeobecná deklarácia ľudských práv
Charta základných práv Európskej únie
Dohovor o právach dieťaťa
Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd (Európsky dohovor o ľudských právach)
Európsky pilier sociálnych práv
Národná úroveň
Národné priority implementácie Agendy 2030
Návrh Vízie a stratégie rozvoja Slovenska do roku 2030 - dlhodobá stratégia udržateľného rozvoja Slovenskej republiky - Slovensko 2030
Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001
Východisková pozícia Slovenskej republiky k politike súdržnosti Európskej únie po roku 2020
Národný investičný plán SR na roky 2018 - 2030 (návrh)

Koncepcie mestského rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030
Stratégia hospodárskej politiky SR do roku 2030
Analýzu regiónov na úrovni VÚC a na úrovni subregiónov
Prognóza obyvateľstva Slovenska do roku 2060 - predpokladov v kontexte pokračujúcej transformácie
Prognóza vývoja obyvateľstva v okresoch Slovenskej republiky do roku 2035
Koncepcia energetickej efektívnosti SR
Integrovaný národný energetický a klimatický plán na roky 2021 - 2030
Stratégia výskumu a republiky (RIS3) vrátane príslušného Implementačného plánu
Podpora inovatívnych riešení v slovenských mestách
Stratégia digitálnej transformácie Slovenska 2030
Stratégia rozvoja elektromobility v Slovenskej národnej hospodárstve Slovenskej republiky
Návrhu akčného plánu rozvoja elektromobility v Slovenskej republike
Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030
Návrh priorit vo výstavbe cestnej infraštruktúry (2020)
Nový projekt výstavby diaľnic a rýchlostných ciest
Národná stratégia rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike (MDV SR)
Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2015 - 2020
Národný program aktívneho starnutia na roky 2014-2020
Regionálna úroveň
Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja do roku 2030
Koncepcia rozvoja kultúry Nitrianskeho samosprávneho kraja na roky 2021-2027 s výhľadom do 2030
Koncepcia rozvoja sociálnych služieb v regióne Nitrianskeho samosprávneho kraja na roky 2018 – 2023
Koncepcia stredného školstva v Nitrianskom samosprávnom kraji na roky 2021 – 2027
Regionálna Inovačná Stratégia 2021-2027
Regionálna stratégia výchovy a vzdelávania v stredných školách v Nitrianskom samosprávnom kraji 2022/2023
Regionálny Akčný Plán NSK na prevenciu a elimináciu násilia páchaného na ženách na roky 2021-2022
Regionálny plán udržateľnej mobility NSK
Smart koncepcia regionálneho rozvoja NSK do roku 2027
Stratégia rozvoja cyklotrás v NSK na roky 2021 – 2027
Stratégia rozvoja vidieka Nitrianskeho samosprávneho kraja 2016 – 2022
Strategický a marketingový plán rozvoja cestovného ruchu v NSK na roky 2014 – 2020
Územný plán regiónu Nitrianskeho kraja
Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Strategicko - plánovacieho regiónu Nitra 2030
Program odpadového hospodárstva Nitrianskeho kraja 2021 – 2025
Miestna úroveň
Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Nitry na roky 2015-2023 (2025)
Územný plán mesta Nitra v znení zmien a doplnkov č. 1 - č. 6
Generálny plán zelene pre mesto Nitra
Manuál tvorby verejných priestranstiev pre mesto Nitra
Stratégia adaptačných opatrení na zmenu klímy pre mesto Nitra
Nízkouhlíková stratégia pre mesto Nitra
Audit pre sústavu verejného osvetlenia
Plán udržateľnej mobility (PUM)
NK31 – Stratégia rozvoja kultúry a kreatívneho priemyslu 2021 – 2031
Stratégia rozvoja cestovného ruchu v meste Nitra na roky 2021 – 2031
Stratégia prístupnosti mesta Nitry pre všetkých
III. Komunitný plán sociálnych služieb mesta Nitra
Stratégia riešenia rizikového správania
Koncepcia riešenia problematiky ľudí bez domova na území mesta Nitry na roky 2019 – 2022
Situačná analýza migrácie a možností integrácie cudzincov v meste Nitra
Program aktívneho starnutia v Nitre na roky 2023 -2030
Program rozvoja bývania mesta Nitra do roku 2030
Stratégia integrácie cudzincov (vrátane utečencov a odíedencov) v meste Nitra s výhľadom do roku 2035

NITRA 2042 – ANALYTICKÁ ČASŤ

Zahŕňa analytické východiská, trendy a odhad budúceho možného vývoja – zhodnotenie súčasnej situácie vrátane hodnotenia strategických a koncepčných dokumentov, kľúčové trendy vývoja, identifikácia vnútorného potenciálu vymedzeného územia a jeho špecifiká, identifikácia výziev – problémov – potrieb, porovnanie územia s podobnými územiami, zhrnutie kľúčových zistení a odporúčania pre spracovanie stratégie rozvoja územia mesta Nitra.

Okrem základnej charakteristiky mesta Nitra, obsahuje detailnejšiu analýzu vybraných strategických oblastí mesta Nitra, ich súladu s politickými cieľmi EÚ, Partnerskou dohodou SR a schváleným Plánom obnovy a odolnosti. Súčasťou analýzy sú aj tematické oblasti rozvoja reflektujúce iniciatívy EÚ.

Táto časť je podrobnejšie spracovaná v samostatnej prílohe tohto dokumentu vrátane jej tabuľkovej časti a bola aktualizovaná ku dňu 31. 12. 2024 s cieľom správne určiť východiskové hodnoty ukazovateľov výsledku a dopadu.

V tejto časti sa nachádza zhrnutie aktuálnych podmienok a dostupných dát, ktoré ilustrujú stav vo vymedzených oblastiach v meste Nitra.

OBLASŤ URBANIZMUS

Analýza stavu pre rozvoj v meste Nitra

Mesto dnes - analytické východiská

Nitra v regióne

- Mesto Nitra si v rámci sídelnej štruktúry upevnilo funkciu centra regiónu (Nitrianskeho kraja) – je významný sídelný pól s regionálnym, nadregionálnym a štátnym významom;
- rozvojová os západ – východ je stabilizovaná z hľadiska rozvoja sídelnej a cestnej dopravnej štruktúry. Naopak, rozvoj železničnej dopravnej štruktúry stagnuje. Rovnako stagnuje rozvojová os juh – sever, a to v oblasti cestnej aj železničnej štruktúry (nenaplnili sa zámery rozvoja hlavnej cestnej a železničnej siete), čo obmedzuje rozvojovú tendenciu sídelnej štruktúry;
- v sociálnej - ekonomickej oblasti sa postavenie sídla zmenilo z agrárno-priemyselného na priemyselno-agrárny, pričom došlo k utlmeniu agroaktivít v samotnom sídle aj v jeho spádovom území.

Nitra v meste

- Nenaplnil sa očakávaný nárast obyvateľov s trvalým pobytom. Naopak, v posledných rokoch je zaznamenaný pokles, a to napriek posilnenej hospodárskej základni v oblasti pracovných príležitostí vo výrobnom sektore – realizáciou strategickej investície JLR a výrobnéj zóny „Juh“;
- realizáciou rozšírenia hospodárskej základne na území mesta sa eviduje zvýšený podiel pasantov dochádzajúcich za prácou hlavne v sektore priemyselnej výroby;
- denný presun pasantov aglomerácie regiónu do centra regiónu (mesta Nitra) je vyvolaný dochádzkou za prácou, službami a do oblasti stredného a vyššieho školstva;
- stabilizoval sa sektor komerčných služieb, vyššieho školstva a výstavníctva;
- zmenou celospoločenských podmienok sa zmenilo povedomie verejnosti, verejný záujem sa z postojov obyvateľov vytráca, svoje práva v slobodnom systéme spoločnosti sú chápané ako šanca robiť to čo chceme, čo nám osobne najviac vyhovuje a prospeje, v spoločnosti sa prejavuje výraznejšie „konzum“ a v rozvojovom kontexte dominuje cieľná činnosť na „zisk“ – spoločnosť sa „individualizuje“. Záujmy individuálne sa presadzujú nad záujmami spoločnými. Tento stav sa prejavuje aj v rozvojových tendenciách mesta – presadzovanie individuálnych zámerov dominuje nad dohodou o spoločenskej potrebe;
- funkcionalistická štruktúra mesta – formovanie tzv. zón výroby, vybavenosti a bývania sa javila ako prekonaná. Aj v súčasnosti však sa umocňujú tendencie vytvárania monofunkčnej zonalizácie – výrobné funkcie vo formách priemyselných parkov, funkcie bývania v satelitoch vo formách rodinnej zástavby, vybavenosti v tzv. reťazcových komerčných centrách (komplex JLR a priemyselný park sever, priemyselná zóna juh, zóny IBV Šúdol, Kynek, Párovské Háje, Janíkovce);
- na území mesta sa funkcia bývania etabluje vo väčšom podiele v individuálnych rodinných formách zástavby a v menšom podiele v mestských obytných skupinových formách zástavby;
- v území mesta sú územné časti, ktoré majú charakter „vidieckych“ satelitov a v spádovom území okruh obcí (Cabaj, Lapáš, Lužianky, Rišňovce), v ktorých sa prioritne rozvíja individuálne bývanie takmer bez sociálnej vybavenosti – túto zložku v konečnom dôsledku zabezpečuje „jadrové“ mesto. Takýto stav zvyšuje podiel mobility za prácou ako aj životnými potrebami (hlavne obchod, služby, kultúra a šport);
- nedarí sa formovať fungujúce mesto, v ktorom je súlad zložiek produkčnej infraštruktúry (výroby), bývania, služieb vybavenosti a oddychu (regenerácie) prepojených infraštruktúrou vnútornej mobility. Formovaním zložiek do zón monofunkčných štruktúr zástavby potreba mobility narastá, utlmať sa dá formovaním zložiek do zón zmiešaných funkčných štruktúr zástavby;
- proces výstavby výrobných komplexov a bytovej výstavby (v posledných 20 rokoch) hlavne formou individuálnej výstavby rodinných domov navodzuje témy v oblasti mobilita, vybavenosť, zaťaženosť územia, úbytok pôdneho fondu, udržateľný rozvoj, izolácia – extenzívny rast. Najvýraznejším prejavom rozvoja mestskej štruktúry je orientácia na automobil - osobnú mobilitu na území mesta;
- v súčasnosti je mesto vo svojej štruktúre funkčného využitia prevažne zonálne monofunkčné a v priestorovej štruktúre rozvoľnené bez jednoznačne hierarchizovaných verejných

priestorov – štruktúra verejných priestorov vo svojej forme (ulica, námestie, park) je vnímaná iba v historickom jadre, v ostatnom území mesta sa viac iba „pociťuje“.

- vývoj spoločenských procesov priniesol suburbanizáciu v okrajovom území mesta, mení prímestskú oblasť a širšie zázemie miest hlavne s presunom funkcie bývania a v malom podiele výrobnej a obslužnej funkcie. Lokalizácia nových komerčných funkcií v prímestskej časti pôsobí ako impulz k reorganizácii sociálneho a životného prostredia rozvíjaných lokalít, ale prináša aj negatívne vplyvy na život centra mesta. Do suburbanizovaných území mimo mesto odchádza mladšia vrstva ekonomicky silnejšieho obyvateľstva - mení sa objem, smerovanie a účel mobility obyvateľov miest - podiel využívania mestskej hromadnej dopravy stráca preferenciu a dynamicky rastie miera motorizácie, na ktorú neboli pôvodné komunikácie projektované - jadro nárastu mobility obyvateľstva je pokrývané individuálnou automobilovou dopravou. Tento dopravný trend vyvoláva kapacitný nedostatok parkovísk čo má vplyv na zavádzanie parkovacej politiky založenej predovšetkým na spoplatňovaní statickej dopravy;
- suburbanizácia nepriaznivo pôsobí na mesto v odlive daní, v náraste individuálnej automobilovej dopravy nutnej k doprave medzi jadrovým mestom a suburbánnym územím, mesto sa vyľudňuje čo sa prejavuje v starnutí mestskej populácie;
- negatívnym efektom je presun rozvojových aktivít s funkciou bývania a výroby na perifériu mesta čo sa výrazne prejavilo v nových záberoch pôdneho fondu, vo zvýšenom nároku na dopravnú obsluhu a novú technickú infraštruktúru, zatiaľ čo v zastavanom území mesta zostávajú nevyužívané plochy bývalých priemyselných území s dostupnou infraštruktúrou a dopravným napojením (bývalá výrobná zóna Krškany);
- preexponovaná tendencia pamiatkovej ochrany historického jadra bez definovania reálnej historickej a kultúrnej hodnoty jednotlivých prvkov stavebnej štruktúry, neodôvodnene „konzervačný“, obmedzuje kontinuitu jej obnovy, revitalizácie a premeny vo vzťahu k civilizačným potrebám mesta – stavebná štruktúra v mestskom centre stagnuje a vyznieva degeneračne;
- faktom je, že aj v polohe intenzívne zastavaného územia mesta, v jeho centre, sú prvky s charakterom štruktúry periférie bez kultúrnej hodnoty a i nezastavané plochy, ktoré vznikli zásahom do historicky hodnotnej štruktúry a v súčasnosti podliehajú nelogickej ochrane „pamiatkovej hodnoty“;
- nedostatočná podpora a koordinácia v rozvoji aktivít výstavníctva, vyššieho školstva, obnovy historického dedičstva a „otvorenosť“ kultúrnych pamiatok znižuje atraktivnosť mesta pre záujmovú oblasť cestovného ruchu;
- zrušením účelu komplexu prevádzok sa vymedzili dočasne nevyužívané územia na ploche bývalých kasární pod Zoborom (Martinský vrch) a ploche areálu bývalých muničných skladov (Nová Chrenová), ktoré sú potenciálne plochy pre rozvojovú potrebu mesta;
- rýchlostný tranzit územím mesta sa zabezpečil odklonom do južnej polohy realizáciou rýchlostnej cesty R1, nenaplnil sa zámer realizácie cestnej severo-južnej tranzitnej trasy, dopravné prepojenie vedené zastavaným územím mesta a jeho centrom neúmerne zaťažuje prostredie a priestory mesta;
- výrazne sa zvýšil podiel zastavaných a zastavateľných plôch oproti pôvodnému územnému zámeru stavebného rozvoja v dôsledku presadzovania socio-ekonomických (politických) ako aj individuálnych záujmov v oblasti rozvoja priemyselných výrobných aktivít a individuálneho bývania; dajú sa uviesť reálne výmery nových záberov nad rámec pôvodne vymedzených plôch; dopad na prírodné prostredie, zrušenie záložných vodných zdrojov, rast mobility, atď.
- zóny individuálneho bývania s rozvoľnenou zástavbou vyvolávajú nároky na výstavbu komunikácií a verejných inžinierskych sietí a následne ich prevádzková údržba a obnova je výrazne ekonomicky neefektívna v pomere k intenzite využitia územia;
- znižuje sa podiel obyvateľov s trvalým pobytom a napriek tendencii nárastu počtu bytov na území mesta; uviesť reálne stavy počtu obyvateľov a počtu bytov v rokoch 2010 – 2020 pripravené byty do výstavby
- skutočný denný pobyt obyvateľov na území mesta je výrazne vyšší ako je počet trvale bývajúcich obyvateľov, hlavne v dôsledku dochádzky za prácou, potrebami základnej a vyššej vybavenosti hlavne v oblasti komercie a školstva;

Nitra v dokumentoch – legislatívne východiská

Návrh územného plánu regiónu Nitrianskeho kraja

V štruktúre osídlenia

- rozvíjať ťažiská osídlenia a obce Nitrianskeho kraja v smere Považie – Nitra – Nové Zámky – Komárno,
- podporovať rozvoj sídiel na trasách nadnárodných a celoštátnych dopravných koridorov ako centier, ktoré stimulujú aj rozvoj ich spádového územia, predovšetkým v uzloch križovania týchto koridorov,
- sledovať vytváraním polycentrického systému osídlenia vyššiu funkčnú komplexnosť regionálnych celkov,
- podporovať dotvorenie bratislavsko–trnavsko-nitrianskeho ťažiska osídlenia medzinárodného významu,
- zabezpečovať rozvojovými osami sídelné prepojenia a rovnocennosť rozvojových podmienok ostatného územia kraja,
- podporovať rozvoj ťažísk osídlenia kraja v súlade s ich hierarchickým postavením v sídelnom systéme Slovenskej republiky a to:
  - nitrianske ťažisko osídlenia najvyššej úrovne ako aglomeráciu celoštátneho významu, vytvárať jeho funkčnú komplexnosť so zohľadnením regionálnych súvislostí, diverzifikácie ekonomickej základne, pri využívaní špecifických daností a podmienok jeho územia,
  - podporovať ekonomickými a organizačnými nástrojmi aglomeračný rozvoj osídlenia v zázemí sídelného centra Nitra,
  - podporovať rozvoj kvartérnych aktivít, predovšetkým v bratislavsko-trnavsko-nitrianskej aglomerácii, ktorá má najväčší predpoklad zabezpečiť ich rozvoj,
  - rozvíjať nitrianske centrum osídlenia ako centra zabezpečujúceho vyššiu a špecifickú občiansku vybavenosť aj pre obce v jeho zázemí,
  - podporovať rozvoj mesta Nitra čo predpokladá podporovať predovšetkým rozvoj zariadení:
    - správy vyššieho významu s nadregionálnou pôsobnosťou,
    - vyššieho systému vzdelávania nadväzujúceho na stredné vzdelanie s maturitou,
    - školiacich pre ďalšie vzdelávanie a odborné preškolenie a rekvalifikovanie pracovníkov,
    - zdravotníckych a sociálnych s funkciou nadregionálneho poskytovania špecifických služieb,
    - kultúrnych, ako sú divadlá, koncertné sály a múzeá,
    - výstavníctva a kongresov,
    - technologické centrá a parky,
    - športových, umožňujúcich súťaže krajskej až celoštátnej úrovne,
    - nákupných a obchodných centier,
    - voľného času, rekreácie a cestovného ruchu s dostatočnými plochami zelene pre krajské až celoštátne potreby,
- podporovať územný rozvoj v smere rozvojových osí ležiacich na území Nitrianskeho kraja výstavbou príslušných zariadení infraštruktúry a komunikačných zariadení a to:
  - nitriansko-pohronskej rozvojovej osi prvého stupňa v smere Trnava – Nitra – Žiar nad Hronom,
  - ponitrianskej rozvojovej osi druhého stupňa v smere Bánovce nad Bebravou – Topoľčany – Nitra – Nové Zámky – Komárno,
- podporovať rozvoj vidieckeho osídlenia adekvátne k forme sídelného rozvoja v jednotlivých historicky vyvinutých charakteristických tradičných kultúrohistorických regiónov na území Nitrianskeho kraja s cieľom vytvoriť rovnocenné životné podmienky obyvateľov, čo znamená:
  - podporovať vzťah urbánnych a rurálnych území v novom partnerstve založenom na integrácii funkčných vzťahov mesta a vidieka a kultúrohistorických a urbanisticko-architektonických daností,

- zachovávať pôvodný špecifický ráz vidieckeho priestoru, vychádzať z pôvodného charakteru zástavy a historicky utvorenej okolitej krajiny, zachovať historicky utváraný typ zástavby obcí a zohľadňovať národopisné špecifiká jednotlivých oblastí,
- dbať na zamedzenie, resp. obmedzenie možných negatívnych dôsledkov týchto činností na krajinne a životné prostredie vidieckeho priestoru,
- vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centráм, podporovať výstavbu verejného dopravného a technického vybavenia obcí, moderných informačných technológií tak, aby vidiecke priestory vytvárali kultúrne a pracoviskovorovnocenné prostredie voči urbánnym priestorom a dosiahnuť tak skĺbenie tradičného vidieckeho prostredia s požiadavkami na moderný spôsob života,
- vytvárať podmienky pre kompaktný územný rozvoj zastavaných území jednotlivých obcí a nepripúšťať výstavbu nových oddelených samostatných častí obce,
- pokračovať v systematickom prieskume radiačnej záťaže obyvateľstva a vyčleniť územia a oblasti, kde sú potrebné protiradónové opatrenia pri výstavbe nových objektov alebo kde je nutné realizovať sanačné opatrenia v už existujúcom bytovom fonde s cieľom chrániť obyvateľov pred touto záťažou; na území, na ktorom je potrebné vzhľadom na výsledky monitorovania záťaže radónom realizovať potrebné protiradónové opatrenia, neplánovať výstavbu rekreačných objektov, nemocníc, školských a predškolských zariadení a liečební,
- zachovať jestvujúce vojenské objekty a zariadenia pri novej výstavbe a ďalšom rozvoji územia a rešpektovať ich ochranné pásma.

Zásady rozvoja rekreácie, cestovného ruchu

- usmerňovať funkčno-priestorový subsystém turizmu a rekreácie v zhode s prírodnými a civilizačnými danosťami a v súbežnom zabezpečovaní nárokov obyvateľov kraja, najmä mesta Nitra a ostatných väčších miest, na každodennú a víkendovú rekreáciu, ako aj nárokov účastníkov širšieho aj cezhraničného turizmu na poznávací a rekreačný turizmus. Podporiť predovšetkým rozvoj tých foriem turizmu, ktoré majú medzinárodný význam – turizmus pri vode na úrovni termálnych kúpalísk až relaxačno-rehabilitačných zariadení, rekreačný turizmus pre pobyt pri vodných plochách (štrkoviskách), vodná turistika, cykloturistika, poľovníctvo, poznávací kultúrny turizmus (návšteva pamätihodností, podujatí), kongresový turizmus a výstavníctvo (Nitra – výstavnícky komplex), tranzitný turizmus,
- usmerňovať tvorbu funkčno-priestorového subsystému na vytváranie súvislejších rekreačných území, tzv. rekreačných krajinných celkov: Trábeňa od Nity s lesoparkom Zobor – Žibrica; v severnom cípe Zlatých Moraviec s centrom v Topoľčiankach,
- podporovať bodové lokality v poľnohospodársky využívannej krajine, predovšetkým areály termálnych kúpalísk, kúpalísk, športovo-rekreačné areály pri prírodných vodných plochách (štrkoviskách); podporovať rozvoj rekreačno-relaxačných aktivít na základe využitia špecifik daného územia,
- vzhľadom na vysoký potenciál geotermálnych vodných zdrojov územia Nitrianskeho kraja podporovať rozvoj aktivít zameraných na zdravotné, rehabilitačné a relaxačné služby (najmä lokalitu Poľný Kesov a tiež nové lokality Mojmirovce, Ivanka pri Nitre, Komjatice),
- rozvíjať zvyšovanie kvality rekreačných priestorov, rekreačných areálov, najmä kúpalísk a termálnych kúpalísk, a úroveň poskytovania služieb rekreačného charakteru.
- podporovať najvýznamnejšie rekreačné priestory pre medzinárodný cestovný ruch; nadviazať na medzinárodný turizmus rozvíjaním poznávacieho cestovného ruchu a tiež sledovaním turistických tokov a dopravných trás (hlavne cestných) predchádzajúcich v oblasti Nity, dosiahnuť čo najužšie prepojenie rekreačného turizmu s poznávacím turizmom,
- vytvárať podmienky pre rozvoj vidieckeho turizmu vo forme agroturizmu,
- lokalizovať potrebnú vybavenosť v obciach a miestach ležiacich v blízkosti rekreačných cieľov, do voľnej krajiny umiestňovať len tú vybavenosť, ktorá sa viaže bezprostredne na uskutočňovanie činností závislých na prírodných danostiach,
- zabezpečiť prímestskú rekreáciu pre obyvateľov mesta Nitra v jeho záujmovom území,
- vytvárať podmienky pre realizáciu území lesoparkového charakteru lokálneho významu v meste a pri menších obciach, najmä pri obciach s rekreačným významom a prepájať centrá obcí, rekreačné areály s územiami lesoparkového charakteru,

- podporovať rozvoj vinohradníctva a vinárstva zachovaním a udržiavaním viníc ako prírodných zdrojov a súčasne cenných historických prvkov v krajinnom obraze mestskej a vidieckej krajiny,
- zabezpečiť zodpovedajúcu vybavenosť pre rozvoj turizmu a rekreácie v oblasti Nítry nadštandardnou vybavenosťou na hlavných turistických dopravných trasách,
- podporovať rozvoj spojitého, hierarchicky usporiadaného bezpečného, šetrného systému cyklotrás, slúžiaceho pre rozvoj cykloturistiky ale aj pre rozvoj urbanizačných väzieb medzi obcami/mestami, rekreačnými lokalitami, významnými územiami s prírodným alebo kultúrno-historickým potenciálom (rozvoj prímestskej rekreácie, dochádzanie za zamestnaním, vybavenosťou, vzdelaním, kultúrou, športom, atď.)
- previazanie línií cyklotrás podľa priestorových možností s líniami korčuliarskych trás, jazdeckých trás, peších trás a tiež s líniami sprievodnej zelene,
- rozvoj cyklotrás mimo (najmä frekventovaných) ciest, rozvoj bezpečných križovaní cyklotrás s ostatnými dopravnými koridormi, budovanie ľahkých mostných konštrukcií ponad vodné toky v miestach križovania cyklotrás s vodnými tokmi,
- rozvoj rekreačnej vybavenosti pozdĺž cyklotrás, osobitnú pozornosť venovať vybavenosti v priesečníkoch viacerých cyklotrás,
- dodržiavať na území chránených krajinných oblastí a v územiach európskeho významu únosný pomer funkcie ochrany prírody s funkciami spojenými s rekreáciou a turizmom,
- regulovať rozvoj rekreácie v lokalitách tvoriacich prvky ÚSES, rekreačný potenciál v lesných ekosystémoch využívať v súlade s ich únosnosťou.

Zásady z hľadiska rozvoja hospodárstva a regionálneho rozvoja kraja:

v oblasti hospodárstva

- vytvárať územnotechnické podmienky pre rozvoj decentralizovanej štruktúry ekonomiky prostredníctvom vytvorenej polycentrickej sústavy mestského osídlenia a tak napomáhať zabezpečiť vyváženú socioekonomickú úroveň kraja,
- rozvojom územnotechnických podmienok diverzifikovať odvetvovú ekonomickú základňu miest,
- vytvárať územnotechnické podmienky pre rozvoj malého a stredného podnikania predovšetkým v suburbanizačných priestoroch centier osídlenia, miest (Nitra) a podporovať tak rozvoj týchto centier ako nosných hospodárskych pólov rozvoja priľahlých území ako aj celého kraja,
- podporovať rozvoj územnotechnických podmienok k zamedzovaniu a dosahovaniu znižovania negatívnych dôsledkov odvetví hospodárstva na kvalitu životného prostredia a k obmedzovaniu prašných emisií do ovzdušia.

v oblasti priemyslu a stavebníctva

- vychádzať predovšetkým z princípu rekonštrukcie a sanácie existujúcich priemyselných a stavebných areálov,
- podporovať rôzne typy priemyselných parkov na základe zhodnotenia ich externých lokalizačných faktorov v lokalitách, kde sú preukázané najvhodnejšie územnotechnické podmienky a sociálne predpoklady pre ich racionálne využitie, so zohľadnením podmienok susediacich regiónov,
- vychádzať pri rozvoji priemyslu a stavebníctva nielen z ekonomickej a sociálnej, ale aj územnej a environmentálnej únosnosti územia v súčinnosti s hodnotami a limitami kultúrno-historického potenciálu územia a historického stavebného fondu so zohľadnením miestnych špecifík a využívaním predovšetkým miestnych surovín.

v oblasti poľnohospodárstva a lesného hospodárstva

- rešpektovať poľnohospodársku a lesnú pôdu ako faktor limitujúci urbanistický rozvoj,
- rešpektovať a zachovať prírodné, kultúrne a historické dedičstvo vo vinohradníckych oblastiach a vylúčiť urbanistické zásahy na plochách, ktoré predstavujú historicky vytvorenú charakteristickú kultúrnu krajinu v danej oblasti,
- zabezpečovať protieróznú ochranu poľnohospodárskej pôdy prvkami vegetácie v rámci riešenia projektov pozemkových úprav a agrotechnickými opatreniami zameranými na optimalizáciu štruktúry pestovaných plodín, v nadväznosti na prvky územného systému ekologickej stability,
- vytvárať podmienky pre výsadbu izolačnej vegetácie v okolí hospodárskych dvorov,
- zabezpečovať v záujme rozvoja vidieka v horských a podhorských

- rešpektovať výmeru lesnej pôdy na plochách poľnohospodársky nevyužitelných nelesných pôd a na pozemkoch porastených lesnými drevinami, evidovaných v katastri nehnuteľnosti v druhu poľnohospodárska pôda,
- rešpektovať a zohľadňovať lesný hospodársky plán, rešpektovať ochranné pásmo lesnej pôdy, uprednostňovať ekologicky vhodné autochtónne (domáce) druhy drevín,
- podporovať v lesnom hospodárstve postupnú obnovu prirodzeného drevinového zloženia porastov, zabezpečovať obnovu porastov jemnejšími spôsobmi, zvyšovať podiel lesov osobitného určenia, zachovať pôvodné zvyšky klimaxových lesov v súvislosti s obnovami lesných hospodárskych plánov,
- vytvárať územnotechnické podmienky pre zachovanie stability lesných porastov, zabrániť neodborným zásahom do hydrologických pomerov, pred každým plánovaným zásahom posúdiť jeho vplyv na hydrologické pomery vzhľadom na protipovodňové opatrenia,
- netriešťať ucelené komplexy lesov pri návrhu koridorov technickej infraštruktúry a líniových stavieb.

v oblasti ťažby

- usmerňovať ťažbu v súlade s ochranou životného prostredia a vodohospodárskymi záujmami,
- vytvárať intenzívne kroky pre optimalizáciu ťažobných areálov vo vzťahu podľa ich stavu a pre ďalšie využívanie plôch už existujúcich areálov,
- realizovať pri výstavbe nových ťažobných areálov nevyhnutné ekologické investície a opatrenia v takom rozsahu, aby nedochádzalo k znečisťovaniu ovzdušia a zhoršovaniu kvality životného prostredia,
- realizovať po ukončení povrchovej ťažby z existujúcich areálov ich revitalizáciu a rekultiváciu s využitím najmä pôvodných druhov drevín.

Zásady z hľadiska rozvoja sociálnych vecí:

v oblasti školstva

- podporovať a optimalizovať rovnomerný rozvoj siete škôl, vzdelávacích, školiacich a preškoľovacích zariadení v závislosti na vývoji obyvateľstva v území,
- znižovať regionálne rozdiely v úrovni vzdelania a prispôbovať sieť stredných škôl trhu práce a podporovaným ekonomickým aktivitám,
- vytvárať, v rámci územnotechnických možností, podmienky pre programy a projekty prevencie sociálno-patologických javov na stredných školách,

v oblasti zdravotníctva

- rozvíjať rovnomerne na území kraja zdravotnú starostlivosť vo všetkých formách jej poskytovania – ambulantnej, ústavnej a lekárenskej,
- vytvárať podmienky pre rovnocennú prístupnosť a rovnocennú dostupnosť obyvateľov jednotlivých oblastí kraja k nemocničným zariadeniam a zdravotníckym službám,
- vytvárať územno-technické predpoklady pre rozvoj agentúr domácej ošetrovateľskej starostlivosti, domov ošetrovateľskej starostlivosti, geriatrických centier, stacionárov a zariadení liečebnej starostlivosti v priemete celého územia kraja.

v oblasti sociálnych vecí

- rekonštruovať a obnovovať budovy a zariadenia sociálnych služieb, komplexne modernizovať sociálnu infraštruktúru v existujúcich zariadeniach sociálnych služieb,
- zabezpečovať rovnomernú sieť zariadení sociálnych služieb a terénnych služieb tak, aby mesto bolo v tejto oblasti sebestačné a vytvoriť z hľadiska kvality aj kvantity sieť dostupnú všetkým občanom v sociálnej a hmotnej núdzi,
- vytvárať územnotechnické podmienky pre nové, nedostatkové či absentujúce druhy sociálnych služieb vhodnou lokalizáciou na území mesta a kraja a zamerať pozornosť na také sociálne služby, ktorých cieľom je najmä podpora zotrvania klientov v prirodzenom sociálnom prostredí (terénne a ambulantné sociálne služby, sociálne služby v zariadeniach s týždenným pobytom), podpora sebestačnosti rodín, osobitne rodín s malými deťmi, realizovanie nízkoprahových aktivít pre rôzne marginalizované skupiny,
- podporovať sociálnu inklúziu prostredníctvom rozvoja sociálnych a zdravotníckych služieb s osobitným zreteľom na marginalizované komunity,

- očakávať nárast podielu obyvateľov v poproduktívnom veku v súvislosti s predpokladaným demografickým vývojom a zabezpečiť vo vhodných lokalitách primerané nároky na zariadenia poskytujúce pobytovú sociálnu službu (pre seniorov, pre občanov so zdravotným postihnutím),
v oblasti duševnej a telesnej kultúry
- podporovať rozvoj zariadení kultúry v súlade s polycentrickým systémom osídlenia,
- rekonštruovať, modernizovať a obnovovať kultúrne objekty, vytvárať podmienky pre ochranu a zveľaďovanie kultúrneho dedičstva na území mesta a kraja formou jeho vhodného využitia pre občiansku vybavenosť,
- podporovať stabilizáciu založenej siete zariadení kultúrno-rekreačného charakteru lokálneho významu,
- rozvíjať zariadenia pre športovo–telovýchovnú činnosť a vytvárať pre ňu podmienky v mestskom aj vidieckom prostredí v záujme zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva,
- zapojiť do športového a rekreačného využitia vo väčšej miere potenciál geotermálnych vôd v spádovom území mesta dobudovaním termálnych kúpalísk s cieľom vytvárania rekreačno-rekondičných komplexov.

Zásady z hľadiska starostlivosti o životné prostredie, ochrany prírody a tvorby krajiny, vytvárania a udržiavania ekologickej stability a ochrany pôdneho fondu

- uprednostňovať pri budovaní nových priemyselných areálov a prevádzok zariadenia a technológie spĺňajúce národné limity a zároveň limity stanovené v environmentálnom práve EÚ,
- podporovať kompletizáciu sprievodnej vegetácie výsadbou pásov domácich druhov drevín a krovín pozdĺž tokov, zvýšenie podielu trávnych porastov na plochách okolitých mikrodepresií a zabezpečiť podmienky pre realizáciu navrhovaných biokoridorov pozdĺž vodných tokov,
- v oblasti Nitry venovať pozornosť vyhláseným chráneným územiám, územiám NATURA 2000 a prvkom územného systému ekologickej stability,
- vytvárať územnotechnické podmienky pre priechodnosť existujúcich prekážok na vodných tokoch a líniových stavbách v krajine pre migrujúce živočíchy dodatočnými technickými opatreniami,
- podporovať a ochraňovať územnoplánovacími nástrojmi nosné prvky estetickej kvality a typického charakteru voľnej krajiny (prirodzené lesné porasty, historicky vyvinuté časti kultúrnej krajiny, lúky a pasienky, nelesnú drevinovú vegetáciu v poľnohospodárskej krajine v podobe remízok, medzí, stromoradií, ako aj mokrade a vodné toky s brehovými porastmi a pod.) a podporovať miestne krajinné identity rešpektovaním prírodného a kultúrno-historického dedičstva,
- rešpektovať krajinu ako základnú zložku kvality života ľudí v mestských i vidieckych oblastiach.

Zásady usporiadania územia z hľadiska kultúrno-historického dedičstva

- rešpektovať na území mesta vyhlásené kultúrne pamiatky, mestskú pamiatkovú rezerváciu a pamiatkovú zónu a ich ochranné pásma,
- rešpektovať kultúrno-historické súvislosti najbližšieho okolia na mesto,
- akceptovať a nadväzovať pri novej výstavbe na historicky utvorenú štruktúru osídlenia s cieľom dosiahnuť ich vzájomnú funkčnú a priestorovú previazanosť pri zachovaní identity a špecifičnosti historického osídlenia,
- rešpektovať kultúrno-historické urbanistické celky a architektonické objekty a areály ako potenciál kultúrnych, historických, spoločenských, technických, hospodárskych a ďalších hodnôt charakterizujúcich prostredie,
- rešpektovať typickú formu a štruktúru osídlenia charakterizujúcu jednotlivé etnokultúrne a hospodársko-sociálne celky a prírodno-klimatické oblasti, dominantné znaky typu kultúrnej krajiny so zachovanými vinohradníckymi oblasťami a rôznych foriem vidieckeho osídlenia, vrátane rozptýleného osídlenia,
- rešpektovať a akceptovať v diaľkových pohľadoch a v krajinnom obraze historicky utvorené dominanty spolu s vyhlásenými a navrhovanými ochrannými pásmami pamiatkového fondu,
- rešpektovať historické technické diela,
- zohľadňovať archeologické lokality a náleziská, ktoré v meste Nitra a v Nitrianskom kraji majú mimoriadny význam najmä z hľadiska pravekého a starovekého osídlenia,

- vytvárať územnotechnické podmienky pre odkláňanie tranzitnej dopravy mimo mestské pamiatkové rezervácie a pamiatkové zóny.

Zásady verejného dopravného vybavenia

- stabilizovať organizovaním nadradených dopravných zariadení dopravnogravitačné centrum Nitra/Trnava ako súčasť základného dopravného zónovania Slovenskej republiky,
- rešpektovať dopravnú infraštruktúru navrhovanú ako upravená existujúca alebo výhľadová súčasť medzinárodných cestných sietí - Nitra – Nové Zámky – Komárno,
- rešpektovať dopravnú infraštruktúru celoštátnej úrovne – koridory ciest Nitra – Topoľčany – (Partizánske), s vetvami Topoľčany – (Chynorany), Nitra – (Hlohovec),
- rešpektovať dopravnú infraštruktúru nadregionálnej úrovne – koridory konvenčných železničných tratí Šurany – Nitra – (Prievidza) a Kozárovce – Lužianky – Zbehy – (Leopoldov),
- rešpektovať dopravnú infraštruktúru nadregionálnej úrovne – koridory ciest Nitra – Vráble – Kalná nad Hronom – Levice,
- rešpektovať dopravnú infraštruktúru nadregionálnej úrovne – existujúce a potenciálne letisko pre medzinárodnú dopravu v Nitre – Janíkovce,
- rezervovať koridor pre výhľadovú trasu rýchlostnej cesty R8 na území mesta Nitra, koridor rýchlostnej cesty R8 v trase vedenej od napojenia na rýchlostnú cestu R1 západne od Nitry v polohe západne od cesty I/64,
- rezervovať koridor pre privádzač Selenec z rýchlostnej cesty R1 s prepojením do križovatky cesty I/65, I/64 a I/51, v trase cesty I/51 Nitra – Levice rezervovať koridor pre šírkové usporiadanie trasy na kategóriu C11,5/80 s obchvatom Veľkého Lapáša a Janíkoviec, rozšírenie cesty na území mesta Nitra,
- rezervovať koridor pre novú trasu cesty I/64 v úseku prietah mestom Nitra – križovatka s rýchlostnou cestou R1 – Nové Zámky – Komárno mimo osídlenia v kategórii C11,5/80 s možnosťou dobudovania na štvorpruhovú cestu podľa nárastu dopravnej záťaže, na ceste I/64 rezervovať koridor pre obchvat obcí Čakajovce a Dražovce,
- cesta II/513 (Hlohovec) – Nitra, rezervovať koridor pre obchvat obce Rišňovce s napojením na novú trasu rýchlostnej cesty R8 na západnom okraji mesta Nitra s možnosťou preradenia na cestu I. triedy a kategóriu C11,5/80 a možnosťou jej postupného vybudovania podľa dopravného zaťaženia na 4-pruhovú komunikáciu,
- cesta II/562 Nitra – Trnovec nad Váhom, rezervovať koridor pre šírkové usporiadanie súčasnej cesty II/562 na C11,5/80 tak, aby prepojenie krajského sídla s okresným bolo na úrovni I. triedy a na území mesta mohla plniť funkciu privádzača na rýchlostnú cestu R1,
- zabezpečiť územnoplánovaciu prípravu a rezervovať územie pre výhľadové prebudovanie úrovňových priechodov (ako bodových nedostatkov) ciest I. a II. triedy so železničnou traťou na mimoúrovňové,
- vytvoriť územnotechnické podmienky pre elektrifikáciu a technickú modernizáciu trate 141 (Leopoldov) – Nitra – Kozárovce,
- rezervovať koridor pre výhľadové vybudovanie železničného prepojenia Nitra – Šaľa so zapojením na trať 130 v priestore Trnovca nad Váhom,
- vytvoriť územnotechnické podmienky a zabezpečiť územnoplánovaciu prípravu pre modernizáciu letiska Nitra – Janíkovce s jeho napojením na cestnú sieť,
- rezervovať priestor pre lokalizáciu a rozvoj terminálov kombinovanej dopravy v meste Nitra s možnosťou budovania logistických centier.

Zásady verejného technického vybavenia

v oblasti vodného hospodárstva:

- na úseku všeobecnej ochrany vôd vytvárať územnotechnické podmienky pre všestrannú ochranu vôd vrátane vodných ekosystémov a od vôd priamo závislých ekosystémov v krajine,
- na úseku odtokových pomerov v povodiach:
  - rešpektovať a zachovať v riešení všetky vodné prvky v krajine (sieť vodných tokov, vodných plôch, mokrade) a s nimi súvisiace biokoridory a biocentrá,
  - dodržiavať princíp zadržiavania vôd v území,

- navrhovať v rozvojových územiach technické opatrenia na odvádzanie vôd z povrchového odtoku na báze retencie (zadržania) v povodí, s vyústením takého množstva vôd do koncového recipienta, aké odtekalo pred urbanizáciou jednotlivých zastavaných plôch,
- zlepšovať vodohospodárske pomery na malých vodných tokoch a v povodí zásahmi smerujúcimi k stabilizácii pomerov v extrémnych situáciách tak povodňových, ako aj v období sucha,
- revitalizovať odstavené korytá, Starú Nitru a rameno Malú Nitru,
- podporovať výstavbu objektov protipovodňovej ochrany územia a nenavrhovať v inundačnom území tokov výstavbu a iné nevhodné aktivity,
- zabezpečovať na neupravených úsekoch tokov predovšetkým ochranu intravilánov miest a obcí, nadväzne komplexne riešiť odtokové pomery na vodných tokoch s dôrazom na odvedenie vnútorných vôd podľa Programu protipovodňovej ochrany SR v súlade s ekologickými limitmi využívania územia a ochrany prírody,
- na úseku verejných vodovodov:
  - chrániť v maximálnej možnej miere zdroje pitnej vody, rešpektovať vymedzené vodárenské zariadenia regionálneho významu, vrátane ich ochranných pásiem,
  - zvyšovať spoľahlivosť zásobovania pitnou vodou rozširovaním diverzifikácie zdrojov, využívaním vzájomného prepojenia zdrojov podzemnej a povrchovej vody a budovaním vodárenských dispečingov,
  - zabezpečovať územnú prípravu zdrojov vody tak, aby sa docielil súlad medzi predpokladaným nárastom obyvateľov a ostatných sídelných aktivít a rozvojom vodného hospodárstva, ochranou prírody a ekologickou stabilitou územia,
  - zabezpečovať integrovanú ochranu vodárenských zdrojov pre trvalo udržateľné využívanie zdrojov pitnej vody, rešpektovanie pásiem ochrany vodárenských zdrojov (pásma hygienickej ochrany),
  - zabezpečovať ochranu lokálnej, ako aj nadradenej vodárenskej infraštruktúry (ochranné pásma vodovodov, vodojemov, CS a pod.), v prípade možností aj s ponechaním manipulačných pásov,
  - rezervovať územie pre prívod vody Veľký Cetín – Nitra,
  - rezervovať územie pre rozšírenie skupinového vodovodu Nitra – Čab,
  - rezervovať územie pre prepojenie Ponitrianskeho skupinového vodovodu s diaľkovodom (Gabčíkovo – Jelka – Galanta) – Nitra,
- na úseku verejných kanalizácií:
  - preferovať v návrhu skupinové kanalizácie pre aglomerácie viacerých sídiel so spoločnou ČOV,
  - vymedziť územné rezervy plôch a koridorov pre kanalizačné stavby nadradeného významu,
  - zabezpečiť v návrhu odkanalizovanie miest a obcí delenou sústavou so zadržiavaním dažďových vôd v území,
  - zabezpečiť územnotechnické podmienky pre výstavbu a dobudovanie stokových sietí a výstavbu novej ČOV, prípadne rozšírenie, intenzifikáciu a obnovu existujúcej ČOV v meste Nitra,

v oblasti energetiky :

- rešpektovať existujúce koridory vedení 110kV a navrhované siete v existujúcich, či novo navrhovaných koridorochoch, chrániť koridor pre realizáciu dvojlinky 2x 110 kV v súčasnom koridore Veľký Ďur – Nitra Čermáň, chrániť koridor pre vybudovanie vedenia 2x110 kV Duslo Šaľa – Nitra Čermáň,
- rešpektovať koridory medzištátnych plynovodov,
- rezervovať koridor pre trasu tepelného napájača SE, a.s. EMO o.z. Mochovce – Vráble – Nitra,
- utvárať priaznivé podmienky pre intenzívnejšie využívanie obnoviteľných a druhotných zdrojov energie ako lokálnych doplnkových zdrojov k systémovej energetike,
- obnoviteľné a druhotné zdroje energie situovať mimo zastavané a obytné zóny,

v oblasti telekomunikácií:

- rešpektovať jestvujúce trasy a ochranné pásma telekomunikačných vedení a zariadení a rešpektovať situovanie telekomunikačných a technologických objektov,

- akceptovať potrebu budovania telekomunikačnej infraštruktúry v nových rozvojových lokalitách, vytvárať územnotechnické podmienky pre rozširovanie mobilnej siete GSM a umožniť aj služby mobilnej siete tretej generácie – UMTS s vysokorýchlostnou dátovou sieťou.
- vytvárať územnotechnické podmienky pre budovanie prístupovej telekomunikačnej siete v optickom prevedení s maximálnym prístupom až k zákazníkovi,
- vytvárať územnotechnické podmienky pre rozširovanie rozsahu telekomunikačných služieb v pevnej aj mobilnej sieti.
- v oblasti odpadového hospodárstva uprednostňovať triedený zber využiteľných zložiek s cieľom znížiť množstvo komunálneho odpadu, vypracovať a priebežne aktualizovať program odpadového hospodárstva.

Stavby vo verejnom záujme – verejnoprospešné stavby

V meste Nitra a v jeho oblasti sú definované stavby vo verejnom záujme ktoré je potrebné v rozvojových zámeroch mesta rešpektovať v tomto rozsahu:

v oblasti cestnej dopravy:

- rýchlostnú cestu R8 a jej zariadenia na území mesta Nitra,
- privádzač Selenec z rýchlostnej cesty R1 s prepojením do križovatky cesty I/65, I/64 a I/51
- cestu I/51 Nitra – Levice pre šírkové usporiadanie cesty na kategóriu C11,5/80 na území mesta Nitra a obchvat Veľkého Lapáša a Janíkoviec,
- cestu I/64 ako novú cestu v trase prietahu mestom Nitra s napojením na obchvat mestskej časti Dražovce a obce Čakajovce,
- cesta II/513 (Hlohovec) – Nitra s napojením na novú trasu rýchlostnej cesty R8,
- cesta II/562 Nitra – Trnovec nad Váhom pre šírkové usporiadanie súčasnej cesty II/562 na C11,5/80,
- homogenizácia ciest prvej triedy na kategóriu C11,5/80, ciest druhej triedy na kategóriu C9,5/80 a ciest tretej triedy na kategóriu C7,5/60,
- prebudovanie úrovňových priechodov (ako bodových nedostatkov) ciest I. a II. triedy so železničnými traťami na mimoúrovňové,

v oblasti železničnej dopravy:

- elektrifikácia a technická modernizácia trate 141 (Leopoldov) – Nitra – Kozárovce,

v oblasti leteckej dopravy: modernizácia letiska Nitra Janíkovce s jeho napojením na cestnú sieť,

v oblasti vodného hospodárstva:

- stavby spojené s revitalizáciou odstaveného koryta Starej Nitry,
- prepojenie Ponitrianskeho skupinovému vodovodu s diaľkovodom (Gabčíkovo – Jelka – Galanta) – Nitra,
- prívod vody Veľký Cetín – Nitra,
- rozšírenie skupinovému vodovodu Nitra – Čab,
- stavby kanalizácií (t.j. stokových sietí a čistiarne odpadových vôd) v oblasti mesta Nitra,

v oblasti energetiky:

- dvojlinka 2x 110 kV v trase Veľký Ďur – Nitra Čermáň v zmysle navrhovaného riešenia a podrobnejšej projektovej dokumentácie,
- dvojlinka 2x 110 kV v trase Duslo Šaľa – Nitra Čermáň v zmysle navrhovaného riešenia a podrobnejšej projektovej dokumentácie,
- tepelný napájač SE, a.s. EMO o.z. Mochovce – Vráble – Nitra.

Verejné priestranstvá

Manuál verejných priestranstiev pre mesto Nitra: v analytickej časti Nitra viditeľná hľadá charakter a súvislosti, kladie otázky a interpretuje prostredie Nitry. Nitru vidí pomocou výskumu a interpretácie zisteného vo väzbe na ostatné záväzné dokumenty mesta Nitra.

Osídlenie (zástavba):

- Kompozícia osídlenia: historický magnetizmus hradu a jeho pahorku udáva priestorové rozloženie mesta. Všetky hlavné osi urbanistických celkov mesta i jeho budúceho rozvoja stérou hradu a pahorkov pracujú. Vzniká tak jedinečná identita osových priestranstiev a vizuálnej komunikácie s historickým centrom mesta Nitra.

- Charakter osídlenia: formy alebo druhy zástavby chápeme ako jeden zo základov rôznorodosti mesta. Rôznorodosť druhov zástavby a ich foriem je pre mesto Nitra typická. Od historických dominant, rodinnú a vilovú zástavbu cez sídliská socialistického realizmu, skorej i neskorej moderny, postmoderny až po sídelnú kašu dnešnej suburbanizácie.
- Morfológia osídlenia: výšková rozmanitosť budov i morfológie priestranstiev vytvára jedinečné situácie vo vzťahu k ich vyzneniu i bariéram pohybu v nich. Od strmých ulíc a drobných ciest pahorkov, po panelové domy v zložitom teréne, či pokrývka svahov rodinnými domami zrkadlí rozličnosť priestranstiev a týchto vzťahov. V rámci výšok zástavby je zrejmé, že prevažujú skôr nízkopodlažné objekty. Vyššie objekty sú dominantnými objektmi vybavenosti, historické dominanty a objekty panelových sídlisk vo vzťahu k svojim kompozíciám a ich orientácií na priestranstvá. Negatívnym javom sú veľkoplošné objekty hál výroby alebo obchodu, ktoré pri takomto objeme môžu meniť rôzne parametre prostredia (pohyb vzduchu, tepelné ostrovy a podobne), ktoré priamo ovplyvňujú priestranstvá.

Využitie (funkcia)

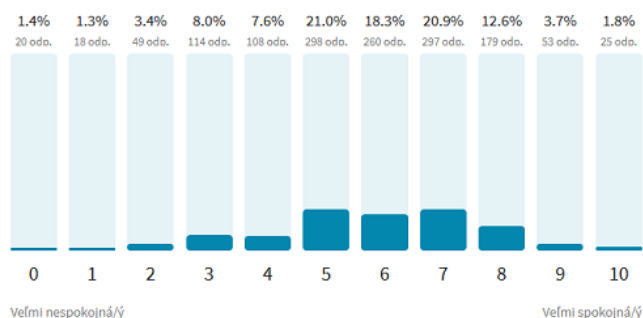
- Kultúra a šport: Kultúra sa koncentruje v centre mesta. Špecifikom športu je koncentrácia v ohybe Nitry a vhodné násobné využitie niektorých športovísk školských areálov.
- Vzdelávanie a výchova: Školstvo je rovnomerne rozmiestnené vďaka historickému systému okrskov panelových sídlisk. Unikátne je v tomto výsočné umiestnenie univerzity s jej priľahlým areálom na nábreží rieky Nitra.
- Správa a zdravotníctvo: Centrum správy sa nachádza v koncentrovanej polohe voči centru mesta vďaka pôvodne plánovanej, avšak iba čiastočne uskutočnenej prestavbe centra mesta s nadväzujúcimi komponovanými priestranstvami. Zdravotníctvo je primárne koncentrované do hlavného areálu fakultnej nemocnice v blízkosti Kalvárie. Vzdialenejšie skupiny lokalít disponujú aspoň základnou správou (pošta) so silnou orientáciou na historické priestranstvá, niekde však chýbajú kompletne.
- Výroba a obchod: Tieto funkcie sú dopĺňané veľkými nákupnými centrami, ktoré pri nevhodnom umiestnení môžu zruinovať blízku drobnú komerčnú vybavenosť. Výroba je potom sústredená v rámci Nitry do dominantných priemyselných parkov s vlastnou štruktúrou areálových priestranstiev. Jadrá tohto typu využitia sú lokality Priemyselný park Dražovce a lokality Dolné Krškany a Horné Krškany.

Ako to vidia obyvatelia mesta – názory a postoje obyvateľov mesta k danej problematike

Vybrané výstupy z participatívneho procesu tvorby podkladov na Zadanie nového územného plánu mesta Nitry.

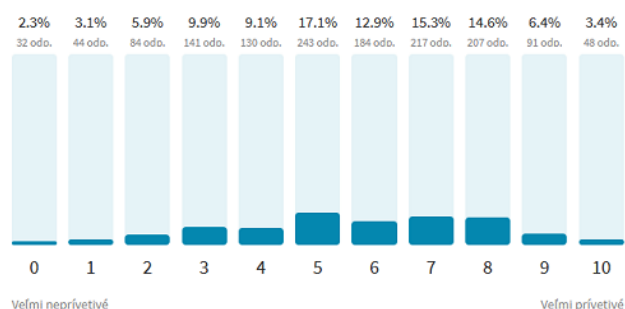
- Ako ste v tejto chvíli celkovo spokojná/-ý s mestom (chápeme všeob. ako celkové prostredie):

Priemerné hodnotenie 5.8

- Ako je podľa vás mesto Nitra v súčasnosti prívetivé pre chodcov a chodkyne?

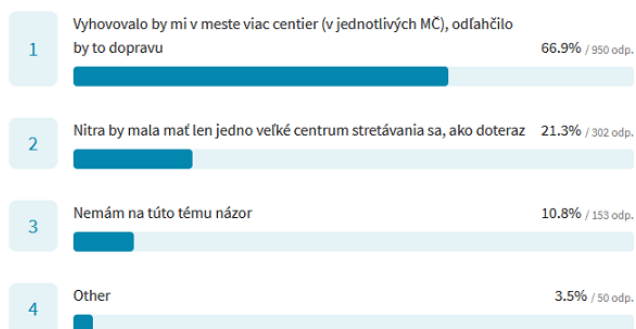
Priemerné hodnotenie 5.6

■ Čo presne sa vám na meste páči a prečo?

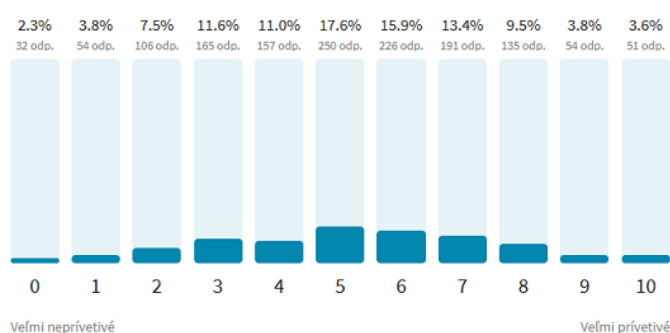

■ Aká je vaša predstava centra / centier stretávania sa v meste?

■ Ako je podľa vás mesto Nitra v súčasnosti prívetivé pre dopravu na bicykli?

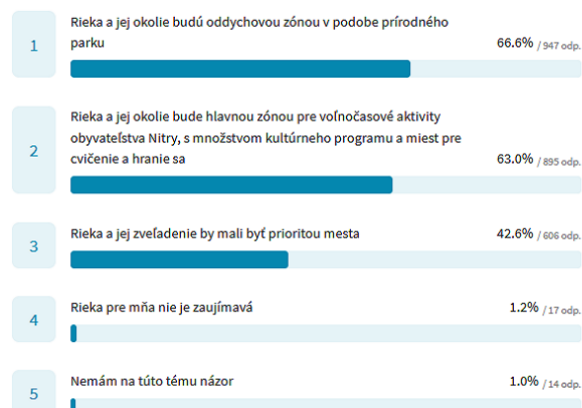
Priemerné hodnotenie 5.2

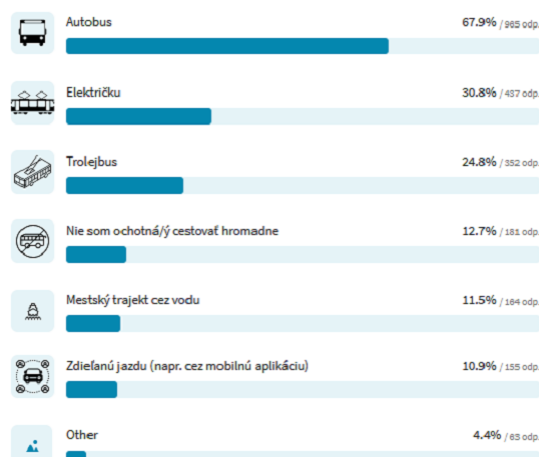
■ Čo presne vám v meste ako celku chýba?

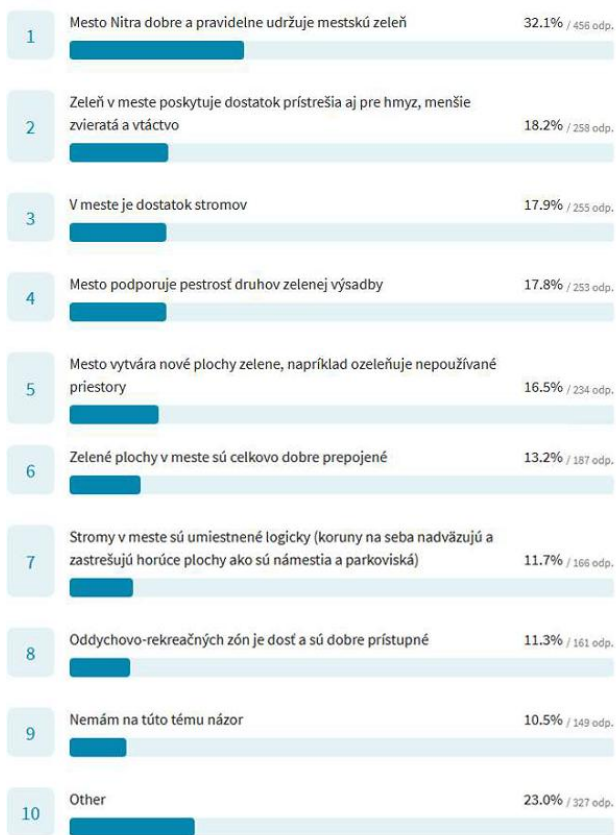
■ Rieka Nitra je špecifickým a charakteristickým prvkom mesta. Ako by sa mala podľa vás definovať jej úloha pri rozvoji mesta v najbližších 10 rokoch?

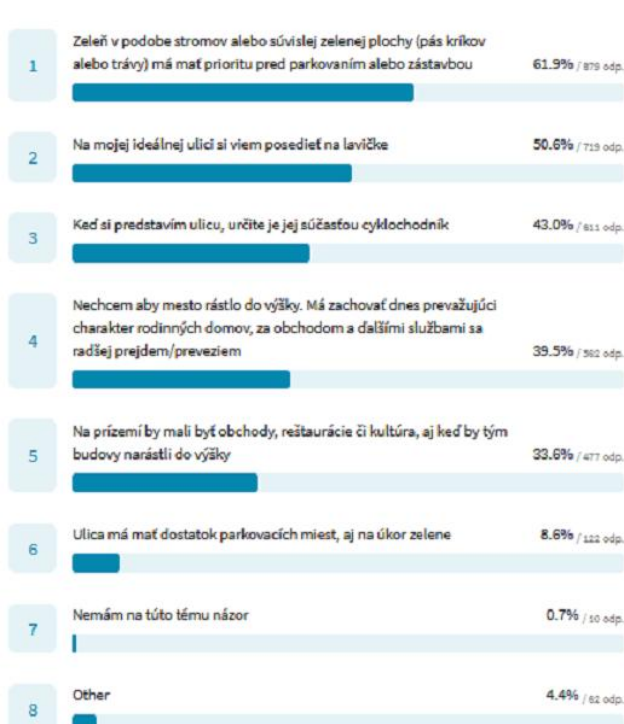
■ A napokon, ak ste ochotná/-ý cestovať verejnou dopravou, ktorý spôsob preferujete?

- Čo sa týka zelene, čo v meste podľa vás momentálne dobre funguje a treba to posilniť?

- Aká je vaša predstava ideálnej ulice?

Zdroj: Správa PDCS z participatívneho procesu tvorby podkladov na zadanie nového územného plánu mesta Nitry (Bohdan Smieška, Anna Zemanová, PDCS, 12/2021)

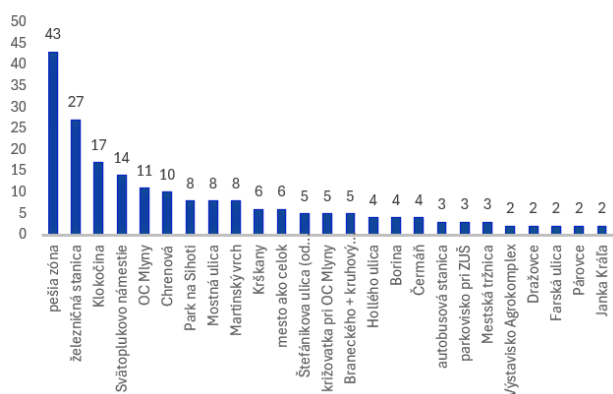
V období 05-07/2024 sa realizoval aj **prieskum medzi občanmi mesta formou tzv. pocitovej mapy**. Pocitová mapa predstavuje dôležitý nástroj pre zachytenie názorov a pocitov obyvateľov vo vzťahu k jednotlivým miestam v meste. obrázku nižšie. Podrobne je prieskum vyhodnotený v samostatnej správe (Janíková, 2024). Zapojení obyvatelia pod 18 rokov, ale aj nad 18 rokov by si zhodne priali najviac zmeniť pešiu zónu a OC Mlyny, nasleduje hokejový štadión, kúpalisko, okolie rieky. Pre respondentov nad 18 je to opäť pešia zóna a Svätoplukovo námestie, Železničná stanica, sídlisko Klokočina, OC Mlyny.

Respondenti na otázku „*Tu sa mi to nepáči*“ jednoznačne najviac označovali Železničnú stanicu. Respondenti ju označujú za nebezpečnú, zanedbanú, s množstvom opitých ľudí a celkovo ju zhodnotili ako „hanbu mesta“ a „železničná stanica v tomto stave nie je hodná krajského mesta“. Druhé miesto obsadila pešia zóna a námestie. Dôvody sú rovnaké ako pri potrebe zmeny a to: „priestor má veľmi zlú architektúru“, „námestie je mŕtve, potrebovalo by modernizáciu – vodné a zelené prvky“. Treba opraviť chátrajúce budovy, medzi ktoré patrí aj tzv. Mestský dom.

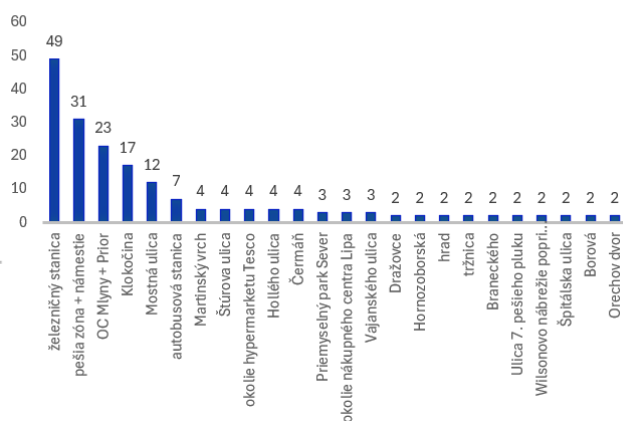
Divadlo je tiež „v žalostnom a odpudivom stave“. Celkovo tam „chýba tieň, dlažba je nebezpečná“. Občanom tiež prekáža veľa Rómov, opilcov a drogovu závislých ľudí, ktorí so sebou prinášajú na miesto špinu a zlú hygienu. V týchto miestach by preferovali zákaz áut – akýchkoľvek.

CHCEL/A BY SOM, ABY SA TOTO MIESTO ZMENILO

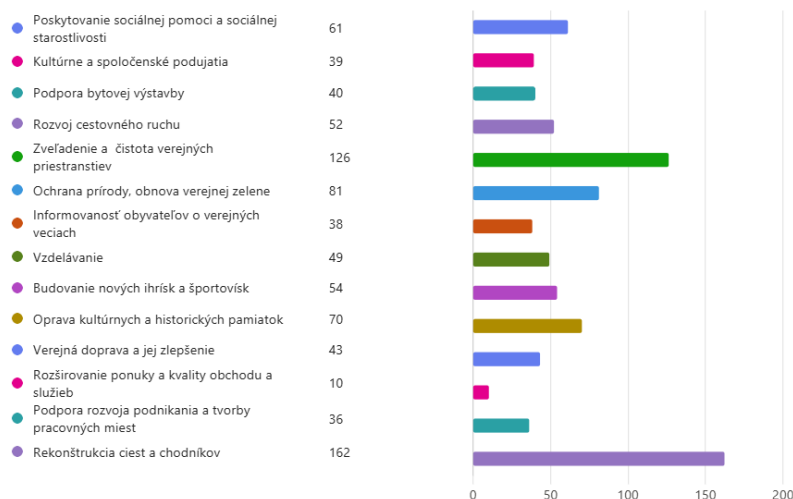

TU SA MI TO NEPÁČI

Obr.: Picitová mapa k dokumentu PHRSR **Zdroj:** vlastné spracovanie OKaP (J. Janíková, 2024)

Počas dotazníkového prieskumu k príprave dokumentu PHRSR (10-12/2024) sa niektoré otázky priamo alebo nepriamo týkali aj oblasti urbanizmu. Uvádzame ich stručné vyhodnotenie podľa hodnotiacej správy (J. Janíková, OKaP 2025). Ukázalo sa, že napriek pomerne vysokej spokojnosti obyvateľov so životom v meste respondenti vnímajú negatívne súčasnú kvalitu verejných priestranstiev a ich čistotu. Na otázku „Predstavte si, že máte možnosť rozhodovať o využití mestských finančných prostriedkov. Na čo by ste ich v Nitre prednostne využili?“ odpovedalo 126 respondentov, že zveľadenie a čistota verejných priestranstiev je pre nich kľúčovou prioritou hneď na druhom mieste, po rekonštrukcii ciest a chodníkov. Medzi prioritné oblasti, do ktorých by malo mesto investovať finančné zdroje patrí oprava kultúrnych a historických pamiatok a budovanie nových ihrísk a športovísk.

Obr.: Dotazníkový prieskum k dokumentu PHRSR **Zdroj:** vlastné spracovanie OKaP (J. Janíková, 2025)

OBLASŤ ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

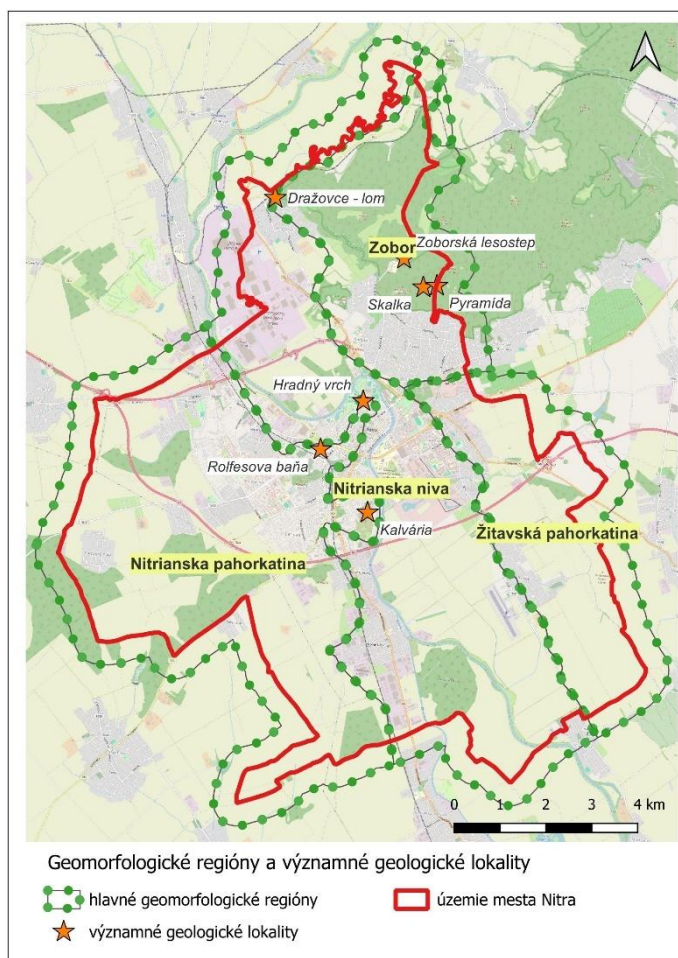
Analýza stavu pre rozvojovú oblasť životného prostredia v meste Nitra

Zdravé životné prostredie je dôležitým predpokladom kvality života občanov a udržateľného rozvoja obcí a regiónov. Preto by malo byť hodnotenie kvality životného prostredia a návrhy smerujúce k jeho zlepšeniu a efektívnemu manažmentu neoddeliteľnou súčasťou plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja – s cieľom zabezpečiť proporionalitu medzi uspokojovaním ľudských potrieb na jednej strane a prirodzenými podmienkami, potenciálmi a reálnym využívaním zdrojov krajiny na druhej strane.

Analýza súčasného stavu a trendov vývoja životného prostredia v meste Nitra je zostavená na základe aktualizácie hodnotenia ŽP mesta z r. 2003 v podkladovom dokumente pre územný plán mesta (*Mederly, Halada, Dobrucká 2003*) a publikácie *Pucherová a kol., 2006*. Legislatíva a kompetencie mesta v jednotlivých oblastiach boli aktualizované k stavu 1.1.2025. Nové údaje boli získané z verejne dostupných zdrojov organizácií rezortu životného prostredia (najmä SHMÚ, ŠOP SR, SAŽP), Štatistického úradu SR a z podkladov Mesta Nitra, Odboru životného prostredia.

Horninové prostredie a reliéf

Z hľadiska geologickej stavby a reliéfu je k.ú. Nitry charakteristické tým, že sa rozprestiera na kontakte dvoch rozdielnych geologických a geomorfologických štruktúr - tektonickej depresie Podunajskej panvy a klenbovitej hráste pohoria Trábeč. Podľa geomorfologického členenia územia Slovenska patrí katastrálne územie mesta Nitry do dvoch geomorfologických celkov a viacerých podcelkov: celok Trábeč – podcelok Zobor a celok Podunajská pahorkatina – podcelky Nitrianska pahorkatina (oddiely Zálužianska pahorkatina, Nitrianske vŕšky, Dolnonitrianska niva) a Žitavská pahorkatina.

Podľa regionálneho geologického členenia územia Západných Karpát a severných výbežkov Podunajskej panvy patrí územie do dvoch základných jednotiek – väčšina územia patrí do oblasti *Vnútrohorských panví a kotlín*, podoblasti *Podunajská panva*, okrsku *Trnavsko-dubnícká panva* (podokrsky *Rišňovská priehlbina* a *Komjatická priehlbina*), menšia časť patrí do oblasti *Jadrových pohorí*, podoblasti *Trábeč*, okrsku *Zoborská časť*.

Katastrálne územie je tvorené dvomi hlavnými stratigrafickými jednotkami – *neogénom Podunajskej pahorkatiny* a *tatrikom Trábeča*. Na povrch však na väčšine územia vystupujú kvartérne sedimenty – fluviálne sedimenty na nive Nitry a jej prítokov, spraše a sprašové hliny v pahorkatinnom území a delúviá na pevných skalných horninách kryštalinika a mezozoika Trábeča.

Obr.: Geomorfologické regióny a významné geologické lokality územia mesta Nitra

Nerastné bohatstvo je vlastníctvom štátu (čl.4 Ústavy SR). Predmetom ochrany sú výhradné ložiská (ložiská vyhradených nerastov, §6 banského zákona). V banskom zákone a jeho vykonávacej vyhláške sú na ochranu a využívanie (dobývanie) výhradných ložísk vymedzené základné kategórie: **chránené ložiskové územie (CHLÚ, § 16) a dobývací priestor (DP, § 25).**

V katastrálnom území mesta Nitra sa v súčasnosti nenachádzajú významné ložiská nerastných surovín. V okolí sa však nachádzajú viaceré významnejšie ložiská – ťažba niektorých má v súčasnosti vplyv na životné prostredie mesta, resp. ich existencia môže ovplyvniť územný rozvoj mesta. Ide najmä o ložiská nerudných surovín Žirany - Žibrica (ložisko vysokoperceného vápenca; v ťažbe); Pohranice - Kolíňany (ložisko stavebného kameňa, v ťažbe) a ložisko Žirany (stavebný kameň, v ťažbe). Evidované je aj ložisko zemného plynu Ivanka – Golianovo (v minulosti uvažované na ťažbu).

Oblasť Nitra je pomerne významná aj z hľadiska výskytu geologicky a geomorfologicky zaujímavých a cenných lokalít s nálezmi niektorých významných minerálov a nerastov. Väčšina lokalít sa nachádza v rámci CHKO Ponitrie s druhým stupňom ochrany, niektoré sa nachádzajú na území s vyšším stupňom ochrany, avšak časť lokalít nie je chránená. K najvýznamnejším lokalitám patria Dražovce (kameňolom); Svoradova jaskyňa; Skalka, Pyramída; Vápeník – jaskyňa pod Žibricou; Hradný vrch; Rolfesova baňa; Kalvária.

Mesto Nitra nemá dosah na kontrolu využívania surovinových zdrojov na svojom území, ani takúto kontrolu nevykonáva. Ochrana surovinových a abiotických zdrojov by mala byť zohľadnená v územnom pláne mesta. Priame zásahy do horninového prostredia a reliéfu môže mesto usmerňovať prostredníctvom územného a stavebného konania.

Klíma a ovzdušie

Katastrálne územie mesta Nitra patrí do veľmi teplej až teplej klimatickej oblasti (oblasť Podunajskej nížiny a okrajová časť pohoria Tríbeč). Charakterizované je teplou nížinnou klímou s dlhým až veľmi dlhým, teplým a suchým letom, krátkou, mierne teplou, suchou až veľmi suchou zimou s veľmi krátkym trvaním snehovej pokrývky. Vyššie polohy zoborskej skupiny Tríbeča patria do miernej teplej klimatickej oblasti, mierne vlhkej.

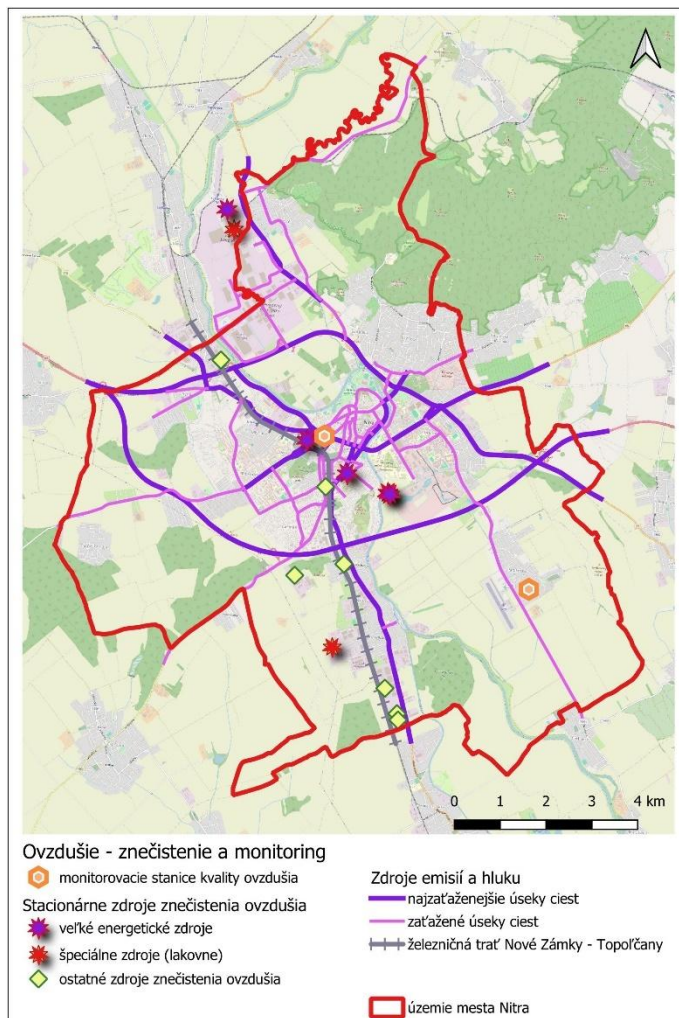
Podľa údajov SHMÚ, dlhodobá priemerná ročná teplota (1991-2020) v stanici Nitra je 10,8°C, pričom trend je jednoznačne rastúci a táto hodnota je o 0,4°C vyššia ako v období 1961-2010. Najteplejším mesiacom je júl (priemer 21,7°C), najchladnejším január (-0,5°C). Priemerné ročné zrážky v stanici Nitra sú 560 mm (1990-2020), pričom množstvo zrážok sa významnejšie nemení, avšak mení sa ich časové rozloženie – pribúdajú a predlžujú sa obdobia sucha a zároveň sú častejšie a intenzívnejšie príválové dažde.

Južné Slovensko vrátane regiónu Nitra je územím s vysokým stupňom citlivosti na dôsledky klimatickej zmeny – prejavujú sa najmä zvýrazňovaním extrémov (vysoké teploty, obdobia sucha, nárast príválových zrážok) a celkovo miernym nárastom priemerných teplôt a poklesom zrážkových úhrnov (vrátane snehovej pokrývky) a relatívnej vlhkosti vzduchu.

Na ochranu ovzdušia v SR sú v zákone o ovzduší a vykonávacích vyhláškach definované požiadavky na podmienky prevádzkovania zdrojov znečistenia ovzdušia a tzv. osobitná ochrana ovzdušia - opatrenia na obmedzenie znečisťovania ovzdušia, vypracovanie programov, integrovaných programov a akčných plánov, zriaďovanie smogových varovných a regulačných systémov. Ochrana ovzdušia v súčasnosti spočíva najmä v ochranných a regulačných opatreniach orgánov štátnej správy a v kontrole povinností prevádzkovateľov zdrojov znečistenia ovzdušia.

Oblasť Nitra nepatrí do osobitne vymedzenej oblasti riadenia kvality ovzdušia, priamo v meste sa nenachádzajú veľké zdroje znečistenia ovzdušia. Mesto môžeme zaradiť k územiám so stredným

znečistením ovzdušia - k zdrojom znečistenia patria najmä priemysel a doprava (v súčasnosti ubúda rozsah znečistenia z energetických zdrojov a pribúdajú zdroje znečistenia zo špeciálnej výroby a dopravy). K najvýznamnejším zdrojom znečistenia v okolí patria Calmit s.r.o. Žirany (výroba vápna a lom vápenca – významný producent tuhých znečisťujúcich látok a CO) a SPP, a.s. (Závod 04, Kompresorová stanica Ivanka pri Nitre – významný producent najmä oxidov dusíka a CO).

V súčasnosti sa na znečisťovaní ovzdušia v území podieľa najmä intenzívna automobilová doprava, ktorá je zdrojom emisií oxidov dusíka, prachových častíc s obsahom škodlivých látok (najmä Pb a Cd). Podľa výpočtov maximálne krátkodobé koncentrácie imisií NO_x z dopravy môžu presahovať limitné hodnoty na najviac zaťažených mestských komunikáciách a popri cestách I. a II. triedy. K zdrojom znečistenia evidovaným v emisnom systéme NEISS (SHMÚ) patria Jaguar Land Rover Slovakia s.r.o. (kotolňa, sušiaci pec a lakovňa), Nitrianska teplárenská spoločnosť, a.s. (kotolňa Párovce), OPM 2 SR, s.r.o. (centrálny tepelný zdroj), Mestská elektrárň Nitra, a.s. (kogeneračná elektrárň), AGRO TAMI, a.s. (kotolňa), RIBE Slovakia, a.s. (povrchová úprava kovov).

Obr.: Hlavné zdroje znečistenia a monitoring ovzdušia v území mesta Nitra

Mesto Nitra vykonáva činnosť špecifikovanú v uvedenom zákone prostredníctvom Odboru životného prostredia. Predovšetkým určuje *podmienky prevádzkovania malých zdrojov znečistenia*, kontroluje dodržiavanie povinností prevádzkovateľov, vydáva súhlas na povoľovanie stavieb malých zdrojov vrátane ich zmien a na ich užívanie, ako aj zmeny používaných palív a surovín a technologických zariadení, určuje rozsah a požiadavky vedenia prevádzkovej evidencie malých zdrojov, ukladá prevádzkovateľom opatrenia na nápravu, pokuty, môže nariadiť obmedzenie alebo zastavenie prevádzky malého zdroja. Táto činnosť je usmernená VZN č. 2/2024 o poplatkoch za znečistenie ovzdušia emisiami z malých zdrojov a VZN č. 7/2023 o poplatku za malý zdroj znečistenia. Mesto rieši aj problematiku osobitných činností, prejavujúcich sa prašnosťou, zápachom alebo dymom.

Akčný plán na zabezpečenie kvality ovzdušia pre k.ú. mesta Nitra a znečisťujúcu látku PM₁₀ vydal OÚ v Nitre Vyhláškou č. 1/2019. V prípade dosahovania limitných koncentrácií látky (50 µg/m³) alebo vzniku smogovej situácie musí mesto ako určený subjekt vykonávať krátkodobé opatrenia (upozorniť obyvateľov mesta a zabezpečiť čistenie a kropenie mestských komunikácií).

Voda a vodné zdroje

Katastrálne územie mesta Nitra patrí do povodia rieky Nitra, ktorú je možné v podmienkach Slovenska zaradiť medzi stredne veľké a menej vodnaté vodné toky. Celé územie je vlhovo deficitné, s nízkymi hodnotami odtokového koeficientu a špecifického odtoku z územia ($1\text{--}5 \text{ l.s}^{-1}.\text{km}^{-2}$). Plocha povodia Nitry je pod mestom Nitra (profil Čechynce) 2877 km^2 a dlhodobý priemerný prietok $17,2 \text{ m}^3.\text{s}^{-1}$. Najvyššie prietoky sú v marci a apríli, najnižšie prietoky sú v auguste až októbri. Okrem rieky Nitra preteká katastrálnym územím niekoľko menších vodných tokov – napríklad Dobrotka, Selenec, Malá Nitra, Cabajský potok.

Oblasť Nitry patrí do niekoľkých základných hydrogeologických celkov – kryštalinika a mezozoika južnej a strednej časti Trábeča, neogénu Nitrianskej pahorkatiny, neogénu Žitavskej pahorkatiny a kvartéru Nitry od mesta Nitra po Nové Zámky. Hydrogeologický rajón *Riečne náplavy Nitry* patrí medzi významné vodohospodárske oblasti - zásoby podzemných vôd v území sú viazané najmä na kvartérne fluviálne štrkopiesky nivy Nitry (priemerná výdatnosť vrtov $10\text{--}15 \text{ l.s}^{-1}$). Využiteľné zásoby podzemných vôd v celej oblasti Nitrianskej nivy boli stanovené na 710 l.s^{-1} .

Priamo v katastrálnom území mesta Nitra sa síce nachádza viacero **vodných zdrojov**, ich súčasné využívanie je však minimálne. Využívané sú pramene v Dražovciach (zdroj HG VIIA, výdatnosť 7 l.s^{-1}), Dolných Štitároch (zdroj HG Š1, výdatnosť 5 l.s^{-1}), lokálne využitie má prameň Svorad. Najväčšia koncentrácia vodných zdrojov je v oblasti Párovských Lúk (Horné lúky – v minulosti tu bolo prevádzkovaných 22 studní s priemerným odberom cca 150 l.s^{-1}) a Dvorčianskeho lesa (14 studní s priemerným odberom cca 85 l.s^{-1}). Dôsledkom zlej kvality vody v území a vodohospodárskej politiky a koncepcie orientovanej na využívanie veľkých vodných zdrojov je, že obyvatelia mesta sú zásobovaní pitnou vodou zo vzdialených zdrojov (Jelka, Bánovce, v budúcnosti aj Gabčíkovo). Miestne vodné zdroje nivy Nitry boli využívané asi do r. 1980, pásma hygienickej ochrany týchto vodných zdrojov boli zrušené.

*Vodné bohatstvo (podzemné vody, prírodné liečivé zdroje a vodné toky) je vo vlastníctve štátu (článok 4 Ústavy SR). V zmysle vodného zákona (č. 364/2004 Z. z.) sa **ochrana vodných zdrojov** chápe ako integrovaná ochrana kvality a kvantity podzemných a povrchových vôd vrátane prírodných liečivých a minerálnych vôd. Okrem všeobecnej ochrany vôd a vodných zdrojov sú ustanovené **chránené vodohospodárske oblasti** (CHVO – oblasti s prirodzenými akumuláciami povrchových a podzemných vôd), **významné vodohospodárske oblasti** (26 sledovaných oblastí s významnými zásobami podzemných vôd). **Sprísnená špeciálna ochrana** sa realizuje formou ochranných pásiem vodárenských zdrojov (PHO), stanovením vodárenských tokov a vodohospodársky významných vodných tokov. Ukazovatele a kvalita pitných vôd sa vyhodnocujú podľa ustanovení Vyhlášky MZ SR č. 91/2023 Z.z., kvalitatívne parametre povrchových vôd určuje Nariadenie vlády SR č. 269/2010.*

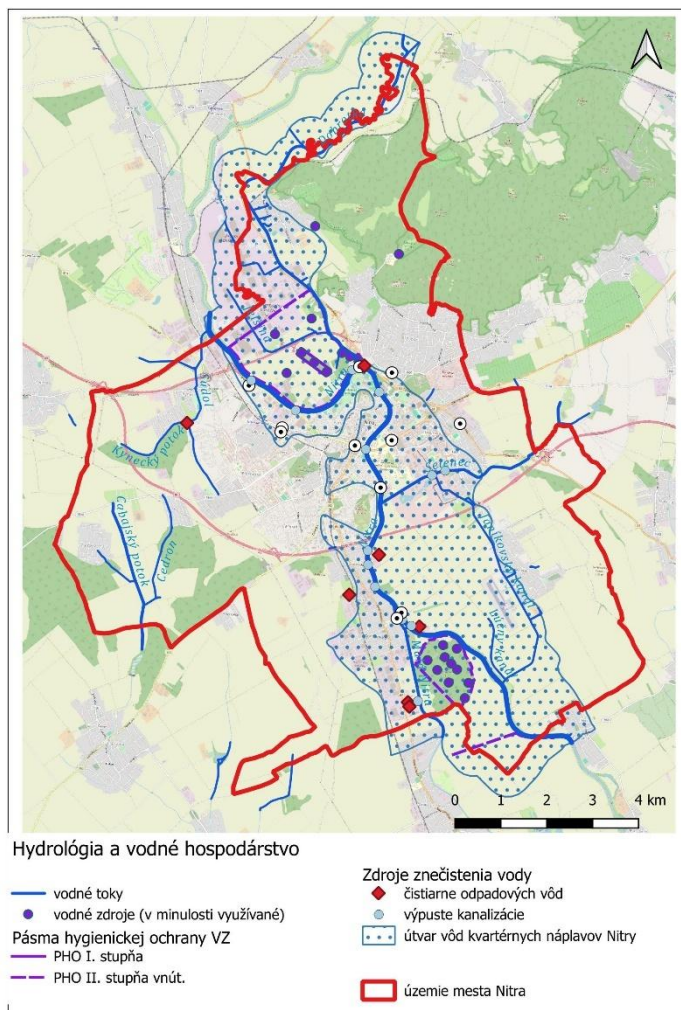
V katastrálnom území mesta Nitra sa nenachádzajú vodárenské toky, vodohospodársky významné toky ani minerálne a prírodné liečivé vody. Okolie mesta je možno označiť za zraniteľnú oblasť v zmysle vodného zákona – sú to poľnohospodársky využívané územia, z ktorých odtekajú vody zo zrážok do povrchových vôd alebo vsakujú do podzemných vôd, v ktorých je koncentrácia dusičnanov vyššia ako 50 mg.l^{-1} alebo sa môže v blízkej budúcnosti prekročiť (§ 30 vodného zákona).

Kvalita vody v rieke Nitra je dlhodobo problematická. Nitra patrí k **najviac znečisteným vodným tokom** na území Slovenska – vo väčšine ukazovateľov je zaradená k silno a veľmi silno znečistenej vode. Priamy vplyv na kvalitu vôd má vypúšťanie odpadových vôd do vodných tokov - pôvodcami odpadových vôd sú najmä priemysel a komunálna sféra (kanalizačné systémy miest a obcí). Najvýznamnejším producentom odpadových vôd na území mesta je ZVS a.s. Nitra, ktorá prostredníctvom ČOV v Dolných Krškanoch vypúšťa ročne do rieky viac ako 13 mil. m^3 odpadových vôd. ČOV je v prevádzke od r. 2007, s kapacitou 240-tisíc ekvivalentných

obyvateľov. Moderná technológia by mala zabezpečiť dodržiavanie stanovených bilančných hodnôt pre hlavné ukazovatele kvality vody (BSK_5 , $CHSK_{Cr}$, NL , NEL , $N-NH_4^+$ a iné). V r. 2022-23 bola realizovaná čiastočná rekonštrukcia ČOV.

Kvalitu povrchových vôd dlhodobo sleduje SHMÚ - na rieke Nitra sú monitorované miesta v Nitrianskej Strede a Čechynciach. Monitoring sa zameriava na všeobecné ukazovatele všeobecné ukazovatele (časť A), nesyntetické látky (B), syntetické látky (C) a hydrobiologické a mikrobiologické ukazovatele (E). V r. 2023 pre miesto Čechynce nevyhovovali základné ukazovatele BSK_5 , $N-NO_2$, P_{celk} ; v norme boli ukazovatele E. Z menších vodných tokov v okolí sú sledované základné ukazovatele pre Perkovský potok v Čakajovciach a Kadaň v Malom Lapáši – väčšina ukazovateľov nespĺňa stanovené kvalitatívne parametre (SHMÚ, 2024).

Kvalita podzemných vôd v oblasti Nitry takisto nie je dobrá. V rámci PHO vodných zdrojov na nive rieky Nitra v oblasti Párovských Lúk a Dvorčianskeho lesa sledoval kvalitatívne parametre vôd ZsVaK, v minulosti (90-te roky) bola väčšina vzoriek vyhodnotená ako závadná pre pitné účely, pričom boli zistené najmä nadlimitné hodnoty ukazovateľov NH_4 , Mn , Fe , HPO_4 , NO_2 , NO_3 , SO_4 , Cl , ako aj vysoká mineralizácia. Aj z hľadiska hygienicko – epidemiologického boli podzemné vody hodnotené v mnohých prípadoch ako nevhodné. V súčasnosti vyhodnocuje kvalitu podzemných vôd SHMÚ a vyhodnocuje ju pre tzv. útvary podzemných vôd – pre oblasť Nitry je dôležitý útvar *SK1000400P Medzizrnové podzemné vody kvartérnych náplavov dolného toku Váhu, Nitry a ich prítokov*, v ktorom sú sledované lokality Čakajovce, Dolné Krškany a Ivanka pri Nitre.

Obr.: Hydrológia (vodné zdroje a ich ochrana) a znečistenie vody v území mesta Nitry

Správa SHMÚ pre rok 2023 konštatuje, že nepriaznivé oxido–redukčné pomery útvaru vôd sa odrážajú v častom prekročení limitných hodnôt Mn a celkového Fe , k prekročeniam limitných hodnôt dochádza aj pri dusíkatých látkach - NH_4^+ a NO_3^- , aj pri SO_4^{2-} . Okrem nich boli namerané nadlimitné koncentrácie TOC , $CHSK_{Mn}$ a Cl^- , v D. Krškanoch boli zistené aj zvýšené (nad požadovou hodnotou) hodnoty organických látok (fenantrén, naftalén, prometryn, toluén). Oblasť tak patrí k znečisteným častiam Slovenska, je pomerne výrazne priemyselne zaťažená, vplyv antropogénneho znečistenia na podzemné vody kvartérnych náplavov dokumentuje prítomnosť širokej škály špecifických organických látok (SHMÚ, 2024). Nepriaznivý vplyv na kvalitu podzemných vôd má predovšetkým silno znečistená rieka Nitra, poľnohospodárske a priemyselné závody produkujúce odpadové a emisné látky, ako aj komunálne znečistenie (nedobudovaná kanalizácia najmä v okrajových častiach mesta, hnojenie a chemizácia v záhradách). Kvalita vody v známych a v minulosti využívaných zoborských „studničkách“

(pramene Svoradov, Pivoňková, Kláštorská, Šindolka, Buganka, Martinská) je už dlhodobo nevyhovujúca a voda z nich nie je vhodná na pitie (vysoké hodnoty dusičnanov, koliformných baktérií, črevných enterokokov a *Escherichia coli*).

Mesto Nitra v oblasti ochrany vôd vykonáva najmä činnosť určenú v § 59 vodného zákona, zároveň zabezpečuje podmienky na zásobovanie obyvateľov pitnou vodou a odvádzanie odpadových vôd kanalizáciou (v zmysle § 36 zákona o verejných vodovodoch a kanalizáciách). V prípade využívania vôd ide najmä o malé odbery povrchových a podzemných vôd pre obyvateľstvo a malé vodné stavby, v prípade vodovodov a kanalizácií o povoľovanie malých stavieb a kontrolnú činnosť. Mesto má v kompetencii aj kontrolu kvality vody v prameňoch v mestskej časti Zobor.

Dodávku pitnej vody organizáciám a obyvateľom a odkanalizovanie územia vykonáva *Západoslovenská vodárenská spoločnosť, a. s.* so sídlom v Nitre na podnikateľskom základe. Mesto má len obmedzený dosah na tieto činnosti (je 9,54% akcionárom a priamo nekontroluje kvalitu služieb), na druhej strane je však priamo zodpovedné za budovanie technickej infraštruktúry na svojom území (budovanie vodovodov, kanalizácie a ČOV).

Kontrola kvality vody, vodných zdrojov, ako aj vody dodávanej do domácností je mimo kompetencií mesta (vykonávajú ju správca vodných zdrojov a sietí, ako aj Regionálny úrad verejného zdravotníctva).

Potreba zabezpečenia dodávok pitnej vody a budovania kanalizácie a ČOV je špecifikovaná v územnoplánovacej dokumentácii a rozpracovaná je formou projektovej prípravy stavieb.

Pôda, pôdne zdroje a využívanie pôdy

Pôdny kryt územia mesta Nitry je podmienený vlastnosťami abiotických prírodných faktorov, avšak je modifikovaný činnosťou človeka. Z *lesných pôd* v oblasti Zoborských vrchov prevládajú kambizeme a rendziny (väčšinou plytké až stredne hlboké, piesočnato-hlinité, s vyšším obsahom skeletu). V *poľnohospodársky využívanom* pahorkatinnom území prevládajú kvalitné hlboké hlinité hnedozeme modálne až pseudoglejové, čiastočne aj černozeme modálne, na nive Nitry dominujú fluvizeme modálne a fluvizeme glejové, hlboké, ílovito-hlinité. Pôdy *zastavaného územia* mesta patria k antrozemiam (plochy bez súvislej pôdnej pokrývky) a kultizemiam (záhradné, vinohradnícke a rigolované pôdy).

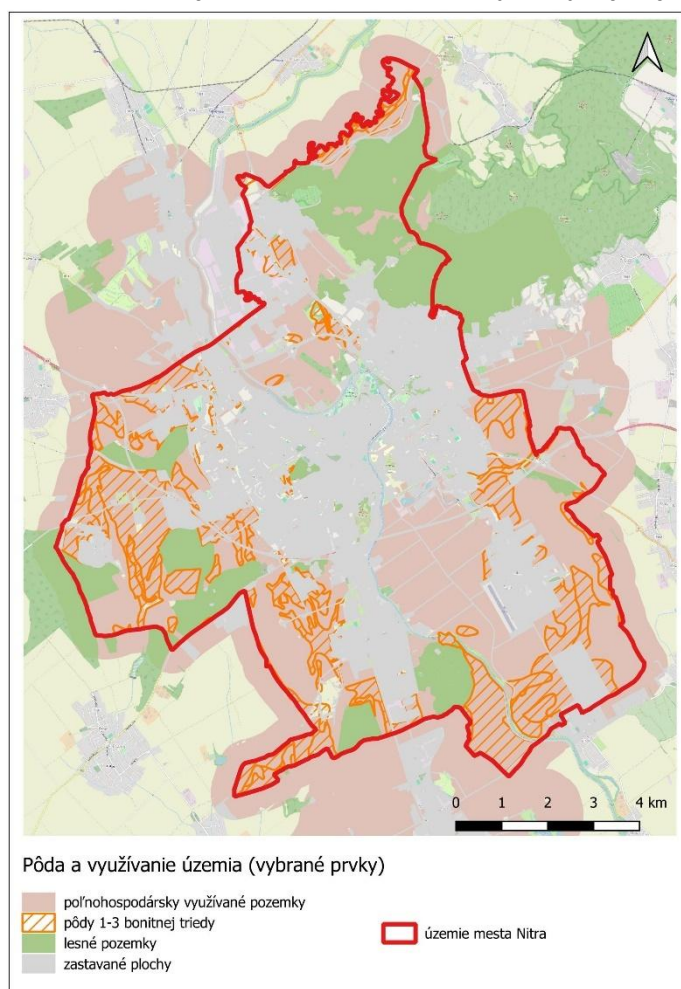
V súčasnosti (k 1. 1. 2024) podľa údajov ŠÚ SR zaberá v rámci k. ú. mesta Nitra poľnohospodársky pôdny fond 55,4% výmery (5 568 ha), lesy zaberajú 13,7 % (1 379 ha), vodné plochy 1,6% (164 ha). Zastavané plochy zaberajú 19,2 % výmery (1 928 ha) a ostatné plochy 10,0 % (1 009 ha). Vysoký podiel neproduktívnych plôch (takmer jedna tretina územia) je odrazom značnej urbanizácie katastra mesta. Dokumentuje to aj podiel poľnohospodárskej pôdy na 1 obyvateľa, ktorý je menší ako 0,1 ha (0,07). Navyše, za obdobie 20 rokov poklesla výmera poľnohospodárskej pôdy o 575 ha (5,7 % výmery územia) a naopak, výmera zastavanej a ostatnej plochy vzrástla o 581 ha (5,8 % výmery). Ročne tak od roku 2003 pribúda priemerne 29 ha zastavaných a neplodných plôch na úkor poľnohospodárskej pôdy.

Jednou z najvýznamnejších funkcií pôdy ako prírodného zdroja je jej produkčná schopnosť (úrodnosť, bonita), ktorá je využívaná najmä v poľnohospodárstve a lesnom hospodárstve. Najproduktívnejšími poľnohospodárskymi pôdami v území sú stredne ťažké až ťažké hlboké čiernice modálne a černozeme čiernicové, vyskytujú sa však len na malej ploche (4,4 % PPF). Veľkú plochu zaberajú najmä vysokoprodukčné až produkčné orné pôdy (spolu až 90,8 % plochy PPF), medzi ktorými dominujú hnedozeme (modálne a erodované subtypy) a fluvizeme (modálne a glejové subtypy).

Racionálne využívanie a ochrana pôdy sú v SR ustanovené zákonom o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy (220/2004 Z.z.). Hlavným cieľom je ochrana vlastností a funkcií pôdy a zabezpečenie jej trvalo udržateľného obhospodarovania a poľnohospodárskeho využívania.

Z hľadiska kvality je poľnohospodárska pôda rozdelená do 9 skupín, pričom **chránená je poľnohospodárska pôda prvej až štvrtej kvalitatívnej skupiny**. Použitie poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely trvalého alebo dočasného charakteru je spojené s povinnosťou ochrany pôdy (najmä skrývka humusového horizontu, jeho ošetrovanie, príp. spätná rekultivácia pôdy). **Ochranu lesnej pôdy rieši zákon o lesoch a zákon o hospodárení v lesoch a štátnej správe lesného hospodárstva - uplatňujú sa tu aj odvody za vyňatie lesných pozemkov z LPF.**

Za chránené pôdy na území mesta Nitra je vhodné považovať kvalitatívne tri najlepšie skupiny pôdy -BPEJ zaradené do 1.-3. odvodovej skupiny. Patria sem čiernice modálne, černozeme čiernicové, černozeme modálne, časť hnedozemí modálnych, fluvizemí modálnych a fluvizemí glejových. V súčasnosti zaberajú približne 1900 ha (viac ako 30 % poľnohospodárskej pôdy). Plochy produkčného pôdneho fondu sa nachádzajú najmä na Nitrianskej pahorkatine (veľké plochy pôdneho fondu v celej západnej časti územia), na časti nivy a terás rieky Nitra (jv. od Dolných Krškán, v oblasti Dražoviec a Šindolky) a čiastočne aj na Žitavskej pahorkatine (východne od Chrenovej, južne od Janíkoviec). Problémom je, že výmera produkčných pôd sa neustále znižuje, pretože trvalé zábery sa týkajú aj pôd s vysokou bonitou.

Oblasť mesta Nitry sa z hľadiska kontaminácie pôd nachádza v území s nízkym obsahom rizikových látok, ktoré sú sledované v celoštátnom monitoringu pôd (VÚPOP, 2024). Obsah väčšiny rizikových látok – Cd, Pb, Cr, Ni, Pb, Cu, Zn – je hlboko pod hygienickými limitmi. Arzén sa taktiež v prevažnej časti pôd vyskytuje pod hygienickým limitom alebo ho len mierne prekračuje.

Najvýznamnejšou formou fyzikálnej deštrukcie pôdy na území SR je erózia pôdy. *Vodná erózia* je viazaná je najmä na poľnohospodársky pôdny fond – v oblasti Nitry sú to intenzívne využívané pahorkatinné a podhorské polohy so strmšími svahmi využívanými ako orná pôda. Prejavy veternej erózie sú v katastri Nitry minimálne.

Obr.: Pôda a využívanie územia mesta Nitry

Mesto Nitra nemá priamy dosah na kontrolu využívania pôdy a jej ochranu mimo svojich pozemkov. Praktická ochrana pôdneho fondu sa doteraz obmedzovala najmä na stanovenie odvodov za zábery poľnohospodárskej pôdy príslušným orgánom (tieto sú však od 1. 5. 2004 zrušené), opatrenia na ochranu mimoprodukčných funkcií pôdy sa zatiaľ uplatňujú nedostatočne resp. prakticky sa neuplatňujú. Určité kompetencie má mesto pri *zápise do evidencie samostatne hospodáriacich roľníkov* (v r. 2024 zapísaných 5 SHR), *povoľovaní predaja poľnohospodárskych*

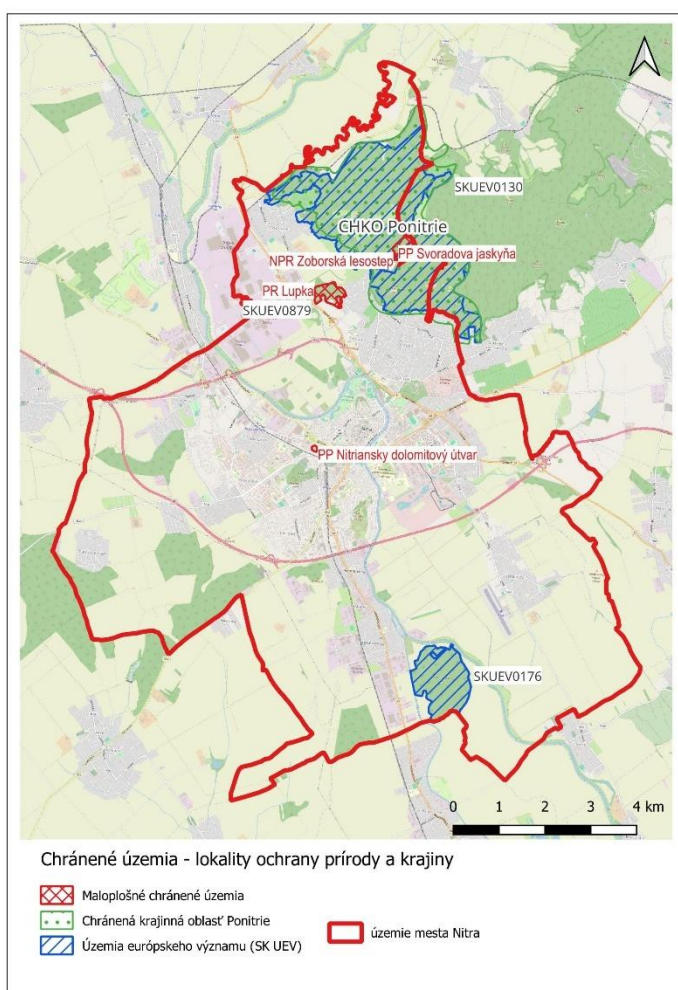

prebytkov na tržniciach na území mesta, vydávaní potvrdení o vlastníctve pôdy na území mesta a pri vydávaní rybárskych lístkov (za rok 2024 vydaných 603 rybárskych lístkov).

Biota a biodiverzita, ochrana prírody a krajiny

Katastrálne územie mesta Nitra leží na hranici dvoch fyto geografických oblastí – panónskej (Podunajská nížina) a karpatskej (Tríbeč). Táto poloha má výrazný vplyv na zloženie **flóry**.

Reálna vegetácia sa v pohorí Tríbeč do značnej miery blíži rekonštruovanej a prevládajú tu pôvodné druhy lesných spoločenstiev. Flóra Zoborskej skupiny Tríbeča je mimoriadne druhovo bohatá (Svobodová, Řehořek, mscr. uvádzajú výskyt 761 druhov vyšších rastlín). Územie je významné aj z hľadiska vzácnosti a ohrozenosti flóry. Viacero druhov dosahuje v záujmovom území západnú alebo severnú hranicu svojho areálu, dva druhy majú v Zoborskej skupine jediné miesto výskytu na území Slovenska - *Lathyrus venetus* a *Galium parisiense* ssp. *anglicum*, jeden taxón (*Thlaspi jankae*) je slovenským endemitom. V nižších častiach pohoria a najmä v nížinnej časti je vegetácia výrazne zmenená človekom – prevažujú poľnohospodárske a urbanizované plochy so sekundárnou vegetáciou.

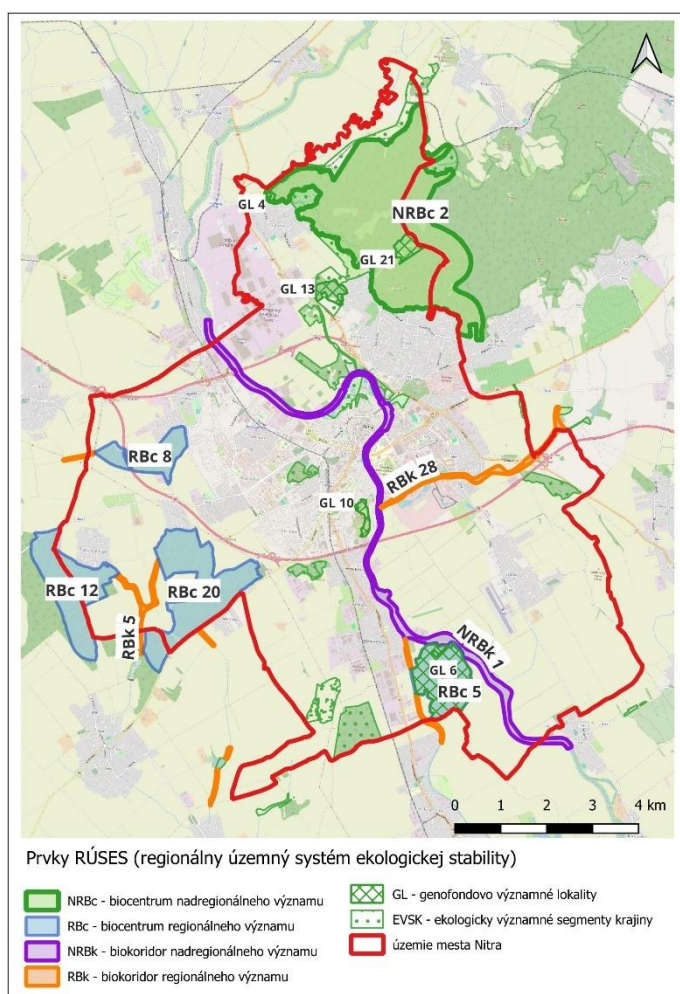
Z hľadiska **fauny** patrí záujmové územie, najmä jeho časť ležiaca v pohorí Tríbeč k hodnotným územiám. Zo zoogeografického hľadiska je územie významným spojovacím článkom medzi panónskou a karpatskou faunou, čo je dôsledkom druhovej rozmanitosti živočíchov. V pohorí prevládajú živočíšne spoločenstvá listnatých lesov. Významné sú slnečné vápencové stráne, na ktoré sa viažu xerotermofilné živočíšne spoločenstvá, v ktorých sa vyskytujú vzácne a chránené druhy, najmä v cenózach bezstavovcov. Zaujímavé druhy živočíchov sa vyskytujú aj v intraviláne mesta. Popri synantropizovaných druhoch vtákov môžeme registrovať napr. aj výskyt dravcov a netopierov.

Obr.: Záujmy ochrany prírody a krajiny v území mesta Nitra

Územie mesta je možno z hľadiska rozsahu a intenzity poškodenia a ohrozenia bioty rozdeliť na dve časti – prevažne zalesnenú oblasť Tríbeča a prevažne intenzívne využívané územie podhoria a nížiny. V južnej časti pohoria Tríbeč sú hlavnými ľudskými aktivitami lesné hospodárstvo a rekreácia. Lesy v tejto časti územia majú prevažne prirodzené drevinové zloženie, značná časť je zaradená do kategórie ochranných alebo účelových lesov, preto intenzita vplyvov na lesné porasty je relatívne nižšia. Intenzívna rekreácia je zdrojom poškodenia biotopov najmä v okolí turistických a cyklistických chodníkov a v oblasti Pyramídy, Zoborskej lesostepi, Pliešok. V nížinnej časti územia boli a sú vplyvy ľudskej činnosti na biotu podstatne intenzívnejšie

a rozsiahlejšie. Prevažná časť územia bola premenená na poľnohospodárske pozemky (predovšetkým ornú pôdu) alebo urbanizované plochy. Väčšina pôvodných druhov rastlín a živočíchov tým z tejto časti územia buď vymizla úplne alebo bola obmedzená na relatívne nepoškodené zvyšky prírody blízkych biotopov. Druhotné stanovištia boli osídlené najmä synantropnými druhmi.

Ochranu bioty, biodiverzity a krajiny v SR ustanovuje **Zákon o ochrane prírody a krajiny č. 543/2002 Z.z.** Určené sú v ňom podmienky všeobecnej i osobitnej ochrany prírody a krajiny. Definovaná je územná ochrana (osobitná ochrana území v II.-V. stupni ochrany), druhová ochrana (rastliny, živočichy, nerasty a skameneliny), ochrana drevín a významných stromov, a hlavné dokumentácie ochrany prírody a krajiny (na miestnej úrovni sú dôležité Dokument miestneho územného systému ekologickej stability a Dokument starostlivosti o dreviny).

V k.ú. mesta Nitra sa nachádzajú viaceré oblasti a lokality chránené v zmysle uvedeného zákona. Severná časť územia patrí do Chránenej krajinskej oblasti Ponitrie, nachádzajú sa tu aj maloplošné chránené územia (NPR Zoborská lesostep, PR Lupka). Do chránených území európskeho významu (sieť NATURA 2000) patria ÚEV Zobor, Lupka a Dvorčiansky les. Tieto územia predstavujú významné jadro biocentra nadregionálneho významu a sú súčasťou najvýznamnejšieho prírodného dedičstva štátu. Pri ochrane prírody a krajiny je dôležité, že zákon o ochrane prírody a krajiny dáva pomerne rozsiahle právomoci obciam a umožňuje vyhlásenie zvláštnych kategórií chránených území prírody v rámci ich katastrálnych území. Správu chránených území vykonáva Štátna ochrana prírody SR, pracovisko Správa CHKO Ponitrie.

Obr.: Regionálny územný systém ekologickej stability (spracované podľa Kočický a kol., 2020)

V území sú vymedzené aj iné významné krajinné prvky, ktoré majú čiastočnú legislatívnu ochranu - biocentrá, biokoridory a genofondovo významné lokality. V dokumentácii dokumentu Regionálneho ÚSES okresu Nitra (Kočický, D. a kol., 2020) bolo vymedzené biocentrum nadregionálneho významu (NRBc 2 Zoborské vrchy) a biokoridor nadregionálneho významu (NRBk 1 Rieka Nitra), biocentrá regionálneho významu (RBc 5 Dvorčiansky les, RBc 8 Kynecký les, RBc 12 Biskupský háj, RBc 20 Veľký cerový háj), biokoridory regionálneho významu (RBk 4 Cabajský potok, RBk 5 Cedroň, RBk 21 Malá Nitra, RBk 28 Selenec). MÚSES z r. 1995 vymedzil aj prvky miestneho významu - 15 biocentier, 4 navrhované biocentrá, 12 biokoridorov a 4 navrhované biokoridory. K ostatným významným krajinným prvkom je potrebné zaradiť

tzv. genofondovo významné lokality, ktoré boli v dokumentoch ÚSES vymedzené (GL4 Dražovský kopec, GL6 Dvorčiansky les, GL10 Kalvária, GL13 Lupka, GL21 Zoborská lesostep).

Ochrana lesných zdrojov je zabezpečená v zmysle Zákona o lesoch č. 326/2005 Z. z. prostredníctvom hospodárenia v zmysle plánov starostlivosti o les, ktoré určujú spôsob ťažby, výchovy a obnovy porastov. Bežné hospodárenie sa realizuje v kategórii hospodárskych lesov, ochranu mimoprodukčných funkcií lesa zabezpečujú vyčlenené kategórie lesov, a to ochranných lesov a lesov osobitého určenia.

V k.ú. mesta Nitra zaberajú ochranné lesy a lesy osobitého určenia väčšinu výmery lesného pôdneho fondu v oblasti Zobora. Tieto kategórie lesov vyžadujú osobitný režim hospodárenia, ktorý by mal byť v súlade s ich určenou funkciou.

Mesto Nitra priamo vykonáva v oblasti ochrany prírody a krajiny, ako aj bioty a biodiverzity najmä činnosť určenú v § 69 zákona o ochrane prírody a krajiny (povoľovanie výrubov drevín, určenie podmienok výrubov, náhradná výsadba, kontrolná činnosť, obstarávanie dokumentácie MÚSES). Okrem toho vykonáva starostlivosť o mestskú zeleň a správu mestských lesov.

Vo vlastníctve Mesta Nitra sú tri lesné porasty v lesnom celku Nitra (JPRL porasty 51, 53,54a), ktoré sú v oblasti Boriny a Kalvárie. Obhospodarované sú odborným lesným hospodárom (Ing. Ivan Ťapušík) podľa programu starostlivosti o les (PSL) na roky 2024-2033.

Hlavnou činnosťou je spravovať lesné porasty v majetku mesta (vykonávať na tomto majetku zakladanie, pestovanie, výchovu, obnovu a ochranu lesov v záujme ich zachovania a zveľaďovania pri rešpektovaní ich diferencovaného obhospodarovania s cieľom zabezpečenia produkčných a ostatných funkcií lesa).

Mestská zeleň je spravovaná Mestom Nitra, Strediskom mestských služieb - hlavnými činnosťami sú výkon správy, údržby a ochrany majetku mesta slúžiacemu verejnoprospešným záujmom a potrebám mesta, kam patria okrem verejnej zelene napr. aj detské ihriská, mestské komunikácie, cintoríny. Okrem odôvodneného výrubu drevín (v r. 2023-24 spolu cca 600 ks) zabezpečuje arboristické ošetrovanie drevín (rok 2023 – 246 ks stromov a 257 m² kríkov), výsadbu vzrastlých stromov (v období 2020-24 spolu 755 ks), výsadbu krov, trvaliek a okrasných tráv (2020-24 spolu viac ako 2840 ks), trvalkových záhonov (3490 m²), letníkových záhonov (420 m²) a cibulovín (850 m²).

Základnou dokumentáciou slúžiacou na tvorbu a napĺňanie koncepcie sídelnej zelene v meste je generel zelene VZN mesta č. 4/2021 o verejnej zeleni upravuje zásady a postupy pri výsadbe, udržiavaní, ochrane a obnove verejnej zelene a vymedzuje súvisiace práva a povinnosti právnických a fyzických osôb. Hoci generel je spracovaný pre celé územie mesta, z hľadiska inventarizácie drevín nemá dostatočnú podrobnosť a podrobná evidencia zelene zatiaľ chýba. Okrem dokumentu generelu zelene má Mesto Nitra spracovaný dokument Miestneho územného systému ekologickej stability (MÚSES), ktorý je koncepčným materiálom ochrany prírody a krajiny najmä pre extravilán mesta a sú tu stanovené návrhy opatrení na zlepšenie kvality životného prostredia – je však už neaktuálny (vypracovaný bol v r. 1996 a čiastočne aktualizovaný v r. 2003).

Priamy dosah na ochranu prírody a krajiny mimo svojich pozemkov však mesto nemá - v procese územného a stavebného konania by síce MÚSES mal slúžiť na reguláciu stavebnej činnosti a kontrolu dodržiavania stanovených podmienok (stavebné zámery porovnávať s dokumentáciou MÚSES), v praxi sa však tento postup nevyužíva dostatočne.

Rizikové faktory životného prostredia

Medzi hlavné rizikové faktory životného prostredia a zdravia človeka patria napr. žiarenie z prírodných zdrojov, radónové riziko, hluk, odpady a nakladanie s nimi.

V oblasti Nitry sa vysoké radónové riziko nevyskytuje (GÚDŠ, 2024), väčšina územia leží v zóne *nízkeho rizika* (centrum mesta, oblasť nivy Nitry), prípadne *stredného rizika* (Zobor a JZ časť mesta v rámci Nitrianskej pahorkatiny).

Skládkovanie odpadov je zdrojom kontaminácie okolitého prostredia, a to najmä v prípade nepovolených, resp. neriadených a tzv. divokých skládok odpadu. V k.ú. mesta Nitra sa nachádzajú lokality zaťažené dôsledkami skládkovania, ktoré predstavujú v niektorých prípadoch environmentálnu záťaž s potrebou sanácie. Najväčšími takýmito lokalitami boli v minulosti Katruša, Lupka (bývalé skládky, rekultivované), Kalvária (čiastočne rekultivovaná), okrem toho v území vznikajú dočasné menšie skládky komunálneho a stavebného odpadu, zeminy, odpadu zo zelene, poľnohospodárskeho odpadu, ktoré mesto priebežne odstraňuje. Zátťaž predstavujú aj opustené a devastované priestory bývalých priemyselných a poľnohospodárskych dvorov a majerov (napr. Lukov dvor, Mikov dvor, Orechov).

Mesto každoročne vyhradzuje finančné prostriedky na odstraňovanie nelegálne umiestneného odpadu. Počas uplynulých rokov (2022-24) bol v meste odstránený nelegálne uložený odpad zo 140 rôznych lokalít. Aktuálny výskyt a stav odstraňovania nelegálne umiestneného odpadu je zaznamenávaný do modulu „Nelegálne-skládky“ (<https://skladky.nitra.sk/>). Aj odpadové hospodárstvo je v plnej kompetencii mesta – hlavné aktivity a výsledky sú uvedené nižšie.

Percento vytriedenia TKO mesto Nitra roky 2018 - 2024							
Rok	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Miera vytriedenia mesto Nitra	44,6%	42,2%	40,8%	45,1%	47,7%	43,5%	42,2%

Tab.: Percento vytriedenia TKO mesto Nitra roky 2018 – 2024

Zdroj: vlastné spracovanie OŽP

Vytriedené komodity (odovzdané na zhodnotenie)									
Množstvo v t/ rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
papier	2 338	2 376	2 449	2 810	2 704	2 810	2 928	2 883	2 880
sklo	710	776	821	890	950	986	1 050	1 061	1 030
železný šrot - kovy	36	41	44	44	51	67	51	20	37
viacvrstvové kombinované materiály	32	3	34	50	40	36	70	64	70
batérie a akumulátory	3	5	3	3	2	2	2	2	1
plasty	570	531	505	528	731	1 286	1 121	1 125	1 138
vyraďené elektronické zariadenia	181	179	165	173	181	172	168	162	175
SPOLU	3 870	3 910	4 021	4 499	4 658	5 360	5 390	5 317	5 331

Tab.: Zhodnotenie jednotlivých komodít/ druhov odpadov v tonách

Zdroj: vlastné spracovanie OŽP

Množstvo zmesového komunálneho odpadu v tonách									
Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
tony	24 595	24 160	24 175	23 813	23 818	23 244	21 606	21 020	21 878

Tab.: Množstvo zmesového komunálneho odpadu v tonách

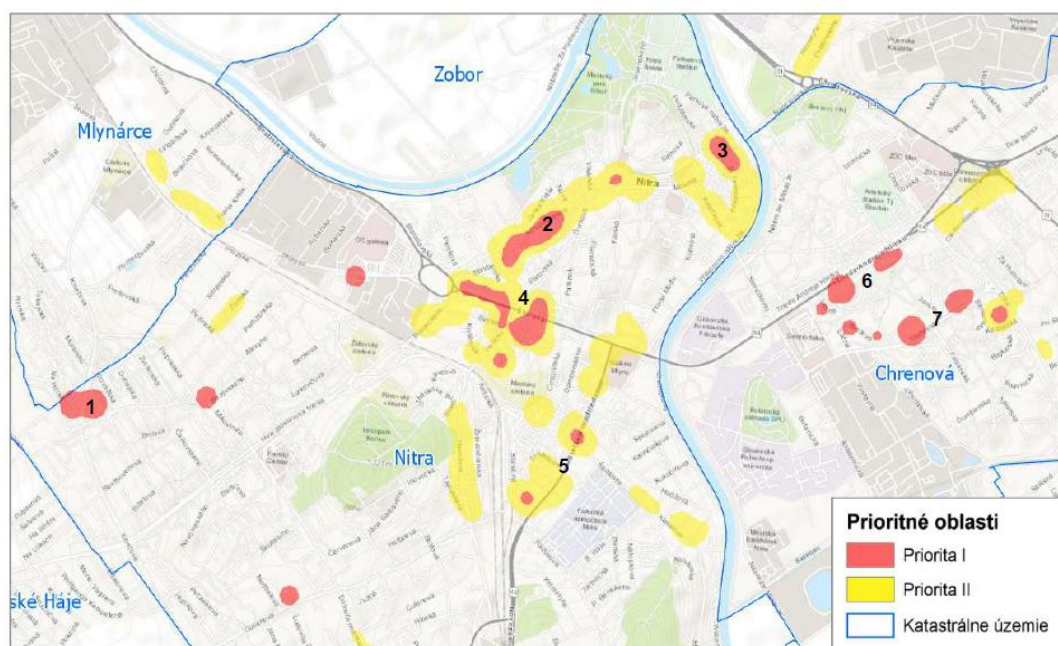
Zdroj: vlastné spracovanie OŽP

Druhy odpadov s potenciálom zhodnotenia v RE-USE centrách									
Odpad	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
objemný odpad	1312,62	1329,92	1406,01	1347,20	1451,50	1559,44	1591,30	1605,35	1808,18
stavebná suť	518,54	387,96	431,25	392,16	272,16	517,72	520,44	617,14	603,42
zeleň	902,89	556,18	571,44	620,86	557,87	580,86	560,18	621,36	871,15
kovový šrot	34,10	35,95	29,93	24,77	13,15	11,52	7,22	7,06	5,32
sklo	125,39	98,26	102,98	115,80	99,00	100,16	111,08	97,82	120,66
plast + papier	36,86	40,29	41,10	57,08	86,56	96,18	128,62	134,28	155,67
akumulátory	3,01	3,87	2,58	1,77	1,93	3,06	2,49	1,73	0,92
žiarivky	1,76	0,55	1,32	1,76	1,60	1,52	2,29	2,30	1,08
elektroodpad	168,06	170,46	163,89	171,51	179,01	170,58	166,24	159,63	167,55
Spolu	3103,23	2623,44	2750,50	2732,91	2662,78	3041,04	3089,86	3246,67	3733,95

Tab.: Druhy odpadov s potenciálom zhodnotenia v RE-USE centrách (t.j. centrách opätovného použitia)

Zdroj: vlastné spracovanie OŽP

Pomerne významným negatívnym faktorom zdravia je **hluk** - produkovaný je najmä v priemyselných prevádzkach a doprave – popri hlavných mestských komunikáciách a tranzitných trasách môže hlučnosť v dennej dobe presahovať podľa starších meraní 70 dB. Modelovanie hlučného zaťaženia územia cestnou a železničnou dopravou bolo spracované v rámci analytickej časti *Plánu udržateľnej mobility* pre mesto Nitra (AF-Cityplan 2019). Zistené bolo, že v dennej dobe je na území mesta nadmernou hladinou hluku z cestnej dopravy (nad 70 dB) zasiahnutých cca 1870 obyvateľov, vo večernej dobe (nad 65 dB) je to viac ako 2 600 obyvateľov a v nočnej dobe 320 obyvateľov. Najviac zasiahnutí sú obyvatelia centra mesta, sídlisk Chrenová a Klokočina, Dolných a Horných Krškán, vo večernej dobe aj Zobora a Dražoviec. Najvýznamnejším zdrojom hluku je cesta I/64. Zaťaženie obyvateľov hlukom zo železničnej dopravy (nad 65 dB) je nižšie – pre dennú dobu je to 16 obyvateľov a pre večernú dobu 32, najmä v časti Mlynárce. Štúdia vymedzuje aj tzv. „hotspots“ – prioritné miesta v intraviláne mesta, v ktorých je potrebné riešiť nepriaznivú akustickú situáciu. V meste k nim patria najmä Kmeťova, Schurmannova, Mostná, Štúrova, Štefánikova, Andreja Hlinku a Výstavná, pričom počet ovplyvnených obyvateľov je cca 4 900.

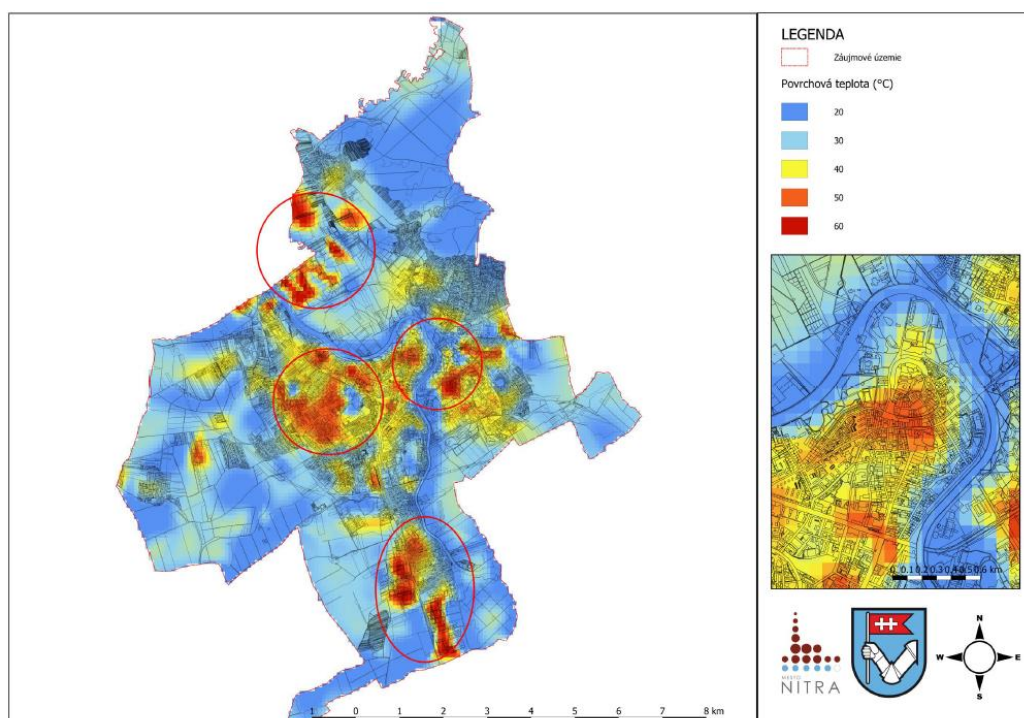

Obr.:
Vymedzenie
prioritných
oblastí
hlukového
zaťaženia
obyvateľov
mesta Nitra
cestnou
dopravou
Zdroj: AF-
Cityplan,
2019

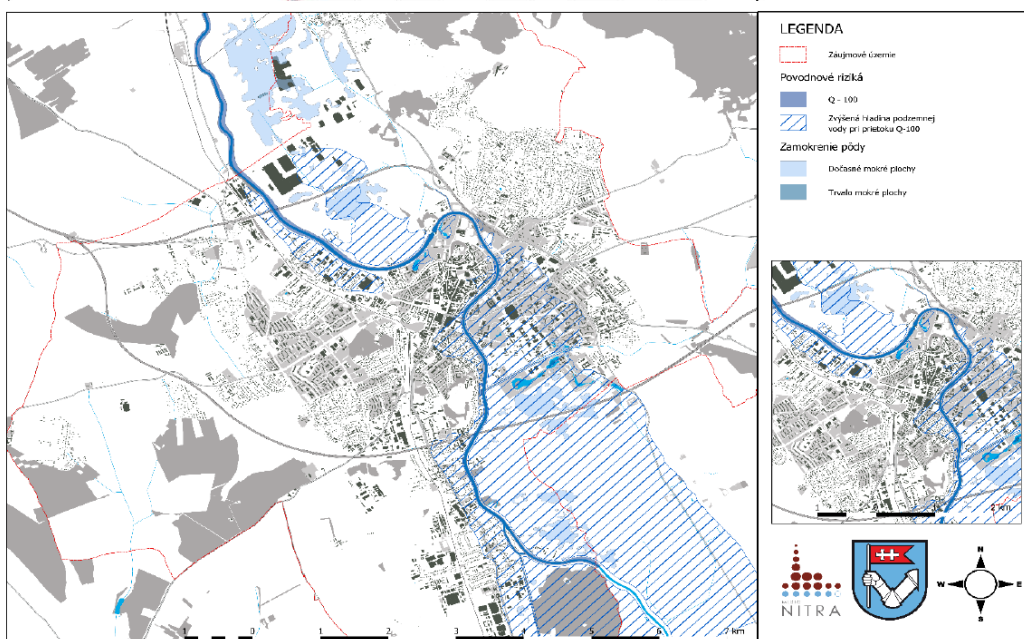

K ďalším oblastiam, v ktorých je aktuálna potreba ochrany obyvateľov najmä v súčasnosti a v najbližšej budúcnosti, patria ochrana pred povodňami a zmena klímy. V dokumente *Stratégia adaptačných opatrení na zmenu klímy pre mesto Nitra* (Hančin, Jankovič, 2019) sa uvádza, že k hlavným problémom mesta patrí nedostatok zelene v centre mesta a rôzna kvalita zelene, citlivosť na vlny horúčav a tzv. tepelný ostrov mesta (centrum mesta, niektoré sídliskové časti Klokočiny a Chrenovej, priemyselné parky), nedostatočné vsakovanie zrážkovej vody pri privalových dažďoch, pokles hladiny podzemnej vody. Očakávaný je zvyšujúci sa negatívny vplyv zmeny klímy na obyvateľov mesta, najmä na zraniteľné skupiny (deti a seniori).

Riziko povodní sa týka najmä oblasti nivy Nitry – avšak vzhľadom k tomu, že na rieke boli vykonané protipovodňové úpravy (ohrádzovanie rieky na úroveň Q100 – storočnej vody), k vybreženiu toku by prišlo len pri extrémnych situáciách prevyšujúcich túto hodnotu. Sprievodným javom povodní je zvýšenie hladiny podzemnej vody a súvisiace zamokrenie pôdy, čo hrozí na nive Nitry pri dlhšie trvajúcich vysokých stavoch vodných tokov.

Obr.:
Identifikácia
tepelných
ostrovov
v meste Nitra
Zdroj: Hančin,
Jankovič, 2019)

Obr.:
Povodňové
riziko
a zamokrenie
pôdy v oblasti
Nitry
Zdroj: Hančin,
Jankovič, 2019)

Ochrana zdravia je súhrnom opatrení spočívajúcich v predchádzaní vzniku a šírenia ochorení, v obmedzovaní ich výskytu, v zlepšovaní zdravia prostredníctvom starostlivosti o zdravé životné podmienky, pracovné podmienky a zdravý spôsob života. **Zákon o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia č. 355/2007 Z.z.** ustanovuje organizáciu a výkon verejného zdravotníctva, požiadavky na zdravé životné podmienky a zdravé pracovné podmienky, opatrenia orgánov štátnej správy na úseku verejného zdravotníctva. V zmysle legislatívy sú obce vo všeobecnosti povinné utvárať predpoklady na zdravé životné podmienky, pracovné podmienky a zdravý spôsob života, plniť opatrenia na predchádzanie ochoreniam, predkladať opatrenia a spolupracovať s orgánmi na ochranu zdravia pri plnení ich úloh. Obce môžu na ochranu verejného zdravia a dobrých podmienok pre obyvateľov vydávať všeobecne záväzné nariadenia.

Oblasť odpadového hospodárstva je riešená samostatným **zákonom o odpadoch č. 79/2015 Z.z.** Ustanovuje hlavné náležitosti nakladania s odpadmi, dokumenty OH, pôsobnosť orgánov štátnej správy a obcí vo veciach štátnej správy odpadového hospodárstva a zodpovednosť jednotlivých subjektov. Obce v **programe odpadového hospodárstva** stanovujú množstvá produkovaných odpadov, spôsob ich smerovania a nakladania s nimi, opatrenia na zníženie produkcie odpadov, zámery na vybudovanie zariadení na zhodnocovanie, zneškodňovanie a iné nakladanie s odpadmi. Obce vykonávajú aj štátnu správu v odpadovom hospodárstve - prejednávajú priestupky, poskytujú informácie o nakladaní s odpadmi na území obce, dávajú vyjadrenia.

Problematika šírenia **invázných druhov** rastlín a živočíchov a opatrenia na ich odstraňovanie sú riešené **Zákonom o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov č. 150/2019 Z. z.**, v ktorom sú stanovené aj povinnosti a oprávnenia obcí pri informovanosti o výskyte invázných druhov a zabezpečení potrebných opatrení.

Ochranu území a obyvateľov pred povodňami rieši **Zákon o ochrane pred povodňami č. 7/2010 Z.z.** Ustanovuje aj povinnosti a kompetencie obcí – obec predovšetkým zabezpečuje vykonávanie opatrení na ochranu pred povodňami na svojom území, ale okrem toho spolupracuje s inými orgánmi pri plánovacej činnosti, prevencii aj aktuálnej protipovodňovej ochrane územia. Značné právomoci a úlohy má aj počas povodňovej situácie a po nej.

Problematika zmeny klímy a ochrany pred jej dôsledkami doposiaľ nie je v SR upravená samostatným zákonom (hoci bol MŽP SR pripravený a v r. 2023 prešiel medzirezortným pripomienkovým konaním), existujú len strategické dokumenty – **Stratégia adaptácie SR na zmenu klímy** (Aktualizácia z r. 2018) a **Akčný plán pre implementáciu** z r. 2021. Ciele a špecifické opatrenia sú smerované najmä na ústredné orgány štátnej správy, avšak niektoré z nich majú byť aj v gescii samospráv – najmä v oblasti adaptácie sídel. Úlohou samosprávnych orgánov na úrovni krajov a obcí je predovšetkým premietnuť ciele a opatrenia národnej adaptačnej politiky na svoje územia (prijatie vlastných adaptačných stratégií a plánov), investovať do adaptačných opatrení (napr. cestou spolufinancovania z fondov EÚ) a garantovať ich realizáciu.

Mesto Nitra má v zmysle vyššie uvedeného kompetencie v oblasti ochrany zdravia a prevencie rizikových faktorov najmä v odpadovom hospodárstve (v zmysle § 6 a 72 zákona o odpadoch).

Mesto má schválený Program odpadového hospodárstva mesta Nitra na roky 2016-2020, ktorý stanovuje stratégiu riadenia odpadového hospodárstva mesta a obsahuje záväznú časť (komodity odpadov, prúdy, opatrenia na zníženie vzniku odpadov a znižovanie množstva biologicky rozložiteľných odpadov ukladaných na skládky), smernú časť (zámery na vybudovanie zariadení na nakladanie s odpadmi) a orientačný rozpočet. Novší dokument mesto spracovaný nemá, odkazuje na krajský a národný dokument a ich ciele. Mesto však podrobne informuje občanov o systéme a podmienkach odpadového hospodárstva ([Odpadové hospodárstvo - Nitra](#)).

Nakladanie s odpadmi vrátane komunálneho odpadu na území mesta zabezpečujú *Nitrianske komunálne služby*, s. r. o. Spoločnosť je v 100 % vlastníctve mesta. Zabezpečuje najmä systémy

triedeného zberu domového odpadu, vrátane triedenia nebezpečných odpadov; systémy zberu, prepravy, vrátane triedenia a zneškodňovania nebezpečných odpadov; prevádzkovanie prekládkovej stanice pre komunálny odpad; počítačový systém evidencie a sledovania všetkých systémov nakladania s odpadmi a prevádzku mestskej kompostárne.

Systém zberu, zhodnocovania a zneškodňovania odpadov z územia mesta je vykonávaný v zmysle VZN mesta Nitra č. 3/2021 o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi v znení dodatku č. 1 a č. 2. Systém vychádza z platných zákonov a je prínosom oproti predchádzajúcemu systému odpadového hospodárstva, avšak z hľadiska motivácie obyvateľov na znižovanie produkcie odpadov a ich triedenie má rezervy (miestne poplatky sú stanovené paušálne na osobu, nie podľa množstva a kategórie produkovaného odpadu). V rokoch 2021-2023 sa úroveň vytriedenia komunálneho odpadu pohybuje v rozmedzí 40-47%, pričom však nemá jasný pozitívny trend (v r. 2024 to bolo 42,2%). K zníženiu množstvu zmesového komunálneho odpadu by malo prispieť aj kompostovanie – buď formou komunitných kompostérov a kompostérov pre rodinné domy, ktoré mesto najmä v r. 2022 rozdalo občanom, ako aj zberu BRKO (biologicky rozložiteľného odpadu).

Ostatné činnosti mesta zamerané na ochranu životného prostredia a zdravia obyvateľov spočívajú v kontrole dodržiavania podmienok poriadku a čistoty verejných priestranstiev (podľa VZN č. 15/2007 o dodržiavaní verejného poriadku a verejnej čistoty v znení dodatkov č. 1-11, ako aj v pravidelnej dezinsekcii a deratizácii verejných priestranstiev a budov mesta.

Pozitívom je, že mesto Nitra má vypracovanú a schválenú *Stratégiu adaptačných opatrení na zmenu klímy pre mesto Nitra* z r. 2019. Jej súčasťou sú aj stručné časti *Adaptačný plán* a *Akčný plán na roky 2020-2025*. Navrhované opatrenia však nie sú záväzné a ani nie sú premietnuté formou VZN.

Ani v ďalších rizikových oblastiach ako napr. kontrola a odstraňovanie inváznych druhov, ochrana pred povodňami a pod. mesto nemá doposiaľ schválené žiadne záväzné dokumenty a nariadenia, len určité odborné podklady.

Dôležité je, že Mesto Nitra sa snaží vzdelávať obyvateľov a zvyšovať ich povedomie o ochrane životného prostredia a tvorby odpadu pomocou edukačných materiálov, príspevkov na sociálnych sieťach, či interaktívnymi vzdelávacími aktivitami, ktoré zabezpečuje Turistické informačné centrum (TIC).

Celkové hodnotenie stavu životného prostredia mesta Nitra

Environmentálna kvalita územia mesta

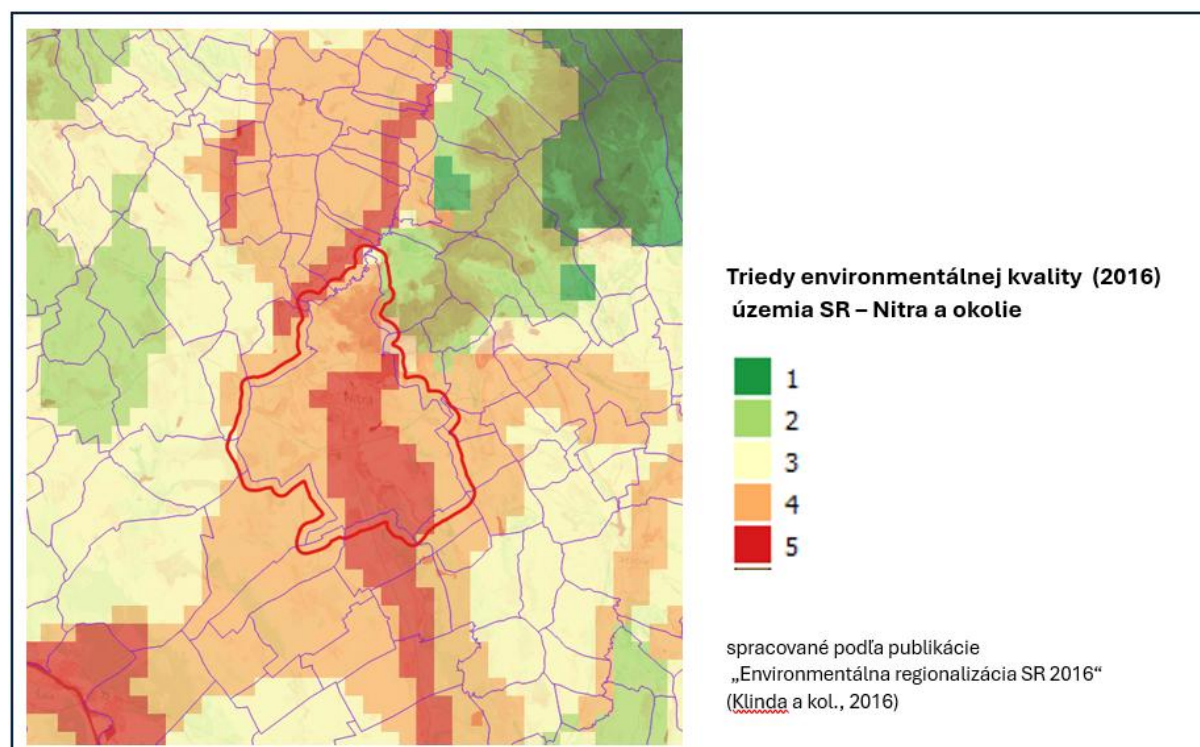
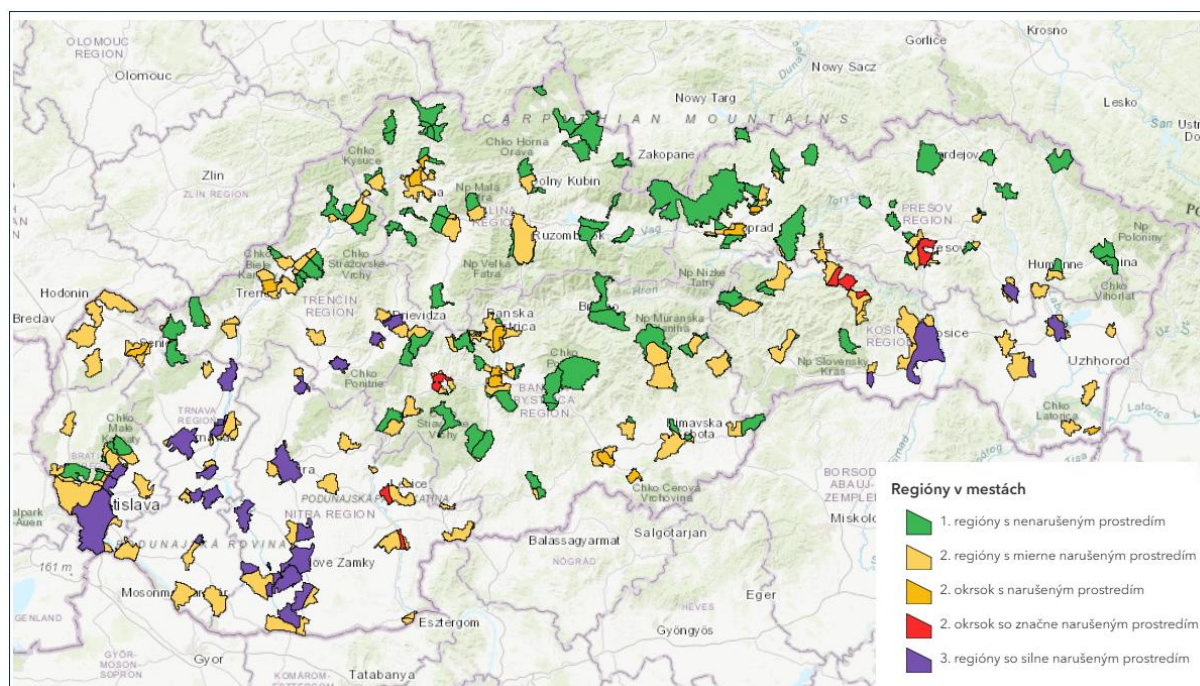
Ako je zrejmé z jednotlivých analýz stavu životného prostredia, **kvalita viacerých zložiek ŽP v meste Nitra a jeho okolí nie je dobrá** – týka sa to najmä vody a ovzdušia, čiastočne pôdy. Je to dané pomerne silným antropogénnym zaťažením územia mesta – kumuláciou obyvateľov a súvisiacich urbanizačných aktivít (rozširovanie obytných plôch a vybavenosti, veľké priemyselné areály, intenzívna doprava, tlak na rekreáciu v meste a jeho zázemí).

Celková kvalita životného prostredia územia mesta Nitra preto nie je priaznivá – hovoria o tom aj výsledky **environmentálnej regionalizácie Slovenska**. Environmentálna regionalizácia je proces, v ktorom sa na základe vybraných environmentálnych ukazovateľov a postupov zhodnocujúcich vplyvy na životné prostredie vyčleňujú regióny (územné/priestorové jednotky) s určitou kvalitou a ohrozenosťou životného prostredia (SAŽP, 2024). Pre hodnotenie územia Slovenska bolo stanovených 5 stupňov environmentálnej kvality (1. vysoká úroveň, 2. vyhovujúca úroveň, 3. mierne narušené prostredie 4. narušené prostredie a 5. silno narušené prostredie). Na základe priestorového rozloženia území s rôznym stupňom environmentálnej kvality boli vymedzené tri základné regióny – regióny s nenarušeným prostredím; regióny s mierne narušeným až narušeným prostredím a regióny so silne narušeným prostredím, ktoré sú označované aj ako zaťažené (ohrozené) oblasti. Na Slovensku je takýchto území vymedzených sedem, pričom mesto Nitra patrí do južnej časti Hornonitrianskeho regiónu so silno narušeným prostredím. Aj pri porovnaní environmentálnej kvality miest Slovenska je zrejmé, že Nitra patrí

k mestám s najviac narušeným životným prostredím. Pri podrobnejšom pohľade je možné rozlíšiť „jadro“ územia s najnižšou kvalitou ŽP a „perifériu“ v kvalite ŽP 4. stupňa. Kľúčový význam pre mesto má územie Zoborských vrchov s 2. stupňom kvality ŽP.

Tab.: Regióny environmentálnej kvality 2020 v mestách. Zdroj: SAŽP, 2024.

Tab.: Triedy environmentálnej kvality územia mesta Nitra. Zdroj: Spracované podľa SAŽP, 2024.

Ohrozenie územia mesta zmenou klímy

Ako je uvedené v analýzach stavu životného prostredia, k vážnym environmentálnym rizikám v súčasnosti patria predpokladané a možné dopady zmeny klímy. Aj preto bola v r. 2023 vypracovaná štúdia Inštitútu environmentálnej politiky MŽP SR pod názvom „Vedúci, horia obce“, ktorá vznikla ako informačný výstup zo spoločného výskumu IEP a OECD. Výsledkom štúdie je

klasifikácia stupňov ohrozenia obcí na Slovensku tromi klimatickými hrozbami – extrémnymi horúčavami, suchom a extrémnymi zrážkami, a to formou výpočtu a zostavenia troch samostatných indexov. Obce Slovenska sú rozdelené do desiatich kategórií podľa stupňov ohrozenia jednotlivými hrozbami – čím vyšší stupeň, tým vyššie sú potenciálne negatívne dopady zmeny klímy. Stupne ohrozenia zohľadňujú tak socioekonomické, ako aj krajinné špecifiká jednotlivých obcí. Výsledky sú vyjadrené na úrovni administratívnych území obcí Slovenska, metodika je bližšie vysvetlená v štúdií (IEP, 2023).

Obr.: Identifikácia stupňov ohrozenia zmenou klímy na úrovni samospráv Slovenskej republiky.

Zdroj: spracované na základe výsledkov štúdie IEP, 2023

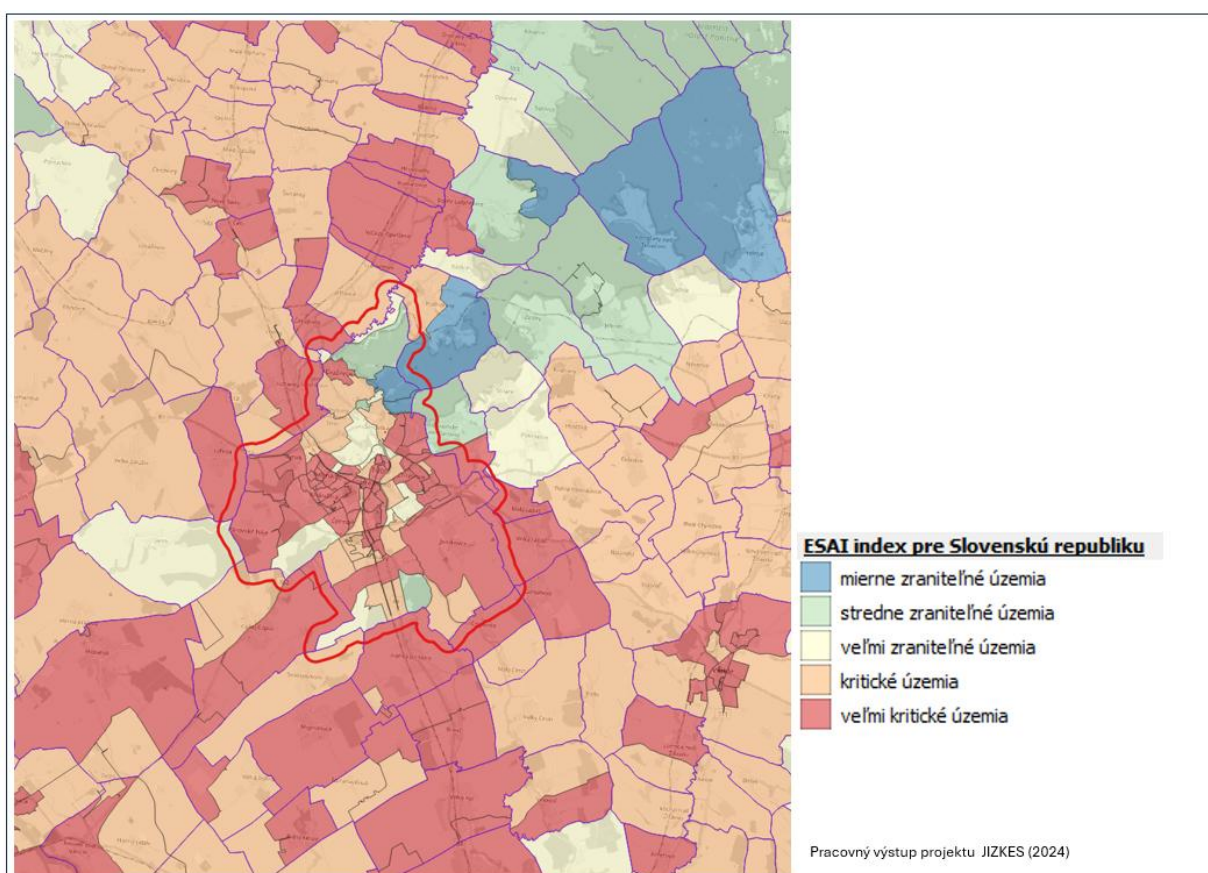
Podľa výsledkov štúdie je mesto Nitra najviac ohrozené suchom (kategória 10) a extrémnymi horúčavami (kategória 8), extrémne zrážky územie ohrozujú veľmi málo (kategória 1). Najväčší vplyv na túto klasifikáciu mesta v kontexte územia Slovenska má jeho poloha na okraji Podunajskej nížiny, prirodzene teplej a suchej oblasti s predpokladaným zvýšeným rizikom sucha aj extrémnych horúčav, ale relatívne malým ohrozením privalovými dažďami. Z indikátorov zhoršujúcich možnosti adaptácie a mitigácie územia na dôsledky zmeny klímy je možné uviesť

napríklad vysokú hustotu obyvateľov, vysoký podiel seniorov nad 70 rokov, vysoký podiel plôch s nepriepustnými povrchmi, menšie zastúpenie trávnych porastov.

Zraniteľnosť krajiny voči environmentálnym rizikám

Hodnotenie a klasifikácia zraniteľnosti krajiny (životného prostredia) voči environmentálnym rizikám je dôležitou problematikou vzhľadom k zvyšujúcemu sa ohrozeniu krajiny rôznymi poškodzujúcim faktormi – pozrite kapitolu „Rizikové faktory ŽP“. Na posúdenie citlivosti krajiny na degradáciu je potrebné hodnotiť rôzne faktory, ktoré môžeme zaradiť do dvoch základných kategórií – človekom vyvolané tlaky a podmienky prostredia, ktorých výsledkom je konkrétna náchylnosť územia na degradáciu. V Českej republike bol za týmto účelom použitý tzv. ESAI index (Cudlín et al. 2021) – *Index environmentálnej citlivosti*. Index predstavuje výpočet reálneho ohrozenia krajiny (ekosystémov) na základe vnútornej odolnosti/zraniteľnosti abiotického prostredia (SQI), vonkajšieho ohrozenia klimatickými procesmi (CQI), vonkajším tlakom človeka (MQI), so zohľadnením súčasnej adaptačnej kapacity krajiny (VQI).

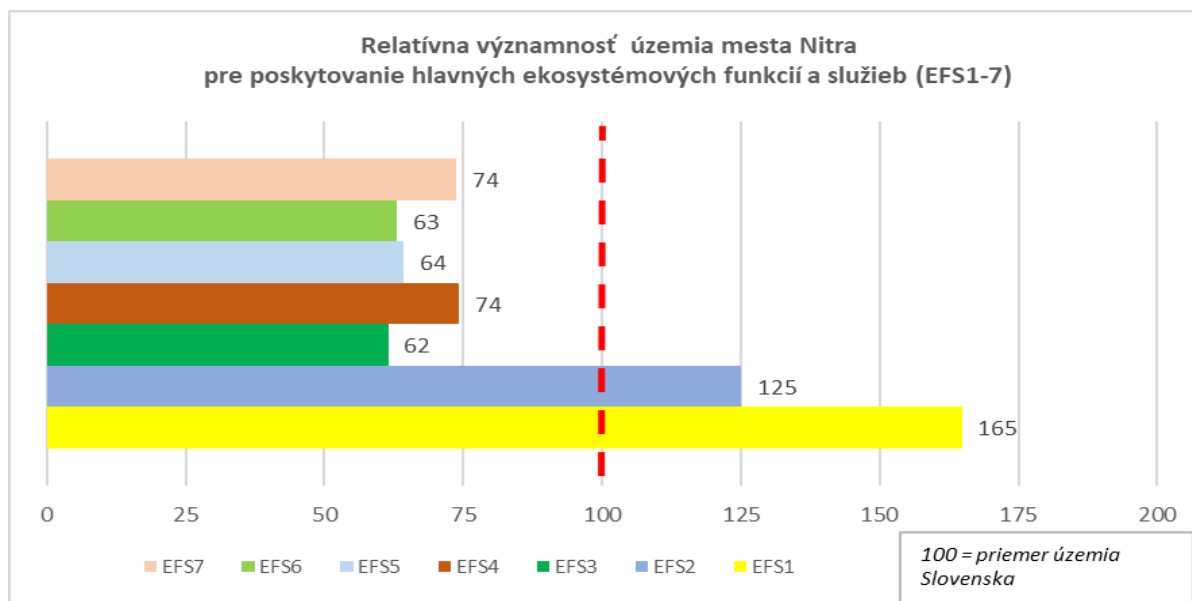
Obr.: Index environmentálnej citlivosti (ESAI) pre ZUJ mesta Nitra a okolité obce

Zdroj: vlastné spracovanie

ESAI pre územie Slovenska bol skúšobne vypočítaný v rámci projektu JIZKES (JIZKES, 2025) pre obce, katastrálne územia aj ZUJ (základné územné jednotky) – okolie mesta Nitra je znázornené na obrázku vyššie. Výpočty potvrdzujú kritickú zraniteľnosť centrálnej časti mesta, časti Zobora, sídlisk Chrenová a Klokočina, priemyselných zón JLR, Mlynárce, Krškany a prímestských častí Dražovce, Kynek, Párovské Háje, Janíkovce. Naopak, medzi mierne až stredne zraniteľné časti mesta patria Zoborské vrchy a Dvorčiansky les – tieto územia majú teda pre odolnosť mesta Nitra voči environmentálnym rizikám kľúčový význam. Pokiaľ ide o čiastkové indexy, len v oblasti zraniteľnosti abiotického prostredia (SQI) je zraniteľnosť mesta priemerne mierna až stredná, v ostatných oblastiach je kritická (vonkajšie ohrozenie klimatickými procesmi CQI, vonkajší tlak človeka a manažment územia (MQI). Najhoršia – až veľmi kritická – je situácia pokiaľ ide o súčasnú adaptačnú kapacitu krajiny (VQI).

Ekosystémové funkcie a služby krajiny

Ekosystémové funkcie a služby (EFS) sú vedecko-aplikačným konceptom zameraným na hodnotenie a ocenenie významu prírodných zdrojov, ekosystémov, ich funkcií a v konečnom dôsledku aj služieb, ktoré príroda poskytuje ľuďom v rôznej mierke a územiach. Závislé sú najmä na kvalite a kvantite prírodných zdrojov (ako sú pôda, vzduch, voda) a na stave biodiverzity. Základné členenie ekosystémových služieb zahŕňa spravidla niekoľko skupín ES, najmä *zásobovacie (produkčné) služby, regulačné a podporné funkcie a služby, kultúrne služby*. Pilotné hodnotenie 18 dôležitých ES pre územie Slovenska bolo realizované v publikácii Mederly, Černecký a kol. (2019). Tieto EFS rozdelil Mederly (2022) na 7 skupín, ktoré sú spojené s konkrétnymi druhmi/typmi prírodného kapitálu a zdrojov a tieto skupiny vyhodnotili pre jednotlivé prírodné typy krajiny Slovenska.

Obr.: Relatívna významnosť územia mesta Nitra pre poskytovanie EFS 1-7

Zdroj: vlastné spracovanie

Hlavné skupiny ekosystémových funkcií a služieb: EFS1 - EFS zabezpečujúce produkčnosť a funkcie pôdy; EFS2 - EFS zabezpečujúce produkciu vody; EFS3 - EFS zabezpečujúce produkciu biomasy a prírodných produktov; EFS4 - EFS zabezpečujúce reguláciu abiotických procesov; EFS5 - EFS zabezpečujúce reguláciu kvality zložiek prostredia; EFS6 - EFS podporujúce biodiverzitu a ekologickú stabilitu; EFS7 - EFS zabezpečujúce rekreáciu, poznávanie a vedecké úžitky.

Územie mesta Nitra leží na rozhraní dvoch hlavných prírodných typov - *nížinná krajina* (Nitrianska a Žitavská pahorkatina, Nitrianska niva) a *horská krajina nižšieho stupňa* (Zobor). Potenciál územia na poskytovanie EFS závisí nielen od prirodzených prírodných predpokladov, ale v súčasnosti najmä od miery urbanizácie územia, pretože zmenené až degradované ekosystémy podstatne znižujú potenciál krajiny pre ich fungovanie a využívanie. Mieru vhodnosti územia mesta Nitra a stav hlavných skupín EFS hodnotíme podľa práce Mederly 2022, pričom porovnávame mesto s priemerom územia Slovenska (obr. vyššie).

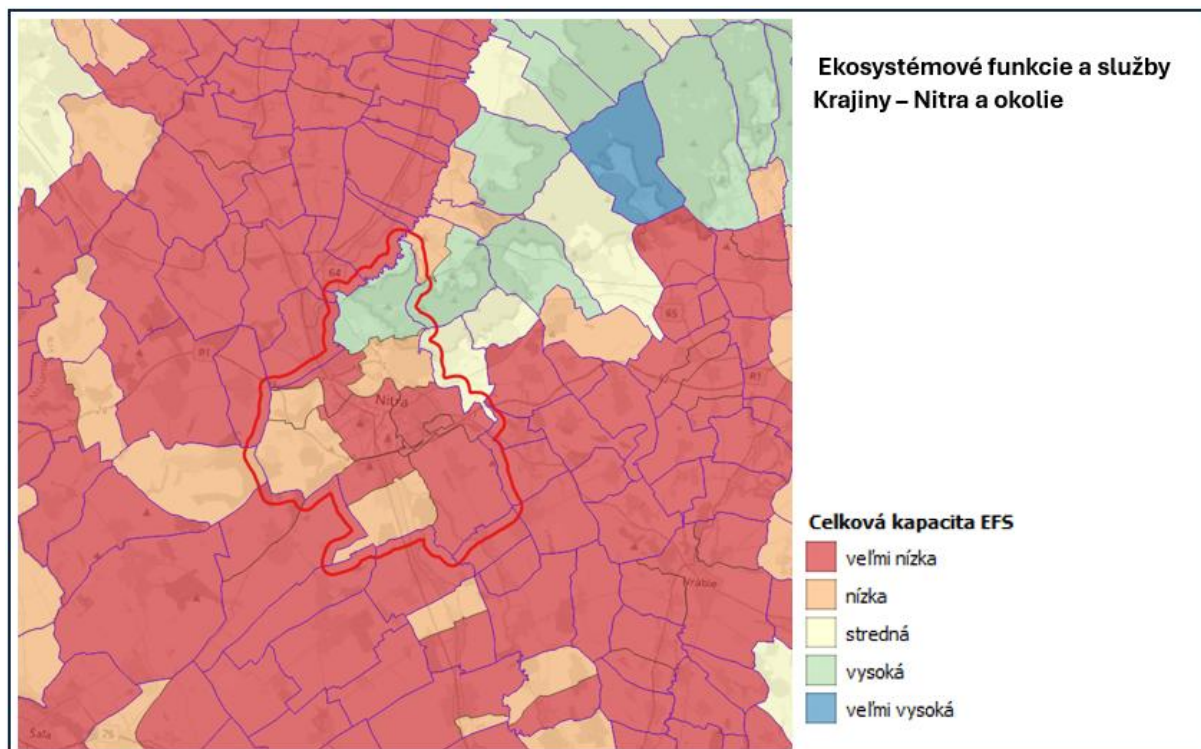
- **Ekosystémové funkcie a služby zabezpečujúce produkčnosť a funkcie pôdy (EFS1)** – táto skupina je spojená najmä s produkčnosťou územia z hľadiska podmienok pre rast plodín určených na priamu spotrebu alebo výrobu potravín. Napriek pomerne veľkej urbanizácii územia má mesto Nitra vysoký potenciál krajiny pre poskytovanie tejto skupiny EFS (165 % priemeru územia SR) – kľúčové sú vysokoprodukčné až produkčné orné pôdy, ktoré napriek záberom PPF stále zaberajú približne 50% celého územia.

- **Ekosystémové funkcie a služby zabezpečujúce produkciu vody (EFS2)** – táto skupina je spojená s podmienkami pre tvorbu a produkciu zásob pitnej aj účelovej vody. Územie mesta Nitra má relatívne vysoký potenciál pre poskytovanie EFS2 (125 % priemeru územia SR) – ide najmä o zásoby vody viazané na kvartérne štrkopiesky nivy Nitry, čiastočne aj o masív Zoborských vrchov. Kvalita vody je však nevyhovujúca a tieto zdroje sú veľmi málo využívané.
- **Ekosystémové funkcie a služby zabezpečujúce produkciu biomasy a prírodných produktov (EFS3)** – táto skupina je spojená najmä s produkčnosťou územia z hľadiska podmienok pre rast biomasy, s dôrazom na biomasu dreva. Územie mesta Nitra má nízky potenciál pre poskytovanie EFS3 (62 % priemeru územia SR) – viazaný je najmä na lesné porasty Zoborských vrchov (pre hospodársku činnosť sú využívané málo) a na lesy Podunajskej nížiny (tie sú väčšinou využívané ako hospodárske lesy).
- **Ekosystémové funkcie a služby zabezpečujúce reguláciu abiotických procesov (EFS4)** – hlavnými úžitkami tejto skupiny sú zmiernenie účinkov abiotických rizikových faktorov (zosuvy, erózia pôdy, lavíny) a ovplyvnenie hydrologického režimu vôd prinášajúce napr. tlmenie povodní. Územie Nitry má relatívne nízky potenciál pre poskytovanie EFS4 (74 % priemeru územia SR), ktorý je viazaný predovšetkým na zalesnené územie Zoborských vrchov, nížinné lesné porasty a čiastočne na niektoré poľnohospodárske plochy (trvalé kultúry). Pre zachovanie ochranných funkcií je dôležitý správny manažment územia.
- **Ekosystémové funkcie a služby zabezpečujúce reguláciu kvality zložiek prostredia (EFS5)** – hlavné úžitky tejto skupiny sú spojené so zlepšením kvality zložiek ŽP (napr. absorpcia škodlivín z ovzdušia, tlmenie hluku a zápachu; zlepšenie kvality vody a pôdy; zmiernenie klimatických extrémov vrátane mitigácie zmeny klímy). Územie mesta Nitra má nízky potenciál pre poskytovanie EFS5 (64% priemeru územia SR) – predstavujú ho najmä väčšie plochy trvalej vegetácie (najmä lesov a väčších plôch mimolesných drevín) v oblasti Zoborských vrchov, lesíky a parkové plochy v meste, lesné porasty v nížine – práve v samotnom meste a v poľnohospodárskej krajine je funkčných prvkov nedostatok.
- **Ekosystémové funkcie a služby podporujúce biodiverzitu a ekologickú stabilitu (EFS6)** – hlavné úžitky súvisiace s touto skupinou sú spojené najmä so zlepšením podmienok pre zachovanie genofondu rastlín a živočíchov a podmienok pre reprodukciu ich spoločenstiev, v širšom zmysle so zmiernením rizika šírenia chorôb/škodcov a invázných/nepôvodných druhov v krajine. Územie mesta Nitra má nízky potenciál pre poskytovanie EFS6 (63 % priemeru územia SR) – viazaný je predovšetkým na oblasť Zoborských vrchov s prevahou bioticky významných typov ekosystémov. V sídelnej a poľnohospodárskej krajine územia je takýchto prvkov žiaľ nedostatok a nevytvárajú spojitú a funkčnú ekologickú sieť, ktorá je predpokladom kvalitného poskytovania tejto EFS.
- **Ekosystémové funkcie a služby zabezpečujúce rekreáciu, poznávacie a vedecké úžitky (EFS7)** – hlavnými úžitkami sú osobné (fyzické) úžitky z rekreácie a pozorovania prírody, krajiny, rastlín a živočíchov; osobné (duchovné) zážitky z pobytu v prírode a krajine (krajinná estetika) a poznatky pre vedu, výskum, vzdelávanie a environmentálnu výchovu. Územie mesta Nitra má relatívne nízky potenciál pre poskytovanie EFS7 (74 % priemeru územia SR) – tak ako v prípade EFS5 a 6 je viazaný najmä na oblasť Zoborských vrchov (s kumuláciou viacerých typov chránených území a významným rekreačným potenciálom). V sídelnej a poľnohospodárskej krajine územia je potenciál viazaný na relatívne prirodzené typy biotopov (lužné a dubové lesy, vodné toky a plochy) a na parkové plochy a iné atraktívne miesta z hľadiska rekreácie a trávenia voľného času (mestský park, Hradný vrch, rieka Nitra).

Celková kapacita územia mesta Nitra a jeho okolia pre poskytovanie EFS (vo forme kumulatívneho vyjadrenia významnosti územia pre 18 EFS hodnotených v práci Mederly, Černecký a kol., 2019) je znázornená na obrázku nižšie. Z hodnotenia vyplýva, že väčšina katastrov mesta má veľmi nízku až nízku celkovú kapacitu krajiny - výnimkou je k.ú. Dražovce

reprezentujúce oblasť Zoborských vrchov s vysokou kapacitou krajiny. Toto hodnotenie podčiarkuje kľúčový význam Zobora pre ekologické vzťahy a funkcie územia mesta a zároveň naliehavú potrebu zlepšenia situácie v ostatných častiach mesta.

Obr.: Celková kapacita územia mesta Nitra a okolitých obcí pre poskytovanie ekosystémových funkcií a služieb
Zdroj: vlastné spracovanie

SWOT analýza

SILNÉ STRÁNKY
Plánovanie a správa životného prostredia; celková kvalita ŽP
Financovanie opatrení z európskych štrukturálnych a investičných fondov
Viaceré významné environmentálne investície v rozpočte mesta
Samostatný Odbor životného prostredia v rámci Mestského úradu
Nitra je mestom s dobrou kvalitou ŽP, je považovaná za dobré miesto pre život.
Prijatá koncepcia CSR
Prírodné zdroje (ovzdušie, voda, pôda, lesy)
Poloha na rozhraní pohoria a nížiny a rieka Nitra - základ pestrého a atraktívneho prostredia mesta a jeho zázemia
Existujúca sieť meteorologických staníc
Zásoby podzemných vôd a vodné zdroje na nive Nitry (stále potenciálne využiteľné)
Kvalitné poľnohospodárske pôdy v nížinnej časti územia (niva Nitry a Nitrianska pahorkatina)
Pomerne vysoký podiel lesných porastov, dostatok lesov s mimoprodukčnou funkciou (ochranné lesy, lesy osobitného určenia)
Zobor ako významné rekreačné zázemie mesta Nitra aj okolitých obcí
Ochrana prírody a krajiny
Zachované prírodné hodnoty, vysoká biodiverzita oblasti Zoborských vrchov
Výskyt významných typov biotopov, chránených a ohrozených druhov rastlín a živočíchov
Existencia viacerých chránených území prírody (NATURA 2000, CHKO Ponitrie, maloplošné CHÚ)
Prítomnosť nadregionálne a regionálne významných prvkov ÚSES (najmä Zoborské vrchy, rieka Nitra, Dvorčiansky les).
Mestská zeleň

V urbanistickej štruktúre má najvýznamnejšie zastúpenie funkčný typ zelene "Zeleň obytných súborov" (29,79%) s počtom opakovaní 76x, pričom 74% je v majetku mesta a možno tak ovplyvniť vývoj a stav plôch.
Druhým najvýznamnejším FT je „Zeleň školských a kultúrnych zariadení“ s podielom 18,85 % z celkovej výmery a významným počtom zastúpení 86 x. Túto skutočnosť môžeme považovať za významný fenomén mesta.
Prvá etapa inventarizácie drevín v prostredí GIS (Chrenová)
Prvá etapa evidencie stromov v teréne pomocou arboštítok (Chrenová)
Testovacia fáza modulu Údržba drevín v systéme GIS
Testovacia fázy modulu Výrubové konania v systéme GIS
Pasport detských ihrísk
Pasport mobilárů
Revitalizácia existujúcich plôch verejnej zelene, najmä parkové plochy a vnútrobloky
Nové technológie výsadby stromov (prekoreňovacie bunky, závlahové goliere)
Odpadové hospodárstvo
Silný systém odpadového hospodárstva - vlastná mestská organizácia
Niekoľko systémov triedenia odpadov
Pozitívny trend vytriedenia odpadov
Vlastná kompostáreň
Množstevný zber pre podnikateľov
Monitoring zberu u podnikateľov
Pasportizácia malých nádob zber BRKO
Moderné technológie - CMG stroje ,
6 zberných dvorov otvorených 6 dní v týždni, dobrá poloha areálu v meste
Jarné a jesenné upratovanie v trvaní 20 týždňov (poskytnuté veľkokapacitné kontajnery)
Vyriešený zber nebezpečných odpadov
Energetika
Zvýšenie energetickej hospodárnosti budov a energetickej efektívnosti
Využívanie OZE k výrobe elektrickej energie a tepla
Existujúci rozsiahly účinný systém centrálného zásobovania teplom
Pozitívny dopad opatrení na životné prostredie Výrazný pokles emisií CO2 v predmetnej lokalite;
Priaznivý vplyv na pokles respiračných ochorení
Skúsenosti samosprávy s realizáciou obdobných projektov súvisiacich s energetickou efektívnosťou.
Environmentálna výchova a vzdelávanie
Existencia dostatočnej odbornej kapacity v environmentálnej oblasti v Nitre (univerzity a SAV, odborné organizácie, štátna správa)
Záujem časti obyvateľov o problematiku ŽP, Environmentálna výchova na školách
SLABÉ STRÁNKY
Plánovanie a správa životného prostredia; celková kvalita ŽP
Nedostatočné finančné prostriedky na realizáciu opatrení z vlastných zdrojov samosprávy
Malé kompetencie mesta v starostlivosti o prírodu a krajinu mimo zastavaného územia, nedostatočná spolupráca s "manažermi" prírodných zdrojov
Absencia "silnej" mimovládnej organizácie v meste (región) pôsobiacej komplexne v oblasti ochrany a tvorby ŽP
Nesúlady medzi plánmi a činnosťou rôznych správcov prírodných zdrojov – ochrana prírody, poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo, vodné hospodárstvo + mesto ako garant zelene a odpadového hospodárstva
Neúplná environmentálna infraštruktúra mesta v niektorých okrajových častiach (odkanalizovanie, čistenie odpadových vôd)
Prírodné zdroje (ovzdušie, voda, pôda, lesy)
Znečistenie ovzdušia a zvýšená hlučnosť najmä v súvislosti s dopravou v centre mesta
Dlhodobá zhoršená kvalita vody Nítry a menších vodných tokov, ako aj zdrojov podzemných vôd
Rozsiahle zábery poľnohospodárskej pôdy na výstavbu, neustále sa znižujúca výmera PP
Erózia, čiastočne zhutnenie pôdy v intenzívne poľnohospodársky využívaných častiach pahorkatinného úz.
Zhoršený zdravotný stav a odolnosť lesov.
Ochrana prírody a krajiny
Nevyhovujúca štruktúra krajiny a nedostatočná biodiverzita časti poľnohospodársky využívaných krajiny (nespojité systémy ekologických sietí - ÚSES)

Degradácia časti chránených území v dôsledku viacerých faktorov (intenzívna rekreácia, lesné hospodárstvo, prírodné procesy).
Mestská zeleň
Nízky podiel plôch zelene v hlavnej funkcii, iba 15,55 % z výmery plôch (park, parkovo upravená plocha, nábrežie, stabilizačná vegetácia svahov, rekreačná zeleň, ochranná zeleň, cintoríny)
nestabilita FT „Zeleň dopravných stavieb“, ktorá činí 47,32 % podľa výmery a funkčného typu „Park“ 41,52 %.
znižovanie plôch s potenciálom pre výsadbu vzrastlej zelene z dôvodu zaťaženia územia rozptýlenou infraštruktúrou
Absentuje základný nástroj pre správu zelene mesta - PASPORT ZELENÉ.
Absentuje PROJEKT STAROSTLIVOSTI O VEREJNÚ ZELEŇ
Finančná náročnosť požadovanej kvalitnej údržby zelene - rozpočtová kapitola správy a údržby zelene poddimenzovaná v porovnaní s hektárovými dotáciami v rozpočtoch iných krajských miest,
nízka prioritizácia následnej údržby zelene v ďalších rokoch po ich založení
Prekryv kompetencií v správe a údržbe zelene
Odpadové hospodárstvo
Finančná náročnosť triedenia odpadov
Veľký podiel ručnej práce v procese triedenia odpadov
Transport odpadov mimo mesta (vysoká uhlíková stopa dopravy)
Napojenie na minimálny počet koncových spracovateľov recyklovaných odpadov
Systém financovania triedeného zberu cez OZV - organizácie zodpovednosti spotrebiteľov
Problematické zavedenie množstevného zberu v KVB
Poddimenzovaná infraštruktúra stojísk kontajnerov
Zlý dopravný prístup k areálu NKS
Nedostatočná komunikácia smerom k verejnosti o význame a finančnej náročnosti triedenia odpadov
Energetika
Nízke povedomie širokej verejnosti v oblasti efektívneho nakladania a hospodárenia s energiami
Samospráve chýba priamy vplyv na niektoré subjekty (napr. tepelnú energetiku)
Environmentálna výchova a vzdelávanie
Absentujúci informačný systém kvality ŽP v meste, napr. nevyužívanie dát z meteorologických staníc na informovanie obyvateľstva o stave ovzdušia
Nedostatočné pôsobenie mesta v oblasti informovania verejnosti a zvyšovania environmen. povedomia
PRÍLEŽITOSTI
Plánovanie a správa životného prostredia; celková kvalita ŽP
Využitie silných stránok a náprava slabých stránok v oblasti ŽP mesta
Zriadenie samostatnej organizačnej zložky Správa zelene mesta
Čerpať finančné prostriedky aj z iných zdrojov - využiť napr. Plán obnovy a odolnosti SR
Byť inovatívny v oblasti ochrany životného prostredia - sledovať a uplatňovať nové moderné trendy starostlivosti o ŽP
Zaviesť využitie konceptu ekosystémových funkcií a služieb pri plánovaní a rozhodovaní, s cieľom dlhodobej ochrany prírody a prírodných zdrojov (ako súčasť nového ÚPN mesta)
Podporovať efektívnejšie fungovanie mesta ako servisného, riadiaceho a kontrolného orgánu v oblasti ŽP - zlepšiť odborné a personálne kapacity
Zaviesť efektívnu spoluprácu mesta s externými odborníkmi a organizáciami, štátnou správou, organizáciami, MVO, aktívnymi občanmi
Prizvať do rozhodovania v čo možno najväčšej miere aj zástupcov rôznych zainteresovaných skupín – okrem oficiálnych orgánov a organizácií ide najmä o občianske združenia, aktívnych občanov a pod.
Podporiť tvorbu a modernizáciu dátovej základne pre rozvoj a riadenie mesta; ale aj informovanie občanov - zberať, spracovávať a využívať systém údajov o ŽP.
Postupne realizovať komplexné pozemkové úpravy vo všetkých katastroch mesta v aktívnej spolupráci so štátom
Podporiť využitie alternatívnych foriem dopravy pre zlepšenie ŽP v meste
Prírodné zdroje (ovzdušie, voda, pôda, lesy)
Znížiť emisie CO ₂ a iných znečisťujúcich látok v ovzduší, zlepšiť celkovú kvalitu ovzdušia
Vybudovať mestský monitorovací systém pre nežiaduce vplyvy počasia, znečistenie ovzdušia (smogový varovný systém), prípadne iné indikátory ŽP
Zvýšiť efektívnosť hospodárenia so zrážkovou vodou, vodu zadržiavať v krajine aj intraviláne pomocou vhodných opatrení

Zabezpečiť resp. poskytnúť súčinnosť pri zlepšovaní kvality vody a vodných zdrojov, využívať miestne zdroje v čo možno najväčšej miere (aspoň ako úžitkovú vodu)
V krajine aj v meste podporovať adaptačné a mitigačné opatrenia voči zmene klímy a jej prejavom (v jednotlivých sektoroch - stavebníctvo, doprava, komunálny sektor poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo, ochrana prírody)
Ďalší rozvoj územia situovať najmä v rámci zastavaného územia - využívať voľné plochy a nevyužívané lokality vrátane rekultivácií brownfieldov a chrániť tak poľnohospodársku pôdu pred zábermi
Rozšíriť plochy pre alternatívne poľnohospodárstvo na periférii mesta (resp. vrátiť tieto činnosti do krajiny) - vinohradníctvo, ovocinárstvo, včelárstvo
Preferovať najmä mimoprodukčné funkcie lesa, chrániť lesné porasty pred výrubom.
Ochrana prírody a krajiny
Chápať ochranu prírody ako celoplošný koncept a systém manažmentu prírody a prírodných zdrojov; s hlavným cieľom zvýšenia ich kvality a dlhodobého udržateľného využívania územia, nie ako "prekážku" rozvoja
Spracovať koncepciu ochrany a manažmentu Zoborských vrchov s prioritou ochrany prírody a reguláciami pre lesné hospodárstvo, rekreáciu a urbanizáciu
Posilniť a preveriť vymedzenie MÚSES-u v novom územnom pláne i s upresnením požiadaviek naň (aktualizácia prvkov ÚSES, vymedzenie funkčných plôch a regulatívov využívania)
Rešpektovať aktualizovanú kosť ÚSES a prvky ZI v krajine aj sídle ako "intaktné", nezastavateľné prvky s prioritou ich ochrany a posilnenia ekosystémových funkcií a služieb
Hľadať podobu zapojenia chránených území krajiny do systému verejných priestranstiev vo vzťahu k primeranej intenzite ich využitia
Využívanie vrcholov a špecifických útvarov ako krajinné jadra priestranstiev
Rehabilitovať prístup k rieke v centre mesta i v širšom okolí
Mestská zeleň
Hľadať odlišnú polohu charakterov parkov a ich prepojenia pomocou rieky
Prepájať jednotlivé systémy zelene do funkčných hierarchizovaných sietí
Využiť brownfield kasární- hľadať možnosti zapojenia a prepojenia častí lokalít Martinského vrchu do štruktúry priestranstiev
Dôležitou súčasťou systému zelene sú "vnútrobloky" otvorených štruktúr bytovej zástavby - ich revitalizáciou nabádať k drobným aktivitám spojeným s mestským záhradkárčením
Hľadať možnosti delegovania údržby vo vzťahu k využitiu priestranstiev - povzbudzovať komunity k starostlivosti o predzáhradky, záhony i k mestskému záhradkárčeniu - budovať komunitné záhrady
Vypracovať koncepčné materiály pre revitalizáciu FT "Zeleň obytných súborov", pre FT "Zeleň školských a kultúrnych objektov", Pasport zelene a Projekt starostlivosti o verejnú zeleň
Vypracovať Koncepciu cintorínov a vybudovať prírodný cintorín
Vytvoriť priestor pre pasívnu aj aktívnu formu záhradnej terapie v objektoch sociálnych služieb mesta
Posilniť používanie inkluzívnych prvkov vybavenia v zeleni
Doplnenie pitných fontán na verejných priestranstvách
Doplnenie tieniacich prvkov vo verejnej zeleni a na detských ihriskách
Pracovať viac s popínavými rastlinami a mobilnými výsadbami v miestach zložitých vedení technickej infraštruktúry
Vypracovať manuál pre výsadbu drevín, posilniť rozvojovú starostlivosť drevín do doby 5 – 6 rokov po výsadbe Posilniť ochranu drevín pri stavebnej činnosti
Odpadové hospodárstvo a energetika
Prechod na plne automatické triedenie a vybudovanie REUSE centra
Rozšírenie plochy areálu NKS a kompostárne, zlepšenie dopravného prístupu do areálu, spracovanie drevnej štiepky
Rozšírenie systému polopodzemných kontajnerov a dobudovanie stojísk a budovanie stojísk a polopodzemných kontajnerov developermi a SVB
Zber BRKO z rodinných domov a vybudovanie ZEVO
Využívať materiály s nízkou akumuláciou a vysokou odrazivosťou slnečného žiarenia.
Vykonať hĺbkovú obnovu budov v lokalite a tým výrazne zvýšiť podiel budov v energetickej triede A
Environmentálna výchova a vzdelávanie
Zlepšenie komunikácie smerom k verejnosti – zmena naratívu "Triedim aby som ušetril svoje financie" na "Triedim aby som šetril životné prostredie" - triedenie odpadu je najdrahšia možnosť najšetrnejšia voči životnému prostrediu a daň za prosperitu

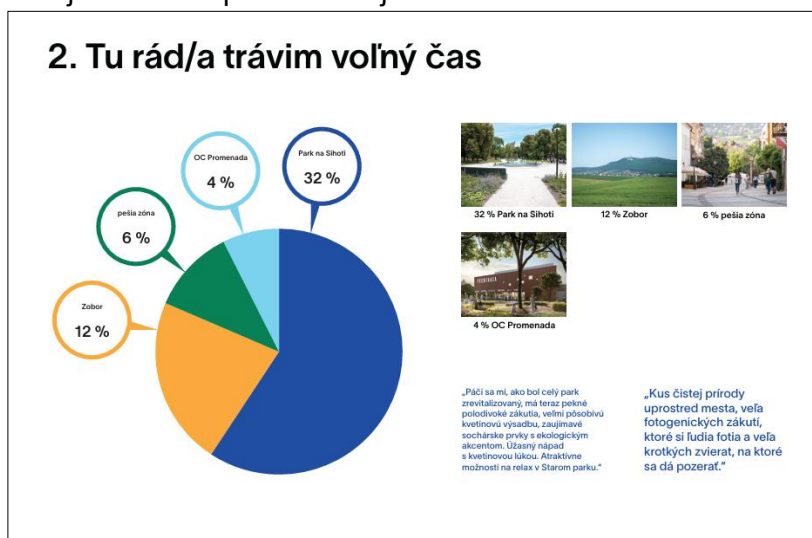
Vypracovať komunikačný program pre zvýšenie environmentálneho povedomia obyvateľov a ekologicky šetrnému správaniu   Posilniť kapacity a pôsobenie Mesta v oblasti environmentálnej výchovy, vzdelávania a informovanosti občanov, motivovať verejnosť a subjekty pôsobiace v lokalite k zodpovednosti voči ŽP
OHROZENIA
Plánovanie a správa životného prostredia; celková kvalita ŽP
Nedostatočný záujem o realizáciu opatrení pri subjektoch, kde absentuje priamy vplyv samosprávy
Zmena priorít mestského zastupiteľstva na iné oblasti (napr. po komunálnych voľbách) a súvisiaci nekoncepčný rozvoj mesta - chýbajúce, resp. nepreviazané dlhodobé priority
Súčasný nevhodný nastavenie politiky ŽP na úrovni štátu (ochrana prírody, adaptácia na zmenu klímy, lesné a vodné hospodárstvo, poľnohospodárstvo...)
Nedostatočný tlak zo strany štátu a nesprávne priority môžu reálne oslabiť situáciu na komunálnej úrovni, aj ochotu spolupracovať medzi rôznymi subjektmi
Podriadená pozícia mesta - ustupovanie developerom: môže viesť k rozvoju výstavby na úkor iných funkcií, najmä zelene
Regulácie a obmedzenia podnikania a vlastníckych práv z dôvodu ochrany ŽP môžu bez adekvátnych kompenzácií vyvolať negatívne reakcie a snahu o „obchádzanie“ pravidiel
Nevyriešené vlastnícke vzťahy v území - pôsobia ako bariéra pre realizáciu rôznych opatrení
Implementácia navrhovaných opatrení je vo veľkej miere závislá od možnosti získať prostriedky z Európskych štrukturálnych a investičných fondov
Nárast individuálnej dopravy na úkor verejnej dopravy môže spôsobiť ďalšie zhoršovanie stavu ŽP.
Ochrana prírody a krajiny
Nepriaznivé klimaticko-hydrologické procesy v krajine, najmä prejavy zmeny klímy (vysoké teploty, dlhotrvajúce sucho, prívalové dažde) môžu vyvolať vážne environmentálne dôsledky
Oslabenie reálnych opatrení na ochranu prírody a prírodných zdrojov v dôsledku zmeny politických priorít, legislatívy: preferovanie okamžitých ekonomických prínosov na úkor dlhodobých funkcií prírody
Dôsledkom môže byť neriešenie problémov ŽP v centre mesta, na sídliskách, priemyselných zónach, v poľnohospodárskej krajine...
Pokračujúca výstavba na nových plochách (priemysel, logistické parky, obytné súbory): riziko ďalšieho úbytku pôdných zdrojov, zníženia biodiverzity územia a zhoršenie odolnosti územia voči zmene klímy
Nevhodná výstavba, intenzívna rekreácia, snaha o komercializáciu územia Zobora (lanovka, hotel) - môže viesť k ďalšiemu poškodzovaniu prírodného prostredia a ohrozeniu ochrany prírody
Presadenie parciálneho rozvoja niektorých lokalít vo väčších celkoch (napr. Párovské lúky) bez celkovej koncepcie – strata možnosti vyváženého rozvoja s dôrazom na podporu udržateľného rozvoja a zladenie s ochranou prírody a prírodných zdrojov
Mestská zeleň
V majetku mesta sa nachádza 41,58 % z výmery plôch zelene, čo sťažuje možnosť rozvoja či zapojenia plôch do uceleného systému zelene. Závažné je to napr. pri parkoch, keď sú v majetku mesta iba z 38%
Nerešpektovanie koncepcných materiálov pri schvaľovaní rozpočtových opatrení
Podmienky verejného obstarávania obmedzujúce odbornú, kvalitnú a kontinuálnu starostlivosť o zeleň
Zásahy obyvateľov do zelene (ničenie zelene, sadenie zelene)
Chýbajúce odborné pracovné kapacity v sektore údržby zelene
Zlá veková a priestorová štruktúra porastov drevín
Odpadové hospodárstvo a energetika
Nedostatok odberateľov vytriedených zložiek odpadu
Existencia a fungovanie systému OZV - organizácií zodpovednosti spotrebiteľov
Nestabilita legislatívneho prostredia
Neexistujúca koncepcia SR nakladania s batériami elektrických vozidiel
Nereálnosť, resp. neuskutočnenie projektov na zníženie energetickej náročnosti budov a hospodárstva - nedostatok financií, zmena priorít
Neschopnosť resp. nepripravenosť rôznych zainteresovaných strán (developeri, vlastníci pozemkov, občania) čeliť súčasným výzvam ŽP - bariéra pri ďalšom vzdelávaní
Nezáujem, ľahostajnosť občanov vo vzťahu k životnému prostrediu, nedostatočná podpora a pochopenie verejnosti pre "proklimatické" a "udržateľné" nastavenie rozvoja mesta.

Ako to vidia obyvatelia mesta - názory a postoje obyvateľov mesta k problematike životného prostredia

V období 05-07/2024 sa realizoval aj prieskum medzi občanmi mesta formou tzv. pocitovej mapy. **Pocitová mapa** predstavuje dôležitý nástroj pre zachytenie názorov a pocitov obyvateľov vo vzťahu k jednotlivým miestam v meste. Tento prístup umožňuje občanom aktívne sa zapojiť do plánovania a rozvoja mesta, čím poskytuje cenné podklady pre návrh riešení v konkrétnych oblastiach. Prieskumu sa zúčastnilo celkovo 561 respondentov. Uvádzame stručný súhrn niektorých výsledkov súvisiacich s významom dôležitých lokalít pre obyvateľov, príklad grafického vyhodnotenia je uvedený na obrázku nižšie. Podrobne je prieskum vyhodnotený v samostatnej správe (Janíková, 2024). Závěry súvisiace so životným prostredím a trávením voľného času:

- Respondenti, ktorí sa prieskumu zúčastnili sú najviac hrdí na Nitriansky hrad a park na Sihoti.
- Svoj voľný čas trávia v parku na Sihoti, na Zobore a prechádzkami popri rieke Nitra, s ktorou si spájajú aj OC Promenada ako miesto, kde si počas prechádzky môžu oddýchnuť a občerstviť sa.
- Medzi turisticky najatraktívnejšie miesta v Nitre patria podľa účastníkov prieskumu jednoznačne Nitriansky hrad a park na Sihoti, v menšom počte, ale pomerne často sa objavoval v odpovediach aj Zobor.

Ak by respondenti mohli niečo v meste Nitra zmeniť, bola by to jednohlasne pešia zóna a Svätoplukovo námestie, ale často sa spomínali aj železničná stanica, Klokočina a OC Mlyny, OC Prior.

Obr.: Príklad prezentácie výsledkov pocitovej mapy

Zdroj: vlastné spracovanie OKaP (J. Janíková, 2024)

Počas dotazníkového prieskumu k príprave dokumentu PHRSR (10-12/2024) sa niektoré otázky priamo alebo nepriamo týkali aj životného prostredia. Uvádzame ich stručné vyhodnotenie podľa hodnotiacej správy (J. Janíková, OKaP 2025).

Ukázalo sa, že napriek pomerne vysokej spokojnosti obyvateľov so životom v meste respondenti nevnímajú súčasnú kvalitu životného prostredia v meste ako jednu z hlavných výhod. V odpovedi na otázku „Aké sú podľa vás hlavné výhody mesta“ z 210 respondentov len 27 vybralo aj *životné prostredie*, čo bolo až na 7. mieste spomedzi 10 možností (najviac si respondenti cenili výhodnú polohu mesta (131 odpovedí) a ponuku kultúrno-spoločenských podujatí (111)).

Celkové životné prostredie mesta Nitra hodnotili respondenti priemernou známku 3,21 (škála 1-5, pričom 1 znamenalo najnižšiu spokojnosť a 5 najvyššiu) – znamená to 6. miesto z hodnotených 14 oblastí. **Starostlivosť o zeleň a verejné priestranstvá** bola hodnotená priemernou hodnotou 3,10 (8. miesto). Najlepšie boli hodnotené oblasti *Možnosti trávenia voľného času v oblasti kultúry* (3,52) a *Úroveň vzdelávania detí a mládeže* (3,49) – naopak, najhoršie hodnotenie dostali oblasti *Kvalita ciest, ulíc a chodníkov* (2,00) a *Úroveň spolurozhodovania obyvateľov o rozvoji mesta* (2,59).

1. **Starostlivosť o zeleň a verejné priestranstvá:** Celkové hodnotenie 3,10 naznačuje, že starostlivosť je na primeranej úrovni, ale pre zvýšenie spokojnosti občanov je potrebné zamerať sa na kvalitnejšiu údržbu, rozšírenie zelene a skvalitnenie verejných priestorov. Zlepšenie týchto oblastí môže výrazne prispieť k lepšiemu životnému prostrediu a zvýšeniu kvality života v meste.
2. **Celkové životné prostredie v Nitre:** Celkové hodnotenie 3,21 naznačuje, že životné prostredie v Nitre je v zásade v uspokojivom stave, ale je potrebné venovať viac pozornosti oblastiam ako znečistenie, ekologická infraštruktúra a správa verejných priestranstiev. Toto hodnotenie nie celkom zodpovedá realite – pozrite klasifikáciu environmentálnej regionalizácie Slovenska. V každom prípade, zameranie sa na zlepšenie týchto aspektov by prispelo k vyššej kvalite života obyvateľov a k zlepšeniu celkového vnímania životného prostredia v meste.

Vyhodnotenie otázky starostlivosti o zeleň a verejné priestranstvá

★ ★ ★ ★ ★ 3,10

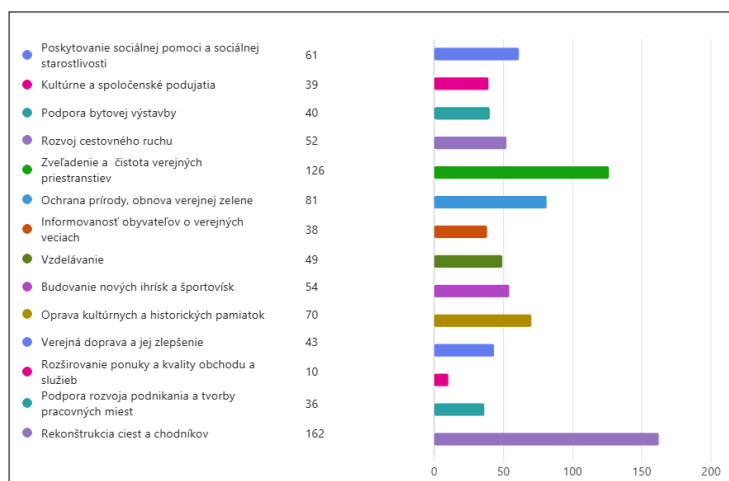

Positívom je, že v prípade, ak by respondenti rozhodovali o prednostnom využití mestských finančných prostriedkov, zo 14 daných možností sa veľmi vysoko umiestnili *Zveľadenie a čistota verejných priestranstiev* (126 respondentov, 2. miesto) a *Ochrana prírody, obnova verejnej zelene* (81 respondentov, 3. miesto) obrázok nižšie. Nie prekvapujúco sa na prvom mieste umiestnila možnosť *Rekonštrukcia ciest a chodníkov* (162 respondentov).

- **Zveľadenie a čistota verejných priestranstiev** - obyvatelia vidia význam v údržbe a skrášľovaní verejných priestorov, čo zlepšuje kvalitu života v meste a príťažlivosť pre obyvateľov aj návštevníkov.
- **Ochrana prírody a obnova verejnej zelene** – výsledok poukazuje na rastúci záujem o ekologické témy a udržateľný rozvoj. Mesto by malo venovať väčšiu pozornosť ochrane prírodného prostredia a obnovám parkov, lesov a verejnej zelene.

Respondenti dostali priestor aj na vyjadrenie **konkrétnych riešení existujúcich problémov** (63 odpovedí) a doplňujúcich názorov a návrhov (48 odpovedí). Odpovede sa však prelínali, preto je vhodné ich uviesť spoločne. So životným prostredím mesta súvisia tieto okruhy návrhov a námetov:

- **Systematická starostlivosť zeleň a o vzhľad mesta** – okrem starostlivosti o parky ide napr. o odstraňovanie buriny, úpravu vegetácie popri cestách a chodníkoch, čistenie a odstraňovanie odpadu, viac smetných nádob...
- **Opatrenia na zmiernenie dopadov zmeny klímy** – zatienenie pešej zóny a doplnenie zelene,

nové stromoradia na uliciach, vodné prvky na námestiach, lepšie hospodárenie s dažďovými vodami – napr. dažďové záhrady na sídliskách, retenčná dlažba

- **Potreba riešenia systému odpadového hospodárstva** - lepšie zhodnocovanie komunálneho odpadu, neustále zvyšovanie poplatkov za KO
- **Problematika cyklotrás** – rozširovanie siete, údržba, propagácia.

Obr.: Dotazníkový prieskum k dokumentu PHRSR Zdroj: vlastné spracovanie OKaP

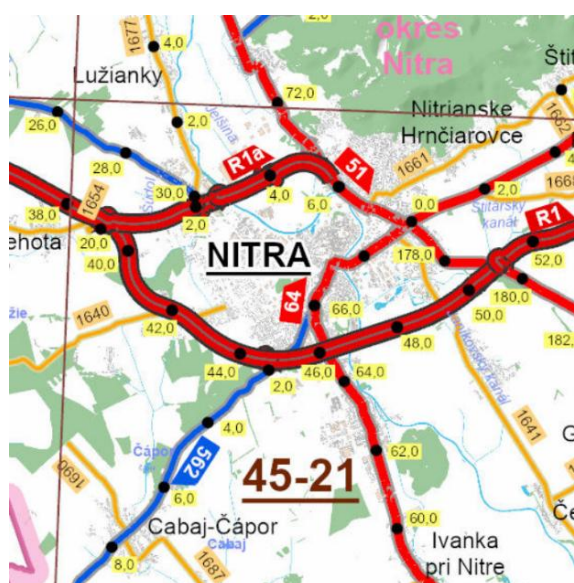
OBLASŤ DOPRAVA

Analýza stavu pre rozvojovú oblasť doprava v meste Nitra

Mesto Nitra je s okolitým územím dobre dopravne napojené, pričom prevládajúcim módom dopravy je v tomto prípade cestná doprava nasledovaná železničnou dopravou. Nitra má dobré dopravné napojenie regionálneho charakteru, teda s okolitými sídlami v rámci regiónu, ako aj medziregionálne, zároveň je však dobre napojená aj na cestnú sieť národného, resp. medzinárodného významu.

Cestná doprava

V smere západ – východ prechádza mestom Nitra rýchlostná cesta R1, ktorá je súčasťou európskej cesty E58, ktorá začína vo Viedni a končí v Rostove nad Donom. Rýchlostná cesta je

tiež súčasťou európskej cesty E571, ktorá začína v Bratislave a končí v Košiciach. Mesto Nitra je na rýchlostnú cestu R1 napojené tromi križovatkami priamo na rýchlostnej ceste R1, ďalšie napojenie predstavuje rýchlostná cesta R1a, na ktorej sa nachádzajú štyri križovatky, z toho dve priamo s miestnymi cestami. V severojužnom smere prechádza mestom Nitra cesta prvej triedy I/64, ktorá spája severozápad Slovenska s južnou hranicou. Okrem toho sú súčasťou cestnej siete na území mesta aj cesty prvej triedy I/51 a I/65. Regionálny význam majú cesty II. triedy II/513, ktorá tvorí spojnici s mestom Hlohovec a diaľnicou D1 a cesta II/562, ktorá spája mesto Nitra s okresným mestom Šaľa. Významnú časť cestnej infraštruktúry na území mesta Nitra tvoria miestne cesty a účelové cesty. Celková dĺžka miestnych ciest na území mesta Nitra predstavuje približne 500 km v prípade chodníkov ide o 228km.

Z hľadiska rozvoja cestnej infraštruktúry je v Nitre a okolí plánovaná výstavba rýchlostnej cesty R8, ktorá by začínala v križovatke R1 Nitra – Západ a tvorila by severozápadný obchvat mesta, pokračovaním na stredné Ponitrie, kde by sa v blízkosti mesta Bánovce nad Bebravou pripájala na rýchlostnú cestu R2. Plánovaná je tiež výstavba preložky cesty 1. triedy I/64 v južnom smere vrátane stavebných úprav križovatky Nitra – Juh, ktorá je z hľadiska nehodovosti problémovým miestom. Preložka cesty I/64 by umožnila odklon tranzitnej dopravy z mestských častí Horná a Dolné Krškany.

Autobusová doprava

Diaľková autobusová doprava spája mesto Nitra najmä so susediacimi krajskými mestami a hlavným mestom SR, kde je vysoká ponuka dopravných spojení počas celého dňa. Mestom prechádzajú aj diaľkové linky vnútroštátneho a medzinárodného charakteru. Diaľková doprava je zabezpečovaná prostredníctvom súkromných dopravcov, ktorí ju prevádzkujú na komerčnej báze.

Regionálna autobusová doprava na území mesta Nitra je zabezpečovaná viacerými dopravcami. Dopravné služby vo verejnom záujme na území okresu Nitra sú objednávané Nitrianskym samosprávnym krajom a zabezpečované dopravcom Arriva Nitra, na územie mesta však zasahujú aj linky dopravcov z okolitých regiónov – najmä Arriva Nové Zámky, Arriva Trnava a SAD Dunajská Streda.

Dopravné služby poskytované mestskou hromadnou dopravou objednáva mesto Nitra a od roku 2022 ich poskytuje dopravca TD Transport Nitra (Transdev), ktorý nahradil dopravcu Arriva Nitra. Príchodom nového dopravcu došlo k modernizácii vozového parku, objednané boli úplne nové bezbariérové autobusy v jednotnom nátere. Dopravca tiež dodal novú aplikáciu pre mobilné zariadenia, ktorá umožňuje nákup cestovných lístkov a poskytuje informácie o aktuálnej polohe autobusov. Došlo k úprave tarifného a informačného systému, pribudla možnosť zobrazenia online polohy autobusov a možnosť kúpy cestovného lístka prostredníctvom tejto aplikácie. Upravené boli tiež informačné a vybavovacie systémy, pribudla možnosť platby platobnou kartou priamo vo vozidle, čo výrazne uľahčilo nákup cestovných lístkov a zvýšilo atraktivitu verejnej osobnej dopravy. Autobusy MHD majú jednoznačnú vizuálnu identitu, reklama na vozidlách a vo vozidlách bola zakázaná, čím sa vyhovel požiadavkám obyvateľov, ktorým celoplošné reklamy na vozidlách prekážali. Dopravca by mal v zmysle podpísanej zmluvy inštalovať elektronické cestovné poriadky na vybrané zastávky MHD, ktoré budú zobrazovať reálny čas odchodu spojov jednotlivých liniek a možnosti prestupu v danom uzli. V MHD je tiež možná preprava bicyklov, a to vo všetkých vozidlách za splnenia podmienok a vo vybraných časoch a vo vybraných vozidlách na vozidlových nosičoch počas celého dňa.

Dopravná obslužnosť mesta Nitra je zabezpečená 29 linkami, ktoré prepájajú najväčšie mestské časti, ale aj okrajové lokality. Cestovné poriadky týchto liniek sú vo väčšine prípadov v pravidelných taktach, čo uľahčuje ich zapamätateľnosť a cestujúcim zjednodušuje prepravu MHD. Významnými uzlovými zastávkami sú zastávky Centrum, Mlyny; Andreja Hlinku, Centro; Pod Zoborom, ktoré umožňujú prestupy medzi jednotlivými linkami MHD, ako aj prestup na regionálnu autobusovú dopravu. Z hľadiska prestupov medzi MHD a regionálnou dopravou (autobusovou aj vlakovou) sú významné tiež zastávky Rázcestie autobusová stanica, Rázcestie železničná stanica, Železničná stanica Nitra, Žel. zastávka Mlynárce a Chrenovský cintorín. Doprava je zabezpečovaná šiestimi typmi autobusov značiek SOR a IVECO, ktorých vybrané parametre sú uvedené v nasledujúcej tabuľke.

Vybrané parametre autobusov MHD				
Typ	Rok výroby	Kapacita	Počet kusov	Nízkopodlažnosť
SOR BN 9.5	2021	76+1	11	čiastočná
SOR NB 12 CITY	2021	88+1	16	úplná
SOR NS 12 DIESEL	2021	104+1	20	úplná
SOR NB 18 CITY	2021	142+1	15	úplná
SOR NS 18 DIESEL	2021	171+1	18	úplná
IVECO URBANWAY 12 M CNG	2015-2016	79+1	2	úplná

Najvýznamnejšie prepravné prúdy sú na linkách 2, 4, 12, 14, 21, 24, 25, 32. Linky č. 12, 21 a 27 zabezpečujú dopravnú obslužnosť okolitých obcí – vybrané spoje linky číslo 12 obsluhujú obce Ivanka pri Nitre a Branč, spoje linky č. 27 do obcí Nitrianske Hrnčiarovce a Štitáre, spoje linky č. 21 do obce Lužianky. Najvyťaženejšie spojenia predstavujú trasy medzi mestskou časťou Klokočina a centrom mesta, medzi mestskou časťou Chrenová a centrom mesta, medzi mestskou časťou Dolné Krškany a centrom mesta a medzi centrom mesta a mestskou časťou Dražovce, resp. priemyselným parkom.

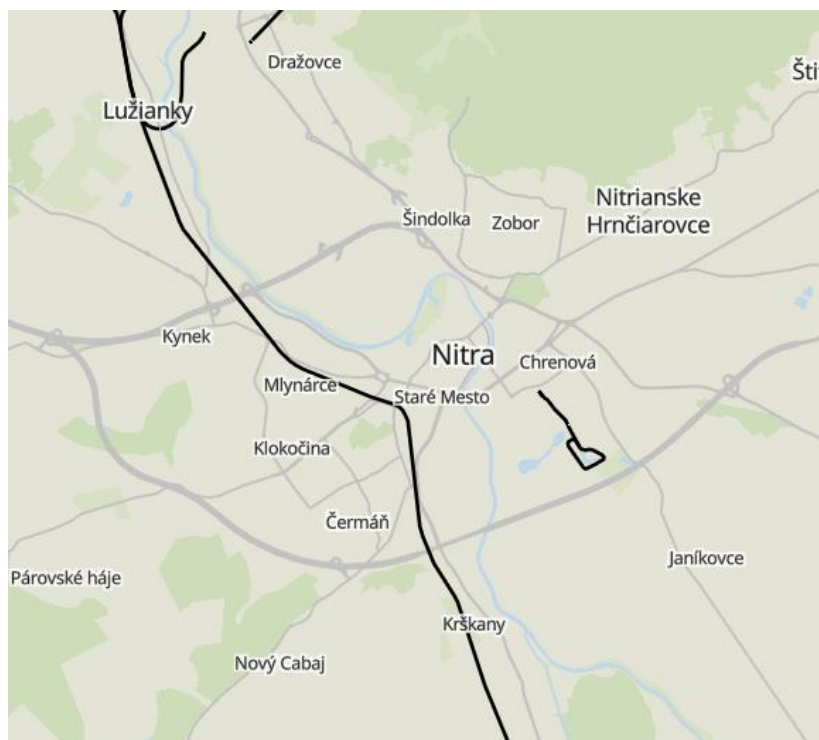

Na území mesta je len minimálna preferencia VOD, vybudovaných je cca 440 m vyhradených pruhov pruhov, čo aktuálne nepostačuje na to, aby bola MHD rýchla a tým sa ešte viac zvýšila jej atraktivita pre obyvateľov mesta. Chýba tiež dynamická preferencia vozidiel na križovatkách riadených CSS, vozidlá tak v prípade kongescií nabierajú meškania, resp. sú cestovné poriadky prispôbované tomuto stavu, čo ma za následku nízku prepravnú rýchlosť v prípade niektorých liniek. Najväčšie meškania sú generované na linkách z/do Dolných a Horných Krškán (Novozámocká a Štefánikova trieda), na linkách ktoré prechádzajú kruhovým objazdom pod Zoborom a v čase dopravnej špičky aj na linkách prechádzajúcich Párovskou a Mostnou ulicou, Štúrovou, Dlhou a Akademickou ulicou.

Železničná doprava

Mestom Nitra prechádza železničná trať č. 140 z Nových Zámkov do Prievidze, ktorá sa v obci Lužianky prepája traťou č. 141, ktorá smeruje do Leopoldova. V oboch prípadoch ide o jednokojajné neelektrifikované trate s regionálnym významom, ktoré výrazne ovplyvňujú využitie železničnej dopravy na území mesta Nitra. Na území mesta Nitra sa nachádza železničná stanica Nitra a tri ďalšie železničné zastávky v Dolných Krškanoch, Mlynárčiach (Nitra – zastávka) a na hraniciach medzi Nitrou a obcou Lužianky (Zastávka Mlynárce). Technické parametre existujúcich tratí takmer na celom území nitrianskeho kraja, vrátane mesta Nitra, sú na veľmi nízkej úrovni a nedovoľujú vyššie jazdné rýchlosti a tým aj intenzívnejšiu ponuku dopravy. Tento fakt má za následok presun cestujúcich do autobusovej dopravy a najmä do individuálnej automobilovej dopravy. Železničná sieť trpí vo veľkom rozsahu na zastaranosť a nedostatočnú údržbu. Modernizácia jednotlivých traťových úsekov je nedostatočná pre súčasné potreby, či už z hľadiska priepustnosti traťových úsekov a samozrejme maximálnej traťovej rýchlosti.

Železničnú dopravu na území mesta Nitra zabezpečuje Železničná spoločnosť Slovensko. Poskytovanie dopravných služieb vo verejnom záujme v železničnej doprave si objednáva Ministerstvo dopravy SR. V grafíkone vlakovej dopravy 2024/2025 má Nitra priame spojenie osobnými vlakmi s Novými Zámkami, Topoľčanmi, Trnavou a Bratislavou – Novým Mestom (cez Leopoldov a Trnavu), pričom vlaky do Bratislavy sú vedené ako regionálne expresy. Hoci ide o priame spojenie, časom jazdy nedokáže konkurovať cestnej doprave, či už individuálnej

automobilovej doprave alebo čiastočne ani autobusovej doprave. Železničná doprava má preto len regionálny význam, cestovanie diaľkovými vlakmi (vnútroštátnymi aj medzinárodnými) je možné s prestupom buď v Trnave, Leopoldove, Šuranoch alebo Nových Zámkoch. Železničná doprava má veľký rozvojový potenciál za predpokladu, že dôjde k jej modernizácii najmä na úrovni železničnej infraštruktúry, čo prispeje k zrýchleniu dopravy, možnosti početnejších spojení, zvýši atraktivitu a kvalitu železničnej dopravy. Aktuálne sú na všetkých linkách prechádzajúcich mestom Nitra nasadzované moderné

motorové jednotky premávajúce v pravidelných intervaloch. Limitované sú však kapacitou infraštruktúry, napríklad na úseku Nitra – Lužianky, kde je silná frekvencia vlakov alebo na úseku

Nitra – Šurany, kde je nedostatok výhybní na to, aby mohlo dôjsť k zvýšeniu ponuky na tejto trati.

Z hľadiska zabezpečenia vzájomnej koordinácie a integrácie MHD, RAD a železničnej dopravy je najvhodnejšie zavedenie integrovaného dopravného systému na území mesta Nitra, s cieľom zvýšiť atraktivitu a efektivitu verejnej osobnej dopravy ako fungujúceho prepojeného systému. Do mesta každý deň prichádza približne 157-tisíc vozidiel, 22-tisíc cestujúcich autobusovou dopravou a 5-tisíc železničnou dopravou. Až 90 % cestujúcich má zdroj cesty v Nitre, takmer 80 % má cieľ cesty v rámci nitrianskeho kraja. Fungujúce prepojenie medzi regionálnou a mestskou dopravou môže výrazne zjednodušiť a zatriktívniť cestovanie do/z Nitry ako spádového centra krajského významu. Fungujúci systém verejnej osobnej dopravy zároveň priláka ďalších cestujúcich.

Letecká doprava

Na území mesta Nitra v mestskej časti Nitra – Janíkovce sa nachádza Letisko Nitra (LZNI), ktoré získalo v roku 1998 štatút medzinárodného letiska pre nepravidelnú leteckú dopravu. Jeho využitie má však prevažne rekreačný charakter a jeho využitie na prepravu osôb je minimálne.

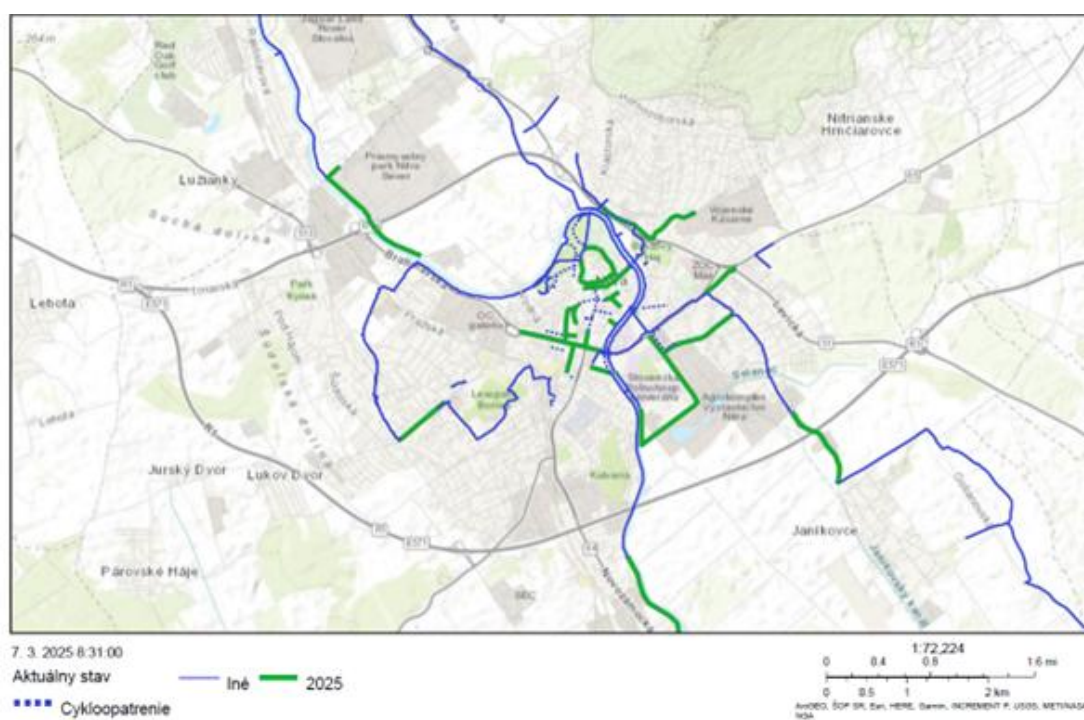
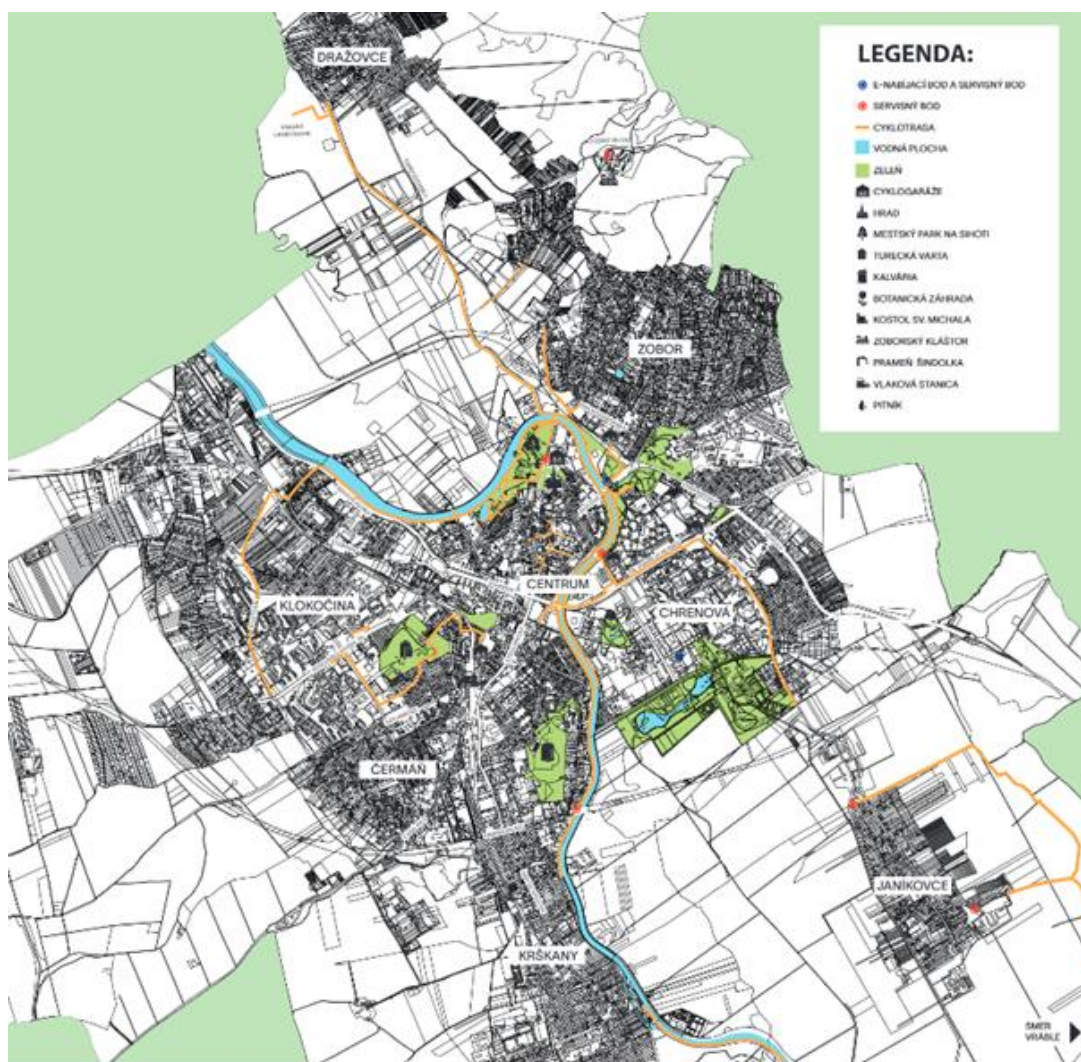
Nemotorová doprava

Nemotorová doprava je dôležitou súčasťou dopravy na území mesta. Základnými prvkami nemotorovej dopravy sú pešia a cyklistická doprava, ktoré majú veľký potenciál vo využívaní na území miest. Pešia doprava tvorí základný druh pohybu a má v meste dôležité postavenie. Pešia doprava sa vykonáva na infraštruktúre pre peších, ktorá je tvorená primárne chodníkmi, pešími zónami, lávkami pre peších a obytnými zónami. Celková dĺžka komunikácií pre peších na území mesta predstavuje približne 228 km.

Cyklistická doprava má na území mesta rovnako dôležité postavenie. Cieľom cyklodopravy je preprava osôb medzi zdrojom a cieľom prepravy v rámci mesta a jeho blízkeho okolia, zväčša do 10 km. Pre priaznivý rozvoj cyklistickej dopravy sú potrebné na území mesta vhodné klimatické a geomorfologické podmienky. Zatiaľ čo z klimatického hľadiska má Nitra veľmi dobrý potenciál na rozvoj cyklistickej dopravy, z hľadiska geomorfologického je to iba na časti územia. Počasie v Nitre je počas roka väčšinou priaznivé pre cyklodopravu, skracujúce sa a otepľujúce zimy umožňujú pohyb na bicykli prakticky celoročne. Z hľadiska povrchu územia je pre rozvoj cyklodopravy priaznivé najmä územie pozdĺž rieky Nitry, ktoré má rovinatý charakter, so zväčšujúcou sa vzdialenosťou sa zvyšuje aj nadmorská výška, čo môže nepriaznivo vplyvať na rozvoj cyklodopravy. S narastajúcim používaním dopravných prostriedkov s pomocným elektrickým pohonom však dochádza k odstráneniu tejto prekážky a cyklodoprava sa stáva dostupnejšou na celom území mesta, vrátane jeho kopcovitých častí.

V súčasnosti je na území mesta vybudovaných 36,3 km cyklistickej infraštruktúry, z toho 34,8 km je vedených ako segregovaná cyklistická komunikácia s oddeleným alebo zmiešaným pohybom cyklistov a chodcov. Sieť cyklotrás je rozvinutá najmä v spomínanom okolí rieky Nitra v severovýchodnom smere, dobré cyklodopravné napojenie má najmä mestská časť Chrenová, Dražovce a priemyselný park, čiastočne Horné a Dolné Krškany, Mlynárce, Diely a časť sídliska Klokočina. Absentuje prepojenie kostrovej cyklotrasy pozdĺž rieky Nitra s autobusovou a železničnou stanicou a väčšia hustota siete cyklotrás v centre mesta, najmä pozdĺž komunikačných osí Štúrova a Štefánikova. Kapacita existujúcej cyklistickej infraštruktúry nie je v niektorých úsekoch dostačujúca, problematické sú najmä úseky, ktoré už v súčasnosti nezodpovedajú príslušným technickým podmienkam a úseky, ktoré sú realizované ako spoločné cestičky pre chodcov a cyklistov. Cyklistické trasy v Nitre sú značené vodorovným značením pomocou cyklistických pruhov na chodníkoch a komunikáciách, prípadne sú materiálovo oddelené chodníky pre pešiu a cyklodopravu. Technické vyhotovenie súčasnej cyklistickej infraštruktúry, s výnimkou novovybudovaných cyklistických komunikácií, nie je na takej úrovni, aby cyklodoprava bola dostatočne komfortná, bezpečná a medzi obyvateľmi mesta prioritne volená pri výbere spôsobu mestskej dopravy.

Sieť cyklotrás sa na území mesta napája na regionálne cyklotrasy na juhu aj na severe (Ponitrianska cyklomagistrála), čo po dobudovaní chýbajúcich úsekov (Zelokvet – Lužianky; Krškanská – Medzi Vodami) vytvára potenciál na napojenie okolitých blízkych obcí, ktorých obyvatelia by na dochádzku mohli využívať cyklistickú dopravu a odľahčiť tak cestnú sieť v meste. Segregované prepojenie medzi mestskými cyklotrasami a okolitým regiónom úplne absentuje v smere západ – východ, najmä z dôvodu nepriaznivých geomorfologických podmienok.

Bezpečnosť dopravy

V Nitre boli ako nehodové, či z hľadiska nehodovosti ako problémové označené v podstate všetky hlavné komunikácie – Levická ulica (I/51), Novozámocká ulica, križovatka ulíc Štefánikova a Štúrova, Chrenovská ulica (I/64, R1a), Hlohovecká ulica (II/513), Cabajská ulica (II/562), Bratislavská ulica, Hviezdoslavova trieda.

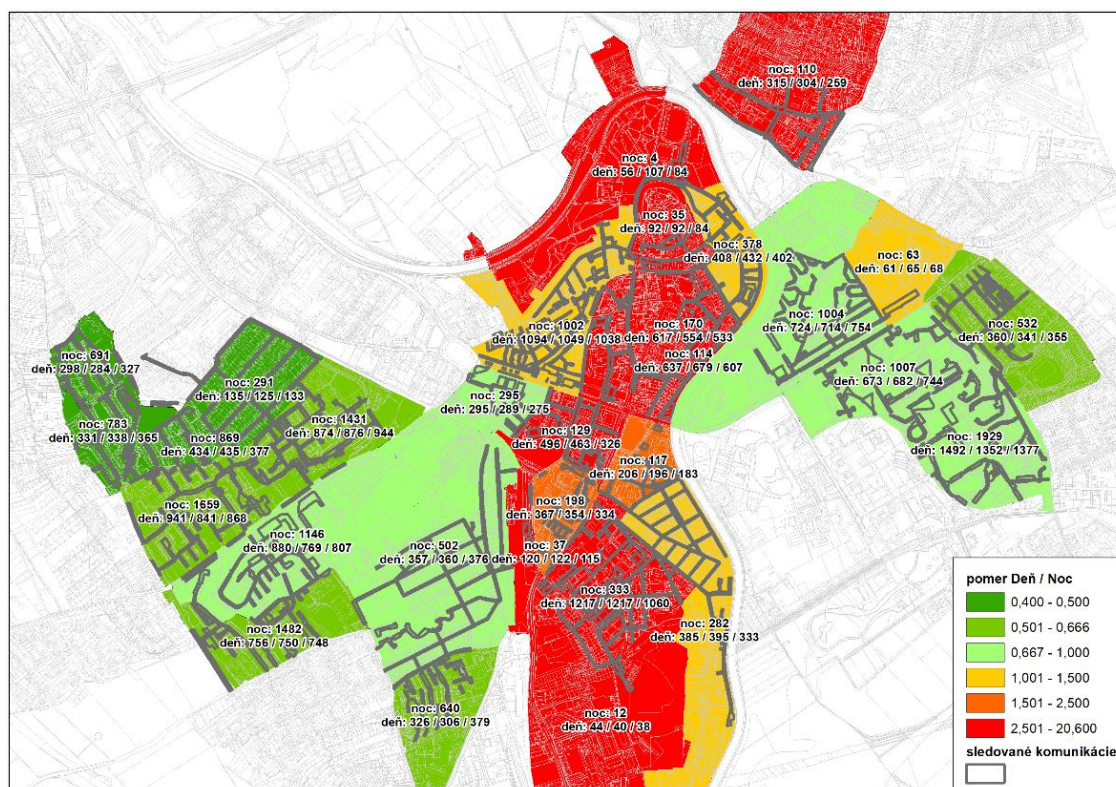
Najčastejšie ide o dopravné nehody s idúcimi vozidlami či pevnou prekážkou, a to z dôvodu porušenia povinností vodiča, vysokej rýchlosti či nesprávnej jazdy cez križovatku.

Dôležitý význam z hľadiska nehodovosti, ale aj ďalších negatívnych externalít, je upokojuvanie dopravy. Najvýznamnejším opatrením z hľadiska zvyšovania bezpečnosti dopravy, najmä vo vzťahu medzi IAD a nemotorovou a pešou dopravou, je znižovanie rýchlosti prostredníctvom zavádzania zón s maximálnou povolenou rýchlosťou (tzv. Zóny 30 alebo Obytné zóny). Zóny 30 je možné zavádzať v tých oblastiach, ktoré nemajú charakter obytnej lokality, no je tu žiadúce zníženie rýchlosti z dôvodu zvýšenia bezpečnosti, eliminácie hluku alebo emisií a pod. Obytné zóny je vhodné zavádzať v oblastiach, ktoré majú obytnú funkciu. Ďalším prvkom zvyšovania bezpečnosti a upokojuvania dopravy je inštalácia prvkov upokojenia dopravy, ktoré tvoria fyzickú alebo psychologickú bariéru a nútia vodičov znížiť rýchlosť vozidla.

Bezpečnosť dopravy najmä v miestach priechodov pre chodcov sa na území mesta Nitra zabezpečuje dostatočným nasvetlením priechodov pre chodcov alebo stavebnotechnickými úpravami, napríklad vybudovaním pomocného ostrovčeka a pod.

Statická doprava

Dostupnosť parkovacích miest je v Nitre na primeranej úrovni. V centrálnej mestskej zóne bolo zavedené spoplatnené parkovanie ako nástroj regulácie, pretože v centrách väčších miest obvykle nie je možné uspokojiť dopyt po parkovacích miestach na 100 %.

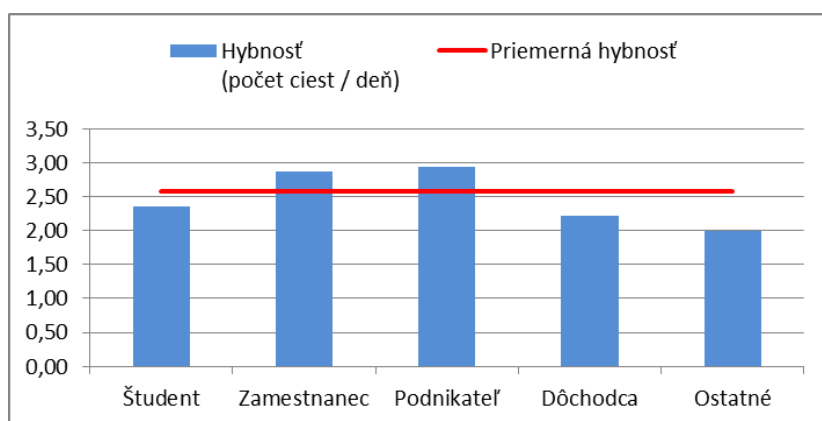

Kapacitné problémy z hľadiska parkovania je možné pozorovať predovšetkým na najväčších sídliskách Chrenová a Klokočina, keď v čase projektovania týchto sídlisk nebol predpokladaný taký nárast IAD.

Z analýzy zistených údajov sú zrejmé tri hlavné typy lokalít. Prvý typ (na obrázku zelená farba) je charakteristický vyšším počtom parkujúcich vozidiel v nočnom období a zodpovedá teda lokalitám s prevažujúcim využitím pre bývanie (sídlo Klokočina, Chrenová). Druhý typ (na obrázku červená farba) je, naopak, charakteristický vyšším využitím v priebehu dňa a zodpovedá lokalitám s vysokou atraktivitou pre cesty za prácou, za nákupmi, za kultúrou a ďalšími službami a aktivitami. Tretí typ (svetlozelená či žltá farba) je charakteristický vyrovnaným pomerom využitia počas denného a nočného obdobia a zodpovedá teda lokalitám so zmiešaným významom a funkčným využitím.

Dopravné správanie obyvateľstva

Medzi základné ukazovatele dopravného správania obyvateľstva patrí hybnosť a deľba prepravnej práce. Z hľadiska hybnosti vykonávajú obyvatelia mesta Nitra v priemere 2,6 cesty za deň (k roku 2017 – Plán udržateľnej mobility), hybnosť sa líši podľa toho, do akej skupiny z hľadiska ekonomickej aktivity obyvateľa patria.

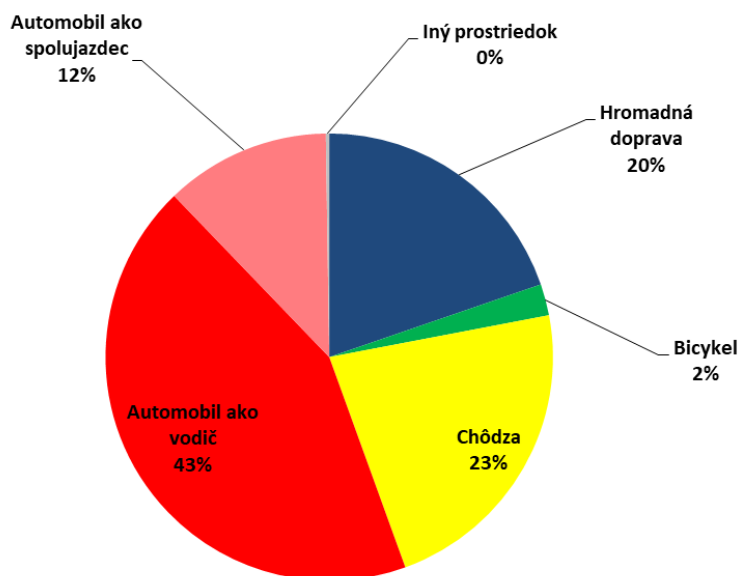

Najvyššia hybnosť je medzi pracujúcimi, najnižšiu hybnosť vykazujú nezamestnaní, osoby v domácnosti, na rodičovskej dovolenke a pod. Hybnosť obyvateľstva podľa ekonomickej aktivity znázorňuje obrázok vedľa.

Graf.: Hybnosť obyvateľstva podľa ekonomickej aktivity

Zdroj: PUM mesto Nitra

Deľba prepravnej práce definuje rozdelenie jednotlivých dopravných módov na celkovom počte vykonaných ciest. Dominantný podiel na území mesta Nitra má individuálna automobilová doprava, nasledujú hromadná doprava a peší pohyb. Hodnoty jednotlivých módov dopravy znázorňuje obrázok nižšie.

Graf: Hodnoty jednotlivých módov dopravy

Zdroj: PUM mesto Nitra

SWOT analýza

Silné stránky
Vysoká hustota cestnej siete v meste Nitra
Napojenie na diaľničnú sieť – obchvat v smere východ – západ
Aktualizovaný pasport miestnych ciest
Dobrá obsluha územia mesta prostredníctvom MHD
Nové bezbariérové vozidlá v MHD
Dobry informačný systém vo vozidlách MHD
Mierny nárast počtu prepravených cestujúcich v MHD
Pozitívne vnímanie MHD obyvateľmi mesta
Tarifné podmienky v MHD – viacero možností platby, možnosť platiť kartou priamo vo vozidle
Jednotný dizajn vozidiel MHD, zákaz reklám
Aplikácia MHD, online sledovanie polohy vozidiel
Vzájomná blízkosť autobusovej a železničnej stanice
Blízkosť autobusovej a železničnej stanice k centru mesta
Možnosti parkovania bicyklov (vrátane bezpečných a krytých) v blízkosti autobusovej stanice, internátov a v parku
Sieť cyklotrás na území mesta tvoriaca kostru pozdĺž rieky Nitra
Možnosť prepravy bicyklov v MHD
Silná intenzita pešej dopravy najmä v centre mesta
Krátke vzdialenosti pre pohyb v meste
Debarierizácia a osvetľovanie prechodov pre chodcov
Aktivity v oblasti udržateľných foriem dopravy - organizované cyklojazdy, konferencie mobility
Modernizácia komunikačnej platformy samosprávy s verejnosťou
Slabé stránky
Vysoká intenzita dopravy v centre mesta vrátane tranzitnej dopravy
Stav cestnej infraštruktúry a stav mostov vrátane mostov a lávok pre peších/cyklistov
Chýba vnútorný obchvat mesta
Chýba preložka cesty I/64 (severojužný obchvat) a napojenie na R1
Nedostatočná údržba komunikácií
Stav cestnej svetelnej signalizácie
Absencia vozidiel s alternatívnym pohonom v MHD
Napojenie mesta na železničnú dopravu
Stav železničnej infraštruktúry v meste a okolí (koľaje, žel. stanica)
Neexistujúci IDS (informačný dopravný systém)
Chýbajúca koordinácia medzi MHD a RAD
Absencia preferencie MHD
Chýbajúce elektronické tabule s CP v prestupných uzloch
Klesajúci počet cestujúcich v RAD
Pomalá obnova vozidlového parku RAD
Absentujúca sieť cyklotrás v samom centre mesta
Stav cyklistickej infraštruktúry, niektoré cyklotrasy už nesplňajú TP, kvalita povrchov
Nízky podiel cyklodopravy v modal split
Absencia bikesharingu
Nedostatočná šírka ulíc pre budovanie vyhradených pruhov
Stav a kvalita chodníkov
Množstvo bariér na chodníkoch
Nedostatočná údržba chodníkov
Absencia záchytných parkovísk P+R
Nízka kapacita parkovacích objektov a priestorové limity pre ich možné rozšírenie
Nedoriešená komplexná parkovacia politika vrátane rezidentného parkovania

Vlastnícka štruktúra, nedostatok disponibilných plôch vo vlastníctve
Vysoké požiadavky na ľudské zdroje a profesionálnu odbornosť
Komplikovaná správa procesu z hľadiska zosúladenia požiadaviek a potrieb mesta s národnou a európskou legislatívou (najmä v oblasti VO, schvaľovacích procesov, možností čerpania fondov, atď.)
Príležitosti
Plánovaná výstavba rýchlostnej cesty R8
Príprava IDS zo strany NSK
Mestský uzol v zmysle TEN-T
Presmerovanie tranzitnej dopravy zo stredu mesta a tým zmiernenie zaťaženia emisiami a hlukom na obyvateľov mesta
Zavedenie najmodernejších spôsobov riadenia SSZ a systému preferencie na všetkých riadených križovatkách v meste
Plánovaná modernizácia železničnej infraštruktúry
Reforma železničnej dopravy – taktová doprava, pravidelné linky, priame spojenie s Bratislavou
Ideálne podmienky pre rozvoj nemotorovej dopravy
Napojenie na sieť cyklotrás v regióne
Postupné dobudovávanie prepojenej siete cyklopruhových trás, ktoré zabezpečí rýchle a priame spojenie k najdôležitejším cieľom
Kampane na podporu cyklopruhov
Zavádzanie Zón 30 a upokojujúce dopravy v obytných oblastiach
Výsadba zelene pozdĺž peších trás
Rekonštrukcie verejného priestranstva, debarierizácia
Obmedzenie predaja CL u vodiča v MHD
Využitie železničnej dopravy na prepravu v meste
Zavedenie preferencie MHD v križovatkách úpravou CSS a vyznačením vyhradených jazdných pruhov
Čerpanie európskych fondov na rozvoj dopravnej infraštruktúry
Rekonštrukcia železničnej stanice
Legislatíva – zákaz parkovania na chodníkoch
Príprava na zavedenie rezidentského parkovania
Smart riešenia v oblasti parkovacích systémov
Rast cien PHM
Zásobník spracovaných projektov, materiálov, dokumentov, analýz týkajúcich sa dopravnej koncepcie a územného rozvoja všeobecne
Záujem volených zástupcov občanov zaoberať sa výzvami v oblasti dopravy
Zlepšenie vizuálnej kvality verejných priestranstiev, a teda aj atraktivity mesta
Implementácia príkladov dobrej praxe z iných miest a ich prispôbenie miestnemu kontextu
Aktuálnosť témy – nastavené ciele v oblasti dopravy a mobility predstavujú súčasné priority na národnej úrovni/na úrovni EÚ
Zvýšenie kvality života obyvateľov, zlepšenie zdravia obyvateľov (úspora fin. prostriedkov v zdravotnom systéme) prostredníctvom opatrení na podporu udržateľných foriem dopravy
Hrozby
Relatívne rýchly a jednoduchý prejazd centrom mesta prostredníctvom IAD
Vysoká intenzita IAD a s tým súvisiace kongescie
Cesta prvej triedy prechádzajúca centrom mesta
Rozširovanie cestnej siete v centre mesta – nárast indukovaného dopytu
Neriadená suburbanizácia s absenciou riešenia infraštruktúry
Zvyšovanie podielu IAD v dôsledku suburbanizácie, vznik individuálnej bytovej výstavby na okraji mesta
Zvyšovanie nákladov na dopravné služby
Nárast stupňa automobilizácie vplyvom zvyšovania životnej úrovne
Zastaranosť a nedostatočná údržba železničnej infraštruktúry
Odlišní objednávateľia výkonov železničnej, regionálnej autobusovej a mestskej autobusovej dopravy
Nerešpektovanie cyklistickej infraštruktúry na cestách – parkovanie áut vo vyznačených cyklopruhoch

Nestálosť politickej podpory rozvoja VOD, spochybňovanie významu VOD
Celospoločenský tlak na rýchlosť, okamžité premiestnenie a preferencie rýchlejších dopravných prostriedkov
Rast znečistenia ŽP a negatívny vplyv dopravy na verejné zdravie
Zvyšovanie záťaže hlukom a emisiami v okolí dopravných trás
Záber územia výstavbou infraštruktúry
Starnutie populácie, zvyšovanie podielu osôb so zdravotným či iným obmedzením (napr. nižšia pohyblivosť v dôsledku vysokého veku) – zmena dopytu po mobilite
Klesajúci počet príslušníkov PZ, chýbajúca prioritizácia bezpečnosti dopravy zo strany polície
Kolízie chodcov s prostriedkami mikromobility (bicykle, kolobežky)
Komplikácie pri výstavbe a rekonštrukcii komunikácií, predlžovanie administratívnych procesov
Nedostatok finančných prostriedkov
Kvalita vykonanej práce
Nezhody medzi záujmami jednotlivých skupín na politickej úrovni
Nízky záujem rôznych subjektov o vzájomnú spoluprácu a jednotný prístup k problému
Dopravná chudoba – nízkopríjmové skupiny obyvateľov (dostupnosť verejnej dopravy - výška cestovného vo verejnej doprave, frekvencia spojov do práce/školy, dostupnosť cyklodopravy, dostupnosť služby „sociálny taxík“)
Legislatívne prostredie a časová náročnosť procesov
Finančná a personálna záruka na realizáciu opatrení v doprave, závislosť od veľkých budúcich investícií v súkromnom developerskom sektore

Kľúčové výzvy a problémy

Nevyhovujúci stavebnotechnický stav siete miestnych a účelových ciest

Stavebnotechnický stav miestnych ciest je v prevažnej väčšine nevyhovujúci, čo vyjadrili aj obyvatelia prostredníctvom dotazníkového prieskumu, kde ukazovateľ *Kvalita ciest, ulíc a chodníkov* je na úrovni 2 bodov z piatich, pričom ostatné ukazovatele z oblasti dopravy sa pohybujú na úrovni 3 – 3,5 bodov z piatich. V nevyhovujúcom stave sú hlavné cestné ťahy tvorené miestnymi cestami na uliciach Bratislavská, Hollého, Akademická, J. Kráľa, Dolnočermánska, Staničná, Železničarska, Cintorínska, Párovská. Prevažná väčšina týchto komunikácií využíva aj MHD, jej nevyhovujúci stav negatívne ovplyvňuje vozidlá verejnej dopravy a znižuje plynulosť dopravy ako takej, čo má za následok vznik kongescií. Nevyhovujúci stav nepriaznivo vplýva aj na bezpečnosť cestnej premávky.

Kvalitná cestná sieť s vyhovujúcim stavebnotechnickým stavom je typická pre mestá v Rakúsku alebo Nemecku, ktorých mestské komunikácie sú zväčša udržiavané vo veľmi dobrom stavebnotechnickom stave.

Tranzitná doprava v meste – intravilánom mesta Nitra prechádza 12,5 km ciest prvej triedy. Tieto cesty prechádzajú aj samotným centrom mesta, pričom intenzita dopravy je tu pomerne vysoká - križovatkou Štúrova – Štefánikova na ceste I/64 prechádza denne takmer 30-tisíc automobilov (2022), z toho takmer 12 % predstavuje nákladná doprava a autobusy. Intenzita dopravy sa v úseku križovatky Štúrova – Štefánikova po križovatku s Cabajskou ulicou sa medzi rokmi 2015 a 2022 zvýšila o približne 25 percentuálnych bodov a má narastajúci trend. To negatívne vplýva na dopravu v meste a na samotných obyvateľov mesta, keďže v tejto lokalite je veľmi intenzívny aj peší pohyb. Cesty prvej triedy na území mesta tvoria výraznú prekážku pre bezpečný pohyb v meste, doprava na nich je zdrojom hluku a znečistenia a kongescie, ktoré na nich vznikajú majú negatívny vplyv na dopravu v meste, vrátane verejnej osobnej dopravy.

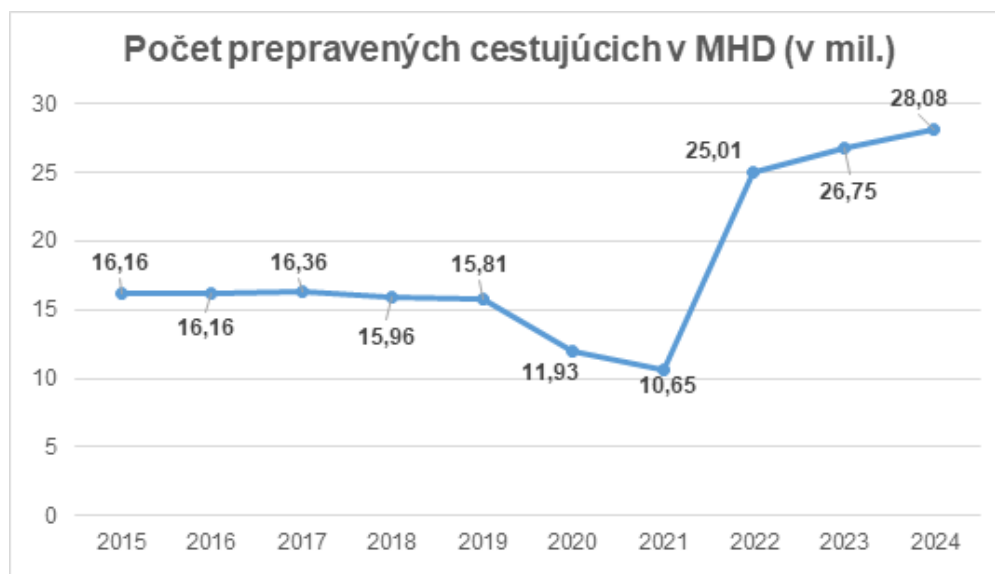
Vylúčenie tranzitnej dopravy z centra mesta má výrazný podiel na znížení negatívnych externalít z dopravy. To je možné realizovať vybudovaním obchvatov s prípadnou reguláciou nákladnej dopravy. Príkladom sú mestá Galanta, Trnava, Topoľčany v Českej republike napríklad Nymburk alebo Jihlava.

Chýbajúca preferencia VOD – v rámci mesta Nitra je v súčasnosti vybudovaných iba 440 metrov vyhradených jazdných pruhov pre verejnú osobnú dopravu, ktoré sa nachádzajú na sídlisku Klokočina. Za obdobie predchádzajúcich piatich rokov pribudlo 190 m vyhradených jazdných pruhov. Budovanie opatrení na preferenciu VOD, či už dynamických v podobe úpravy svetelnej signalizácie, alebo prostredníctvom vyhradených jazdných pruhov pomôže k zrýchleniu MHD v meste najmä v časoch prepravnej špičky, kedy sa na mnohých komunikáciách tvoria kongescie. Medzi úseky s najhoršou priepustnosťou patrí kruhový objazd pod Zoborom + Dobšinského a Napervillejská ulica a komunikácie v centre mesta - Mostná ulica, Štefánikova trieda, Akademická, Štúrova (od križovatky so Štefánikovou po križovatku s Bratislavskou), Párovská a Ďurkova. Dynamická preferencia verejnej osobnej dopravy môže byť súčasťou systému inteligentného riadenia dopravy pozostávajúceho z modernizácie križovatiek, zavedenia kamerového systému na križovatkách a poskytovania informácií o doprave v aktuálnom čase. Projekt dynamickej preferencie VOD je súčasťou inteligentného riadenia dopravy v meste Trnava, kde inteligentné semafore dokážu detegovať vozidlá a umožňujú dynamické prispôbenie signálnych plánov, čím dochádza tiež k zvyšovaniu plynulosti a bezpečnosti dopravy. Preferencia MHD prostredníctvom vyhradených jazdných pruhov je efektívne implementovaná napríklad v meste Bratislava, kde je dĺžka vyhradených jazdných pruhov viac než 40 km a stále narastá.

Integrácia verejnej osobnej dopravy – verejná osobná doprava je na území mesta Nitra zabezpečovaná primárne prostredníctvom MHD, ktorú zabezpečuje spoločnosť TD Transport (Transdev) a čiastočne regionálnou autobusovou dopravou, ktorá je prevádzkovaná spoločnosťou Arriva Nitra. Železničná doprava sa na účely verejnej osobnej dopravy na území mesta využíva vzhľadom na umiestnenie zastávok minimálne. V súčasnosti neexistuje žiadna tarifná ani prevádzková integrácia medzi MHD, RAD a železničnou dopravou, nadväznosť cestovných poriadkov do určitej miery existuje medzi MHD a železničnou dopravou (autobusy prispôbené príchodom a odchodom vlakov). V rámci Nitrianskeho samosprávneho kraja prebieha proces založenia a vzniku organizátora IDS, ktorý bude zabezpečovať integráciu verejnej osobnej dopravy na území NSK. Mesto Nitra bolo v roku 2023 oslovené s ponukou majetkovej účasti v organizátore, mestské zastupiteľstvo však účasť nechválilo. Mesto Nitra ako prirodzené centrum dochádzky je však z hľadiska prepravných výkonov kľúčovým prvkom pri integrácii verejnej osobnej dopravy a pre zabezpečenie plnohodnotnej integrácie územia je dôležité, aby súčasťou pripravovaného IDS bola aj MHD v Nitre.

Počet prepravených cestujúcich MHD v Nitre má stúpajúci trend od roku 2022, kedy dopravné služby začal poskytovať nový dopravca a počet cestujúcich v MHD narástol o viac ako 3 mil. cestujúcich. Výrazný nárast medzi rokmi 2021 a 2022 je spôsobený zmenou metodiky výpočtu

cestujúcich, do roku 2021 bola používaná interná metodika. Záujem o cestovanie verejnou osobnou dopravou tak narastá, preto je dôležité vytvoriť takú ponuku, ktorá do tohto systému priláka ďalších cestujúcich.

Integrované dopravné systémy dobre fungujú v Českej republike alebo v nemecky hovoriacich krajinách, kde majú dlhoročnú tradíciu. Integrované dopravné systémy postupne vznikajú aj na Slovensku, prvým plnohodnotným IDS je IDS Bratislavského kraja, kde po zavedení IDS došlo k nárastu počtu cestujúcich, čo viedlo k vyšším tržbám. IDS postupne zavádzajú aj ďalšie regióny na území SR – IDS Východ, okolie Žiliny, IDS BBSK.

Stavebnotechnický stav mostov a lávok pre peších – na území mesta Nitra sa nachádza 14 mostných objektov v správe mesta Nitra. V období od roku 2020 do 2025 došlo k výstavbe jedného mosta cez rieku Nitra, určeného pre pohyb peších a cyklistov a k rekonštrukcii a debarierizácii pešieho mosta ponad železničnú stanicu. Stav dvoch cestných mostov je v kategórii zlý alebo veľmi zlý a vyžaduje rekonštrukciu, deväť mostných objektov je potrebné podrobiť statickému posúdeniu.

Číslo	Katastrálne územie	Popis nehnuteľnosti	Účtovná hodnota zaradená do majetku mesta Nitra(Sk)	Prioritizácia opráv	Stav
1	Zobor	NR XI-001, kat. územie Zobor most cez rieku Nitra na účelovej komunikácii v mestskej časti Mlynárce	1.539.826,-	1.	VI. (veľmi zlý)
2	Zobor	NRI-002, kat. územie Zobor most cez rieku Nitra na Vodnej ul. v Nitre	2.008.925,-	4.	IV. (uspokojivý)
3	Nitra I	NRI-003, kat. územie Nitra I. nadjazd nad železničnou traťou Nitra – Lužianky, Hollého ul.	5.781.700,-	3.	V. (zlý)
4	Zobor	NRI-004, kat. územie Zobor lávka cez rieku Nitra na Jesenského ul.	3.414.480,-	2.	VI. (veľmi zlý)
5	Nitra I	NRI-005, kat. územie Nitra I. oceľová lávka nad Železničnou stanicou v Nitre	6.060.290,-	14.	po rekonštrukcii
6	Zobor	NRI-006, kat. územie Zobor most cez potok Dobrotka na MK, Nábřežie za hydrocentrálou/ZsVAK/	1.507.140,-	potreba statického posúdenia	-
7	Zobor	NRI-007, kat. územie Zobor podchod chodníka Brezový hájik – Dražovská ul., pod cestou I/64	2.063.260,-	potreba statického posúdenia	-
8	Zobor	NRI-008, kat. územie Zobor most cez rieku Nitra na MK Mostná ul.	5.781.700,-	akútna potreba statického posúdenia vzhľadom na intenzitu vozidiel	-
9	Chrenová	NRI-009, kat. územie Chrenová lávka pre peších cez rieku Nitra na Kmeťkovej ul., Most Chrenová	2.570.600,-	potreba statického posúdenia	po prestavbe
10	Zobor	NRI-010, kat. územie Zobor lávka pre peších nad severným obchvatom Nitry a Dražovskou ul.	1.250.000,-	potreba statického posúdenia	-
11	Dražovce	NRI-011, kat. územie Dražovce most cez potok Dobrotka na MK Rozmarínová ul. v mestskej časti Dražovce	350.000,-	potreba statického posúdenia	-
12	Dražovce	NRXI-012, kat. územie Dražovce most cez potok Dobrotka na MK Kultúrna ul. v mestskej časti Dražovce	350.000,-	potreba statického posúdenia	-
13	D. Krškany	NRI-013, kat. územie D. Krškany most cez rieku Nitra na MK k rieke II. úsek D. Krškany	5.090.000,-	5. opätovná potreba statického posúdenia	po rekonštrukcii
14	Nitra I	NRV-015, kat. územie Nitra I. podchod pre peších pod Hviezdoslavovou a Dolnočermánskou cestou	7.941.640,-	potreba statického posúdenia	mimo prevádzky

Rekonštrukcia mostov prebehla aj na území mesta, pred rokom 2020 bol zrekonštruovaný most cez rieku Nitra na ceste I/64 v centre mesta, príkladom je aj rekonštrukcia ocelevej lávky nad železničnou stanicou, ktorú realizovalo mesto Nitra. Okrem zlepšenia stavebnotechnického stavu došlo tiež k debarierizácii a zvýšeniu bezpečnosti, čo tiež zlepšilo prístupnosť verejnej osobnej dopravy.

Regulácia parkovania, zavedenie parkovacej politiky

Regulácia statickej dopravy je na území mesta Nitra realizovaná v centre mesta, kde je zavedené spoplatnené parkovanie, pričom v zmysle príslušného VZN sú ulice rozdelené do troch pásiem, v závislosti od vyťaženia a charakteru parkovacích miest.

Regulácia statickej dopravy na sídliskách sa aktuálne pripravuje, zavedenie parkovacej politiky by výrazne prispelo k uvoľneniu parkovacích miest najmä na sídliskách Klokočina a Chrenová, zároveň je však v niektorých lokalitách potrebné vyznačiť alebo vybudovať ďalšie parkovacie miesta, keďže ich aktuálna kapacita je nepostačujúca, vzhľadom na to, že lokality neboli dimenzované na súčasný stupeň automobilizácie. V týchto lokalitách absentujú kapacitné parkovacie domy, resp. podzemné parkoviská, ktoré by mohli vyriešiť problém s nedostatkom parkovacích miest a zároveň by sa minimalizoval negatívny záber zelene.

Potrebné je tiež budovať záchytné parkoviská na vstupoch do mesta a vhodne ich napojiť na verejnú osobnú dopravu tak, aby užívatelia motorových vozidiel boli motivovaní nevstupovať autom do centra mesta. K tomu môžu okrem zavedenia rezidentského parkovania slúžiť aj ďalšie regulácie, ako je znížovanie počtu parkovacích miest v centre mesta, obmedzenie vjazdu motorových vozidiel do vybraných lokalít (hradný vrch, okolie pešej zóny), zavádzanie nízkoemisných zón a podobne.

Tieto opatrenia okrem zníženia počtu parkujúcich vozidiel majú pozitívny dopad na životné prostredie v lokalite, znižujú úroveň zaťaženia hlukom a emisiami z cestnej dopravy, ktoré preukázateľne vedú k zhoršovaniu zdravotného stavu obyvateľov.

Systém regulácie parkovania a zavedenie parkovacej politiky nie len v centrách miest, ale aj v ich sídliskových častiach prebieha aj na Slovensku. Najlepšími príkladmi sú mestá Trenčín a Trnava, kde došlo po regulácii parkovania na sídliskách k uvoľneniu parkovacích miest, ktoré dovtedy zaberali napríklad obyvatelia bez trvalého pobytu, dlhodobo parkujúce vozidlá, dochádzajúci do miest a pod. Regulácie vjazdu v centrách miest sú typické aj pre mestá s podobnou veľkosťou ako má Nitra, nízkoemisné zóny sú zavedené napr. v centre švédskeho mesta Umea.

Nevyhovujúci stav chodníkov, upokojuvanie dopravy

Nevyhovujúci stav chodníkov a cyklistických komunikácií negatívne pôsobí na atraktivitu pešieho pohybu a zhoršuje bezpečnosť pešej a cyklistickej dopravy. Podobne ako v prípade cestných komunikácií, aj v prípade chodníkov a cyklistických komunikácií obyvatelia negatívne vnímajú ich stavebnotechnický stav v niektorých lokalitách. Potrebné je tiež zabezpečovať dostatočnú údržbu a čistenie chodníkov, čo má taktiež priamy vplyv na atraktivitu pešej dopravy v meste.

Upokojuvanie dopravy je dôležitým nástrojom na zvyšovanie bezpečnosti dopravy najmä v lokalitách s prevládajúcou obytnou funkciou, kde môže dochádzať k častejším stretom medzi obyvateľmi a najmä cestnou dopravou. Upokojuvanie dopravy je vhodné realizovať prostredníctvom kombinácie dopravného značenia a stavebnotechnických úprav komunikácií. Lokality s výrazne upokojenou dopravou v meste Nitra absentujú, hoci v poslednom období došlo k inštalácii prvkov spomalenia dopravy napríklad v okolí škôl alebo bytových domov. Opatrenie by si však vyžadovalo realizáciu komplexnejších riešení lokalít s upokojenou dopravou, nielen bodových opatrení, ktoré na vodičov nepôsobia dostatočne. Zároveň je v tejto oblasti potrebné venovať priestor aj dostatočnej edukácii účastníkov cestnej premávky.

V meste Žilina prebehla v rokoch 2018 – 2020 súvislá oprava chodníkov na sídlisku Vlčince, čím sa výrazne zlepšil ich stavebnotechnický stav a pešia doprava sa stala atraktívnejšou, nakoľko sú chodníky bezpečnejšie, pohyb po nich je jednoduchší aj v prípade daždivého počasia. Upokojuvanie dopravy je typické pre mestá, ktoré podporujú nemotorovú dopravu, tieto opatrenia

sú bežne implementované napríklad v holandských alebo belgických mestách. Celé štvrte supokojenou prípadne vylúčenou dopravou vznikli vo Viedni – Aspern Seestadt alebo v nemeckom Freiburgu – Vauban, Rieselfeld. Tieto štvrte sú navrhnuté s dôrazom na ekologickú udržateľnosť a obmedzenie automobilovej dopravy.

Vysoká intenzita dopravy v MČ Horné a Dolné Krškany

Mestské časti Dolné a Horné Krškany dlhodobo trpia prítomnosťou cesty I/64 a intenzit dopravy na tejto komunikácii. Absentujúca preložka cesty I/64 výrazne zvyšuje tranzitnú dopravu zo severojužného smeru v tejto časti mesta, čo má negatívny vplyv na obyvateľov mestskej časti (hluk, znečistenie ovzdušia, kongescie). Kongescie negatívne ovplyvňujú aj mestskú hromadnú dopravu, ktorá tu zabezpečuje dopravnú obslužnosť a vzniknuté meškania sa prenášajú aj do iných častí siete MHD, resp. predlžujú jazdné doby najmä spojov na linkách 12, 14 a 22. Negatívny efekt má následne aj využívanie príľahlej siete miestnych ciest vodičmi, ktorí sa chcú vyhnúť kolónam, čím dochádza k nadmernému opotrebovávaniu týchto komunikácií, ktoré nie sú stavané na takúto intenzitu dopravy.

Príkladom správnej realizácie cestného obchvatu, prostredníctvom ktorého došlo k výraznému zníženiu intenzity dopravy v meste je napríklad obchvat mesta Galanta na ceste I/75 alebo obchvat mesta Prešov na diaľnici D1. Vybudovanie obchvatov s vhodným napojením na nadväzujúcu cestnú sieť dokázalo odbremeniť tieto mestá od nežiaducej dopravy.

Chýbajúca cyklodopravná infraštruktúra v centre mesta

Mesto Nitra má vybudovanú sieť cyklistických komunikácií v dĺžke 36,3 km vedených ako segregovaná cestička pre cyklistov. Tieto komunikácie sa nachádzajú primárne pozdĺž toku rieky Nitra, čím prechádzajú naprieč celým mestom, na tento systém je dobre napojená aj MČ Chrenová, MČ Mlynáre a časť MČ Klokočina. Sieť cyklotrás v meste priamo nadväzuje na cyklotrasy v regióne, najmä v južnom smere s obcami Čechynce, Malý Cetín, Veľký Cetín a Vinodol (Ponitrianska cyklomagistrála), postačujúce je aj napojenie v severnom smere do obcí Lužianky, Zbehy a Čakajovce. Okrem toho existuje dobré napojenie aj priemyselného parku na sieť cyklotrás v meste Nitra. V Nitre však absentujú cyklotrasy v samotnom centre mesta, najmä pozdĺž ulíc Štúrova a Štefánikova, vhodne nie je na systém cyklotrás napojená ani autobusová a železničná stanica. Tie sú napojené iba na sídlisko Klokočina, avšak cyklistickou komunikáciou, ktorá má prevažne cykloturistický charakter.

Hoci je dĺžka siete cyklotrás v meste Nitra približne rovnaká, ako má mesto Trnava, cyklistické komunikácie sa nachádzajú viac v centre mesta, podiel cyklodopravy v samotnom centre je tak podstatne väčší. Mesto Trnava zaznamenalo v roku 2023 nárast intenzity cyklistov o 11 %, vybranými úsekmi siete cyklistických komunikácií prejde za týždeň od 2 500 do takmer 4 000 cyklistov. V zahraničí sú príkladmi miest s dobre vybudovanou sieťou cyklistických trás mestá v Holandsku alebo Dánsku, ktoré majú spojitú sieť cyklotrás na území celého mesta, napríklad mesto Esbjerg v Dánsku.

Nevyhovujúci stav železničnej infraštruktúry na území mesta

Železničná infraštruktúra môže tvoriť kostru verejnej osobnej dopravy na území mesta, je potrebné jej zvýšenie kapacity a prípadná ekologizácia napríklad elektrifikáciou infraštruktúry. Zároveň je potrebné modernizovať železničnú stanicu v Nitre a vytvoriť lepšie prepojenie na RAD a MHD. Železničná doprava má len regionálny charakter, do konca roka 2024 absentovalo aj priame spojenie Nitry ako krajského mesta s hlavným mestom SR. V rámci možností a kapacity železničnej infraštruktúry premáva železničná doprava v Nitre v pravidelnom takte. Železničná stanica Nitra je aktuálne kapacitne nevyhovujúca počtu cestujúcich, ktorí ňou prechádzajú. Neposkytuje ani doplnkové služby, donedávna bol sťažený aj predaj cestovných lístkov a je v zlom technickom stave.

Dobrá dostupnosť železničnej dopravy dokáže prevziať veľkú časť cestujúcich a tým odľahčiť cestnú sieť od individuálnej automobilovej dopravy. Príkladom sú mestá, ktoré majú v podmienkach SR dobrú ponuku železničnej dopravy – rýchle, časté a kapacitné spojenia v pravidelných intervaloch s regiónom ale aj so susednými centrami, napríklad Trnava, Žilina,

Nové Zámky, kde železničná doprava tvorí kostru systému verejnej osobnej dopravy najmä z pohľadu dennej dochádzky do škôl alebo zamestnania.

Porovnanie dopravy z iných miest

Z dopravného hľadiska je mesto Nitra porovnateľné s inými krajskými mestami v SR, z hľadiska intenzít dopravy, vplyvu priemyslu najlepšie s mestami Trnava, Trenčín alebo mestami Žilina a Banská Bystrica. Počtom obyvateľov a regionálnym významom je najbližšie Banská Bystrica, z hľadiska dopravy generovanej priemyslom (blízkosť automobilky) Žilina. Obe tieto mestá sú počtom obyvateľov o niečo väčšie, obe sú dopravne dobre napojené, hoci Žilina má väčší tranzitný charakter ako Nitra a v prípade Žiliny momentálne absentuje plnohodnotný diaľničný obchvat. Z hľadiska verejnej dopravy má Žilina aj Banská Bystrica lepšie napojenie na železničnú sieť, v prípade Žiliny ide o železničný uzol s nadregionálnym významom, obe mestá sú dobre dopravne obslužené diaľkovou železničnou dopravou.

Z hľadiska regionálnej železničnej dopravy Žilina profituje z kapacitnej železničnej siete na území kraja, krajské miesto je dobre dosiahnuteľné železničnou dopravou zo všetkých smerov. Žilina má MHD založenú primárne na kapacitných trolejbusových linkách doplnených autobusovými linkami, podobný systém funguje aj v Banskej Bystrici. Mesto Žilina je súčasťou integrovaného dopravného systému, v Banskej Bystrici je integrácia verejnej dopravy realizovaná iba na úrovni regionálnej autobusovej dopravy. Obe mestá majú kopcovitý charakter, podmienky pre rozvoj cyklo dopravy sú o niečo horšie ako v Nitre, napriek tomu je podstatná časť mesta Žilina, vrátane najväčších sídlisk a centra mesta dobre dostupná cyklistickou dopravou, pešie vzdialenosti sú v niektorých prípadoch pomerne veľké, mesto nie je kompaktné. Podiel cyklistickej dopravy na celkovom počte vykonaných ciest pomáha zvýšiť dobre fungujúci systém zdieľania bicyklov. Aj Banská Bystrica má podobné podmienky na rozvoj nemotorovej dopravy, najväčšie sídliská sú situované v pomerne kopcovitom teréne, navyše ani klimatické podmienky nie sú pre výrazný rozvoj najmä celoročnej cyklistickej dopravy vhodné.

Mestá Trnava a Trenčín sú počtom obyvateľov menšie, nároky na dopravu majú podobný charakter z hľadiska suburbanizácie a vplyvu priemyslu najmä v Trnave. Trenčín aj Trnava sú dobre dopravne napojené, v ich blízkosti prechádza diaľnica D1, ktorá tvorí v oboch prípadoch obchvat miest.

V Trnave je vybudovaný aj severojužný obchvat na ceste prvej triedy, hoci k jeho ideálnemu napojeniu chýba dobudovať prepoj medzi cestou I/61 zo smeru Senec, rýchlostnou cestou R1 a vlastným obchvatom. Mestá Trnava a Trenčín sú dobre napojené na železničnú sieť, obe mestá sú dobre dopravne obslužené diaľkovou dopravou, Trnava tvorí aj významný železničný uzol a je dobre dopravne napojená aj z hľadiska regionálnej železničnej dopravy.

Dopravná obslužnosť MHD v meste Trenčín je poskytovaná autobusovou dopravou, v porovnaní s Nitrou je menej kapacitnejšia a prepraví podstatne menej cestujúcich. Aj MHD v Trnave je zabezpečovaná autobusovou dopravou, jej význam z hľadiska delby prepravnej práce je však malý, MHD v Trnave dosahuje nízke intenzity prepravených cestujúcich, hoci aktuálne prebiehajú opatrenia na reorganizáciu MHD a jej zatraktívnenie. Dôvodom je najmä kompaktnosť Trnavy a jej rovinný charakter, čo predstavuje v kombinácii s dobrými klimatickými podmienkami potenciál na využívanie pešej a cyklistickej dopravy, ktoré sú v Trnave populárne.

Porovnanie vybraných krajských miest					
	Nitra	Trnava	Trenčín	Žilina	Banská Bystrica
Počet obyvateľov	75 208	62 395	54 050	80 108	74 438
Rozloha (km ²)	100,45	71,53	82	80,03	103,37
MHD	áno	áno	áno	áno	áno
Počet prepravených cestujúcich (2024)	28 mil.	2,9 mil.*	5,7 mil.	23,6 mil.*	4 mil.**
Cestný obchvat mesta	áno	áno	áno	čiastočne	áno
Železničná doprava	regionálna	diaľková	diaľková	diaľková	diaľková
Dĺžka siete cyklotrás	36,3 km	38 km	5 km	11,5 km	10 km
Bikesharing	nie	áno	nie	áno	nie

* rok 2023 ** úplný údaj nie je dostupný

Popularitu cyklistickej dopravy zvyšuje aj fungujúci systém zdieľaných bicyklov, ktorý poskytuje súkromný prevádzkovateľ, no systém celoročného prenájmu bicyklov za veľmi výhodných podmienok prevádzkuje aj samotné mesto Trnava. Mesto Trenčín je o niečo menej kompaktné ako Trnava, excentricky je situované jeho najväčšie sídlisko, ktoré, aj vzhľadom na kopcovitý charakter terénu, nie je dobre dosiahnuteľné pešo alebo na bicykli. Ostatná časť mesta s výnimkou niektorých menších mestských častí má rovinatý charakter a je v relatívnej blízkosti centra mesta, železničná a autobusová stanica sú umiestnené centrálné a sú dobre dostupné.

Ako to vidia obyvatelia mesta - názory a postoje obyvateľov mesta k problematike dopravy

Výsledky dotazníkového prieskumu (2025) a pocity mapy (2024) jednoznačne definujú 5 najčastejšie sa opakujúcich požiadaviek obyvateľov:

- Rekonštrukcie povrchov ciest a chodníkov
- Zlepšovanie verejnej osobnej dopravy
- Rekonštrukcia železničnej stanice, prestupný uzol
- Budovanie cyklistickej infraštruktúry a vzdelávanie v oblasti cyklodopravy
- Čistenie a údržba komunikácií
- Zlepšenie postavenia chodcov ako účastníkov cestnej dopravy

Ukazovateľ Kvalita ciest, ulíc a chodníkov je na úrovni 2 bodov z piatich, pričom ostatné ukazovatele z oblasti dopravy, ktoré boli definované v dotazníkovom prieskume sa pohybujú na úrovni 3 – 3,5 bodov z piatich. Rekonštrukcia povrchov ciest a chodníkov je zároveň najčastejšie sa opakujúcou požiadavkou medzi otvorenými otázkami.

Za ním nasleduje zvyšovanie atraktivity verejnej osobnej dopravy, najmä budovanie vyhradených jazdných pruhov, čo skráti čas cestovania MHD, zlepšenie nadväznosti medzi jednotlivými druhmi dopravy a úprava priestoru v okolí železničnej a autobusovej stanice ako najvýznamnejšieho dopravného uzla nielen v rámci mesta, ale aj celého regiónu.

Vyhodnotenie otázky úrovne verejnej dopravy v Nitre

★★★★★ 3,47

Vyhodnotenie otázky kvality ciest, ulíc a chodníkov v Nitre

★★★★★ 2,00

Neimplementácia strategického dokumentu

Implementácia navrhovaných opatrení prispeje k vytvoreniu moderného a efektívneho dopravného systému v Nitre, ktorý bude podporovať hospodársky rast, zlepšovať kvalitu života obyvateľov a chrániť životné prostredie. Tento plán je v súlade so strategickým dokumentom Plánu udržateľnej mobility mesta Nitra, ktorý kladie dôraz na trvalú udržateľnosť a inovácie v oblasti dopravy.

V prípade, ak by nedošlo k realizácii uvedených opatrení v rámci jednotlivých priorít a strategických cieľov, očakáva sa, že dopravná situácia v meste Nitra by sa zhoršovala. Narastajúci počet automobilov by spôsoboval zhoršovanie dopravnej situácie najmä v centre mesta s častejšími a dlhšími kongesciami, tlakom na parkovacie miesta najmä v centre mesta, zvyšovanie hluku a zhoršovanie kvality ovzdušia. Z hľadiska demografie sa očakáva postupné starnutie obyvateľstva a s tým rastúci tlak na poskytovanie dostupných dopravných služieb, keďže časť obyvateľstva nebude mať najmä zo zdravotných alebo finančných dôvodov prístup k preprave individuálnou automobilovou dopravou. Zlepšovaním poskytovaných dopravných služieb a zvyšovanie atraktivity verejnej osobnej dopravy vytvára lepšiu dostupnosť VOD a tiež poskytuje možnosť na prechod cestujúcich z IAD do VOD.

Pozitívny vplyv na zníženie podielu IAD v meste má tiež podpora nemotorovej dopravy. V prípade, ak by nedošlo k rozšíreniu siete cyklotrás a výstavby parkovacích miest pre bicykle, dôjde k zhoršeniu bezpečnosti a zníženiu atraktivity nemotorovej dopravy, čo môže vplývať na nárast podielu IAD.

Rekonštrukcia a modernizácia cestnej infraštruktúry prispeje k zvýšeniu bezpečnosti a plynulosti cestnej dopravy, ak by k nej nedošlo, stavebnotechnický stav ciest by sa naďalej zhoršoval, čo by malo výrazne negatívny vplyv na IAD, ako aj VOD v meste Nitra. Absencia inteligentných riešení v križovatkách by mala za následok zachovanie súčasného stavu cestnej svetelnej signalizácie, ktorej technologická úroveň v niektorých prípadoch už nie je dostatočná a zhoršuje plynulosť dopravy na križovatkách.

Ak by nedošlo k vylúčeniu tranzitnej dopravy z mesta Nitra, naďalej by sa zhoršovala kvalita ovzdušia a hluková záťaž obyvateľov, došlo by k nárastu aj ďalších negatívnych externalít z dopravy. Znečisťujúce látky z ovzdušia spôsobené dopravou majú priame negatívne zdravotné dopady na obyvateľstvo.

ZDRAVOTNO-SOCIÁLNA OBLASŤ

Analýza stavu pre rozvojovú zdravotno-sociálnu oblasť v meste Nitra

Inštitucionálne východiská:

V zmysle zákona č. 369/1990 Z.z. obec pri výkone samosprávy **utvára a chráni zdravé podmienky a zdravý spôsob života** a práce obyvateľov obce, chráni životné prostredie, ako aj **utvára podmienky na zabezpečovanie zdravotnej starostlivosti**.

Uvedená legislatívna úprava, potreby obyvateľov, ako aj tlak odbornej verejnosti na prepájanie zdravotnej a sociálnej starostlivosti otvárajú pre mesto potenciál zintenzívniť aktivity v oblasti prevencie chorôb, riadenia prenájomov ambulantnej zdravotnej starostlivosti a samotné utváranie podmienok na zabezpečovanie zdravotnej starostlivosti. Vhodné je nadviazať na činnosť Rady zdravia ako poradného orgánu samosprávy, čím sa zabezpečí participácia širšieho okruhu zainteresovaných strán.

Sociálna politika je disciplínou, ktorá zohráva v živote každého človeka významnú úlohu. Človek sa dostáva do sociálneho systému už svojím narodením a zotrúva v ňom celý život. Cieľom sociálnej politiky je utvárať podmienky pre dôstojný život obyvateľov a pokiaľ možno rovnosť príležitostí pre všetkých. Svojou komplexnosťou tvorí prienik s ostatnými odvetvami života človeka, najmä so zdravotnou politikou, ale aj bytovou politikou, politikou vzdelávania a zamestnanosti.

Úspešnosť a efektívnosť sociálnej politiky je silne závislá od efektivity spolupráce zainteresovaných subjektov a kvalita sociálnej politiky od personálnych zdrojov. Pripravované a novoprijaté legislatívne zmeny v sociálnej oblasti potvrdzujú dominantnú úlohu obcí a miest, založenú na princípoch subsidiarity a poznaní lokálnych podmienok a života obyvateľov. Sociálna politika je proces, ktorý má byť schopný prispôbovať sa meniacim potrebám obyvateľov. Práve nadobudnutie schopnosti flexibilne reagovať na neustále sa vyvíjajúce a meniace potreby

Obligatórne kompetencie obce	Obligatórne kompetencie VÚC	Fakultatívne kompetencie obce/VÚC
Nízkoprahové denné centrum	Útulok	Komunitné centrum
Nocfaháreň	Domov na polceste	Zar. starostlivosti o deti do 3 rokov veku dieťaťa
Zariadenie pre seniorov	Zariadenie núdzového bývania	Služba na podporu zosúlaďovania rod. a prac. života
Zariadenie opatrovateľskej služby	Zariadenie dočasnej starostlivosti o deti	Sprostredkovanie tímočnickej služby
Denný stacionár	Zar. podporovaného bývania	Sprostredkovanie osobnej asistencie
Nízkoprahová soc. služba pre deti a rodinu	Rehabilitačné stredisko	Požičiavanie pomôcok
Domáca opatrovateľská služba	Domov sociálnych služieb	Monitorovanie a signalizácia potreby pomoci
Prepravná služba	Špecializované zariadenie	Krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekom.
Odfahčovací služba	Integračné centrum	Pomoc pri výkone opatrovníckych práv a povinností
Pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa	Podpora samostatného bývania	Denné centrum
Terénna soc. služba krízovej intervencie	Tímočnická služba	Jedáleň
Základné sociálne poradenstvo (ako kompetencia obce, bez zápisu do registra SoS)	Špecializované soc. poradenstvo	Práčovňa
-	Sociálna rehabilitácia	Stredisko osobnej hygieny
-	Služba včasnej intervencie	Sprievodcovská a predčitateľská
-	Základné sociálne poradenstvo (ako kompetencia VÚC, bez zápisu do registra SoS)	Základné sociálne poradenstvo (pri financovaní NPSS)

spoločnosti si vyžaduje dostupnú a efektívnu sieť sociálno-zdravotných služieb poskytovaných kvalitnou sociálno-zdravotnou prácou založenou na zdravom finančnom prostredí. Rozčlenenie kompetencií medzi obce a vyššie územné celky bolo prehľadne spracované v rámci tvorby koncepcie reformy financovania sociálnych služieb, pripravovanej od 1.1.2026.

Tab.: Kompetenčná pôsobnosť v rámci sociálnych služieb

Zdroj: [Koncepcia reformy financovania sociálnych služieb](#) Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny, Bratislava 2024

Ďalšou úlohou, ktorú obciam priznáva zákon o obecnom zriadení sú **úlohy na úseku sociálnej pomoci**. Systém sociálnych služieb je upravený hlavným zákonom 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Z.z. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov. Pre mestá a obce je to kompetenčný zákon, upravujúci systém a proces poskytovania sociálnych služieb. V neposlednom rade zákon o obecnom zriadení ukladá obciam prijímať **programy rozvoja bývania a spolupôsobiť pri utváraní vhodných podmienok na bývanie v obci**.

Doterajší vývoj a skúsenosti odborníkov v sociálnej i zdravotnej starostlivosti poukazujú na skutočnosť, že boli identifikované spoločné problémy naprieč spoločnosťou a cieľovými skupinami. Znamená to, že **bude potrebné upustiť od princípu členenia sociálnych služieb podľa určitých generalizovaných, vopred predpísaných cieľových skupín** na skupinu seniorov, osôb so zdravotným postihnutím či rodiny s deťmi.

Dlhodobá starostlivosť, sociálne služby krízovej intervencie, služby na podporu zosúladenia rodinného a pracovného života a včasnej intervencie sú v pozornosti viacerých medzinárodných inštitúcií a nimi schválených dokumentov. Sú to najmä:

- **Organizácia spojených národov** - Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím, Dohovor o právach dieťaťa, Deklarácia OSN o odstránení násilia páchaného na ženách, Všeobecná deklarácia ľudských práv
- **Európska únia** – Charta základných práv EÚ, Európska stratégia v oblasti starostlivosti, Únia rovnosti: Stratégia v oblasti práv osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021 – 2030
- **Rada Európy** - Európska sociálna charta
- Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach
- Medzinárodný pakt o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach
- Európsky dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd
- Dohovor o odstránení všetkých foriem diskriminácie
- Lisabonská deklarácia o EÚ platforme a boji proti bezdomovstvu

Zhodnotenie implementácie doterajších stratégií:

✓ **Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2021 – 2030**

NP1: Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť a podporu s cieľom zabezpečenia dostupnosti rôznorodých sociálnych služieb komunitného charakteru v súlade s potrebami cieľových skupín sociálnych služieb

NP2: Zavedenie systému integrovanej sociálno-zdravotnej starostlivosti

NP3: Podpora prepájania sociálnych služieb a neformálnej (najmä rodinnej) starostlivosti ako súčasti systému starostlivosti o osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby

NP4: Podpora zvyšovania kvality sociálnych služieb

✓ **Stratégia dlhodobej starostlivosti (2021)**

Reformy:

1. Reforma integrácie a financovania zdravotnej a sociálnej starostlivosti.
2. Reforma posudkovej činnosti.
3. Rozšírenie a obnova kapacít následnej, dlhodobej a paliatívnej starostlivosti s ohľadom na potreby a preferencie dotknutej populácie.
4. Reforma dohľadu nad sociálnou starostlivosťou.

Investície:

1. Rozšírenie kapacít komunitnej starostlivosti.
2. Rozšírenie a obnova kapacít následnej a ošetrovateľskej starostlivosti.
3. Rozšírenie a obnova kapacít paliatívnej starostlivosti.
4. Vybudovanie infraštruktúry pre zabezpečovanie dohľadu nad sociálnou pomocou.
5. Digitalizácia a podpora výkonu posudkovej činnosti

✓ **Národná stratégia deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti (2021)** - dlhodobým cieľom Národnej stratégie je zabezpečiť individualizáciu uspokojovania potrieb klientov, ktorým sa poskytujú sociálne služby alebo pre ktorých sa vykonávajú opatrenia v prirodzenom rodinnom prostredí alebo v zariadení

- **dostupnosťou služieb a opatrení vykonávaných na úrovni komunity** (rozvoj a podpora ambulantných a terénnych sociálnych služieb poskytovaných v domácom prostredí klienta a ambulantných a terénnych opatrení vykonávaných pre deti a ich rodiny v ich prirodzenom prostredí (vytváranie nových služieb a opatrení a/alebo rozširovanie a využívanie existujúcej siete komunitných služieb a opatrení),
- **synergiou poskytovaných služieb, vykonávaných opatrení a ďalších zdrojov pomoci a podpory** vrátane systému peňažných príspevkov na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia,
- **ukončením prevádzky veľkokapacitných zariadení** (prechod na zariadenia komunitného typu, podporné služby poskytované v komunitnom prostredí, resp. opatrenia vykonávané na úrovni komunity).

✓ **Národný program aktívneho starnutia na roky 2021 – 2030**

SC: Podpora medzigeneračnej solidarity a dobrých medzigeneračných rodinných vzťahov ako základu fungovania rodiny a plnenia jej úloh v rodinnom životnom cykle

SC: Využitie potenciálu ľudí pre aktívne starnutie ako základu udržateľného vývoja spoločnosti cestou udržateľného rozvoja infraštruktúry ďalšieho vzdelávania

SC: Dostupná a kvalitná zdravotná starostlivosť podporujúca východiskový potenciál ľudí pre aktívne starnutie

SC: Využitie potenciálu starších ľudí k participácii v platenej práci ako základu udržateľného vývoja spoločnosti v medzigeneračnej perspektíve.

SC: Využitý potenciál starších ľudí k participácii na rozličných spoločensky prospešných aktivitách, ktoré prispievajú k rozvoju jednotlivcov, rodín, susedstiev a komunít a podporujú spoločenskú súdržnosť a medzigeneračnú výmenu.

SC: Ekonomická bezpečnosť starších ľudí založená na dlhodobej udržateľnosti verejných zdrojov pre adekvátne dôchodky a iné druhy podpory a pomoci ochraňujúce starších ľudí pred chudobou a závažnou materiálnou depriváciou.

SC: Dôstojný, nezávislý a kvalitný život vo všetkých fázach životného cyklu, vrátane fázy odkázanosti na pomoc inej osoby a vo všetkých prostrediach z hľadiska mobility.

SC: Fungovanie inštitucionalizovaných mechanizmov riadenia politík aktívneho starnutia a inštitútov účasti seniorských organizácií a organizácií venujúcich sa seniorom pri ich tvorbe a implementovaní na rozličných úrovniach (národnej, regionálnej, miestnej).

SC: Senzibilizácia spoločnosti k problematike aktívneho starnutia a prijímanie rozhodnutí na základe dostupných a kvalitných dát a výskumných zistení.

✓ **Národná stratégia rozvoja koordinovaných služieb včasnej intervencie a ranej starostlivosti 2022 – 2030** - je cielená na posilnenie inkluzívneho prístupu všetkých detí s potrebou pomoci pri plnom rozvoji vývinového potenciálu vrátane detí so zdravotným postihnutím alebo sociálnym znevýhodnením a ich rodín. Zvyšovanie kvality života vytvorením podmienok na plný rozvoj ich potenciálu prostredníctvom zvýšenia dostupnosti a udržateľnosti individualizovaných intervencií zameraných na cieľovú skupinu detí od 0 do 7 rokov a ich rodiny.

✓ **Národná koncepcia prevencie a ukončovania bezdomovstva do roku 2030**

ŠC: Vytvoriť funkčný systém prevencie straty domova, ktorý vďaka jednotlivým opatreniam zníži počet ľudí ohrozených stratou bývania.

ŠC: Zvyšovanie fyzickej a cenovej dostupnosti bývania ľudí zo zraniteľných skupín s cieľom prevencie a ukončovania bezdomovstva.

ŠC: Zlepšiť prístup k zdravotnej starostlivosti pre ľudí bez domova (ďalej len „LbD“) prostredníctvom zabezpečenia plnej zdravotnej starostlivosti (nielen neodkladnej) vrátane preventívnej zdravotnej starostlivosti a prístupu k účinným a cenovo dostupným liekom pre LbD pri zachovaní rovného prístupu. Zabezpečenie rovného prístupu LbD k zdravotnej starostlivosti – etablovanie a podpora služieb, ktoré zabezpečia prekonanie bariér v prístupe ZS, a to terénna medicína, nízkoprahové ambulancie, respitná ZS a pod. Rozvoj systematickej spolupráce poskytovateľov sociálnych služieb krízovej intervencie a poskytovateľov zdravotnej starostlivosti v pomoci LbD, resp. integrácia zdravotných a sociálnych služieb pre LbD s cieľom zabezpečiť multidisciplinárnu a kontinuálnu starostlivosť vedúcu k ukončeniu bezdomovstva.

ŠC: Zlepšenie prístupu ľudí bez domova na pracovný trh, k aktívnym opatreniam na trhu práce a k zamestnávaniu aj v rámci sociálnej ekonomiky s cieľom zamestnať sa alebo pracovne sa aktivizovať a eliminovanie zneužívania nevýhodného postavenia ľudí bez domova na nelegálnu prácu.

ŠC: Zlepšenie prístupu a dostupnosti k jednotlivým nástrojom sociálnych dávok, dostupnosť sociálnych služieb alebo opatrení sociálnoprávnej ochrany a zvýšenie účinnosti systému sociálnej pomoci.

ŠC: Zavedenie opatrení uľahčujúcich prístup ľudí bez domova k inštitúciám verejnej správy.

ŠC: Zvyšovanie štandardov práce s ľuďmi bez domova v kľúčových profesiách, scitlivovanie spoločnosti, zvyšovanie povedomia o problematike ľudí bez domova a realizácia preventívnych opatrení na elimináciu negatívnych vplyvov bezdomovstva na ohrozené osoby.

ŠC: Vytvoriť zdroj pravidelne aktualizovaných administratívnych dát o bezdomovstve a LbD v SR, získať podrobnejšiu evidenciu o výskyte a podobách skrytého bezdomovstva, rizikových faktoroch prepadu do bezdomovstva a faktoroch úspešnosti ukončovania bezdomovstva, za účelom efektívnejšieho plánovania služieb a pravidelného vyhodnocovania účinnosti a efektívnosti poskytovaných služieb pre ľudí ohrozených stratou bývania a LbD.

✓ **Stratégia rovnosti, inklúzie a participácie Rómov do roku 2030**

GC: Do roku 2030 zabezpečiť rovný prístup Rómov a Rómkov ku kvalitnému vzdelávaniu v hlavnom vzdelávacom prúde od narodenia po uplatnenie na trhu práce, s dôrazom na uplatňovanie desegregačných a inkluzívnych opatrení v edukačnom procese vo všetkých stupňoch vzdelávania.

GC: Zlepšiť zamestnateľnosť a zvýšiť zamestnanosť Rómov, špecificky MRK, vytváraním možností vedúcich k ich uplatneniu sa na trhu práce.

GC: Odstránenie nerovností medzi príslušníkmi/príslušníčkami marginalizovaných rómskych komunít a väčšinovým obyvateľstvom Slovenska v bývaní a boj proti diskriminácii Rómkov a Rómov v prístupe k bývaniu vrátane odstraňovania rezidenčnej segregácie.

GC: Zníženie nerovností v zdraví (vo všetkých dimenziách) medzi Rómami, špecificky MRK, a všeobecnou populáciou SR.

GC: Eliminácia protirómskeho rasizmu, podpora antidiskriminácie participácie a zvýšenie ochrany najviac zraniteľných skupín a jedincov.

✓ **Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja do roku 2030**

GC: Dobrým spravovaním kraja a jeho zdrojov dosiahnuť rast konkurencieschopnosti a inovačnej schopnosti územia. Kvalitné komunikačné prepojenia využívajúce inteligentné riešenia a zvyšovanie vzdelanostnej úrovne uľahčia obyvateľom kraja efektívne sa adaptovať na globálne výzvy. Kraj im k tomu vytvorí podmienky prostredníctvom rozvinutých služieb a ekologicky stabilnej krajiny schopnej adaptovať sa na klimatickú zmenu.

STRATEGICKÁ PRIORITA 1 Konkurencieschopná znalostná ekonomika

STRATEGICKÁ PRIORITA 2 Kvalitné a čisté životné prostredie

STRATEGICKÁ PRIORITA 3 Efektívna infraštruktúra a udržateľná mobilita

STRATEGICKÁ PRIORITA 4 SOCIÁLNY ROZVOJ ÚZEMIA A PODPORA KOMUNÍT

4.1 Rozvoj smart sociálnych a zdravotných služieb s dôrazom na komplexnosť riešení a výsledok, 4.2 Rozvoj inkluzívneho bývania, 4.3 Aktívne začlenenie rómskych komunít, 4.4 Zlepšenie podmienok pre rozvoj sociálnej ekonomiky, sociálne a pracovné začlenenie znevýhodnených a zraniteľných osôb, 4.5 Sociálne inovácie a experimenty, 4.6 Rozvoj kultúry a športu, 4.7 Rozvoj občianskej spoločnosti

STRATEGICKÁ PRIORITA 5 Kvalitné a inkluzívne vzdelávanie

STRATEGICKÁ PRIORITA 6 SMART rozvoj regiónu s dôrazom na participáciu a spoluprácu

✓ **Koncepcia rozvoja sociálnych služieb v regióne Nitrianskeho samosprávneho kraja na roky 2024 – 2031**

ŠC 1.1 Rozvoj komunitných sociálnych služieb pre seniorov.

ŠC 1.2 Dostupnosť komunitných sociálnych a zdravotníckych služieb v malých obciach.

ŠC 1.3 Zvyšovanie kvality a kapacity existujúcich sociálnych služieb.

ŠC 1.4 Rozvoj integrovaných sociálno-zdravotníckych služieb.

Naprieč dokumentmi od národnej po lokálnu úroveň **dominuje odklon od podpory pobytových sociálnych služieb k službám integrovaným na komunitnej úrovni, v ktorých je obsiahnutá sociálno-zdravotná starostlivosť zameraná na inovácie a plánovaný finančný manažment.**

V čase spracovania PHRSR je zároveň v procese tvorby IV. Komunitný plán sociálnych služieb mesta Nitry, v ktorom bude rozpracovaná zdravotno-sociálna oblasť pre ďalšie obdobie rokov 2026 – 2030

STRATEGICKÝ CIEĽ PHRSR	ŠPECIFICKÝ CIEĽ PHRSR	STRATEGICKÝ CIEĽ III. KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB	ŠPECIFICKÝ CIEĽ III. KPSS
1.1. Zavádzať inovácie v prístupe k zdraviu a sociálnej starostlivosti 1.2. Tvoriť komunitné prístupy k zdravotnej starostlivosti a sociálnej starostlivosti	1.1.1. Prevencia nepriaznivých zdravotných a sociálnych situácií 1.2.1. Zvýšiť podpornú sieť zdravotných a sociálnych služieb	SC 1 III. KPSS Podpora aktívneho starnutia a podpora seniorov odkázaných na pomoc s cieľom čo najdlhšie udržať ich prirodzenom prostredí	ŠC 1.1 – Podpora aktívneho starnutia, zdravého životného štýlu a celkového zdravia seniorov
			ŠC 1.2 – Rozvoj terénnych a ambulantných sociálnych služieb podporujúcich zotrvanie seniorov v prirodzenom rodinnom prostredí
			ŠC 1.3 – Dostupnosť a finančná udržateľnosť pobytových sociálnych služieb
		SC 2 III. KPSS Podpora nezávislého života osôb so zdravotným postihnutím	ŠC 2.1 – Prehĺbenie a koordinovanie spolupráce v oblasti rozvoja sociálnych služieb pre osoby so zdravotným postihnutím a neformálnych opatrovateľov
			ŠC 2.2 – Zvýšenie kapacity komunitných sociálnych služieb podporujúcich nezávislý život osôb so zdravotným postihnutím
			SC 3 III. KPSS Rovnosť príležitostí pre rodiny s deťmi a mládež z rôzneho sociálneho prostredia
		ŠC 3.2 – Vytvorenie základnej siete služieb na podporu rodín s deťmi	
		ŠC 3.3 – Podpora služieb obetiam domáceho násillia, týraným, sexuálne zneužívaným deťom	
		2.1. Rozvíjať inkluzívne nájomné bývanie	2.1.1. Zvyšovať príležitosti bývania pre každého
ŠC 4.2 – Rozšírenie a skvalitnenie terénnej a komunitnej sociálnej práce v meste Nitra			
ŠC 4.3 – Rozvoj nových druhov služieb a rozširovanie kapacity poskytovaných služieb pre ľudí bez domova			
ŠC 4.4 - Posilnenie sociálnej súdržnosti vo vzťahu k cudzincom na území mesta Nitry			

STRATEGICKÝ CIEĽ PHRSR	ŠPECIFICKÝ CIEĽ PHRSR	STRATEGICKÝ CIEĽ PROGRAM ROZVOJA BÝVANIA	ŠPECIFICKÝ CIEĽ PRB
2.1. Rozvíjať inkluzívne nájomné bývanie	2.1. Zvyšovať príležitosti bývania pre každého	SC 1 PRB Nitra je mestom s kvalitným, moderným a ekologickým bývaním	ŠC 1.1. Zabezpečovať želaný technický stav mestských nájomných bytov
			ŠC 1.2. V maximálnej miere využívať alternatívne zdroje a ekologické koncepty pri ekonomickej hospodárnosti bývania v meste
		SC 2 PRB Nitra je mestom, ktoré sa moderne a udržateľne rozvíja prostredníctvom inteligentného rozvoja bývania	ŠC 2.1. Zabezpečiť dostatok pozemkového fondu mesta potrebného na rozvoj bývania
			ŠC 2.2. Zabezpečiť dostatočnú kapacitu mestského bytového fondu, ktorá korešponduje s aktuálnym dopytom
			ŠC 2.3. Uplatňovať princíp univerzálneho navrhovania pri výstavbe mestských nájomných bytov
		SC 3 PRB Nitra je mestom pre dôstojný život všetkých, teda aj núdzných, ohrozených a vylúčených	ŠC 3.1. Vykonávať účinný a efektívny manažment sociálneho bývania v meste
			ŠC 3.2. Vytvoriť bytový fond pre dočasné krízové bývanie
		SC 4 PRB Nitra je mestom, kde obyvatelia bývajú spokojne a rad	ŠC 3.3. Integrovať lokalitu Orechov dvor a vytvoriť z nej územie len pre najnižší stupeň prestupného bývania
			ŠC 4.1. Uplatňovať modely inkluzívnych prvkov detských ihrísk a komunitných priestorov pri výstavbe mestských nájomných bytov
			ŠC 4.2. Skvalitniť bývanie v jednotlivých častiach mesta prepojením ekologickou dopravnou infraštruktúrou
1.1. Zavádzať inovácie v prístupe k zdraviu a sociálnej starostlivosti 1.2. Tvoríť komunitné prístupy k zdravotnej starostlivosti a sociálnej starostlivosti	1.1.1. Prevencia nepriaznivých zdravotných a sociálnych situácií 1.2.1. Zvýšiť podpornú sieť zdravotných a sociálnych služieb	SC 4.1 PRB Efektívne spravovanie územia – podpora kapacít samospráv	ŠC 4.1.1. Zvýšiť podiel e-služieb poskytovaných samosprávou
			ŠC 4.1.2. Zabezpečiť účasť samospráv v programoch medzinárodnej spolupráce spoločne s ostatnými SEP
		SC 4.2 PRB Dobudovanie a modernizácia systému poskytovania sociálnych vzdelávacích a voľnočasových služieb	ŠC 4.2.1. Skvalitniť vzdelávaciu infraštruktúru
			ŠC 4.2.2. Integrovať služby sociálnej a zdravotnej starostlivosti
		SC 4.3 PRB Pilotná a modelová tvorba, zavádzanie a overovanie projektov /programov v oblasti sociálneho inovátorstva a občianskej spoločnosti	ŠC 4.2.3. Podporiť programy prevencie sociálneho vylúčenia vybraných skupín obyvateľstva
			ŠC 4.3.1. Vytvoriť podmienky pre spoluprácu verejných a neverejných poskytovateľov služieb pre obyvateľov a MVO

Identifikované potenciály, výzvy, limity a problémy

Starostlivosť o zdravie

Zdravotná starostlivosť bola na území mesta v roku 2023 zabezpečovaná v 3 nemocniciach, 3 poliklinikách a v 405 samostatných ambulanciách. Na území mestskej funkčnej oblasti mesta

Nitra pôsobili a pôsobia nasledovné zdravotnícke zariadenia.

Zdravotníctvo v meste Nitra	2021	2022	2023
Polikliniky samostatné (úz. a zázv.)	1	1	3
Nemocnice všeobecné a špecializované	3	3	3
Transfúziologické a hematologické oddelenia	4	3	2
Liečebne, domy ošetrovateľskej starostlivosti, hospice, zariadenia biomedicínskeho výskumu	1	1	1
Lekárne	41	41	40
Výdajne zdravotníckych pomôcok	1	1	2
Samostatné ambulancie praktického lekára pre dospelých	45	46	41
Samostatné ambulancie praktického lekára pre deti	20	20	20
Samostatné ambulancie praktického lekára stomatóloga	44	47	47
Samostatné ambulancie praktického lekára gynekológa	24	24	25
Samostatné ambulancie praktického lekára špecialistu	279	282	272
Rýchla zdravotnícka pomoc			

Tab.: Zdravotná starostlivosť v meste Nitra

Zdroj: datacube.statistics.sk

Z uvedenej tabuľky je evidentný negatívny trend poklesu počtu samostatných ambulancií praktického lekára pre dospelých, počtu samostatných ambulancií praktického lekára špecialistu a stagnujúci počet samostatných ambulancií praktického lekára pre deti. Z uvedeného vyplýva vysoká miera stagnácie v týchto oblastiach zdravotnej starostlivosti o obyvateľov na území mesta Nitra.

Praxou potvrdená je dobrá spolupráca a **sieťovanie zdravotno-sociálnej starostlivosti inštitúcií** - Odboru sociálnych služieb Mestského úradu v Nitre, Fakultnej nemocnice Nitra, Mestskej polície Nitra a hospicu (Domu pokoja a zmieru u sv. Bernadetty), ako aj lôžkového oddelenia dlhodobu chorých.

Najväčší počet všeobecných lekárov pre dospelých pôsobiach v ambulanciách v meste Nitra v porovnaní s Nitrianskym samosprávnym krajom je vo vekovej kategórii od 51 do 60 rokov. V Nitre je v tejto vekovej kategórii 35 všeobecných lekárov (40,2 %) a v Nitrianskom samosprávnom kraji až 102 (36,4 %) lekárov. **Nasleduje veková kategória od 41 do 50 rokov**, v rámci ktorej pracuje v Nitre 19 lekárov (21,8 %) a v Nitrianskom samosprávnom kraji 42 lekárov (15 %). **Tretia najpočetnejšia veková kategória lekárov v Nitre je do 40 rokov**, 14 lekárov (16,1 %). V Nitrianskom samosprávnom kraji je tretia najpočetnejšia veková kategória lekárov **od 66 do 70 rokov**, 41 lekárov (14,6 %). To indikuje vyšší a dôchodkový vek ambulantných všeobecných lekárov pre dospelých celkovo v Nitrianskom kraji. Vekový trend **primárnych ambulantných pediatrov** je v porovnaní s lekármi pre dospelých o dekádu vyšší. **V Nitre je najpočetnejšia skupina pediatrov vo vekovej kategórii od 71 do 75 rokov** (10 pediatrov, 27,8 %), v Nitrianskom samosprávnom kraji je to **vekovej kategórii od 51 do 60 rokov** (28 pediatrov, 23 %). **Druhá najväčšia veková kategória pediatrov v Nitre je od 66 do 70 rokov** (7 pediatrov, 19,4 %) a rovnako v Nitrianskom samosprávnom kraji (26 pediatrov, 21,3 %). **Tretiu vekovú kategóriu pediatrov v Nitre tvoria pediatri vo veku od 51 do 60 rokov** (5 pediatri, 13,9 %) a Nitrianskom samosprávnom kraji **vekovej kategórii pediatrov od 71 do 75 rokov** (25 pediatrov, 20,5 %). Tu evidujeme vysoké riziko udržateľnosti súčasného stavu ambulantnej zdravotnej starostlivosti o deti a dorast vzhľadom na vysoký vek lekárov ambulantných pediatrov.

Dotačná politika Nitrianskeho samosprávneho kraja podporujúca ambulantných lekárov reflektuje spomenuté trendy, ale i napriek tejto snahe sa počet znižuje alebo stagnuje.

Mesto Nitra ako subjekt pôsobiaci v procese zdravotnej starostlivosti disponuje vhodnými prevádzkovými podmienkami, keďže vlastní 2 budovy polikliník a jednu budovu zubnej polikliniky. Vystupuje tu však **investičný a modernizačný dlh mestských polikliník**.

Počet lekárov v poliklinikách/ štruktúra	Poliklinika Klokočina	Poliklinika Chrenová	Poliklinika Párovce
Pediatri	7	7	0
Ambulantní všeobecní lekári pre dospelých	6	10	0
Ambulantní lekári špecialisti	40	35	24

Tab.: Štruktúra lekárov v mestských poliklinikách **Zdroj:** Službyt Nitra, s.r.o.

Vzhľadom na personálne podmienky poskytovania zdravotnej starostlivosti ide o rozšírenú sieť zdravotných služieb, ktorá **je poskytovaná aj mimo ambulantného ošetrovania**, priamo v zariadeniach sociálnych služieb. Ako nedostatková až nedostupná je považovaná zdravotná starostlivosť pre ľudí bez domova.

K najviac vyskytujúcim sa **ochoreniam dospelých** v Nitrianskom samosprávnom kraji patria diabetes melitus (46 744 dospelých) a **druhou najčastejšou chorobou dospelých sú psychické ochorenia** (37 588 dospelých). Nasledujú ochorenia **astma** (23 334 dospelých) a **onkologické ochorenia** (7 924 dospelých). Z údajov vyplýva, že odborná verejnosť opodstatnene apeluje na vznik mobilného hospicu pre dospelých. V rámci Nitrianskeho samosprávneho kraja u **detských pacientov dominujú nefrologické ochorenia** (2 419 detí) a **sebapoškodenia** (67 detí).

Na rozdiel od ostatných miest či obcí Nitra poskytuje veľký počet lôžok (893 lôžok) dlhodobej starostlivosti pre osoby odkázané na zariadenia sociálnych služieb. Napriek tomu súvisiacim problémom sú dlhé čakacie doby na umiestnenie v zariadení sociálnych služieb, ktoré tiež suplujú starostlivosť na oddeleniach dlhodobo chorých.

Sociálna starostlivosť

Samospráva mesta Nitra má významné postavenie poskytovateľa a zabezpečovateľa sociálnych služieb. Sieť poskytovateľov sociálnych služieb je dotváraná ďalšími verejnými a neverejnými poskytovateľmi o ďalšie sociálne a podporné služby. **Tradícia spolupráce s neverejným sektorom v sociálnej oblasti je v Nitre dlhodobá.** Zákon o sociálnych službách tvorí súčasť komplexu ďalších zákonov týkajúcich sa sociálnej starostlivosti, ktoré patria pod gesciu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Nitre – vzhľadom na to je aj tento subjekt strategickým partnerom mesta.

Mesto pristupuje k riadeniu sociálno-zdravotnej oblasti na **silnom strategicko-koncepčnom princípe**. Plánovanie sociálneho rozvoja a bytovej politiky je za posledné dve dekády založené na spracovaní dokumentov za aktívnej účasti subjektov poskytujúcich sociálne služby a bývanie na území mesta. Aktívne je v procese plánovania zapojená **Rada seniorov mesta**. Občianski proaktivisti zastrešení **Nitrianskym centrom dobrovoľníctva** predstavujú významnú platformu pomoci a zapojenosti do správy vecí verejných. Patria tiež do schémy finančnej podpory mesta Nitra, čím si samospráva za pomoci odborného externého partnera zaisťuje funkčnú organizáciu dobrovoľníkov, ktorá sa rozšírila aj o seniorských dobrovoľníkov.

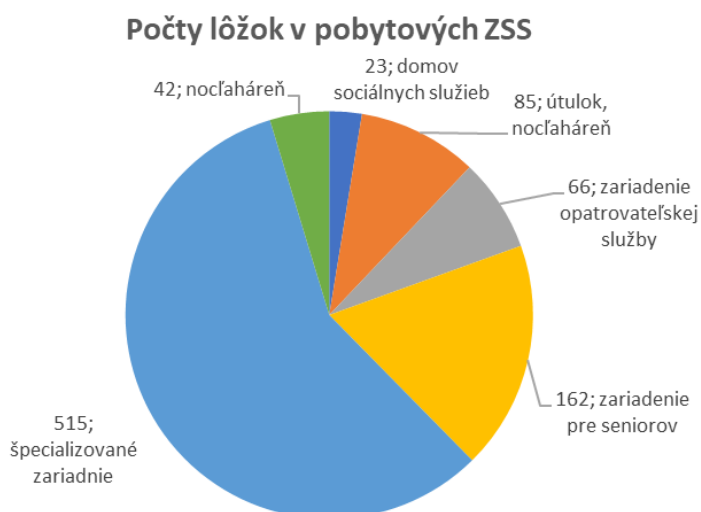
Je možné očakávať, že väčšia miera **participácie obyvateľov** bude dosiahnutá v témach, ktoré sa obyvateľov nejakým spôsobom priamo dotýkajú, či už v pozitívnom alebo negatívnom zmysle. Táto téma je úzko prepojená s problematikou systematického vzdelávania obyvateľov o témach, v ktorých je žiaduce zároveň dosiahnuť scitlivenie obyvateľov.

Zároveň majú dlhú tradíciu rôzne formy **sprostredkovania informácií verejnosti** s cieľom priblížiť služby obyvateľom vo forme letákov spracovaných pravidelne polročne a vo forme informačného materiálu „*Sprievodca sociálnymi službami v meste Nitra*“. V záujme dosiahnutia neustáleho prístupu k aktuálnym údajom o poskytovateľoch sociálnych služieb bola spracovaná **Mapa poskytovateľov sociálnych služieb**, v ktorej sú obsiahnuté kontaktné údaje na poskytovateľov sociálnych služieb ale aj sociálnej pomoci podľa formy poskytovaných služieb a životných situácií.

Vývoj v poskytovaní sociálnych služieb zaznamenáva pravidelne ročne dokument **Výročná správa Odboru sociálnych služieb mesta Nitry** a **Výročná správa príspevkovej organizácie mesta Nitry Správa zariadení sociálnych služieb**, v ktorých sú údaje umožňujúce sledovať podrobné trendy vývoja za predchádzajúce obdobie.

Systém poskytovania sociálnych služieb mestom je **manažérsky rozdelený** na poskytovanie sociálnych služieb krízovej intervencie, ktoré patria pod Odbor sociálnych služieb Mestského úradu v Nitre a poskytovanie sociálnych služieb pre cieľové skupiny seniori a osoby so zdravotným postihnutím zabezpečuje príspevková organizácia mesta Nitry, Správa zariadení sociálnych služieb, Jánskeho 680/7, 949 01 Nitra.

V poskytovaní sociálnych služieb medzi najviac požadované patria služby poskytované pobytovou formou v zariadeniach sociálnych služieb. Starnutie obyvateľstva a nedostupná a nedostatočne flexibilná sieť sociálnych služieb na komunitnej úrovni (terénnych a ambulantných sociálnych služieb) poskytovaných na území mesta či v blízkom okolí ovplyvňuje a spôsobuje rastúci dopyt po pobytových sociálnych službách. Svedčí o tom aj vývoj počtu žiadostí o posúdenie odkázanosti na poskytnutie pobytovej sociálnej služby v zariadení pre seniorov a v zariadení opatrovateľskej služby. Skokový nárast počtu žiadostí o posúdenie odkázanosti v pobytových sociálnych službách bol zaznamenaný v roku 2023, kedy narástol ich počet až o 140 žiadostí (celkom 432 žiadostí) oproti roku 2022 (292 žiadostí). V roku 2024 počet žiadostí mierne klesol (410 žiadostí).

Na základe údajov z Informačného systému sociálnych služieb počet nových žiadostí o poskytnutie sociálnych služieb pobytovou formou (odkázanostné služby) vzrástol za obdobie 3 rokov **viac ako dvojnásobne** (o 373 žiadostí), z 275 nových žiadostí v roku 2022 na 648 nových žiadostí v roku 2024.

Graf: Počty lôžok v pobytových ZSS

Zdroj: vlastné spracovanie OSS

Sociálne služby poskytované **pobytovou formou na území mesta majú kapacitu** pre celkom **893 prijímateľov**. Plnia funkcie pre dve skupiny obyvateľov. Ide o skupinu osôb, ktoré dovŕšili dôchodkový vek a sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby a do druhej skupiny patria osoby v nepriaznivej sociálnej situácii v zariadeniach krízovej intervencie – útulok a nocľaháreň. Z uvedeného vyplýva, že na území mesta je vybudovaný dostatočný počet lôžok dlhodobej starostlivosti.

Podľa Konceptie reformy financovania sociálnych služieb (Príloha 1, s. 75):

„Ľudia v Slovenskej republike budú žiť dlhšie. Podľa predpokladov Eurostatu sa môže stredná dĺžka života pri narodení do roku 2070 oproti súčasnosti zvýšiť o takmer 11 rokov u mužov, resp. 9 rokov u žien. Rovnako sa výrazne zvýši aj očakávaná dĺžka dožitia dôchodcov, muži, ako aj ženy vo veku 65 rokov budú v roku 2070 žiť v priemere o 7 rokov dlhšie ako v súčasnosti. Demografické zmeny spôsobia, že Slovenská republika výrazne zostarne.“

Žiaducim budúcim vývojom bude odklon od riešenia starostlivosti o odkázaných obyvateľov prostredníctvom ich umiestňovania do pobytových zariadení sociálnych služieb a budovanie alternatív k dlhodobej starostlivosti, ktorými sú najmä sfunkčnenie ponuky terénnych a ambulantných služieb.

Na území mesta Nitra sú k 1. 1. 2025 poskytované nasledovné **terénne služby**:

- komunitné centrum
- opatrovateľská služba
- pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa
- prepravná služba
- podpora samostatného bývania
- pomoc pri výkone opatrovníckych práv a povinností
- služba včasnej intervencie

- sociálna rehabilitácia
- špecializované sociálne poradenstvo
- terénna sociálna služba krízovej intervencie
- a služba monitoring a signalizácia potreby pomoci poskytovaná telefonicky

Pre čo najdlhšie zotrvanie obyvateľa v domácnosti môže byť využitá kombinácia **terénnych služieb**, ktoré sú poskytované priamo v domácnosti prijímateľa a **ambulantné služby**, za ktorými prijímateľ dochádza alebo je sprevádzaný do miesta poskytovania sociálnej služby. Opatrovateľská služba je dominantnou sociálnou službou v rámci služieb poskytovaných terénou formou v Nitre a spočíva v nej najväčší potenciál pre rozvoj služieb poskytovaných v komunite. Opatrovateľskú službu zabezpečuje na území mesta Nitra 1 verejný (Mesto Nitra) a 3 neverejný poskytovatelia. Ďalšie sociálne služby prispievajú k autonómii obyvateľov v domácom prostredí.

Medziročne v období 2021 až 2024 rástol aj počet žiadostí o posúdenie odkázanosti na opatrovateľskú službu. Výrazný nárast nastal vo vývoji v roku 2022, kedy bolo žiadostí o posúdenie odkázanosti na opatrovateľskú službu o 73 (celkom 190), rastúci trend pokračoval aj v roku 2023 (230 žiadostí). V roku 2024 aj počet žiadostí o posúdenie odkázanosti na opatrovateľskú službu klesol (187 žiadostí). Tento trend je porovnateľný s vývojovým trendom žiadostí o posúdenie odkázanosti v pobytových sociálnych službách.

Opatrovateľská služba mesta Nitra je zabezpečovaná verejným poskytovateľom - príspevkovou organizáciou Mesta Nitra – Správa zariadení sociálnych služieb. Počet poskytnutých hodín domácej opatrovateľskej služby rástol aj u neverejných poskytovateľov – Diecézna charita Nitra, Evanjelická cirkev augsburského vierovyznania a Seniorska, n. o.

Podiel mzdových výdavkov na celkových výdavkoch na opatrovateľskú službu je takmer 64 %.

„Z dát EK vyplýva, že **Slovensko má podpriemerné výdavky na dlhodobú starostlivosť**. V roku 2022 boli celkové výdavky na dlhodobú starostlivosť na úrovni 1 % HDP, zatiaľ čo priemer EÚ bol na úrovni 1,7 % HDP. Z dát vyplýva, že Slovensko vynakladalo najmä výdavky na dlhodobú sociálnu starostlivosť.“ ([konceptia-priloha-1-analyza-socialnych-sluzieb-sr-13122024.pdf](#), s. 76)

Vývoj výdavkov Mesta Nitra na dlhodobú starostlivosť			
Výdavky na dlhodobú starostlivosť	2022	2023	2024
priemerné bežné výdavky - zariadenie opatrovateľskej služby	649 924,80 €	701 809,92 €	771 207,36 €
priemerné bežné výdavky - zariadenie pre seniorov	1 330 133,76 €	1 404 343,20 €	1 556 025,12 €
finančný príspevok na prevádzku neverejným poskytovateľom pobytových služieb	62 118,59 €	104 210,86 €	90 915,59 €
Spolu	2 042 177,15 €	2 210 363,98 €	2 418 148,07 €

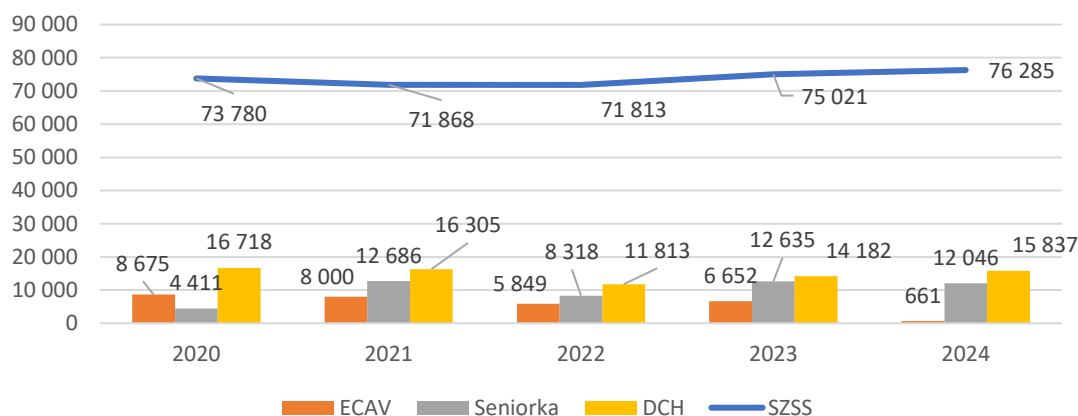
Tab.: Vývoj výdavkov mesta Nitra na dlhodobú starostlivosť **Zdroj:** vlastné spracovanie OSS

Priemerné bežné výdavky Mesta Nitra na dlhodobú starostlivosť v období posledných 3 rokov postupne rastú. Klesla v roku 2024 oproti roku 2023 výška finančného príspevku na prevádzku neverejným poskytovateľom pobytových služieb. Finančný príspevok na prevádzku je poskytovaný pobytovým zariadeniam na každého obyvateľa, ktorý o príspevok požiada.

Opatrovateľská služba je ťažiskovou službou, ktorá ako hlavná služba doplnená o podporné terénne služby (monitorovanie a signalizácia potreby pomoci, sociálna služba v jedálni) **dokáže znížiť tlak na kapacity v pobytových zariadeniach sociálnych služieb** a udržať odkázaných seniorov v domácom prostredí. Zmena životného prostredia pre seniora prináša zhoršovanie jeho fyzických schopností z dôvodu neustálej prítomnosti a spoliehania sa na cudziu pomoc a zároveň je sprievodným javom zhoršovanie psychického stavu z dôvodu ťažko prijímanej zmeny a nového

života v zariadení.

Vývoj počtu financovaných hodín domácej opatrovateľskej služby

Graf: Vývoj počtu financovaných hodín domácej opatrovateľskej služby

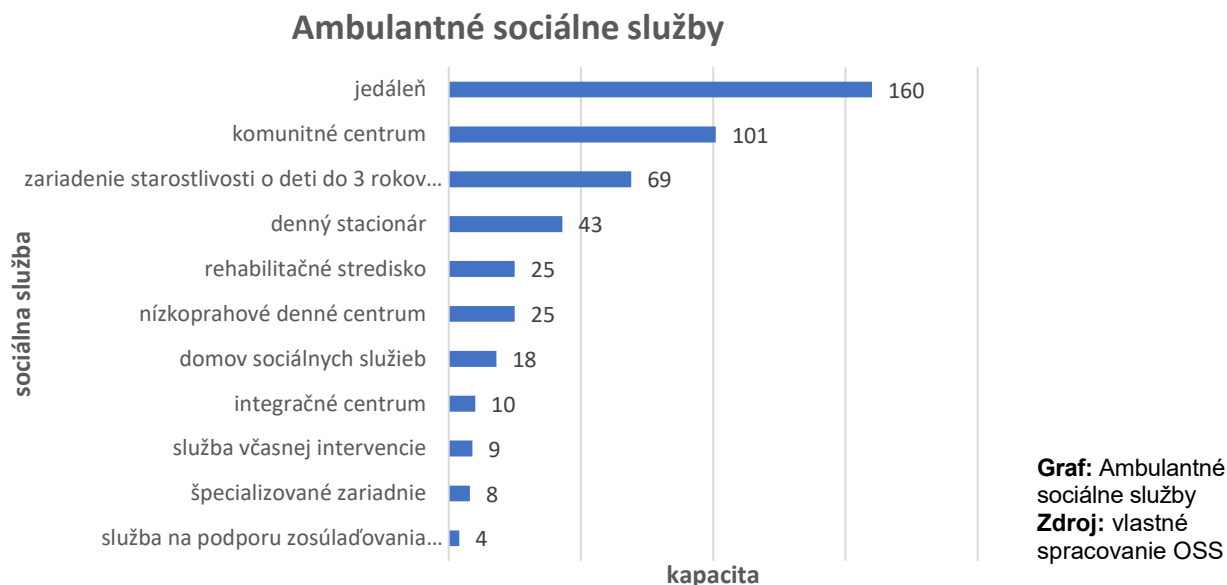
Zdroj: vlastné spracovanie OSS

K najväčším problémom opatrovateľskej služby patrí **náročnosť personálneho zabezpečenia v sociálno-zdravotnej oblasti, najmä opatrovateľskej služby**, mzdové podhodnotenie tiež s dôrazom na opatrovateľov pracujúcich v rámci domácej opatrovateľskej služby.

Budúcou výzvou pre mesto Nitra sú **pripravované legislatívne zmeny v oblasti sociálnych služieb** a bude potrebné zamerať primárne sociálnu pomoc mesta na **starostlivosť o obyvateľov v ich prirodzenom prostredí**. Významnú úlohu tu má zvýšenie flexibility opatrovateľskej služby, inovácie v poskytovaní terénnych služieb a predovšetkým stabilizácia personálu. Zmena spôsobu financovania v sociálnych službách prinesie aj nový pohľad na **neformálnych opatrovateľov**. Nevyhnutnou súčasťou starostlivosti o personálne zdroje (s dôrazom na opatrovateľské profesie) sú **fokusové vzdelávanie, starostlivosť o psychické zdravie zamestnancov, zvyšovanie špecializácie v starostlivosti opatrovateľov** na rôzne skupiny zraniteľných ľudí, tiež starostlivosť o psychické zdravie opatrovateľov, či už formálnych alebo neformálnych, môže priniesť stabilizáciu personálnych zdrojov. Nevyhnutný bude i **tlak na zavádzanie inovácií a nových prístupov v poskytovaní služieb**, ktoré sa prispôbujú potrebám prijímateľov sociálnych služieb nielen časom poskytovania, ale aj napr. úrovňou odbornosti. Podstata inovácií v terénnych sociálnych službách spočíva v rýchlosti a schopnosti prispôbiť sa meniacim sa požiadavkám obyvateľov. **Komunitný prístup** v poskytovaní sociálno-zdravotnej starostlivosti predpokladá lokálne poznatky o problémoch obyvateľov a iniciatívne vyhľadávanie ľudí odkázaných na starostlivosť. Dostávame sa tak k tomu, že je potrebné klásť väčší dôraz na **prevenciu nepriaznivých sociálno-zdravotných situácií**. Po legislatívnych zmenách v posudkovej činnosti bude mať mesto priestor na rozšírený výkon prevencie.

Nezávislosť obyvateľov odkázaných na pomoc inej osoby zvyšuje aj sociálna služba **monitorovania a signalizácie potreby pomoci**, poskytovaná službu verejným poskytovateľom Asociácia samaritánov SR. **Prepravná služba** je zabezpečovaná 2 autami, ktoré sú upravené pre potreby osôb so zdravotným postihnutím. Počet najazdených kilometrov od roku 2020 rástol priemerne ročne o 1 746 km na 16 371 km v roku 2024.

Ambulantné sociálne služby dopĺňajú sieť terénnych služieb prostredníctvom služieb uvedených v grafe nižšie.

Denné stacionáre s kapacitou 43 prijímateľov, za predpokladu zatriktívnenia ponuky služieb a operatívnym prispôsobovaním sa potrebám obyvateľov, môžu predstavovať **nástroj na zvýšenie flexibility ambulantných služieb**. Pozitívnym trendom je postupný nárast počtu hodín poskytnutých v denných stacionároch.

Štruktúru terénnych služieb podporujúcich zotrvanie odkázaných obyvateľov v domácnosti dopĺňa sociálna služba v jedálni. V roku 2023 bol zvýšený počet odobratých obedov oproti roku 2022. Na Baničovej – stravovanie v jedálni o 4 342 obedov, v Olympii o 6 609 obedov. Donáška stravy Baničova + Zobor sa zvýšila o 4 738 obedov.

V nadväznosti na rastúci počet ľudí v poproduktívnom veku problémom naďalej zostáva nízka miera angažovanosti príbuzných v procese starostlivosti o odkázaných a chorých obyvateľov. Aj vzhľadom na reformu financovania sociálnych služieb sa výzvou stáva nové nastavenie samospráv ako subjektov zabezpečujúcich primárne sociálno-zdravotnú prevenciu, služby terénne, flexibilné a prispôsobujúce sa potrebám rôznorodých zraniteľných skupín obyvateľstva v danom období života, ideálne za prepojenia sociálnej a zdravotnej pomoci. Odliv personálu zo sociálno-zdravotných služieb je možné naviazať na personálny potenciál Nitry spočívajúci v koncentrácii ľudí v meste vo vzdelávacích inštitúciách a tiež potenciál plynúci z príchodu cudzincov.

Bývanie

Všetky identifikované problémy a limity, najmä starnutie obyvateľstva, finančná závislosť ľudí v produktívnom veku, nízka miera prevencie chorôb a vysoká chorobnosť obyvateľov je úzko spojená a má vplyv na oblasť bývania. Oblasť bývania v sebe zahŕňa dve nosné témy. Jednou z nich je bytová výstavba a druhou stavebno-technické zdravie bytových domov. V neposlednom rade tiež postavenie a význam subjektov bytovej politiky v území.

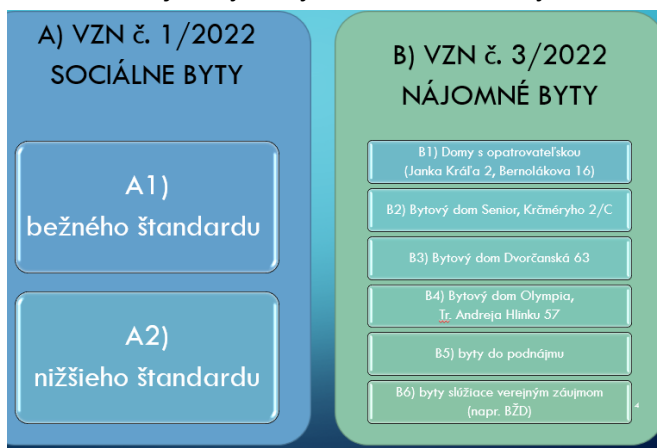
Mesto Nitra je v porovnaní s ostatnými krajskými mestami (vyjmúc hlavné mesto Bratislava a Košice) **mestom s druhým najväčším počtom bytov na Slovensku** (37 536 bytov v roku 2023). V roku 2023 malo najväčší počet bytov mesto Žilina (37 689 bytov). Najvyššia **priemerná cena za kúpu bytu bola v roku 2023** v meste Trnava (2 554 €/m²), za ňou nasleduje Žilina (2 233 €/m²) a tretia je Nitra (2 205 €/m²).

Podľa dokumentu *Národná koncepcia prevencie a ukončovania bezdomovstva skupinou ohrozenou stratou bývania sú všetky domácnosti*, ktoré vynakladajú **na bývanie viac ako 40 % príjmov**, pričom pri nízkopříjmových domácnostiach to môže byť aj menej ako 40 %. Celoslovenský ukazovateľ výdavkov súkromných domácností na bývanie, vodu, elektrinu, plyn

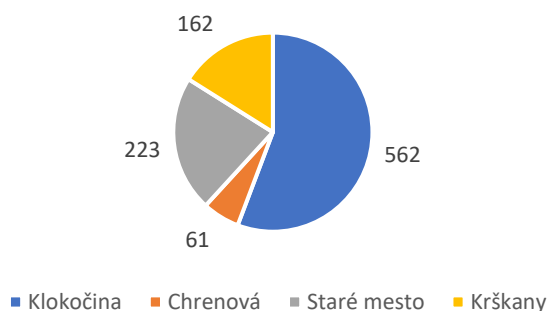
a palivá rástol od roku 2021 z 20,1 % na 22,2 % v roku 2022 a na 23 % v roku 2023. Lokálne rizikové skupiny ohrozené stratou bývania boli identifikované ako jednoosobové domácnosti, jednorodičovské domácnosti, ktoré zachytáva až **system krízovej intervencie** a následná rekonvalescencia do samostatného bývania je dlhodobá. Aj v tejto oblasti nám chýbajú preventívne opatrenia a nástroje pre zachytávanie rizikových indikátorov a riešenie pre oblasť straty bývania pred vznikom ohrozenia a potrebou krízovej intervencie. Známý je celoeurópsky trend podpory a snáh o rast verejného nájomného bytového sektora. V meste Nitra je relatívne vysoký podiel verejných nájomných bytov v porovnaní s ostatnými mestami, čo bolo spôsobené intenzívnym využívaním štátneho dotačného mechanizmu zameraného na spolufinancovanie výstavby nájomných bytov.

Mesto Nitra rozlišuje bytový fond, ktorý má vo vlastníctve, na **nájomné (420 bytových jednotiek) a sociálne byty (588 bytových jednotiek)** a tomu boli prispôsobené aj lokálne právne normy. Hlavný rozdiel medzi so sociálnymi a nájomnými bytmi spočíva v tom, že sociálne byty sú byty postavené s finančnou podporou štátu – zo zdrojov úveru Štátneho fondu rozvoja bývania a z dotácie Ministerstva dopravy a výstavby SR.

Podmienky prideľovania sociálnych bytov postavených s podporou štátu bežného a nižšieho štandardu upravuje Všeobecne záväzné nariadenie 1/2022 o sociálnych bytoch. Podmienky prideľovania nájomných bytov vo vlastníctve mesta upravuje Všeobecne záväzné nariadenie 3/2022 o nájomných bytoch. Súčasťou bytového fondu je 10 bezbariérových bytov.

Počet mestských bytov podľa mestských častí

Graf: VZN Sociálne a nájomné byty mesto Nitra

Zdroj: Vlastné spracovanie OSS

Výkon činností ekonomicko-právnych a technických súvisiacich s výkonom správy hnuteľného a nehnuteľného majetku osobitne špecifikovaného v mandátnej zmluve, t. j. byty a nebytové priestory v bytových domoch a rodinných domoch a hnuteľný majetok v nich umiestnený, zabezpečuje spoločnosť Službyt Nitra, s. r. o., Janka Kráľa 2, Nitra.

Bývanie osôb odkázaných na poskytovanie opatrovateľskej služby poskytujú byty v dvoch domoch osobitného určenia – domy opatrovateľskej služby (Janka Kráľa 2 a Bernolákova 16). Vzhľadom na veľký rozsah kapacity, spolu 124 nájomných bytov pre cieľovú skupinu seniori a osoby so zdravotným postihnutím nad 50 rokov veku, sú tieto nájomné byty podpornou formou na riešenie zvýšeného dopytu po pobytových sociálnych službách.

V súčasnosti **nie je využitý potenciál bytových domov s ohľadom na intenzitu starostlivosti**, ktorá nájomníkom môže byť poskytovaná. Publikácia „[Druhý prieskum Európskej únie týkajúci sa menšín a diskriminácie: Rómovia – vybrané výsledky](#) | [European Union Agency for Fundamental Rights \(europa.eu\)](#)“ uvádza, že poskytovanie dostupného, primeraného a sociálneho bývania je v prvom rade zodpovednosťou národných regionálnych politík. Zároveň za **klúčový ukazovateľ kvality bývania považuje dostupnosť dostatočného osobného priestoru v obydlí**.

V lokalitách Orechov Dvor, Dražovce, Mlynárce bolo v roku 2023 v rámci vlastného sčítania realizovaného Odborom sociálnych služieb Mestského úradu v Nitre sčítaných **564 obyvateľov**

marginalizovaných rómskych komunít (ďalej len MRK). Spoločným ukazovateľom v demografickej štruktúre sčítaných obyvateľov je **mierne vyšší počet žien ako mužov** vo všetkých lokalitách. Najvyšší podiel obyvateľov MRK bol zistený v lokalite Orechov Dvor, ktorá je zároveň aj **segregovanou lokalitou** z hľadiska územno-technického začlenenia v prostredí. K lokalitám, v ktorých bývajú obyvatelia MRK patrí aj Borová ulica. V lokalite Orechov Dvor bývajú obyvatelia v mestských nájomných bytoch a v lokalitách Dražovce a Mlynárce prevažuje vlastnícky vzťah k domom. Lepšia úroveň kvality bývania sa javí v nájomných mestských bytoch. Horšie podmienky bývania uviedli obyvatelia lokality Dražovce.

Mesto Nitra má významný vplyv na podmienky bývania obyvateľov z radov zraniteľných skupín obyvateľov žijúcich v mestských nájomných bytoch Orechov dvor. Ide najmä o zvyšovanie hygienických návykov obyvateľov a ich zdravotného povedomia, zdôrazňovanie dôležitosti a podpora vzdelávania, pomoc pri spravovaní odpadového hospodárstva. Pri identifikovaní **limitov zraniteľných skupín** obyvateľov z dôvodu príslušnosti k MRK boli pomenované **demografické problémy MRK**. K nim patria nízky vek dožitia a prevládajúca veková kategória od 6 do 14 rokov. V oblasti vzdelávania sú problémom **nízke až žiadne vzdelanie**, ku ktorému nie je podpora zo strany rodiny. Z toho vyplýva aj **nízka miera zamestnatelnosti**, ktorú ovplyvňuje aj rasová diskriminácia, ale aj nízke až žiadne pracovné návyky. Pre zvýšenie zamestnanosti môže byť riešením **zriadenie sociálneho podniku**.

Zraniteľné skupiny sú nadmerne **závislé od nájomného bývania ponúkaného mestom**, chýba im základné environmentálne povedomie a ich bývanie sa vyznačuje **vysokou hustotou obývanosti** bytov. S tým je spojený aj **nízky hygienický štandard bývania**.

Výzvou sa pre oblasť bývania poskytovaného samosprávou stávajú princípy modelov Housing First a Housing Led. Príklady dobrej praxe poukazujú na pozitívne vplyvy tých foriem bývania, ktoré v sebe zahŕňali všestrannú podporu a sprevádzanie nájomníkov v procese smerujúcom k získaniu autonómneho bývania. Tieto princípy sú vhodné pre ľudí z rôznych zraniteľných skupín.

Identifikované potenciály, výzvy, limity a problémy vonkajšieho prostredia

Mesto Nitra je krajským mestom, ktoré tvorí **uzol sociálno-zdravotnej starostlivosti so strategickým potenciálom** pre rozvoj. V meste Nitra je poskytovaná široká škála sociálnej a zdravotnej starostlivosti rôznych druhov a foriem s pokrytím rôznych cieľových skupín.

Významnosť strediska podčiarkuje **prítomnosť vzdelávacích inštitúcií** (Stredná zdravotnícka škola, Fakulta sociálnych vied a zdravotníctva UKF v Nitre), ktoré pripravujú odborníkov a odborníčky pre sféru sociálnych, poradenských, výchovných a zdravotných služieb.

Sú sociálne služby, ktoré v meste dlhodobo poskytujú výlučne neverejní poskytovatelia. Ide o **pozitívny príklad spolupráce samosprávy s tretím sektorom**, ktorý má v Nitre tradíciu a príklady dobrej praxe, a ktorý zabezpečuje sociálno-zdravotnú starostlivosť o obyvateľov mesta. Súčasťou tejto spolupráce je zároveň **dotačná politika mesta** v sociálnej oblasti, ktorá podporuje a zároveň udáva ciele podpory poskytované neziskovým sektorom. **Obyvateľstvo Slovenska bude starnúť najintenzívnejšie zo všetkých krajín Európskej únie**, také sú prognózy Eurostatu. Hovoríme o trende intenzívneho starnutia. Odborníci hovoria, že v roku 2080 bude Slovensko na čele rebríčka, čo sa týka ukazovateľa ekonomickej závislosti starších osôb (pomer medzi počtom obyvateľov nad 65 rokov a ekonomicky aktívnym obyvateľstvom). Slovensko patrí medzi **krajiny s vyššou mierou úmrtnosti**. Vzhľadom na významný potenciál pre zlepšovanie úmrtnostných pomerov sa očakáva, že dlhodobý trend znižovania celkovej úmrtnosti bude pokračovať aj v najbližších desaťročiach. Mierne by sa mala znižovať aj „nadúmrtnosť“ mužov.

Populačný vývoj má priamy vplyv na vývoj počtu, prírastku, štruktúry a rozmiestnenia obyvateľstva. Zmeny nastanú vo všetkých demografických štruktúrach obyvateľstva, najvýraznejšie zmeny sa očakávajú vo vekovej štruktúre obyvateľstva. Všetky tieto zmeny a pohyb budú mať významný dopad na spoločenský a ekonomický vývoj. Vývoj v rokoch 2021 až

2023 ukazuje **pokles počtu obyvateľov Nitry**, klesanie je zaznamenané u mužov i žien, pričom platí prevaha žien. Priemerný vek obyvateľov mierne rastie, ako aj index starnutia.

Počet obyvateľov mesta Nitra				
Ukazovateľ	ROK			
	2021	2022	2023	2024
Počet obyvateľov k 31. 12. spolu	78 489	77 610	76 951	76 499
Počet obyvateľov – muži	37 498	37 080	36 709	36 472
Počet obyvateľov – ženy	40 991	40 530	40 242	40 027

Tab.: Počet obyvateľov podľa rokov a pohlavia

Zdroj:
datacube.statistics.sk

Vekové zloženie obyvateľstva mesta Nitra podľa ekonomických vekových skupín v %				
Ukazovateľ:	2021	2022	2023	2024
Podiel osôb v predproduktívnom veku	14,10	14,19	14,17	14,06
Podiel osôb v produktívnom veku	64,00	64,64	65,38	66,01
Podiel osôb v poproduktívnom veku	21,94	21,19	20,43	19,89
Mediánový vek obyvateľstva (roky)	43,59	44,10	44,60	45,10

Tab.: Vekové zloženie obyvateľstva mesta Nitra k 31. 12. podľa ekonomických vekových skupín v %

Zdroj:
datacube.statistics.sk

Jedným z dominantných znakov nového modelu sobášnosti na Slovensku je odkladanie prvých sobášov, čo sa okrem samotnej intenzity prejavuje aj na hodnotách priemerného veku pri prvom sobáši. Jeho hodnoty u slobodných mužov už dosiahli v roku 2023 úroveň 36,52 rokov a u slobodných žien prekročili úroveň 33,41 rokov.

Priemerný vek snúbencov pri uzatváraní manželstiev v okrese Nitra			
Ukazovateľ - priemerný vek snúbencov	2021	2022	2023
Muži	35,8	35,92	36,52
Ženy	32,92	33,35	33,41

Tab.: Priemerný vek snúbencov pri uzatváraní manželstiev v okrese Nitra

Zdroj:
datacube.statistics.sk

Vývoj rozvodovosti na Slovensku až do roku 2006 – počet rozvodov, ako aj intenzita rozvodovosti, viac-menej kontinuálne rástli. Už v polovici 90. rokov sa ročne rozvádzalo približne 9-tisíc manželstiev. Nepriaznivý vývoj pokračoval a vyvrcholil v rokoch 2006 – 2010, keď ročne zanikalo právnu cestou viac ako 12-tisíc manželstiev a intenzita rozvodovosti dosahovala viac ako 40 %. Počet rozvodov klesol z počtu 172 v roku 2021 na počet 150 rozvodov v roku 2023.

Podľa údajov organizácie Jeden rodič, n. o., z 1,4 mil. domácností Slovenskej republiky je 25 % jednorodičovských. Počet neúplných rodín so závislými deťmi je oproti roku 1961 šesťnásobný. 85,5 % jednorodičovských domácností tvoria osamelé matky, 64 % z nich je s 1 dieťaťom, 27 % žije s 2 deťmi a 9 % s 3 a viac deťmi. Z hľadiska územného Jeden rodič, n. o., uvádza, že najviac jednorodičovských domácností je v južných okresoch. Neúplné rodiny majú o 35 % nižší príjem oproti ostatným rodinám.

Priemerný počet maloletých detí v rozvedených manželstvách v okrese Nitra bol v rokoch 2021 a 2022 1,5 maloletých detí a v roku 2023 1,5 maloletého dieťaťa. (Zdroj: datacube.statistics.sk)
V rámci inovácie označovania ľudí spadajúcich do siete sociálno-zdravotnej pomoci je vhodné používať **nové pomenovanie ľudí – obyvateľov, ktorí sú zraniteľní z rôznych dôvodov. Ich zraniteľnosť pritom vyplýva z ich vysokého veku, nepriaznivého zdravotného stavu či postihnutia, prislúšnosti k národnosti a pod.** (ľudia so zdravotným postihnutím, mládež a deti, seniori, ľudia bez domova, Rómovia, migranti dobrovoľní i nedobrovoľní, obe domáceho násillia a obyvatelia s duševnými problémami). **Začlenenie človeka do určitej skupiny ho od počiatku práce s ním stigmatizuje. Používanie všeobecného pojmu „zraniteľný človek“ ponecháva otvorenú cestu pre budúci vývoj a nové formy zraniteľnosti.**

SWOT analýza

SILNÉ STRÁNKY	Body	Váhy	Body x váhy
Poskytované SOSL pokrývajú široké spektrum cieľových skupín	5	0,15	0,75
Koncepcný prístup k riadeniu sociálnej oblasti	5	0,15	0,75
Tradícia spolupráce s MVO	4	0,05	0,2
Finančná podpora MVO z rozpočtu mesta	5	0,15	0,75
Schválená dotačná schéma	4	0,05	0,2
Podpora dobrovoľníctva	3	0,00	0
Hospicová starostlivosť poskytovaná na území mesta	5	0,10	0,5
Vlastníctvo mesta dvoch budov polikliník a jednej budovy zubnej polikliniky	3	0,15	0,45
Podpora zdravia na školách v meste	3	0,05	0,15
Vysoký podiel nájomného bytového fondu mesta sa zavádzanie prvkov Housing first a Housing Led	5	0,15	0,75
Aktívne opatrenia trhu práce (ÚPSVaR)	2	0,00	0
SPOLU	-	1,00	4,5
SLABÉ STRÁNKY	Body	Váhy	Body x váhy
Vysoký počet obyvateľov odkázaných na pobytové sociálne služby	5	0,25	1,25
Nízka flexibilita a dostupnosť sociálnej pomoci v terénnych soc. službách	5	0,25	1,25
Nestabilné personálne zdroje	5	0,05	0,25
Prítomnosť segregovanej lokality	3	0,10	0,3
Nízka previazanosť sociálneho a zdravotného systému, slabá medzisektorová a medziodborová spolupráca	4	0,15	0,6
Chýbajúci mobilný hospic pre dospelých a detský pobytový hospic v meste	4	0,05	0,2
Investičný a modernizačný dlh mestských polikliník, mestských zariadení sociálnych služieb a v nájomnom bývaní	5	0,15	0,75
SPOLU	-	1,00	4,6
PRÍLEŽITOSTI	Body	Váhy	Body x váhy
Uzol / pól / centrum sociálno-zdravotnej starostlivosti	5	0,15	0,75
Zavádzanie inovatívnych sociálno-zdravotných služieb na komunit. princípe	5	0,15	0,75
Prítomnosť FSVaZ UKF	2	0,00	0
Podpora neformálnych opatrovateľov	4	0,15	0,6
Fokusové vzdelávanie	3	0,05	0,15
Angažovanosť orgánov samosprávy (komisie, Rada seniorov)	3	0,10	0,3
Založenie nájomnej bytovej agentúry	3	0,05	0,15
Založenie sociálneho podniku	3	0,05	0,15
Rozhodovanie založené na exaktných výsledkoch mapovania potrieb	5	0,10	0,5
Osveta a scitlivovanie verejnosti v zdravotnej a sociálnej oblasti	5	0,15	0,75
Dobrovoľnícky potenciál	2	0,05	0,1
SPOLU	-	1,00	4,2
OHROZENIA	Body	Váhy	Body x váhy
Starnutie obyvateľstva a zhoršovanie úrovne duševného zdravia obyvateľov	5	0,20	1
Ohrozenie chudobou a rastúci počet ľudí ohrozených stratou bývania	4	0,10	0,4
Nízky podiel výdavkov do sociálnej oblasti z verejných zdrojov	5	0,10	0,5
Nízka podpora verejnosti pri riešení špecifických potrieb a služieb určitých cieľových skupín	3	0,00	0
Nízka miera zapojenosti verejnosti a majority na správe vecí verejných	3	0,00	0
Odchod zdravotníckeho personálu a zamestnancov v sociálnych službách z dôvodu nízkeho finančného ohodnotenia	4	0,10	0,4
Zvýšená koncentrácia MRK v jednotlivých mestských častiach mesta (Dolné Krškany, Horné Krškany, Mlynárce, Borová)	3	0,10	0,3
Nedostatok zdravotníckeho personálu – odborných lekárov špecialistov	4	0,05	0,2

Narastajúci investičný a modernizačný dlh v mestských zdravotníckych zariadeniach, v zariadeniach sociálnych služieb a v nájomnom bývaní	4	0,15	0,6
Plnenie strategických dokumentov závislé od pridelenia financií na rozpočtový rok zo strany mestského zastupiteľstva	4	0,15	0,6
Veľká vzdialenosť v dostupnosti k lekánskym službám z okrajových MČ	3	0,00	0
Nedostatok výkonu detencie	3	0,05	0,15
SPOLU	-	1,00	4,15

Silné stránky - slabé stránky =

4,5 - 4,6 = -0,1

Príležitosti - Ohrozenia =

4,2 - 4,15 = 0,05

Výsledný vektor = (- 0,1 ; 0,05)

Výstupom SWOT analýzy je stratégia spojenectva. Napriek prevahe slabých stránok nad silnými nachádza sa sociálno-zdravotná oblasť v atraktívnom prostredí. Pre využitie príležitostí je potrebné postupne posilňovať svoju pozíciu a odstraňovať nedostatky za účelom zväčšenia sily samosprávy a podieľať sa na príležitostiach so spoľahlivým spojencom.

Benchmarking

Bratislava má najlepšiu dostupnosť zdravotnej starostlivosti vzhľadom na koncentráciu nemocníc, špecializovaných kliník a moderných technologických zariadení. Je to centrum zdravotnej starostlivosti v krajine s veľkým počtom nemocníc a špecialistov. Košice ako druhé najväčšie mesto ponúka kvalitné zdravotné služby, a to najmä v oblasti špecializovaných nemocníc a kliník. Vzhľadom na veľkosť mesta sa tu tiež nachádzajú viaceré nemocnice a zdravotnícke zariadenia. Nitra patrí do skupiny miest spolu s mestami Prešov, Trnava a Trenčín, ktoré majú dobrú dostupnosť zdravotnej starostlivosti, avšak počet špecializovaných zariadení a technológie nemusia byť na úrovni Bratislavy či Košíc. Očakáva sa tu zlepšenie dostupnosti v rámci regionálneho plánovania. Skupina miest Žilina, Zvolen a Martin sú mestá, ktoré poskytujú dobrú úroveň základnej zdravotnej starostlivosti, ale nie vždy majú dostatok špecializovaných nemocníc alebo kliník, čo môže spôsobiť nutnosť presunu pacientov do väčších miest.

Koncepcia reformy financovania sociálnych služieb v Prílohe 1 (s. 125) porovnáva ceny služieb poskytovaných v zariadení pre seniorov podľa miesta poskytovania – kraja. Porovnanie poukázalo na rozdiely, podľa ktorých najvyššie výdavky na sociálnu službu (vrátane výdavkov na mzdy a tovary a služby) v zariadení pre seniorov sú v Bratislavskom kraji (1 713 eur) a **najnižšie v Nitrianskom kraji** (1 234 eur), čo predstavuje rozdiel až 479 eur. Pri mzdách je tento rozdiel 185 eur. Koncepcia ďalej poukazuje na skutočnosť, že z hľadiska pomeru podielu výdavkov na mzdy na celkových výdavkoch sú však výdavky na mzdy veľmi rozdielne. Pohybujú sa od 63 % v Bratislavskom kraji až po vysokých **73 % v Nitrianskom kraji**.

Každé krajské mesto na Slovensku má svoje silné stránky a slabiny, ktoré ovplyvňujú kvalitu bývania. Bratislava ponúka najlepšie pracovné príležitosti, ale aj najvyššie náklady na život. Košice sú ekonomicky silné, ale stále cenovo dostupnejšie. Menšie mestá ako Žilina, Nitra, Trenčín a Prešov ponúkajú **cenovo výhodné bývanie a kvalitný život** s lepším prístupom k prírode.

Motiváciou sú predovšetkým príklady dobrej praxe z Českej republiky, v ktorej Ministerstvo práce a sociálnych vecí ČR prevzalo záštitu nad Cenou inovácií v sociálnych službách a výstupom je Katalóg inovácií v sociálnych službách. Inšpiráciou sú predovšetkým rôzne formy inovácií v prepájaní zdravotnej starostlivosti so sociálnou, zavádzanie technológií do starostlivosti a rozvoja personálnych zdrojov.

Hlavné limity a problémy

Príčiny	Nízka miera angažovanosti/zapojenia príbuzných v starostlivosti o odkázaného príbuzného najmä z dôvodu finančnej zadlženosti a pracovnej vyťaženia ľudí v produktívnom veku
	Zastaralé prístupy v tradičnej sociálno-zdravotnej starostlivosti
	Nízka atraktivita hodnotovo orientovaných projektov
	Starnutie obyvateľstva a rastúci podiel obyvateľov v poproduktívnom veku
	Nezazmluvnenie lôžok v pobytových zariadeniach zdravotnou poisťovňou (dlhodobá starostlivosť o seniorov)
	Nedostupné a málo rozvinuté sociálne služby v obciach
	Nedostatočné prepojenie sociálno-zdravotných služieb
	Nízka miera prevencie zdravotnej starostlivosti
	Nestabilita a dlhodobé mzdové podhodnotenie personálu v sociálno-zdravotnej oblasti s dôrazom na opatrovateľov
	Neatraktivnosť práce v sociálnej a zdravotnej starostlivosti
Problém	Limity v zdravotnej starostlivosti a sociálnej starostlivosti o obyvateľov
Dôsledky	Nepostačujúce lôžka na oddeleniach dlhodobo chorých
	Lôžka v pobytových zariadeniach sociálnych služieb supľujú služby oddelení dlhodobo chorých
	Vysoká závislosť obyvateľov od pobytových služieb
	Dlhá čakacia doba do pobytových služieb
	Málo rozvinuté terénne a komunitné sociálne služby
	Nízka flexibilita a obmedzená dostupnosť opatrovateľskej služby
	Rezortný prístup v sociálno-zdravotnej pomoci obyvateľom
	Odliv zdravotníckeho personálu zo sociálnych služieb
	Chýbajúca špecializovaná zdravotná a paliatívna starostlivosť
	Rastúca chorobnosť obyvateľov

Príčiny	Nedostatok podporných služieb pre zraniteľné skupiny obyvateľov
	Zhoršujúce psychické zdravie u detí a mladých ľudí
	Popieranie psychickej nerovnováhy a rastúci tlak na výkon detí
	Osamelosť a sociálna izolácia obyvateľov
	Nedostatočná sieť odborníkov na duševné zdravie
	Nadmerná psychická záťaž rodičov detí so zdravotným postihnutím, aj zamestnancov v sociálnych službách
	Absencia výkonu zdravotnej starostlivosti v teréne
	Rastúci počet obyvateľov ohrozených stratou bývania
	Ekonomická náročnosť dostupného bývania
	Chýbajúce možnosti bývania podporujúce autonómiu nájomníkov
	Obmedzené zdroje financovania a odkázanosť na dofinancovanie zo samosprávy sociálno-zdravotnej starostlivosti
	Nedostatok pracovných príležitostí a možností vzdelávania pre zraniteľné skupiny obyvateľov
	Odmietanie zraniteľných ľudí spoločnosťou
Problém	Sociálno-ekonomická zraniteľnosť a chudoba
Dôsledky	Rizikové správanie, šikana a kyberšikana u detí a mládeže
	Rastúci dopyt po službách krízovej intervencie
	Nedostatok nadrezortnej spolupráce (zdravotníctvo, sociálne veci a školstvo)
	Nedostatok inkluzivity pri tvorbe stratégií
	Nárast sociálno-patologických javov naprieč spoločnosťou
	Dlhodobé zotrvávanie obyvateľov v pobytových službách
	Cyklická závislosť ľudí ohrozených chudobou od sociálnej pomoci
	Rastúca nezamestnanosť zraniteľných skupín obyvateľov

Ako to vidia obyvatelia mesta – názory a postoje obyvateľov mesta k problematike zdravotnej starostlivosti a sociálnej starostlivosti

Počas dotazníkového prieskumu k príprave dokumentu PHRSR (10-12/2024) sa niektoré otázky priamo alebo nepriamo týkali zdravotno-sociálnej oblasti. Uvádzame ich stručné vyhodnotenie podľa hodnotiacej správy. Ukázalo sa, že respondenti vnímajú súčasnú **úroveň poskytovanej sociálnej pomoci a sociálnej starostlivosti** ako priemernú. Získané hodnotenie 3,11 hviezdíček (pri škále od 1 do 5 hviezdíček) vyjadruje miernu spokojnosť a naznačuje, že existuje priestor na jej zlepšenie.

Celkové hodnotenie úrovne **poskytovanej zdravotnej starostlivosti** v Nitre (získaných 2,82 hviezdíček) a **celkovej starostlivosti mesta Nitra o svojich obyvateľov** (získaných 2,97 hviezdíček) naznačuje miernu nespokojnosť obyvateľov.

Vyhodnotenie otázky
"Ako sa mesto Nitra
stará o svojich
obyvateľov"

★★★★★ 2,97

VÝSLEDKY
DOTAZNÍKA

Vyhodnotenie otázky
úrovne poskytovania
zdravotnej starostlivosti
v Nitre

★★★★★ 2,82

Obr.: Dotazníkový prieskum
k dokumentu PHRSR

Zdroj: vlastné spracovanie OKaP
(J. Janíková, 2025)

OBLASŤ BEZPEČNOSŤ

Analýza stavu pre rozvojovú oblasť bezpečnosť v meste Nitra

Analytické východiská

Bezpečnosť je jedným zo základných predpokladov rozvoja spoločnosti a predstavuje kritický faktor kvality života obyvateľov, kvality podnikateľského prostredia či rozvoja cestovného ruchu, a teda kritický faktor regionálneho rozvoja.

Súčasná legislatíva prisudzuje mestu Nitra významné kompetencie a povinnosti v oblasti bezpečnosti, najmä s ohľadom na prevenciu. V zákone č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov je okrem taxatívne vymenovaných povinností, ktoré by mali plniť samosprávne orgány vo vzťahu k bezpečnosti občanov a ochrane majetku, zakotvená aj preventívna funkcia obce. Zákon č. 583/2008 Z. z. o prevencii kriminality a inej protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov ustanovuje pôsobnosť orgánov verejnej moci v oblasti prevencie kriminality a inej protispoločenskej činnosti. Vymedzuje štruktúry orgánov verejnej moci v oblasti prevencie kriminality, ako aj ustanovenie ich pôsobnosti. Ide o štátne orgány, najmä ústredné a miestne orgány štátnej správy, obce a vyššie územné celky (samosprávne kraje).

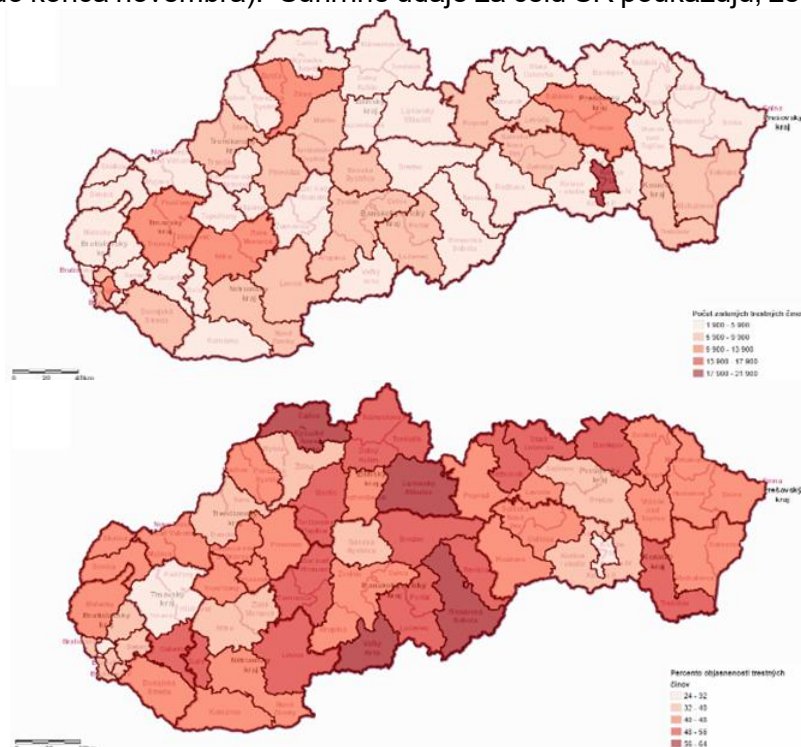
Štátna polícia

V meste Nitra sa nachádza Krajské riaditeľstvo PZ v Nitre na Pieskovej ulici 32, 949 01 Nitra, a Obvodné riaditeľstvo PZ v Nitre na ulici Nábrežie Mládeže 1, 950 08 Nitra.

Pod územnú pôsobnosť Obvodné oddelenie PZ Nitra-západ, Štúrova 72, patria: Čermáň, Diely, Dolné Krškany, Horné Krškany, Kalvária, Klokočina, Kynek, Lukov Dvor, Mlynárce, Párovské Háje a Staré Mesto.

Pod územnú pôsobnosť Obvodné oddelenie PZ Nitra-východ, Nábrežie Mládeže 1, patria: Dražovce, Chrenová, Janíkovce, Zobor, Čeladice, Dolné Obdokovce, Host'ová, Jelenec, Kolíňany, Nitrianske Hrnčiarovce, Pohranice, Štitáre a Žirany.

Štatistiky kriminality publikované PZ SR obsahujú údaje za roky 2016, 2017, 2022, 2023 a 2024 (do konca novembra). Súhrnné údaje za celú SR poukazujú, že OR PZ Nitra (okresy Nitra a Zlaté Moravce) s 12 808 trestnými činmi **patrí k oblastiam so zvýšenou mierou kriminality**, ide celovo o 4 % evidovaných trestných činov v SR.

Objasnenosť trestných činov je na úrovni 36 %, teda **o 5 % nižšia** ako celoslovenský priemer (41 %).

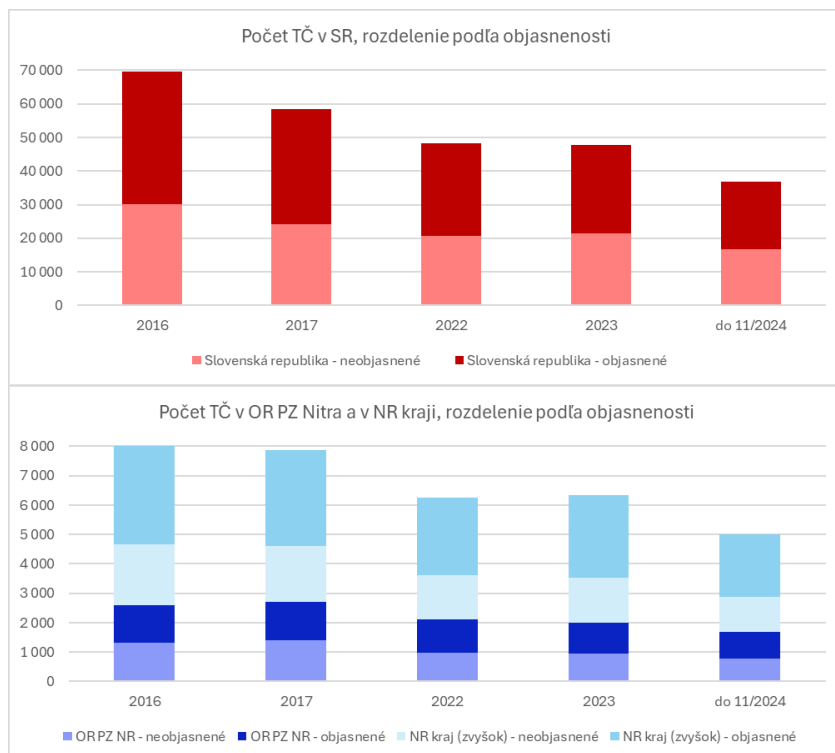
Obr.: Počet zistených trestných činov za obdobie 01/2016 – 11/2024 (bez 01/2018 – 12/2021)

Zdroj: portal.minv.sk

Obr.: Percento objasnenosti trestných činov za obdobie 01/2016 – 11/2024 (bez 01/2018 – 12/2021),

Zdroj: portal.minv.sk

Počet evidovaných trestných činov na SR vykazuje pokles (porovnanie 2016 – 2017, vs. 2022 – 2023), rovnaký trend je pozorovateľný aj v Nitrianskom kraji a v samotnom OR PZ Nitra. Napriek nárastu obyvateľstva v uplynulých rokoch, najmä o cudzincov, štatistiky nevykazujú rast kriminality.

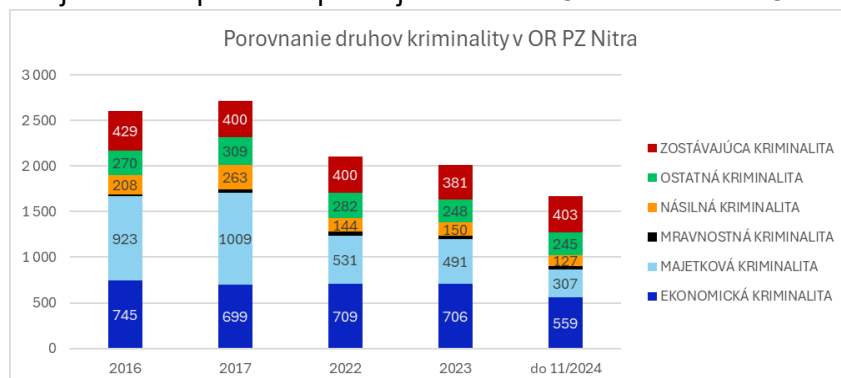

Súhrnne za sledované obdobie prevládala ekonomická a majetková trestná činnosť (presný zoznam trestných činov je uvedený nižšie v texte). V priebehu času môžeme sledovať najmä pokles v tejto oblasti, ako aj mierny pokles, pokiaľ ide o násilnú trestnú činnosť. Ostatná/zostávajúca kriminalita si zachováva dlhodobu rovnakú hodnotu v sledovanom období.

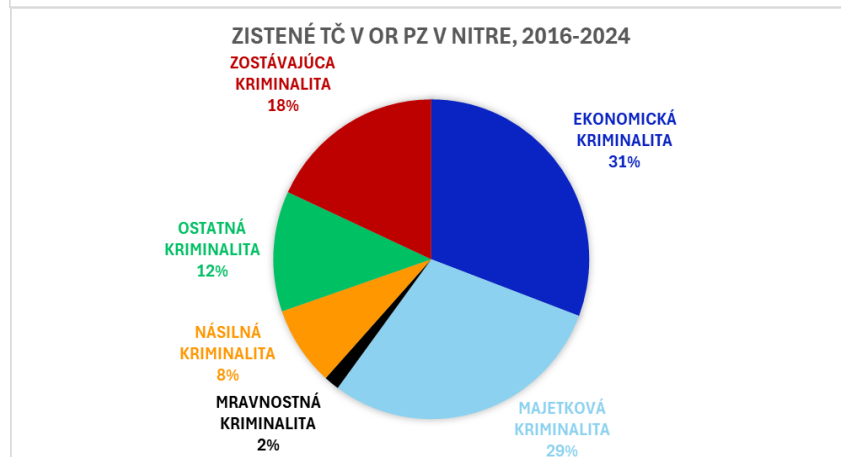
Graf: Počet TČ v SR, rozdelenie podľa objasnenosti,
Zdroj údajov: portal.minv.sk

Graf: Počet TČ v OR PZ Nitra a v NR kraji, rozdelenie podľa objasnenosti,
Zdroj údajov: portal.minv.sk

Najväčšiu úspešnosť pri objasňovaní TČ zaznamenal OR PZ Nitra pri zostávajúcej (75 %), ostatnej (66 %) a násilnej kriminalite (65 %). Najmenšie úspechy sa týkajú majetkovej (39 %) a ekonomickej kriminality (40 %).

Graf: Počet zistených trestných činov za obdobie 01/2016 – 11/2024 (bez 01/2018 – 12/2021), rozdelenie podľa druhu kriminality, **Zdroj údajov:** portal.minv.sk

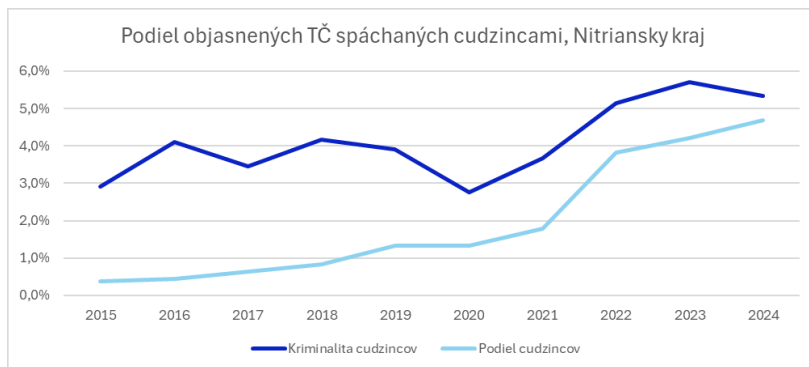
Graf: Pomer zistených TČ podľa druhov kriminality v OR PZ Nitra,
Zdroj údajov: portal.minv.sk

Cudzinci v Nitrianskom kraji

Podľa štatistík kriminality PZ SR cudzinci v Nitrianskom kraji páchajú 3 – 6% všetkých objasnených trestných činov. Rast kriminality cudzincov je nižší ako rast podielu cudzincov na celkovom obyvateľstve. V absolútnych číslach je viditeľné, že nárast z 2 500 cudzincov na viac ako 30-tisíc sa prejavil aj na podiele páchatel'ov objasnených TČ, zároveň ale treba dodať, že

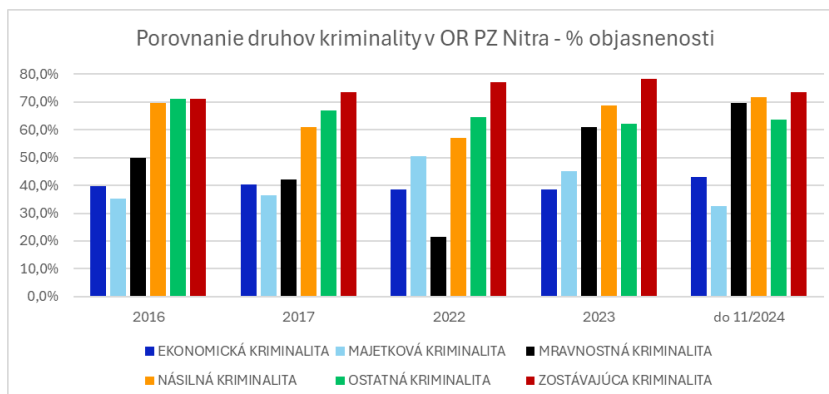
celkový počet trestných činov má neustále klesajúcu tendenciu (teda celkovo je kriminalita nižšia napriek rastu obyvateľstva).

Graf: Podiel objasnených TČ spáchaných cudzincami, podiel cudzincov na obyvateľstva - Nitriansky kraj,
Zdroj údajov: PZ SR a štatistický úrad

V priloženej tabuľke je možné pozrieť si podiel jednotlivých TČ, ako aj úspešnosť pri ich

objasňovaní. Najpočetnejším trestným činom v OR PZ Nitra je skrátenie dane/daňový podvod, nasledovaný krádežami, zanedbaním povinnej výživy a ohrozením pod vplyvom návykovej látky. Tieto štyri tvoria 37 % evidovaných činov.

Graf. Percento objasnenosti zistených TČ podľa druhov kriminality v OR PZ Nitra,
Zdroj údajov: portal.minv.sk

Dopravné nehody

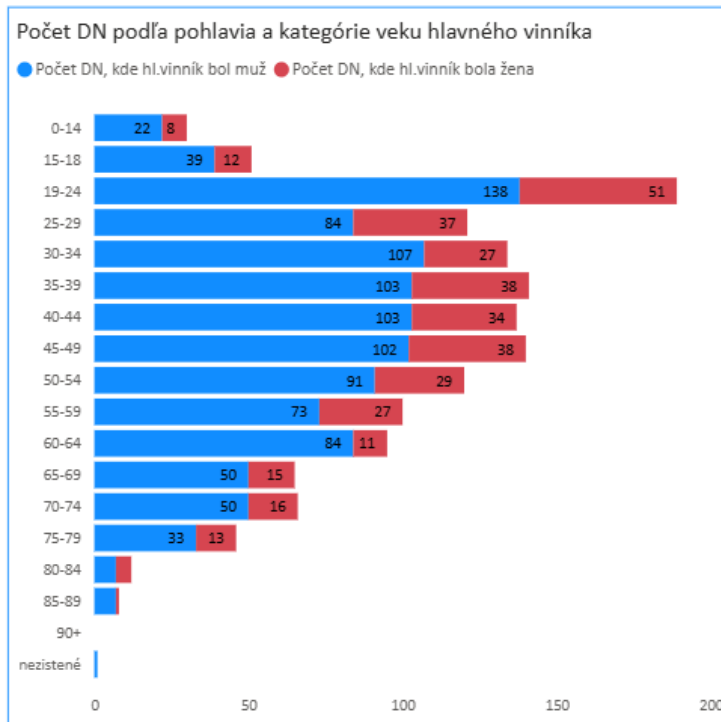
V interaktívnej aplikácii zverejnenej na stránke Ministerstva vnútra je možné sledovať dopravnú nehodovosť za roky 2023 – 2025 v jednotlivých okresoch Slovenska. Nehody sú členené podľa miesta nehody – v obci/mimo obec.

V sledovanom období je okres Nitra **najnehodovejším** okresom na Slovensku, Nitriansky kraj je 4. najnehodovejší.

Rovnako je okres Nitra **najnehodovejším** pri čiastkovom pohľade na dopravné nehody v obci/mimo obce.

Obr.: Počet dopravných nehôd v Nitrianskom kraji podľa vekových skupín.

Zdroj údajov: Ministerstvo vnútra, 15.3.2025

V obciach okresu Nitra došlo v sledovanom období (2023 – polovica marca 2025) k 1 215 dopravným nehodám, pri nich k 6 úmrtiam a 14 ťažkým zraneniam a 221 ľahkým zraneniam, celková škoda predstavovala 2 240 310 €. K väčšine týchto nehôd došlo v rámci okresu priamo v meste Nitra.

Pohľad na vekovú štruktúru hlavných vinníkov nehody, dostupný na úrovni Nitrianskeho kraja, poukazuje na výraznú odchýlku v nehodovosti vekovej skupiny 19 – 24.

Nehodové miesta v meste Nitra:

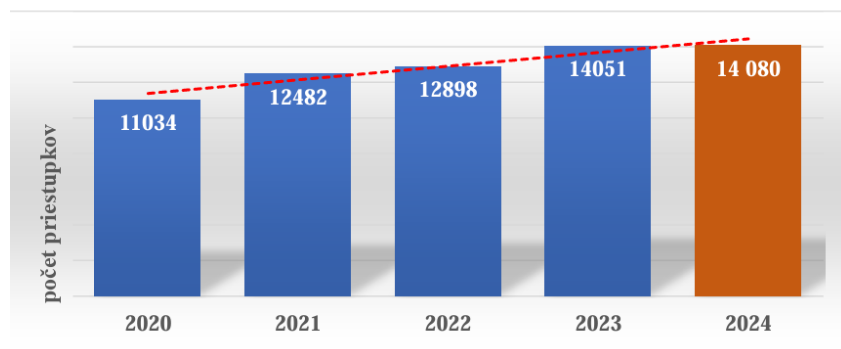
- Križovatka Cabajská – Jakuba Haška (diaľničný výjazd Nitra-juh)
- Kruhový objazd pod Zoborom (Chrenovská/Napervilská/Dobšinského, I/64)
- Kruhový objazd Štúrova/Bratislavská/Braneckého
- Križovatka Štúrova – Štefánikova
- Veľké parkoviská a parkovacie domy (OC Galéria, N-Centro, OC Mlyny, OC MAX, Obi, Promenáda, Kaufland, Lidl, FN Nitra, Poliklinika/ZŠ Fatranská)

Mestská polícia

V meste je zriadená Mestská polícia mesta Nitry. Mestská polícia je poriadkový útvar pôsobiaci pri zabezpečovaní všeobecných vecí verejného poriadku, ochrany životného prostredia v meste Nitra a plnení úloh vyplývajúcich zo všeobecne záväzných nariadení mesta Nitra, z uznesení mestského zastupiteľstva a z rozhodnutí primátora mesta. Mestskú políciu zriaďuje a zrušuje mesto všeobecne záväzným nariadením. Náčelníka (veliteľa) mestskej polície na návrh primátora vymenúva a odvoláva mestské zastupiteľstvo. Činnosť mestskej polície upravuje Zákon Slovenskej národnej rady č. 564/1991 Z.z. v znení neskorších predpisov. Medzi hlavné úlohy mestskej polície patrí: zabezpečovať verejný poriadok v meste Nitra, chrániť majetok mesta a občanov pred poškodením, zničením alebo zneužitím, dbať na ochranu životného prostredia v meste, dbať na dodržiavanie poriadku, čistoty a hygieny v uliciach a na iných verejných priestranstvách alebo verejne dostupných miestach, vykonávať všeobecne záväzné nariadenia mesta, uznesenia mestského zastupiteľstva a rozhodnutia starostu, ukladať a vyberať v blokovom konaní pokuty za priestupky ustanovené osobitným predpisom a tiež za priestupky proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky spáchané neuposlúchnutím zákazu, ktorý vyplýva z miestnej úpravy cestnej premávky, oznamovať príslušným orgánom porušenie právnych predpisov, ktoré zistí pri plnení svojich úloh a ktorých riešenie nepatrí do pôsobnosti mesta.

Mestská polícia spolupôsobí s príslušnými útvarmi PZ SR pri ochrane majetku mesta a občanov, orgánmi požiarnej ochrany, tiež s orgánmi štátnej zdravotníckej správy, s orgánmi štátneho odborného dozoru nad bezpečnosťou práce, štátneho dozoru vo veciach životného prostredia a inými štátnymi orgánmi podľa potreby.

V roku 2024 príslušníci MsP zistili celkovo 14 080 priestupkov, čo naznačuje kvantitatívne stúpajúci trend činnosti na úseku kontroly verejného poriadku v meste (14 051 priestupkov v roku 2023, 12 898 priestupkov v roku 2022, 12 482 v roku 2021, 11 304 v roku 2020). V roku 2024 príslušníci MsP zistili celkovo 14 080 priestupkov, čo naznačuje kvantitatívne stúpajúci trend činnosti na úseku kontroly verejného poriadku v meste (14 051 priestupkov v roku 2023, 12 898

priestupkov v roku 2022, 12 482 v roku 2021, 11 304 v roku 2020). Prognózuje to v Grafe 2 aj naznačená trendová spojnice.

Obr. Medziročná komparácia početnosti zistených priestupkov

Zdroj: Správa o činnosti MsP mesta Nitry za rok 2024

Rizikové lokality

V oblasti verejného poriadku bolo za rok 2024 mestskou políciou riešených celkom 1 556 priestupkov (rok 2023 – 1 307; rok 2022 – 1 963; rok 2021 – 2 217), pričom výška pokút všetkých priestupkov sa podieľala 11-imi percentami (rok 2023 – 9 %; rok 2022 – 15 %; rok 2021 – 18 %).

Najexponovanejším miestom z hľadiska narušania verejného poriadku, ktoré má zároveň **najvyšší kriminogénny faktor, je stále ulica Mostná s okolím (Kmeťkova a Podzámska ulica)**. V tejto lokalite príslušníci MsP hliadkujú pravidelne v nočných hodinách, sú nasadzovaní na kontrolu dodržiavania a zabezpečenia verejného poriadku vo väčšine prípadov bez stabilnej prítomnosti hliadok policajného zboru.

Ulica Mostná nie je charakteristická štatisticky vysokým počtom zistených priestupkov. Pre túto lokalitu je charakteristická skôr vysoká spoločenská nebezpečnosť páchaných skutkov, ich intenzita, agresivita, veľký počet ľudí pod vplyvom alkoholu alebo iných návykových látok. Je pre ňu typický vysoký počet potenciálnych páchatelov zdržujúcich sa na pomerne malom priestore, z čoho dôvodne vyplýva fyzická i psychická tensia a vzájomné osobné animozity medzi návštevníkmi nielen vo vnútorných priestoroch miestnych podnikov, ale aj na verejnom priestranstve. Za prítomnosti spomenutých faktorov a premenných existuje vysoká štatistická pravdepodobnosť, že na takomto mieste bude trestná, priestupková alebo iná protispoločenská činnosť páchaná opakovane.

Na základe vlastných empirických zistení mestskej polície, z podnetov občanov či spolupracujúcich orgánov alebo inštitúcií môžeme konštatovať, že v oblasti občianskeho spolunažívania, verejného poriadku a škôd na majetku sú z dlhodobého hľadiska opakovane najviac **problémové mestské časti Dražovce, Dolné Krškany a Orechov dvor**. Je dôvodné sa domnievať, že príčina problémov tkvie v **sociálnej štruktúre miestneho obyvateľstva**, pretože v týchto lokalitách žijú vedľa seba zmiešané majoritné i minoritné obyvateľstvo, čo vzhľadom na prítomnosť sociálne neprispôsobivých jedincov, odlišné kultúrne základy, vyznávané životné

hodnoty, rozdielny prístup k právnym, sociálnym a etickým normám dáva priestor na sociálne a iné problémy v lokalite.

Z dôvodu neustále sa opakujúcich problémov v mestskej časti Dražovce a Krškany nastala spoločenská objednávka na **pravidelné kontroly lokalít realizované hliadkami mestskej polície a pravidelnú prítomnosť členov hliadok miestnej občianskej a preventívnej služby (MOaPS)**.

Tabuľka 17 Početnosť a percentuálny podiel zistenia priestupkov v oblasti verejného poriadku, občianskeho spolunažívania a škôd na majetku podľa mestských častí

mestská časť	spôsob zistenia priestupkov v roku 2024					
	vlastnou činnosťou		oznam občana		spolu	
	počet	%	počet	%	počet	%
CPZ	133	1,14	47	1,90	180	1,28
Park	210	1,80	21	0,85	231	1,64
Staré Mesto	5 468	46,92	743	30,00	6211	44,12
Kalvária	1 984	16,99	535	21,61	2519	17,89
Mostná – okolie	621	5,83	85	3,43	706	5,01
Chrenová	716	6,13	268	10,82	984	6,99
Hradný kopec	24	0,21	11	0,44	35	0,25
Janíkovce	0	0	4	0,16	4	0,03
Zobor	266	2,90	174	7,03	440	3,13
Dražovce	99	0,84	17	0,69	116	0,82
Čermáň	186	1,58	93	3,76	279	1,98
Diely	356	3,04	146	5,90	502	3,57
Klokočina	849	7,20	256	10,34	1105	7,85
Kynek	1	0,01	18	0,73	19	0,13
Párovské Háje	0	0	2	0,08	2	0,01
Krškany Dolné	401	3,43	24	0,97	425	3,02
Krškany Horné	5	0,04	11	0,44	16	0,11
Mlynárce	285	2,44	21	0,85	306	2,11
mimo intravilánu	0	0	0	0	0	0
SPOLU	11 604		2 476		14080	
percentuálny podiel	82,41%		17,59%		100%	

Zdroj: vlastné štatistiky

Nitry za rok 2024

Obr. Početnosť a % podiel zistenia priestupkov v meste Nitra

Zdroj: Správa o činnosti MsP mesta

Najčastejším porušovaním verejného poriadku bolo narúšanie susedských vzťahov, znečisťovanie verejného priestranstva, opakované obťažovanie občanov maloletými Rómami krikom, hlasnou hudbou, vulgárnym správaním, zabíraním jazdných pruhov na vozovke väčším množstvom občanov z komunity, pohyb maloletých detí v lokalite v neskorých nočných hodinách bez dozoru zákonných zástupcov.

Pozornosť na úseku verejného poriadku bola zameraná aj na **riešenie problematiky bezdomovcov** a žobrajúcich osôb, kde významnou mierou efektívne prispieval kamerový systém mesta Nitry. Z lokalít, kde bolo potrebné najčastejšie v tejto oblasti reagovať, možno spomenúť miesto pred vchodom do hypermarketu Tesco, kde sa často zoskupujú osoby so sklonsmi k asociálnemu správaniu a svojim dlhším zotrvávaním na mieste, neštandardným správaním a celkovým nehygienickým zjavom i zápachom často pohoršujú, obťažujú a odpudzujú okoloidúcich občanov. Obľúbenou lokalitou bezdomovcov sú miesta v blízkosti kostolov, kde žobraním prichádza k obťažovaniu účastníkov bohoslužieb. Motiváciou opakovaného navštevovania týchto miest je aj pretrvávajúca dobrosrdečnosť veriacich.

Ako to vidia obyvatelia mesta – názory a postoje obyvateľov mesta k problematike bezpečnosti

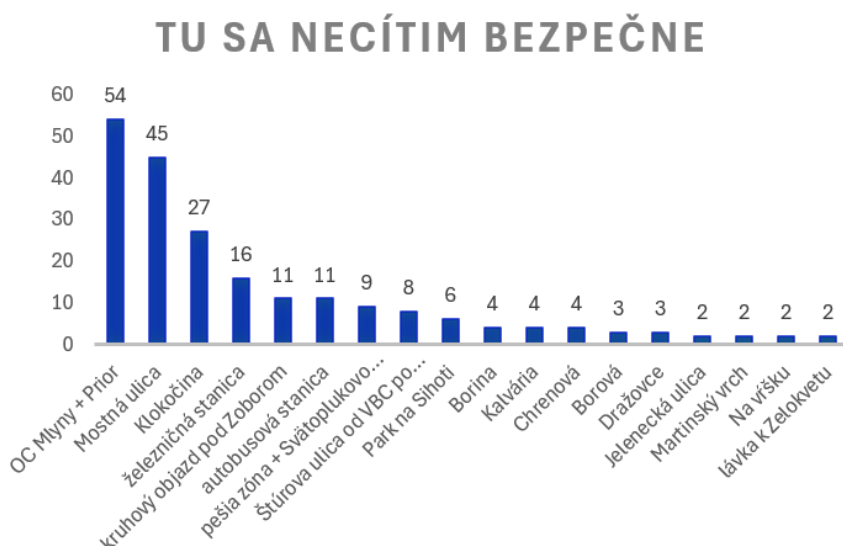
V období 05-07/2024 sa realizoval prieskum medzi občanmi mesta formou tzv. **pocitovej mapy**:

- Respondenti vo vekovej kategórii pod 18 rokov, ktorí sa prieskumu zúčastnili, sa necítili bezpečne v okolí a v OC Mlyny a OC Prior, na Mostnej ulici, pešej zóne, železničnej stanici a na sídlisku Klokočina.
- U respondentov vo vekovej kategórii nad 18 rokov jasne dominovali 2 lokality OC Mlyny a OD Prior a Mostná ulica. Ďalej označili Klokočinu a Pešiu zónu/Svätoplukovo námestie.

S kategóriou bezpečnosti sa spája aj najčastejšie sa vyskytujúci problém – marginalizované rómske komunity, ktoré obsadili niektoré časti mesta a negatívne ovplyvňujú ich vnímanie hlavne v tom, že útočia na deti a mládež s vyhrážkami, aby od nich dostali peniaze alebo mobilné telefóny. Ďalším javom, ktorý sa s nimi spája je vnášanie kriku, špiny a znečistenia miest, kde sa najčastejšie zdržiavajú, veľmi často aj v hromadných dopravných prostriedkoch. Respondenti chápu tento problém ako dlhodobý neriešený a stupňujúci sa. Nasleduje výskyt kriminality, ľudí

bez domova a opitých ľudí, kvôli ktorým sa tam mnohí boja chodiť s deťmi.

Ďalším dôvodom, prečo sa obyvatelia necítili v meste bezpečne je doprava – úzke ostrovčeky, semaforey nastavené pre potreby áut, kde dominuje križovatka Štúrova – Štefánikova trieda a intenzívna doprava v centre mesta.

Obr.: Príklad prezentácie výsledkov pocitovej mapy

Zdroj: vlastné spracovanie OKaP (J. Janíková, 2024)

Počas dotazníkového prieskumu k príprave dokumentu PHRSR (10-12/2024) hodnotili respondenti Úroveň bezpečnosti v meste na škále od 1 do 5 hviezdíčiek, pričom priemerné hodnotenie dosiahlo 2,94 hviezdíčky, čo naznačuje, že spokojnosť s úrovňou bezpečnosti v meste je na priemernej úrovni, pričom možno cítiť miernu nespokojnosť. Tento výsledok ukazuje, že obyvatelia mesta môžu mať obavy o svoju bezpečnosť alebo vnímajú niektoré oblasti ako menej bezpečné, čo ovplyvňuje ich celkový dojem. (**Zdroj:** Hodnotiaca správa, J. Janíková, OKaP, 2025).

OBLASŤ VZDELÁVANIE, MLÁDEŽ A ŠPORT

Analýza stavu pre rozvojovú oblasť vzdelávanie, mládež a šport v meste Nitra

Vymedzená oblasť zahŕňa celoživotné vzdelávanie, vzdelávanie detí a mládeže, práca s mládežou a šport.

Inštitucionálne východiská:

Aktuálne strategické a koncepčné dokumenty na úrovni nadnárodnej legislatívy:

- **Strategic Framework for European Cooperation in Education and Training (ET 2020)** – Európska únia tento dokument zameriava politiku a spoluprácu v oblasti vzdelávania a odborného vzdelávania s dôrazom na mladých ľudí a ich prípravu na trh práce.
- **Európska stratégia mládeže (EU Youth Strategy) (2019-2027)** zameriava sa na podporu mládeže v rámci EÚ. Stratégia je rozdelená do 8 kľúčových oblastí: vzdelávanie, zamestnanosť, sociálna inklúzia, zdravie a pohoda, participácia, dobrovoľníctvo, kultúra a mladí ľudia vo svete
- **Stratégia Európa 2030** - celoplošný rastový plán EÚ, ktorý okrem iných oblastí kladie dôraz aj na rozvoj vzdelávania, zvyšovanie zručností a podporu celoživotného učenia.
- **Európsky pilier sociálnych práv** - definuje základné práva v oblasti vzdelávania, celoživotného učenia a sociálnej ochrany, čím podporuje rovnosť príležitostí a inkluzívnosť naprieč EÚ.
- **Európsky akčný plán pre digitálne vzdelávanie** - zameraný na modernizáciu vzdelávacieho systému prostredníctvom digitálnych technológií, rozvoj digitálnych kompetencií a podporu celoživotného učenia.
- **Európska stratégia pre šport** - poskytuje rámec pre podporu a rozvoj športovej politiky v EÚ, pričom sa zameriava na zvyšovanie účasti, podporu zdravia a sociálnu integráciu prostredníctvom športu.
- **Európsky rámec pre duševné zdravie a pohodu** - stanovuje opatrenia na zlepšenie duševného zdravia, znižovanie stigmy a podporu celkovej pohody občanov v rámci EÚ.

Aktuálne strategické a koncepčné dokumenty na úrovni národnej legislatívy:

- **Národný program rozvoja výchovy a vzdelávania (2018 – 2027)** (Kvalitné a dostupné vzdelanie pre Slovensko) je dlhodobý strategický dokument, ktorý určuje ciele, priority a opatrenia na zlepšenie kvality a dostupnosti vzdelávania na všetkých stupňoch od predprimárneho až po vysokoškolské vzdelávanie. Jeho cieľom je posunúť slovenské školstvo na popredné európske úrovne prostredníctvom konkrétnych opatrení, ktoré zahŕňajú modernizáciu vzdelávacieho obsahu, podporu inklúzie, zlepšenie financovania a efektívne riadenie vzdelávacieho systému.
- **Stratégia inkluzívneho prístupu vo výchove a vzdelávaní do roku 2030** predstavuje dokument zameraný na zlepšenie aktuálneho stavu v oblasti vzdelávania všetkých detí, žiakov a študentov v školách bez rozdielu. Dokument predstavuje základnú filozofiu inkluzívneho vzdelávania v materských školách, základných školách, stredných školách a vysokých školách v Slovenskej republike, v systéme poradenstva a prevencie aj so zameraním na raný vek a v celoživotnom vzdelávaní
- **Stratégia pre mládež Slovenskej republiky (2021 – 2030)** - dokument vypracovala Slovenská republika s cieľom definovať politiky a opatrenia v oblasti mládeže. Stratégia pokrýva široké spektrum tém, ako sú zamestnanosť mladých, vzdelávanie, sociálna inklúzia, podpora občianskeho angažovania mladých, a pod.
- **Akčný plán zamestnanosti mladých 2020-2025** - dokument obsahuje konkrétne opatrenia, ako riešiť problém nezamestnanosti mladých ľudí na Slovensku. Zameriava sa na vytváranie nových pracovných miest, podporu podnikania a odborného vzdelávania pre mladých.
- **Stratégia celoživotného vzdelávania a poradenstva (2021 – 2030)** - zameriava sa na podporu celoživotného vzdelávania dospelých, rozvoj ich kompetencií a zlepšenie poradenských služieb, aby bol vzdelávací proces prístupný počas celého života.
- **Stratégia športu do roku 2030** - predstavuje víziu rozvoja športu na Slovensku, ktorá kladie dôraz na zvyšovanie účasti občanov na športových aktivitách a podporu zdravého životného

štýlu. Dokument definuje ciele a opatrenia na zlepšenie infraštruktúry, rozvoj talentov a posilnenie spolupráce medzi verejným a súkromným sektorom v oblasti športu. Okrem toho sa stratégia zameriava aj na vytváranie podmienok pre integráciu športových aktivít do každodenného života a podporu športových hodnôt naprieč spoločnosťou.

- **Stratégia rovnosti, inklúzie a participácie Rómov do roku 2030 (2021)** - rámcový dokument, ktorý stanovuje opatrenia na podporu rovnosti a začleňovania Rómov nielen do vzdelávacieho systému. Cieľom je odstrániť diskriminačné bariéry a posilniť ich aktívnu účasť v spoločnosti.
- **Národný program duševného zdravia a Akčný plán Národného programu duševného zdravia na roky 2024 – 2030** - stanovuje dlhodobé ciele a opatrenia pre zlepšenie preventívnych, diagnostických, terapeutických aj rehabilitačných služieb v oblasti duševného zdravia.
- **Národný program aktívneho starnutia na roky 2021 – 2030** - dokument stanovuje konkrétne ciele a opatrenia v oblasti preventívnej starostlivosti, sociálnej podpory, prístupu k zdravotnej starostlivosti a podpory participácie starších ľudí v spoločenskom živote. Program kladie dôraz na vytváranie podmienok, ktoré umožnia aktívne a dôstojné starnutie vrátane podpory vzdelávania, rekreačných aktivít a prispôsobenia infraštruktúry.
- **Stratégia digitálnej transformácie Slovenska 2030** - predstavuje komplexný plán na modernizáciu digitálnej infraštruktúry, podporu inovácií a rozvoj digitálnych zručností vo všetkých oblastiach spoločnosti, pričom zdôrazňuje bezpečnosť a ochranu údajov.
- **Program informatizácie školstva do roku 2030** - sa zameriava na transformáciu vzdelávacieho systému prostredníctvom zavádzania moderných digitálnych technológií, digitalizácie učebných materiálov a rozvoja kompetencií žiakov a pedagógov, čím sa snaží zabezpečiť dostupné a kvalitné vzdelávanie v digitálnej ére.

Aktuálne strategické a koncepčné dokumenty na úrovni regionálnej legislatívy:

- **Koncepcia rozvoja stredného školstva v Nitrianskom samosprávnom kraji na roky 2021 – 2027** je strategický dokument, ktorý sa zameriava na zlepšenie kvality a dostupnosti stredného školstva v regióne. Hlavnými cieľmi sú optimalizácia siete škôl a školských zariadení, čo zahŕňa analýzu súčasného stavu a návrh opatrení na efektívnejšie využívanie existujúcich kapacít. Dokument tiež kladie dôraz na modernizáciu vzdelávacích programov, integráciu inovácií do vyučovacieho procesu a posilnenie spolupráce medzi školami, zamestnávateľmi a ďalšími relevantnými subjektmi s cieľom lepšie pripraviť žiakov na požiadavky trhu práce.
- **Regionálna stratégia výchovy a vzdelávania v stredných školách v Nitrianskom samosprávnom kraji pre školský rok 2025/2026** - stratégia sa zameriava na optimalizáciu siete stredných škôl, modernizáciu vzdelávacích programov a posilnenie spolupráce medzi školami a zamestnávateľmi s cieľom lepšie pripraviť žiakov na požiadavky trhu práce
- **Koncepcia práce s mládežou v Nitrianskom samosprávnom kraji na roky 2021 – 2027** Koncepcia sa zameriava na vytváranie podmienok pre aktívne zapojenie mládeže do spoločenského života, podporu neformálneho vzdelávania a rozvoj mládežníckych organizácií.
- **Stratégia rozvoja športu v Nitrianskom samosprávnom kraji do roku 2030** - dokument stanovuje ciele a opatrenia na podporu športových aktivít, rozvoj športovej infraštruktúry a zvyšovanie účasti občanov na športových podujatiach.

Aktuálne strategické a koncepčné dokumenty na úrovni mestskej legislatívy:

- **III. Komunitný plán sociálnych služieb** mesta Nitra¹ pokrýva napr. rozvoj neformálneho celoživotného vzdelávania seniorov vrátane vzdelávania v oblasti rozvoja digitálnych zručností seniorov a aktivity v oblasti celostného rozvoja.
- **Stratégia adaptačných opatrení na zmenu klímy** pre mesto Nitra² zahŕňa aktivity zvyšujúce uvedomenie (motiváciu a vedomosti) alebo ovplyvňujúce správanie obyvateľov a zodpovedných subjektov v téme stratégie. Plánovanou súčasťou je aj vzdelávanie občanov o tom, ako sa správať v prípade horúčav alebo v povodňovej situácii a pod.
- **Stratégia riešenia rizikového správania** so zameraním na problematiku drog a na elimináciu

domáceho násillia, násillia páchaného na ženách a deťoch na území mesta Nitra³ obsahuje líniu vzdelávacích aktivít v témach stratégie (násillie, drogy) pre rôzne cieľové skupiny.

- **Koncepcia riešenia problematiky ľudí bez domova** na území mesta Nitry na roky 2019 – 2022⁴
- V dokumente **NK31 – Stratégia rozvoja kultúry a kreatívneho priemyslu 2021 – 2031**⁵ sa téma vzdelávania rôznych cieľových skupín prelína viacerými oblasťami. Dôraz je kladený na vzdelávanie publika a podporu tvorivého potenciálu, ako aj na vzdelávanie aktérov kultúrneho a kreatívneho priemyslu za účelom rozvoja ich know-how.
- **Stratégia prístupnosti mesta Nitry pre všetkých**⁶ obsahuje dôležitú časť zameranú na vzdelávanie a osvetové pôsobenie v oblasti prístupnosti najmä pre osoby so zdravotným postihnutím. Časť cieľovej skupiny sú pracovníci v klientskom centre, no rovnako dôležitá časť je zameraná na scitlivovanie verejnosti v oblasti problematiky prístupnosti pre všetkých a univerzálneho navrhovania.
- **Stratégia integrácie cudzincov** (vrátane utečencov a odídencov) v meste Nitra s výhľadom do roku 2035⁷ najmä v časti Deti a mládež – vzdelávanie definuje niekoľko strategických cieľov, ktoré súvisia s vytvorením transparentného mechanizmu pre zaraďovanie detí cudzincov, ich adaptáciu, jazykovú podporu, začlenenie do komunity a do rovesníckeho prostredia a pod.

Identifikácia vnútorných potenciálov a výziev

Na území mesta sa nachádzajú všetky stupne škôl - materské školy, základné školy, stredné školy, vysoké školy, základné umelecké školy, centrá voľného času, jazykové školy. Jednotlivé prehľady v tabuľkách prinášajú údaje o školách a školských zariadeniach a počte detí, žiakov, poslucháčov a študentov za ostatných 5 rokov. Ich zoznam sa nachádza v analytickej časti tohto dokumentu a jej inventarizačnej časti, ktorá tvorí prílohu tohto dokumentu.

Materské školy

V roku 2025 sa nachádza na území mesta 34 materských škôl (28 zriadených Mestom Nitra, 2 súkromné MŠ, 2 cirkevné MŠ a 2 špeciálne MŠ). Materské školy (ďalej len „MŠ“) sú umiestnené vo všetkých mestských častiach s dostatočnou kapacitou pre aktuálny počet detí. Zámerom Ministerstva školstva, vedy, výskumu a mládeže SR je postupne zaviesť (povinné) predprimárne vzdelávanie pre všetky deti od 3 rokov. Ako sa postupne dobudovávajú kapacity MŠ na Slovensku, pripravuje sa právny nárok na miesto v materskej škole v závislosti od veku. V školskom roku 2025/2026 vzniká právny nárok na miesto v MŠ už aj všetkým trojročným deťom.

Počet detí v MŠ v meste Nitra / školský rok	2020/ 2021	2021/ 2022	2022/ 2023	2023/ 2024	2024/ 2025
Zriaďovateľ Mesto Nitra:					
Alexyho 26	125	120	120	120	125
Bazovského 1	48	48	48	48	48
Beethovenova 1	170	165	165	163	163
Belopotockého 643/2	48	48	48	48	48
Benkova 17	96	96	96	96	96
Čajkovského 3	165	165	165	165	150
Dobšinského 2885/8	144	144	135	144	144
Dolnočermánska 57	72	72	72	72	72
Golianova 1	59	59	58	58	58
Ľudovíta Okánika 6	144	144	144	144	144
Mostná 1	61	60	56	56	56
Nábrežie mládeže 7	133	133	133	133	133
Nedbalova 17	84	84	84	84	84
Novomeského 500/19	110	100	110	105	109
Okružná 1	101	99	101	105	105
Párovská 36	156	144	144	144	144
Piaristická 12	147	171	167	171	171
Platanová 3	60	60	60	60	60
Rázusova 26	64	64	64	65	64
Staromlynská 2	48	48	48	48	48

Štefánikova trieda 128	86	86	86	86	86
Štiavnická 1	137	130	138	138	141
Topoľová 6	135	138	138	138	138
Vansovej 1376/6	60	60	60	60	60
Za Humnami 748/28	96	96	96	96	96
Zvolenská 23	160	162	162	158	158
Na Hôrke 30	45	45	70	70	70
Novozámocká 129	30	30	35	35	35
Orechov dvor 490	20	20	20	16	19
Cirkevní zriaďovatelia:					
Farská 43	45	44	45	67	67
Dlhá 78	65	65	66	66	65
Iní zriaďovatelia:					
Hospodárska 7	32	32	24	26	26
Javorová 644/12	90	90	80	80	80
Kollárova 4	11	14	14	13	14
Červeňova 42	16	18	14	22	25
Celkový súčet	3 063	3 054	3 052	3 100	3 102

Tab.: Počet detí v materských školách v meste Nitra od roku 2020 Zdroj: CVTI

Základné školy

V meste Nitra je zriadených 25 základných škôl (14 zriadených Mestom Nitra, 2 súkromné základné školy, 4 cirkevné základné školy a 4 špeciálne základné školy). Počet žiakov základných škôl (ďalej len „ZŠ“) v meste Nitra za obdobie piatich rokov ilustrujú tabuľky nižšie.

Počet žiakov v ZŠ v meste Nitra /školský rok	2020/ 2021	2021/ 2022	2022/ 2023	2023/ 2024	2024/ 2025
Zriaďovateľ Mesto Nitra:					
Andreja Šulgana 1	522	530	548	547	546
Beethovenova 11	415	431	488	496	494
Benkova 34	990	994	1 006	1 024	1 018
Cabajská 2	282	277	320	322	332
Fatranská 14	707	709	769	773	770
Dražovská 6	428	435	461	462	468
Krčméryho 2	145	138	158	165	178
Na Hôrke 30	395	389	444	455	453
Nábřežie mládeže 5	832	836	855	852	865
Novozámocká 129	136	144	185	186	173
Ščasného 22	94	102	98	99	115
Škultétyho 1	497	530	581	582	608
Topoľová 8	554	603	640	630	640
Tulipánová 1	478	500	536	532	590
Cirkevní zriaďovatelia:					
Dlhá 78	183	186	189	193	194
Farská 43	335	335	360	361	351
Petzvalova 1	216	221	204	207	194
Piaristická 6	148	188	249	276	294
Iní zriaďovatelia:					
Baničova 14	33	43	29	28	62
Javorová 644/12	77	81	86	104	114
Pri kaštieli 1	18	22	22	20	19
Na Hôrke 30	105	110	121	125	129
Mudroňova 1	90	78	80	76	86
Červeňova 42	112	127	123	127	127
Celkový súčet	7 792	7 829	8 377	8 472	8 646

Tab.: Počet žiakov v základných školách mesta Nitra od roku 2020 Zdroj: CVTI, dostupné 25.02.2025

Počet žiakov pravidelne vzrastá, čo pravdepodobne súvisí s počtom cudzincov v meste Nitra a počtom odídenecov z Ukrajiny s dočasným útočiskom. Ako je možné vidieť v tabuľke vyššie, od roku 2021 počet detí v meste Nitra klesá. Zároveň však pribúdajú deti, ktoré majú v Nitre

prechodný pobyt (rodičia tu pracujú) a deti cudzincov (nárast počtu žiakov v základných školách).

Prognóza vývoja cieľovej skupiny detí do 15 rokov v meste Nitra						
Rok	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Počet detí do 15 rokov	10 858	10 992	10 946	10 655	10 673	10 497

Tab.: Počet detí do 15 rokov v meste Nitra **Zdroj:** Evidencia obyvateľstva MsÚ Nitra

Stredné školy

Ponuka stredných škôl v meste Nitra je široká. V meste je 22 stredných škôl (gymnaziá, stredné odborné školy), z toho 11 v zriaďovateľskej pôsobnosti Nitrianskeho samosprávneho kraja. Každý rok je v stredných školách (ďalej len „SŠ“) viac ako 7-tisíc stredoškolákov. Ako je možné vidieť v tabuľke nižšie, počet žiakov na SŠ zaznamenal v ostatných rokoch mierny nárast, pravdepodobne aj vďaka odídencom a cudzincom.

Počet žiakov na SŠ v meste Nitra /školský rok	2020/ 2021	2021/ 2022	2022/ 2023	2023/ 2024	2024/ 2025
Súkromná SOŠ ANIMUS, Akademická 952/4	179	146	141	128	151
Obchodná akadémia, Bolečkova 2	359	366	376	408	424
SPŠ stavebná, Cabajská 4	501	505	504	510	520
SOŠ potravinárska, Cabajská 6	337	330	297	318	349
SOŠ techniky a služieb, Cintorínska 4	411	418	429	457	498
Praktická škola ako súčasť Spojenej školy internátnej Červeňova 42	41	33	37	37	30
SOŠ veterinárna, Dražovská 8/14	459	463	484	518	518
Gymnázium sv. Cyrila a Metoda ako OZ Spojenej katolíckej školy, Farská 19	424	408	390	381	380
Stredná zdravotnícka škola, Farská 23	482	512	464	513	488
SPŠ strojnica a elektrotechnická, Fraňa Kráľa 20	426	429	406	398	403
Gymnázium, Golianova 68	633	657	679	682	681
Súkromné konzervatórium, Krčméryho 2	179	53	44	55	53
SOŠ gastronómie a cestovného ruchu, Levická 40	295	322	329	333	331
SOŠ stavebná, Nábřežie mládeže 1	252	245	265	276	270
Súkromná SOŠ polytechnická DSA, Novozámocká 220	432	432	439	470	500
Gymnázium, Párovská 1	684	694	703	696	733
Piaristické gymnázium sv. Jozefa Kalazanského, Piaristická 6	263	256	275	282	282
Súkromná škola umeleckého priemyslu, Samova 14	175	204	220	240	252
Gymnázium ako OZ Spojenej školy, Slančíkovej 2	115	126	140	139	123
Hotelová akadémia ako OZ Spojenej školy, Slančíkovej 2	415	407	411	415	414
SPŠ potravinárska ako OZ Spojenej školy, Slančíkovej 2	97	92	89	81	77
Stredná športová škola ako OZ Spojenej školy, Slančíkovej 2	326	350	357	382	396
SPOLU	7 485	7 448	7 479	7 719	7 873

Tab.: Počty žiakov na stredných školách v meste Nitra od roku 2020 **Zdroj:** CVTI

Vysoké školy

Mesto Nitra je sídlom dvoch popredných slovenských univerzít, a to Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre a Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre.

Počet študentov na VŠ v meste Nitra/školský rok	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024	2024/2025	Celkový súčet
Slovenská poľnohospodárska	5 325	4 871	4 549	4 478	4 510	23 733
denná forma	4 573	4 127	3 824	3 676	3 683	19 883
externá forma	752	744	725	802	827	3 850
Univerzita Konštantína Filozofa,	6 944	6 864	6 836	7 007	7 418	35 069
denná forma	5 462	5 432	5 388	5 426	5 663	27 371
externá forma	1 482	1 432	1 448	1 581	1 755	7 698
Celkový súčet za obe univerzity	12 269	11 735	11 385	11 485	11 928	58 802

(Tab.: Počet študentov (I., II. a III. stupňa, denná/externá forma štúdia) na univerzitách v meste Nitra od roku 2020,

Zdroj: CVTI, dostupné 25. 2. 2025)

Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre ponúka tri stupne vysokoškolského štúdia prostredníctvom piatich fakúlt a Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre ponúka široké spektrum študijných programov bakalárskeho, magisterského a doktorandského štúdia prostredníctvom šiestich fakúlt. Obe univerzity majú silné zameranie na výskum a inovácie⁸. Od roku 2020 študovalo na oboch univerzitách viac ako 58-tisíc študentov. Situáciu podľa rokov a podľa formy štúdia ilustruje tabuľka nižšie.

Záujmové vzdelávanie

Rozvoj záujmov a potenciálnych talentov u detí a mládeže zabezpečujú centrá voľného času a základné umelecké školy. V meste pôsobia 4 centrá voľného času (3 zriadené Mestom Nitra, 1 cirkevné CVČ) a tiež 6 základných umeleckých škôl (z toho 1 zriadené Mestom Nitra a 5 zriadených fyzickými/právnickými osobami). Tabuľky nižšie uvádzajú počty žiakov ZUŠ a CVČ od roku 2020.

Počty žiakov ZUŠ v meste Nitra / školský rok	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024	2024/2025
ZUŠ Jozefa Rosinského, Vajanského 1			1262	1320	1361
SZUŠ ARS STUDIO, Dubíkova 24			455	450	498
SZUŠ, Ďurkova 18			641	653	707
SZUŠ, Piaristická 2			235	245	259
SZUŠ Heleny Madariovej, Krčméryho 2			752	752	752
SZUŠ ART PEGAS, Štefánikova trieda 140			224	245	250

Tab.: Žiaci v základných umeleckých školách v meste Nitra od roku 2020

Zdroj: MsÚ Nitra

Počty žiakov v CVČ v meste Nitra /školské roky	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024	2024/2025
CVČ Štefánikova trieda 63	883	1 094	1 164	1 260	1 559
CVČ pri ZŠ Škultétyho 1	150	160	172	218	218
CVČ pri ZŠ kniežaťa Pribinu, Andreja Šulgana 1	74	92	87	89	92
Cirkevné CVČ Pavla Straussa 3	457	256	181	202	219
SPOLU	1 564	1 599	1 604	1 769	2 088

Tab.: Počet detí a mládeže v centrách voľného času v meste Nitra od roku 2020

Zdroj: MsÚ Nitra

Regionálne centrum podpory učiteľov

Od septembra 2022 funguje v meste Nitra Regionálne centrum podpory učiteľov (ďalej RCPU) financované z Plánu obnovy a odolnosti. RCPU nadviazalo na existujúcu platformu *Nitrianske centrum podpory vzdelávania a práce s mládežou* alebo tiež *NiceEducation* z roku 2019. Centrum NiceEdu vzniklo z potreby zastrešiť vzdelávacie aktivity pod jednu strechu a dať im koncepčný a programový charakter. Prvé aktivity naštartovali vo virtuálnej podobe po vypuknutí covid pandémie v reakcii na potrebu podpory a posilnenia dištančného vzdelávania na materských a základných školách v Nitre. Od svojho vzniku (do januára 2025) bolo zorganizovaných 977 návštev vyučovacích hodín, 1694 osobných konzultácií a monitoringov,

436 ďalších podporných aktivít, ako prednášky, workshopy, výmeny príkladov dobrej praxe, na ktorých sa zúčastnilo aktivít 3931 účastníkov⁹.

Celoživotné vzdelávanie Celoživotné vzdelávanie sú všetky aktivity, ktoré sa uskutočňujú v priebehu života človeka s cieľom zlepšiť vedomosti, zručnosti a schopnosti¹⁰. Na jednej strane ho tvorí školské vzdelávanie a ďalšie vzdelávanie nadväzujúce na stupeň vzdelania, na druhej strane ide o neformálne vzdelávanie v rôznych sektoroch a rezortoch, ktoré nekopírujú školský systém.

Mesto Nitra má vytvorené podmienky a tradíciu rôznych vzdelávacích príležitostí. V rámci programov MŠVVaM SR pre ďalšie vzdelávanie je v ponuke 240 akreditovaných programov poskytovaných vzdelávateľmi z Mesta Nitry - okrem škôl, univerzít sú to aj rôzne vzdelávacie agentúry alebo mimovládne organizácie¹¹. V rámci akreditácie v práci s mládežou je mesto Nitra zastúpené 2 akreditovanými programami (NiKRaM, OZ STORM)¹².

Medzi významných aktérov v celoživotnom vzdelávaní patria jazykové školy, ktoré často spolupracujú s materskými, základnými a strednými školami, zároveň poskytujú jazykové vzdelávanie dospelých. V meste Nitra pôsobí viacero jazykových škôl, všetky sú zriadené fyzickou alebo právnickou osobou.

Práca s mládežou

Práca s mládežou¹³ je spolu so záujmovým vzdelávaním a športom priestor pre neformálne vzdelávanie a výchovu mladej generácie. Je realizovaná cez rôznych poskytovateľov, ako sú občianske združenia, registrované cirkvi, neformálne skupiny a i.¹⁴

Nitrianska krajská rada mládeže združuje 15 organizácií, ktoré pôsobia aktívne v práci s mládežou na úrovni Nitrianskeho samosprávneho kraja¹⁵. Zároveň spolupracuje s ďalšími organizáciami, ktoré časť svojej agendy venujú práci s mládežou, hoci ich primárne zameranie môže byť cielené na širšiu vekovú skupinu.

Jednou z foriem podpory aktívnych mladých ľudí je fungovanie Nitrianskeho mládežníckeho parlamentu (ďalej len „NMP“)¹⁶, ktorý funguje v meste Nitra od roku 2023. Aktuálne má NMP 25 členov, ktorí sú žiakmi stredných škôl alebo študentmi vysokých škôl. Fungovanie NMP umožňuje užší kontakt mládeže s orgánmi mesta a napomáha presadzovaniu ich záujmov, potrieb a požiadaviek. V rámci aktivít NPM je pozornosť venovaná rozvoju jeho členov v témach súvisiacich s participáciou a aktívnym občianstvom, podporou dobrovoľníctva, ekológiou, rozvojom neformálneho vzdelávania, športu. Priestorom na realizáciu pre aktívnych mladých ľudí sú aj stredoškolské parlamenty a študentské parlamenty (Študentský parlament UKF Nitra).

Špecifický zber dát o mládeži¹⁷ v meste Nitra bol realizovaný v rokoch 2022 a 2024, ktorý využíval overený islandský model programu PlanetYouth.¹⁸ Zapája všetky dôležité prostredia, v ktorom sa mladý človek pohybuje: rodina, škola, sídelná komunita a rovesníci. Základný dôraz je na prevenčných opatreniach súvisiacich s užívaním návykových látok a na prevenciu rizikového správania. Z prieskumu vyplynulo, že 61 % respondentov sa zapája menej ako raz do týždňa do nejakej záujmovej činnosti. Dobrovoľnícke činnosti v komunite vykonáva pravidelne cca 10 % respondentov. 28 % tínedžerov trávi voľný čas prechádzaním sa po nákupných centrách 1 až 3 krát týždenne. Len 31 % respondentov chce zostať žiť v meste, kde aktuálne žije. Na základe týchto zistení bol v tzv. mestskom akčnom tíme, kde boli zastúpení rôzni aktéri (rodičia, sprievodcovia vo vzdelávaní, samotní mladí ľudia) vypracovaný Akčný plán mesta Nitra pre mládež a prevenciu na roky 2024 – 2025.

Šport

Obyvatelia mesta Nitra majú vytvorené podmienky pre športové aktivity v podobe rôznych športovísk a rekreačných zariadení zriadených mestom Nitra. Športoviská sú prístupné verejnosti, ale zároveň v nich dlhodobo pôsobia rôzne športové kluby. V meste je 7 multifunkčných ihrísk a rôznorodé priestory pre šport v areáloch škôl. Rozmiestnenie športovísk

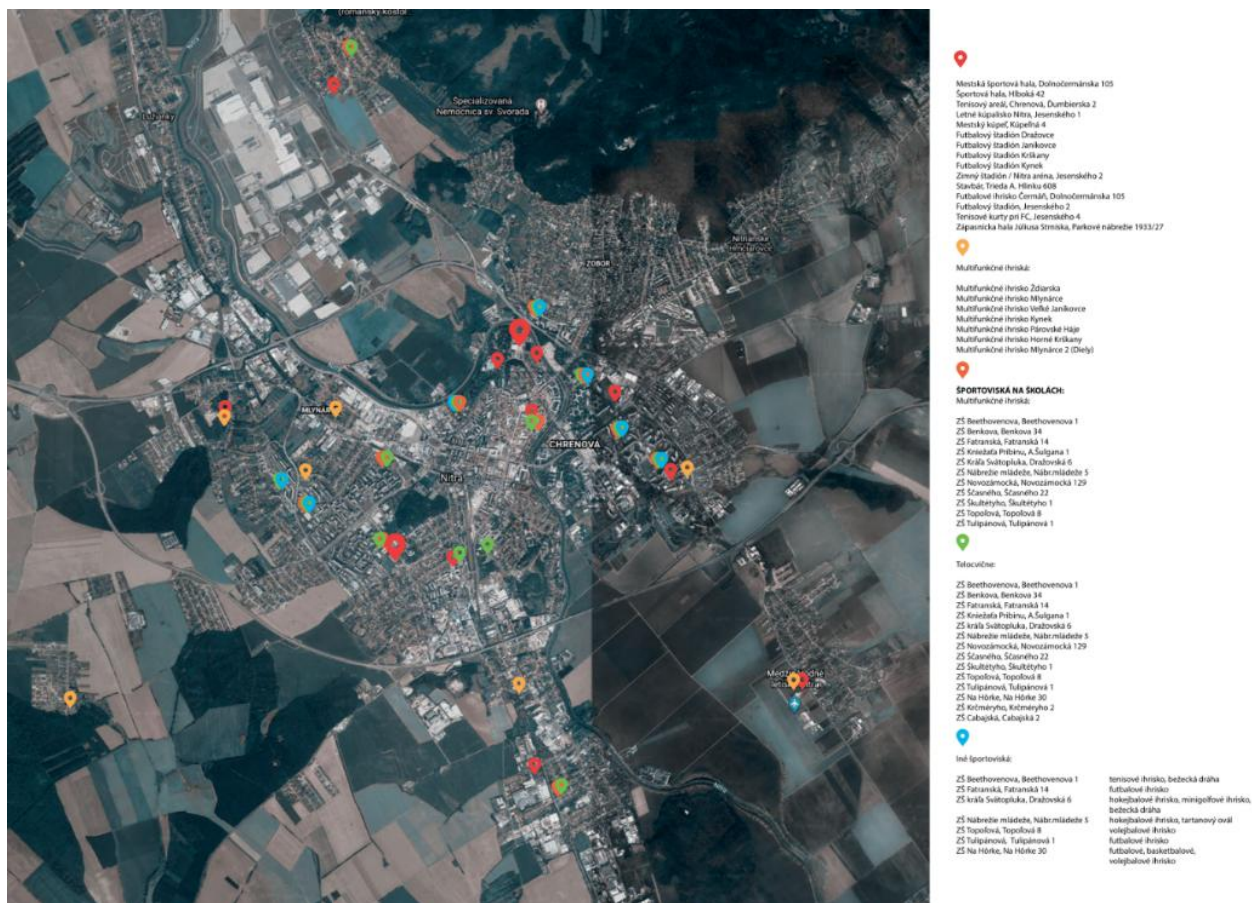
ilustruje Mapa športovísk. Prehľad športovísk a v nich dlhodobो pôsobiacich klubov prinášajú tabuľky nižšie. Zoznam multifunkčných ihrísk je dostupný v analytickej časti v prílohe tohto dokumentu.

Športoviská a rekreačné zariadenia (v správe Nitrianska investičná, s.r.o.) Športové kluby			
Futbalové ihrisko Čermáň, Dolnočermánska 105	Futbalový štadión, Jesenského 2	Tenisové kurty pri FC, Jesenského 4	Zápasnícka hala Júliusa Strniska, Parkové nábrežie 1933/27
FK Nitra futbal	FC Nitra AC Nitra FK Nitra	TCN Nitra tenis	TJ AC Nitra zápasenie, aikido

Športoviská a rekreačné zariadenia (v správe Službytu Nitra, s. r. o) / Športové kluby pôsobiace v športoviskách a zariadeniach								
Mestská športová hala, Dolnočermánska 105	Tenisový areál, Chrenová	Mestský kúpeľ, Kúpeľná 4	Futbalový štadión Kynek	Futbalový štadión Janíkovce	Futbalový štadión Krškany	Zimný štadión /vedľajšia tréningová hala	Atletický štadión Stavbár, Tr. A. Hlinku 608	Športová hala/ telocvičňa Hlboká 42
Arabeska – špeciálna gymnastika BKM Junior Nitra, basketbal mládež BKM SPU Nitra, basketbal muži ŠK Slávia SPU, DFA, Nitra florbal ZŠK UKF Nitra, volejbal ženy	TK Slávia Nitra, tenis	ŠK Delfín, plávanie ŠK Aquatics plávanie	Nitra Knights, americký futbal O.z. Latus futbal	FK Janíkovce, futbal	ŠK Dolné Krškany, futbal	HK Nitra s.r.o., hokej	TJ Stavbár Nitra	ŠK SPU DFA Nitra, florbal FK Nitra, futbal ŠK Beni, bedminton BK Nitra, bedminton

Tab.: Prehľad športovísk a rekreačných zariadení (v správe Nitrianskej investičnej, s. r. o) s prehľadom pôsobiacich klubov (február 2025) **Zdroj:** MsÚ Nitra

Obr.: Mapa športovísk v meste Nitra

Najdôležitejšie elementy makroprostredia a ich možný dopad na preskúvanú oblasť

Klesajúci počet detí môže viesť k postupnému zatváraniu tried v materských, základných a stredných školách, čo môže mať vplyv na dostupnosť vzdelávania, aktivít v práci s mládežou alebo športu v niektorých lokalitách. Obyvatelia z týchto lokalít môžu byť prinútení cestovať. Menej narodených detí znamená aj menšie investície do infraštruktúry (budovanie, ale aj opravy) ako sú školy, detské ihriská, centrá voľného času, priestory pre voľný čas a pod. pre rodiny, ktoré deti aktuálne majú alebo plánujú mať. Nedostatok mladých v dlhodobej perspektíve môže výrazne oslabiť lokálny trh práce a spôsobiť problémy najmä v školstve a službách.

Starnutie populácie, zvyšovanie počtu seniorov, úbytok mladých ľudí môže viesť ku generačným konfliktom napríklad v otázkach dostupnosti bývania, zamestnania či sociálnej politiky. Zvýšené nároky na zdravotnú starostlivosť, sociálne služby, bezbariérovosť pre seniorov vyvolajú zvýšené nároky na investície a ohrozia tak financovanie iných oblastí, vrátane vzdelávania, práce s mládežou a športu. Mesto Nitra bude musieť aktívne podporovať dialóg medzi generáciami, aby sa predišlo polarizácii spoločnosti a sociálnemu vylúčeniu starších obyvateľov.

Veľký počet cudzincov (vzhľadom na veľkosť mesta) môže priniesť ekonomické oživenie, najmä v službách, výrobe, ale tiež vyvoláva potrebu kapacít a zdrojov na zaistenie efektívnej integrácie a dostatočných jazykových kompetencií. Prílev cudzincov môže spôsobiť zmenu štruktúry niektorých častí mesta a vyžaduje si špeciálny dôraz na aktívne pôsobenie v oblasti prekonávania predsudkov a podporu multikultúrneho spolužitia. V prípade efektívnej integrácie cudzincov je perspektíva udržania stabilnej pracovnej sily v meste a zabrániť významným demografickým zmenám súvisiacimi so starnutím obyvateľov.

Odchod mladých ľudí za štúdiom do zahraničia, ktorí sa nevracajú späť na Slovensko, môže oslabiť lokálny pracovný trh a môže viesť k nedostatku kvalifikovaných odborníkov v rôznych oblastiach. Mesto stratí významný sociálny kapitál a príde o potenciálnych inovátorov, podnikateľov a lídrov, ktorí by mohli prispieť k rozvoju Nitry ako moderného a progresívneho centra.

SWOT analýza

SWOT analýza prináša posúdenie vnútorných predpokladov celoživotného vzdelávania, vzdelávania detí a mládeže a športu k uskutočneniu rozvojovej zmeny. Zároveň preskúmava vonkajšie príležitosti a obmedzenia, ktoré sú určované rôznymi potrebami obyvateľov mesta, ale aj inými faktormi súvisiacimi s makroprostredím. Odborníci a odborníčky zastupujúci jednotlivé témy v pracovnej skupine identifikovali 48 faktorov: 17 faktorov silných stránok, 11 faktorov slabých stránok, 11 faktorov príležitostí a 9 faktorov ohrození. Tieto boli prehodnotené z pohľadu ich dôležitosti a významu a vytvorené poradie. Pri silných stránkach najvyššie skóre reprezentuje najsilnejší faktor, v prípade slabých stránok najnižšie skóre ukazuje na najpálčivejšiu oblasť (záporné skóre). Príležitosti s najväčším potenciálom majú najnižšie skóre, v rovnakej logike sú zhodnotené aj ohrozenia (najnižšie skóre reprezentuje najväčšie ohrozenie).

Silné stránky	Výsledné skóre
S1 Podpora vedenia mesta o rozvoj oblasti (vznik legislatívy, podpora projektov a záštita externého financovania, zdroje z rozpočtu mesta)	15,3
S2 V meste fungujú CVČ a ZUŠ, ktoré poskytujú záujmové vzdelávanie	12,9
S3 Dlhodobé pôsobiace občianske združenia pre prácu s mládežou	12,9
S4 Spolupráca MŠ a ZŠ pri prechode detí na vyšší stupeň vzdelávania	11,7
S5 Existujúci klub triednych učiteľov a riaditeľov	11,9
S6 Existujúce subjekty pre podporu a ďalší rozvoj učiteľov (napr. RCPÚ)	10,0
S7 V meste sú školy so zameraním na podporu talentov v oblasti športu	8,8
S8 Existujúce pravidelné zbierané a aktualizované dáta o mladých ľuďoch a ich názoroch, návykoch, potrebách nad rámec bežných štatistických dát (Planet Youth)	9,4
S9 Tradícia spolupráce rodičov a MŠ	8,5
S10 Existujúce MŠ a ZŠ (vrátane stravovania), ktoré reflektujú situáciu detí so špeciálnymi potrebami (celiakia, zrakové postihnutie)	8,1
S11 Existencia podporných opatrení pre prácu s mladými migrantmi (cudzcami)	7,9
S12 Investície mesta do priestorov na neformálny šport	8,1
S13 Existujúce kapacity pre podporu práce s mládežou (zamestnanci MsÚ, NPM)	8,3
S14 Budujúca sa sieť podpory bezpečného a zdravého prostredia zo strany škôl, psychologov, ďalších organizácií	7,2
S15 Existencia škôl, ktoré podporujú rozvoj komunity v ich okolí	6,3
S16 Existujúce investície do opráv a rekonštrukcie škôl a školských zariadení	5,9
S17 Dotačná schéma pre športové kluby	4,2
Slabé stránky	Výsledné skóre
W1 Nedostatok benefitov pre získanie a udržanie kvalitných učiteľov, pracovníkov s mládežou (kvalitné uvádzanie učiteľov a adaptácia, starostlivosť o duševné zdravie učiteľov, školské byty, finančné stimuly a i.)	-5,1
W2 Nedostatok komplexnej starostlivosti o duševné zdravie u detí a mládeže	-4,3
W3 Nedostatok kvalifikovaných odborníkov/učiteľov vrátane témy podpory rozmanitosti, inklúzie	-1,1
W4 Zastaralá infraštruktúra a vybavenie škôl s dôrazom na moderné technológie	1,4
W5 Nedostatočne efektívne kariérne poradenstvo	1,9
W6 Nedostatočná práca s talentovanými mladými ľuďmi (identifikácia, podpora, priestory a p.)	3,2
W7 Nedostatočné kapacity škôl vzhľadom na nárast cudzincov v meste	3,2
W8 Nedostatok bezpečných priestorov pre mládež (fyzické, emocionálne)	3,9
W9 Nevyužívanie technológií a moderných vyučovacích metód	5,3
W10 Nedostatok finančných prostriedkov na výstavbu, údržbu, rekonštrukcie škôl, športovísk, priestorov pre trávenie voľného času mládeže	6,2
W11 Existencia segregovaných škôl	6,4

Príležitosti	Výsledné skóre
O1 Možnosti získať finančné prostriedky z EÚ zdrojov na vzdelávanie učiteľov, prácu s mládežou, šport, modernizáciu vzdelávania, ...	1,9
O2 Podporiť a rozvíjať záujem rôznych aktérov o sieťovanie a vzájomnú spoluprácu v prospech celého mesta	1,9
O3 Zefektívnenie spolupráce s úradom samosprávneho kraja v oblasti vzdelávania, práce s mládežou a športu	2,1
O4 Využívanie zariadení a priestorov vo vlastníctve mesta na podporu komunít a vytváranie príležitostí pre bezpečné trávenie voľného času (zdieľaním priestorov)	2,1
O5 Kurikulárna reforma a úprava legislatívy podporuje zmeny vo vzdelávaní	2,3
O6 Využitie potenciálu multikultúrneho prostredia spojeného s prítomnosťou cudzincov pre nové podnety, formy práce a spolupráce vo vzdelávaní, práce s mládežou a športe	2,4
O7 Podpora a investície do vzdelávania od zriaďovateľov súkromných a cirkevných škôl	2,4
O8 Trendy v životnom štýle mladých ľudí podporujúce zdravé stravovanie, šport a pohybové aktivity	2,4
O9 Možnosť rozšírenia podpory nájomných bytov pre učiteľov (EÚ zdroje, štátna podpora)	2,7
O10 Využitie potenciálu dobrovoľníkov pre rozvoj škôl, práce s mládežou a športu	2,8
O11 Dve univerzity, ktoré pripravujú učiteľov a majú know-how v oblasti technológií a zavádzania technológií do vzdelávania	3,1
Ohrozenia	Výsledné skóre
T1 Zvyšovanie nákladov na prevádzku a mzdy vedie k obmedzeniu zariadení pre voľný čas, nízkoprahové kluby a i.	0,6
T2 Vplyv nežiaducich javov na mládež (závislosti, konzumný spôsob života a i.)	1,4
T3 Chýbajúca tradícia susedského a komunitného života ako prirodzený priestor pre bezpečnosť a dostatok podnetov pre deti a mládež	1,5
T4 Odchod mladých ľudí z mesta	1,8
T5 Klesajúca spolupráca rodičov a školy na vzdelávaní a výchove detí, ktorá sa prehĺbuje s narastajúcim vekom	1,9
T6 Nezáujem rodičov o rozvoj školy	2,0
T7 Legislatíva, ktorá zvyšuje bariéry pre organizovanie podujatí a aktivít pre deti a mládež (napr. súhlasy rodičov na vstup MVO do školy...)	2,3
T8 Nedostatok zdrojov na externé financovanie ohrozuje udržateľnosť aktivít	2,8
T9 Rast počtu cudzincov zvyšuje potrebu dodatočných zdrojov na nové výzvy spojené so vzdelávaním, trávením voľného času, ...	2,9

Zhrnutie a závery z analýzy SWOT

Vzhľadom na fakt, že v meste je dostatočný počet priestorov pre vzdelávanie detí a mládeže, ale aj ostatných cieľových skupín s kapacitou pokrývajúcou aktuálny dopyt, je väčšina **silných stránok** orientovaná na prítomný ľudský potenciál a využitie jeho kapacít. Pracovná skupina vyzdvihuje podporu Mesta, prítomnosť a výkon mimovládnych organizácií, rôzne formy spolupráce viacerých aktérov, pravidelný zber dát, rôzne formy (hoci limitovanej) podpory a i. Získanie a udržanie kvalitných učiteľov, vychovávateľov, pracovníkov s mládežou a iných zamestnancov v oblasti je považované za prioritu a za aktuálne **najslabšiu stránku**. Rozšírenie a skvalitnenie konkrétnych benefitov vrátane starostlivosti o duševné zdravie je jedným z navrhovaných riešení. Nedostatočný systém starostlivosti o duševné zdravie detí a mládeže nezodpovedá aktuálnej situácii a problémom, ktoré deti a mládež riešia. Prítomnosť marginalizovaných rómskych komunít, detí odídenecov a detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami vyžaduje širší tím odborníkov pripravených na riešenie ich potrieb, ktorých počet je v radoch zamestnancov škôl, v školských zariadeniach a v štruktúrach práce s mládežou nedostatok. Zastaralá infraštruktúra a vybavenie škôl je problém, ktorý aj pravidelné investície z mestského rozpočtu odstraňujú pomaly.

Zvyšovanie nákladov na prevádzku a mzdy zamestnancov v školstve (ale aj na financovanie aktivít práce s mládežou a športu), absencia súdržného a podporujúceho komunitného života vrátane chýbajúcej podpory a nízkeho záujmu rodičov o formálne a neformálne vzdelávanie sú externými faktormi, ktoré sú reálnym **ohrozením** pre dosiahnutie strategických zmien.

Možnosť využitia fondov Európskej únie na riešenie výziev v daných oblastiach, silný potenciál spolupráce rôznych aktérov, efektívnejšie využitie priestorov na spájanie komunit a dosahovanie cieľov v rámci rôznych oblastí PHSR sú spolu s dobrovoľníckym potenciálom obyvateľov silné faktory pre budúce využitie. Rozvoj kvality a atraktivity štúdia na dvoch univerzitách v meste a vytváranie benefitov pre učiteľov (napríklad vo forme nájomných bytov) je **príležitosťou**, aby absolventi učiteľských odborov zostávali v meste aj po skončení štúdia, podobne ako v iných krajských mestách, a prispeli tak k vyriešeniu niektorých situácií hodnotených ako slabé stránky.

V oblasti školstva, práce s mládežou a športu **prevažujú silné stránky nad slabými**. Vhodná stratégia je stratégia SO, čo znamená čeliť hrozbám maximálnym využitím príležitostí a minimalizáciou slabých stránok.

Ako to vidia obyvatelia mesta – názory a postoje obyvateľov mesta k problematike vzdelávania, mládeže a športu

Vyhodnotenie otázky o úrovni vzdelávania detí a mládeže v Nitre

★★★★★ 3,49

NITRA 2040:
Budúcnosť je teraz

Respondenti v dotazníkovom prieskume k príprave PHRSR (2024) hodnotili úroveň vzdelávania detí a mládeže v Nitre na škále od 1 do 5 hviezdíčiek, pričom priemerné hodnotenie dosiahlo 3,49 hviezdíčky, čo naznačuje miernu až strednú spokojnosť so vzdelávacím systémom v meste. Obyvatelia vnímajú úroveň vzdelávania prevažne pozitívne, no zároveň existuje priestor na zlepšenie.

Vyhodnotenie otázky hlavných výhod mesta

výhodná poloha	131 hlasov
ponuka kultúrno-spol. podujatí	111 hlasov
možnosť pre športové aktivity	64 hlasov
dostupnosť kultúrnych zariadení	55 hlasov
potenciál rozvoja cest. ruchu	48 hlasov
práca s deťmi a mládežou	34 hlasov
činnosť vzdelávacích inštitúcií	32 hlasov
kvalita životného prostredia	27 hlasov
ponuka a kvalita sociálnych služieb	10 hlasov
iné	5 hlasov

NITRA 2040:
Budúcnosť je teraz

Respondenti v danom dotazníkovom prieskume pri hlasovaní o hlavných výhodách mesta Nitra zahlasovali na 3. mieste za možnosti športových aktivít, práca s deťmi a mládežou sa ocitla v druhej polovici rebríčka.

Obr.: Dotazníkový prieskum k dokumentu PHRSR **Zdroj:** vlastné spracovanie OKaP (J. Janíková, 2025)

OBLASŤ KULTÚRA, KREATÍVNY PRIEMYSEL A CESTOVNÝ RUCH

Analýza stavu pre rozvojovú oblasť kultúra, kreatívny priemysel a cestovný ruch v meste Nitra

Inštitucionálne východiská:

Stav kultúry, kreatívneho priemyslu a cestovného ruchu na miestnej úrovni odzrkadľuje strategické ciele a opatrenia definované v základných legislatívnych a strategických dokumentoch na európskej, národnej a regionálnej úrovni, ktoré určujú rozvoj kultúry, kreatívneho priemyslu a cestovného ruchu vrátane ochrany kultúrneho dedičstva v rámci verejných politík.

Napriek tomu, že finálnu stratégiu mesta Nitry v oblasti kultúry určujú lokálne špecifiká, do veľkej miery ju ovplyvňujú práve globálne trendy a systémové opatrenia nastavené v uvedených dokumentoch.

Nadnárodná úroveň:

- **Nová európska stratégia pre kultúru (2018)** je základným východiskovým dokumentom určujúcim európsku politiku v oblasti kultúry, definuje tri strategické ciele so sociálnym rozmerom (využitie potenciálu kultúry a kultúrnej rozmanitosti v záujme sociálnej súdržnosti a dobrých sociálnych podmienok), hospodárskym rozmerom (podpora tvorivosti vychádzajúcej z kultúry vo vzdelávaní a inováciách a v oblasti vytvárania pracovných miest a rastu) a vonkajším rozmerom (posilňovanie medzinárodných kultúrnych vzťahov) s prierezovými oblasťami kultúrneho dedičstva a digitálnej oblasti.
- **Agenda 2030** je komplexným súborom priorít pre dosiahnutie cieľa udržateľného rozvoja, prijatá členskými štátmi Organizácie Spojených národov v roku 2015, ktorá vyzýva štáty k spoločnému koordinovanému postupu pri riešení globálnych výziev. Súčasťou Agendy 2030 je aj program UNWTO Tourism for SDGs do roku 2030.
- **Európsky program pre cestovný ruch do roku 2030** zdôrazňuje potrebu **chrániť** odvetvie cestovného ruchu a zároveň vypracovať **víziu zameranú na budúcnosť** s cieľom využiť ochotu mnohých Európanov zmeniť svoje cestovné a turistické návyky tak, aby sa stali udržateľnejšími a zodpovednejšími.
- **Celková stratégia oživenia na rok 2020 a ďalšie obdobie** - Oznámenie komisie Európskeho parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Cestovný ruch a doprava v roku 2020 a v ďalšom období
- **Závery Rady o Európskom programe pre cestovný ruch do roku 2030, Závery Rady o konkurencieschopnosti odvetvia cestovného ruchu** ako hnacej sily udržateľného rastu pracovných miest a sociálnej súdržnosti v EÚ v nasledujúcom desaťročí. Priority politiky EÚ pre cestovný ruch sa zameriavajú na zvýšenie konkurencieschopnosti odvetvia cestovného ruchu EÚ – rámcové podmienky, inteligentný cestovný ruch, udržateľný a zodpovedný cestovný ruch, pracovná sila a internacionalizácia – globálna konkurencia.

Národná úroveň:

- **Stratégia kultúry a kreatívneho priemyslu Slovenskej republiky 2030** je východiskovým dokumentom pre strategické riadenie kultúrneho sektora na Slovensku, definuje sedem strategických cieľov, následných priorít a opatrení pre: Dobre spravovaná kultúra, Efektívne financovaná kultúra, Dôstojná kultúra, Kvalitná kultúra, Inkluzívna kultúra, Rešpektovaná kultúra a Zodpovedná kultúra
- **Marketingová stratégia cestovného ruchu v SR na roky 2021 – 2025**
- **Národná stratégia rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v SR**

Regionálna úroveň

- **Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja na roky 2022 – 2027 s výhľadom do roku 2030**
- **Integrovaná územná stratégia Nitrianskeho samosprávneho kraja na roky 2021 – 2027**
- **Koncepcia rozvoja kultúry v Nitrianskom samosprávnom kraji na roky 2021 – 2027** (s výhľadom do roku 2030)
- **Európska kultúrna cesta sv. Cyrila a Metoda v Nitrianskom kraji**

- **Koncepcia rozvoja cestovného ruchu v NSK na roky 2021 – 2027**
- **Regionálna inovačná stratégia NSK 2021 – 2027**

Lokálna úroveň

- **Stratégia rozvoja kultúry a kreatívneho priemyslu NK31 (2021 – 2031)**
- **Stratégia rozvoja cestovného ruchu v meste Nitra na roky 2021 – 2031**
- **Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Nitry na roky 2015 – 2023**
- **Zásady ochrany pamiatkovej rezervácie Nitra, Krajský pamiatkový úrad Nitra**

Priority a ciele rozvoja kultúry v Nitrianskom samosprávnom kraji na roky 2021 – 2027	
Priorita 1	Rozvoj kultúrneho publika - z radov obyvateľov aj návštevníkov kraja
Cieľ 1.0	Zvýšenie povedomia obyvateľov a návštevníkov kraja o kultúrnej ponuke NSK (existujúce aj nové publikum)
Priorita 2	Udržateľný rozvoj kultúrnej ponuky (ekonomický, ekologický a sociálny rozmer udržateľnosti)
Cieľ 2.1	Inovácia a rozšírenie ponuky kultúrnych služieb v kraji o nové prvky, nové kultúrne produkty
Cieľ 2.2	Investovanie do udržateľnej obnovy a zachovania kultúrneho dedičstva a kultúrnej infraštruktúry
Priorita 3	Budovanie kapacít - kultúrnych a kreatívnych pracovníkov v NSK
Cieľ 3.1	Zvyšovanie profesionalizácie pracovníkov v kultúre
Cieľ 3.2	Podpora prilákania a udržania kultúrnych a kreatívnych pracovníkov v kultúrnom sektore v NSK
Cieľ 3.3	Podpora dobrovoľníckej činnosti v kultúrnom sektore
Priorita 4	Efektívnejšie fungovanie kultúry a kultúrnych organizácií NSK
Cieľ 4.0	Optimalizácia financovania, správy a prevádzky kultúrnych organizácií

Analytické východiská

Zhodnotenie implementácie doterajších stratégií a cieľov:

- PHRSR mesta Nitra 2015 – 2023: vybudované Kreatívne centrum Nitra na Martinskom vrchu a Kino Palace.
- Stratégia rozvoja kultúry a kreatívneho priemyslu NK31 (2021 – 2031): v oblasti starostlivosti o kultúrne dedičstvo - obnova historických budov tržnice a Synagógy v projektovej fáze, rovnako rekonštrukcia kultúrneho objektu Kino Lipa. V oblasti rozvoja kultúrnej ponuky: napr. projekt Život na korze s cieľom oživenia pešej zóny.
- Stratégia rozvoja cestovného ruchu v meste Nitra na roky 2021 – 2031: TIC Nitra je infobodom Cyrilo-metodskej a Svätjakubskej cesty, implementáciou stratégie sa budujú značky Regionálny produkt Ponitrie a Udržateľná Nitra, bola vytvorená interaktívna zóna TICadlovo pre detského návštevníka, za Udržateľnú Nitru bolo mesto Nitra ocenené v rebríčku Green Destinations Top 100 stories 2022.
- Na regionálnej úrovni medzi úspešne zrealizované projekty v oblasti infraštruktúry kultúry, kreatívneho priemyslu a cestovného ruchu možno zaradiť: vznik Krajskej organizácie cestovného ruchu (KOCR), ktorá koordinuje Európsku kultúrnu cestu sv. Cyrila a Metoda, rekonštrukciu Starého divadla Karola Spišáka, vznik Kreatívneho centra SPU alebo Via Ferrata Zobor.

Následky neimplementácie stratégie PHRSR

V oblasti kultúry a kreatívneho priemyslu by neimplementovanie malo za následok celkové oslabenie ich postavenia a popretie ich funkcií na formovaní identity a rozvoja mesta. Okrem stagnácie kultúrnej ponuky by sa následky objavili v zníženej kvalite života v meste, v náraste agresivity a vulgárnych prejavov vo verejnom priestore, v uzatváraní sa komunit, v sociálnom vylúčení vybraných skupín, v izolovanosti obyvateľov, v celkovej frustrácii a v náraste psychických problémov jednotlivcov a tiež v ukončení spolupráce a partnerstiev na národnej a nadnárodnej úrovni.

V oblasti cestovného ruchu by neimplementácia stratégie PHSR spôsobila predovšetkým pokles v príjmoch z cestovného ruchu, pokles v počte prenocovaní a v návštevnosti destinácie, stratu výnimočnosti destinácie a odliv turistov do konkurenčných miest, ale aj stratu záujmu o spoluprácu zo strany súkromného sektora, zatváranie prevádzok poskytujúcich služby v cestovnom ruchu z ekonomických dôvodov a celkové zníženie kvality služieb v oblasti cestovného ruchu, neudržateľný prístup k pamiatkam a prostrediu.

Kultúra, kreatívny priemysel, kultúrne dedičstvo	Cestovný ruch
Stagnácia kultúrnej ponuky	Klesajúci trend v počte prenocovaní
Posilnenie konzumného spôsobu života obyvateľov mesta	Výpadok návštevníkov (domácich, zahraničných) v destinácii Nitra
Zníženie kvality života v meste	Slabá identifikácia obyvateľov s mestom
Strata výnimočnej identity mesta	Znižovanie kvality života v meste
Nárast agresivity a vulgárnych prejavov vo verejnom priestore	Chátranie pamiatok, kultúrnych inštitúcií, turistických bodov záujmu
Strata záujmu o veci verejné	Fluktuácia v službách cestovného ruchu
Strata vzťahu k verejnému priestoru Devastácia verejného priestoru a kultúrneho dedičstva	Klesajúci trend v odlive študentov, kreatívcov z Nitry, ľudí v aktívnom veku, nadšencov
Sociálne vylúčenie vybraných cieľových skupín (menšiny/národnostné, náboženské, LGBTQ, seniori, znevýhodnení spoluobčania, rodiny s deťmi...)	Strata záujmu o spoluprácu zo strany súkromného sektora, zatváranie prevádzok poskytujúcich služby v cestovnom ruchu z ekonomických dôvodov
Uzatváranie sa do komunit, izolovanosť obyvateľov	Prehlbovanie neistoty, nestability
Nárast psychických problémov, zvyšovanie pocitu frustrácie	Nitra sa stane destináciou pre jednoduchové výlety
Strata pocitu spolupatričnosti obyvateľov k mestu	Strata výnimočnosti destinácie a odliv turistov do konkurenčných miest
Ďalšie zvýšenie investičného dlhu voči obnove pamiatkového fondu	Negatívny postoj domácich obyvateľov k prínosu cestovného ruchu
Devalvácia hodnôt	Pokles v príjmoch z cestovného ruchu
Nízka miera identifikácie sa obyvateľov s mestom	Neudržateľný/nezodpovedný prístup k pamiatkam, prírode, prostrediu
Uzatvorenie sa vplyvom a novým skúsenostiam z iných krajín	Poskytovanie nekvalitných a neprofesionálnych služieb v cestovnom ruchu
Ukončenie partnerstiev a spoluprác v kultúrnej oblasti na národnej aj medzinárodnej úrovni	Neudržateľné financovanie cestovného ruchu

Identifikované hlavné výzvy, potenciály, problémy a limity pre kultúru, kreatívny priemysel a cestovný ruch

Hlavné výzvy a potenciály
Potenciál rozvoja lokálneho kultúrno-kreatívneho priemyslu vďaka dvom novým otvoreným kreatívnym centrom, ich technickej podpore a zázemiu, ktoré dokážu poskytnúť kreatívcom.
Výzva pritiahnuť a udržať v meste aktérov kreatívneho priemyslu, ktorí budú formovať jeho identitu a špecifickú atmosféru.
Existujúca sieť kultúrnych inštitúcií, funkčné priestory kultúrnych domov v mestských častiach, relatívne bohatá ponuka podujatí, rôznorodé aktivity v oblasti nezriaďovanej aj amatérskej kultúry.
Výzva realizovať vybrané čiastkové projekty a aktivity návrhov pre projekt kandidatúry mesta Nitry na EHMK.
Výzva rozvíjania systematickej práce s publikom v kultúrnych inštitúciách a priestoroch v meste, ako aj v rámci projektov nezriaďovanej kultúry.
Potenciál rozvoja aktívnych komunit a výzva v oblasti participácie obyvateľov na kultúrnom živote mesta vďaka sieti kultúrnych domov v mestských častiach.
Potenciál kultúrnych projektov deklarujúcich inkluzívny prístup k zraniteľným skupinám (zdravotne a mentálne znevýhodnení občania, sociálne ohrozené skupiny, národnostné menšiny, náboženské menšiny, LGBTQ), čo prispeje k scitlivovaniu obyvateľov k sociálno-kultúrnym témam.

Potenciál kultúrnych projektov v oblasti podpory duševného zdravia, arteterapia a tzv. "predpisovanie umenia" (pozri Michaela Kučová; Umenie pre duševné zdravie: Potenciál predpisovania umenia na Slovensku).
Potenciál využitia Cyrilo-metodskej cesty - v súčasnom trende mladých ľudí nachádzať v putovaní odbúravanie každodenného stresu, vyhorenia, znovunachádzanie vzťahu so sebou a okolím, psychohygienu osobnosti.
Výzvy v oblasti využívania nových technológií a smart riešení v uchovávaní a v sprístupňovaní KD.
Výhodná geografická poloha, dobrá dopravná dostupnosť do Nitry.
Silné povedomie domácich návštevníkov o Nitre.
Bohatý historický, kultúrny a prírodný potenciál, významné archeologické lokality v Nitre a okolí.
Prelínanie prírody a kultúry do atraktívneho obrazu kultúrnej krajiny.
Nitra sa nachádza na Svätajakubskej a Cyrilo-metodskej kultúrnej ceste európskeho významu.
Významné historické aj súčasné osobnosti a ikony spojené s Nitrou.
Existujúce jedinečnosti Nitry.
Potenciál zoborských viníc a rozvinutá vínná turistika.
Potenciál nábrežia pre vytvorenie novej turistickej ponuky rieky.
Výzva využiť potenciál v oblasti pútnického cestovného ruchu.
Existujúci potenciál športu, univerzít, vedecko-výskumných aktivít.
Rozvinutý výstavnícky, veľtržný a kultúrny cestovný ruch.
Existujúca dotačná politika mesta v oblasti cestovného ruchu.
Existujúca krajská a oblastná organizácia cestovného ruchu.
Formujúci sa nový trend udržateľného cestovného ruchu.
Hlavné problémy a limity
Všeobecne nízke povedomie o význame a ekonomickom prínose kultúry, kreatívneho priemyslu a cestovného ruchu pre mesto.
Všeobecne nedostatočná prezentácia vplyvu kultúrnej ponuky, kreatívneho priemyslu a cestovného ruchu na kvalitu života v meste; kultúry vo všeobecnosti ako neoddeliteľnej súčasť identity mesta a jej trvalo udržateľnej hodnoty pre rastúci rozvoj mesta.
Obmedzené prostriedky v rozpočte mesta na kultúru a cestovný ruch.
Nedostatočné financovanie rozvoja kultúry a cestovného ruchu v meste. Pretrvávajúce slabé finančné krytie obnovy pamiatok a kultúrneho dedičstva, zvyšujúci sa investičný dlh voči obnove PF.
Slabá previazanosť strategických dokumentov na rozpočet mesta, riziko miestnej politickej nestability.
Nedostatok profesionálnych školiťelov a realizátorov jednotlivých programov v oblasti KP.
Nezáväznosť systému kontroly v oblasti dodržiavania strategických dokumentov, záväzkov financovania kultúry a cestovného ruchu.
Nedostatočná podpora emblémových podujatí mesta.
Chýbajúce infobody na autobusovej a vlakovej stanici, výstavisku Agrokomplex.
Absencia mestskej organizácie, ktorá by realizovala vlastnú a nezávislú koncepciu a dramaturgiu kultúrneho programu v meste.
Absencia systematického zberu dát o návštevníkoch podujatí a neexistujúca aplikácia týchto dát na tvorbu koncepcií a stratégií.
Prevažuje výletný cestovný ruch a krátkodobé pobyty.
Chýbajúca ponuka a služby pre rodiny s deťmi (aj mládež).
Poddimenzované výdavky na cestovný ruch z rozpočtu mesta.
Čiastočne nekoordinovaný a nejednotný manažment destinácie.
Chýba jednotná marketingová stratégia.
Absencia systematického zberu dát.
Nedostatočná spolupráca a sieťovanie aktérov v cestovného ruchu.
Stagnujúca spolupráca so súkromným sektorom.
Nedostatočne využitý potenciál Agrokomplexu (areál, návštevníci, vystavovatelia, SPM).
Nedostatočná infraštruktúra v cestovnom ruchu a nedostatočný odbyt ponuky.
Chýbajú zážitkové a interaktívne expozície, nedostatočné využitie moderných aplikácií v kultúre, zážitková expozícia hodná 21. storočia.
Chýba komplexný online rezervačný systém.
Chýbajúca incomingová/miestna cestovná kancelária.
Orientácia ubytovacích zariadení iba na biznis klientelu/ prevažuje obchodný cestovný ruch.
Chýbajúca nosná zábavná atraktivita pre rodiny s deťmi v meste, odlišujúca Nitru od iných miest, za čím by boli ochotní vycestovať aj s prenocovaním (zábavný park, interaktívne tematické múzeum a pod.).
Nedostatočná osвета o prínose CR pre destináciu a obyvateľov.

Inventarizačná časť

Dostupnosť kultúry pre všetkých je kľúčovým faktorom pri koncipovaní kultúrnej ponuky a vytváraní podmienok pre aktérov. Súčasná nitrianska kultúrna ponuka bola hodnotená podľa žánrovej a cieľovej štruktúry, cenovej dostupnosti, návštevnosti a kvality:

Štruktúra kultúrnej ponuky	
Kategória	Charakteristika
Mestské projekty	Mesto je hlavným organizátorom, spolupracuje s partnermi na dramaturgii
Projekty významných aktérov	Mesto je spoluorganizátor, podieľa sa aj finančne prostredníctvom zmlúv o spolupráci
Projekty podporené mestom	Financované z mestských dotačných schém
Ohlásené verejné kultúrne podujatia	Všetky podujatia nahlásené mestu podľa zákona

Analyzovaná bola aj oblasť kultúrneho dedičstva:

- kultúrne dedičstvo v správe mesta,
- kultúrne dedičstvo na území mesta a v správe iných subjektov.

Mesto Nitra nezriaďuje žiadne kultúrne organizácie, ktoré by priamo produkovali kultúrne aktivity a podujatia a tým prispievali ku kultúrnej ponuke mesta, definovali jeho tvár a vytvárali kultúrne hodnoty pre obyvateľov mesta.

Prienik v oblasti realizovaných kultúrnych podujatí je čiastočne v kultúrnych a umeleckých aktivitách vzdelávacích a voľnočasových organizácií zriadených Mestom Nitra, a to sú Centrum voľného času Domino a Základná umelecká škola Jozefa Rosinského v Nitre.

Mesto Nitra v súčasnosti nezriaďuje ani žiadnu kultúrnu inštitúciu s funkciou mestského kultúrneho strediska, preto je hlavným organizátorom a koordinátorom kultúrnych podujatí odbor kultúry MsÚ v Nitre. Dlhodobý je dopyt po zriadení mestskej organizácie, ktorá by zastrešovala tvorbu dramaturgie a produkcie mestských kultúrnych podujatí v súlade s koncepciou nastavenou odborom kultúry MsÚ v Nitre.

Priestor pre kultúrne aktivity v meste Nitra tvorí kultúrna infraštruktúra v majetku mesta Nitry, Nitrianskeho samosprávneho kraja, štátu, cirkvi i súkromných vlastníkov. Existencia kultúrnej infraštruktúry primeranej k veľkosti sídla či komunity je technickým predpokladom poskytovania služieb v oblasti kultúry a zároveň musí spĺňať určité kvalitatívne, priestorové a technologické parametre.

Kultúrne priestory v správe mesta Nitry

Kultúrna infraštruktúra zahŕňa:

1. **Kreatívne centrum Nitra (Kino Palace, Martinský vrch)** vybavené modernými technológiami, ktoré umožňuje organizovať podujatia rôznych druhov živého umenia – divadlo, tanec, hudba, multimediálne a audiovizuálne programy, festivaly, konferencie a iné
2. **Domy kultúry** v mestských častiach Zobor, Párovské Háje, Dolné Krškany, Mlynárce, Dražovce, Janíkovce, Kynek (kapacita 50 – 220 miest)
3. **Synagóga** – koncertná a výstavná sieň (250 miest), k dispozícii je ozvučovací a základná osvetľovacia a projekčná technika, mobilné pódium a voľné pripojenie na wifi
4. **Amfiteáter** – 11-tisíc miest, vyžaduje rekonštrukciu
5. **Ďalšie priestory** – Mestská hala, ZUŠ J. Rosinského, CVČ Domino, Dom Matice slovenskej
6. **Nevyužívané/rekonštrukcie** – MŠ Lomnická, Kino Lipa, podchod Klokočina

Kultúrna infraštruktúra v majetku mesta koncom roka 2024 zásadne a pozitívne dotvorilo otvorenie zrekonštruovaných priestorov Kreatívneho centra Nitra.

Priestory Palace (Kreatívne centrum Nitra) sú určené nielen na realizáciu kultúrnych podujatí, ale aj vzdelávacieho programu, networkingov a workshopov pre kreatívcoch z rôznych oblastí kultúrno-kreatívneho priemyslu. Multifunkčná sála je určená pre aktérov kultúrno-kreatívneho priemyslu a návštevníkov každého veku, pre ktorých je určená aj kaviareň na zrekonštruovanej terase. **Kreatívne centrum Nitra na Martinskom vrchu** svojím multižánrovým využitím spĺňa európske štandardy na kultúrny priestor 21. storočia nielen pre kreatívcoch. Dve zo štyroch budov sú vybavené modernými technológiami, k dispozícii sú remeselné dielne, hudobné skúšobne,

viacúčelová sála, workshopová miestnosť aj otvorený zdieľaný priestor pre spoločnú prácu rôznych profesií KKP. Ďalšie dve budovy kasární (Kreatívne centrum Nitra) sú k dispozícii pre využívanie širšou verejnosťou.

Medzi objekty v majetku mesta využívané na komerčné účely s plánovaným využívaním aj na kultúrne účely patria Mestská tržnica (spracovaný projekt využitia na kultúrne a kreatívne služby), Mestský dom, Kino Lipa a Sandokan (spracovaný projekt využitia na kultúrne a kreatívne služby). Z dotazníkov a z workshopov s kultúrnymi aktérmi k príprave Stratégie NK31 vyplynul ako aktuálny podnet a požiadavka vybudovať v Nitre priestor koncertnej (multifunkčnej) sály pre cca 500 návštevníkov.

Správa a prevádzka kultúrnych priestorov mesta Nitry

Objekt	Príjmy 2024
Tržnica	100 000 €
Amfiteáter pod Zoborom	21 550 €
KC Zobor	22 686 €
KD Dolné Krškany	594 €
KD Dražovce	3 910 €
KD Kynek	850 €
KD Mlynárce	730 €
KD Párovské Háje	2 488 €
KSC Janíkovce	1 564 €
Synagóga	7 500 €

- Objekty sú zverené do správy (realizuje opravy, údržbu a uzatvára zmluvy na dlhodobé prenájmy) mestského podniku Službyt, s. r. o.
- Prevádzka sa riadi VZN č.13/2019 o nakladaní s majetkom mesta Nitra.
- Cenník mesta Nitra zohľadňuje záujem mesta o aktívny dostupný kultúrny a spoločenský život v daných mestských častiach a zvyhodňuje predovšetkým občianske združenia, spolky a organizácie sídlia v konkrétnej mestskej časti.

Kultúrne projekty realizované mestom Nitra

Mesto Nitra realizuje viaceré kultúrne projekty, pričom dbá na rôznorodú ponuku z hľadiska cieľových skupín a vyváženosť z hľadiska umeleckých druhov a žánrov.

- **Vážna hudba:** festivaly Nitrianska hudobná jar vrátane NHJ ZUŠ J. Rosinského, Medzinárodný festival sakrálnej hudby Musica sacra, Nitrianska hudobná jeseň, samostatné koncerty počas roka, výchovné koncerty pre materské a základné školy
- **Populárna hudba:** koncerty v rámci Nitrianskeho kultúrneho leta, mestských slávností a jarmokov, samostatné koncerty, folklór
- **Scénické umenie:** divadelný cyklus pre deti v rámci kultúrneho leta a vianočných podujatí, predstavenia počas roka v kultúrnych zariadeniach
- **Vizuálne a audiovizuálne umenie:** výstavy v mestských kultúrnych zariadeniach, výstavy a inštalácie na verejných priestranstvách, filmové projekcie
- **Literatúra:** vydávanie publikácií, literárne podujatia
- **Kultúrne dedičstvo:** Dni európskeho kultúrneho dedičstva, living history
- **Multižánrové projekty:** mestské slávnosti Nitra, milá Nitra
- **Kandidatúra mesta Nitry na EHMK:** napriek neschváleniu žiadosti vzniklo viacero zaujímavých návrhov aktivít a projektov, ktoré chce mesto výhľadovo v budúcnosti rozvíjať a realizovať

Spolupráca mesta s významnými aktérmi kultúry

Mesto Nitra sa na základe zmlúv o spolupráci a finančnej podpory formou dotácií podieľa ako jeden z hlavných usporiadateľov na viacerých kľúčových kultúrnych projektoch, ktoré tvoria jadro kultúrnej ponuky mesta a sú zároveň významným nástrojom rozvoja kultúrneho cestovného ruchu v Nitre a na Slovensku. Príkladmi sú Medzinárodný festival Divadelná Nitra, Medzinárodný akademický festival Akademická Nitra, Medzinárodný filmový festival Agrofilm, multižánrový Flaam festival, Campana Fest, Medzinárodný organový festival Ars Organi Nitra, Festival amatérského divadla, a i.

Mesto Nitra aj v oblasti kultúry deklaruje inkluzívny prístup k zraniteľným skupinám, ktoré zahŕňajú nielen zdravotne a mentálne znevýhodnených občanov, ale aj sociálne ohrozené skupiny, národnostné menšiny, náboženské menšiny a tiež LBGTQ. Preto vstupuje ako partner do prípravy a realizácie viacerých inkluzívnych projektov, napr. Počúvaj divadlo očami, On Stage, Hudba stiera rozdiely, nitrianske vianočné mestečko.

Kultúrna infraštruktúra mesta Nitra

Tieto inštitúcie majú krajský a regionálny význam, ale poskytujú služby aj priamo obyvateľom Nitry.

Kultúrne inštitúcie zriaďované NSK	
Inštitúcia	Zameranie / Poznámka
Divadlo Andreja Bagara	Profesionálne činoherné divadlo
Staré divadlo Karola Spišáka	Divadlo pre deti a mládež
Nitrianska galéria	Výstavná činnosť – vizuálne umenie
Krajská knižnica Karola Kmeťka	Verejná knižnica (objekt Mediahaus)
Ponitrianske múzeum	Múzejné zbierky a expozície (objekt mesta Nitry)
Krajské osvetové stredisko	Kultúrno-vzdelávacia činnosť
Nitrianska hvezdáreň	Vedecko-popularizačné aktivity
Nezávislá a alternatívna scéna - vybrané priestory a kluby	
Názov	Charakteristika
Hidepark Nitra	Nezávislé kultúrne centrum – pódia, knižnica, komunitné záhrady, U-rampa, festivaly (napr. Flaam)
bod.K7	Priestor pre kultúru, kreativitu a komunitu
Nové divadlo	Nezávislé divadlo
Domof Creativity	Priestor pre kultúru, kreativitu a komunitu
Stará vodáreň, Stará pekáraň, Artin, Music a café, Mariatchi, Záhír	Hudobné kluby a bary – hudba, divadlo, besedy, diskusie
Kníhkupectvo Pod Vŕškom	Literatúra a kultúrne večery
Hotel Mikado, Vila K, Gio Café, Irish Pub Nitra, OC Promenada, OC Centro	Miesta s kultúrnym a spoločenským programom

Cirkvi a cirkevné inštitúcie	
Názov	Obsah
Nitriansky hrad (nádvorie, gotická priekopa)	Kultúrne a historické aktivity
Diecézne múzeum, Diecézna knižnica	Kultúrne dedičstvo
Chrám (Katedrála sv. Emeráma, Piaristický kostol sv.Ladislava, Evanjelický kostol Sv. Ducha, Kostol Navštívenia P. Márie)	Duchovné podujatia, koncerty
Misijné múzeum, Univerzitné pastoračné centrum	Vzdelávacie a komunitné aktivity

Štátne, univerzitné a súkromné inštitúcie	
Názov	Obsah
Slovenské poľnohospodárske múzeum (Agrokomplex)	Expozície, podujatia
Archeologický ústav SAV - Archeopark	Expozície
Národné poľnohospodárske centrum, Agroinštitút	Výstavníctvo, prednášky
Kreatívne centrum SPU	Kreatívny priemysel
Cinemax (4 sály), Mlyny Cinemas (5 sál), Kinoklub Nitra (od marca 2025 v priestoroch Kreatívneho centra Nitra - Kina Palace)	Filmové umenie
UKF a SPU – auly, Univerzitný tvorivý ateliér	Vzdelávacie a umelecké výstupy

Verejné priestory vhodné na kultúrne využitie	
Priestor	Poznámky
Svätoplukovo námestie, Kupecká, Pribinovo, Župné námestie, Na Vŕšku	Potenciál na oživenie – potrebná revitalizácia
Mestský park na Sihoti	Po revitalizácii – obľúbený pre spoločenské podujatia
Lokálne centrá (Sandokan, Lipa, amfiteáter Diely)	Kultúra v mestských častiach
Letisko Nitra (Janíkovce), Rolfesova baňa, SPU, Agrokomplex, podchody	Netradičné priestory s potenciálom

Štatistika verejných podujatí: ročne evidovaných cca 1100 oznámení o konaní verejného kultúrneho podujatia, z toho približne 180 komunitných aktivít. Skutočný počet podujatí je odhadom o 30 % vyšší, čo naznačuje rezervy v právnom povedomí (oznamovacia povinnosť) usporiadateľov a potrebu lepšej osvetu a kontroly.

Návštevnosť

Z kultúrnych zariadení majetku mesta je najnavštevovanejšia Synagóga, vyhľadávaná je nielen kvôli prehliadkam atraktívnej architektúry, ale i na kultúrne podujatia, výstavy, koncerty organizované nielen samotným mestom, ale i ďalšími organizátormi. Domy kultúry sú čoraz viac využívané najmä na účely stretnutí miestnych organizácií a spolkov, organizácie pravidelných podujatí. Spolky a združenia v mestských častiach ako podporu svojej činnosti využívajú možnosť zľavneného nájomného, výpožičiek priestorov a v prípade významnejších navštevovaných akcií možnosť spoluorganizácie s mestom Nitra. Návštevnosť amfiteátra významne ovplyvňuje počasie.

Návštevnosť kultúrnych zariadení sa mení, v priemere každoročne stúpa, štatistiky sú každoročne publikované v bilancii (merateľné ukazovatele) v programovom rozpočte na webovom portáli mesta.

Návštevnosť KZ a podujatí Mesta Nitra v roku 2024		
Mestské priestory a podujatia za rok 2024	počet	počet návštevníkov
Kultúrne zariadenia (Synagóga, kultúrne centrá a kultúrne domy)	8	5 289
Amfiteáter	1	31 000
Mestské podujatia	29	155 565
Partnerské podujatia	15	25 923
Spolu	53	217 777

Tab.: Návštevnosť kultúrnych podujatí a priestorov mesta Nitry za rok 2024.

Zdroj: vlastné spracovanie OK

Kultúrne organizácie na území Nitry zriadené Nitrianskym samosprávnym krajom ročne navštívi približne 300-tisíc návštevníkov.

Návštevnosť kultúrnych organizácií NSK						
Organizácia	Počet uskutočnených podujatí, resp. predstavení	Počet návštevníkov	Počet uskutočnených podujatí, resp. predstavení	Počet návštevníkov	Počet uskutočnených podujatí, resp. predstavení	Počet návštevníkov
rok	2022		2023		2024	
Staré divadlo Karola Spišiaka v Nitre	116	8 126	152	25 922	175	32 781
Divadlo Andreja Bagara v Nitra	200	56 519	210	60 971	204	67 556
Krajské osvetové stredisko v Nitre	648	27 773	585	33 717	564	34 774
Krajská knižnica Karola Kmeťka v Nitre	810	114 762	1 147	136 340	1113	133 069
Ponitrianske múzeum v Nitre	39	6 955	41	14 451	68	22 196
Nitrianska galéria	301	5 321	368	12 671	354	14 355
Spolu	2 114	219 456	2 503	284 072	2 478	30 4731

Tab.: Návštevnosť kultúrnych organizácií zriadených NSK 2022 – 2024

Dostupnosť podujatí

Cenová dostupnosť mestských podujatí je dlhodobo chápaná ako verejná služba a príspevok samosprávy jednotlivým cieľovým skupinám. Väčšina podujatí je realizovaná na verejných priestranstvách s voľným vstupom, cena vstupeniek v kultúrnych zariadeniach sa pohybuje v rozsahu 3 až 7 eur, sú poskytované zľavy pre seniorov, študentov a zdravotne ťažko postihnutých obyvateľov, rovnako dostupný je aj prenájom kultúrnych zariadení (veľké sály 20 – 100 eur/h, klubové miestnosti od 2 eeu/h pre miestne komunity). Štatistiky návštevnosti uvádzané v každoročnom vyhodnotení programového rozpočtu potvrdzujú primeraný záujem jednotlivých cieľových skupín. Každoročná správa o dostupnosti monitoruje aktivity zamerané na integráciu znevýhodnených skupín obyvateľstva. Mesto Nitra ako organizátor štandardne realizuje podujatia s voľným vstupom a väčšina podujatí je v prostredí bez fyzických bariér. Prehľad podporených projektov a poskytnutých dotácií je obsiahnutý vo výročných správach a vo vyhodnoteniach programového rozpočtu.

Kultúrne dedičstvo na území mesta Nitry

Uchovávanie a sprístupňovanie pamiatkového fondu je kľúčové pre prepojenie minulosti s prítomnosťou, podporu cestovného ruchu a šírenie európskeho kultúrneho dedičstva. Mesto Nitra je vnímané ako historické mesto s bohatým kultúrnym dedičstvom, čo potvrdzujú prieskumy za posledných 7 rokov.

Jeho história siaha od paleolitu po novovek, pričom v 9. storočí sa Nitra stala významným ekonomickým, kultúrnym a náboženským centrom. Bola sídlom kniežatstva, kde v roku 828 vysvätili najstarší kresťanský chrám v strednej Európe a v roku 880 založili Nitrianske biskupstvo. Nachádzal sa tu aj najstarší kláštor na Slovensku – benediktínsky kláštor sv. Hippolyta.

Nitriansky hrad s rozlohou 8,5 hektárov má výnimočný kultúrny potenciál. Zachované stavby, opevnenie a zaniknutá hradná brána z prelomu 11. a 12. stor. vytvárajú jedinečné historické prostredie, ktoré však nie je plne sprístupnené verejnosti.

Nitra disponuje bohatým fondom národných kultúrnych pamiatok

Prehľad kultúrnych pamiatok evidovaných v ÚZPF SR	
Kategória	Počet/Stav
Národné kultúrne pamiatky	241 (94 nehnuteľných, 147 hnuteľných)
Evidencia pamätihodností mesta	174 objektov (priebežná aktualizácia)
Pamiatkové územia	pamiatková rezervácia Horné mesto, pamiatková zóna Dolné mesto, ochranné pásma Zobor, Chrenová

Zdroj: <https://experience.arcgis.com/>.

Kultúrne dedičstvo zohráva významnú úlohu v rozvoji Nitry a regiónu, pričom jeho ochrana prospieva viacerým sektorom hospodárstva. Na jeho udržateľný rozvoj je však potrebná aktívna podpora samosprávy. Mesto podporuje projekty v oblasti kultúrnych pamiatok a pamätihodností podľa VZN č. 9/2019, avšak investičné potreby vlastníkov pamiatok výrazne prevyšujú možnosti mestského rozpočtu, čo vedie k poklesu žiadostí o granty.

Umenie vo verejnom priestore formuje genius loci mesta. V súčasnosti sa diskutuje o obnovení legislatívy, ktorá by podporila vznik nových umeleckých diel z verejných investícií. Nitra má rezervy v systematickej podpore umenia vo verejnom priestore, čo otvára otázku prerozdelenia mestských financií na tento účel.

Súčasťou rozvoja kultúrneho dedičstva je jeho digitalizácia, realizovaná v spolupráci s AÚ SAV. Potrebné je vytvorenie pamäťového portálu, ktorý by zhromažďoval historické dokumenty a umožnil ich interaktívnu prezentáciu. Prezentácia neexistujúcich pamiatok formou fyzických modelov či virtuálnej reality by zvýšila záujem o históriu mesta a podporila turizmus.

Kultúrne dedičstvo vo vlastníctve mesta

Mesto Nitra od roku 1992 vyčleňuje rozpočtové prostriedky na obnovu umeleckých diel, a to najmä vo svojom majetku.

Kultúrne dedičstvo v správe iných subjektov	
Správca/Vlastník	Vybrané objekty a priestory
Rímsko-katolícke biskupstvo Nitra	Nitriansky hrad, Diecézne múzeum, chrámy
Archeologický ústav SAV	Martinský vrch
Zoborský skrášľovací spolok	Zoborský kláštor
Staré divadlo Karola Spišáka	Bývalý Národný dom
Súkromní vlastníci	Viaceré pamiatky – bez dosahu mesta

Exteriérové podmienky a vysoký vek diel zvyšujú náklady na reštaurovanie, pričom dopyt po obnove výrazne prevyšuje finančné možnosti mesta. Pravidelná údržba je ekonomickejšia ako jednorazové komplexné opravy. Chýba lapidárium a mestská muzeálna expozícia pre umelecky cenné plastiky. Zvyšujúci sa investičný dlh vedie k viditeľnej degradácii historických objektov, pričom najakútnejšiu obnovu potrebujú národné kultúrne pamiatky – Mestský dom, Mestská tržnica a Synagóga.

Kreatívny priemysel

Kľúčové centrá kreatívneho priemyslu v Nitre	
Názov	Charakteristika
Kreatívne centrum Nitra	Mesto Nitra, priestory: Kino Palace a Martinský vrch. Podpora podnikania v KKP, multižánrový program, budovanie komunity.
Kreatívne centrum SPU	SPU Nitra, sídlo: Slovenská poľnohospodárska knižnica. Ateliéry, 3D štúdiá, VR/AR laboratória, zameranie: dizajn, reklama, architektúra.
DOMOF Creativity	House of Art, Štefánikova 14 – bývalé OC. Coworking, koncertná sála, čajovňa, výstavné priestory, podpora komunit a tvorby.

Financovanie a podpora: Všetky tri centrá vznikli alebo fungujú s podporou Európskeho fondu regionálneho rozvoja. Dôležitým faktorom ich úspechu je trvalá spolupráca so samosprávou, verejným a súkromným sektorom.

Analýza cestovného ruchu

Cestovný ruch je v súčasnosti dynamicky sa rozvíjajúcim prierezovým odvetvím hospodárstva a plní významné funkcie pre danú destináciu. Je zdrojom príjmov, má multiplikačný efekt, je faktorom zamestnanosti, regionálneho rozvoja a platobnej bilancie.

V minulosti oblasť cestovného ruchu spadala pod rôzne ministerstvá, väčšinou len ako sekcia, časť odvetvia. **V roku 2024 vzniklo nové Ministerstvo cestovného ruchu a športu SR**, ktorého cieľom je komplexné zastrešenie agendy a vyššej miery podpory rozvoja cestovného ruchu na Slovensku. Poslaním ministerstva je zlepšiť súčasný stav cestovného ruchu na Slovensku a priniesť do systému financovania cestovného ruchu viac finančných prostriedkov.

Nitra, podobne ako Rím, leží na siedmich pahorkoch a vyniká bohatou históriou, kultúrnym dedičstvom, vinárskou tradíciou a strategickou polohou. Napriek týmto výhodám čelí viacerým výzvam, ako sú chýbajúca moderná turistická infraštruktúra, nedostatok interaktívnych expozícií a nízky počet prenocovaní. Dostupnosť mesta je výborná automobilovou a autobusovou dopravou, ale vlaková infraštruktúra je slabá. Buduje sa cyklodoprava ako súčasť ekologickej mobility.

Mesto je známe kultúrnym a obchodným cestovným ruchom (výstavy, kongresy, veľtrhy), pričom väčšina návštevníkov neprenocuje. Dominantnou klientelou sú biznis cestujúci. Rastie však

Cieľové skupiny a trendy	
Skupina	Stav
Biznis klientela	Dominantná, najmä počas týždňa
Rodiny s deťmi	Rastúci záujem, potreba rozšíriť ponuku
Cestovatelia za kultúrou	Krátkodobé pobyty, návštevy bez prenocovania
Mladí turisti	Zábava (napr. Mostná ulica), zážitkové aktivity
Milovníci vína, jedla, prírody	Potenciál pre rozvoj vínneho a gastroturizmu
Aktívni seniori	Záujem o históriu, prírodu
Pútnici	Púte

záujem o gastroturizmus, vínny turizmus a lokálnu kuchyňu.

Pre rozvoj cestovného ruchu je kľúčová spolupráca verejného a súkromného sektora, lepšia marketingová stratégia a digitalizácia služieb. Udržateľnosť, kvalita služieb a diverzifikácia ponuky (eco-friendly, family-friendly) sú nevyhnutné na zvýšenie atraktivity Nitry ako turistickej destinácie.

Pobyťový cestovný ruch v Nitre

Počet prenocovaní v Nitre od roku 2017 klesá (nárast bol zaznamenaný v roku 2022 po uvoľnení cestovateľských obmedzení v dôsledku pandémie COVID-19).

Nitriansky kraj je naďalej v celoslovenskom porovnaní krajov z hľadiska výkonov cestovného ruchu na poslednom mieste, čo súvisí so štruktúrou ubytovacích zariadení v kraji. Prevažuje sezónny typ ubytovania, ktoré sa nepremieta v plnom rozsahu v štatistike cestovného ruchu.

V meste Nitra sa koncom roka 2023 nachádzalo:

- počet ubytovacích zariadení: 40
- celkový počet lôžok: 2 414

- počet hotelov: 20, z toho 12 hotelov v kategórii 4* , 5 hotelov v kategórii 3*, 3 hotely v kategórii 2*
- ďalšie ubytovacie zariadenia: 13 penziónov, ubytovne, hostely, domovy, apartmány, ubytovania na súkromí.

Väčšinu ubytovaných hostí tvorí biznis klientela a pracujúci v Nitre počas týždňa, menej vyťažené sú víkendy. V rámci roka sú slabšie mesiace december, január a február, ubytovacie zariadenia sú pomerne vyťažené počas výstav a veľtrhov v areáli Agrokomplex. Pandémia COVID-19 odhalila jednostrannú orientáciu ponuky. Na základe trendov v cestovnom ruchu viaceré hotely a penzióny musia postupne transformovať svoju ponuku, orientovať sa na nové cieľové skupiny ako napr. rodiny s deťmi, dodržiavať politiku eco-friendly a digitalizovať služby.

Eco-, bike-, family- a pet-friendly služby		
Kritérium	Rozšírenosť v zariadeniach	Poznámky
Family friendly	~50 % spĺňa 50 % kritérií	Dobrá základ, možnosť rozšírenia ponuky
Pet friendly	~75 % zariadení	Vysoká obsadenosť počas výstavy psov
Bike friendly	< 50 % stojany, > 50 % úschovne	Potenciál v prepojení s cyklotrasami
Eco friendly	~50 %	Silné základy, chýba marketing a komplexné služby

Stravovanie

~70 reštaurácií rôzneho typu (slovenská, ázijská, talianska, atď.)

Nočný život: najmä na Mostnej ulici

Nie je zavedený systém hodnotenia kvality reštaurácií.

Organizácie cestovného ruchu

Existujú pozitívne väzby na Nitru zo strany domácich a českých návštevníkov, avšak pre turistov mimo bývalého Československa zostáva neznámou destináciou. Imidž Nitry sa spája najmä s vrchom Zobor, historickými a kultúrnymi pamiatkami, výstaviskom Agrokomplex, študentským mestom a centrom poľnohospodárstva.

V súčasnej dobe je nevyhnutnosťou udržateľný cestovný ruch, ktorý kladie dôraz na ekológiu, miestnu komunitu a podporu lokálnych tradícií. Využitie prírodného potenciálu Nitry, zapojenie domácich obyvateľov a podpora regionálnej gastronómie sú príležitosťou na rozvoj turizmu. Kľúčové je budovať povedomie o ekonomickom prínose cestovného ruchu a aktívne zapájať miestnych do tvorby ponuky. Nitru treba vnímať ako vstupnú bránu do atraktívneho regiónu, ktorý stojí za návštevu (Zdroj: Stratégia cestovného ruchu mesta Nitra na roky 2021 – 2031).

Organizácie pôsobiace v oblasti cestovného ruchu v meste Nitra	
Inštitúcia	Úloha
TIC Nitra	Infocentrum, sprievodcovské služby, detská zóna TICadlovo
NOCR, KOČR	Zastrešujúci destinačný manažment
Mesto & NSK	Samospráva a regionálna koordinácia
Ministerstvo cestovného ruchu a športu SR (od 2024)	Národná podpora a financovanie CR

Turistické informačné centrum Nitra (TIC Nitra) zastrešuje oblasť cestovného ruchu a prevádzku TIC Nitra ako súčasť mesta Nitry. Primárne slúži ako zdroj informácií a miesto prvého kontaktu pre návštevníkov mesta, ale poskytuje informácie a služby pre návštevníkov aj domácich obyvateľov. Okrem sprievodcovských služieb ponúka kopírovanie, skenovanie, free internet, predaj publikácií, darčkových predmetov a vstupeniek cez Ticketportal. Disponuje databázou ubytovania, stravovania a aktuálnych podujatí. Od roku 2022 prevádzkuje interaktívnu zónu pre deti TICadlovo. TIC Nitra je členom AICES a prvým infobodom Cyrilo-metodskej cesty na Slovensku.

Za cestovný ruch v regióne zodpovedá Odbor kultúry a cestovného ruchu Nitrianskeho samosprávneho kraja a **Krajská organizácia cestovného ruchu Nitriansky kraj (KOČR)**, založená v roku 2021. KOČR združuje oblastné organizácie cestovného ruchu vrátane **Nitrianskej organizácie cestovného ruchu (NOCR)**, ktorá vznikla v roku 2012. Spolupráca medzi miestnou a regionálnou úrovňou sa zlepšuje, no stále chýba efektívny systém zdieľania dát a centrálny rezervačný systém.

Na podporu kvality miestnych služieb bola vytvorená značka Regionálny produkt Ponitrie a značka Udržateľná Nitra, ktorá podporuje ekologické podnikanie a dobrovoľnícke aktivity. Napriek univerzitám a vedecko-výskumným aktivitám v Nitre zostáva v meste po ukončení štúdia len málo absolventov.

Finančné prostriedky a dotácie mesta Nitra

Dotačný systém mesta podporuje kultúru, kreatívny priemysel a cestovný ruch od začiatku 90. rokov 20. storočia. Každoročne je podporených približne **55 projektov**, pričom požiadavky až päťnásobne prevyšujú rozpočet.

Financovanie:

- Kultúra a kreatívny priemysel: **100 000 € ročne**
- Obnova kultúrnych pamiatok: **20 000 € ročne (+ 50 000 € v roku 2024 na Zoborský kláštor)**
- Cestovný ruch: **10 000 – 20 000 € ročne** (v roku 2024 podporených **9 projektov** s celkovou dotáciou **10 000 €**).

Oblasť kultúry a cestovného ruchu v Nitre je dlhodobo podfinancovaná, čo negatívne ovplyvňuje kvalitu kultúrnej ponuky a návštevnosť mesta. Financovanie kultúry predstavuje v roku 2025 0,7 % rozpočtu mesta, pričom na Odbor kultúry MsÚ pripadá 0,49 %, na Kreatívne centrum Nitra 0,25 % a na cestovný ruch (TIC Nitra) 0,01 %.

Hlavné limity a problémy z vonkajšieho prostredia

Klimatická zmena a energetická kríza: ovplyvňuje prevádzku kultúrnych organizácií a veľkých podujatí, ako aj udržateľnosť ich činnosti a aktivít.
Demografická zmena: v budúcnosti ovplyvní kultúrnu ponuku, ale aj fungovanie kultúrnych organizácií a odliv kreatívcov z regiónov do veľkých centier.
Ekonomická nestabilita: Nemalý vplyv na spotrebiteľské správanie recipientov v oblasti kultúry, ako aj na prevádzku a zabezpečenie činnosti kultúrnych organizácií či na návštevnosť v oblasti cestovného ruchu bude mať v najbližších rokoch konsolidácia verejných financií, inflácia a dlh verejných financií, čo ešte viac zvýrazní poddimenzované výdavky na kultúru, ochranu kultúrneho dedičstva a cestovný ruch zo strany štátu.
Politická nestabilita: dopyt po kultúrnych zážitkoch a cestovaní výrazne ovplyvňuje aj politická nestabilita a ekonomická neistota.
Nedostatočný záujem návštevníkov: celkovo mesto nevie využiť svoj potenciál v oblasti kultúry, kreatívneho priemyslu, kultúrneho dedičstva a prírodných krás a premeniť ho do komplexnej ponuky cestovného ruchu a na zvýšený záujem o cestovný ruch. Nitriansky kraj je v štatistike prenocovaní na poslednom mieste zo všetkých krajov a návštevnosť mesta len dokumentuje globálny trend odklonu návštevníkov a znížený záujem o pobytový cestovný ruch v mestských destináciách.
Pandémia, vojna na Ukrajine: pretrvávajúci negatívny dopad pandémie COVID-19 a vojny na Ukrajine na poskytovateľov služieb v cestovnom ruchu

Hlavné výzvy a potenciály z vonkajšieho prostredia

Aplikácia zelených stratégií : do obnovy pamiatok a prevádzky zariadení, alebo aktivít, čo prispeje aj k ochrane životného prostredia, scitlivovaniu obyvateľstva a udržateľnosti. Ďalej je to zavádzanie princípov recyklácie a udržateľnosti do podujatí a aktivít, podpora ekotrendov
Participácia obyvateľov: Podpora participácie a angažovanie komunít do aktuálnych kultúrno-spoločenských tém, osвета, vzdelávanie v aktuálnych kultúrno-spoločenských témach. Zapájanie domácich obyvateľov a cudzincov žijúcich v meste a regióne, angažovanie komunít do kultúrnej ponuky a cestovného ruchu (vyžaduje opatrenia v odstránení napr. jazykovej bariéry) a budovanie hrdosti na mesto u domácich obyvateľov.
Demografické zmeny: "starnutie obyvateľstva" - podporovať a rozvíjať existujúcu sieť produktov zameraných na seniorskú kategóriu obyvateľov a návštevníkov v oblasti kultúry a cestovného ruchu, cielene rozvíjať striebornú ekonomiku.
Vzdelávanie a osveta s cieľom vychovať a udržať v meste profesionálnych odborníkov pre "vymierajúce" profesie v oblasti kultúry a cestovného ruchu. Výzvou je inovácia a prelínanie ponuky mestskej destinácie s ponukou regiónu s dôrazom na kvalitu a udržateľnosť. Komunikovanie nových tém súvisiacich s inklúziou, ochranou ľudských práv a ochranou životného prostredia cez kultúrne aktivity. Budovanie hrdosti na svoje mesto a prijatie návštevníkov mesta obyvateľmi.
Sieťovanie a spolupráce: potenciál univerzít, otváranie sa rôznym spoluprácam a projektom na národnej a medzinárodnej úrovni, zviditeľnenie Nitry a budovanie mena cez spolupráce a projekty, podpora budovania infraštruktúry - sieťovanie aktérov
Inovácie a inteligentné riešenia: Transformácia a inovácia ponuky, tvorba nových produktov a služieb po zohľadnení trendov, zvyšovanie kvality a štandardizácia služieb.

SWOT analýza

SILNÉ STRÁNKY
Významný kultúrno-historický a prírodný turistický potenciál
Bohatá sieť historických pamiatok, kultúrnych a zbierkových inštitúcií
Živé kultúrno-historické tradície, partnerstvá a spolupráce
Sídlo viacerých celoslovensky významných kultúrnych podujatí
Nitra je infobodom na Cyrilo-metodskej ceste, pútnický cestovný ruch
Bohatá ponuka podujatí – najmä v oblasti hudby, divadla a kultúrneho dedičstva
Existencia moderných kreatívnych centier a koncentrácia aktérov kultúrneho priemyslu
Rozvinutý kultúrny a veľtrhový cestovný ruch
Rozvinutá značka Udržateľná Nitra
Potenciál univerzít a ich vedecko-výskumných aktivít
SLABÉ STRÁNKY
Slabé povedomie domácich obyvateľov o význame a ekonomickom prínose kultúry a cestovného ruchu pre mesto
Slabo sa rozvíjajúca spolupráca mesta, kultúrnych inštitúcií, podnikov a iných aktérov cestovného ruchu
Stagnujúca a chýbajúca infraštruktúra a supraštruktúra v oblasti kultúry a cestovného ruchu
Nedostatočné využívanie potenciálu lokálnych komunít na tvorbe kultúrnej politiky mesta
Nízka digitalizácia služieb a chýbajúce SMART riešenia v oblasti kultúry a cestovného ruchu
Nedostatočne diferencovaná ponuka v oblasti kultúry a cestovného ruchu pre rôzne skupiny návštevníkov
Nedostatočná ochrana, obnova a záujem o hmotné kultúrne dedičstvo a jeho nevyužitý potenciál smerom k cestovnému ruchu, absencia strategického dokumentu v oblasti ochrany kultúrneho dedičstva
Nejednotný marketing a manažment destinácie
Poddimenzované výdavky na kultúru a cestovný ruch
Nedostatočné povedomie o existencii ponuky v oblasti kreatívneho priemyslu, slabá spolupráca medzi aktérmi kreatívneho priemyslu
Nekoordinovaný zber dát o návštevníkoch kultúrnych podujatí a pamiatok
Slabá prepojenosť ponuky kultúrnych služieb s prírodnou časťou ponuky cestovného ruchu mesta a okolia
Slabo využitý potenciál existujúcich návštevníkov pri tvorbe ponuky
PRÍLEŽITOSTI
Zatraktívnenie ponuky v oblasti kultúry a kultúrneho dedičstva využitím nových technológií a digitalizácie
Garancia percentuálneho podielu na podporu kultúry, kreatívneho priemyslu, kultúrneho dedičstva a cestovného ruchu, ku ktorému sa mesto zaviazá v strategických dokumentoch
Využitie potenciálu podnikateľského prostredia na podporu kultúry a kultúrneho dedičstva
Otvorenie otázky viacdrojového financovania organizácií zriaďovanej kultúry
Rozvoj odvetví kreatívneho priemyslu
Zvyšovanie kvality, šandardizácia služieb a rozvíjanie potenciálu mesta v cestovnom ruchu
Narastajúci globálny záujem o produkty CR s prepojením na región
Rozširovanie ponuky a zvyšovanie kvality kultúrnych podujatí pre všetky cieľové skupiny
Väčšie otváranie sa domácej, ale aj medzinárodnej spolupráci v oblasti kultúry a cestovného ruchu
Definovanie, stabilizácia a systematická podpora značkových podujatí v meste
Zavedenie systému kontroly naplňovania stratégií a priorít mesta v oblasti kultúry
Dobudovanie kultúrnej infraštruktúry
Systemizácia prieskumov návštevníkov a kultúrnych recipientov a aplikovanie získaných dát do plánovania kultúrnych podujatí a tvorby produktov cestovného ruchu
Podpora rozvoja udržateľného cestovného ruchu vhodným kombinovaním kultúrnej a prírodnej ponuky mesta a regiónu
HROZBY
Havarijný stav kultúrnych a historických pamiatok kvôli limitovaným zdrojom na rekonštrukciu
Znižovanie návštevnosti kultúrnych podujatí, inštitúcií a historických pamiatok a mesta ako takého z dôvodu neatraktívnej ponuky a nedostatku investícií v cestovnom ruchu
Odklon návštevníkov z mestských destinácií smerom do vidieckeho a prírodného prostredia
Zánik alebo znížovanie kvality značkových podujatí
Slabý záujem o spoluprácu zo strany poskytovateľov služieb v cestovnom ruchu
Nedostatok kvalifikovanej pracovnej sily a vysoká fluktuácia pracovníkov v kultúre, v kreatívnom priemysle a v cestovnom ruchu
Poddimenzované výdavky na realizáciu investícií v cestovnom ruchu

Zvolený strategický prístup vyplývajúci zo SWOT analýzy

Cieľom stratégie WO (Weaknesses – Opportunities) je využiť identifikované príležitosti na prekonanie slabých stránok a zároveň aktivovať existujúce silné stránky mesta v oblasti kultúry, kultúrneho dedičstva, kreatívneho priemyslu a cestovného ruchu mesta so zámerom čo najefektívnejšie naplniť identifikované príležitosti a rozvíjať potenciál týchto sektorov v partnerstve s kľúčovými aktérmi a zainteresovanými subjektami naprieč dotknutými oblasťami.

Je potrebné využiť jedinečné kultúrne aktíva a populárne podujatia na vytvorenie silnej značky mesta, spojiť tieto aktíva s modernými trendmi a technológiami (napr. digitálny marketing, VR pre pamiatky, mobilné aplikácie pre turistov, QR kódy, storytelling, a iné) na zvýšenie viditeľnosti mesta doma i v zahraničí.

Využiť bohaté kultúrne dedičstvo a turistické atrakcie v kombinácii s novými formátmi podujatí (napr. rôzne festivaly, umelecké rezidencie, a pod.), spoločne sa podieľať na budovaní a rozvíjaní Cyrilo-metodskej cesty (Kultúrnej cesty Rady Európy) a tiež vytvárať nové tematické trasy (napr. umelecká, industriálna história, pre digitálnych nomádov, a iné) pre turistov s využitím interaktívnych prvkov. Základným kameňom stratégie je budovanie kultúrno-kreatívneho ekosystému, networking, vytváranie platformy pre spoluprácu medzi subjektami (krajskými inštitúciami, samosprávou, podnikateľmi, neziskovým sektorom, umeleckými subjektami, vzdelávacími inštitúciami, a pod.) naprieč sektormi s cieľom vytvoriť kvalitné prostredie pre holistický rozvoj mesta.

Kľúčovým princípom je podporovať a vytvárať partnerstvá pri získavaní externých zdrojov a prepájania sa na európske iniciatívy, medzinárodné siete kultúrnych a kreatívnych miest so zameraním na udržateľné financovanie v oblasti obnovy a ochrany pamiatok, modernizáciu infraštruktúry a kultivovanie verejných priestranstiev, vytváraní integrovaných produktov kultúrneho, kreatívneho sektora a cestovného ruchu, vzdelávanie odborníkov (zvyšovanie odbornosti) a tiež vytváranie motivujúceho prostredia pre nové iniciatívy a startupy.

Benchmarking v kontexte širšieho územia

Mesto Nitra má bohaté kultúrne dedičstvo a rozvinutú kultúrnu infraštruktúru, no čelí viacerým výzvam pri zlepšovaní a inovovaní svojej kultúrnej ponuky. Osvedčenou praxou sú etablované podujatia, ako Medzinárodný festival Divadelná Nitra, koncerty v Synagóge či komunitné aktivity v Hideparku, ktoré tvoria silný základ pre rozvoj kultúrneho života. Inšpiráciou môžu byť úspešné projekty zo Slovenska a Česka, napríklad Biela noc v Bratislave a Košiciach, Signal Festival v Prahe či Kulturpark v Košiciach, ktoré ukazujú, ako prepojiť moderné technológie s kultúrou a rozšíriť publikum.

Významnou výzvou v oblasti kultúrneho dedičstva je digitalizácia a interaktívna prezentácia historických pamiatok, podobne ako v Národnom múzeu v Prahe alebo v rámci projektu EHMK Trenčín. Možnosti rozvoja kreatívneho priemyslu v Nitre môže inšpirovať Kulturpark v Košiciach či DEPO2015 v Plzni, ktoré ukazujú efektívne prepojenie umenia, podnikania a verejného priestoru.

Najväčšími prekážkami transferu týchto riešení sú obmedzené financovanie, rezervy v koordinácii medzi inštitúciami a nízka medzinárodná viditeľnosť Nitry. Riešením môže byť lepšia integrácia kultúry s turizmom, rozvoj grantových programov a prepojenie kultúrnych aktivít s univerzitným a podnikateľským prostredím.

Príklady úspešného prepájania kultúry a cestovného ruchu s prepojením na región, ako Tokajská vínná cesta či kultúrny turizmus vo Veszpréme, môžu byť inšpiráciou na rozvoj atraktívnych zážitkových produktov v Nitre. Napriek týmto výzvam má Nitra veľký potenciál vďaka svojej historickej hodnote, cyrilo-metodskej tradícii, jedinečnostiam mesta, univerzitnému prostrediu a vedecko-výskumným aktivitám, tradícii výstavníctva a silnej kultúrnej komunite. Nitra je vstupnou bránou do rozmanitého regiónu s bohatým prírodným potenciálom. Cielené opatrenia v oblasti financovania, digitalizácie a medzinárodnej propagácie môžu pomôcť mestu etablovať sa ako významné centrum kultúrneho a kreatívneho priemyslu na Slovensku.

Oblasť	Kultúrna ponuka	Kultúrne dedičstvo	Kreatívny priemysel	Vzdelávanie a osвета	Cestovný ruch
Osvedčené riešenia (dobrá prax v Nitre)	Divadelná Nitra, Synagóga, Hidepark	Nitriansky hrad, archeologické nálezy, Nitra ako zastávka na Cyrilo-metodskej ceste	Kreatívne centrá, Hidepark, nezávislí umelci a dizajnéri	UKF v Nitre, KOS v Nitre, múzeá a galérie so vzdelávacími programami	Nitriansky hrad, vinárske tradície, Agrokompex, ferraty, tematické prehliadky
Inovatívne riešenia (možnosti transferu dobrej praxe v Nitre)	Open-air kultúra, multimedialne festivaly	AR/VR prehliadky, interaktívne múzeá	Kreatívne huby, startupové centrá	Výchova publika, interaktívne workshopy	Festivalové balíčky, sieťovanie, zážitkový turizmus
Príklady dobrej praxe - iné mestá	Biela noc (Bratislava, Košice), Signal Festival (Praha)	Ehmk (Trenčín), projekt Smartmuseum Košice, Národní muzeum (Praha) – digitálne expozície	Kulturpark (Košice), DEPO2015 (Plzeň)	CIKE (Košice), Alta (Praha)	Tokajská vínná cesta (SR), Veszprém, Pécs (Maďarsko) - kultúrny mestský turizmus s prepojením na región
Prístupy a opatrenia	Zlepšenie propagácie, komunikácie, digitalizácia a smart riešenia	Digitalizácia expozícií, interaktívne sprievodcovské programy	Podpora zamestnanosti v kreat. priemysle, podpora činnosti, mestského kreat. centra, sieťovanie	Vytvorenie digitálnych vzdelávacích nástrojov, prepojenie škôl s kultúrnymi organizáciami	Využitie existujúceho potenciálu destinácie, skvalitňovanie služieb, prepojenie na región, moderná zážitková expozícia o histórii Nitry
Možnosti a limity transferu (prenos skúsenosti)	Možný transfer festivalových modelov, ale limitom je financovanie a infraštruktúra	Limitom sú vysoké náklady a legislatívne obmedzenia pri úpravách pamiatok	Transfer možný, ale vyžaduje silnejšiu podporu mesta a podnikateľského sektora	Transfer možný, ale limitom je nízka motivácia mladých a obmedzené financie	Možný transfer, ale limitom je slabá medzinárodná propagácia a slabá ochota spolupracovať zo strany podnikateľov, nedostatok financií
Identifikované potenciály	Silná festivalová tradícia, univerzitné publikum	Silná veľkomoravská a cyrilo-metodská tradícia	Silná umelecká komunita, vysoký záujem o laby/ws zo strany jednotlivých kreatívov v strednom a vyššom veku (30+)	Univerzitné mesto, mladá generácia	Významný potenciál v histórii a tradíciách
Výzvy a problémy	Nízka návštevnosť, slabá spolupráca inštitúcií	Zanedbaný stav niektorých pamiatok, slabá interaktivita	Nedostatok financovania, slabé prepojenie s biznisom	Nízka angažovanosť mládeže, chýbajúce digitálne nástroje	Slabá propagácia mesta ako destinácie
Nástroje na riešenie výziev a kapitalizáciu potenciálov	Zvýšenie financovania cez granty, prepojenie kultúry s turizmom, marketingové kampane, efektívnejšie využívanie zdrojov	PPP projekty na obnovu pamiatok, spolupráca s univerzitami na vývoji digitálnych nástrojov	Daňové úľavy pre kreatívne podnikanie, investičné fondy pre startupy v umení	Granty na inovácie vo vzdelávaní, lepšie prepojenie škôl s kultúrnym sektorom	Silnejší marketing mesta, spolupráca s influencerami, vytvorenie integrovaných kultúrnych a turistických produktov

Regionálne disparity

- Mesto Nitra na rozdiel od Nitrianskeho samosprávneho kraja nezriaďuje žiadnu kultúrnu organizáciu.
- Nerovný vzťah sa prejavuje aj vo vzťahu mesta Nitry voči kultúrnym organizáciám zriadených Nitrianskym samosprávnym krajom, ktoré síce sídlia v meste, ale mesto voči nim inštitucionálne nemá žiadne povinnosti, ani kompetencie, avšak prakticky plnia funkcie neexistujúcich mestských organizácií - mestskej knižnice, múzea, divadla a pod.
- Charakter kultúrnej ponuky je do veľkej miery ovplyvňovaný históriou mesta, cyrilo-metodskou tradíciou a pomerne bohatou sieťou pamiatok a objektov kultúrneho dedičstva (najmä sakrálneho charakteru).
- Ako jediné krajské mesto mimo Bratislavy a Košíc je sídlom troch profesionálnych divadelných scén, avšak inštitucionálne zázemie či tradíciu tu nemá ani opera (Košice, Banská Bystrica) ani balet (Košice) či tanečné divadlo (Banská Bystrica).
- Je sídlom medzinárodného divadelného festivalu s najdlhšou tradíciou na Slovensku.
- Nitra nie je zaujímavá z hľadiska turistiky, vodných športov či wellness pobytov, z hľadiska cestovného ruchu má charakter mestskej destinácie s prevažujúcimi jednoduchými návštevami väčšinou za kultúrou, históriu alebo nákupmi.
- Je sídlom dvoch univerzít a vedecko-výskumných aktivít, čo okrem Bratislavy a Košíc nemá žiadne iné krajské mesto.
- Nachádza sa tu výstavisko Agrokomplex.
- Via ferrata Zobor je jediná lezecká stena v rámci južného a západného Slovenska.
- V meste sídli bohatá sieť základného umeleckého školstva, stredných umeleckých škôl a tiež katedier umelecko-vedného zamerania.
- V okolí mesta (do 50 km) sa nachádza niekoľko termálnych prameňov (Poľný Kesov, Podhájska, Horné Saliby, Diakovce, Vincov les, atď.), čo sa však nedarí využiť pre cestovný ruch Nitry.

Faktory rozvoja

- Existencia dvoch kreatívnych centier.
- Prepájanie špecifickej ponuky v oblasti kultúry, histórie a prírodného cestovného ruchu do jedinečných produktových balíčkov.
- Vzrastajúci záujem o výstavy a veľtrhy.
- Záujem o gastroturizmus, vínny turizmus, lokálnu kuchyňu a regionálne výrobky.
- Aktívny život komunit a ich participácia na vytváraní kultúrnych hodnôt vďaka sieti kultúrnych domov v mestských častiach.
- Zrevitalizovaný mestský park (jeden z najväčších na Slovensku) ako priestor pre voľnočasové a kultúrne aktivity.
- Príprava a realizácia architektonicko-krajinárskej súťaže a projektovej dokumentácie na obnovu vnútrobloku Zoborského kláštora.

Ako to vidia obyvatelia mesta - názory a postoje obyvateľov mesta k problematike kultúry, kreatívneho priemyslu a cestovnému ruchu

Odpovede respondentov uvedených v **pocitovej mape** sa týkajú dotknutých oblastí prierezo, najviac respondentov uviedlo, že svojim návštevám ukazuje Nitriansky hrad, mestský park na Sihoti a Zobor, prípadne Kalváriu a Dražovský kostolík. Jednoznačne to poukazuje na potenciál prírodného a kultúrneho dedičstva mesta. V centre mesta sa respondenti najlepšie cítia na Kupeckej ulici, čo poukazuje na nevyužitý potenciál verejných priestranstiev (potrebu dobudovania infraštruktúry a tiež aj zviditeľnenia hodnoty kultúrneho dedičstva iných lokalít, ako je Nitriansky hrad a Kalvária). Z odpovedí je možné skonštatovať tiež nevyužitý potenciál rieky a nábrevia rieky. Najhoršie sa respondenti cítia na železničnej stanici (trvalá potreba rekonštrukcie a výzva pre podporu cestovného ruchu), na pešej zóne a Svätoplukovom námestí a ako nebezpečnú lokalitu identifikovali okolie OC Mlyny a časť sídliska Klokočina.

Vyhodnotenie otázky hlavných výhod mesta

výhodná poloha	131 hlasov
ponuka kultúrno-spol. podujatí	111 hlasov
možnosť pre športové aktivity	64 hlasov
dostupnosť kultúrnych zariadení	55 hlasov
potenciál rozvoja cest. ruchu	48 hlasov
práca s deťmi a mládežou	34 hlasov
činnosť vzdelávacích inštitúcií	32 hlasov
kvalita životného prostredia	27 hlasov
ponuka a kvalita sociálnych služieb	10 hlasov
iné	5 hlasov

NITRA 2040:
Budúcnosť je teraz

Vyhodnotenie otázky o starostlivosti kultúr. dedičstva v meste

★★★★★ 2,89

Vyhodnotenie otázky o možnostiach trávenia voľného času v oblasti kultúry v Nitre

★★★★★ 3,52

NITRA 2040:
Budúcnosť je teraz

Participatívny proces tvorby PHRSR sa realizoval aj prostredníctvom **dotazníka** smerom k verejnosti. Odráža nielen pocity, ale aj potreby a podnety respondentov, pripomienky k aktuálnemu stavu rozličných oblastí fungovania mesta a tiež pohľad na možnosti jeho rozvoja.

Z odpovedí je možné vyhodnotiť ako druhú najväčšiu výhodu bývania v meste kultúrne a spoločenské vyžitie a zároveň je oblasť kultúry vyhodnotená ako jedna z najmenej problematických. Z vyhodnotenia dotazníka tiež vyplýva, že je potrebné posilniť zapojenie obyvateľov do rozhodovacích procesov. (Odbor kultúry sa v posledných dvoch rokoch usiluje o získavanie dát od obyvateľov a návštevníkov prostredníctvom realizácie dotazníkových prieskumov po realizácii podujatí väčšieho rozsahu v meste).

V odpovediach rezonovala téma nevyhnutnej rekonštrukcie Mestského domu, interaktívne označenia umeleckých artefaktov a pamiatok, prezentácia kultúrneho dedičstva "viditeľne" - možnosť "zažiť" históriu. Obnova kultúrnych pamiatok vo všeobecnosti sa ukázala ako problematická (nedostatočná) u zapojenej verejnosti, ďalej rezonovala potreba úpravy verejných priestranstiev, boli spomenuté predovšetkým zatienenie a zveľadenie pešej zóny, údržba zelene nielen v parku, zazelenanie námestia, vodné prvky na námestí. Rezovalo aj už spomínané využitie potenciálu rieky - tentokrát splavovanie.

Ohľadom kultúrnej ponuky sa v odpovediach spomínalo budovanie lokálnych komunitných a kultúrnych centier na sídliskách, organizovanie nových podujatí, podpora dostupnosti kultúry - napr. zvýhodnené vstupné pre sociálne odkázané skupiny obyvateľov. Respondenti tiež uvádzali požiadavku na lepšiu propagáciu kultúrnych podujatí. Celkovo možno skonštatovať relatívne dobrú, no nie úplnú spokojnosť obyvateľov s kultúrnou ponukou (hodnotenie 3,52 z 5, čo je však najvyššie pozitívne hodnotenie v odpovediach v dotazníku celkovo).

Obr.: Dotazníkový prieskum k dokumentu PHRSR

Zdroj: vlastné spracovanie OKaP (J. Janíková, 2025)

OBLASŤ SPRÁVA MESTA

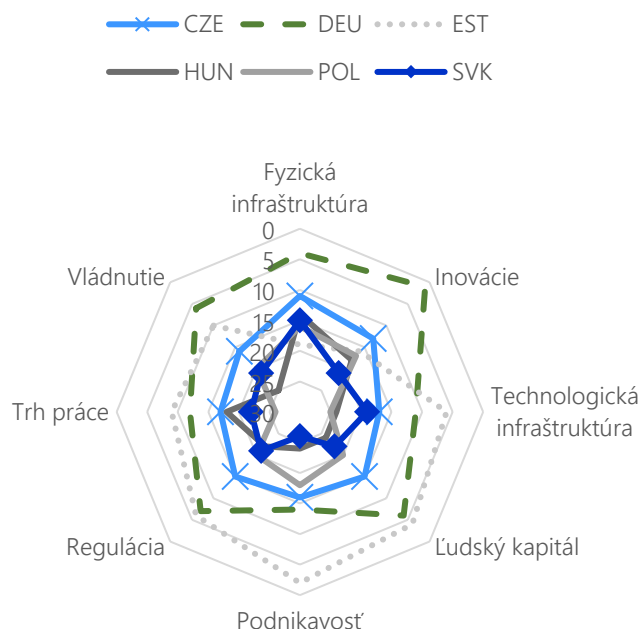
Analýza stavu pre rozvojovú oblasť správy Mesta Nitra

Analytické východiská

Medzinárodné porovnanie

Mesto Nitra ako samospráva je súčasťou verejnej správy SR, ktorej kvalita má významný vplyv na sociálny a hospodársky rozvoj nielen Slovenska a jeho regiónov, ale aj celej Európskej únie. Je jedným z predpokladov dlhodobého a udržateľného zvyšovania životnej úrovne, konkurencieschopnosti krajiny a je silným určujúcim faktorom pre investície (najmä pre priame zahraničné). Okrem toho ovplyvňuje sociálnu dôveru v spoločnosti a podieľa sa na utváraní politickej legitimacy a napĺňaní legitímnych očakávaní. Pozitívne dopady kvalitnej verejnej správy smerujú do oblasti inovácií, životného prostredia, podnikania, inkluzívneho procesu prípravy politík a účasti na ňom.

Graf zobrazuje pozíciu Slovenska v konkurencieschopnosti v porovnaní s regiónom V4, Estónskom a Nemeckom. V rámci členských krajín Európskej únie obsadilo Slovensko celkovo 21. miesto. V regióne V4 má vedúce postavenie Česko, ktoré dosiahlo celkové 16. miesto, pričom v inováciách dosiahlo 13. miesto. V 21. storočí sa mesto Nitra ocitlo v dobe transformácie industriálnej spoločnosti na spoločnosť informačnú a priemysel 4.0 predstavuje revolučnú celosvetovú zmenu porovnateľnú s príchodom parného stroja v 19. storočí, elektrickej energie v prvej polovici 20. storočia a internetu na konci minulého storočia. Podobne ako organizácie na celom svete, aj mesto Nitra sa stretáva s globálnymi problémami a výzvami, na ktoré musí viesť agilne a inovatívne reagovať, ako je napr. zmena klímy, starnutie obyvateľstva, migrácia, vojna na Ukrajine, epidémie, boj o demokratické hodnoty, nástup nových technológií a umelej inteligencie.

Uvedené problémy a výzvy sú komplexné a vzájomne prepojené, preto si vyžadujú strategické a koordinované riešenia. Pre úspešné plánovanie rozvoja Nitry je kľúčové porozumieť týmto dynamickým vonkajším faktorom v širšom kontexte medzinárodnej, národnej a lokálnej úrovne. Mesto Nitra musí byť schopné na ne pružne reagovať aj inovatívnymi prístupmi, aby zabezpečilo trvalo udržateľný rozvoj, sociálnu súdržnosť a vysokú kvalitu života pre všetkých obyvateľov.

Graf: Porovnanie konkurencieschopnosti vybraných krajín

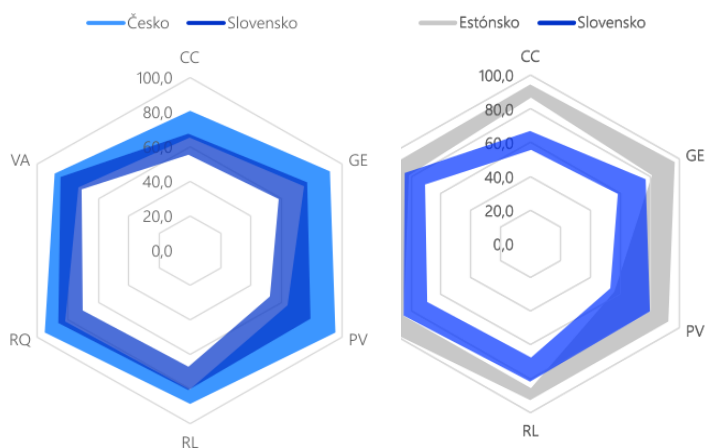
Zdroj: Inštitút hospodárskych analýz

2023 [Správa o produktivite a konkurencieschopnosti 2022](#)

V medzinárodnom porovnávaní kvality inštitucionálnej sféry je jedným z najpoužívaných indikátorom Index kvality vládnutia WGI* Skupiny Svetovej banky (WGI - World Governance Indicators). V porovnaní kvality vládnutia je Slovensko relatívne podobné krajinám regiónu V4,

významne sa však odlišuje a zaostáva za hodnotením Estónska. Najvýraznejší priestor na zlepšenie je v ukazovateľoch pre kontrolu korupcie a efektívnosť vlády.

Efektívnosť vlády (Government Effectiveness; GE), odráža také skutočnosti, ako kvalitu verejných služieb, či kvalitu legislatívy. Slovensku spolu s Poľskom patria posledné priečky v porovnaní s krajinami V4, pričom v porovnaní s Estónskom (ako novou členskou krajinou) je odstup v indexe kvality verejných služieb (GE) výrazný.

Graf: Porovnanie Slovenska a vybraných krajín v Indexe kvality vládnutia

Zdroje: Inštitút hospodárskych analýz 2023, [Správa o produktivite a konkurencieschopnosti 2022](#)

*Index kvality vládnutia WGI:

Kontrola korupcie (Control of Corruption; CC): indikátor vykazuje rozsah veľkej a malej korupcie, ako aj tzv. únos štátu elitami;

Efektívnosť vlády (Government Effectiveness; GE): ukazovateľ odráža kvalitu verejných služieb, či kvalitu legislatívy;

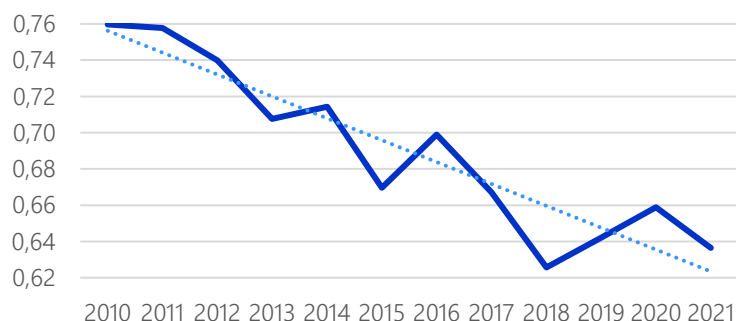
Politická stabilita a absencia násilia/terorizmu (Political Stability and Absence of Violence/Terrorism; PV) – subindex kvantifikuje pravdepodobnosť výskytu politického násilia a násilnej zmeny vlády;

Kvalita regulácie (Regulatory Quality; RQ) – krajiny implementujúce podpornú reguláciu vo vzťahu k súkromnej podnikateľskej sfére;

Vláda zákona (Rule of Law; RL) – subindex hodnotí okrem kvality vymáhania dodržiavania kontraktov, ochranu vlastníckych práv, súdnictva, polície, aj pravdepodobnosť výskytu násilia v hodnotenej krajine;

Hlas a zodpovednosť (Voice and Accountability; VA) – hodnotí slobodu prejavu, zhromažďovania a slobodu médií.

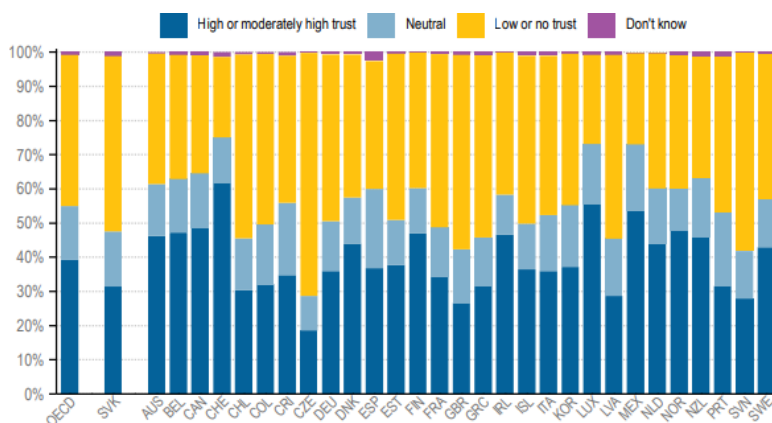
Z dlhodobého hľadiska Slovensko od roku 2010 zhoršuje svoju pozíciu v kvalite vládnutia.

Graf: Priemerná hodnota Indexu kvality vládnutia Slovenska

Zdroje: Inštitút hospodárskych analýz 2023 [Správa o produktivite a konkurencieschopnosti 2022](#)

Ďalším dôležitým ukazovateľom je dôvera občanov vo vládu a verejné inštitúcie. V dôvere v národnú vládu nedosahuje slovenská vláda hodnoty väčšiny tzv. starých členských štátov EÚ. V medzinárodnom porovnaní 31% Slovákov označilo dôveru vo vládu ako vysokú alebo stredne vysokú, čo je pod priemerom obyvateľov krajín OECD (39%).

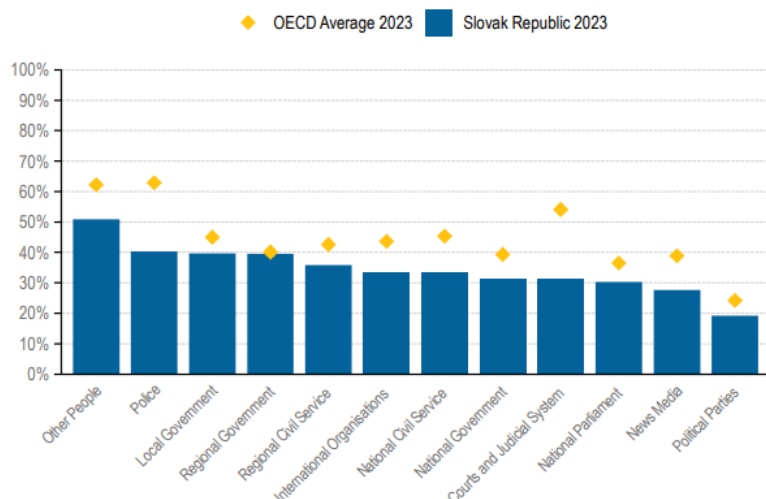
Note: "High or moderately high" corresponds to the aggregation of response options 6-10 to the question "On a scale of 0 to 10, where 0 is not at all and 10 is completely, how much do you trust the national government?"; neutral to option 5 and "low or no" to response options 0-4.

Graf: Porovnanie podielu dôvery v národnú vládu obyvateľov krajín OECD, 2023

Zdroj: [Prieskum Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj \(OECD\) o dôvere ľudí vo vládu a verejné inštitúcie](#)

Z porovnania dôvery vo verejné inštitúcie Slováci dôverujú viac miestnej samospráve a polícii (zhodne 40%) ako vláde, najviac Slovákov však dôveruje iným ľuďom (51%), Asi tretina obyvateľov dôveruje štátnej správe (33 %), súdom a justičnému systému (31 %) a národnému parlamentu (30%). Najmenej dôveryhodné sú politické strany (19%) a médiá (28%). Najpriepastnejšie rozdiely v dôvere Slovákov vo verejné inštitúcie **v porovnaní s krajinami OECD** (rozdiel o 23%) boli zaznamenané pri polícii a súdoch a právnom systéme.

Figure 2. Share of population with high or moderately high trust in different public institutions, other people and media, 2023

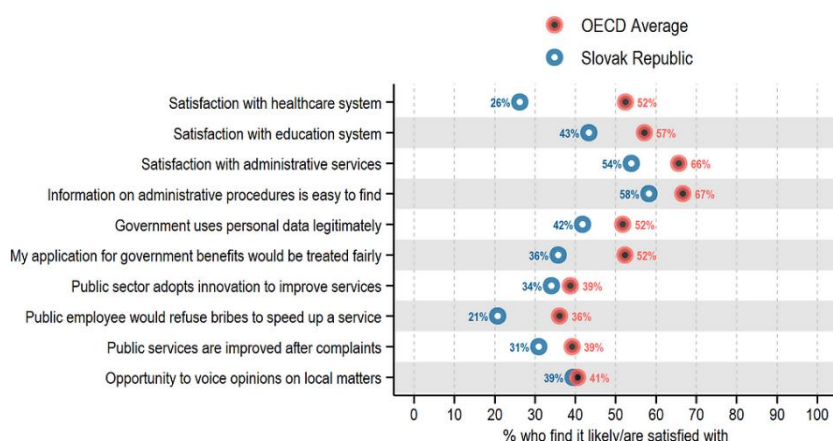
Mladí ľudia na Slovensku majú podstatne nižšiu dôveru v národnú vládu (18%) ako starší občania (41%), čo je nad priemerným vekovým rozdielom dôvery v krajinách OECD (o 7%).

Graf: Porovnanie podielu dôvery vo verejné inštitúcie obyvateľov krajín OECD, 2023

Zdroj: [Prieskum Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj \(OECD\) o dôvere ľudí vo vládu a verejné inštitúcie 2023](#)

Každodenné interakcie obyvateľov s verejnými inštitúciami predstavujú kľúčové faktory ovplyvňujúce dôveru obyvateľstva v štátnu správu a samosprávu. Spokojnosť Slovákov je pod priemerom krajín OECD vo všetkých sledovaných oblastiach.

Najvyššia miera spokojnosti je na Slovensku v oblasti administratívnych služieb, ktoré využívali a to 54 % v porovnaní s krajinami OECD, kde je na úrovni 66 %. **Spokojnosť so zdravotným systémom uviedla iba približne štvrtina Slovákov (26 %), pričom OECD priemer predstavuje 52 %**, spokojnosť so systémom vzdelávania je na Slovensku na úrovni 43 % (v OECD krajinách je to 57 %).

Graf: Vnímanie spokojnosti každodenných interakcií občanov s verejnými inštitúciami OECD, 2023

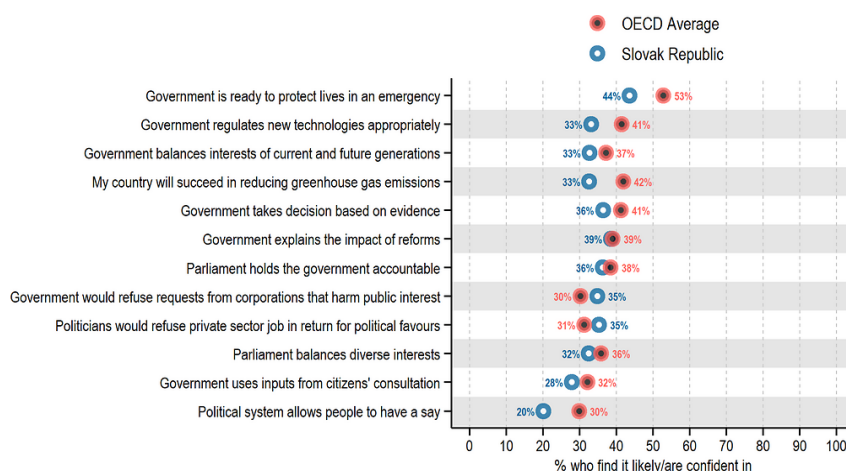
Zdroj: [Prieskum Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj \(OECD\) o dôvere ľudí vo vládu a verejné inštitúcie 2023](#)

Demokracia ako nástroj ľudskej emancipácie a hodnotový systém v globálnom meradle dlhodobo rastie na význame. Záujem o participáciu prostredníctvom dvoch dominantných nástrojov liberálnej demokracie – volieb a politických strán, je všeobecne klesajúci či stagnujúci, čo sa odráža na miere dôvery v politické inštitúcie a reprezentantov vôle občanov. V medzinárodnom porovnaní je účasť vo voľbách do Európskeho parlamentu mierne rastúca, avšak v roku 2024 dosiahla len 34 %, čo je výrazne pod priemerom krajín EÚ (51 %).

(zdroj: <https://results.elections.europa.eu/sk/volebna-ucast/>)

Vo vnímaní spokojnosti rozhodovania o zložitých politických otázkach sa len každý piaty Slovák (20 %) domnieva, že politický systém na Slovensku umožňuje ľuďom ako on vyjadrovať sa k tomu, čo robí vláda. Táto dôležitá hybná sila dôvery vo vládu je o 10 percentuálnych bodov

nižšia ako v priemere v krajinách OECD (30 %). Vnímanie integrity vlády je všeobecne vo väčšine krajín nízke. Len 28 % ľudí na Slovensku považuje za pravdepodobné, že vláda využíva vstupy z konzultácií s občanmi, v porovnaní s priemerom 32 % ľudí v celej OECD.

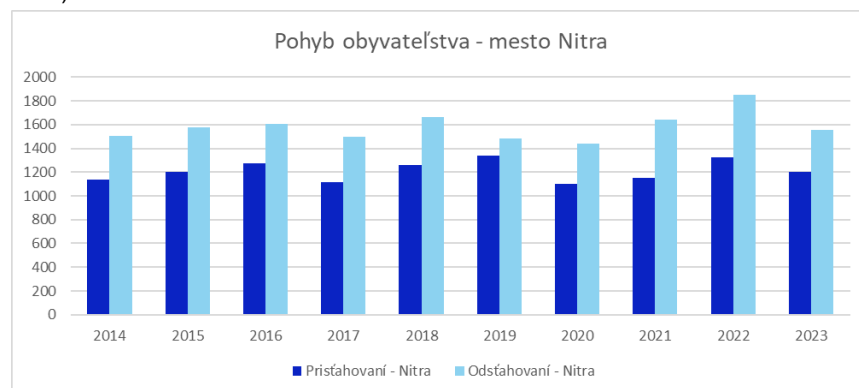
Graf: Vnímanie spokojnosti rozhodovania o zložitých politických otázkach OECD, 2023

Zdroj: [Prieskum Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj \(OECD\) o dôvere ľudí vo vládu a verejné inštitúcie 2023](#)

Občania na Slovensku na verejnom živote participujú rôznymi spôsobmi v rôznej intenzite, pričom miera ich zapojenia závisí nielen od prístupu štátu a konkrétnych inštitúcií, vrátane samospráv, ale aj od vôle samotných občanov. Vyššie uvedené javy majú závažný dopad na verejnú správu a ovplyvňujú, aké typy problémov sú riešené verejnými politikami, vrátane účinnosti a legitimacy ich výstupov.

Urbanizácia a mobilita obyvateľov

Rozdiely v pracovných príležitostiach či výške príjmov, a v poslednej dobe aj tzv. kvalite života, vedú obyvateľov EÚ v prevažnej miere k tomu, aby sa sťahovali. K pohybu dochádza tak na úrovni členských štátov EÚ, ako aj vo vnútri jednotlivých štátov, väčšinou z vidieckych regiónov do hlavného či iných veľkých miest. Slovensko spolu s Českom, Estónskom a Lotyšskom sa radí medzi krajiny EÚ, ktoré vykazujú klesajúci trend urbanizácie. Tento trend je fakticky dôsledkom suburbanizácie a neskôr dezurbanizácie. V SR existuje veľké množstvo malých obcí v okolí veľkých miest, do ktorých sa ľudia sťahujú, kým najmä v západnej Európe je dôsledkom suburbanizácie samotné rozširovanie miest. To znamená, že už samotná suburbanizácia v SR v dôsledku zvyšuje podiel vidieckeho obyvateľstva, hoci sa vidiek mimo okolia veľkých miest vyludňuje. Rastúci trend mobility obyvateľov, ktorý dochádzajú za prácou a službami vytvára tlak na verejnú infraštruktúru a verejné služby. (Zdroj: [Proces suburbanizácie pokračuje ve všech krajích](#). [online]. ČSÚ)

Graf: Pomer odsťahovaných obyvateľov z okresov NR kraja do okresu Nitra,

Zdroj údajov: ŠÚ SR, datacube, 31.12.2023

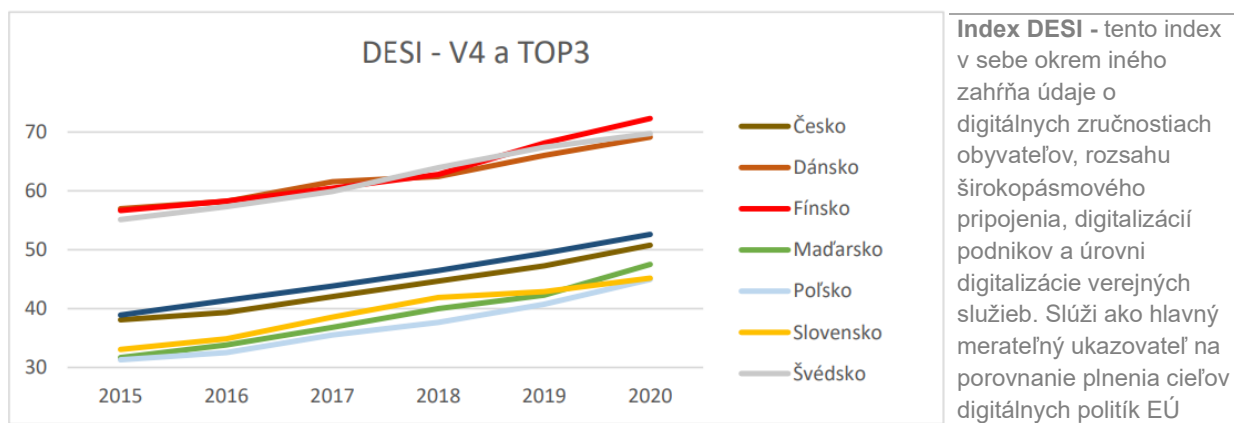
Starnutie obyvateľstva

Na poskytovanie služieb verejnej správy má veľký vplyv starnutie obyvateľstva. Prognózy naznačujú, že Slovensko sa v roku 2060 zaradi v rámci EÚ28 ku krajinám s najvyššou prevahou seniorov a najvyšším zaťažením produktívnej zložky populácie. Na to je nevyhnutné reagovať verejnými politikami orientovanými na podporu všetkých vekových kategórií a na využívanie potenciálu ľudí v celom životnom cykle ako základu budovania udržateľných spoločností. Rozvoj digitálnych zručností je podmienkou zabezpečenia toho, aby sa všetci Európania vrátane seniorov mohli zúčastňovať na živote spoločnosti a využívať výhody digitálnej transformácie. Napriek tomu, že sa predpokladá, že budúci seniori budú digitálne gramotnejší ako súčasní a dlhšie ekonomicky aktívni, je potrebné zohľadniť tento trend pri ďalšom rozvoji služieb verejnej správy. (zdroj: [Národný program aktívneho starnutia 2021 – 2030](#))

Digitálna ekonomika

Význam digitalizácie ekonomiky a spoločnosti v dôsledku globálnych trendov je nepopierateľný. Kríza spôsobená šírením ochorenia COVID-19 prinútila všetky štáty presmerovať zásadnú časť kľúčových spoločenských činností do digitálneho sveta. Práve táto situácia odhalila skutočnú úroveň a efektivitu digitalizácie krajín.

V porovnaní EÚ krajín pokrok v digitalizácii Slovenska síce nastáva, avšak medziročne má vo väčšine ukazovateľov Indexu digitálnej ekonomiky a spoločnosti (DESI) iba mierny rast, pričom toto tempo nestačí na dobiehanie tých digitálne vyspelejších štátov EÚ, ktoré v rebríčku postupujú a rastú oveľa rýchlejšie. Umiestnenie Slovenska stagnuje alebo sa dokonca prepadáva v rámci poslednej tretiny krajín EÚ a osciluje okolo 20. miesta. Slovensko sa v DESI v roku 2020 umiestnilo dokonca na historicky najhoršom 22. mieste. Nasvedčuje to predovšetkým tomu, že odstup slovenského skóre od priemeru EÚ sa často mení iba veľmi mierne a nedarí sa ho výrazne zmenšovať, alebo dokonca dochádza k zväčšovaniu tohto rozdielu. Na úrovni hodnotených dimenzií Indexu DESI ani jedna nedosahuje, alebo sa výrazne nepribližuje priemernému skóre v EÚ.

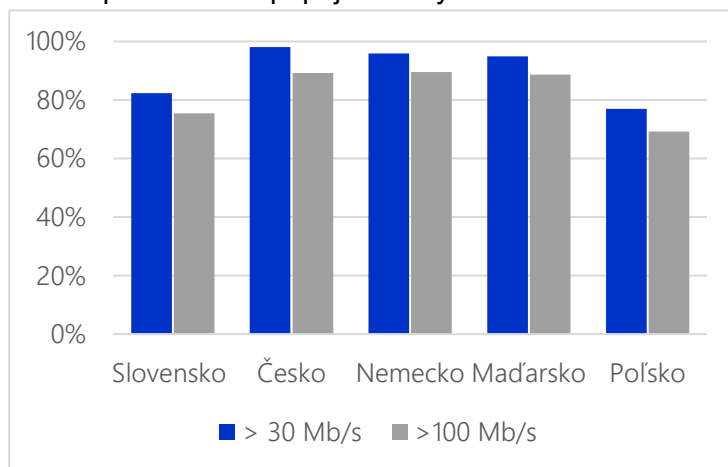

Graf : Vývoj umiestnenia lídrov a krajín V4 v rokoch 2015 – 2020 (tmavomodrá čiara vyjadruje priemer EÚ)

Zdroj: <https://digital-agenda-data.eu> a Stratégia a akčný plán na zlepšenie postavenia SVK v rebríčku DESI do 2025

Pre rozvoj digitálnej ekonomiky a elektronizácie verejnej správy je kľúčový kvalitný prístup k internetu. V SR kontinuálne rastie počet domácností s pripojením k internetu. V dimenzii pripojiteľnosti DESI 2020 sa Slovensko posunulo z 24. na 21. miesto, čo súvisí najmä s pokrokom v pripravenosti Slovenska na 5G sieť. Naopak, najväčší medziročný pokles nastal v indikátore pokrytia pevnou sieťou veľmi vysokej kapacity, a to o 5 miest nadol. Slovensko však dlhodobo a výrazne zaostáva v 4G pokrytí, v rámci ktorého sa umiestnilo na 26. pozícii, hneď za Rumunskom a Bulharskom.

Jedným zo základných meradiel rozvinutosti telekomunikačnej infraštruktúry v krajine je úroveň širokopásmového pokrytia domácností. V roku 2021 malo 82% slovenských domácností prístup k širokopásmovému pripojeniu s rýchlosťou internetu nad 30 Mb/s, horšie na tom bolo iba Poľsko

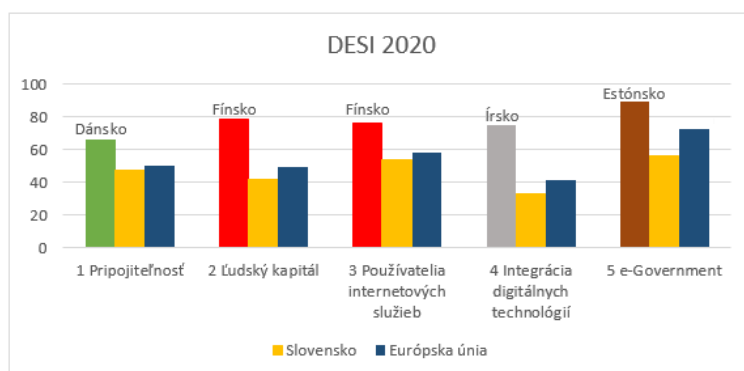

(77%). Lepšie výsledky vykazovalo Maďarsko (95%), Nemecko (96%) a Česko (98%). Prístup k internetovému pripojeniu s rýchlosťou minimálne 100 Mb/s malo 75% slovenských domácností, čo je úroveň nižšia ako v Nemecku (90%), Česku (89%) aj Maďarsku (89%). Horšie výsledky vykazovalo opäť Poľsko (69%).

Graf: Porovnanie úrovne širokopásmového pokrytia domácnosti vybraných krajín

Zdroj: <https://digital-agenda-data.eu>

Miera využitia internetu Slovákmi je porovnateľná s okolitými krajinami aj priemerom EÚ. Slovenské domácnosti prebehli priemer Únie v internetovom nakupovaní, vo využívaní sociálnych sietí boli na úrovni EÚ. Za priemerom EÚ zaostali vo využívaní služieb verejnej správy a ešte viac internetového bankovníctva. Zúženie týchto medzier je podmienené zefektívnením digitálnych služieb verejnej správy a zvýšením dôvery pri poskytovaní verejných a bankových elektronických služieb. Vhodné sú ciele intervencie vo vybraných sociálnych skupinách a regiónoch.

Elektronizácia verejnej správy je jedným zo základných pilierov digitalizácie ekonomiky. Digitálne verejné služby na Slovensku sa v medzinárodných porovnaníach často objavujú na chvostoch rebríčkov. Ukazovateľ pre oblasť digitálnych verejných služieb DESI je jednoznačne najhoršie hodnotenou dimenziou Slovenska, v roku 2020 kleslo o 1 priečku na 26. miesto.

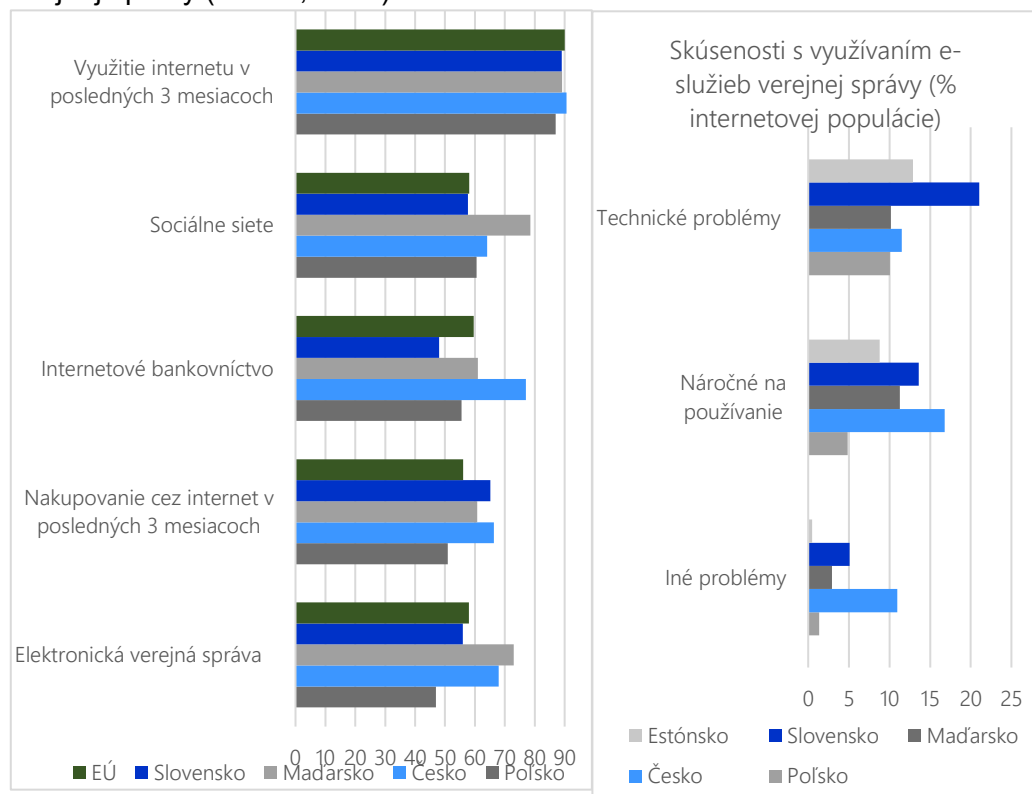
Graf: Porovnanie ukazovateľov oblastí digitálnych verejných služieb DESI vybraných krajín

Zdroj: <https://digital-agenda-data.eu>

Hlavné nedostatky SR sú v neochote občanov využívať elektronické služby štátu, spôsobenou nízkou dôverou v bezpečnosť týchto služieb (19 % obyvateľov Slovenska v porovnaní s 8 % v EÚ) a tiež ich nedostatočnou užívateľskou príťažlivosťou, v nedostatočnej práci s údajmi občanov, ktorými disponuje štát, na pozadí poskytovaných elektronických služieb (predvyplnené formuláre, resp. služby úplne bez potreby poskytovania už známych údajov) a v miere otvorenosti dát verejnej správy (33 % pri priemere EÚ 66 %).

Slovenská miera kontaktovania verejných inštitúcií cez internet na súkromné účely zaostáva najmä za Maďarskom a Českom. Digitálna medzera medzi aktívnejším online kontaktom v EÚ (58 % populácie) a slabším na Slovensku (56 %) je podľa Eurostatu nízka, ale skrýva viaceré disparity. Slabšie online kontakty s verejnou správou v porovnaní s EÚ majú ľudia s nízkym vzdelaním, osoby vo veku 25 až 29 rokov a ľudia narodení v zahraničí.

Bariérou využívania e-verejnej správy sú najmä jej technické problémy a ponuka elektronických služieb. Viac ako pätina slovenskej internetovej populácie podľa Eurostatu zaznamenala technické problémy pri využívaní e-služieb verejnej správy. Oproti okolitým krajinám je to dvojnásobok. Elektronické služby verejnej správy patria podľa vyjadrení internetovej populácie medzi náročnejšie. Podľa Európskej komisie len 52 % slovenských užívateľov internetu, ktorí posielajú formuláre verejným inštitúciám, tak robí online, kým priemer EÚ je 67 %. Slovensko podľa OECD zaostáva v rozsahu predvypĺňania formulárov pre občanov a otvorených údajoch verejnej správy (OECD, 2022).

Zdroj: Eurostat (2023)
[SOC_CI_AC_II],
spracovanie IHA
a Správa OECD
2022

Pri vyššom stupni nedôvery a obáv o bezpečnosť digitálnych verejných služieb je dôležité zapojiť zástupcov spotrebiteľov, seniorov a ďalších zainteresovaných strán do procesu zlepšovania e-služieb verejnej správy. Podiel osôb, ktoré nikdy nepoužili internet, klesol z predpandemických 12 % na priemernú úroveň EÚ (7 % v roku 2022). Vo väčšine slovenských regiónov významne klesol podiel ľudí bez skúsenosti s internetom. V Bratislavskom kraji až na 2 %, čo je porovnateľné so správnou oblasťou Luxemburgu či Berlína. Na východnom Slovensku naďalej zostáva 10 % osôb, ktoré nikdy nevyužili internet. Podľa väčšiny ich odpovedí sú z digitálnej ekonomiky vylúčení pre nedostatok zručností.

Krajiny EÚ vrátane Slovenska čelia spoločným výzvam v oblasti napĺňania potrieb spoločnosti, a to predovšetkým v zlepšovaní svojich služieb na podporu konkurencieschopnosti a zvyšovania kvality života obyvateľov. Prispôsobovanie poskytovaných služieb demografickým, technologickým a spoločenským zmenám so sebou prináša vyššiu individualizáciu potrieb verejnosti, a teda aj rôznorodosť dopytu po službách. Na druhej strane samosprávy čelia problémom s finančným zabezpečením výkonu verejnej správy a financovaním svojich aktivít, čo obmedzuje ich schopnosť investovať do rozvoja a poskytovať kvalitné služby občanom. Ich rozvoj je závislý na štátnej podpore a úspešnosti v čerpaní finančných zdrojov z EÚ. Rozsah a vplyv týchto zmien so sebou pre mesto Nitra prináša hrozby, alebo poskytuje príležitosti v závislosti od toho, ako sa k nim postaví.

Analýza vonkajšieho prostredia

Politické faktory (existujúce a potenciálne pôsobenie politických vplyvov)	
Závislosť od politických rozhodnutí	Prioritné oblasti rozvoja a financovania sa môžu meniť v závislosti od politických rozhodnutí EK, vlády SR a miestnych, mestských či krajských zastupiteľstiev.
Politická nestabilita medzinárodného prostredia	Nestabilita na medzinárodnej scéne spôsobila v posledných rokoch výkyvy v národnej ekonomike, ktoré boli spôsobené rôznymi príčinami, ako napríklad nárast cien energie pri vypuknutí vojny na Ukrajine alebo navýšenie cien stavebných materiálov a služieb.
Fragmentácia politickej scény	Nestabilita vo vláde či časté zmeny politických strán môžu viesť k nekonzistentnej politike a komplikovať dlhodobé plánovanie. Neschopnosť nájsť zhodu nad dlhodobým smerovaním mesta a jednotného postupu v kľúčových otázkach oslabuje dôveru občanov vo VS a bráni rozvoju mesta.
Decentralizácia, kompetencie samosprávy	Neustále diskusie o prerozdelení kompetencií medzi štátom a samosprávami, politické prijímanie právnych predpisov bez prerokovania so samosprávami, presun kompetencií bez potrebných analýz môžu viesť k nejasnostiam a komplikovať efektívne fungovanie samospráv.
Korupcia, klientelizmus	Korupcia a klientelizmus predstavujú vážny problém, ktorý oslabuje dôveru občanov vo verejnú správu a bráni efektívnemu rozvoju samospráv.
Dôvera občanov	S nárastom populizmu sa do popredia dostáva spochybňovanie legitimacy tradičných inštitúcií, ako sú vláda, médiá a vedecká komunita, čo vedie k strate dôvery vo verejnú správu a oslabeniu demokratických procesov. Nízka dôvera občanov vo verejnú správu a politické inštitúcie predstavuje pre samosprávy výzvu v oblasti komunikácie a participácie občanov na rozhodovacích procesoch.
Ekonomické faktory (pôsobenie a vplyv miestnej, národnej a svetovej ekonomiky)	
Inflácia a rast cien	Rastúce ceny energií, materiálov a služieb predstavujú pre samosprávy dodatočné finančné zaťaženie a môžu ohroziť realizáciu plán. Projektov.
Regionálne rozdiely v SR	Veľké regionálne rozdiely v ekonomickej výkonnosti a nezamestnanosti sťažujú vyrovnávanie životnej úrovne a rozvoj všetkých regiónov Slovenska.
Finančná nestabilita a závislosť samosprávy	Samosprávy často čelia problémom s finančným zabezpečením výkonu verejnej správy a financovaním svojich aktivít, čo obmedzuje ich schopnosť investovať do rozvoja a poskytovať kvalitné služby občanom. Ich rozvoj je závislý na štátnej podpore a úspešnosti v čerpaní finančných zdrojov z EÚ. Ďalej dlhodobo rastie tlak samospráv na zmenu ich financovania štátom.
Hospodárnosť a rozpočtové plánovanie	Verejné investície do rozvoja mesta podliehajú politickému cyklu a nedostatky vykazujú nízka záväznosť a prepojitelnosť investičných zámerov so strednodobým strategickým plánovaním vrátane absencie preukaznosti ich dostatočnej hodnoty za peniaze.
Sociálne faktory (priemet sociálnych zmien dovnútra úradu vrátane kultúrnych vplyvov (lokálne, národné, regionálne, svetové))	
Demografické zmeny	Starnutie populácie, migrácia, odliv mladých ľudí a zmeny v štruktúre rodín prinášajú so sebou zvýšené nároky na SS, zdravotnú starostlivosť, bývanie a vzdelávanie predstavuje pre samosprávy finančnú a organizačnú výzvu. Migrácia obyvateľstva do okolitých obcí a znižovanie počtu obyvateľov mesta podľa TP a následné dochádzanie do miest za prácou, školou a službami prináša so sebou problémy spojené s dopravou, infraštruktúrou a životným prostredím a nastaveným financovaním samospráv.
Migrácia a integrácia obyvateľstva	Nárast migrácie vytvára tlak na potrebu integrácie nových obyvateľov a riešenie bytovej politiky a zamestnanosti pre rôzne skupiny obyvateľov. Významný vplyv v Nitre má umiestnenie automobilového priemyslu.
Sociálna inklúzia	Migranti a menšiny sa často stretávajú so sociálnym vylúčením a marginalizáciou, čo im sťažuje prístup k vzdelaniu, zamestnaniu a iným dôležitým službám.

	Je dôležité zabezpečiť ich sociálnu inklúziu a integráciu všetkých obyvateľov a vytvoriť spravodlivé a rovnoprávne prostredie.
Konflikty v komunitách	Nárast populizmu a radikalizácie môžu viesť ku konfliktom a napätiam medzi rôznymi skupinami obyvateľstva, čo ohrozuje sociálnu súdržnosť a stabilitu.
Technologické faktory (vplyvy existujúcich, nových a vyspelých technológií)	
Digitalizácia a dátová infraštruktúra	Digitalizácia VS a automatizácia procesov predstavuje pre samosprávy príležitosť zlepšiť efektívnosť a dostupnosť služieb pre občanov. Budovanie dátovej infraštruktúry a dostupnosti transparentných mestských dát je kľúčová pre rozhodovanie a plánovanie rozvoja samospráv.
Inteligentné mestá - Smart cities	Koncept inteligentných miest vrátane ich inteligentnej infraštruktúry ponúka možnosti pre lepšie riadenie miest a zlepšenie kvality života obyvateľov prostredníctvom využitia moderných technológií. Pred samosprávami stojí výzva nájsť rovnováhu medzi inováciami, ochranou súkromia a finančnou udržateľnosťou, aby dokázali efektívne reagovať na súčasné aj budúce výzvy.
Kybernetická bezpečnosť	S rastúcou digitalizáciou je dôležité zabezpečiť kybernetickú bezpečnosť a ochranu osobných údajov občanov. Nárast kybernetických útokov na verejné infraštruktúry a služby.
Umelá inteligencia (AI)	súčasťou globálneho sveta je AI, ktorej rozvoj prináša výzvy z pohľadu dôvery v AI či nastavení globálnych pravidiel jej spravovania a budúcnosti práce, inovácií a kultúry. Pre samosprávy je využitie AI na predikciu potrieb obyvateľov a efektívnejšie riadenie zdrojov.
Digitálna demokracia	Využitie digitálnych platforiem predstavuje novú formu na zapojenie občanov do rozhodovania.
Legislatívne faktory (vplyvy národnej, európskej a medzinárodnej legislatívy)	
Legislatívne zmeny	Časté zmeny v legislatíve môžu komplikovať plánovanie a realizáciu výkonu samosprávy. Prispôsobenie legislatívy inováciám a novým technológiám ktoré zahŕňa nadväzujúcu legislatívu v oblastiach ako ochrana osobných údajov, VO, správa majetku a i., môže byť problematické pre efektívne riadenie
Byrokracia	Nadmerná byrokracia a komplikované administratívne postupy sťažujú efektívne fungovanie samospráv a môžu odradiť investorov
Verejné obstarávanie	Proces verejného obstarávania by mal byť transparentný a efektívny, aby sa predišlo korupcii a zabezpečilo hospodárne nakladanie s verejnými financiami s dôrazom na zelené a sociálne obstarávanie. Legislatívne nastavenie VO spôsobuje, že 95 % zákaziek v SR bolo zadávaných len na základe najnižšej ceny čo spôsobuje problémy s nedostatočnou kvalitou. Príležitosťou je spájanie obcí do realizácie spoločných VO.
Aktívna účasť na tvorbe legislatívy	Aktívna spolupráca s NSK a participácia na strategických a rozvojových dokumentoch, ktoré majú vplyv na mesto, alebo kraj. Zapájanie sa do združení, spolkov, iniciatív, alebo pripomienkových konaní s inými organizáciami VS pri dosahovaní spoločných cieľov.
Environmentálne faktory (miestnej, národnej a svetovej problematiky ŽP a otázky jej riešenia)	
Udržateľnosť a zodpovedné riadenie zdrojov	Je dôležité presadzovať princípy udržateľného rozvoja a chrániť životné prostredie pre budúce generácie. Samosprávy sa musia zamerať na zabezpečenie udržateľného rozvoja a správu prírodných a materiálnych zdrojov v súlade s environmentálnymi a spoločenskými cieľmi. To zahŕňa prevenciu plytvania, podporu recyklácie, zdieľanej ekonomiky, podporu udržateľnej mobility a ochranu prírody v mestskom prostredí.
Adaptácia na zmenu klímy	Zmena klímy prináša so sebou extrémne poveternostné javy, sucha a ďalšie environmentálne riziká, ktoré si vyžadujú adaptáciu a investície do ochrany životného prostredia.
Energetická efektívnosť	Samosprávy by mali investovať do energetickej efektívnosti budov, zelených riešení a infraštruktúry s cieľom znížiť emisie skleníkových plynov a zlepšiť kvalitu ovzdušia.

SWOT analýza**Kľúčové silné stránky**

- Prijatá IUS UMR mesta Nitra a 26 obcí na základe Memoranda o spolupráci členov Kooperačnej rady UMR.
- Transparentne a participatívne vytvorená a schválená vízia mestského úradu s prepojením na víziu mesta Nitra a päť kľúčových pilierov, ktoré tvoria jadro politiky mesta.
- Jasná identifikácia ukotvenia dlhodobých, strednodobých a krátkodobých cieľov a aktualizované sektorové strategické a koncepcné dokumenty mesta a realizácia programového rozpočtovania.
- Otvorený a transparentný prístup v riadení úradu a mesta (výrazný skok v rebríčku hodnotení TIS).
- Aktualizácia organizačnej štruktúry úradu a vytvorenie nových subjektov na základe nových výziev či podnetov od zainteresovaných strán pre zvýšenie efektívnosti riadenia úradu (vytvorenie referátu pre riadenie kvality, referátu pre riadenie projektov, komunikačného odboru, pracovných pozícií pre participáciu, dáta, RCPU, KCN, COMIN).
- Uplatňovanie riadenia kvality úradu pomocou nástroja model CAF a získanie Národnej ceny za kvalitu v kategórii Verejná správa už po druhom implementačnom cykle modelu CAF.
- Postupná digitálna transformácia a aplikácia otvorených dát (cez projekty), rozvoj databáz v mestskom geografickom informačnom systéme podporujúcich zlepšenie služieb a proaktívny prístup.
- Zavádzanie systémového prístupu v riadení ľudských zdrojov.
- Zavádzanie projektového riadenia a jednotnej projektovej metodiky pre jednotlivé typy projektov.
- Vytvorená vizuálna identita mesta (ocenená Národnou cenou za dizajn) a efektívna komunikácia uplatňujúca mix komunikačných nástrojov na informovanie zainteresovaných strán vrátane webovej stránky usporiadanej podľa životných situácií.
- Vytvorená mapa partnerstiev so ZS a aktívna spolupráca s komunitami a tretím sektorom.
- Postupné zavádzanie nových participatívnych aktivít a činnosti na zvyšovanie záujmu obyvateľov.
- Zapájanie sa do benchmarkingových a bench learningových aktivít organizácií VS.
- Vytváranie a implementácia spoločných medzinárodných projektov so strategickými partnermi (napr. SPU, UNICEF) zvyšujúcich povedomie o meste a prinášajúcich príklady dobrej praxe.
- Prístupy k meraniu vnímania spokojnosti obyvateľov/ zákazníkov, zamestnancov a niektorých kľúčových zainteresovaných strán, ich očakávaní a potrieb vo vybraných oblastiach kľúčových procesov a postupná realizácia súvisiacich zlepšovaní.
- Prijatá politika spoločenskej zodpovednosti nadväzujúca na víziu a integrovaná do hodnôt úradu.
- Koncepcný prístup k starostlivosti o zeleň a životné prostredie a proaktívny prístup v sociálnej oblasti (Sprievodca sociálnymi službami v meste, Komunitný plán, koncepcné riešenie krízových situácií vo vzťahu k odídencom ekonomickým migrantom a minoritám).

Kľúčové oblasti na zlepšenie

- Nejednotná a nedostatočná propagácia hodnôt a vízie mesta Nitra a jej organizácií smerom k verejnosti a zamestnancom a nízky počet marketingových a PR aktivít pre popularizáciu všetkých činností mesta a mestských organizácií.
- Používanie komplikovaného úradníckeho jazyka, ktorý je ťažko zrozumiteľný obyvateľom na prvé prečítanie.
- Nedostatočná proklientská orientácia výkonu VS, dôraz kladený len na výkon legislatívy.
- Chýbajúci systémový prístup k participácii obyvateľov na správe mesta, nedostatočné uplatňovanie nástrojov participácie a digitálnej participácie, nedostatky v zapájaní všetkých skupín obyvateľov vrátane pasívnych.
- Nedostatočné uplatňovanie systémového prístupu a nízke povedomie o spoločenskej zodpovednosti a udržateľnom rozvoji mesta.
- Rozšírenie implementácie manažérstva kvality z úrovne pre mestský úrad na úroveň mesta Nitra.
- Pretrvávajúci agendový pohľad stredného manažmentu na prierezové problémy a z toho vyplývajúca nedostatočná spolupráca jednotlivých OJ úradu.

- Nedostatočné strategické riadenie a plánovanie, absencia riadenia tvorby a implementácie strategických dokumentov s ohľadom na prekrytie a synergické efekty, väzbu na rozpočet.
- Rámčovo identifikované procesy, chýbajúce celkové mapovanie jednotlivých procesov, ich vlastníkov, kľúčových ukazovateľov výkonnosti vzhľadom na víziu, stratégiu, ciele, úlohy prepojenie na výsledky úradu.
- Chýbajúce hodnotenie a optimalizovanie procesov úradu (prioritne pre životné situácie) s dôrazom na ich následnú automatizáciu a digitalizáciu pre zvýšenie výkonu rutínnej agendy a odstránenie neudržateľnej duality papierovej a elektronickej formy.
- Nedostatočná orientácia riadenia procesov úradu na neustále zlepšovanie prostredníctvom PDCA cyklu a s tým súvisiace jasné a preukazné preskúvanie procesov, ich výkonnosti a možnosti inovácií.
- Chýbajúca podpora implementácie vhodných nástrojov strategického riadenia.
- Chýbajúci systematický prístup zabezpečenia konzistentnosti relevantných výsledkov a to z pohľadu rozlíšenia potreby rôznych prístupov v riadení úloh/projektov/procesov a ich následného zosúladenia, ako aj v kaskáde a prepojení cieľov vo vertikálnej línii zhora nadol (vízia – strategické/dlhodobé ciele – strednodobé ciele – krátkodobé ciele až na úroveň úloh organizačných jednotiek a jednotlivcov).
- Nedostatočné objektívne hodnotenie efektivity realizovaných aktivít prostredníctvom merania a hodnotenie dopadov/efektov dosiahnutých ukazovateľov, len vo finančnej podobe alebo vo forme odpočítovania plnenia.
- Oblasti strategického i súvisiaceho procesného riadenia nie sú založené na uvažovaní o riziku, chýbajúce systémové riadenie rizík.
- Vysoká závislosť investičných akcií mesta na externom financovaní z dotácií EÚ a následný vplyv na priority mesta, potreba zavedenia vyhodnocovania investičných akcií aj na základe hodnoty za peniaze.
- Potreba zmeny organizačnej štruktúry vychádzajúca z procesného prístupu s cieľom optimalizácie, zvýšenia efektívnosti, výkonnosti, medziodborovej spolupráce a zavádzania inovácií.
- Nízke uplatňovanie inovatívnych prístupov, chýbajúci systémový prístup k implementácii inovatívnych technologických a netechnologických riešení a inteligentného riadenia.
- Nedostatočný systémový prístup v riadení ľudských zdrojov v celom životnom cykle zamestnanca
- Nedostatočné odborné kapacity pre oblasť IT, analytických útvarov.
- Chýbajúce, alebo neaktuálne kompetenčné modely zamestnancov úradu s dôrazom na ich pôsobenie v rámci jednotlivých procesov prechádzajúcich naprieč organizačnou štruktúrou, nielen na napĺňanie požiadaviek obsiahnutých v popise pracovného miesta v rámci funkčne orientovanej líniovo-štábnej organizačnej štruktúry.
- Nízka preukaznosť odbornosti a nadobudnutých kompetencií zamestnancov po školeniach súvisiaca s elektronizáciou a digitalizáciou procesov úradu, s nástupom nových technológií, alebo rozvojom tvrdých a mäkkých zručností zamestnancov s dôrazom na celoživotné vzdelávanie a ich preukaznosť v praxi.
- Nekoordinovaný prístup k zberu, integrácii, vyhodnocovaniu a zdieľaniu dát.
- Nízka transparentnosť a adresnosť strategického riadenia na báze place-based a evidence-based stratégií a prístupov pre prijímanie kvalifikovaných rozhodnutí.
- Slabá informatizácia úradu a nedostatočná technická podpora zamestnancov úradu.
- Nedostatočné využívanie potenciálu nehnuteľností vo vlastníctve mesta, zhoršený technický stav a ich vysoká energetická náročnosť.
- Chýbajúci systémový prístup k správe nehnuteľného majetku mesta, nejasná politika pre správu a predaj pozemkov, k postupnému vysporiadaniu dochádza ad-hoc za účelom realizácie investičných akcií mesta, nedostatočne zvládnuté stratégie na rozvoj energetickej efektívnosti.

Príležitosti
• Zefektívnenie životných udalostí pre občanov s využitím výstupov MVSR.   • Integrácia best practice pre rôzne oblasti a podpora Smart Cities a potenciál nových technológií.   • Zapojenie do benchmarkingových a bench learningových aktivít.   • Zvyšovanie povedomia o SCR.   • Dotačná podpora z EU a iných programov na rozvoj oblasti a zefektívnenia činnosti úradu.
Ohrozenia
• Obmedzovanie financovania samosprávy na nevyhnutné minimum.   • Možná finančná náročnosť navrhovaných zmien a nedostatočné externé zdroje na realizáciu aktivít.   • Volebný cyklus a s tým súvisiace stanovenie politických priorít.   • Populizmus a podsúvanie jednoduchých riešení pri zložitých problémoch, čo môže viesť k nesprávnym rozhodnutiam a k nerealistickým očakávaniam verejnosti.   • Radikalizácia a rozdeľovanie spoločnosti na my a oni.   • Nárast administratívnej záťaže a nedostatok kvalifikovaných pracovníkov.   • Rezortizmus a nízka ochota spolupráce.   • Snaha zainteresovaných strán o udržanie status quo a formalizmus.

Ako to vidia obyvatelia mesta - názory a postoje obyvateľov mesta k problematike VS

Z reprezentatívnych „Dotazníkových prieskumov merania spokojnosti obyvateľov so službami mestského úradu realizovaných v rokoch 2021, 2022“ môžeme porovnaním jednotlivých výstupov doplnených o zisťovanie pomocou „Pocitovej mapy“ a bližšie špecifikovaných na základe výstupov z „Dotazníkového prieskumu k tvorbe strategického plánu mesta Nitra“ v roku 2024, povedať že:

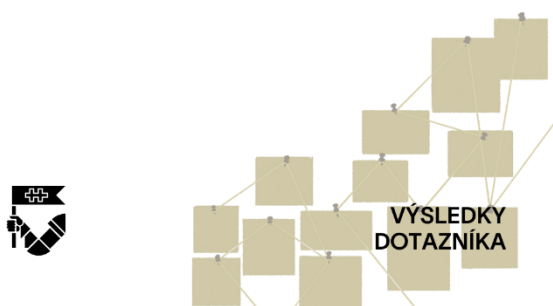
- **Najviac využívaným komunikačným nástrojom mesta** sú jeho sociálne siete, prostredníctvom ktorých sleduje dianie v meste 70% respondentov, nasleduje webová stránka 14%, fyzické stretnutia s obyvateľmi 7%, regionálne spravodajstvo 4% a zo zasadnutí mestského zastupiteľstva a mobilnej aplikácie zhodne 2% respondentov.
- **Úroveň spolurozhodovania obyvateľov o rozvoji mesta** v roku 2024 hodnotilo 15% respondentov ako veľmi dobrú až dobrú, 36% za priemernú a až 49% za skôr nedostatočnú z čoho až 12% respondentov sa vyjadrilo za úplne nedostatočnú. Tento výsledok poukazuje na to, že zapojení obyvatelia vnímajú, že rozhodovanie o rozvoji mesta sa deje prevažne bez ich zapojenia, alebo že ich názory nie sú dostatočne zohľadňované. Potvrdzujú to aj voľné odpovede, v ktorých respondenti vyjadrili nesúhlas, že sa o veciach dozvedajú až po ich realizácii.
Do prieskumov spokojnosti sa častejšie zapájajú obyvatelia s vysokoškolským vzdelaním, mierne prevláda viac žien ako mužov a najpočetnejšiu skupinu tvorí veková kategória v produktívnom veku. Najväčšie zastúpenie mali obyvatelia mestských častí Staré mesto a Chrenová, nasledovaní obyvateľmi z Klokočiny a Zobora. Napriek sústredeniu veľkého počtu obyvateľov do väčších mestských častí, veľmi nízke zapojenie okrajových mestských častí poukazuje na pomerne veľkú skupinu pasívnych obyvateľov a ich nedostatočné zapájanie do rozhodovania o rozvoji mesta. Na druhej strane 20% obyvateľov, ktorí nemajú pobyt v meste Nitra sa zúčastnilo na dotazníkovom prieskume a preukazuje to ich vzťah k mestu (napr. pracovný, študijný, po odsťahovaní).
- **Úroveň poskytovaných služieb úradu** v roku 2024 hodnotilo 47% respondentov ako veľmi dobrú až dobrú, 38% ako priemernú a 15% nedostatočnú. V porovnaní s výsledkami

dotazníkových prieskumov v roku 2021 a 2022 ide o zlepšenie celkovej miery spokojnosti zapojených obyvateľov.

V roku 2022 po prvom cykle implementácie nástroja kvality – model CAF bola výraznejšia miera spokojnosti dosiahnutá v celkovom prístupe a orientácii na klientov/ obyvateľom, kvalite výstupov, rozsahu a zrozumiteľnosti poskytovaných informácií, otvorenosti, dostupnosti (poloha, otváracie hodiny). Výraznejšie nedostatky vnímali respondenti predovšetkým v dostupnosti a úrovni digitalizácie služieb, možnosti zapojenia sa, zlepšovania kvality poskytovaných služieb a úrovni inovácií.

Vyhodnotenie otázky úrovne poskytovaných služieb Mestského úradu v Nitre

★★★★★ 3,44

Prieskum v roku 2024 potvrdil mierne zlepšenie spokojnosti, ale vzhľadom na rýchly vývoj v oblasti technológií a osobného prístupu v službách iných odvetí/organizácií je digitalizácia a elektronizácia služieb úradu, potreba zjednodušenia interakcie s úradom, zvýšenia personalizovaného prístupu a zrýchlenia administratívny úkonov vnímaná menej uspokojivo.

Obr.: Dotazníkový prieskum k príprave PHRSR

Zdroj: vlastné spracovanie OKaP (J. Janíková, 2025)

Celková spokojnosť s kvalitou života: Priemerné hodnotenie celkového života v Nitre naznačuje miernu až vyššiu spokojnosť, pričom najviac oceňovanými aspektami boli výhodná poloha mesta a kultúrna ponuka. Zapojení obyvatelia v otvorenej otázke najčastejšie vyjadrovali svoju nespokojnosť so zanedbaným stavom budov vrátane nevyužívaných, zlým stavom cestnej infraštruktúry, v oblasti bezpečnosti – ľudia bez domova, nedostatočného osvetlenia, nakladania s odpadmi, alebo chýbajúcimi informačnými systémami – napr. pre MHD, stav kvality ovzdušia. Priestor na zlepšenie je v oblasti bezpečnosti, správy majetku, verejných služieb a spolurozhodovania o rozvoji mesta.

Ako to vidia zamestnanci - názory a postoje zamestnancov úradu k problematike VS

Z reprezentatívnych dotazníkových prieskumov merania spokojnosti zamestnancov úradu realizovaných v rokoch 2021, 2022 a 2024:

- **S víziou a poslaním úradu** je spokojných 93 % zapojených zamestnancov a s jeho **reputáciou**, imidžom 78% a 89% je spokojných s významom úradu pre spoločnosť.
- **S prístupom úradu v oblasti konfliktu záujmov a etického kódexu** je spokojných 75 % a **v uplatňovaní rovnosti príležitostí** je spokojných 90 % zapojených zamestnancov.
- **S prístupom úradu k digitalizácií vrátane dopadu na vykonávanú prácu** je spokojných 59 % zapojených zamestnancov, z čoho 32 % sa vyjadrilo len miernu spokojnosť, 41 % je naopak nespokojných. Výraznejšie nedostatky vnímali respondenti v nedotiahnutej digitalizácií, neprepojení toku informácií medzi jednotlivými štátnymi a/alebo mestskými informačnými systémami, v zaťažujúcej dualite výkonu v papierovej a následne elektronickej forme, v digitalizácií, ktorá len kopíruje to, čo bolo realizované v papierovej forme bez optimalizácie a automatizácie, výhrady mali aj k zastaralej a nedostatočnej IKT.

- **S prístupom úradu k modernizácii a inováciám** vrátane dopadu na vykonávanú prácu je spokojných 62 % a nespokojných 38 % zapojených zamestnancov, približne rovnaký počet 40 % je nespokojných so **zohľadnením nápadov a podnetov na zlepšovanie** činnosti úradu. **Delegovanie úloh** ako spravodlivé vníma len 48 % zapojených zamestnancov. S možnosťou zvyšovania kvalifikácie je spokojných 67 % zapojených zamestnancov.

Celková spokojnosť: V porovnaní s rokmi 2021, 2022 nastalo výrazné zlepšenie v spokojnosti s víziou a hodnotami mesta, miera spokojnosti je vyššia v informovanosti o aktivitách úradu, možnosti vzdelávania a zvyšovania kvalifikácie. Systémovú potrebu zmeny naďalej vykazuje prístup k digitalizácii, inováciám, pričom zhoršenie vnímania spokojnosti vykazuje spravodlivé delegovanie úloh a medziodborová spolupráca.

Identifikované hlavné výzvy a problémy

Mesto Nitra, podobne ako iné mestá, čelí v súčasnosti výzvam, ktoré vyplývajú z globálnych problémov a rýchleho technologického pokroku. Tieto faktory vytvárajú neustály tlak na zvyšovanie kvality vo všetkých oblastiach, ktoré sú kľúčové pre fungovanie a rozvoj mesta.

Jedným zo závažných globálnych problémov je klimatická zmena, na ktorú musí mesto vedieť reagovať. Európske hnutie - Dohovor primátorov a starostov, ktoré združuje miestne a regionálne samosprávy s cieľom zvýšiť energetickú účinnosť a využitie obnoviteľných zdrojov energie, definuje záväzok zníženia emisií CO₂ najmenej 40% do roku 2030. Nitra síce nie je signatárom dohovoru, avšak musí reagovať adaptačnými opatreniami na zmenu klímy.

Verejná správa je v súčasnosti obyvateľmi mesta chápaná predovšetkým ako služba verejnosti. Obyvatelia od nej očakávajú nielen **transparentnosť, zodpovedné a hospodárne nakladanie s verejnými zdrojmi, partnerský prístup a spravodlivé zaobchádzanie**, ale aj aktívne zapájanie do rozhodovacích procesov a ovplyvňovanie politik mesta, ktoré sa ich týkajú. Dôraz je kladený na **digitalizáciu a poskytovanie efektívnych, inkluzívnych a personalizovaných služieb**, dostupných pre všetkých. Pre udržateľný rozvoj miest vrátane Nitry o to viac silnie potreba dobrej verejnej správy, postavenej na kontinuálnom zlepšovaní a snahe robiť správne veci správnym spôsobom.

Nástup nových trendov v inováciách a hlavne v digitálnych technológiách a sa v posledných rokoch zrýchľuje rekordným tempom. Veľké výzvy v procese prispôsobovania sa dynamickým zmenám, ktoré pramenia z informačného a digitálneho veku vnímajú aj obyvatelia mesta Nitra. Zavádzanie nových technológií však nie je cieľom, ale prostriedkom ku kontinuálnemu zlepšovaniu verejnej správy a inteligentnému/ rozumnému rozvoju mesta a regiónu. K úplnej digitalizácii správy, ktorá bude ľahko dostupná, jednoduchá, všetkým zrozumiteľná. Mesto musí nájsť rovnováhu medzi inováciami, ochranou súkromia a finančnou udržateľnosťou, aby dokázalo efektívne reagovať na súčasné aj budúce výzvy.

Riadenie mestského úradu sa tak stáva čoraz náročnejšou úlohou, ktorá si vyžaduje schopnosť flexibilne reagovať na meniace sa podmienky, neustále optimalizovať administratívne procesy a zároveň efektívne naplňovať rastúce očakávania občanov a spoločenské potreby. Vzhľadom na uvedené skutočnosti, je nevyhnuté klásť zvýšený dôraz na nasledovné oblasti riadenia úradu a to riadenie kvality, funkčné strategické riadenie a plánovanie, uplatňovanie procesného prístupu, projektové riadenie, optimalizáciu organizačnej štruktúry, riadenie zmien a rizík, digitalizácia a prechod na prácu s dátami/AI pre lepšie rozhodovanie a zapájanie verejnosti. Zároveň sa otvárajú otázky bezpečnosti a narastajú požiadavky na odbornosť a celoživotné vzdelávanie zamestnancov úradu.

Hlavné výzvy a problémy

- Zavedenie systémového prístupu k riadeniu kvality a trvalého zlepšovania na úroveň mesta Nitra.
- Nedostatočná digitalizácia a elektronizácia procesov.
- Optimalizácia procesov úradu, životných situácií obyvateľov.
- Chýbajúci systémový prístup k inováciám a inteligentným riešeniam a nevyužitý potenciál AI.
- Rezervy v jednotnej komunikácii mesta a jeho organizácií s verejnosťou
- Posilnenie participácie a dôvery verejnosti cez zavedenie systematického zapájania občanov do rozhodovacích procesov.
- Nedostatočné uplatňovanie evidence-informed rozhodovania.
- Nízka kvalita strategického plánovania a riadenia.
- Rozvoj ľudských zdrojov a modernizácia pracovných procesov, rezervy vo vzdelávaní zamestnancov.
- Adaptácia na legislatívne a environmentálne výzvy.
- Zvýšenie finančnej stability a diverzifikácia zdrojov príjmov mesta.
- Diverzifikácia ekonomiky mesta smerom k inováciám a priemyslu 4.0.
- Budovanie dôvery a partnerstiev so súkromným, akademickým a neziskovým sektorom na lepšie riešenie výziev v meste.
- Realizácia aktivít k zvýšeniu optimalizácie energetiky, primárne k zníženiu spotreby energie, zvýšením využitia obnoviteľných zdrojov energie mesta na ceste k uhlíkovej neutralite.

Kvalitné, efektívne a transparentné riadenie, spolu so zavádzaním inovatívnych riešení pre všetky sociálne skupiny, je nevyhnutným predpokladom pre dosiahnutie udržateľného rozvoja mesta Nitra a zvyšovania kvality života jeho obyvateľov.

Legislatíva:

Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj

Národný program kvality Slovenskej republiky na roky 2022-2026

Stratégia udržateľného rozvoja Slovenskej republiky – Slovensko 2030

Stratégia digitálnej transformácie Slovenska 2030

Stratégia na zlepšenie postavenia Slovenska v indexe DESI 2025

Partnerská dohoda na roky 2021 – 2027

Národný program kvality SR na roky 2022 – 2026, schválený uznesením vlády Slovenskej republiky č. 724 ako štátna politika kvality Slovenskej republiky.

Nízkouhlíková stratégia pre mesto Nitra

Stratégia adaptačných opatrení na zmenu klímy pre mesto Nitra

NITRA 2042 – STRATEGICKÁ ČASŤ

ROZVOJOVÁ STRATÉGIA

Rozvojová stratégia mesta je strednodobý plán rozvoja, definovaný prostredníctvom strategických a špecifických cieľov a k nim príslušných priorít, ktoré spoločne tvoria rámec strategického rozvoja mesta Nitra.

V rámci rozvojovej stratégie sú definované i tzv. prierezové ciele, ktoré presahujú jednotlivé špecifické ciele a tvoria ich synergiu.

VÍZIA A HLAVNÝ CIEĽ ROZVOJA MESTA NITRA

Aké chceme mesto v roku 2042?

Nitra 2042 je mesto, ktoré pozná svoju minulosť, aktívne naplňa potreby obyvateľov a ponúka inovatívne riešenia na globálne výzvy.

Poslanie mesta

Poslaním mesta je vytvárať a zabezpečovať kvalitné životné podmienky pre svojich obyvateľov prostredníctvom poskytovania verejných služieb, podporovania miestneho rozvoja, ochrany životného prostredia a zabezpečenia bezpečnosti. Mesto sa snaží o udržateľný rast, kultúrnu a sociálnu inklúziu, a efektívne riadenie verejných zdrojov, čím prispieva k zlepšovaniu kvality života všetkých jeho obyvateľov.

Hodnotové piliere mesta Nitra

V meste Nitra veríme, že silné a prosperujúce mesto je založené na pevnom základe, ktorý zabezpečuje dlhodobú udržateľnosť a kvalitu života pre všetkých obyvateľov. Preto sme identifikovali päť kľúčových pilierov, ktoré tvoria jadro našej politiky, aktivít a projektov **OBIEU**:

Odolnosť, Bezpečnosť, Inklúzia, Estetika a Udržateľnosť

Každý z týchto pilierov je nevyhnutný pre vytváranie prostredia, ktoré je schopné čeliť výzvam, poskytovať bezpečnosť a pohodu, začleňovať všetkých členov spoločnosti, esteticky obohacovať náš priestor a udržiavať naše zdroje pre budúce generácie. Týmto spôsobom chceme zabezpečiť, že naše politiky, aktivity a projekty budú prínosom pre všetkých a budú odrážať hodnoty, na ktorých nám záleží.

Dobre spravované mesto podľa princípov OBIEU

Dobre spravované mesto je také, ktoré systematicky integruje hodnoty **Odolnosti, Bezpečnosti, Inklúzie, Estetiky a Udržateľnosti** do všetkých oblastí svojho rozvoja a rozhodovania. Každý z týchto pilierov prispieva k vytvoreniu kvalitného mestského prostredia, ktoré reflektuje potreby obyvateľov dnes aj v budúcnosti.

Odolné mesto

Mesto, ktoré je pripravené čeliť nepriaznivým udalostiam – od klimatických kríz až po spoločenské a ekonomické výkyvy. Odolné mesto buduje infraštruktúru, komunity aj ekonomiku tak, aby boli flexibilné, prispôsobivé a schopné rýchlej obnovy. Využíva trvácne technológie a podporuje spoločenskú súdržnosť ako základ stability.

Bezpečné mesto

Bezpečnosť je základom dôvery medzi mestom a jeho obyvateľmi. Bezpečné mesto chráni život, zdravie, majetok a dáta svojich obyvateľov. Zabezpečuje kvalitne navrhnuté verejné priestory,

dostupnosť záchranných služieb, osvetlenie, ale aj kybernetickú ochranu. Vzdeláva obyvateľov v oblasti krízovej pripravenosti a integruje bezpečnostné opatrenia do každej etapy plánovania.

Inkluzívne mesto

Inkluzívne mesto vytvára priestor pre každého – bez ohľadu na vek, pôvod, schopnosti alebo sociálne postavenie. Podporuje rovnosť, prístupnosť a participáciu všetkých skupín. Rozvíja verejné služby a priestory tak, aby boli použiteľné, zrozumiteľné a zmysluplné pre rôzne potreby obyvateľov. Buduje komunity, ktoré spája vzájomný rešpekt, dialóg a spolupráca.

Estetické mesto

Estetika v meste nie je len o vzhľade, ale aj o vytváraní miest, ktoré majú kultúrnu hodnotu a podporujú emocionálnu pohodu. Estetické mesto rešpektuje históriu, podporuje kvalitnú architektúru, umelecké vyjadrenie a harmonické mestské prostredie. Vizualne atraktívne prostredia zvyšujú kvalitu života, podporujú lokálnu identitu a posilňujú vzťah obyvateľov k mestu.

Udržateľné mesto

Udržateľné mesto si uvedomuje svoju ekologickú stopu a aktívne ju znižuje. Minimalizuje spotrebu zdrojov, podporuje obnoviteľné energie, cirkulárnu ekonomiku a ochranu prírodného prostredia. Podporuje lokálne hospodárstvo, zamestnanosť a vzdelávanie obyvateľov v ekologicky zodpovednom správaní. Takto zabezpečuje prosperitu aj pre budúce generácie.

Jednotná vízia pre Nitru 2042 vychádza z jednotlivých vízií, vytvorených pre vybrané oblasti rozvoja mesta, a to:

Vízia pre životné prostredie

Mesto Nitra je mestom zeleným a odolným, kde biodiverzita a udržateľné využívanie krajiny tvoria základ pre zdravé životné prostredie. Ochrana prírodných zdrojov, čisté ovzdušie a efektívne hospodárenie s vodou a odpadmi zvyšujú kvalitu života. Zeleň a opatrenia proti zmene klímy vytvárajú zdravé a bezpečné prostredie pre všetkých obyvateľov.

Vízia pre dopravu

Mesto Nitra je mesto s efektívnym, inteligentným, bezpečným a udržateľným dopravným systémom, ktorý podporuje jeho hospodársky rozvoj, zvyšuje kvalitu života obyvateľov a prispieva k ochrane životného prostredia.

Vízia pre vzdelávanie, mládež a šport

Mesto Nitra je centrom kvalitného a dostupného vzdelávania, ktoré podporuje inklúziu, inovácie a celoživotné učenie. Efektívna spolupráca so školami, univerzitami a zamestnávateľmi zabezpečuje príležitosti pre všetky vekové skupiny a reflektuje potreby trhu práce. Mesto aktívne podporuje prácu s mládežou a rozvoj športu, čím prispieva k zdravému a aktívnemu životnému štýlu obyvateľov.

Vízia pre zdravotno-sociálnu oblasť

Mesto, ktoré sa spoločne (po)stará o zraniteľných ľudí.

Vízia pre kultúru, kreatívny priemysel a cestovný ruch

Mesto Nitra je sebavedomé, moderné, pulzujúce a kreatívne európske mesto s bohatou a rôznorodou inkluzívnou kultúrnou ponukou, rozvíjajúcim sa kreatívnym priemyslom, zachovávajúce a hrdlo prezentujúce hodnoty svojho kultúrneho dedičstva a vytvárajúce podmienky pre udržateľný mestský cestovný ruch v novej kvalite. Je vstupnou bránou do regiónu, známe na mape európskeho kultúrneho cestovného ruchu ako mesto s významnou stopou v spoločnej európskej histórii.

Vízia mestského úradu

Otvorený a zodpovedný úrad s partnerským prístupom slúžiaci ľuďom a prinášajúci kvalitu do ich života.

Poslanie mestského úradu

Poslaním Mestského úradu v Nitre je poskytovať verejné služby, ktoré vedú k spokojnosti jeho obyvateľov a všestrannému rozvoju mesta Nitra. Hlavné oblasti rozvoja mestského úradu tak podriaďujeme orientácii smerom k verejnosti a jeho zamestnancom, kvalite a klientskemu pohľadu na úrad.

Hodnoty úradu:

- **Zákonnosť a bezpečnosť:** pri svojej práci dodržiavame všetky platné právne predpisy.
- **Efektivita, estetika a kvalita:** pracujeme odborne, účinne, s citom pre vytvárané hodnoty a zároveň rýchlo a hospodárne.
- **Otvorenosť a komunikácia:** podporujeme úprimnú a úctivú spoluprácu s občanmi, sme transparentní a vytvárame pozitívne prostredie vo vnútri i navonok.
- **Profesionalita:** pracujeme na rozvoji nášho potenciálu a zručnosti.
- **Odolnosť a udržateľnosť:** podporujeme rozvoj našej agilnosti a potenciálu, konáme spoločensky zodpovedne.
- **Inkluzívnosť a etika:** sme nestranní, nediskriminujeme a prechováame úctu k profesii a občanom.

Globálny cieľ rozvoja mesta Nitra

Vytvoriť odolné, udržateľné a inkluzívne mesto, ktoré poskytuje vysokú kvalitu života všetkým obyvateľom – v bezpečnom, zelenom a funkčne prepojenom prostredí, podporujúcim vzdelávanie, zdravie, kultúru, inovatívnu ekonomiku a aktívnu spoluprácu medzi samosprávou, komunitami a partnermi.

Stratégia pre mesto Nitra: NITRA ZREJÚCA

Metropolitná Nitra

Mesto s významom regionálneho centra – metropoly regiónu Nitrianskeho kraja s regionálnym, nadregionálnym a štátnym významom. Mesto kde sa koncentrujú produkčné a spotrebné aktivity obyvateľstva s podporou vzniku inovatívnych ekonomických aktivít v oblasti výrobných a nevýrobných činností, vzdelávania, kultúrnych, voľnočasových aktivít a turizmu slúžiace pre mesto, jeho spádové vidiecke sídla a územie regiónu.

Mesto opúšťa nekonšepčné územné rozširovanie s nízkou hustotou výstavby a zameria sa na intenzifikáciu urbanistickej štruktúry a vytváranie mestského prostredia atraktívneho pre špecifické cieľové skupiny obyvateľstva. Stavebný rozvoj bude usmerňovať v hranici územia vymedzenej územným plánom mesta. Rozvojovú (nielen územnú) dynamiku nahradiť cieľavedomým dozrievaním mesta na regionálnu metropolu s významovým celoštátnym presahom. Rozvoj bude cieľiť pre demografickú veľkosť mesta do 100 000 obyvateľov.

Za regionálne a miestne významové a koncepčné komponenty a kľúčové elementy sídla pokladá prírodný prvok Zobora a rieky Nitra, historické artefakty Dražovský kostolík, Nitriansky hrad a historické jadro mesta, komplex vyššieho školstva a výstavnícky komplex. Mesto s panorámou a urbanistickou víziou - zachovať historické dominanty hradný vrch, Kalvária so súborom objektov a masív Zoborských vrchov ktoré vytvárajú identickú panorámu v obraze mesta. Hlavné kompozičné osi ktoré zdôrazňujú priestorovú identitu mesta sú definované pohľadmi na hradný vrch, Kalváriu a Zobor.

Naplnenie základných cieľov si vyžaduje proces v ktorom je potrebné:

- vyhodnotiť potenciál zastavaného územia mesta z hľadiska disponibilných plôch a plošných rezerv vymedzených v platnom ÚPN a posúdiť potrebu rozvojových plôch na podklade demografickej prognózy a reálnej spoločenskej potreby;
- stanoviť princíp rozvoja mesta – rozvoj urbanizácie dovnútra a nie rozvoj urbanizácie expandovaním do voľnej krajiny, rozvojové štádium mesta orientovať na prechod z doterajšej

- extenzívnej formy rozvoja do formy intenzívneho formovania urbanistickej štruktúry na princípe intenzifikácie stavebných štruktúr – obnovy a revitalizácie vo všetkých jej úrovniach;
- jednoznačne v rámci katastrálneho územia mesta vymedziť a administratívne fixovať zastavateľné územie mesta a voľnú krajinu;
  - vyhodnotiť potenciál zastavaného územia mesta a definovať jeho vnútorné rozvojové plochy určené na zastavanie a hranične vymedziť rozvojový potenciál pre jadro mesta - mestské centrum, širšie centrum, predmestia, periférie mesta a satelity mesta;
  - stanoviť podmienky zastavateľnosti jednotlivých území mesta – definovať rozvojové lokality, vymedziť ich hranice, vyhodnotiť podmienky urbanistickej štruktúry a stanoviť princípy a podmienky pre rozvoj urbanistickej štruktúry v diferencovaných polohách;
  - formovať mestské celky a ich časti ako svojbytné prostredie s dostupnosťou základnej potreby a identických verejných priestorov, ťažiskový verejný priestor formovať na princípe mobility v hierarchii priorít pešieho pohybu, hromadnej dopravy, cyklistickej dopravy a cestnej automobilovej dopravy;
  - zamerať sa na proces selektívnej reurbanizácie - procesu koncentrácie obyvateľstva v mestskom sídle motivovaním dostupnosťou pracovnej príležitosti a kvalitných služieb;
  - podpora aktivít propagujúcich myšlienku inteligentného mesta;
  - podpora iniciatív smerujúcich do kreatívneho priemyslu, kultúry a umenia;
  - podpora obnovy historického centra, zvýšiť jeho atraktivitu sprístupňovaním historických objektov, kultúrnymi a športovými podujatiami;
  - proces urbanizácie nesmerovať iba na zvyšovanie počtu obyvateľov v meste, ale proces transformácie populácie na mestskú najmä charakterom života;
  - pre zotrvanie obyvateľov v mestách vytvárať podmienky pre komplexnosť foriem mestského bývania s prevádzkami základných služieb (predškolské, školské, zdravotnícke zariadenia a pod.).
  - zamerať sa prioritne na formovanie - tvorbu a vytváranie verejných priestorov na všetkých hierarchických úrovniach (mestského centra, miestnych centier (Chrenová, Klokočina, Diely, Šindolka, apod.), obytných celkov, vybavenostných, ale aj výrobných celkov);
  - zamedziť fragmentácii ucelených krajinných území pre individuálne formy rekreačných aktivít – vytváranie tzv. záhradkárskeho osád;
  - rozvojové (stavebné) zámery posudzovať aj v kontexte ekonomickej záťaže a efektivity využitia územia vo väzbe na zabezpečenie a prevádzku verejných priestorov a verejnej infraštruktúry (sociálnej, technickej, dopravnej) a dopadu na verejné financie;
  - v environmentálnej oblasti reagovať na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy a venovať pozornosť predpokladaným dôsledkom zmeny klímy a adaptačným opatreniam v sídelnom prostredí so zameraním na stabilizáciu a rozvoj zelenej a modrej infraštruktúry na území mesta - proces adaptácie musí byť systematický, realistický a komplexný – premietnutý do regulatívov územného a stavebného rozvoja mesta v príprave a realizácii územného plánu mesta a jeho zón.

Územná koncepcia sociálny aspekt diferencovanej potreby obyvateľov zohľadní v členení územia mesta na priestorovo-funkčné celky:

Metropolitný celok

Metropolitné centrum – jadro mesta s pamiatkovou zónou a mestskými bránami, kde sa koncentruje väčšina pracovných miest v službách, vyššie formy vybavenosti a zástavba s vysokým podielom zastavanosti, kompaktnosti a vrstvením funkcií. Zahŕňa historické jadro mesta (pamiatková rezervácia a zóna) a mestské brány, ktoré spájajú významnú vybavenosť a dopravné koridory. Tento priestor je cieľom celomestských a regionálnych potrieb obyvateľov. Zástavba sa intenzifikuje a vertikálne akcentuje a ponúka rôznorodé formy bývania, ubytovania a verejných služieb a integrované verejné priestory, parky, nábrežia a vodné plochy. Mobilita s cieľovým upokojovaním automobilovej dopravy je kľúčovým pilierom ich fungovania a spolu s environmentálnymi opatreniami prispieva k vyššej kvalite prostredia.

Mestské celky a ich mestské subcentrá

Územné celky obytných zón s viacpodlažnou skupinovou rozvoľnenou alebo kompaktnou zástavbou, na periférii s individuálnou zástavbou, plnia prioritne obytnú funkciu a vo svojom

centre zabezpečujú základnú potrebu služieb v oblasti zdravotníctva, vzdelávania, obchodu, kultúry, rekreácie a športu.

Miestne celky a ich miestne centrá

Periférie prevažne s funkciou bývania a výrobných činností v štruktúre nízkopodlažnej zástavby, v centre s funkciami vybavenosti základnej potreby s priestorovým a dopravným prepojením na mestské celky.

Výrobný celok a jeho areálové centrá

Zóny práce v oblasti intenzívnej priemyselnej výroby, logistiky, technologických parkov a startupov s areálovou zástavbou, priestory pre hospodárske inovácie a investície.

Prírodné celky v urbanizovanej a voľnej krajine

Plochy a koridory vegetácie a vodstva, ktoré zabezpečia zachovanie a ochranu prirodzených funkcií krajiny, ich zachovanie je závislé jednak na ochrane a hlavne na cielenej ľudskej činnosti. Ich hranice sú vymedzené ucelenými prírodnými plochami a prvkami vegetačného a vodného systému, ich územia sú prístupné pre širokú verejnosť.

Sociálne spravodlivá

Mesto sociálne spravodlivé vytvára podmienky pre život obyvateľov s trvalým pobytom – pracovné príležitosti v rámci mesta, základné denné a periodické potreby pre obyvateľov v lokálnej dostupnosti bývania, špecifické potreby v mestskom centre a v širšom území mesta.

Mesto sociálne spravodlivé vytvára podmienky pre život obyvateľov s krátkodobým pobytom – cieľové potreby v rámci mesta a základné denné potreby v lokálnej dostupnosti ubytovania, špecifické potreby v mestskom centre a v širšom území mesta.

Mesto sociálne spravodlivé vytvára podmienky pre návštevníkov mesta s krátkym spravidla denným pobytom za prácou a službami v rámci mesta a ťažiskovo v mestskom centre. Má primeraný počet obyvateľov bývajúcich, študujúcich, denne prichádzajúcich (za prácou, kultúrou, zábavou).

Inkluzívna politika v uplatňovaní rozvoja mesta je jeho samozrejmosťou súčasťou a všeobecným cieľom je dosiahnutie mesta pre všetkých.

Ekologicky bezpečná

Mesto zabezpečí podmienky pre ekologické, hygienicky nezávadné prostredie a podmienky pre prístup k prírode - vegetácii a vodstvu pre všetkých obyvateľov, cielene vytvára udržateľné prírodné inkluzívne a prístupné prostredie, ktoré poskytuje zdravé a bezpečné podmienky pre život obyvateľov mesta.

Rozmanitá

Rozmanité mesto pre všetky sociálne skupiny obyvateľstva pre ktoré vytvára podmienky na život a podmienky pre ich základné životné potreby. Stabilizuje podmienky pre miestne obyvateľstvo v sociálnej oblasti diferencovane na úrovni satelitných obytných území, mestských obytných zón a v jadrovom území mesta. Pre obyvateľstvo regiónu zabezpečuje inštitucionálne služby, atraktívne spoločenské a komerčné potreby v jadrovom území mesta. Pre návštevníkov s cieľovým pobytom vytvára podmienky hlavne v oblasti práce (pracovnej príležitosti), školstva (II. a III. stupňa), cestovného ruchu a turizmu sväzbou na výstavnícke aktivity, prírodné a historické atrakcie v jadrovej polohe mesta.

Princíp rozmanitého mesta determinuje potrebu identifikovať a zachovať individuálnosti mesta, podporiť a rozvíjať ich jedinečnosť.

Územne spravodlivá

Územie mesta rozvíjať na princípe formovania pozemkov verejných priestorov, pozemkov vodstva a vegetácie a stavebných pozemkov. Bezkonfliktný rozvoj zabezpečovať stanovením objektívnych pravidiel pre uvedené typy pozemkov na podklade spoločenského konsenzu s preferenciou verejného záujmu a spoločenskej potreby. Zabezpečiť prehľadné a spravodlivé územné regulácie, rovnocenný prístup k regulačným opatreniam na všetkých úrovniach mesta.

Kritériom pre formovanie mestského prostredia je zabezpečenie koncepcií na úrovni kvalitných urbanistických a architektonických riešení, ktoré nebudú ciele iba na komerčne efektívne riešenia ale v konečnom dôsledku na tvorbu zdravých a kultivovaných verejných priestorov s pridanou hodnotou pre kvalitný život v sociálne vitálnych sídelných priestoroch v mestskom prostredí.

Priority a ciele rozvojových oblastí mesta Nitra

OBLASŤ A	URBANIZMUS
<u>PRIORITA A/1</u>	<u>ÚZEMNE SPRAVODLIVÁ NITRA</u>
Strategický cieľ A/1.1:	Zabezpečiť udržateľný a vyvážený rozvoj mesta prostredníctvom moderného územného plánovania, ktoré reflektuje environmentálne, urbanistické a socio-ekonomické potreby obyvateľov.
Špecifický cieľ A/1.1.1	Vypracovať a schváliť nový územný plán mesta, ktorý bude zohľadňovať princípy udržateľného rozvoja, ochrany životného prostredia a efektívneho využitia územia v súlade s potrebami obyvateľov a hospodárskeho rozvoja.
<u>PRIORITA A/2</u>	<u>MESTO HISTORICKEJ PAMÄTI</u>
Strategický cieľ A/2.1:	Podporiť udržateľný rozvoj a zvýšiť atraktivitu historického jadra Nitry prostredníctvom citlivej obnovy a revitalizácie urbanistickej štruktúry so zachovaním jej historickej identity a funkčnej prepojenosti.
Špecifický cieľ A/2.1.1	Zabezpečiť atraktivitu prostredia Starej Nitry* obnovou a revitalizáciou urbanistickej štruktúry jadrového územia v kontexte jej historického pôdorysu, kompaktnosti zástavby a štruktúry verejných priestorov s prioritou formovania verejných priestorov pre ľudí s diferencovanou dopravou v polohách významovej hierarchie priestorov – s prepojením pešieho pohybu a upokojenej dopravy.
<u>PRIORITA A/3</u>	<u>MESTO SILNÝCH ŠTVRTÍ</u>
Strategický cieľ A/3.1:	Podporovať rozvoj silných mestských štvrtí s vyváženou funkčnou štruktúrou, dostupnými verejnými priestormi a kvalitným bývaním.
Špecifický cieľ A/3.1.1	Prostredníctvom urbanisticko-architektonických súťaží a efektívnej regulácie zabezpečiť vytvorenie kompaktného, dostupného a udržateľného mestského prostredia, kde obyvatelia budú mať základné služby, kultúrnu a vzdelávaciu infraštruktúru, cintoríny, zeleň a dopravu v primeranej vzdialenosti.
<u>PRIORITA A/4</u>	<u>MESTO PRIMERANÝCH VZDIALENOSTÍ (10-15-30)</u>
Strategický cieľ A/4.1:	Podporiť kompaktný a dostupný urbanizmus v Nitre, ktorý zabezpečí efektívne rozmiestnenie základných služieb, kvalitných verejných priestorov, zelene a dopravných spojení v primeranej dochádzkovej vzdialenosti, čím sa posilní lokálna identita mestských štvrtí a prispeje sa k udržateľnému rozvoju mesta.
Špecifický cieľ A/4.1.1	Zabezpečiť rozvoj konceptu „mesta krátkych vzdialeností“ zavedením plánovacích opatrení a úprav verejných priestorov tak, aby obyvatelia mali prístup k základným službám, vzdelávaniu, verejnej doprave, rekreačným a komunitným priestorom v dostupnosti 10, 15 alebo 30 minút pešo či bicyklom.
<u>PRIORITA A/5</u>	<u>MESTO KVALITNÝCH VEREJNÝCH PRIESTRANSTIEV</u>
Strategický cieľ A/5.1:	Podporiť kvalitné, bezpečné a funkčne diferencované verejné priestory v Nitre prostredníctvom premyslenej urbanistickej koncepcie, ktorá zohľadňuje hierarchiu a standardizáciu ulíc, námestí a vegetačných plôch s dôrazom na spoločenské kontakty, mobilitu a multifunkčnosť mestského priestoru.
Špecifický cieľ A/5.1.1	Zabezpečiť šandardizáciu usporiadania verejných priestranstiev prostredníctvom vypracovania a implementácie manuálu verejných priestranstiev, ktorý stanoví parametre ulíc, námestí a priestranstiev vegetácie z hľadiska bezpečnosti, mobility a estetiky.
Špecifický cieľ A/5.1.2	Podporiť vznik mikrokomunitných priestorov v rámci prestavby ulíc a námestí, pričom každá ulica bude obsahovať vlastné mikrocentrum podporujúce komunitný život a miestne aktivity.

PRIORITA A/6**KĽÚČOVÉ ELEMENTY MESTA****Strategický cieľ A/6.1:**

Podporiť rozvoj a revitalizáciu kľúčových urbanistických prvkov mesta Nitry s dôrazom na historické, prírodné a infraštruktúrne dominanty, ktoré prispievajú k zvyšovaniu atraktivity, funkčnosti a kvality mestského prostredia.

Špecifický cieľ A/6.1.1

Revitalizovať a modernizovať historické a reprezentatívne objekty mesta, ktoré sú súčasťou identity Nitry a majú potenciál pre spoločenské, kultúrne a administratívne využitie.

Špecifický cieľ A/6.1.2

Podporiť rozvoj mestských športových a kultúrnych zariadení, ktoré prispievajú k regionálnej a medzinárodnej konkurencieschopnosti Nitry.

Špecifický cieľ A/6.1.3

Zlepšiť dopravnú infraštruktúru s dôrazom na udržateľné formy mobility a bezpečné prepojenie mestských zón.

Špecifický cieľ A/6.1.4

Revitalizovať verejné priestory a komerčné zóny tak, aby zodpovedali súčasným priestorovým a kvalitatívnym požiadavkám a podporovali komunitný život.

Špecifický cieľ A/6.1.5

Podporiť rozvoj prírodných prvkov mesta a ich integráciu do mestského prostredia s cieľom vytvoriť ekologicky vyvážené a príťažlivé verejné priestory.

Špecifický cieľ A/6.1.6

Zabezpečiť modernizáciu vzdelávacej infraštruktúry mesta s cieľom vytvoriť kvalitné podmienky pre vzdelávanie detí.

Špecifický cieľ A/6.1.7

Podporiť nové funkčné využitie strategicky umiestnených budov s cieľom maximalizovať ich spoločenský a ekonomický prínos pre mesto.

OBLASŤ B	ŽIVOTNÉ PROSTREDIE
<u>PRIORITA B/1</u>	<u>KVALITA KRAJINY, PODPORA BIODIVERZITY A EKOSYSTÉMOVÝCH SLUŽIEB</u>
Strategický cieľ B/1.1	Cielene podporovať biodiverzitu územia, ekosystémové funkcie a služby a environmentálne vhodné využívanie krajiny
Špecifický cieľ B/1.1.1	Vytvoriť kvalitnú a aktuálnu údajovú a priestorovú databázu o životnom prostredí a krajine na území mesta a zlepšiť rozhodovacie procesy a činnosť mesta v tejto oblasti
Špecifický cieľ B/1.1.2	Podporovať environmentálne vhodné poľnohospodárske, lesohospodárske a vodohospodárske využívanie územia mimo intravilánu sídla
Špecifický cieľ B/1.1.3	Podporovať a revitalizovať sieť zelenej a modrej infraštruktúry na území mesta
<u>PRIORITA B/2</u>	<u>OCHRANA VÔD, PÔDY A OVZDUŠIA</u>
Strategický cieľ B/2.1	Systematicky pristupovať k ochrane prírodných zdrojov na území mesta
Špecifický cieľ B/2.1.1	Ochrana vôd
Špecifický cieľ B/2.1.2	Ochrana ovzdušia
Špecifický cieľ B/2.1.3	Ochrana pôdy
<u>PRIORITA B/3</u>	<u>ADAPTAČNÉ A MITIGAČNÉ OPATRENIA NA ZMENU KLÍMY</u>
Strategický cieľ B/3.1	Dosiahnuť väčšiu odolnosť územia mesta voči očakávaným dôsledkom zmeny klímy - najmä horúčav, sucha a prívalových dažďov
Špecifický cieľ B/3.1.1	Minimalizovať plochy mestských tepelných ostrovov a zmierniť tak prejavy extrémnych teplôt a vln horúčav na území mesta
Špecifický cieľ B/3.1.2	Dosiahnuť vhodný manažment zrážkovej a úžitkovej vody na území mesta za účelom zmiernenia prejavov sucha a prevencie pred následkami prívalových dažďov
<u>PRIORITA B/4</u>	<u>KVALITNÁ A BEZPEČNÁ VEREJNÁ ZELEŇ A MESTSKÉ PRIESTRANSTVÁ</u>
Strategický cieľ B/4.1	Zabezpečiť a udržiavať kvalitný a udržateľný systém verejnej zelene v meste
Špecifický cieľ B/4.1.1	Vybudovať informačný systém správy verejnej zelene v meste Nitra
Špecifický cieľ B/4.1.2	Manažovať a udržiavať mestskú zeleň na základe dát informačného systému
<u>PRIORITA B/5</u>	<u>MESTSKÉ POĽNOHOSPODÁRSTVO A MESTSKÁ FAUNA</u>
Strategický cieľ B/5.1	Zlepšovať podmienky pre mestské poľnohospodárstvo a ochranu živočíchov na území mesta
Špecifický cieľ B/5.1.1	Budovať infraštruktúru v prospech zlepšenia podmienok pre mestské poľnohospodárstvo
Špecifický cieľ B/5.1.2	Vytvoriť podmienky pre zvýšenie biodiverzity a ochranu fauny a flóry na území mesta
<u>PRIORITA B/6</u>	<u>ODPADY A ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO</u>
Strategický cieľ B/6.1	Optimalizovať systém zberu a triedenia odpadov, vrátane predchádzania ich vzniku
Špecifický cieľ B/6.1.1	Zefektívniť nakladanie s jednotlivými zložkami odpadov na území mesta
Špecifický cieľ B/6.1.2	Obnoviť a modernizovať odpadovú infraštruktúru

OBLASŤ C	DOPRAVA
<u>PRIORITA C/1</u>	<u>EFEKTÍVNY, BEZPEČNÝ A UDRŽATEĽNÝ DOPRAVNÝ SYSTÉM</u>
Strategický cieľ C/1.1:	Rozvoj a podpora udržateľných foriem dopravy
Špecifický cieľ C/1.1.1	Zvýšiť podiel cestujúcich verejnou osobnou dopravou
Špecifický cieľ C/1.1.2	Zvýšiť podiel cestujúcich nemotorovou dopravou
Strategický cieľ C/1.2:	Modernizácia dopravnej infraštruktúry
Špecifický cieľ C/1.2.1	Modernizovať cesty a križovatky
Špecifický cieľ C/1.2.2	Vybudovať obchvaty a rýchlostné komunikácie
Strategický cieľ C/1.3:	Podpora alternatívnych foriem dopravy
Špecifický cieľ C/1.3.1	Rozvíjať elektromobilitu
Špecifický cieľ C/1.3.2	Podporovať car-sharing a bike-sharing systémy
<u>PRIORITA C/2</u>	<u>INTELIGENTNÝ A TRVALO UDRŽATEĽNÝ ROZVOJ DOPRAVY</u>
Strategický cieľ C/2.1:	Inteligentné dopravné systémy
Špecifický cieľ C/2.1.1	Implementovať smart technológie
Špecifický cieľ C/2.1.2	Digitalizovať služby
Strategický cieľ C/2.2:	Trvalo udržateľný rozvoj a ochrana životného prostredia
Špecifický cieľ C/2.2.1	Redukovať emisie a hluk
Špecifický cieľ C/2.2.2	Informovať verejnosť
Špecifický cieľ C/2.2.3	Podpora citylogistiky

OBLASŤ D	BEZPEČNOSŤ
<u>PRIORITA D/1</u>	<u>BEZPEČNÉ MESTO</u>
Strategický cieľ D/2.1:	Vytvoriť podmienky na znižovanie kriminality v meste a zabezpečiť ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v meste Nitra.
Špecifický cieľ D/2.1.1	Zabezpečiť podmienky na znižovanie kriminality, zvýšenie bezpečnosti a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v meste.

OBLASŤ E**VZDELÁVANIE, MLÁDEŽ A ŠPORT****Priorita E/1****KVALITNÍ A SPOKOJNÍ SPRIEVODCOVIA VO VÝCHOVE A VZDELÁVANÍ**

- Strategický cieľ E/1.1:** Podporiť profesionálny rast, finančnú stabilitu a pracovnú spokojnosť sprievodcov vo vzdelávaní – pedagogických zamestnancov, odborných zamestnancov, vychovávateľov, lektorov, pracovníkov s mládežou, trénerov, mentorov a ďalších zamestnancov vzdelávacích inštitúcií s cieľom zvýšiť atraktivitu týchto povolání v meste Nitra a zabezpečiť dostatok kvalifikovaných odborníkov.
- Špecifický cieľ E/1.1.1** Zvýšiť atraktivitu povolání súvisiacich s výchovou a vzdelávaním a podporiť nábor nových odborníkov prostredníctvom motivačných programov, pracovných benefitov a spoluprácou s univerzitami a vzdelávacími inštitúciami.
- Špecifický cieľ E/1.1.2** Posilniť finančné stimuly a možnosti profesijného rozvoja pedagógov, aby sa zabezpečila ich dlhodobá motivácia a kvalifikácia.
- Špecifický cieľ E/1.1.3** Zlepšiť starostlivosť o duševné zdravie ľudí zabezpečujúcich vzdelávanie prostredníctvom psychologickéj podpory, prevencie vyhorenia a odbúrania administratívnej záťaže.

PRIORITA E/2**MODERNE A V SPOLUPRÁCI**

- Strategický cieľ E/2.1:** Podporiť moderné a inovatívne vzdelávanie, ktoré je založené na spolupráci medzi rôznymi poskytovateľmi vzdelávania, školami, rodičmi, firmami a komunitami, čím sa posilní príprava ľudí na trh práce aj na aktívne občianstvo.
- Špecifický cieľ E/2.1.1** Rozvíjať digitalizáciu a inovatívne metódy vo vzdelávaní, aby sa zvýšila efektívnosť vzdelávania a digitálna gramotnosť všetkých vekových skupín.
- Špecifický cieľ E/2.1.2** Posilniť spoluprácu medzi rôznymi poskytovateľmi vzdelávania, trhom práce a komunitami s cieľom zvýšiť praktickú uplatniteľnosť absolventov a ich angažovanosť v spoločnosti.
- Špecifický cieľ E/2.1.3** Podporovať dobrovoľníctvo a medzigeneračné aktivity ako nástroj na prepájanie generácií, rozvoj sociálnej kohézie a aktívne občianstvo.

PRIORITA E/3**BEZPEČNÉ A PODNETNÉ PROSTREDIE**

- Strategický cieľ E/3.1:** Zabezpečiť bezpečné, inkluzívne a podnetné prostredie pre celoživotné vzdelávanie, vzdelávanie detí a mládeže, prácu s mládežou a mestský šport s dôrazom na duševné zdravie, emocionálnu stabilitu a podporu komunitného života.
- Špecifický cieľ E/3.1.1** Podporiť fyzické a duševné zdravie a prevenciu rizikového správania predovšetkým detí a mládeže prostredníctvom posilnenia školských podporných tímov, dostupných služieb, poradenských a preventívnych programov a širokej ponuky športových a iných voľnočasových aktivít
- Špecifický cieľ E/3.1.2** Modernizovať školy, športoviská a verejné priestory s dôrazom na bezpečnosť, ekologickú udržateľnosť a multifunkčné využitie.
- Špecifický cieľ E/3.1.3** Zabezpečiť inklúziu a integráciu obyvateľov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami cudzincov a menších prostredníctvom podporných opatrení, jazykových kurzov a individuálneho a vnímavého vzdelávacieho prístupu.
- Špecifický cieľ E/3.1.4** Podporiť systematický rozvoj školského a komunitného športu s dôrazom na zdravý životný štýl, pohybovú gramotnosť, rovnosť prístupu a rozvoj športových talentov

OBLASŤ F	ZDRAVOTNÁ A SOCIÁLNA
<u>PRIORITA F/1</u>	<u>POMOC BLIŽŠIE K OBČANOM</u>
Strategický cieľ F/1.1:	Zavádzať inovácie v prístupe k zdraviu a sociálnej starostlivosti.
Špecifický cieľ F/1.1.1	Prevenia nepriaznivých zdravotných a sociálnych situácií.
Strategický cieľ F/1.2:	Tvoriť komunitné prístupy k zdravotnej starostlivosti a sociálnej starostlivosti.
Špecifický cieľ F/1.2.1	Zvýšiť podpornú sieť zdravotných a sociálnych služieb.
<u>PRIORITA F/2</u>	<u>DOSTUPNÝ DOMOV</u>
Strategický cieľ F/1.1:	Rozvíjať inkluzívne nájomné bývanie.
Špecifický cieľ F/1.1.1	Zvyšovať príležitosti bývania pre každého.
<u>PRIORITA F/3</u>	<u>FINANČNÁ STABILITA</u>
Strategický cieľ F/1.1:	Stabilizovať financovanie zabezpečenia sociálno-zdravotnej starostlivosti.
Špecifický cieľ F/1.1.1	Zaviest' stratégiu a kontinuitu financovania sociálno-zdravotných služieb.

OBLASŤ G	KULTÚRA, KREATÍVNY PRIEMYSEL A CESTOVNÝ RUCH
<u>PRIORITA G/1</u>	<u>ROZMANITÁ KULTÚRNA PONUKA</u>
Strategický cieľ G/1.1:	Rozvíjať kvalitnú a rôznorodú kultúrnu ponuku dostupnú pre všetkých.
Špecifický cieľ G/1.1.1	Zvýšiť dostupnosť kultúrnej ponuky pre široké spektrum cieľových skupín.
<u>PRIORITA G/2</u>	<u>KONKURENCIESCHOPNÝ KREATÍVNY PRIEMYSEL</u>
Strategický cieľ G/2.1:	Rozvíjať a podporovať kreatívny priemysel v meste zabezpečením vhodných podmienok pre jeho aktérov.
Špecifický cieľ G/2.1.1	Zvyšovať konkurencieschopnosť a zabezpečiť rozvoj kultúrneho a kreatívneho priemyslu v meste.
<u>PRIORITA G/3</u>	<u>TRVÁCNE KULTÚRNE DEDIČSTVO</u>
Strategický cieľ G/3.1:	Zachovávať a sprístupňovať hodnoty kultúrneho dedičstva prostredníctvom aktívneho partnerstva zainteresovaných subjektov, využívania inovatívnych technológií a smart riešení.
Špecifický cieľ G/3.1.1	Systematicky zvyšovať hodnotu kultúrneho dedičstva efektívnou, udržateľnou a ekologickou obnovou.
Špecifický cieľ G/3.1.2	Zvýšiť atraktivitu kultúrneho dedičstva inovatívnou prezentáciou a inkluzívnou popularizáciou
<u>PRIORITA G/4</u>	<u>ATRAKTÍVNA PONUKA V CESTOVNOM RUCHU</u>
Strategický cieľ G/4.1:	Rozvíjať udržateľný cestovný ruch založený na jedinečnosti mesta, inovatívnosti, dostupnosti, kvalite, sieťovaní a efektívnom využívaní lokálnych zdrojov a potenciálu destinácie.
Špecifický cieľ G/4.1.1	Zvýšiť efektívne a udržateľné využitie potenciálu a zdrojov destinácie pre rozvoj CR
Špecifický cieľ G/4.1.2	Rozšíriť ponuku destinácie pre návštevníkov tvorbou nových inovatívnych produktov CR
Špecifický cieľ G/4.1.3	Zvýšiť pozitívny dopad udržateľného CR na mesto a jeho obyvateľov zameraním na kvalitu poskytovaných služieb

OBLASŤ H	SPRÁVA MESTA
<u>PRIORITA H/1</u>	<u>SPRÁVA MESTA</u>
Strategický cieľ H/1.1:	Posilniť dobré meno mesta a zlepšiť uplatnenie princípov inteligentného udržateľného a zodpovedného rozvoja.
Špecifický cieľ H/1.1.1	Podporovať a rozvíjať inteligentné mestské riešenia a inovácie.
Špecifický cieľ H/1.1.2	Zlepšiť uplatnenie princípov udržateľného a zodpovedného rozvoja mesta.
Strategický cieľ H/1.2:	Zvýšiť dôveru verejnosti v samosprávu a podporiť aktívnu účasť obyvateľov.
Špecifický cieľ H/1.2.1	Zvýšiť transparentnosť rozhodovania a participáciu obyvateľov na správe mesta.
Špecifický cieľ H/1.2.2	Podporovať a budovať partnerstvá s pridanou hodnotou, sieťovanie aktérov a ich inovačný potenciál.
Špecifický cieľ H/1.2.3	Rozšíriť a prehĺbiť spoluprácu s aktérmi integrácie cudzincov, vytvárať inkluzívne komunitné priestory a programy presahujúce etnické bariéry.
Strategický cieľ H/1.3:	Zabezpečiť moderné a efektívne plánovanie a riadenie mesta.
Špecifický cieľ H/1.3.1	Zvýšiť význam a kvalitu strategického riadenia a plánovania úradu.
Špecifický cieľ H/1.3.2	Budovať, rozvíjať a chrániť informačnú a dátovú infraštruktúru mesta.
Strategický cieľ H/1.4:	Kvalitná a efektívna verejná správa.
Špecifický cieľ H/1.4.1	Budovať efektívny, kvalitný a klientsky orientovaný úrad s digitálnymi službami.
Špecifický cieľ H/1.4.2	Zvýšiť efektívnosť hospodárenia mesta a udržateľná správa majetku mesta.
Špecifický cieľ H/1.4.3	Rozvíjať a efektívne riadiť ľudské zdroje.

OBLASŤ A: URBANIZMUS

Urbanistická stratégia: NITRA ŽIJÚCA

Stratégia zástavby: Nitra kompaktná (mesto strategickej densifikácie t. j. hustoty)

Mesto stabilizuje svoj územný rozvoj, upúšťa od extenzívneho územného rozvoja vymedzovaním nových rozvojových plôch pre stavebný rozvoj mimo hranicu vymedzenú potenciálom územia určeného pre zastavanie v doteraz platných územnoplánovacích dokumentoch, zamedzuje expanzii stavebnej štruktúry na plochy do voľnej krajiny.

Potenciál rozvoja je v intenzifikácii a revitalizácii urbanistickej štruktúry so zameraním na transformačné procesy zlepšenia jej funkčnosti, tvorby verejných priestorov a mestského prostredia. Urbanistická a dopravná stratégia mesta bude prioritne zameraná na stratégiu tvorby mestských verejných priestorov a priestranstiev.

Základné aspekty rozvoja:

- využiť územný potenciál pre revitalizáciu – územia s potrebou transformácie - možnosti pre zlepšenie funkčnosti a estetiky prostredia,
- zlepšiť ekologickú a environmentálnu kvalitu prostredia integráciou prírodných prvkov a ekostabilizačných opatrení, ktoré podporujú biodiverzitu a ekologickú stabilitu prostredia,
- rešpektovať sociálny a komunitný aspekt, vytváranie komunitných priestorov pre posilňovanie sociálnej kohézie,
- zabezpečiť napojenie na dopravnú a technickú infraštruktúru a dostupnosť sociálnej infraštruktúry jej integráciou do existujúcej urbanistickej štruktúry,
- podporiť adaptačné procesy pre elimináciu dôsledkov klimatických zmien, zavádzanie opatrení na zvýšenie odolnosti voči klimatickým zmenám hlavne v oblasti zadržiavania dažďovej vody, vytvárania koridorov vegetácie a vodstva a realizácie protipovodňových opatrení.

Rozvoj územia koncipovať v harmonickom prepojení transformačných štruktúr, ktoré revitalizujú a zhodnocujú existujúce prostredie, s novými zónami, ktoré prinesú moderné a udržateľné riešenia. Takýmto prístupom kombinovať intenzifikáciu a adaptáciu pôvodných častí s tvorbou kompaktných, ekologicky hodnotných klastrov a vytvárať vyvážené a funkčné mestské prostredie. Vegetačné plochy a línie komponovať ako prvky zapojené do jednotného systému, formovať dynamický vegetačný mestský systém, v ktorom sa príroda stáva neoddeliteľnou súčasťou štruktúry mesta, podporujú ekologickú stabilitu a kvalitu prostredia pre život obyvateľov.

Stavebné štruktúry a verejné priestory vytvárať ako funkčne udržateľné, prevádzkovo kvalitné mestské priestory integrujúce ekologické, spoločenské a kultúrne hodnoty. Cieľom je dosiahnuť vyvážený rozvoj v území, pri zohľadnení potreby súčasných a budúcich generácií, pričom sa sleduje zachovanie a obnova prírodných a pôvodných (historických) hodnôt prostredia.

Rozvoj územia spočíva v harmonickom prepojení transformačných štruktúr, ktoré revitalizujú a zhodnocujú existujúce prostredie, s novými zónami, ktoré prinášajú moderné a udržateľné riešenia. Tento prístup kombinuje intenzifikáciu a adaptáciu pôvodných častí s tvorbou kompaktných, ekologicky hodnotných klastrov, čím vytvára vyvážené a funkčné mestské prostredie pre budúce generácie.

Zvýšenie kvality obytného prostredia sídlisk dosahovať revitalizáciou zástavby a priestorov s cieľom vytvoriť diferencované prostredie verejných a poloverejných priestorov s podporou a v spolupráci obyvateľov v rámci menších komunitných lokalít. Revitalizáciou štruktúry sídlisk sledovať podporu komunitného života a vytváranie silných, sociálne prepojených spoločenstiev, ktoré majú priamy vplyv na rozvoj územia.

Efektívnu revitalizáciu a transformáciu veľkých území realizovať na princípe postupnosti a územnej ucelenosti. Postupné zmeny umožňujú zachovať pôvodnú identitu, pričom nové prvky zavádzať citlivo v kontexte a v súlade s existujúcim prostredím.

Mesto historickej pamäte

Starú Nitru predstavujú Horné, Dolné mesto ako historické jadro a Nové mesto, jadrové územie mesta – celomestské centrum, územie vysoko významné z celomestského a regionálneho hľadiska, v rámci celého územia sa tu koncentrujú rozhodujúce aktivity sociálnej vybavenosti. Jadrovému územiu mesta (celomestskému centru) prináležia ako periféria tohto jadra urbanistické celky mestského typu, ktoré tvoria akési vstupné územia – predpolia centra z jeho jednotlivých strán (z východnej strany univerzitné mesto, z južnej strany Kalvária, zo severnej strany Martinský vrch, zo západnej strany Párovce), takto sa vytvára prstenec, ktorý tvorí jednotlivé vstupné brány mesta.

Mesto silných štvrtí

Variabilita funkčných plôch (a ich stavebných štruktúr) v území mesta je základom dobrej adaptability územia mesta v stabilizovaných a transformačných územiach ako aj na rozvojových územiach.

Funkčné využívanie stavebných pozemkov vymedzovať pre hlavnú a prípustné funkcie tak, aby rešpektovali charakter a podmienky lokalít a ich prostredia s umožnením variability prevádzkových funkčných zmien. Stanoviť regulatívy funkčného využitia a priestorového usporiadania tak, aby boli dostatočne pružným nástrojom regulácie pre reálne potreby rozvoja.

Na území mesta formovať územie:

- mestského centra s funkciou vyššej a špecifickej vybavenosti s celomestským a regionálnym významom,
- mestských častí Chrenová, Klokočina, Šindolka ako tri obytné mestské štvrte (relatívne samostatné mestá) s jadrami mestských centier základnej a vyššej vybavenosti s miestnym významom,
- územných častí komplexu vysokých škôl a výstavníckeho komplexu ako špecifických štvrtí vybavenosti regionálneho a štátneho významu,
- územnej časti priemyselného parku sever s funkciou výrobného komplexu mestského a regionálneho významu.

Mesto primeraných vzdialeností (10-15-30)

Členenie územia mesta na samostatné priestorovo-funkčné celky - formovanie mestských štvrtí a ich centier, tvorba obytného prostredia integráciou funkcie bývania a vybavenosti, tendencia intenzifikácie urbanistickej štruktúry kompaktných foriem zástavby sleduje cielene zámer tvorby kompaktného mesta s optimalizovaním obslužiteľnosti obyvateľstva v primeranej dostupnosti v danej časti mesta.

V obytnom území celomestského centra – centrálnej mestskej zóne vytvoriť podmienky pre dostupnosť bývajúcich obyvateľov v tejto časti mesta k základnej vybavenosti, k plochám vegetácie s rekreačnou funkciou a k zastávkam mestskej hromadnej dopravy do 10 minút.

V obytnom území mestských štvrtí vytvoriť podmienky pre dostupnosť k prevádzkam základnej vybavenosti, k plochám vegetácie s rekreačnou funkciou a k zastávkam mestskej hromadnej dopravy do 15 minút a k prevádzkam vyššej vybavenosti a k mestskému parku v centre mesta do 30 minút. V obytnom území na periférii mestských štvrtí a výrobnéj zóny vytvoriť podmienky pre dostupnosť k prevádzkam základnej vybavenosti a k plochám vegetácie s rekreačnou funkciou do 30 minút, k zastávkam mestskej hromadnej dopravy do 15 minút a k prevádzkam vyššej vybavenosti v centre mesta do 30 minút prostriedkami hromadnej alebo individuálnej dopravy.

Mesto kvalitných verejných priestranstiev

Prioritou urbanistickej koncepcie mesta je koncipovanie verejných priestorov a priestranstiev. Formovanie urbanistickej štruktúry na úrovni mesta a jeho zón bude prioritne celené na tvorbu verejných priestorov ulíc, námestí a priestranstiev vegetácie z aspektu ich významu a prevádzkového usporiadania. Hierarchizácia a následná štandardizácia parametrov verejných priestorov prispieva k formovaniu identity mesta a zvyšuje efektivitu jeho fungovania v oblasti spoločenských kontaktov a mobility.

Na území mesta stanoviť reguláciu parametrov a organizáciu verejných priestorov ulíc cielene so zámerom vytvoriť podmienky pre bezpečnosť chodcov, zabezpečiť plynulosť dopravy a vytvoriť priestorové podmienky pre inovatívne formy hromadnej prepravy a zmeniť paradigma

vnímania ulice ako prevažne dopravného koridoru na multifunkčný spoločenský priestor architektonicky usporiadaný.

Vytvárať verejné priestory funkčne diferencované z aspektu ich hlavného funkčného využitia a polohy v území v hierarchii ťažiskovo dopravných, s obmedzenou – upokojenou automobilovou dopravou alebo vylúčenou automobilovou dopravou, s podmienkou kde v každom verejnom priestore musí byť bezpečne riešený pohyb chodcov a cyklistov.

Kľúčové elementy mesta

Urbanistické fenomény a kľúčové elementy mesta sú definované svojím špecifikom prírodného alebo urbánneho charakteru takto:

- masív Zobora a rieka Nitra ako prírodné prvky v prostredí mesta,
- Drážovský kostolík, Nitriansky hrad a historické jadro mesta ako historické artefakty v prostredí mesta,
- komplex vyššieho školstva a výstavnícky komplex ako významné prvky infraštruktúry mesta.

Urbanistické fenomény a kľúčové elementy mesta zvyšujú kvalitu mestského prostredia a atraktivnosť mesta a svojím rozvojom potencionálne vplývajú na cieľové skupiny obyvateľstva, užívateľov a návštevníkov, ktorí nepriamo zvyšujú demografický potenciál mesta.

PRIORITA A/1 ÚZEMNE SPRAVODLIVÁ NITRA

SC A/1.1: Zabezpečiť udržateľný a vyvážený rozvoj mesta prostredníctvom moderného územného plánovania, ktoré reflektuje environmentálne, urbanistické a socio-ekonomické potreby obyvateľov.

Očakávaná zmena Zvýšená kvalita životného prostredia obyvateľov prostredníctvom rovnomerného rozvoja mestských častí.

ŠC A/1.1.1 Vypracovať a schváliť nový územný plán mesta, ktorý bude zohľadňovať princípy udržateľného rozvoja, ochrany životného prostredia a efektívneho využitia územia v súlade s potrebami obyvateľov a hospodárskeho rozvoja.

Opatrenie A/1.1.1.1 Zabezpečiť víziu rozvoja mesta ako ideový východiskový podklad pre formulovanie podmienok územného rozvoja mesta.

Očakávaná zmena Vytvorenie komplexnej vízie rozvoja mesta ako ideového základu pre nový územný plán, ktorý bude reflektovať princípy udržateľnosti, ochrany životného prostredia a efektívneho využitia územia v súlade s potrebami obyvateľov a ekonomického rozvoja.

Navrhované aktivity Spracovanie dokumentu vízie pre koncepciu územného rozvoja mesta a zadávacieho dokumentu pre návrh územného plánu mesta

Opatrenie A/1.1.1.2 Zabezpečiť spracovanie strategického dokumentu pre návrh územného plánu mesta a jeho prerokovací proces a schválenie

Očakávaná zmena Zabezpečiť vypracovanie a aktualizáciu strategického dokumentu ako podkladu pre návrh územného plánu mesta. Posilnenie moderného a spravodlivého spravovania územia mesta prostredníctvom dôsledného uplatňovania kvalitných a odborne podložených záväzných stanovísk.

Navrhované aktivity Návrh ÚPN vyhotovený v súlade s aktuálne planou legislatívou a v participácii mesta a spracovateľa dokumentu pre víziu rozvoja mesta, o obsahu a spôsobe spracovania ÚPD, pre stanovenie požiadaviek a podmienok návrhu nového územného plánu mesta
Vyhodenie zadania ÚPD a požiadanie OUŽP o stanovisko k zámeru strategického dokumentu a vydanie rozhodnutia.
Realizácia VK na spracovateľa ÚPN mesta a následne dohodnutie podmienok (cenové a termínové) pre vyhotovenie návrhu ÚPN mesta.
Vyhodenie návrhu ÚPN mesta v rozsahu a obsahu v súlade s aktuálne planou legislatívou o obsahu a spôsobe spracovania ÚPD.

PRIORITA A/2 MESTO HISTORICKEJ PAMÄTI

SC A/2.1: Podporiť udržateľný rozvoj a zvýšiť atraktivitu historického jadra Nitry prostredníctvom citlivej obnovy a revitalizácie urbanistickej štruktúry so zachovaním jej historickej identity a funkčnej prepojenosti.

Očakávaná zmena

Zlepšená využiteľnosť, prepojenie a návštevnosť historického jadra Nitry.

ŠC A/2.1.1 Zabezpečiť atraktivitu prostredia Starej Nitry* obnovou a revitalizáciou urbanistickej štruktúry jadrového územia v kontexte jej historického pôdorysu, kompaktnosti zástavby a štruktúry verejných priestorov s prioritou formovania verejných priestorov pre ľudí s diferencovanou dopravou v polohách významovej hierarchie priestorov – s prepojením pešieho pohybu a upokojenej dopravy.

(*Stará Nitra – územie PFCelkov Horné a Dolné mesto a PFCelky Nové mesto, Martinský vrch, Agrokomplex, Kalvária a Párovce)

Opatrenie A/2.1.1.1

Revitalizovať a obnovovať urbanistickú pôdorysnú štruktúru historického jadra v kompaktnosti zástavby a formovaním ťažiskových verejných priestorov. Vytvoriť kvalitné verejné priestranstvá, námestia s preferenciou spoločenského charakteru s obmedzením automobilovej dopravy.

Očakávaná zmena

Prostredníctvom spracovanej predprojektovej a projektovej prípravy a stanovených podmienok revitalizované, obnovené a dotvorené verejné priestory historického jadra.

Navrhované aktivity

Spracovanie predprojektovej a projektovej prípravy úprav a dotvorenia plochy verejných priestorov Svätoplukovho námestia a Župného námestia a príprava podmienok pre následnú realizáciu.

Opatrenie A/2.1.1.2

Prezentovať pôvodné urbanistické hodnoty v symbolike v miestach pôvodnej Tureckej brány a veže Kostola sv. Jakuba.

Očakávaná zmena

Zachovanie a zvýraznenie historickej identity územia vo väzbe na pôvodné prírodné a novonavrhované urbanistické hodnoty.

Navrhované aktivity

Vypracovanie dokumentácie na úrovni urbanistickej a architektonickej štúdie pre úpravu lokálnych priestorov v pešej zóne a na Svätoplukovom námestí.

Opatrenie A/2.1.1.3

Revitalizovať a formovať priestor železničnej a autobusovej stanice vrátane ich predpolia pre integrovanú dopravu s významom „Južnej brány mesta“ a vytvoriť podmienky pre verejný priestor s významom Staničného námestia.

Očakávaná zmena

Prostredníctvom urbanistickej a architektonickej štúdie formované a revitalizované usporiadanie verejného staničného a predstaničného priestranstva.

Navrhované aktivity

Vypracovanie ÚP podklad na úrovni urbanistickej a architektonickej štúdie pre úpravu staničných a predstaničných priestorov.

Opatrenie A/2.1.1.4

Formovať priestor a okolie okružnej križovatky na Párovciach s významom ako Západnú vstupnú bránu do mesta s úpravou priestoru pre funkciu Centra Párovce

Očakávaná zmena

Prostredníctvom urbanistickej, architektonickej a dopravnej štúdie formované usporiadanie verejného priestranstva pre funkciu Centra Párovce

Navrhované aktivity

Vypracovanie ÚPP na úrovni urbanistickej, architektonickej a dopravnej štúdie pre dopravnú úpravu, organizáciu zástavby na vymedzenie a usporiadanie verejného priestranstva.

Opatrenie A/2.1.1.5

Formovať priestor a okolie okružnej križovatky pod Zoborom s významom ako Severnú vstupnú bránu do mesta s úpravou priestoru pre centrum Martinský vrch.

Očakávaná zmena

Prostredníctvom urbanistickej, architektonickej a dopravnej štúdie formované usporiadanie verejného priestranstva s väzbou na areál bývalých kasární a jeho atraktivity.

Navrhované aktivity

Vypracovanie ÚPP na úrovni urbanistickej, architektonickej a dopravnej štúdie pre dopravnú úpravu, organizáciu zástavby na vymedzenie a usporiadanie verejného priestranstva s väzbou na areál bývalých kasární a jeho atraktivity.

Opatrenie A/2.1.1.6	Formovať priestor a okolie predpoľa univerzít s významom ako Východnú vstupnú bránu do mesta s úpravou nástupného verejného priestoru a formovanie kontaktného územia ako komplexu vysokých škôl s prevádzkami pre špecifické potreby školstva, jeho príslušenstva, ale aj vedy a výskumu.
Očakávaná zmena	Prostredníctvom urbanistickej a architektonickej súťaže formované usporiadanie verejného priestranstva s významom pre komplex vysokých škôl.
Navrhované aktivity	Vypracovanie ÚPP na úrovni urbanistickej a architektonickej štúdie pre na vymedzenie a usporiadanie verejného priestranstva, organizáciu zástavby s významom pre komplex vysokých škôl.

PRIORITA A/3 MESTO SILNÝCH ŠTVRTÍ

SC A/3.1:	Podporovať rozvoj silných mestských štvrtí s vyváženou funkčnou štruktúrou, dostupnými verejnými priestormi a kvalitným bývaním.
Očakávaná zmena	Vytvorenie udržateľných oblastí so zvýšenou kvalitou vybavenosti, verejných a zelených priestorov. Zlepšená funkčná štruktúra mesta.
ŠC A/3.1.1	Prostredníctvom urbanisticko-architektonických súťaží a efektívnej regulácie zabezpečiť vytvorenie kompaktného, dostupného a udržateľného mestského prostredia, kde obyvatelia budú mať základné služby, kultúrnu a vzdelávaciu infraštruktúru, cintoríny, zeleň a dopravu v primeranej vzdialenosti.
Opatrenie A/3.1.1.1	V rámci mestských častí rozvíjať kultúrnu a vzdelávaciu infraštruktúru, činnosť v tejto oblasti prioritne zamerať na využitie a zhodnotenie existujúceho potenciálu a formovanie miestnych spoločenských centier a ich verejného priestranstva.
Očakávaná zmena	Prostredníctvom urbanistických a architektonických súťaží formované usporiadanie verejného priestranstva s významom spoločenských centier mesta. Vypracovanie zadania a obstaranie vypracovania ÚP podkladu pre dotvorenie verejných priestorov s významom mestského centra: - Klokočina v polohe križovatky Hviezdoslavova trieda – Dolnočermánska ulica a vymedzenie priestranstva námestia s návrhom ústrednej budovy s polyfunkciou vybavenosti a bývania.
Navrhované aktivity	Vypracovanie zadania a obstaranie vypracovania ÚP podkladu pre územnú a technickú reguláciu územia mestského centra Šindolka – centra novej mestskej štvrte, so zámerom vymedziť verejné priestranstvá a riešiť úpravu dopravného uzla v priestore jestvujúcej mimoúrovňovej križovatky.

PRIORITA A/4 MESTO PRIMERANÝCH VZDIALENOSTÍ (10-15-30)

SC A/4.1:	Podporiť kompaktný a dostupný urbanizmus v Nitre, ktorý zabezpečí efektívne rozmiestnenie základných služieb, kvalitných verejných priestorov, zelene a dopravných spojení v primeranej dochádzkovej vzdialenosti, čím sa posilní lokálna identita mestských štvrtí a prispeje sa k udržateľnému rozvoju mesta.
Očakávaná zmena	Zlepšená dostupnosť základných služieb a verejných priestorov. Podpora udržateľnej mobility.
ŠC A/4.1.1	Zabezpečiť rozvoj konceptu „mesta krátkych vzdialeností“ zavedením plánovacích opatrení a úprav verejných priestorov tak, aby obyvatelia mali prístup k základným službám, vzdelávaniu, verejnej doprave, rekreačným a komunitným priestorom v dostupnosti 10, 15 alebo 30 minút pešo či bicyklom.
Opatrenie A/4.1.1.1	Rozšíriť infraštruktúru pre vzdelávanie do všetkých mestských častí so zameraním na predprimárne a primárne vzdelávanie.
Očakávaná zmena	Zabezpečená dostupnosť vzdelávania pre všetkých obyvateľov v ich mestskej časti v dostupnej vzdialenosti.
Navrhované aktivity	Realizácia komplexnej prestavby areálu základnej školy pre 1. stupeň v mestskej časti Janíkovce na Hlavnej ulici – elokované pracovisko ZŠ Fatranská.

Opatrenie A/4.1.1.2	Podporovať rozvoj bývania v rámci periférnych území mestských štvrtí s preferenciou mestských foriem zástavby.
Očakávaná zmena	Zabezpečená vyššia efektívnosť využitia územia, podpora mestskej identity a zníženie tlaku na rozširovanie suburbánnej rozptýlenej výstavby, s očakávaným výsledkom kvalitného a udržateľného mestského prostredia, ktoré podporuje dostupnosť služieb, dopravnú obsluhu a komunitný život.
Navrhované aktivity	Územná a technická príprava územia pre novú obytnú zástavbu v mestskej časti Chrenová v lokalite Nová Chrenová.
Opatrenie A/4.1.1.3	Formovať lokálne centrá vybavenosti v rámci mestských štvrtí pre optimálnu dostupnosť obyvateľov k základným potrebám.
Očakávaná zmena	Zvýšenie kvality života obyvateľov mestských štvrtí prostredníctvom rozvoja dostupnej miestnej vybavenosti.
Navrhované aktivity	Vypracovanie zadania a obstaranie ÚPP pre vymedzenie lokálneho centra: - Lipa v mestskej časti Chrenová formou urbanistickej a architektonickej súťaže), - Škultétyho v mestskej časti Klokočina formou urbanistickej a architektonickej súťaže, v mestskej časti Horné Krškany v polohe križovatky Novozámocká – Staromlynská, v mestskej časti Drážovce v polohe križovatky Topoľčianska – Kultúrna, v časti Šúdol, v polohe križovatky Hviezdoslavovej triedy a navrhovanej komunikácie v trase dnešnej poľnej cesty rovnobežnej so Šúdolským potokom, v časti Zobor v priestore pri kostole sv. Urbana a kultúrneho domu.
Opatrenie A/4.1.1.4	V mestských častiach zabezpečiť územné podmienky pre miestne cintoríny a ich príslušenstvo.
Očakávaná zmena	Zabezpečené podmienky pre rozširovanie, údržbu a umiestnenie cintorínov v jednotlivých mestských častiach.
Navrhované aktivity	Analýza podmienok pre územné rozširovanie cintorína v jestvujúcich lokalitách, vymedzenie územia pre možnosť rozšírenia a riešenie majetkového vysporiadania súvisiacich pozemkov Vymedzenie plochy pre umiestnenie nových miestnych cintorínov v novom územnom pláne mesta Zabezpečenie permanentnej údržby a obnovy objektov a dostavba kolumbária v priestore cintorína.

PRIORITA A/5 MESTO KVALITNÝCH VEREJNÝCH PRIESTRANSTIEV

SC A5/1.1:	Podporiť kvalitné, bezpečné a funkčne diferencované verejné priestory v Nitre prostredníctvom premyslenej urbanistickej koncepcie, ktorá zohľadňuje hierarchiu a štandardizáciu ulíc, námestí a vegetačných plôch s dôrazom na spoločenské kontakty, mobilitu a multifunkčnosť mestského priestoru.
Očakávaná zmena	Vytvorenie bezpečných, kvalitných a funkčne odlišných mestských oblastí.
ŠC A/5.1.1	Zabezpečiť štandardizáciu usporiadania verejných priestranstiev prostredníctvom vypracovania a implementácie manuálu verejných priestranstiev, ktorý stanoví parametre ulíc, námestí a priestranstiev vegetácie z hľadiska bezpečnosti, mobility a estetiky.
Opatrenie A/5.1.1.1	Zabezpečiť priemet manuálu verejných priestranstiev mesta Nitra, implementáciou pre jednotlivé hierarchicky významové mestské priestory s cieľom konkretizovať reguláciu ich usporiadania a výrazového dotvorenia.
Očakávaná zmena	Zvýšenie kvality a jednotnosti verejných priestranstiev mesta prostredníctvom systematickej implementácie Manuálu verejných priestranstiev mesta Nitra do plánovacích a realizačných procesov.

Navrhované aktivity	Stanovenie hierarchie líniových a jadrových verejných priestorov (ulíc a námestí) s určením ich spoločenského a dopravného významu pri rešpektovaní špecifik mestských častí a štvrtí v novom územnom pláne mesta
	Stanovenie regulácie s vymedzením parametrov verejných priestorov v územnom pláne mesta a v územných plánoch mestských zón
Opatrenie A/5.1.1.2	Na podklade pilotných projektov revitalizovať verejné priestory ulíc a námestí pri aplikácii štandardizovaných pravidiel.
Očakávaná zmena	Revitalizované verejné priestory ulíc a námestí podľa štandardizovaných pravidiel
Navrhované aktivity	Vypracovanie návrhu na revitalizáciu hlavných verejných priestorov pešej zóny v historickom jadre mesta.
ŠC A/5.1.2	Podporiť vznik mikrokomunitných priestorov v rámci prestavby ulíc a námestí, pričom každá ulica bude obsahovať vlastné mikrocentrum podporujúce komunitný život a miestne aktivity.
Opatrenie A/5.1.2.1	Identifikovať mikrokomunitné priestory v rámci mestských štvrtí v ich jadrových polohách a uličných priestoroch.
Očakávaná zmena	Identifikované živé mikrokomunitných priestory v jadrových častiach mestských štvrtí a uličných priestoroch.
Navrhované aktivity	Analýza možnosti potenciálnych polôh pre vznik a podporu mikrokomunitných priestorov v obytnom území mesta. Zapojenie obyvateľov do riešenia mikrokomunitných priestorov prostredníctvom participatívneho plánovania.
Opatrenie A/5.1.2.1	Podporiť formovanie mikrokomunitných priestorov verejnej sféry v obytnom prostredí mesta.
Očakávaná zmena	Vznik kvalitných mikrokomunitných priestorov verejnej sféry v obytnom prostredí mesta, ktoré budú podporovať sociálne väzby, susedské interakcie a komunitný život v rámci každodenného mestského fungovania.
Navrhované aktivity	Aktivácia činnosti pre drobné podnikanie a spoločenský život v komunitných priestoroch so zameraním na komunitné aktivity ako sú trhy, kultúrne podujatia, voľnočasové a záujmové aktivity. Vytvorenie vhodných podmienok pre kultivované oddychové zóny a priestory pre realizáciu susedských aktivít v priestoroch verejných mikrocentier implementáciou dizajnu a komunitného mobiliáru.

PRIORITA A/6 KLÚČOVÉ ELEMENTY MESTA

SC A/6.1:	Podporiť rozvoj a revitalizáciu kľúčových urbanistických prvkov mesta Nitra s dôrazom na historické, prírodné a infraštruktúrne dominanty, ktoré prispievajú k zvyšovaniu atraktivity, funkčnosti a kvality mestského prostredia.
Očakávaná zmena	Zhodnotené historické, prírodné a infraštruktúrne dominanty mesta. Spojená historická hodnota s modernými potrebami rozvoja potenciálu mesta.
ŠC A/6.1.1	Revitalizovať a modernizovať historické a reprezentatívne objekty mesta, ktoré sú súčasťou identity Nitry a majú potenciál pre spoločenské, kultúrne a administratívne využitie.
Opatrenie A/6.1.1.1	Revitalizovať objekty, pre projekty s určenou prioritou mesta.
Očakávaná zmena	Revitalizované objekty mesta s využitím ich potenciálu.
Navrhované aktivity	Vypracovanie projektovej dokumentácie pre projekty s určenou prioritou mesta. Zabezpečenie zámeru a realizácia vybraných projektov.
Opatrenie A/6.1.1.2	Využiť potenciál Starej radnice (Mestského domu), objektu na centrálnom námestí, zabezpečiť jeho komplexnú prestavbu pre reprezentatívne priestory mesta a oživenie parteru do Svätoplukovho námestia.

Očakávaná zmena	Revitalizovaný Mestský dom s vytvorenými reprezentatívnymi, rokovacími a kultúrnymi priestormi a variabilným nádvorím.
Navrhované aktivity	Vypracovanie návrhu na revitalizáciu hlavných verejných priestorov pešej zóny v historickom jadre mesta. Vypracovanie projektovej dokumentácie revitalizácie objektu Starej radnice so zameraním na vytvorenie reprezentatívnych priestorov primátora, sobášnej siene, rokovacích priestorov pre zahraničné návštevy, priestorov pre kultúrnu činnosť, variabilného priestoru nádvoria s jeho prepojením do priestoru „Starého rínku“ a pešej zóny. Zabezpečenie zámeru a realizácia revitalizácie objektu Starej radnice.
Opatrenie A/6.1.1.3	Využiť potenciál mestských objektov v areály bývalých kasární pod Zoborom, zabezpečiť ich revitalizáciu pre účelové priestory mesta so zameraním na kultúrnu a záujmovú činnosť verejnosti.
Očakávaná zmena	Revitalizované objekty na martinskom vrchu s využitím ich potenciálu.
Navrhované aktivity	Vypracovanie zadania a obstaranie podkladu pre overenie podmienok a prevádzkového využitia pamiatkového objektu pre verejný účel formou architektonickej súťaže.
ŠC A/6.1.2	Podporiť rozvoj mestských športových a kultúrnych zariadení, ktoré prispejú k regionálnej a medzinárodnej konkurencieschopnosti Nitry.
Opatrenie A/6.1.2.1	Vybudovať modernú multifunkčnú arénu s regionálnym významom na organizovanie kultúrnych, spoločenských a športových podujatí.
Očakávaná zmena	Vybudovaná moderná multifunkčná aréna s regionálnym významom.
Navrhované aktivity	Vypracovanie projektovej dokumentácie multifunkčnej arény pre organizovanie kultúrnych, spoločenských a športových podujatí. Zabezpečenie zámeru a realizácia Multifunkčnej arény.
ŠC A/6.1.3	Zlepšiť dopravnú infraštruktúru s dôrazom na udržateľné formy mobility a bezpečné prepojenie mestských zón
Opatrenie A/6.1.3.1	Riešiť bezkolízne prepojenie mestských častí, pre projekty s určenou prioritou mesta.
Očakávaná zmena	Vytvorenie bezpečných, plynulých a efektívnych trás pre všetky druhy dopravy – vrátane peších a cyklistov – sa zvýši dostupnosť, zníži dopravná zaťaženosť a zlepši celková mobilita v rámci mesta.
Navrhované aktivity	Vypracovanie projektovej dokumentácie pre projekty s určenou prioritou mesta Zabezpečenie zámeru a realizácie vybraných projektov
Opatrenie A/6.1.3.2	Riešiť bezkolízne prepojenie mestskej časti Zobor cez rieku k centru mesta a k priestorom športového areálu a mestskému parku na Sihoti.
Očakávaná zmena	Budovanie a rekonštrukcia prepojení cez rieku s podporou udržateľnej mobility, aktívneho pohybu a ekologických foriem dopravy, s cieľom umožniť bezpečné, rýchle a atraktívne spojenie mestských priestorov, posilnenie prepojenia rekreačných a obytných území a zvýšenie kvality verejného priestoru..
Navrhované aktivity	Vypracovanie projektovej dokumentácie rekonštrukcie lávky nad riekou - prepojenie ulice Jesenského a Nábřežia za hydrocentrálou pre pešiu a cyklistickú dopravu. Zabezpečenie zámeru a realizácie rekonštrukciu lávky nad riekou – prepojenie ulice Jesenského a Nábřežia za hydrocentrálou.
ŠC A/6.1.4	Revitalizovať verejné priestory a komerčné zóny tak, aby zodpovedali súčasným priestorovým a kvalitatívnym požiadavkám a podporovali komunitný život.
Opatrenie A/6.1.4.1	Revitalizovať verejné priestory, pre projekty s určenou prioritou mesta.
Očakávaná zmena	Revitalizované verejné priestory podporujúce komunity a zlepšenie celkového obrazu mesta v jednotlivých lokalitách v rámci projektov určených mestom.
Navrhované aktivity	Vypracovanie projektovej dokumentácie pre projekty s určenou prioritou mesta. Zabezpečenie zámeru a realizácie vybraných projektov.

Opatrenie A/6.1.4.2	Riešiť komplexnú prestavbu verejného priestranstva pri OC Sandokan s cieľom vytvoriť verejný kultivovaný priestor - námestie s miestnym významom, prevádzkové usporiadanie a dotvorenie verejného priestranstva a jeho kontaktnej plochy.
Očakávaná zmena	Moderný, univerzálny, variabilný a kvalitný verejný priestor, ktorý je jedným z významných bodov komerčného, spoločenského, ale aj kultúrneho života na sídlisku Klokočina.
Navrhované aktivity	Vypracovanie projektovej dokumentácie prestavby verejného priestranstva Pri OC Sandokan so zameraním na vytvorenie námestia a priestorové usporiadanie kontaktných plôch. Zabezpečenie zámeru a realizácie prestavby verejného priestranstva Pri OC Sandokan
ŠC A/6.1.5	Podporiť rozvoj prírodných prvkov mesta a ich integráciu do mestského prostredia s cieľom vytvoriť ekologicky vyvážené a prítiahľivé verejné priestory.
Opatrenie A/6.1.5.1	Rozvíjať prírodné prvky mesta, pre projekty s určenou prioritou mesta.
Očakávaná zmena	Vytvorenie ekologicky vyvážených a vizuálne prítiahľivých verejných priestorov prostredníctvom rozvoja prírodných prvkov v meste, prioritne v rámci projektov určených mestom.
Navrhované aktivity	Vypracovanie projektovej dokumentácie pre projekty s určenou prioritou mesta. Zabezpečenie zámeru a realizácie vybraných projektov.
Opatrenie A/6.1.5.2	Revitalizovať nábrežie rieky Nitry ako hlavnú zelenú os mesta, koridor prepájajúci mestský park na Sihoti s navrhovaným parkom pod Kalváriou so zameraním na zachovanie a obnovu sprievodnej vegetácie a podporu funkcie voľného pohybu a pobytu v prírodnom prostredí.
Očakávaná zmena	Nábřežím rieky vytvorená živá zelená os mesta, ktorá predovšetkým prepája celé mesto a slúži ako atraktívny, funkčný a udržateľný verejný priestor podporujúci zdravý životný štýl, biodiverzitu a mestskú identitu.
Navrhované aktivity	Vypracovanie dokumentácie revitalizácie nábrežia rieky Nitry vrátane jeho sprievodnej zelene. Zabezpečenie zámeru a realizácie revitalizácie verejného priestranstva nábrežia rieky Nitry.
Opatrenie A/6.1.5.3	Revitalizovať park v bývalých kasárňach pod Zoborom na Martinskom vrchu so zameraním na zachovanie a obnovu vegetácie a otvorenie priestoru pre verejné využívanie s účelom voľného pohybu a pobytu v prírodnom prostredí.
Očakávaná zmena	Revitalizovaný park na Martinskom vrchu, dostupný pre širokú verejnosť.
Navrhované aktivity	Vypracovanie dokumentáciu revitalizácie parku v bývalom areály kasární pod Zoborom na Martinskom vrchu. Zabezpečenie zámeru a realizácie revitalizácie verejného priestranstva park na Martinskom vrchu
ŠC A/6.1.6	Zabezpečiť modernizáciu vzdelávacej infraštruktúry mesta s cieľom vytvoriť kvalitné podmienky pre vzdelávanie detí
Opatrenie A/6.1.6.1	Rekonštruovať a modernizovať objekty škôl a materských škôl, pre projekty s určenou prioritou mesta.
Očakávaná zmena	Modernizovaná vzdelávacia infraštruktúra mesta.
Navrhované aktivity	Vypracovanie projektovej dokumentácie pre projekty s určenou prioritou mesta. Zabezpečenie zámeru a realizácie vybraných projektov.
Opatrenie A/6.1.6.2	Riešiť komplexnú prestavbu areálu základnej školy pre 1. stupeň v mestskej časti Janíkovce - elokované pracovisko ZŠ Fatranská, so zameraním na vytvorenie moderného vzdelávacieho centra.

Očakávaná zmena	Vytvorenie moderného vzdelávacieho areálu, ktoré splní súčasné požiadavky na kvalitu, bezpečnosť a funkčnosť školského prostredia, s posilnením komunitného významu školy v Janíkovciach.
Navrhované aktivity	Vypracovanie projektovej dokumentácie prestavby areálu základnej školy pre 1. stupeň v mestskej časti Janíkovce. Zabezpečenie zámeru a realizácie prestavby areálu základnej školy v mestskej časti Janíkovce.
ŠC A/6.1.7	Podporiť nové funkčné využitie strategicky umiestnených budov s cieľom maximalizovať ich spoločenský a ekonomický prínos pre mesto.
Opatrenie A/6.1.7.1	Rekonštruovať existujúce objekty, pre projekty s určenou prioritou mesta.
Očakávaná zmena	Zvýšenie spoločenského a ekonomického prínosu mesta prostredníctvom rekonštrukcie strategicky umiestnených budov s prioritným významom pre rozvoj mesta.
Navrhované aktivity	Vypracovanie projektovej dokumentácie pre projekty s určenou prioritou mesta. Zabezpečenie zámeru a realizácie vybraných projektov.
Opatrenie A/6.1.7.2	Transformovať budovu bývalej jedálne ELITEXU v Dolných Krškanoch na multifunkčný objekt s komunitným a komerčným využitím.
Očakávaná zmena	Budova tvorí súčasť vstupnej časti bývalého areálu Elitex. Vzhľadom na umiestnenie budovy a vo vzťahu k verejnému priestranstvu sú možnosti využitia budovy všestranné.
Navrhované aktivity	Vypracovať zadanie a formou urbanistickej a architektonickej súťaže obstaráť a vypracovať podklad pre prestavbu budovy bývalej jedálne Elitexu v Dolných Krškanoch na prevádzku multifunkčného zariadenia s komunitným a komerčným využitím.
Nástroje SC A/1.1-6.1	Plánovanie a regulácie: štúdie, urbanisticko-architektonické súťaže, zónovacie a regulačné plány, nový územný plán Financovanie a investície: Európske fondy, Štátne dotácie a programy, PPP projekty (verejno-súkromné partnerstvá), Mestský rozpočet, emisné fondy a úvery od EIB Digitálne a inteligentné technológie Open data a GIS riešenia Pokročilé analytické nástroje Participácia a komunikácia (napr. hackathon apod.) Pilotné projekty a testovanie Inovačné postupy Koordinácia Školenia a zvyšovanie povedomia Partnerstvá a regionálna spolupráca: s krajom a susednými obcami, spolupráca s dopravcami, prepojenie s univerzitami

OBLASŤ B: ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Prírodná stratégia z pohľadu rozvoja územia: NITRA ODOLNÁ

Klimaticky pripravená

Ekostabilizačný kruh Nitry – prírodné prvky obklopujú mesto ako zelený ochranný pás, ktorý zaisťuje prirodzenú konektivitu medzi plochami hospodárskej a sídelnej vegetácie a prírodnými lokalitami. Tento koncept zelenej pevnosti zabezpečuje rovnováhu medzi mestským rozvojom a ochranou prírody.

Mestský okruh parkov vytvára vegetačné plochy a rekreačné zóny priamo v zastavanom území mesta, obyvateľom poskytuje priestor na pobyt a oddych v prírodnom prostredí a vytvára podmienky pre zdravý mestský život.

Rieka Nitra je tepnou vodstva, stabilizuje ekologický režim vegetačného prostredia, je biokoridorom ktorý podporuje biodiverzitu v meste.

Integrovaná a revitalizovaná

Formovať prostredie s plynulým prepájaním prírodných a urbanizovaných zón na úrovni vnútornej štruktúry mestského prostredia a v kontaktných polohách urbanizovanej štruktúry a voľnej krajiny. Vo voľnej krajine transformovať súvislé poľnohospodárske plochy na kultivovanú krajinu prírodného prostredia s funkciou hospodárskeho a rekreačného využitia. Riešiť prepojenie prvkov krajinnej štruktúry – prírodnej a sídelnej vegetácie formou koridorov a línii.

Základný koncept formovania zeleno-modrej infraštruktúry postaviť na vrstvení a integrácii funkčných prvkov:

- siete vegetačných línii – cez ktoré zabezpečiť prepojenosť a prístupnosť prírodných priestorov a priestorov, ktoré sú rovnomerne rozložené v zastavanom území mesta, vytvárať koridory, ktoré poskytnú všetkým obyvateľom, bez ohľadu na ich sociálny status, rovnaký prístup k prírode. Zelené línie okrem ekologickej funkcie (zlepšujú kvalitu vzduchu a regulujú teplotu) formovať ako priestor na oddych, šport a rekreáciu obyvateľov. Tieto koridory podporia sociálnu inklúziu a umožnia obyvateľom rovnako využívať prírodné hodnoty,
- mestské parky a lesy – priestory, cez ktoré zabezpečiť podmienky pre odpočinok obyvateľov a klimatickú (teplotnú a zrážkovú) odolnosť prostredia,
- vodstvo a vodné plochy – cez ktoré sa zabezpečí základný ekologický režim v rovnováhe vegetačného prostredia.
- rieku Nitra s jej ekologickým významom v kontexte na jej charakter a udržateľný rozvoj v štruktúre mesta formovať ako verejný spoločenský a rekreačný priestor vodstva a vegetácie.

Ekologicky regulovaná

Pre udržateľný a klimaticky odolný rozvoj mesta je potrebné integrovať regulácie vegetácie a vodstva, ktoré zohľadňujú rôzne aspekty krajiny – od prírodných a mestských až po agrárne oblasti. Zabezpečiť prepojenosť mestskej, agrárnej a prírodnej krajiny s cieľom znižovať negatívne vplyvy urbanizácie na prírodné prostredie a vytvárať lepšie podmienky pre život v meste. Reguláciou zohľadniť proporčne kvantitu a kvalitu vegetačných plôch a ich schopnosť integrovane poskytovať ekologické služby, podporu biodiverzity, zadržiavania zrážkovej vody, ochranu pred povodňami a prehrievaním prostredia. Cielene klásť dôraz na zlepšenie kvality prvkov vegetácie a vody, ochranu prirodzených ekosystémov a vytváranie prepojení medzi jednotlivými prvkami urbanizovanej a voľnej krajiny. Zámerom je vytváranie silných ekologických sieťových systémov, ktoré jednak podporia udržateľný rast a rozvoj mesta a zároveň chránia a obnovujú prírodné hodnoty v urbanizovanom prostredí a vo voľnej krajine.

PRIORITA B/1 KVALITA KRAJINY, PODPORA BIODIVERZITY A EKOSYSTÉMOVÝCH SLUŽIEB**SC B/1.1: Cielene podporovať biodiverzitu územia, ekosystémové funkcie a služby a environmentálne vhodné využívanie krajiny**

Očakávaná zmena Napriek dobrej polohe a prírodnému zázemiu mesta Nitra nie je celková kvalita životného prostredia územia mesta priaznivá - Nitra patrí k slovenským mestám s najviac narušeným životným prostredím. K vážnym environmentálnym rizikám v súčasnosti patria najmä predpokladané a možné dopady zmeny klímy; vysoká až kritická zraniteľnosť (environmentálna citlivosť) krajiny a veľmi nízka až nízka kapacita krajiny na poskytovanie ekosystémových funkcií a služieb, čo platí pre veľkú časť územia mesta. Po dosiahnutí strategického cieľa sa situácia podstatne zlepši – správnym plánovaním, rozhodovaním a rozumným využívaním územia sa **zvýši odolnosť krajiny voči väčšine environmentálnych rizík, zlepši sa biodiverzita územia a tým aj predpoklady krajiny pre plnenie hlavných ekologických a environmentálnych funkcií a ekosystémových služieb.**

ŠC B/1.1.1 Vytvoriť kvalitnú a aktuálnu údajovú a priestorovú databázu o životnom prostredí a krajine na území mesta a zlepšiť rozhodovacie procesy a činnosť mesta v tejto oblasti**Opatrenie B/1.1.1.1 Spracovať krajinoplánovaciu štúdiu ako podklad pre územný plán a ďalší rozvoj mesta**

Očakávaná zmena Vypracovanie krajinoplánovacej štúdie poskytne kvalitný podklad pre rozhodovanie a plánovanie, čím sa zvýši odolnosť krajiny voči environmentálnym rizikám a zlepši sa biodiverzita aj funkcie krajiny.

zostaviť interdisciplinárny riešiteľský tím, spracovať a prijať podrobnú osnovu a reálny harmonogram štúdie; zabezpečiť finančné krytie na jej spracovanie

Navrhované aktivity spracovať krajinoplánovaciu štúdiu zameranú okrem štandardných oblastí na špecifické okruhy problémov: hodnotenie biodiverzity, kvality, zraniteľnosti a odolnosti krajiny; hodnotenie ekosystémových funkcií a služieb; určenie regulatívov a limitov pre manažment prírodných zdrojov a krajiny a pre ďalší rozvoj mesta

štúdiu podrobiť odbornej oponentúre nezávislými odborníkmi a po jej prijatí ju schváliť ako záväzný podklad pre územný plán mesta.

Opatrenie B/1.1.1.2 Pri rozvoji mesta, súvisiacich aktivitách a pri rozhodovaní rešpektovať navrhované opatrenia a stanovené limity a regulatívy krajinoplánovacej štúdie

Očakávaná zmena Zavedením limitov a regulatívov KŠ do rozhodovania a ÚPN sa zabezpečí udržateľnejší rozvoj a lepšia ochrana ekosystémových funkcií a biodiverzity.

Krajinoplánovaciu štúdiu premietnuť do smernej aj záväznej časti ÚPN – s dôrazom na navrhované opatrenia v sídle aj krajine a na stanovené limity a regulatívy rôznych činností navrhovaných v ÚPN.

Navrhované aktivity Premietnuť limity a regulatívy KŠ do podoby konkrétneho nástroja (aplikácie) tak, aby bolo možné posudzované rozvojové zámery a aktivity porovnávať s výstupmi KŠ a na základe toho rozhodovať o ich vhodnosti a podmienkach na realizáciu.

Na základe opatrení navrhovaných v KŠ sa podieľať na príprave projektov s dôrazom na ochranu prírody a podporu biodiverzity, ekosystémových funkcií a služieb krajiny, prípadne takéto projekty iniciovať.

ŠC B/1.1.2 Podporovať environmentálne vhodné poľnohospodárske, lesohospodárske a vodohospodárske využívanie územia mimo intravilánu sídla**Opatrenie B/1.1.2.1 Personálne posilniť Odbor životného prostredia MsÚ a jeho pôsobnosť rozšíriť aj na problematiku využívania prírodných zdrojov mimo zastavaného územia mesta**

Očakávaná zmena Vytvorením novej pozície a posilnením kompetencií Odboru ŽP sa zlepši kontrola a rozhodovanie o činnostiach v krajine, čo prispieva k vhodnejšiemu využívaniu prírodných zdrojov a vyššej funkčnosti krajiny.

Navrhované aktivity	Vytvoriť na OŽP pozíciu krajinára s úlohami a kompetenciami zameranými na posudzovanie a kontrolu činností a využívania pozemkov mimo zastavaného územia mesta (s príslušnou odbornosťou – vysokoškolské vzdelanie 2. stupňa v odbore Ekologické a environmentálne vedy alebo ekvivalentné) Zabezpečiť zdroje, vytvoriť podmienky a rozšíriť kompetencie OŽP pre vyjadrovanie a rozhodovanie v danej oblasti; celkovo posilniť kompetencie OŽP v oblasti rozhodovania o ďalšom rozvoji mesta a schvaľovaní rozvojových projektov.
Opatrenie B/1.1.2.2	V činnosti Odboru životného prostredia MsÚ aktívne spolupracovať s užívateľmi a správcami prírodných zdrojov v území a so Štátnou ochranou prírody SR pri účinnej ochrane prírodných zdrojov, prírody a krajiny územia mesta
Očakávaná zmena	Zriadením expertnej skupiny a pravidelnou spolupracou sa zvýši efektívnosť ochrany krajiny a prírodných zdrojov, čo podporí ich dlhodobú udržateľnosť. Zostaviť expertnú pracovnú skupinu zameranú na problematiku využívania krajiny (napr. Komisia využívania a ochrany krajiny) so zastúpením odborníkov a užívateľov (správcov) poľnohospodárskych a lesných pozemkov a vodných tokov a zástupcov ŠOP SR; špecifikovať jej náplň a vytvoriť podmienky pre fungovanie Zabezpečiť pravidelné zasadnutia pracovnej skupiny zamerané na aktuálne problémy, činnosti a projekty súvisiace s využívaním krajiny. Zo zasadnutí spracovať výstupy s formuláciou opatrení a aktivít zameraných na lepšiu ochranu prírodných zdrojov, prírody a krajiny územia mesta Informovať a vzdelávať užívateľov (správcov) poľnohospodárskych a lesných pozemkov a vodných tokov (a iné zainteresované strany) o problematike potreby ochrany prírodných zdrojov, prírody a krajiny územia mesta - napríklad s využitím výstupov Krajinoplánovacej štúdie aj materiálov pracovnej skupiny Spolupracovať s ostatnými útvarmi Mestského úradu pri návrhoch, posudzovaní a realizácii projektov súvisiacich s využívaním krajiny.
Navrhované aktivity	
ŠC B/1.1.3 Podporovať a revitalizovať sieť zelenej a modrej infraštruktúry na území mesta	
Opatrenie B/1.1.3.1	Podporovať posilnenie siete zelenej infraštruktúry (ÚSES) v poľnohospodárskej krajine a v zázemí mesta
Očakávaná zmena	Revitalizáciou a budovaním prvkov zelenej infraštruktúry sa zvýši ekologická konektivita krajiny a podmienky pre biodiverzitu. Vyhodnotiť stav siete zelenej a modrej infraštruktúry na území mesta (v intraviláne a extraviláne) a jej prepojenie; navrhnúť potrebné opatrenia na zabezpečenie jej funkčnosti (spracovať samostatnú štúdiu, alebo ako súčasť Krajinoplánovacej štúdie). Podieľať sa na návrhu a riešení konkrétnych projektov zameraných na podporu biodiverzity a konektivity krajiny formou rekonštrukcie existujúcich resp. budovania nových prvkov zelenej infraštruktúry (napr. vysádzať nové prvky ZI ako napr. menšie remízky, medze v krajine, sprievodnú zeleň účelových a poľných ciest, cyklotrás a pod.). Vyčleniť každoročne finančné prostriedky na prípravu a realizáciu revitalizačných opatrení a výsadbu zelene v krajine, postupne tieto opatrenia realizovať (na pozemkoch mesta a v súčinnosti s vlastníckmi a užívateľmi pozemkov).
Navrhované aktivity	
Opatrenie B/1.1.3.2	Podporovať revitalizáciu vybraných vodných tokov a posilniť funkcie modrej infraštruktúry v území
Očakávaná zmena	Realizáciou revitalizačných projektov na vodných tokoch a budovaním retenčných prvkov sa zlepši schopnosť krajiny zadržiavať vodu a tým aj odolnosť voči klimatickým výkyvom. Podieľať sa na návrhu a riešení konkrétnych projektov zameraných na revitalizáciu a čiastočnú renaturáciu vybraných vodných tokov v území (v súčinnosti so správcom vodných tokov – najmä Slovenský vodohospodársky podnik, š.p., OZ Povodie dolného Váhu). Iniciovať a podporovať projekty zamerané na tvorbu nových vodných prvkov a zadržiavanie vody v zázemí mesta a v poľnohospodárskej krajine (spomaľovanie povrchového odtoku, vsakovacie prvky, retenčné nádrže a pod.).
Navrhované aktivity	

Nástroje SC B/1.1	Plánovanie a regulácia (napr. krajinno-plánovacia štúdia ako podklad pre ÚPN) Personálne kapacity (pozícia krajinára na MsÚ) Spolupráca (expertná pracovná skupina, ŠOP SR, správcovia pozemkov) Participácia (užívatelia krajiny, nezávislá oponentúra štúdie) Financovanie (krytie pre spracovanie KŠ, výsadby, revitalizácie) GIS a priestorové dáta pre rozhodovanie

PRIORITA B/2 OCHRANA VÔD, PÔDY A OVZDUŠIA

SC B/2.1: Systematicky pristupovať k ochrane prírodných zdrojov na území mesta

Očakávaná zmena Mesto Nitra má obmedzené kompetencie na ochranu abiotických prírodných zdrojov – ovzdušia, vody a pôdy. Pritom nesprávne využívanie, poškodzovanie a znečistenie týchto zdrojov znižuje celkovú kvalitu životného prostredia na území mesta. **Po dosiahnutí strategického cieľa očakávame zlepšenie stavu týchto prírodných zdrojov – ich vyššiu kvalitu, nízku mieru ohrozenia a znečistenia, a to najmä spolupôsobením mesta a užívateľov zdrojov a realizáciou opatrení na prevenciu a elimináciu znečistenia.**

ŠC B/2.1.1 Ochrana vôd

Opatrenie B/2.1.1.1 Zlepšenie technického a kvalitatívneho stavu vodnej infraštruktúry v správe a údržbe mesta

Očakávaná zmena Zlepšením technického stavu vodnej infraštruktúry a prostredia v správe mesta sa prispeje k zvýšeniu kvality povrchových vôd a k efektívnejšiemu hospodáreniu s vodou.

Stabilizovať brehy vodných plôch v mestskom parku, obnoviť gravitačný prietokový vodný systém v parku.

Revitalizovať okolie vodných prameňov na Zobore, vrátane doplnenia mestského mobiliáru a vhodných výsadiieb drevín.

Navrhované aktivity Pokračovať v pravidelnom monitoringu kvality vody v prameňoch, podporovať biologickú úpravu kvality vody v jazerách v parku.

Vplývať na znižovanie počtu žúmp a septikov na území mesta prostredníctvom kontrolnej činnosti v rámci kompetencií preneseného výkonu štátnej správy v danej oblasti.

Budovať studne vo vybraných lokalitách mesta s cieľom minimalizácie využívania obecnej vody na zalievanie zelene.

ŠC B/2.1.2 Ochrana ovzdušia

Opatrenie B/2.1.2.1 Zaviesť regulačný a kontrolný systém prašnosti na staveniskách a implementovať ho do povoľovacích procesov mesta

Očakávaná zmena Implementáciou regulačných nástrojov do povoľovacích procesov sa zníži prašnosť zo stavebných činností, čo prispeje k zlepšeniu kvality ovzdušia.

Navrhované aktivity V spolupráci s okresným úradom v rámci povoľovacích procesov stanoviť regulačné nástroje na znižovanie prašnosti na staveniskách napr. upravením harmonogramu prác s ohľadom na veterné dni, vyžadovaním kropenia sypkých materiálov počas vykládky a nakládky.

Implementovať spôsob kontroly uvedených opatrení kompetentnými pracovníkmi.

Opatrenie B/2.1.2.2 Zlepšenie kvality ovzdušia prostredníctvom intervencií v doprave

Očakávaná zmena Zberom a využívaním klimatických dát a podporou nemotorovej a hromadnej dopravy sa zníži zaťaženie ovzdušia emisiami a zlepší jeho kvalita.

Navrhované aktivity Zberať dáta z meteostaníc na území mesta, vyhodnocovať ich a implementovať opatrenia najmä v regulácii dopravy, interpretovať dáta pre širokú verejnosť prostredníctvom online aplikácie.

Zvýšiť preferenciu nemotorovej a hromadnej dopravy s priaznivým dopadom na tvorbu emisií, a tým zlepšiť kvalitu ovzdušia v Nitre.

ŠC B/2.1.3 Ochrana pôdy

Opatrenie B/2.1.3.1

Ochrana pôdy pred vodnou a veternou eróziou

Očakávaná zmena

Realizáciou adresných protierózných opatrení v ohrozených lokalitách sa zníži miera degradácie pôdy na území mesta.

Navrhované aktivity

Projekčnú činnosť mesta prispôbiť potrebám implementácie protierózných opatrení v relevantných územiach mesta.

V lokalitách, kde sa ako vlastníci a správca stretávame s problémami vodnej a veternej erózie pôdy, implementovať adresný funkčné ochranné opatrenia v prospech mitigácie degradácie pôdy v území.

V danej oblasti spolupracovať s dotknutými a povoľovacími orgánmi s cieľom minimalizácie pôdnej erózie v extraviláne sídla v dôsledku poľnohospodárskej činnosti.

Nástroje SC B/2.1

Technické zásahy a infraštruktúra (revitalizácia vodných prvkov, stabilizácia brehov, výstavba studní)

Monitorovanie (kvalita vody, meteorológia)

Regulácia a legislatíva (kontroly žump, stavebný prach)

Osveta a komunikácia (interpretácia dát pre verejnosť, kampaň o prašnosti)

Spolupráca s povoľovacími orgánmi

Zber, zdieľanie a interpretácia dát cez online systém (ovzdušie, voda, pôda)

Inštitucionalizácia kontroly erózných opatrení (napr. prostredníctvom záväzných regulatívov v ÚPN)

PRIORITA B/3 ADAPTAČNÉ A MITIGAČNÉ OPATRENIA NA ZMENU KLÍMY

SC B/3.1: Dosiahnuť väčšiu odolnosť územia mesta voči očakávaným dôsledkom zmeny klímy – najmä horúčav, sucha a prívalových dažďov

Očakávaná zmena

Predpokladané dopady zmeny klímy patria k najväčším environmentálnym rizikám, a to aj pre územie mesta Nitra. Okrem nežiaducich zmien prírodného prostredia a vplyvu na ekonomické aktivity predstavujú aj vážne zdravotné riziká pre obyvateľov mesta. **Po dosiahnutí strategického cieľa predpokladáme výrazné zmiernenie hlavných rizík spojených so zmenou klímy – najmä extrémnych teplôt a vln horúčav, dôsledkov dlhotrvajúcich období sucha a dôsledkov výskytu prívalových dažďov a súvisiacich povodňových stavov.** Dosiahne sa to správnym plánovaním, reguláciou rôznych aktivít a realizáciou konkrétnych opatrení v intraviláne mesta a jeho zázemí.

ŠC B/3.1.1

Minimalizovať plochy mestských tepelných ostrovov a zmierniť tak prejavy extrémnych teplôt a vln horúčav na území mesta

Opatrenie B/3.1.1.1

Aktualizovať a skvalitniť poznatky o rizikách zmeny klímy pre obyvateľov mesta a krajinu

Očakávaná zmena

Zavedením pravidelného monitoringu klimatických parametrov a aktualizáciou Adaptačnej stratégie získa mesto lepšiu poznatkovú základňu na ciele plánovanie opatrení, čo prispeje k zmierneniu klimatických rizík.

Zlepšovať poznatkovú základňu – zaviesť a vyhodnocovať pravidelné meranie (monitoring) vybraných klimatických parametrov v rôznych typoch mestského prostredia (napr. spevnené plochy uprostred zástavby, otvorené plochy trávnikov, zapojený mestský park), zaviesť informačný a varovný systém

Navrhované aktivity

Aktualizovať Adaptačnú stratégiu mesta – zapracovať nové údaje, vytvoriť mapové výstupy (definovať a určiť lokality ohrozené rôznymi typmi klimatických rizík), formulovať priority a potrebné opatrenia (nový Akčný plán)

Aplikovať poznatky a výstupy stratégie v plánovacom procese – napr. definovať intaktné / nezastaviteľné plochy zelene a navrhnuť nové plochy v územnom pláne mesta; zaviesť klimatické regulatívy pre novú výstavbu (napr. max. podiel zastavanosti a spevnených plôch, zelené strechy, zachytávanie zrážkovej vody a pod.).

Opatrenie B/3.1.1.2	Pripraviť a realizovať konkrétne opatrenia na zmiernenie očakávaných prejavov extrémnych teplôt a vln horúčav
Očakávaná zmena	Revitalizáciou verejných priestorov, výsadbou zelene a uplatňovaním moderných riešení v urbanizme sa zníži intenzita mestských tepelných ostrovov a negatívne účinky extrémnych teplôt. Pripraviť projektové dokumentácie revitalizácie lokálnych parkov a budovania nových lokálnych parkov v meste a postupne ich implementovať Pripraviť projektové dokumentácie revitalizácie sídliskových vnútroblokov a postupne ich implementovať
Navrhované aktivity	Revitalizovať niektoré vybrané existujúce plochy zelene v meste a vytvárať nové menšie plochy zelene rôznych kategórií (parčíky, vyhradená zeleň, hygienická zeleň...). Preferovať a podporovať moderné udržateľné urbanistické a architektonické riešenia na zmierňovanie prejavov horúčav a sucha (okrem vegetačných striech napr. vertikálna zeleň, vhodné materiálové, technické a farebné riešenia, energetická efektívnosť budov – chladenie, vetranie a pod.).
ŠC B/3.1.2	Dosiahnuť vhodný manažment zrážkovej a úžitkovej vody na území mesta za účelom zmiernenia prejavov sucha a prevencie pred následkami prívalových dažďov
Opatrenie B/3.1.2.1	Zabezpečiť dobrý stav a fungovanie systému nakladania so zrážkovými vodami a mestských vodohospodárskych systémov
Očakávaná zmena	Lepším manažmentom zrážkových vôd (retenčné a vsakovacie opatrenia, úpravy povrchov, vegetačné strechy) sa znížia negatívne dopady sucha a prívalových dažďov a zlepší sa mikroklima mesta. Zabezpečiť dôsledné oddelenie systému odvodu zrážkovej vody od splaškovej kanalizácie na území mesta v súčinnosti so správcou (Nitrianska vodárenská spoločnosť a.s.) Systematicky znižovať podiel priameho odtoku zrážkovej vody – vytvárať retenčné plochy a vsakovacie systémy zrážkovej vody na území mesta (menšie poldre, retenčné plochy, trávnaté pásy a pod.)
Navrhované aktivity	Zamieňať nepriepustné povrchy za priepustné a polopriepustné v rámci plánovania a prípravy investičných akcií v meste Realizovať malé intervencie v prospech lepšieho obytného prostredia v súvislosti s prejavmi zmeny klímy (pitníky, tienidlá a pod.) Revitalizovať mestské fontány vrátane príľahlých zelených plôch Budovať vegetačné strechy na verejných budovách v závislosti od možnosti statiky objektov, zaviesť obdobný regulatív pre nové stavby a investície.
	Adaptačné plánovanie (aktualizácia Adaptačnej stratégie a Akčného plánu) Monitoring (klimatické dáta v rôznych typoch prostredia) Právne a regulačné nástroje (klimatické regulatívy do ÚPN) Investičné projekty (revitalizácie parkov, fontán, retenčné opatrenia) Zelené strechy, Priepustné plochy Systém hodnotenia klimatickej odolnosti zástavby a plôch pri povoľovaní investícií

**Nástroje
SC B/3.1**

PRIORITA B/4 KVALITNÁ A BEZPEČNÁ VEREJNÁ ZELEŇ A MESTSKÉ PRIESTRANSTVÁ**SC B/4.1: Zabezpečiť a udržiavať kvalitný a udržateľný systém verejnej zelene v meste**

Očakávaná zmena

Vzhľadom na postupujúcu klimatickú zmenu zaznamenávame v ostatných rokoch významné výkyvy počasia, ktoré sa prejavujú najmä dlhými obdobiami sucha a silnými búrkami s prívalovými dažďami a nárazovým vetrom. Stromy, ako základná bunka rezistencie sídla voči klimatickej zmene, nie sú schopné takej rýchlej adaptácie. Prichádza k odlomeniu konárov, často k vývratu celého stromu. Tieto udalosti majú významný negatívny vplyv na bezpečnosť osôb a majetku v sídle. Aby sme boli schopní na mimoriadne udalosti nie len reagovať, ale im aj čiastočne predchádzať, je nutné prejsť na systém údržby zelene založený na dátach z teréne, ktoré je možné spravovať, aktualizovať a na základe nich prijímať opatrenia, stanovovať priority a nastaviť financovanie takýchto intervencií. Celkovo je cieľom zvýšiť prevádzkovú bezpečnosť stromov v meste, zprehľadniť a zefektívniť rozhodovacie a manažérske procesy v segmente. Systematizácia dát taktiež zvýši objektivizáciu s minimalizovaním priestoru na subjektívne rozhodovanie, a taktiež prispeje k udržateľnosti systému, nakoľko dáta budú prístupné kompetentným zložkám mesta bez ohľadu na osoby a personálne obsadenie pozícií.

ŠC B/4.1.1 Vybudovať informačný systém správy verejnej zelene v meste Nitra**Opatrenie B/4.1.1.1****Pasport drevín v správe a údržbe mesta Nitra**

Očakávaná zmena

Zriadením pasportu drevín a ďalších zložiek zelene sa zlepší prehľad o ich stave, čím sa zvýši prevádzková bezpečnosť stromov, efektívnosť údržby a udržateľnosť systému verejnej zelene.

Vytvoriť dostatočné personálne kapacity na zabezpečenie plánovaných aktivít a ich udržateľnosť v štruktúre OŽP.

Personálne obsadiť dané pozície /3x dendrológ alebo arborista, 1x operátor GIS/

Inventarizovať stromy v správe a údržbe mesta vrátane vyhodnotenia ich prevádzkovej bezpečnosti a ich digitalizácie a označenia štítkom.

Navrhované aktivity

Spracovať pasport zelene vrátane biotických a abiotických prvkov v zeleni (mobiliár, detské ihriská, trávniky, záhony, porasty krov, mobilné nádoby, a pod.), zhodnotiť potenciál zelených plôch, plánovať ich udržateľnosť a rozvoj.

Zabezpečiť rozpočtové krytie navrhovaných intervencií a aktivít.

Realizovať mediálnu kampaň v prospech komunikácie hodnoty dospelých stromov v meste a tým minimalizovať podnety na výrub takýchto stromov.

Priebežne aktualizovať dáta z pasportu a zaznamenávať vykonané intervencie zo strany SMS a dodávateľov prác.

ŠC B/4.1.2 Manažovať a udržiavať mestskú zeleň na základe dát informačného systému**Opatrenie B/4.1.2.1****Vybudovať mestský podnik „Správa verejnej zelene“**

Očakávaná zmena

Vznikom mestského podniku sa zabezpečí systematická a odborná správa zelene, zlepši sa kontinuita a flexibilita údržby nezávisle od externých dodávateľov.

Spracovať štúdiu uskutočniteľnosti a finančnú analýzu daného opatrenia vs. zabezpečovania služieb dodávateľsky prostredníctvom tretej strany. Zmysluplne a realisticky nastaviť kapacity a výkon podniku. Stanoviť harmonogram transformácie.

Navrhované aktivity

Vytvoriť organizačnú štruktúru subjektu, zabezpečiť kvalitné a odborné personálne obsadenie, ako aj technické vybavenie a finančné krytie v rozpočte mesta Nitra.

Upraviť systém údržby verejnej zelene na nové reálie existencie mestského podniku.

Opatrenie B/4.1.2.2	Optimalizovaná údržba drevín na území mesta Nitra
Očakávaná zmena	Na základe dát z terénu sa umožní plánovanie a realizácia zásahov do zelene efektívne a včas, čím sa zvýši bezpečnosť, obmedzí subjektivita rozhodovania a podporí odolnosť zelene voči klimatickým javom.
Navrhované aktivity	Optimalizovať údržbu a rozhodovacie procesy v manažmente sídelnej zelene na základe objektívnych dát z terénu. Realizovať opatrenia na základe inventarizácie stromov v závislosti od priority, plánovať intervencie a ošetrovania na ročnej báze. Kontrolovať a regulovať populácie invázných rastlín v sídelnej zeleni v správe mesta. Implementovať legislatívu v oblasti ochrany stromov počas stavebnej činnosti do projekčnej prípravy vrátane rozpočtov investičných akcií, navrhované ochranné opatrenia následne implementovať počas realizácie stavby a odborne dohliadať.
Nástroje SC B/4.1	Informačný systém (pasport zelene, GIS, evidenčné štítky) Personálne zabezpečenie (arboristi, GIS operátor) Organizácia a zmena inštitúcie (mestský podnik Správa verejnej zelene) Participácia a osвета (kampaň na hodnotu stromov, adopcie stromov) Právne nástroje (ochrana stromov počas výstavby)

PRIORITA B/5 MESTSKÉ POĽNOHOSPODÁRSTVO A MESTSKÁ FAUNA

SC B/5.1:	Zlepšovať podmienky pre mestské poľnohospodárstvo a ochranu živočíchov na území mesta
Očakávaná zmena	Pojem mestské poľnohospodárstvo v kontexte navrhovaných aktivít neznamená pestovanie poľnohospodárskych plodín na území mesta, ale komplexný prístup k faune a flóre v sídle, s promovaním biodiverzity, a zohľadnením sociálneho aspektu aktivít. Prostredníctvom dobudovania/rekonštrukcie základnej infraštruktúry sa zlepšia podmienky pre občanov – chovateľov domácich zvierat, vytvorí sa miesta pre záhradníčenie a spoločné aktivity v komunitách sídlisk, zvýši sa druhová pestrosť rastlín, hmyzu a pod., a naopak, budú sa regulovať počty v sídle neželaných druhov živočíchov - najmä invázných a obťažujúcich.
ŠC B/5.1.1	Budovať infraštruktúru v prospech zlepšenia podmienok pre mestské poľnohospodárstvo
Opatrenie B/5.1.1.1	Podporiť infraštruktúru pre živočichy v meste
Očakávaná zmena	Zlepšením infraštruktúry (napr. psie výbehy, útulok, podpora mestského včelárstva) sa vytvorí lepšie podmienky pre chov domácich zvierat a zlepši sa biologická rozmanitosť v mestských zelených priestoroch.
Navrhované aktivity	Rekonštrukcia, modernizácia a vybudovanie nových, dostatočne veľkých a kvalitných psích výbehov v jednotlivých mestských častiach. Podporovať útulok pre psy. Implementovať tému mestských včiel do plánovania biodiverzitných lúk a revitalizácií zelených plôch, ako i budovania vegetačných striech municipálnych budov.
Opatrenie B/5.1.1.2	Podporiť infraštruktúru pre záhradnícke a pestovateľské aktivity
Očakávaná zmena	Vznikom komunitných záhrad, mestského sadu a výsadbou stromových alejí sa podporí mestské záhradníčenie, sociálna interakcia v komunitách a zvýši sa vegetačná rozmanitosť v sídle.
Navrhované aktivity	Budovať sieť komunitných záhrad s podporou mesta, navrhnuť referenčnú komunitnú záhradu. Zrealizovať projekt mestského sadu s potrebným infraštruktúrnym zázemím. Vysadiť aleje vzrastlých stromov (aj ovocných) popri cyklotrasách.

ŠC B/5.1.2 Vytvoriť podmienky pre zvýšenie biodiverzity a ochranu fauny a flóry na území mesta	
Opatrenie B/5.1.2.1	Koncepčne vybudovať systémy ochrany a podpory fauny a flóry v sídle s pozitívnou synergiou na komunity v Nitre
Očakávaná zmena	Zavedením opatrení na ochranu vtáctva, podporou hmyzu, reguláciou invázných druhov a zapojením obyvateľov sa zlepši mestská biodiverzita a prehĺbi vzťah verejnosti k mestskej prírode. Doplniť reflexné prvky na sklenené plochy v meste, budovať búdky a úkryty v zelených enklávach a na sídliskách - Preventívne opatrenia voči úhynu vtáctva na území mesta. Spolupracovať s odborné a legislatívne spôsobilými subjektami pri regulácii invázných druhov živočíchov na území mesta.
Navrhované aktivity	V rámci výrubov drevín ponechávať časť drevnej hmoty na mieste vo forme torz stromov, resp. kôp konárov ako úkryt pre hmyz a zimných hybernátov. Zaviesť program „Adopcie stromov“ na sídliskách a jednotlivých mestských častiach. Vrátiť sa k organizácii súťaže o najkrajšiu predzáhradku a balkón, ako motivátor pre obyvateľov starať sa o priľahlé predzáhradky nie len rodinných domov. Udržať pri živote grantovú schému „EKO ďalej Nitra“. Podporiť mediálne kampane s cieľom regulácie prikrmovania divo žijúcich druhov živočíchov v meste
Nástroje SC B/5.1	Komunitné projekty (komunitné záhrady, mestský sad, včely, psie výbehy) Infraštruktúra a revitalizácie (aleje, búdky, lúky, torzá) Partnerstvá (so ZOO, ŠOP, komunitami) Participácia a motivácia obyvateľov (súťaže, adopcia stromov)

PRIORITA B/6 ODPADY A ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

SC B/6.1:	Optimalizovať systém zberu a triedenia odpadov, vrátane predchádzania ich vzniku
Očakávaná zmena	Oblasť odpadového hospodárstva je veľmi dynamicky sa meniac a vyvíjajúca sa oblasť v rámci fungovania mesta ako i strategického plánovania v oblasti tvorby a ochrany životného prostredia. Cieľom navrhovaných opatrení je optimalizácia a stabilizácia systému, jeho zefektívnenie tak, aby sa minimalizovala nutnosť neustálej úpravy výšky poplatku za odpady pre obyvateľov mesta na jednej strane, a zároveň aby bol systém nakladania s odpadmi ekologickejší a priateľskejší voči životnému prostrediu vo všeobecnosti. Opatrenia postihujú oblasti, na ktoré má mesto priamy dosah, resp. vie v danom smere intervenovať.
ŠC B/6.1.1	Zefektívniť nakladanie s jednotlivými zložkami odpadov na území mesta
Opatrenie B/6.1.1.1	Vybudovať a modernizovať dátovú základňu ako podklad pre efektívny proces rozhodovania a prevenciu
Očakávaná zmena	Zavedením strategického dokumentu, pasportizácie a digitalizácie dát sa zlepši rozhodovanie v oblasti odpadového hospodárstva, čo prispeje k jeho vyššej efektívnosti a stabilite systému. Spracovať Mestskú stratégiu odpadového hospodárstva s výhľadom na 10 rokov v spolupráci s odborné spôsobilými subjektami v oblasti odpadového hospodárstva.
Navrhované aktivity	Pasportizovať odpadovú infraštruktúru v meste, vrátane evaluácie technického stavu. Prierezová digitalizácia dát systému odpadového hospodárstva /OH/ vrátane nastavenia kompatibility medzi jednotlivými organizáciami.
Opatrenie B/6.1.1.2	Zvýšiť percento vytriedenosti jednotlivých zložiek separátov z celkového množstva komunálnych odpadov v meste
Očakávaná zmena	Zlepšením infraštruktúry, informačnými kampaňami, motiváciou obyvateľov a podporou kompostovania sa zvýši triedenosť odpadov a zníži množstvo zmesového komunálneho odpadu.

Navrhované aktivity	Zabezpečiť pravidelnú osvetu v oblasti triedeného zberu u detí predškolského a školského veku (ZŠ a MŠ (TIC)) ako i u ostatných obyvateľov mesta (digitálna, analógová kampaň). Pokračovať v budovaní infraštruktúry polopodzemných stojísk v meste Nitra a optimalizovať logistiku cyklického zvozu TKO a separovaných zložiek odpadov. Zlepšiť dostupnosť nádob na separáty vrátane BRKO na území mesta. Podporiť komunitné kompostovanie napr. v areáloch záhradkárskych osád, komunitných záhrad a školských areálov. Zavádzať motivačné benefity pre obyvateľov za programie odpadov. Vytvoriť predpoklady pre postupné zavádzanie množstvového zberu komunálneho odpadu z domácností (etapovito – IBV, KBV). Informačná kampaň na podporu triedeného zberu kuchynských a záhradných bioodpadov a komunitného / domáceho kompostovania.
Opatrenie B/6.1.1.3	Predchádzať vzniku nelegálnych skládok odpadu
Očakávaná zmena	Cieleným monitoringom a preventívnymi opatreniami sa zníži výskyt čiernych skládok, pričom dôjde aj k zlepšeniu kontroly a efektívnejšiemu odstraňovaniu vzniknutých lokalít. Pravidelne monitorovať vznikajúce čierne skládky, implementovať preventívne opatrenia /kampane ohľadom možností legálneho uloženia odpadov, fotopasce, spolupráca s inštitúciami, reštrikcia/.
Navrhované aktivity	Likvidovať nelegálne skládky odpadu v súčinnosti s vlastními pozemkov, na ktorých sa skládky nachádzajú, vyzvať vlastníkov na zabezpečenie a monitoring „notoricky sa opakujúcich“ lokalít. Vyriešiť možnosť uloženia stavebných odpadov pre obyvateľov mesta na území mesta.
ŠC B/6.1.2	Obnoviť a modernizovať odpadovú infraštruktúru
Opatrenie B/6.1.2.1	Vybudovať nové infraštruktúrne jednotky a modernizovať existujúce zariadenia a kapacity
Očakávaná zmena	Vybudovaním nových zberných dvorov, modernizáciou kompostárne a vytvorením RE-USE centra sa posilní kapacita mesta v oblasti zberu, triedenia, spracovania a znovu využitia odpadov. Vybudovať nový zberový dvor v Dražovciach.
Navrhované aktivity	Vybudovať nový zberový dvor v Mlynárčiach. Modernizovať mestskú kompostáreň prostredníctvom doplnenia a modernizácie techniky a vozového parku. Vybudovať RE-USE centrum s cieľom sekundárneho využívania výrobkov a komodít
Nástroje SC B/6.1	Dátová základňa a digitalizácia systému odpadov Infraštruktúra (zberné dvory, kompostáreň, RE-USE centrum) Osveta (školy, obyvateľstvo, kampane) Motivácia (benefity za triedenie, zavádzanie množstvového zberu) Monitoring (fotopasce, kontrola čiernych skládok) Sledovanie výkonnosti zberu a triedenia podľa lokalít (dashboard pre správcu)

OBLASŤ C: DOPRAVA

Dopravná stratégia z pohľadu rozvoja územia: NITRA PREPOJENÁ

Vytvárať podmienky pre modernizáciu dopravných systémov s dôrazom na bezpečnosť, udržateľnosť a strategický rozvoj metropolitnej oblasti, podporovať diferencované a integrované systémy dopravy.

Metropolitné cestné koridory – ťažiskové trasy cestnej dopravy s nadregionálnym a regionálnym významom (rýchlostné cesty a diaľnice) smerovať v kontaktných polohách mesta a polohovo umiestňovať mimo jeho obytné a zastavané územie, prístupy do mesta lokalizovať v polohách mimo obytných zón v koridoroch komerčných koridorov, v polohách definovaných územným plánom mesta Nitra.

Trasy cestnej dopravy s regionálnym významom (cesty I. a II. triedy) umiestňovať v okrajových polohách mesta mimo jeho obytné územie.

Kostru vnútromestskej cestnej dopravy koncipovať v radiálno-okružnom systéme. Na vstupoch do centra mesta vytvoriť záchytné parkovacie domy s väzbou na uzly hromadnej dopravy. Hlavné prestupné uzly koncentrovať do moderných terminálov integrovanej osobnej a hromadnej prepravy – systému parkovacích domov a uzlov hromadnej dopravy so zámerom minimalizovať zaťaženie centrálnej časti mesta individuálnou automobilovou dopravou.

Podporiť dopravný koľajový tranzitný systém a jeho dobudovanie v priamom prepojení na západný koridor Nitra – Bratislava a prepojenia v trasách na severné a východné regióny a zapojiť osobnú koľajovú prepravu do integrovaného systému miestnej hromadnej dopravy.

Na území mesta vytvoriť systém trás segregovaných BUS pruhov v ťažiskových trasách ulíc (Štefánikova trieda, Trieda A. Hlinku, Štúrova ulica, Hviezdoslavova trieda), čo zabezpečí pružnosť a komfort verejnej autobusovej dopravy.

V meste formovať hierarchizované verejné priestory ulíc, jednotlivý verejný priestor ulíc organizovať a usporiadať podľa jeho dopravného a spoločenského významu s cieľom zabezpečiť podmienky pre požadovanú mobilitu, bezpečnosť a plynulosť pohybu, ekonomickú a prevádzkovú udržateľnosť a estetiku prostredia.

V území mesta riešiť diferencovane verejné priestory s upokojenou dopravou v obytných zónach a v centre mesta, dopravnú cirkuláciu usmerňovať tak, aby optimalizovala mestské dopravné toky a zároveň umožnila efektívnejšie využitie verejných priestorov – integrácia dopravnej a spoločenských funkcií s prioritou pešieho pohybu.

Hlavný cieľ: Vytvoriť efektívny, bezpečný a udržateľný dopravný systém v meste Nitra, ktorý podporí hospodársky rozvoj, zvýši kvalitu života obyvateľov a prispeje k ochrane životného prostredia.

PRIORITA C/1 EFEKTÍVNY, BEZPEČNÝ A UDRŽATEĽNÝ DOPRAVNÝ SYSTÉM**SC C/1.1: Rozvoj a podpora udržateľných foriem dopravy**

Očakávaná zmena Nárast počtu cestujúcich vo verejnej osobnej doprave a zvýšenie podielu deľby prepravnej práce vykonanej prostredníctvom verejnej osobnej dopravy a nemotorovej dopravy, najmä na úkor individuálnej automobilovej dopravy. Znižovanie počtu jazd vykonaných prostredníctvom individuálnej automobilovej dopravy povedie k zníženiu negatívnych externých nákladov z dopravy (hluk, emisie skleníkových plynov, kongescie, dopravné nehody).

ŠC C/1.1.1 Zvýšiť podiel cestujúcich verejnou osobnou dopravou**Opatrenie C/1.1.1.1 Integrácia verejnej osobnej dopravy**

Očakávaná zmena Zníženie počtu jazd IAD vďaka prepojeniu MHD a regionálnej dopravy, zjednodušeniu prestupov a zjednotenia tarify.

Navrhované aktivity Prepojenie MHD a regionálnej autobusovej a železničnej dopravy
Implementácia jednotného tarifného systému
Koordínácia cestovných poriadkov medzi MHD a regionálnou dopravou
Zavádzanie taktovej dopravy

Opatrenie C/1.1.1.2 Modernizácia infraštruktúry verejnej osobnej dopravy

Očakávaná zmena Zlepšenie komfortu, dostupnosti a atraktivity VOD povedie k zvýšeniu jej využívania.

Navrhované aktivity Doplnenie siete autobusových zastávok prostredníctvom budovania nových zastávok s cieľom priblížiť verejnú dopravu do tých lokalít, kde je jej pešia dostupnosť väčšia ako 500 m
Modernizácia existujúcich zastávok verejnej osobnej dopravy
Vytváranie vyhradených jazdných pruhov pre verejnú osobnú dopravu
Zavádzanie inteligentných systémov informovania cestujúcich
Debarierizácia zastávok verejnej osobnej dopravy a prístupových ciest k zastávkam

Opatrenie C/1.1.1.3 Budovanie moderných prestupných uzlov

Očakávaná zmena Efektívnejší prestup medzi rôznymi spôsobmi dopravy podporí multimodalitu a zníži závislosť od IAD.

Navrhované aktivity Vytváranie nových prestupných uzlov, modernizácia a lepšie vzájomné prepojenie existujúcich uzlov
Budovanie zastávok s možným prestupom medzi MHD a regionálnou dopravou
Budovanie parkovísk typu P+R (zaparkuj a choď verejnou dopravou) v blízkosti zastávok verejnej osobnej dopravy

Opatrenie C/1.1.1.4 Obstaranie nových ekologických vozidiel

Očakávaná zmena Nákup ekologických prostriedkov prispeje k zníženiu hlučnosti a emisií VOD.

Navrhované aktivity Obstaranie dopravných prostriedkov verejnej osobnej dopravy využívajúcich ekologický pohon

ŠC C/1.1.2 Zvýšiť podiel cestujúcich nemotorovou dopravou**Opatrenie C/1.1.2.1 Podpora nemotorovej dopravy**

Očakávaná zmena Zlepšenie podmienok pre cyklo dopravu zvyšuje jej podiel na deľbe prepravnej práce.

Navrhované aktivity Rozšírenie siete cyklotrás
Vybudovanie segregovaných cyklistických komunikácií a vytvorenie vyhradených jazdných pruhov pre nemotorovú dopravu na komunikáciách v meste, najmä na hlavných komunikačných trasách a spojnicach centra mesta a jednotlivých mestských častí
Výstavba parkovacích miest pre bicykle a ostatné prostriedky nemotorovej dopravy v blízkosti záujmových bodov a zastávok verejnej osobnej dopravy

Opatrenie C/1.1.2.2	Modernizácia peších prepojení
Očakávaná zmena	Lepšia pešia infraštruktúra vedie k nárastu chôdze ako dopravného módu na krátke vzdialenosti.
Navrhované aktivity	Rekonštrukcia a modernizácia pešej infraštruktúry, napríklad oprava povrchu, debarierizácia, implementácia opatrení na zjednodušenie pohybu) Dostavba pešej infraštruktúry Odstraňovanie bariér, budovanie bezpečných peších prepojení Zabezpečenie dostatočného a vhodného verejného osvetlenia
Nástroje SC C/1.1	Taktová doprava Jednotný tarifný systém Koordinácia cestovných poriadkov Inteligentné systémy informovania cestujúcich Budovanie P+R parkovísk Obstaranie ekologických vozidiel Rozširovanie cyklotrás a cyklopruhov a stojanov na bicykle Oprava a dostavba pešej infraštruktúry a osvetlenia
SC C/1.2:	Modernizácia dopravnej infraštruktúry
Očakávaná zmena	Cieľom opatrenia je zvýšiť plynulosť cestnej premávky najmä v hlavných dopravných uzloch prostredníctvom zvýšenia kapacity križovatiek. To sa zabezpečí najmä modernizáciou cestnej svetelnej signalizácie, vrátane častí, ktoré vykonávajú detekciu premávky, čím dôjde k dynamickému riadeniu križovatiek na základe aktuálneho stavu cestnej premávky, s preferenciou vozidiel verejnej osobnej dopravy. Rekonštrukciou povrchov ciest a chodníkov dôjde tiež k zvýšeniu bezpečnosti cestnej premávky a v niektorých prípadoch aj jej plynulosti. Zároveň dôjde k zvýšeniu bezpečnosti ostatných účastníkov cestnej premávky na miestach, kde je to nevyhnutné a kde sa očakáva zvýšený pohyb zraniteľných účastníkov cestnej premávky.
ŠC C/1.2.1	Modernizovať cesty a križovatky
Opatrenie C/1.2.1.1	Rekonštrukcia hlavných dopravných uzlov
Očakávaná zmena	Zvýšenie plynulosti premávky cez inteligentné riadenie a zvýšenú kapacitu križovatiek.
Navrhované aktivity	Zvýšenie kapacity križovatiek a ciest s využitím inteligentných dopravných systémov a modernizácie cestnej svetelnej signalizácie vrátane detekčných prvkov.
Opatrenie C/1.2.1.2	Implementácia bezpečnostných opatrení
Očakávaná zmena	Zvýšenie bezpečnosti najmä zraniteľných účastníkov.
Navrhované aktivity	Inštalácia moderných bezpečnostných prvkov na rizikových miestach – najmä na miestach križovania peších alebo cyklistických trás a ciest Inštalácia zariadení pre zabezpečenie dodržiavania rýchlosti vozidiel Rekonštrukcia a prestavba nevyhovujúcich križovatiek a úsekov ciest s cieľom zvýšiť bezpečnosť cestnej premávky
Opatrenie C/1.2.1.3	Rekonštrukcia povrchov komunikácií
Očakávaná zmena	Oprava ciest a chodníkov povedie k vyššej bezpečnosti aj komfortu dopravy.
Navrhované aktivity	Rekonštrukcia cestných komunikácií a komunikácií pre pešiu a nemotorovú dopravu Zvýšenie bezpečnosti pešej a nemotorovej dopravy
Opatrenie C/1.2.1.4	Upokojuvanie dopravy
Očakávaná zmena	Zavedenie zón so zníženou rýchlosťou znižuje riziko nehôd, zlepšuje životné prostredie v obytných zónach a zvyšuje bezpečnosť pre zraniteľných účastníkov dopravy.

Navrhované aktivity	Zavádzanie zón so zníženou rýchlosťou, peších zón a obytných zón Stavebnotechnické úpravy komunikácií s cieľom upokojovania dopravy Výstavba prvkov upokojovania dopravy
ŠC C/1.2.2	Vybudovať obchvaty a rýchlostné komunikácie
Opatrenie C/1.2.2.1	Zníženie podielu tranzitnej dopravy prechádzajúcej cez centrum mesta
Očakávaná zmena	Výstavbou obchvatov sa odľahčuje centrum, čím sa znižuje zaťaženie a riziko dopravných kolízií.
Navrhované aktivity	Výstavba komunikácií, ktoré vedu mimo centrum mesta Regulácia tranzitnej dopravy v centre mesta
Opatrenie C/1.2.2.2	Zlepšenie napojenia na nadradenú cestnú sieť
Očakávaná zmena	Zlepšenie prístupu k diaľnicam zvyšuje efektivitu cestnej siete a presmeruje tranzit mimo obytných zón.
Navrhované aktivity	Zlepšenie prístupu obyvateľov k diaľnicam a hlavným cestám, výstavba diaľničných križovatiek Zlepšenie trasovania tranzitných vzťahov
Nástroje SC C/1.2	Modernizácia cestnej svetelnej signalizácie s detekčnými prvkami Implementácia inteligentných dopravných systémov Bezpečnostné zariadenia Rekonštrukcia križovatiek a ciest Zavádzanie zón so zníženou rýchlosťou, pešie zóny Výstavba obchvatov Regulácia tranzitnej dopravy
SC C/1.3:	Podpora alternatívnych foriem dopravy
Očakávaná zmena	Vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj alternatívnych foriem dopravy prispeje najmä k lokálnemu zníženiu znečistenia ovzdušia výfukovými plynmi, čo má v prvom rade zdravotné benefity pre obyvateľov žijúcich a pohybujúcich sa v blízkosti cestných komunikácií. Zároveň tiež redukuje hluk, nakoľko prevádzka elektromobilov neemituje také hodnoty hluku ako prevádzka vozidiel so spaľovacími motormi. Regulácia vjazdu vozidiel do centra mesta zároveň prispeje k upokojeniu dopravy, zníženiu intenzity dopravy, zvýšeniu bezpečnosti cestnej premávky, nárokov na množstvo parkovacích miest v danej lokalite a celkovo zvýšeniu úrovne a lepšieho využitia verejných priestorov.
ŠC C/1.3.1	Rozvíjať elektromobilitu
Opatrenie C/1.3.1.1	Inštalovanie nabíjaciach staníc
Očakávaná zmena	Vybudovanie infraštruktúry pre elektromobily zvyšuje dostupnosť, praktickú využiteľnosť a atraktivitu ekologickej dopravy.
Navrhované aktivity	Budovanie siete verejných nabíjaciach staníc pre elektromobily na strategických miestach v meste a v lokalitách, kde je možné realizovať dlhodobé nabíjanie elektromobilov, najmä na sídliskách
Opatrenie C/1.3.1.2	Podpora nákupu ekologických vozidiel
Očakávaná zmena	Zvýšenie podielu bezemisných vozidiel a zníženie prítomnosti vozidiel so spaľovacími motormi v citlivých lokalitách.
Navrhované aktivity	Poskytovanie finančných stimulov a daňových úľav pre obyvateľov a firmy na nákup nízkoemisných a bezemisných vozidiel Modernizácia vozidlového parku mesta Nitra vozidlami s nízkoemisným alebo bezemisným pohonom, výstavba príslušnej infraštruktúry
Opatrenie C/1.3.1.3	Podpora používania bezemisných alebo nízkoemisných vozidiel
Očakávaná zmena	Zavedenie nízkoemisných zón znižuje počet vozidiel so spaľovacími motormi v citlivých častiach mesta.

Navrhované aktivity	Podpora používateľov ekologických vozidiel Regulácia vjazdu vozidiel do centra mesta Zavádzanie nízkoemisných zón
ŠC C/1.3.2	Podporovať car-sharing a bike-sharing systémy
Opatrenie C/1.3.2.1	Zavádzanie systémov zdieľaných vozidiel a bicyklov
Očakávaná zmena	Rozvoj zdieľanej dopravy znižuje počet súkromných jázd a tlak na parkovanie.
Navrhované aktivity	Podpora inovatívnych riešení v oblasti zdieľanej dopravy, vrátane zavedenia aplikácií a systémov na jednoduchý prenájom motorových a nemotorových vozidiel Podpora poskytovateľom carsharingu a carpoolingu Motivácia a podpora zamestnávateľov k podpore carpoolingu
Nástroje SC C/1.3	Budovanie verejných nabíjacích staníc Poskytovanie finančných stimulov a daňových úľav na nákup vozidiel Regulácia vjazdu do centra Zavádzanie nízkoemisných zón Zavádzanie carsharingových a bikesharingových systémov Podpora aplikácií a platforiem pre zdieľanú dopravu Motivácia zamestnávateľov k podpore carpoolingu

PRIORITA C/2 INTELIGENTNÝ A TRVALO UDRŽATEĽNÝ ROZVOJ DOPRAVY

SC C/2.1: Inteligentné dopravné systémy

Očakávaná zmena Monitorovanie a analýza dopravnej situácie v reálnom čase prispeje k lepšiemu manažmentu dopravy, čo bude viesť k zlepšeniu plynulosti cestnej premávky, možnosti lepšieho dopravného plánovania a zároveň zníženiu intenzity dopravy, najmä nadbytočných jázd, napríklad pri hľadaní parkovacieho miesta. Digitalizácia služieb a vytvorenie integrovanej platformy pre dopravu navyše prispeje k zjednodušeniu systému, zatraktívneniu poskytovaných služieb a tým aj predpokladu ich častejšieho využitia obyvateľmi.

ŠC C/2.1.1 Implementovať smart technológie

Opatrenie C/2.1.1.1	Implementovať dopravné monitorovacie systémy
Očakávaná zmena	Sledovanie dopravy v reálnom čase zlepší manažment premávky a umožní efektívnejšie plánovanie.
Navrhované aktivity	Inštalácia kamerových a senzorových systémov na monitorovanie premávky a analýzu dopravnej situácie v reálnom čase Poskytovanie informácií v reálnom čase
Opatrenie C/2.1.1.2	Zavádzať inteligentné parkovacie systémy
Očakávaná zmena	Efektívne riadenie parkovania prispeje k zníženiu nadbytočných jázd a kongescií.
Navrhované aktivity	Zavedenie aplikácií a systémov na efektívne riadenie parkovania, vrátane rezervačných systémov a informačných tabúl.
Opatrenie C/2.1.1.3	Podporovať využitie navigačných a informačných systémov
Očakávaná zmena	Zber a spracovanie dopravných dát zlepší plánovanie a usmernenie dopravy.
Navrhované aktivity	Vytvorenie telematických navigačných systémov Zber a vyhodnocovanie dát z dopravy

ŠC C/2.1.2 Digitalizovať služby**Opatrenie C/2.1.2.1 Obstarat' integrované dopravné aplikácie**

Očakávaná zmena Digitálne služby uľahčia plánovanie ciest a zvýšia atraktivitu verejnej dopravy.

Navrhované aktivity Vývoj a implementácia mobilných aplikácií pre plánovanie ciest, nákup lístkov a sledovanie aktuálnej dopravnej situácie

Opatrenie C/2.1.2.2 Podporiť digitálnu komunikáciu

Očakávaná zmena Priama komunikácia medzi verejnosťou a dopravnými orgánmi zlepši kvalitu služieb.

Navrhované aktivity Vytvorenie platforiem pre interakciu obyvateľov s úradmi a dopravcami

Nástroje SC C/2.1

Inštalácia kamerových a senzorových systémov
Zavedenie inteligentných parkovacích systémov a rezervačných platforiem
Vytvorenie navigačných systémov
Zber a vyhodnocovanie dát z dopravy
Aplikácie na plánovanie ciest, nákup lístkov, sledovanie dopravy

SC C/2.2: Trvalo udržateľný rozvoj a ochrana životného prostredia

Očakávaná zmena Opatrenia v oblasti trvalo udržateľného rozvoja a ochrany životného prostredia prispievajú k eliminácii negatívnych externalít z dopravy tak, aby tí užívatelia, ktorí tieto externality neprodukurujú, boli nimi zaťaženi v čo najmenšej možnej miere. Redukcia emisií výfukových plynov a hluku prinesie lokálne zvýšenie kvality životného prostredia a zvýšenia hodnoty lokality, v ktorej sú takéto opatrenia zavedené. Výrazne tým prispieje k zlepšeniu zdravotného stavu obyvateľstva a zvýši ich celkové pohodlie. Zároveň je pre zabezpečenie trvalo udržateľného rozvoja v oblasti dopravy a na zvýšenie motivácie využívania takých foriem dopravy, ktoré minimalizujú zaťaženie životného prostredia a tým aj ekonomiku, potrebné vzdelávanie a propagácia.

ŠC C/2.2.1 Redukovať emisie a hluk**Opatrenie C/2.2.1.1 Vytvárať zelené zóny**

Očakávaná zmena Obmedzenie vstupu vozidiel so spaľovacím motorom prispieje k zníženiu emisií v centre.

Navrhované aktivity Zavedenie nízkoemisných zón v centre mesta s obmedzeným prístupom pre vozidlá so spaľovacím motorom

Opatrenie C/2.2.1.2 Podporiť zelenú infraštruktúru

Očakávaná zmena Výsadba zelene zlepši kvalitu ovzdušia a zmierni negatívne dopady dopravy.

Navrhované aktivity Výsadba stromov a zriadenie zelených pásov a stromoradií pozdĺž hlavných komunikácií s cieľom zlepšiť kvalitu ovzdušia

Opatrenie C/2.2.1.3 Znížiť hlukovú záťaž obyvateľov

Očakávaná zmena Protihlukové opatrenia a zníženie rýchlosti zlepšia životné podmienky v obytných zónach.

Navrhované aktivity Rekonštrukcia povrchov vozoviek
Obmedzenie rýchlosti jazdy v obytných oblastiach
Protihlukové opatrenia

ŠC C/2.2.2 Informovať verejnosť	
Opatrenie C/2.2.2.1	Zabezpečiť vzdelávanie verejnosti
Očakávaná zmena	Zvýšenie povedomia podporí využívanie ekologických dopravných možností.
Navrhované aktivity	Realizácia kampaní zameraných na propagáciu udržateľnej mobility a výhody ekologických foriem dopravy
Opatrenie C/2.2.2.2	Spolupracovať so školami a firmami
Očakávaná zmena	Zapojenie inštitúcií podporí zmenu dopravného správania v prospech udržateľnosti.
Navrhované aktivity	Zapojenie vzdelávacích inštitúcií a podnikateľského sektora do iniciatív na podporu trvalo udržateľného rozvoja.
ŠC C/2.2.3 Podpora citylogistiky	
Opatrenie C/2.2.3.1	Zabezpečiť udržateľný spôsob zásobovania centra mesta
Očakávaná zmena	Efektívnejšie zásobovanie a citylogistika znížia dopravné zaťaženie a emisie v centre.
Navrhované aktivity	Vyhradenie miest na zastavenie pre vozidlá zásobovania, optimalizácia zásobovacích časov. Zavedenie systému mestskej citylogistiky v centrálnej časti mesta, vytvorenie centrálného skladu a koordinácia citylogistiky.
Nástroje SC C/2.2	Zavádzanie nízkoemisných zón Výsadba stromoradií a zelených pásov Rekonštrukcia povrchov vozoviek Obmedzenie rýchlosti Protihlukové opatrenia Realizácia vzdelávacích kampaní Spolupráca so školami a firmami Vytvorenie centrálného skladu pre citylogistiku Optimalizácia zásobovacích časov

OBLASŤ D: BEZPEČNOSŤ

PRIORITA D/1 BEZPEČNÉ MESTO

SC D/1.1: Vytvoriť podmienky na znižovanie kriminality v meste a zabezpečiť ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v meste Nitra

ŠC D/1.1.1 Zabezpečiť podmienky na znižovanie kriminality, zvýšenie bezpečnosti a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v meste.

Opatrenie D/1.1.1.1 Rozšírenie a modernizácia systémov na kontrolu.

Očakávaná zmena Mestská polícia využíva viaceré systémy na výkon svojej práce. Primárnym systémom je kamerový systém, ktorý zabezpečuje sledovanie častí mesta, hlavne pri nedostatku pracovnej sily. Ďalšími systémami na kontrolu sú systémy na kontrolu parkovania. V súčasnosti je viacero systémov, ktoré zabezpečujú kontrolu prostredníctvom členov hliadky alebo osôb na kontrolu parkovania. Do budúcnosti sa počíta so zjednotením systému na parkovanie pod jednu platformu a s automatizáciou kontroly parkovania, či už cez kamerový systém alebo kontrolou vozidlom. Zároveň je potrebné realizovať výmenu zastaraného kamerového systému s využitím umelej technológie na detekciu incidentov na daných miestach.

Navrhované aktivity Výmena a rozšírenie kamerového systému mesta Nitry.
Zjednotenie pakovacieho systému a rozšírenie možnosti kontroly.

Opatrenie D/1.1.1.2 Materiálne a technické zabezpečenie, vzdelávanie.

Očakávaná zmena Mestská polícia v súčasnosti disponuje zastaraným technickým zabezpečením, primárne vozovým parkom. Zároveň absentujú technické zariadenia pre príslušníkov alebo dodatočná výzbroj na výkon činnosti a rozšírenie bezpečnosti. Rovnako MsP využíva centrálny pult ochrany bez využitia systémov ohlasovania incidentov. Reaguje iba na záznamy, ktoré zachytí pracovník MsP. Rozšírením materiálnych a technických prvkov bude zabezpečená vyššia kvalita výkonu príslušníkov MsP a tým zabezpečenie vyššej bezpečnosti a kontroly. Obnovou centrálného pultu ochrany bude MsP reagovať na incidenty v reálnom čase.

Navrhované aktivity Zakúpenie nových zariadení ako napr. telové kamery, nová výzbroj.
Rozšírenie vozového parku.
Vytvorenie stratégie bezpečnosti.
Aktualizácia pultu centrálnnej ochrany.

Opatrenie D/1.1.1.3 Navýšenie činností MsP z dôvodu rozšírenia právomocí MsP.

Očakávaná zmena V rámci legislatívneho procesu sa realizujú viaceré zmeny, ktoré v niektorých prípadoch dopĺňajú právomoci MsP ako napr. v minulosti doplnená objektívna zodpovednosť pri parkovaní. Predpokladajú sa ďalšie právomoci ako napr. objektívna zodpovednosť pri rýchlosti v obci. Následne bude potrebné zakúpenie technológií na výkon tejto kontroly.

Navrhované aktivity Nákup nových technológií v zmysle nových právomocí.

Nástroje SC D/1.1 Digitálne a inteligentné technológie
Participácia a komunikácia
Pilotné projekty a testovanie
Školenia a zvyšovanie povedomia
Partnerstvá a regionálna spolupráca
Financovanie a investície:
európske fondy, štátne dotácie a programy, MV SR, mestský rozpočet

OBLASŤ E: VZDELÁVANIE, MLÁDEŽ A ŠPORT

Mesto Nitra je mestom, ktoré cez flexibilný a prepojený systém vzdelávania zahŕňajúci celoživotné vzdelávanie, školstvo, prácu s mládežou a šport podporuje sociálnu inklúziu, ekonomickú prosperitu a udržateľný rozvoj.

Mesto Nitra má dobudovanú infraštruktúru pre moderné formálne aj neformálne vzdelávanie kapacitne zodpovedajúcu počtu dotknutých obyvateľov. Vo vzdelávacích inštitúciách sú uplatňované inovatívne metódy prispôbené potrebám každého obyvateľa vrátane tých so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (zdravotne znevýhodnení, nadaní, pochádzajúci zo sociálne znevýhodneného prostredia i.). Vo vzdelávacích inštitúciách pôsobia kvalifikovaní sprievodcovia vo výchove a vzdelávaní¹, je tiež dostatok odborníkov pre inkluzívne vzdelávanie. Funguje systém starostlivosti o duševné zdravie a pohodu ľudí aktívne zapojených do poskytovania vzdelávania, práce s mládežou a športu.

Je nastavená efektívna spolupráca s Úradom Nitrianskeho samosprávneho kraja pri budovaní siete stredných škôl a pri prechode žiakov zo základných na stredné školy. Absolventi stredných škôl majú dostatok príležitostí na zamestnanie v rámci kraja, vzhľadom na študijné odbory, ktoré reflektujú potreby trhu práce.

Prostredníctvom inovatívnej spolupráce medzi rôznymi vzdelávacími a kultúrno-osvetovými inštitúciami, mimovládnymi organizáciami a zamestnávateľmi sú vytvorené programy, ktoré umožnia získanie základných zručností, transverzálnych zručností vrátane digitálnych, občianskych a zelených, ako aj neustále zvyšovanie kvalifikácie pre všetky vekové skupiny vrátane seniorov a cudzincov. Celoživotné vzdelávanie je sprevádzané celoživotným poradenstvom.

Spolupráca s dvomi univerzitami pôsobiacimi na území mesta prináša konkrétne výsledky najmä pri zabezpečovaní dostatočného množstva kvalitných odborníkov do vzdelávacích inštitúcií, ale aj pri zavádzaní moderných technológií, digitalizácii vzdelávania a moderných vzdelávacích a výchovných prístupov. Univerzity sa podieľajú na celoživotnom vzdelávaní občanov.

Mesto Nitra má vytvorený dlhodobý a udržateľný systém podpory práce s mládežou. Dôsledne podporuje spoluprácu vzdelávacích inštitúcií, mimovládnych organizácií a rodičovských komunít, čo sa prejavuje v mestskej legislatíve a v nastavených systémoch podpory (konceptie, plány, dotačné schémy). Prostredníctvom práce s mládežou a rozvojom rekreačného športu prispieva k podpore obyvateľov ako aktívnych občanov, k rozvoju talentov a pohybových aktivít. Mesto zabezpečuje dostatok priestorov pre prácu s mládežou, kde je vytvorené podnetné a bezpečné prostredie vrátane rekreačných zón a športovísk.

Globálny cieľ Zvýšenie vzdelanostnej úrovne obyvateľov mesta, posilnenie ich občianskej angažovanosti, pocitu silnejšej väzby k mestu ako miestu pre život a posilnenie zdravého životného štýlu. Mesto k tomu vytvorí podmienky prostredníctvom systému kontinuálneho celoživotného vzdelávania, moderného a inkluzívneho školstva, fungujúcej práce s mládežou a podporou športu.

Hlavný cieľ Kvalitné, inkluzívne a moderné celoživotné vzdelávanie, vzdelávanie detí a mládeže, práca s mládežou a šport v meste Nitra.

---

¹ **Sprievodcom vo výchove a vzdelávaní** rozumieme každú osobu, ktorá sa v súlade s legislatívou a/alebo etickými rámcami aktívne podieľa na sprevádzaní detí, mladých ľudí a dospelých v ich učení, osobnostnom raste, rozvoji sociálnych a občianskych zručností. Pôsobí vo formálnom, neformálnom alebo informálnom vzdelávaní, aj v oblasti celoživotného vzdelávania a športu. Ide buď o kvalifikovaného odborníka, rodiča, rovesníka alebo komunitného aktéra. Konkrétne rozumieme nasledovné profesie: pedagogický zamestnanec, odborný zamestnanec, vedúci zamestnanec, majster odbornej výchovy, tréner (v školách alebo kluboch), pracovník s mládežou, komunitný pracovník, mentor, lektor, kouč, facilitátor, supervízor, koordinátor dobrovoľníkov, inštruktor pohybových a športových aktivít, športový psychológ, animátor voľnočasových alebo športových aktivít, peer konzultant, peer líder, mládežnícky vedúci, mladý vedúci, odborný garant vzdelávacieho programu, koordinátor ČŽV, rodič (ako prirodzený sprievodca).

PRIORITA E/1 KVALITNÍ A SPOKOJNÍ SPRIEVODCOVIA VO VÝCHOVE A VZDELÁVANÍ

SC E/1.1:	Podporiť profesionálny rast, finančnú stabilitu a pracovnú spokojnosť sprievodcov vo vzdelávaní – pedagogických zamestnancov, odborných zamestnancov, vychovávateľov, lektorov, pracovníkov s mládežou, trénerov, mentorov a ďalších zamestnancov vzdelávacích inštitúcií s cieľom zvýšiť atraktivitu týchto povolání v meste Nitra a zabezpečiť dostatok kvalifikovaných odborníkov.
ŠC E/1.1.1	Zvýšiť atraktivitu povolání súvisiacich so vzdelávaním a podporiť nábor nových odborníkov prostredníctvom motivačných programov, pracovných benefitov a spoluprácou s univerzitami.
Opatrenie E/1.1.1.1	Zvýhodnené bývanie, zavedenie mentoringových programov pre začínajúcich pedagogických a odborných zamestnancov a ďalších sprievodcov vo výchove a vzdelávaní, motivačné granty a štipendiá.
Očakávaná zmena	Spokojní sprievodcovia vo vzdelávaní, s dostatočným profesijným vzdelaním a adekvátnym finančným ohodnotením.
Navrhované aktivity	Náborové kampane s dôrazom na uznanie formálneho, neformálneho a informálneho vzdelávania ako kľúčových spôsobov výchovy a vzdelávania a prípravy na trh práce i aktívny občiansky život Kariérne dni a veľtrhy na prilákanie nových pedagógov Vytváranie vzdelávacích programov spoločne s univerzitami Sieťovanie učiteľov na výmenu skúseností
ŠC E/1.1.2	Posilniť finančné stimuly a možnosti profesijného rozvoja sprievodcov vo výchove a vzdelávaní, aby sa zabezpečila ich dlhodobá motivácia a kvalifikácia.
Opatrenie E/1.1.2.1	Benefity za inovácie vo výchove a vzdelávaní, zapájanie sa do projektov, podpora výmenných programov medzi učiteľmi rôznych škôl, sprievodcami vo výchove a vzdelávaní.
Očakávaná zmena	Adekvátne finančne zabezpečení sprievodcovia vo výchove a vzdelávaní s možnosťou rôznorodých ponúk profesijného rozvoja.
Navrhované aktivity	Rozširovanie a využívanie online vzdelávacích platforiem Špecializované školenia pre zavádzanie inkluzívnych/inovatívnych prístupov Rozširovanie a využívanie Regionálneho centra podpory učiteľov Vzdelávanie a podpora pri tvorbe a podávaní projektov
ŠC E/1.1.3	Zlepšiť starostlivosť o duševné zdravie sprievodcov vo výchove a vzdelávaní prostredníctvom psychologickéj podpory, prevencie vyhorenia a odbúrania administratívnej záťaže.
Opatrenie E/1.1.3.1	Zriadenie psychologickéj podpory pre sprievodcov vo výchove a vzdelávaní, zníženie byrokratickej záťaže, podpora zdravého životného štýlu sprievodcov vo výchove a vzdelávaní.
Očakávaná zmena	Duševne a fyzicky zdraví a psychicky odolní sprievodcovia vo výchove a vzdelávaní.
Navrhované aktivity	Teambuildingové aktivity pre zlepšenie pracovnej atmosféry Programy prevencie vyhorenia Školenia o zvládání stresu a emocionálnej odolnosti Tvorba peer-to-peer mentoringových programov Zavedenie benefitov na využívanie mestských športových areálov
Nástroje SC E/1.1	Finančné zdroje: rozpočet mesta Nitra, grantové programy, dotačné programy, Plán obnovy a odolnosti, rozpočet MŠVVaM SR, vlastné príjmy škôl, mimovládny sektor (občianske združenia a neziskové organizácie) a pod. Príklady dobrej praxe: Bratislavský samosprávny kraj – príplatok zamestnancov škôl, partnerské mestá a partnerské školy v rámci Slovenska a v zahraničí. Cieľové skupiny: pedagogickí zamestnanci, odborní zamestnanci, vychovávatelia, lektori, pracovníci s mládežou, tréneri, mentori a ďalší zamestnanci vzdelávacích inštitúcií.

PRIORITA E/2 MODERNE A V SPOLUPRÁCI

SC E/2.1: Podporiť moderné a inovatívne vzdelávanie, ktoré je založené na spolupráci medzi rôznymi poskytovateľmi vzdelávania, školami, rodičmi, firmami a komunitami, čím sa posilní príprava ľudí na trh práce aj na aktívne občianstvo.

ŠC E/2.1.1 Rozvíjať digitalizáciu a inovatívne metódy vo vzdelávaní, aby sa zvýšila efektivita vzdelávania a digitálna gramotnosť všetkých vekových skupín.

Opatrenie E/2.1.1.1 Vybavenie škôl a vzdelávacích inštitúcií modernými technológiami, posilnenie línie digitálneho vzdelávania a implementácie inovácií.

Očakávaná zmena Moderné a inovatívne vzdelávanie založené na spolupráci medzi rôznymi poskytovateľmi vzdelávania, školami, rodičmi, firmami a komunitami zabezpečujúce ľudí pripravených na trh práce a na aktívne občianstvo.

Navrhované aktivity Spolupráca s IT firmami pre rozvoj digitálneho vzdelávania
Vzdelávanie sprievodcov vo výchove a vzdelávaní v digitálnych technológiách
Online kurzy pre celoživotné vzdelávanie
Medzigeneračná podpora pri digitálnom vzdelávaní
Využívanie digitálnych učebníc a vzdelávacích platforiem vo vzdelávaní
Informácie pre rôzne skupiny obyvateľov o možnostiach trávenia voľného času v Nitre

ŠC E/2.1.2 Posilniť spoluprácu medzi rôznymi poskytovateľmi vzdelávania, trhom práce a komunitami s cieľom zvýšiť praktickú uplatniteľnosť absolventov a ich angažovanosť v spoločnosti.

Opatrenie E/2.1.2.1 Podpora kariérneho poradenstva na školách, podpora duálneho vzdelávania, podpora podnikateľského vzdelávania, podpora rôznych foriem vzdelávania v rámci komunít.

Očakávaná zmena Vzdelaný absolvent uplatniteľný na trhu práce.

Navrhované aktivity Odborné stáže v podnikoch
Vyučovanie predmetov technického zamerania v spolupráci so strednými školami s týmto zameraním
Programy pre integráciu cudzincov do vzdelávania a trhu práce
Prepojenie univerzít a miestnych podnikov pre podporu výskumu
Prepojenie stupňov škôl v oblasti prípravy žiakov na povolanie
Osvetová kampaň na uznanie neformálneho vzdelávania ako nástroja na praktickú uplatniteľnosť absolventov na trhu práce a ich angažovanosť v spoločnosti

Opatrenie E/2.1.2.2 Podpora a rozvoj celoživotného vzdelávania pre obyvateľov mesta s dôrazom na dostupnosť, kvalitu a súlad s potrebami regiónu v koordinácii so všetkými poskytovateľmi vzdelávania.

Očakávaná zmena Funkčný a koordinovaný systém celoživotného vzdelávania na úrovni mesta, ktorý zabezpečí rovný prístup obyvateľov ku kvalitnému vzdelávaniu zohľadňujúcemu regionálne špecifiká, demografické výzvy a potreby trhu práce.

Navrhované aktivity Vypracovanie stratégie rozvoja celoživotného vzdelávania v rámci koncepcie rozvoja výchovy a vzdelávania v Nitre v súlade s Národným programom rozvoja výchovy a vzdelávania SR
Mapovanie a analýza vzdelávacích potrieb obyvateľstva.
Podpora vzdelávacích inštitúcií z dotačných schém mesta

ŠC E/2.1.3 Podporovať dobrovoľníctvo a medzigeneračné aktivity ako nástroj na prepájanie generácií, rozvoj sociálnej kohézie a aktívne občianstvo.

Opatrenie E/2.1.3.1 Budovanie multi-generačných centier a projektov, podpora mentorstva starších generácií.

Očakávaná zmena Viacgeneračná aktívna komunita založená na vzájomnom rešpekte, pomoci a úcte.

Navrhované aktivity Realizácia medzigeneračných aktivít
Prepájanie rodín, rodín a škôl
Dobrovoľnícke programy pre žiakov a študentov
Spoločné športové a kultúrne aktivity mládeže a seniorov.

Nástroje SC E/2.1	Finančné zdroje: rozpočet mesta Nitra, grantové programy, dotačné programy, Plán obnovy a odolnosti, rozpočet MŠVVaM SR a iných ministerstiev, vlastné príjmy škôl, mimovládny sektor (občianske združenia a neziskové organizácie) a pod. Cieľové skupiny: poskytovatelia vzdelávania, školy, rodičia, firmy, komunity, občianske združenia, verejnosť.

PRIORITA E/3 BEZPEČNÉ A PODNETNÉ PROSTREDIE

SC E/3.1: Zabezpečiť bezpečné, inkluzívne a podnetné prostredie pre celoživotné vzdelávanie detí a mládeže, prácu s mládežou a mestský šport s dôrazom na duševné zdravie, emocionálnu stabilitu a podporu komunitného života.

ŠC E/3.1.1 Podporiť fyzické a duševné zdravie a prevenciu rizikového správania predovšetkým detí a mládeže prostredníctvom posilnenia školských podporných tímov, dostupných služieb, poradenských a preventívnych programov a širokej ponuky športových a iných voľnočasových aktivít

Opatrenie E/3.1.1.1 Posilnenie školských podporných tímov pre riešenie témy duševného zdravia a celkovej odolnosti, rozšírenie Centier poradenstva a prevencie systém pravidelného monitoringu duševného zdravia, posilnenie témy duševného zdravia pre sprievodcov vo výchove a vzdelávaní.

Očakávaná zmena Emocionálne stabilné a duševne zdravé deti a mládež s dostatočnou dostupnosťou poradenských služieb a preventívnych programov.

Navrhované aktivity Zavádzanie rodičovských prechádzok
Zavedenie peer podporných skupín pre riešenie rizikového správania
Posilnená spolupráca medzi školou, a rodinou
Programy na podporu fyzického a psychického zdravia
Kampane o psychickej odolnosti
Otvorenie škôl ako centier komunitného života

ŠC E/3.1.2 Modernizovať školy, športoviská a verejné priestory s dôrazom na bezpečnosť, ekologickú udržateľnosť a multifunkčné využitie.

Opatrenie E/3.1.2.1 Oddychové zóny a zelené plochy v areáloch škôl a vo verejných priestranstvách, podpora ekologických a udržateľných riešení pri rekonštrukciách a budovaní infraštruktúry pre oblasť vzdelávania a športu.

Očakávaná zmena Moderné, bezpečné a ekologicky udržateľné školy, školské areály a verejné priestory s multifunkčným využitím.

Navrhované aktivity Výstavba multifunkčných športovísk
Rekonštrukcia školských budov a telocviční
Rozšírenie pozícií správcov školských športových areálov na všetky školy, ktoré ich zdieľajú s verejnosťou
Revitalizácia alebo výstavba nových zdieľaných priestorov pre aktivity v práci s mládežou a pre rôzne občianske komunity
Vytvorenie bezpečných cyklotrás a peších zón v okolí škôl, školských zariadení a rôznych klubov

ŠC E/3.1.3 Zabezpečiť inklúziu a integráciu obyvateľov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami cudzincov a menšín prostredníctvom podporných opatrení, jazykových kurzov a individuálneho a vnímavého vzdelávacieho prístupu.

Opatrenie E/3.1.3.1 Posilnenie kapacít školských podporných tímov, dostupné jazykové kurzy pre deti cudzincov, scitlivovanie verejnosti pre vnímanie rozmanitosti.

Očakávaná zmena Vytvorené podmienky pre vzdelávanie detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a cudzincov.

Navrhované aktivity Využívanie inkluzívnych metód a materiálov
Doplnkové služby pre znevýhodnené deti
Vzdelávanie učiteľov pre zlepšenie interkultúrnej citlivosti/pripravenosti
Programy boja proti diskriminácii

ŠC E/3.1.4	Podporiť systematický rozvoj školského a komunitného športu s dôrazom na zdravý životný štýl, pohybovú gramotnosť, rovnosť prístupu a rozvoj športových talentov
Opatrenie E/3.1.4.1	Šport pre všetkých ako odporúčaný spôsob zdravého životného štýlu širokej verejnosti od detí po seniorov.
Očakávaná zmena	Zvýšenie úrovne pravidelnej pohybovej aktivity všetkých vekových skupín obyvateľstva mesta Nitra s dôrazom na prevenciu ochorení, zlepšenie fyzickej a duševnej kondície a posilnenie sociálnej inklúzie prostredníctvom prístupného a atraktívneho komunitného športu
Navrhované aktivity	Organizácia verejných športových podujatí podporených samosprávou Organizovanie mestských kampaní a výziev na podporu aktívneho životného štýlu (napr. „30 dní v pohybe“, „Do školy/roboty na bicykli“). Spolupráca so školami a seniorskými organizáciami na začlenení každodenného pohybu do životného štýlu. Zavedenie zvýhodnených vstupov do športovísk pre deti, seniorov a ľudí zo sociálne znevýhodneného prostredia. Podpora komunitných športových klubov a iniciatív prostredníctvom grantových schém alebo výhodného prenájmu priestorov. Realizácia vzdelávacích programov a seminárov o zdravom životnom štýle, pohybe a výžive v spolupráci s odborníkmi
Opatrenie E/3.1.4.2	Podpora profesionálneho športu a talentovej mládeže.
Očakávaná zmena	Zvýšenie výkonnosti a konkurencieschopnosti talentovanej mládeže a profesionálnych športových klubov v meste Nitra prostredníctvom cielenej podpory tréningových podmienok, personálneho zázemia a koordinovaného systému rozvoja talentov.
Navrhované aktivity	Vypracovanie a implementácia mestskej koncepcie podpory talentov a výkonnostného športu v spolupráci so športovými klubmi a partnermi. Posilnenie finančnej a nefinančnej podpory športových klubov, ktoré sa systematicky venujú práci s mládežou. Vytvorenie a rozšírenie talentových centier a mládežníckych akadémií v spolupráci so zväzmi a školami. Podpora tréningovej infraštruktúry a vybavenosti pre výkonnostný šport (napr. rekonštrukcia hál, špecializované športoviská). Zavedenie štipendijného alebo motivačného systému pre mladých športovcov s reprezentáciou mesta. Spolupráca so strednými a vysokými školami v meste pri prepájaní vzdelávania a športovej prípravy (duálne vzdelávanie v športe). Podpora organizácie vrcholových a mládežníckych športových podujatí v Nitre ako nástroja pre viditeľnosť mesta. Podpora trénerov a odborného personálu (mentoring, školenia, stabilizačné mechanizmy). Vytvorenie platformy pre koordináciu medzi mestom, športovými klubmi a športovými zväzmi.
Nástroje SC E/3.1	Finančné zdroje: rozpočet mesta Nitra, grantové programy, dotačné programy, Plán obnovy a odolnosti, rozpočet MŠVVaM SR a iných ministerstiev, vlastné príjmy škôl, mimovládny sektor (občianske združenia a neziskové organizácie). Cieľové skupiny: Deti a mládež, dospelí, seniori.

OBLASŤ F: ZDRAVOTNÁ A SOCIÁLNA

Hlavný cieľ

Inovatívna sieť zdravotných služieb a sociálnych služieb dostupná pre rôznorodé komunity a zraniteľných ľudí.

PRIORITA F/1 POMOC BLIŽŠIE K OBČANOM

SC F/1.1: Zavádzať inovácie v prístupe k zdraviu a sociálnej starostlivosti.

Očakávaná zmena

Digitalizácia a inovatívne technológie: využívanie inovatívnych technológií pre terénne a ambulantné služby (napr. e-sociálna starostlivosť, telekomunikačné služby). Digitálne nástroje pre správu prípadov a hodnotenie potrieb. Zlepšenie dostupnosti informácií a orientácie v službách (napr. cez online platformy).

Zvýšený dôraz na prevenciu a posilňovanie schopností: skoré zachytávanie rizík a podpora samostatnosti prijímateľov. Programy rozvoja zručností, edukácie a seba podpory. Služby "blízko domu" – komunitné aktivity, podporné skupiny, aktívne starnutie.

Zvýšený dôraz na ľudské práva a dôstojnosť: prístup zameraný na človeka: prijímateľ ako aktívny partner, nie pasívny objekt pomoci. Ochrana pred diskrimináciou, násilím a zanedbávaním. Zohľadňovanie potrieb menšín, migrantov, ľudí s duševnými poruchami a ďalších skupín.

ŠC F/1.1.1 Prevencia nepriaznivých zdravotných a sociálnych situácií.

Opatrenie F/1.1.1.1 Podpora duševného zdravia

Očakávaná zmena

Zníženie nepriaznivých zdravotných a sociálnych situácií vhodne zvolenou prevenciou.

Navrhované aktivity

Spolupráca pri príprave a zostavovaní plánu aktivít s oddeleniami spoločenskej zodpovednosti (CSR) veľkých podnikov
Osvetové aktivity na témy duševného zdravia
Aktivity s využitím umenia v podpore duševného zdravia.

Opatrenie F/1.1.1.2 Prevencia sociálno-patologických javov v školskom prostredí

Očakávaná zmena

Zníženie nepriaznivých zdravotných a sociálnych situácií vhodne zvolenou prevenciou sociálno-patologických javov v školskom prostredí.

Navrhované aktivity

Implementácia tém týkajúcich sa prevencie sociálno-patologických javov v školskom prostredí (triednické hodiny, tematické vyučovanie, besedy s odborníkmi, ranné kruhy)
Zavedenie ambasádorov duševného zdravia, prevencie apod. – starší vyškolení študenti (s napojením na žiacky a mládežnícky parlament) poskytujú podporu svojim rovesníkom, organizujú workshopy alebo semináre o duševnom zdraví
Zážitkové programy – workshopy, divadelné predstavenia

Opatrenie F/1.1.1.3 Rozvoj zdravotno-sociálnych programov

Očakávaná zmena

Zníženie nepriaznivých zdravotných a sociálnych situácií vhodne zvolenou prevenciou rozvojom zdravotno-sociálnych programov.

Navrhované aktivity

Zostavenie a publikovanie príručky starostlivosti určenej pre neformálnych opatrovateľov
Podpora peer poradenstva

Opatrenie F/1.1.1.4 SMART poskytovanie zdravotno-sociálnych služieb

Očakávaná zmena

Zvýšenie kvality poskytovaných zdravotných a sociálnych služieb zavádzaním inovácií a SMART riešení.

Navrhované aktivity

Zavádzanie inovácií v prevencii nepriaznivých zdravotných a sociálnych situácií
Aktivity zamerané na zvyšovanie kvality poskytovaných zdravotno-sociálnych služieb
Zavádzanie technológií AI do zdravotno-sociálnych služieb

SC F/1.2: Tvorit' komunitné prístupy k zdravotnej starostlivosti a sociálnej starostlivosti.

Očakávaná zmena

Zmeny pri poskytovaní sociálnych služieb založených na komunitných prístupoch sa očakávajú v niekoľkých zásadných oblastiach. Tieto očakávané zmeny sú najmä vyššia miera inklúzie, efektivity, udržateľnosti a dôstojnosti v starostlivosti o zraniteľné skupiny obyvateľstva. Hlavné zmeny: **Rozvinutá komunitná starostlivosť**: podpora života v prirodzenom prostredí rozvojom asistenčných a terénnych služieb; individuálny prístup k potrebám každého prijímateľa; Silné postavenie miestnych komunít; participatívne plánovanie – zapájanie prijímateľov a obyvateľov do rozhodovania.

Multidisciplinárne prístupy: spolupráca medzi sociálnymi pracovníkmi, zdravotníkmi, psychológmi, pedagógmi a ďalšími odborníkmi, prepojenie sociálnych služieb s bývaním, zdravotníctvom, vzdelávaním a zamestnávaním.

ŠC F/1.2.1 Zvýšiť podpornú sieť zdravotných a sociálnych služieb.**Opatrenie F/1.2.1.1****Mesto ako stabilný partner v spolupráci s MVO v sociálno-zdravotných službách**

Očakávaná zmena

Zlepšená kontinuita a stabilita komunitných služieb vďaka systematickej podpore MVO a udržateľnému financovaniu.

Navrhované aktivity

Dotačná politika na viacročné obdobie
Partnerstvá komunitného rozvoja

Opatrenie F/1.2.1.2**Rozvinutá paliatívna starostlivosť v meste.**

Očakávaná zmena

Zvýšená dostupnosť a kvalita paliatívnej starostlivosti pre obyvateľov v posledných štádiách života.

Navrhované aktivity

Podpora hospicovej starostlivosti
Zriadenie zariadenia opatrovateľskej služby

Opatrenie F/1.2.1.3**Operatívny manažment zdravotnej starostlivosti v moderných mestských poliklinikách**

Očakávaná zmena

Efektívne a dostupné odborné zdravotné služby prostredníctvom moderného manažmentu a infraštruktúry polikliník.

Navrhované aktivity

Prehľad odborných lekárov v poliklinikách a modernizácia objektov polikliník
Manažment špecializácií lekárov podľa potrieb komunity
Nastavenie motivačných nástrojov pre lekárov špecialistov

Opatrenie F/1.2.1.4**Rozvoj sociálneho podnikania**

Očakávaná zmena

Zvýšená zamestnanosť a sociálne začlenenie osôb znevýhodnených na trhu práce.

Navrhované aktivity

Zriadenie sociálneho podniku

Opatrenie F/1.2.1.5**Zavádzanie inovatívnej podpory v sociálno-zdravotných službách**

Očakávaná zmena

Flexibilná a adresná podpora zraniteľných skupín prostredníctvom inovatívnych komunitných foriem služieb.

Navrhované aktivity

Zriadenie jedálne poskytujúcej celiatickú stravu
Založenie „logistického centra“ zabraňujúcemu plytvaniu potravinami, jedáleň pre zraniteľných
Komunitný bazár

Opatrenie F/1.2.1.6**Rozšírenie kapacít detských jasí s dôrazom na deti so zdravotným znevýhodnením**

Očakávaná zmena

Zlepšená dostupnosť predprimárnej starostlivosti pre všetky deti vrátane detí so zdravotným znevýhodnením.

Navrhované aktivity

Rekonštrukcia a modernizácia budov detských jasí vrátane prístupnosti pre deti so zdravotným znevýhodnením
Vytvorené procesné a personálne podmienky pre inklúziu detí so zdravotným znevýhodnením do detských jasí

Nástroje	Legislatívne a strategické: IV. Komunitný plán sociálnych služieb.
SC F/1.1	Finančné: granty a dotácie, mestský rozpočet, EU fondy.
SC F/1.2	Digitalizované služby a inteligentné riešenia.
	Vzdelávanie a osвета.
	Participačné a komunitné nástroje, centrá.

PRIORITA F/2 DOSTUPNÝ DOMOV

SC F/2.1: **Zavádzať inovácie v prístupe k zdraviu a sociálnej starostlivosti.**

Očakávaná zmena	Rozmanité, prestupné a inkluzívne bývanie, vrátane zmiešaných komunit, dosiahnuté podporou bývania, ktoré spája rôzne sociálne, vekové a etnické skupiny, aby sa podporila inklúzia. Dôraz je kladený na univerzálny dizajn a prístupné bývanie pre osoby so zdravotným znevýhodnením. Podporované bývanie pre slobodné matky/otcov, osoby z marginalizovaných komunit.

ŠC F/2.1.1 **Zvyšovať príležitosti bývania pre každého.**

Opatrenie F/2.1.1.1 **Modernizácia mestského bytového fondu.**

Očakávaná zmena	Zlepšenie kvality a energetickej efektívnosti mestského bytového fondu, zvýšenie komfortu bývania a dlhodobej udržateľnosti bývania pre obyvateľov.
Navrhované aktivity	Obnova a modernizácia bytového fondu Výstavba nových bytových domov so štátnou podporou Uplatnenie univerzálného navrhovania Zvyšovanie počtu energetickejšieho budov s efektívnym hospodárením s vodou a odpadom, ktoré podporujú udržateľný životný štýl.

Opatrenie F/2.1.1.2 **Rozvoj programov podporujúcich autonómne bývanie**

Očakávaná zmena	Zvýšenie samostatnosti a stability osôb z ohrozených skupín prostredníctvom podporného a energetickejšieho bývania s dôrazom na dlhodobú udržateľnosť.
Navrhované Aktivity	Výstavba pilotných domov s nulovou energetickou náročnosťou

Opatrenie F/2.1.1.3 **Sociálna inklúzia ohrozených komunit**

Očakávaná zmena	Zníženie segregácie a chudoby v ohrozených komunitách, podpora sociálnej súdržnosti a vytváranie inkluzívnych susedstiev.
Navrhované aktivity	Výstavba bytových domov vhodných pre mix komunit

Nástroje	Legislatívne a strategické: mestská bytová politika zohľadňujúca inklúziu, pridelovania bytov pre zraniteľné skupiny (napr. v kombinácii s podpornými službami).
SC F/12.1	Finančné: využitie fondov ŠFRB, Plán obnovy a eurofondy, mestsko-súkromné partnerstvá na výstavbu a obnovu bytov.
	Organizačné: mesto ako aktívny investor a správca sociálnych a podporných bytov, podpora organizácií, ktoré poskytujú služby typu „housing first“ a „housing led“.
	Digitálne: digitálny systém evidencie a pridelovania mestských bytov, Interaktívna mapa dostupného bývania a súvisiacich služieb.
	Participačné a komunitné: inkluzívne komunitné bývanie s aktívnou účasťou obyvateľov, podpora susedských iniciatív a komunitného života.
	Vzdelávacie: poradenský program pre obyvateľov na ceste k samostatnému bývaniu, edukačné aktivity v lokalitách s koncentráciou zraniteľných skupín.

PRIORITA F/3 FINANČNÁ STABILITA**SC F/3.1: Stabilizovať financovanie zabezpečenia sociálno-zdravotnej starostlivosti**

Očakávaná zmena Finančná udržateľnosť a flexibilita financovania zdravotno-sociálnej starostlivosti, ktoré môžu byť dosiahnuté zavádzaním výsledkovo orientovaného financovania, kombináciou verejných, európskych a súkromných zdrojov a zavedením viacročných zmlúv financovania s cieľom zvýšenia stability zdravotno-sociálnych služieb.

ŠC F/3.1.1 Zaviesť stratégiu a kontinuitu financovania sociálno-zdravotných služieb**Opatrenie F/3.1.1.1 Rozšírenie zdrojov financovania sociálno-zdravotných služieb mesta zo zdravotného poistenia.**

Očakávaná zmena Zvýšenie objemu a diverzifikácia finančných zdrojov pre sociálno-zdravotné služby mesta vďaka zapojeniu zdravotných poisťovní do financovania odkázanostných služieb.

Navrhované aktivity Financovanie odkázanostných sociálnych služieb zriadených mestom Nitra aj z verejného zdravotného poistenia

Opatrenie F/3.1.1.2 Zavedenie systému ročnej valorizácie úhrad za poskytované sociálne služby.

Očakávaná zmena Zvýšenie predvídateľnosti a dlhodobej udržateľnosti financovania sociálnych služieb prostredníctvom automatizovaného systému úprav úhrad podľa ekonomického vývoja.

Navrhované aktivity Spracovanie dodatku k predmetnej VZN o sociálnych službách

Opatrenie F/3.1.1.3 Pozitívny ročný nárast percentuálneho podielu z verejných príjmov mesta na výdavky sociálnej starostlivosti.

Očakávaná zmena Postupné zvyšovanie významu sociálnej starostlivosti v rozpočtovej politike mesta a posilnenie jej stabilného financovania.

Navrhované aktivity Sledovanie trendov vývoja percentuálneho podielu z verejných príjmov mesta na výdavky sociálnej starostlivosti

Opatrenie F/3.1.1.4 Stabilný dotačný mechanizmus sociálno-zdravotných služieb.

Očakávaná zmena Zabezpečenie viacročnej finančnej istoty pre poskytovateľov služieb prostredníctvom predvídateľného a transparentného dotačného systému.

Navrhované aktivity Viacročné zmluvy na dotácie

Nástroje SC F/2.1 Legislatívne a strategické: dlhodobá fin. stratégia mesta v oblasti zdravia a sociálnych služieb.
Finančné a organizačné: dotačný mechanizmus s transparentným hodnotením a viacročnou stabilitou, rezervný fond pre sociálno-zdravotnú oblasť, monetizácia podporných činností, finančný manažment v sociálno-zdravotných službách.

OBLASŤ G: KULTÚRA, KREATÍVNY PRIEMYSEL A CESTOVNÝ RUCH

Stratégia rozvoja kultúry a cestovného ruchu: NITRA ATRAKTÍVNA

Nitra je mestom, ktoré podporuje kultúrno-spoločenské aktivity pre všetkých obyvateľov. K dispozícii sú moderné kultúrne zariadenia a kreatívne centrá rozvíjajúce kreatívny priemysel, priestory naplnené komunitným životom, ktoré podporia integráciu obyvateľov. Na kultúrnom živote sa podieľajú organizácie podporujúce rozvoj kreativity, výchovu umením.

Mesto Nitra má obnovené a zrekonštruované pamiatkové objekty, kontinuálne udržiava pamiatkový fond mesta, pomocou udržateľného grantového systému vytvára podmienky pre starostlivosť o pamiatkové objekty iných vlastníkov. Prepája minulosť a prítomnosť, prostredníctvom moderných technológií a podujatí „living history“ podporuje vytváranie zreteľnej identity mesta s historickými koreňmi a mladým duchom.

Navštíviť Nitru sa oplatí pre jej kreatívne a inovatívne zážitky v spojení s miestnymi atrakciami. Nitra poskytuje návštevníkom tvorivú atmosféru, v ktorej sa historické, kultúrne a prírodné hodnoty mesta pretavujú do nových, udržateľných a kreatívnych SMART zážitkov.

Upevnením postavenia mesta v cestovnom ruchu sa Nitra stane vyhľadávanou pobytovou zážitkovou destináciou pre domácich a zahraničných návštevníkov.

Nitra dostupná, spájajúca a učiac sa

Mesto Nitra vníma kultúru ako významný indikátor kvality života, uznáva jej spoločenský aj ekonomický prínos. Rozvíja kvalitnú a rôznorodú kultúrnu ponuku dostupnú pre všetkých, vytvára podmienky pre umeleckú tvorbu v modernom kultúrnom prostredí a prostredníctvom nových technológií, podporuje vzdelávanie a aktívnu účasť komún na tvorbe kultúrnych hodnôt.

Nitra kreatívna a inovatívna

Mesto Nitra disponuje silnou komunitou aktérov kreatívneho priemyslu signifikantne spolutvoriacich identitu mesta a jeho nezameniteľný charakter a atmosféru. Vytvára podmienky pre rozvoj ich tvorivého potenciálu pomocou sieťovania, vzdelávania a poskytovaním adekvátneho technického zázemia.

Nitra uchovávaajúca a pamätajúca

Hodnoty kultúrneho dedičstva tvoria kľúčovú súčasť identity mesta a prostredníctvom aktívneho partnerstva zainteresovaných subjektov, využívaním inovatívnych technológií a smart riešení sú uchované a sprístupnené pre súčasníkov i budúce generácie.

Nitra inovatívna, inšpiratívna, efektívna a zodpovedná

Mesto Nitra rozvíja udržateľný cestovný ruch založený na jedinečnosti mesta, inovatívnosti, dostupnosti, kvalite, sieťovaní a efektívnom využívaní lokálnych zdrojov a potenciálu destinácie.

Hlavný cieľ

Spoluvytvárať mesto, kde sa všetkým dobre žije

Nitra je mesto s rôznorodou kultúrnou ponukou, aktívnymi komunitami, rozvinutým kreatívnym priemyslom, zachovaným a sprístupneným kultúrnym dedičstvom a udržateľným cestovným ruchom poskytujúce pocit spokojnosti, pohody a lepšej kvality života všetkým obyvateľom a návštevníkom mesta.

PRIORITA G/1 ROZMANITÁ KULTÚRNA PONUKA**SC G/1.1: Rozvíjať kvalitnú a rôznorodú kultúrnu ponuku dostupnú pre všetkých.**

Očakávaná zmena

Kultúrna ponuka v Nitre je pestrejšia, kvalitnejšia a dostupnejšia pre všetky skupiny obyvateľov. Nové formáty a priestory podporujú inklúziu, participáciu a miestnu tvorbu. Kultúra sa stala prirodzenou súčasťou života, prispieva k spoločenskej súdržnosti, identite mesta a zvyšuje atraktivitu Nitry vďaka modernej a funkčnej kultúrnej infraštruktúre.

ŠC G/1.1.1 Zvýšiť dostupnosť kultúrnej ponuky pre široké spektrum cieľových skupín.**Opatrenie G/1.1.1.1****Modernizovať kultúrnu infraštruktúru**

Očakávaná zmena

Obnovou nevyužívaných kultúrnych zariadení sa zvýši dostupnosť kultúrnej ponuky pre obyvateľov mesta, modernizácia kultúrnych zariadení prispeje k zvýšeniu atraktivity kultúrnej ponuky a návštevnosti. Nitra bude disponovať rozvinutou kultúrnou infraštruktúrou. Zvýši sa podpora záujmu a participácie obyvateľov na tvorbe kultúrnych hodnôt vrátane zavádzania zelených stratégií do prevádzky kultúrnych zariadení.

Navrhované aktivity

Rekonštrukcia kultúrnych zariadení (kino Lipa, Amfiteáter, ul. Dolnozoborská)
Odhlučnenie a riešenie akustiky v KC Zobor
Modernizácia mobiliáru, doplnenie zvukovej a svetelnej techniky v kultúrnych zariadeniach

Opatrenie G/1.1.1.2**Rozšíriť kultúrnu ponuku o nové hodnotné podujatia a skvalitniť existujúce kultúrne aktivity.**

Očakávaná zmena

Záujem nových cieľových skupín obyvateľov o kultúrnu ponuku; rast a konkurencieschopnosť existujúcich podujatí na domácej aj medzinárodnej úrovni. Pozitívny vplyv na vkus, preferencie a hodnotovú orientáciu návštevníkov podujatí. Zriadením samostatnej mestskej organizácie sa dosiahne odčlenenie výkonu od samosprávnych funkcií mesta, vytvorí sa priestor na analytickú a metodickú prácu odboru.

Navrhované aktivity

Zriadenie samostatnej mestskej organizácie pre kultúru
Vytvorenie nových formátov v dramaturgii kultúrnych podujatí realizovaných v úzkej spolupráci s partnermi na lokálnej aj medzinárodnej úrovni
Implementácia rezervačného systému pre kultúrne zariadenia v meste
Podpora kultúrnych aktérov prostredníctvom grantovej schémy

Opatrenie G/1.1.1.3**Podporovať komunitný život v mestských častiach.**

Očakávaná zmena

Aktívna účasť komunit na vytváraní a prijímaní kultúrnych hodnôt a angažovanosť komunit vo veciach verejných.

Navrhované aktivity

Vytváranie vhodných komunikačných platforiem a participatívnych nástrojov na mapovanie, identifikáciu, podporu a zapojenie lokálnych komunit do tvorby kultúrnej ponuky a kultúrnej politiky mesta
Podpora nových komunitných aktivít formou poskytovania mobiliáru a priestorov v mestských kultúrnych zariadeniach.

Opatrenie G/1.1.1.4**Podporovať aktivity zamerané na scitlivovanie a edukáciu obyvateľstva v oblasti kultúrno-spoločenskej zodpovednosti**

Očakávaná zmena

Zvýšenie povedomia a zodpovednosti verejnosti v oblasti environmentalistiky, ekológie, ľudských práv, kultúrneho dedičstva, histórie a tolerance k inakosti. Väčšia miera osvety o pozitívnom vplyve umenia a kultúry v oblasti zachovania duševného zdravia.

Navrhované aktivity

Zapájanie sa do aktivít a inovatívnych projektov (v spolupráci s partnermi) zameraných na rozvoj publika a výchovu budúcich recipientov kultúrnych podujatí.
Podpora realizácie projektov neformálneho vzdelávania na školách (formou partnerstiev) v oblasti ekológie, kultúrneho dedičstva, interkultúrneho dialógu a tolerance k inakosti

Nástroje SC G/1.1

Vytvorenie samostatnej inštitúcie. Crowdfunding, fundraising.
Rozpočet mesta Nitra, grantové programy, dotačné výzvy. Plán obnovy a odolnosti, rozpočet MK SR a iných ministerstiev. Partnerstvá s podnikateľským sektorom.

PRIORITA G/2 KONKURENCIESCHOPNÝ KREATÍVNY PRIEMYSEL**SC G/2.1: Rozvíjať a podporovať kreatívny priemysel v meste zabezpečením vhodných podmienok pre jeho aktérov.**

Očakávaná zmena

Kreatívne centrum Nitra v zrekonštruovaných moderne vybavených priestoroch tvorí kľúčový nástroj mesta na podporu udržateľného rozvoja kultúrneho a kreatívneho priemyslu. Prepája tvorcov, akademickú sféru a podnikateľov, čím buduje živý inovačný ekosystém a komunitu pripravenú reagovať na výzvy budúcnosti. Vytvára priaznivé podmienky pre rast lokálnych startupov, odborný rast a rozvoj talentov, čím prispieva k transformácii Nitry na moderné a atraktívne mesto. Rastie kreatívny potenciál regiónu a jeho schopnosť dlhodobo prosperovať, zvyšuje sa konkurencieschopnosť kreatívneho priemyslu

ŠC G/2.1.1 Zvyšovať konkurencieschopnosť a zabezpečiť rozvoj kultúrneho a kreatívneho priemyslu v meste.**Opatrenie G/2.1.1.1 Zabezpečiť udržateľnosť projektu Kreatívne centrum Nitra**

Očakávaná zmena

Rozvinutý kultúrny a kreatívny priemysel, ktorý prepája tvorcov, akademickú sféru a podnikateľov a podporuje funkčný, živý a inovatívny kultúrny ekosystém a komunitu pripravenú reagovať na výzvy budúcnosti. Priaznivé podmienky pre rast lokálnych startupov, odborný rast a rozvoj talentov, čo podporí transformáciu Nitry na moderné a atraktívne mesto. Posilnenie kreatívneho potenciálu regiónu a jeho schopnosti dlhodobo prosperovať, zvýšenie konkurencieschopnosti kreatívneho priemyslu.

Navrhované aktivity

Realizácia programov určených pre širokú verejnosť s cieľom propagovania KKP,
Podpora podnikania v kultúre a kreatívnom priemysle (KKP) vrátane zvýhodnených prenájomov priestorov (pomoc de minimis),
Realizácia informačných kampaní zameraných na podporu zvýšenia zamestnanosti v kreatívnom priemysle,
Realizácia vzdelávacích programov pre rozvoj know-how,
Vytvorená platforma pre sieťovanie aktérov na rôznych úrovniach,
Doplnenie infraštruktúry budov KCN a ich vybavenia podľa aktuálneho dopytu zo strany verejnosti, kreatívnych komunít a jednotlivcov,
Aktivácia doplnkových služieb v priestoroch KCN napr.: kaviarne, ateliéry, sklady, art reuse služba zberného dvora na Martinskom vrchu, a i.,
Adaptácia plánu revitalizácie areálu na Radlinského ulici v spolupráci s ÚHA v závislosti od vývoja zabezpečenia kultúrnych služieb Kina Palace.

Nástroje SC G/2.1

Vytvorená platforma pre sieťovanie aktérov KKP.
Počet podporených podnikov v sektore.
Počet pracovných miest v sektore KKP.
Počet zrealizovaných vzdelávacích aktivít.
Výška podpory (v %) pre rozvoj KKP.
Novovytvorené priestory a technické zázemie pre aktérov KKP

PRIORITA G/3 TRVÁČNE KULTÚRNE DEDIČSTVO**SC G/3.1: Zachovávať a sprístupňovať hodnoty kultúrneho dedičstva prostredníctvom aktívneho partnerstva zainteresovaných subjektov, využívania inovatívnych technológií a smart riešení.**

Očakávaná zmena

Hodnoty kultúrneho dedičstva tvoria kľúčovú súčasť identity mesta a prostredníctvom aktívneho partnerstva zainteresovaných subjektov, využívaním inovatívnych technológií a smart riešení sú uchované a sprístupnené pre súčasníkov i budúce generácie

ŠC G/3.1.1 Systematicky zvyšovať hodnotu kultúrneho dedičstva efektívnou, udržateľnou a ekologickou obnovou.**Opatrenie G/3.1.1.1 Implementovať stratégiu starostlivosti o kultúrne dedičstvo, o jeho udržateľnú hodnotu a atraktívnu prezentáciu.**

Očakávaná zmena	Systematický prístup k ochrane pamiatkového fondu a objektov s pamiatkovou hodnotou, s dôrazom na koncepčnú obnovu a stabilné financovanie. Zavedenie pokročilých technológií (ako napr. senzory a AI nástroje) v správe historických objektov, čo umožní včasné a efektívne zásahy. Efektívna implementácia environmentálnych opatrení a lepšia prevencia havarijných stavov objektov s pamiatkovou hodnotou. Oživenie historických budov v spolupráci s vlastníkmi objektov a ich zapájanie do kultúrneho života mesta. Vznik moderne vybaveného centrálného depozitáru mesta. Dôsledná pasportizácia pamiatkových objektov na území mesta,
Navrhované aktivity	Mapovanie technického stavu objektov, v spolupráci s odborníkmi vypracovanie návrhu na postup a riešenia obnovy a trvalej starostlivosti o ochranu pamiatkového fondu, Na základe dôslednej pasportizácie a mapovania stavu objektov formulovať a následne schváliť strategický dokument.
Opatrenie G/3.1.1.2	Zlepšiť technický stav kultúrnych pamiatok a pamätihodností, hľadať ich nové využitie.
Očakávaná zmena	Zachovanie hodnôt kultúrneho dedičstva prostredníctvom zlepšenia technického stavu objektov s využitím implementácie smart riešení a moderných technológií, predĺženie životnosti kultúrnych pamiatok prostredníctvom systematickej obnovy, vedúcej k ich revitalizácii a adaptácii na nové, spoločensky prínosné funkcie (napr. kultúrne, vzdelávacie, komunitné, či využitie v cestovnom ruchu). Zvýšenie dostupnosti a integrácie pamiatok do verejného života prispeje k posilneniu povedomia o hodnotách kultúrneho dedičstva a k generovaniu ekonomického prínosu. Odvhlčenie Synagógy v zmysle PD a pokračovanie rekonštrukcie Mestskej tržnice,
Navrhované aktivity	Vybudovanie centrálného depozitára mesta a vybudovanie lapidária, Vytváranie nových partnerstiev s dotknutými subjektami, Poskytovanie dotácií a finančných stimulov pre majiteľov pamiatkových objektov na území mesta.
ŠC G/3.1.2	Zvýšiť atraktivitu kultúrneho dedičstva inovatívnou prezentáciou a inkluzívnou popularizáciou.
Opatrenie G/3.1.2.1	Podporovať a zavádzať inovatívne formy popularizácie a digitálnej prezentácie kultúrneho dedičstva.
Očakávaná zmena	Zavedením a rozvíjaním inovatívnych a tiež inkluzívnych foriem prezentácie sa zvýši povedomie verejnosti o význame kultúrneho dedičstva, jeho spoločenskej a identitotvornej hodnote v kontexte udržateľného rozvoja mesta. Historická pamäť mesta sa premietne do virtuálneho a tiež do verejného priestoru a zostáva prístupná všetkým generáciám. Systematická digitalizácia kultúrneho dedičstva mesta, vytvorenie a prevádzkovanie internetového pamäťového portálu "Pamäť Nitry", Zabezpečenie bezbariérovosti nehnuteľných a hnutelných objektov v oblasti kultúrneho dedičstva (haptické modely pre nevidiacich, vodiace pásy, audiosprievodcovia, zvukové slučky pre nepočujúcich, zjednodušený výklad a pod.).
Navrhované aktivity	Zriadenie interaktívnej expozície dejín mesta, Dobudovanie archeoparku na Martinskom vrchu, Atraktívna prezentácia histórie mesta vo verejnom priestore (základy kostola sv. Jakuba, Turecká brána, ap.) Obnova umenia vo verejnom priestore, ktoré nesie pamäť mesta, Organizácia verejne prístupných podujatí zameraných na zážitkovú interaktívnu prezentáciu dejinných udalostí mesta, tzv. "Living history",
Nástroje SC G/3.1	Strategický dokument. Partnerstvá s podnikateľským sektorom. Crowdfunding, fundraising. Využívanie nástrojov virtuálnej reality a umelej inteligencie

PRIORITA G/4 ATRAKTÍVNA PONUKA V CESTOVNOM RUCHU

SC G/4.1: Rozvíjať udržateľný cestovný ruch založený na jedinečnosti mesta, inovatívnosti, dostupnosti, kvalite, sieťovaní a efektívnom využívaní lokálnych zdrojov a potenciálu destinácie.

Očakávaná zmena Strategický cieľ prispeje k zvýšeniu atraktivity mesta a umožní ju odlíšiť od ostatných destinácií. Silná cyrilometodská tradícia daná historickým potenciálom a jedinečnosťou Nitry rozprestierajúcej sa na siedmich pahorkoch je príležitosťou na rozvoj aktívneho cestovného ruchu. Podpora tvorby komplexnej atraktívnej ponuky zameranej na autentické zážitky a individualizovaný prístup, efektívnejšie využitie existujúceho potenciálu založeného na jedinečnosti, vzájomná spolupráca a sieťovanie, zavádzanie inovácií, dôraz na kvalitu, dostupnosť služieb a kvalitná infraštruktúra zvýši konkurencieschopnosť destinácie. Udržateľný rozvoj cestovného ruchu bude postupne generovať profit z turizmu pre miestnych ľudí, zlepšovať kvalitu ich života a prispievať k zachovaniu prírodného a kultúrneho dedičstva. Následne rastúci trend úrovne života v meste posilní u domácich obyvateľov hrdosť na svoje mesto, jeho kultúru, kultúrne dedičstvo a tento pocit budú zdieľať s návštevníkmi.

ŠC G/4.1.1 Zvýšiť efektívne a udržateľné využitie potenciálu, zdrojov destinácie pre rozvoj CR

Opatrenie G/4.1.1.1 Podporiť dobudovanie kvalitnej modernej infraštruktúry CR.

Očakávaná zmena Kvalitná a dostupná moderná infraštruktúra nielen pre návštevníkov destinácie.

Navrhované aktivity Vypracovanie Architektonického návrhu infraštruktúry v turisticky navštevovaných miestach. Dobudovanie infraštruktúry v turisticky navštevovaných miestach, bodoch záujmu a na tematických trasách (Cyrilo-metodská cesta). Podpora výstavby oddychových zón v bodoch záujmu, na rekreačných trasách a cyklotrasách.

Zakomponovanie a efektívne využívanie cielených smart riešení do turistickej infraštruktúry s cieľom zlepšenia zážitku pre návštevníkov. Zabezpečenie interaktívnych digitálnych riešení a nosičov multimediálneho obsahu na miestach zatriaktívnenia a sprístupňovania kultúrneho dedičstva. Podpora rozvoja zelenej infraštruktúry - budovanie „zelených zastávok a pitníkov“ na miestach mestských cyklociest a rekreačných trasách. Vybudovanie Eco infobodu na Martinskom vrchu s mestskou včelnicou. Vybudovanie samoobslužného autonómneho informačného centra pri Liečebnom ústave na Zoborskom kláštore a na Agrokomplexe.

Opatrenie G/4.1.1.2 Realizovať dobudovanie udržateľných atraktivít v CR v nadväznosti na existujúci potenciál

Očakávaná zmena Zvýšenie atraktivity regiónu efektívnym investovaním pri využití existujúceho potenciálu.

Navrhované aktivity Revitalizácia areálu Zoborského kláštora ako bodu záujmu na Cyrilo-metodskej ceste. Podpora dobudovania nových atraktivít v nadväznosti na existujúci potenciál (napr. digitálna expozícia o histórii mesta). Spracovanie štúdie využitia rieky a jej nábrevia. Dobudovanie detskej interaktívnej zóny TICadlovo s využitím moderných technológií. "Umenie a história vo verejnom priestore" - Vypracovanie ideového návrhu využitia tichých kútov/zákrutí mesta s atraktívnymi prvkami, nápismi, historickými stopami. Oživenie a zrealizovanie projektu 7 pahorkov (navštíviť a vidieť 7 pahorkov s písmenami z hlaholiky Nitrava). Vybudovanie vinárskej expozície.

Opatrenie G/4.1.1.3 Rozšíriť dostupnosť a prepojenie atraktivít v cestovnom ruchu

Očakávaná zmena Dostupné a vzájomne prepojené atraktivity v cestovnom ruchu a tým zvýšená návštevnosť destinácie.

Navrhované aktivity Vybudovanie míľnikov Cyrilo-metodskej cesty. Budovanie integrovaného navigačného systému mesta.

Aktualizácia a dobudovanie infosystému lokalít.
 Zavedenie efektívnych riešení udržateľnej a zdieľanej dopravy.
 Znovuzavedenie/vrátenie zdieľaných bicyklov do mesta.
 Zavedenie udržateľného systému fungovania turistického vláčika s prepojením do bodov záujmu v destinácii.
 Vybudovanie campingovej zóny (návrh využitia zariadeného územia pre smart ecocamp).
 Budovanie stellplatzov na vhodných miestach na podporu karavaningu (Agrokomplex).
 Podpora dobudovania bezbariérových vstupov do atrakcií v meste a v destinácii.
 Vypracovanie analýzy zavedenia efektívnych riešení udržateľnej a zdieľanej dopravy a možností zliav a výhod pre návštevníkov (napr. využitie cez existujúcu aplikáciu Quappka).

ŠC G/4.1.2**Rozšíriť ponuku destinácie pre návštevníkov tvorbou nových inovatívnych produktov CR****Opatrenie G/4.1.2.1****Podporiť tvorbu autentických atraktívnych komplexných produktov CR s prepojením na región**

Očakávaná zmena

Zvýšenie atraktivity a jedinečnosti regiónu a destinácie a zvýšená návštevnosť.

Navrhované aktivity

Zakomponovanie Cyrilo-metodskej cesty do ponuky destinácie.
 Zakomponovanie existujúcich zážitkových a tematických programov do ponuky destinácie.
 Vybudovanie jedinečnej mestskej medovej cesty s prepojením na región a regionálnych producentov.
 Vypracovanie celoročnej ponuky pre vybrané cieľové segmenty návštevníkov (rodiny s deťmi).
 Cesty mestom s Corgoňom.
 Systematická spolupráca s univerzitami na tvorbe a testovaní nových produktov CR (zapojenie zahraničných študentov).

Opatrenie G/4.1.2.2**Rozšíriť sieťovanie aktérov pri tvorbe ponuky CR**

Očakávaná zmena

Aktívni aktéri a zaangažovaní poskytovatelia služieb vytvoria komplexnú kvalitnú ponuku CR o ktorú je záujem.

Navrhované aktivity

Podpora vytvorenia systémového mechanizmu, ktorý prepojí podnikateľov, mesto, NOCR a kľúčových aktérov.
 Podpora aktérov a poskytovateľov služieb zapojených do ponuky Cyrilo-metodskej cesty.
 Oživenie bodov záujmu na Cyrilo-metodskej ceste zážitkovými aktivitami.
 Vypracovanie motivačnej ponuky pre poskytovateľov služieb v CR (súťaž inšpiratívnych projektov a príbehov pre podnikateľov na rozvoj CR, napr. Trogár na Pešej zóne).
 Organizácia spoločných aktivít pod značkou "Udržateľná Nitra".

Opatrenie G/4.1.2.3**Implementovať inovácie do ponuky CR**

Očakávaná zmena

Inovovaná ponuka CR a zvýšený záujem o služby CR v destinácii.

Navrhované aktivity

Spustenie aktualizovanej Geohry Cesty Corgoňa s prepojením na Cyrilo-metodskú cestu.
 Vyhlásenie grantového systému na podporu inovácií v ponuke a službách CR.
 Vypracovanie projektu Špajza chutí Ponitria s NOCR.
 Inovácia služieb turistického informačného centra TIC Nitra – plán profesijného rozvoja sprievodcov, virtuálny sprievodca.
 Rozšírenie responzívneho webu Mesto v meste.
 Virtuálny panel pred TIC Nitra a v podlubi.

ŠC G/4.1.3		Zvýšiť pozitívny dopad udržateľného CR na mesto a jeho obyvateľov zameraním na kvalitu poskytovaných služieb
Opatrenie G/4.1.3.1	Zaviesť systematickú podporu skvalitňovania služieb CR	
Očakávaná zmena	Systematická podpora zabezpečí udržateľnosť kvalitných služieb CR.	
Navrhované aktivity	Zavedenie uceleného systému politiky friendly v službách CR. Vypracovanie systému certifikácie služieb a produktov v cestovnom ruchu/ známka udržateľnosti, prepojenie s certifikáciou na úrovni destinácie a kraja. Sieťovanie aktérov a podnikov v CR formou workshopov, vzdelávania na pravidelnej báze. Realizácia workshopov pre poskytovateľov služieb v CR. Systematická spolupráca s univerzitami pri zbere, spracovaní a vyhodnocovaní dát.	
Opatrenie G/4.1.3.2	Realizovať aktívnu komunikáciu o prínose CR pre mesto a domácich obyvateľov	
Očakávaná zmena	Domáci obyvatelia pozitívne vnímajú prínos CR pre rozvoj mesta a destinácie, vytvárajú "priateľské prostredie" pre návštevníkov	
Navrhované aktivity	Vypracovanie manuálu budovania pozitívnych vzťahov domácich obyvateľov k rozvoju destinácie („priateľské súžitie“) – „Nitra na 1. mieste“. Realizácia systematického regionálneho vzdelávania pre žiakov MŠ a ZŠ zážitkovou formou. Realizácia cieľenej kampane k občanom na budovanie pozitívneho postoja k Nitre. Podpora zavedenia Nitra Benefit card.	
Opatrenie G/4.1.3.3	Realizovať cieľenú propagáciu Nitry ako atraktívnej turistickej destinácie	
Očakávaná zmena	Nitra je vnímaná ako atraktívna destinácia na mape CR a "Nitru sa oplatí navštíviť", narastá počet prenocovaní. Vypracovanie jednotnej komunikačnej stratégie mesta voči domácim obyvateľom a turistom. Využívanie nových kanálov komunikácie s cieľom budovania pozitívneho imidžu destinácie. Zapojenie študentov do tvorby a šírenia marketingového obsahu mesta v rôznych jazykových mutáciách	
Nástroje SC G/1.1	Rozpočet mesta Nitra, grantové a dotačné programy. Crowdfunding, fundraising. Plán obnovy a odolnosti, rozpočet MCRaŠ SR, Partnerstvá s podnikateľským sektorom.	

OBLASŤ H: SPRÁVA MESTA

Mestská stratégia: Nitra dobre spravovaná

Dobre spravované mesto robí správne veci správnym spôsobom - kvalitne, efektívne, hospodárne a včas. Je postavené na princípoch transparentnosti, otvorenosti a spolupráce s partnermi, ktorí prinášajú pridanú hodnotu. Pozorne a bez rozdielu načúva potrebám obyvateľov a aktívne ich zapája do rozhodovania o veciach verejných. Vníma rozmanitosť svojej komunity vrátane cudzincov ako prínos a usiluje sa o rovnaký prístup ku všetkým, bez ohľadu na pôvod. Neustále sa zlepšuje s cieľom dosiahnuť udržateľný a inteligentný rozvoj, ktorý zvyšuje kvalitu života pre všetkých.

Otvorený prístup k obyvateľom vytvára pevné základy pre mesto, ktoré je rešpektované svojimi obyvateľmi, podnikateľmi aj ďalšími zainteresovanými stranami. Koná spoločensky zodpovedne s ohľadom na potreby budúcich generácií. Moderné technológie využíva ako nástroj na zlepšovanie kvality života, podpory podnikania a zvyšovanie efektivity verejných služieb. Transformácia na inteligentné mesto (Smart City) umožňuje efektívne využívať digitálne trendy a inovácie – nie ako cieľ, ale ako prostriedok k neustálemu zlepšovaniu.

Mesto sa riadi princípmi dobrej správy vecí verejných („good governance“), aby zabezpečilo trvalo udržateľný rozvoj a vysokú kvalitu života. Je riadené strategicky, odborne a efektívne, pričom využíva bezpečné digitálne, dátové a technické riešenia, ktoré reagujú na súčasné aj budúce potreby. Zdieľaním príkladov dobrej praxe a implementáciou moderných riešení udržiava krok s dobou. Výsledkom sú verejné služby, ktoré sú dostupné, jednoduché na používanie a zrozumiteľné pre každého. Mesto je transparentné a podporuje aktívnu účasť verejnosti na rozhodovacích procesoch. Dbá na kvalitnú informovanosť obyvateľov a rozvíja partnerstvá, ktoré prinášajú skutočný prínos.

PRIORITA H/1 SPRÁVA MESTA

SC H/1.1: Posilniť dobré meno mesta a zlepšiť uplatnenie princípov inteligentného udržateľného a zodpovedného rozvoj

ŠC H/1.1.1 Podporovať a rozvíjať inteligentné mestské riešenia a inovácie.

Opatrenie H/1.1.1.1	Vytvoriť prostredie podporujúce inteligentné riešenia, inovácie a rozvoj digitálnych trendov.
Očakávaná zmena	Zavedením systémového prístupu k vyhľadávaniu a implementácii technologických i netechnologických inovácií sa posilní udržateľný rozvoj mesta, zefektívni fungovanie verejných služieb a zvýši kvalita života obyvateľov. Rozvíjaním digitálnych trendov sa naplno využije potenciál digitalizácie naprieč hospodárstvom a spoločnosťou, čím sa rozšíri počet služieb a procesov podporovaných inteligentnými technológiami (vrátane umelej inteligencie), pričom dôraz bude kladený na otvorené štandardy, interoperabilitu a využiteľnosť dát.
Navrhované aktivity	Vypracovanie a implementácia digitálnej a inovatívnej stratégie mesta Realizácia a zapájanie sa do pilotných projektov s aktérmi verejného a súkromného sektora Podpora digitálnych a inovatívnych riešení prostredníctvom výziev a platforiem Vytvorenie katalógu smart riešení a systému hodnotenia ich prínosov Vytvorenie sandboxu na testovanie inteligentných riešení v mestskom prostredí
Opatrenie H/1.1.1.2	Zaviesť systémovú správu IoT zariadení a ich integráciu do dátovej platformy mesta.
Očakávaná zmena	Zavedením systémového prístupu k správe IoT zariadení (napr. senzory, verejné osvetlenie, odpady) sa zabezpečí výber vhodných technológií a zariadení, štandardizovaný životný cyklus (registrácia, údržba, aktualizácie, vyradenie), bezpečnostné politiky, interoperabilita a sledovanie výkonnosti. Dáta z týchto zariadení budú integrované

	do dátovej platformy mesta cez štandardizované protokoly a otvorené API, čo umožní ich efektívne využitie naprieč sektormi. Tento prístup zlepši rozhodovanie, zníži duplicity a podporí udržateľnú správu zariadení v meste.
	Implementácia stratégie pre správu IoT zariadení v digitálnom prostredí mesta
Navrhované aktivity	Zavedenie jednotnej IoT platformy a nástroja na správu zariadení Integrácia údajov zo senzorov a IoT zariadení

ŠC H/1.1.2 Zlepšiť uplatnenie princípov udržateľného a zodpovedného rozvoja mesta.

Opatrenie H/1.1.2.1 Zvýšiť povedomie o udržateľnom rozvoji a realizovať spoločensky zodpovedné konanie.

Očakávaná zmena	Zvýšenie povedomia o udržateľnom rozvoji a spoločenskej zodpovednosti povedie k pozitívnym zmenám v správaní obyvateľov, inštitúcií aj samosprávy. Environmentálna osвета prispeje k lepšej ochrane prírodných zdrojov, zníženiu negatívnych dopadov na životné prostredie a podpore ekologicky zodpovedného konania. Zároveň sa posilní sociálna súdržnosť, inklúzia a dobrovoľníctvo, čo prispeje k aktívnejšiemu zapojeniu obyvateľov do komunitného života. Tieto zmeny budú mať priamy vplyv na kvalitu života v meste a podporia zelenú transformáciu úradu.
Navrhované aktivity	Implementácia koncepcie CSR a spolupráca so ZS na projektoch spoločenskej zodpovednosti Realizácia environmentálnych, sociálnych, ekonomických a komunitných aktivít a kampaní Tvorba partnerstiev Podpora iniciatív lokálneho podnikania a cirkulárnej ekonomiky (CityLab)
Nástroje SC H/1.1	Prijatá digitálna a inovačná stratégia mesta Prijatá stratégia pre správu IoT zariadení Prijaté sektorové strategické dokumenty k udržateľnému a zodpovednému rozvoju Investície do inteligentných a inovatívnych riešení (z externých a vlastných zdrojov) Katalóg realizovaných smart riešení vrátane systému hodnotenia ich prínosu Podpora pilotných projektov realizovaných v spolupráci s verejným a súkromným sektorom

SC H/1.2 Zvýšiť dôveru verejnosti v samosprávu a podporiť aktívnu účasť obyvateľov

ŠC H/1.2.1 Zvýšiť transparentnosť rozhodovania a participáciu obyvateľov na správe mesta.

Opatrenie H/1.2.1.1 Zaviesť systémový prístup na zvýšenie informovanosti a úrovne zapojenia občanov do rozhodovania mesta

Očakávaná zmena	Vytvorené participatívne mechanizmy umožnia občanom aktívne sa zapájať do rozhodovacích procesov a ovplyvňovať rozvoj mesta. Systémovým prístupom sa dosiahne zapojenie rôznych vekových a sociálnych skupín a zvýšenie záujmu na rozhodovaní u v súčasnosti neaktívnej skupine obyvateľstva, podpora a rozvoj aktívneho občianstva.
Navrhované aktivity	Stratégia mesta pre participáciu Vytvorenie katalógu procesov úradu vhodných pre zapájanie obyvateľov Vytvorenie jednotnej platformy pre participatívne plánovanie a rozhodovanie Zapojenie občanov prostredníctvom online/offline nástrojov Sledovanie zapojenia rôznych skupín obyvateľstva v participatívnych procesoch Podpora inovatívnych pilotných aktivít na zvýšenie informovanosti a úrovne zapojenia Podpora aktívneho občianstva a komunitných aktivít
Opatrenie H/1.2.1.2	Zaviesť systémový prístup pre zdieľanie informácií, komunikáciu, PR a marketing činnosti a služieb mesta a jeho organizácií s dôrazom na zrozumiteľnosť výstupov
Očakávaná zmena	Zlepšenie vnímania imidžu mesta a jeho organizácií a jeho jednotnej vízie, zlepšenie komunikácie s obyvateľmi, posilnenie informovanosti obyvateľov o činnostiach a službách mesta vrátane jeho organizácií a získavanie spätnej väzby. Komunikácia aj zložitých tém, dokumentov mesta vrátane rozhodnutí, tlačív a pod. je jednoduchá a zrozumiteľná na prvé prečítanie.

Navrhované aktivity	Prijatie komunikačnej a marketingovej stratégie mesta a jeho organizácií Rozvoj komunikačných nástrojov mesta a ich pravidelné vyhodnocovanie
Opatrenie H/1.2.1.3	Realizovať pravidelné merania spokojnosti občanov a sledovať trendy
Očakávaná zmena	Zlepšený systém spätnej väzby a pravidelné vyhodnocovanie podnetov poskytne úradu dôležitú spätnú väzbu na zlepšenie svojich služieb a činnosti, pomôže lepšie porozumieť potrebám a očakávaniam obyvateľov, identifikovať oblasti na zlepšenie a cielene reagovať na problémy čím sa posilní participácia obyvateľov na rozvoji mesta.
Navrhované aktivity	Pravidelne realizovať prieskumy spokojnosti Prijatie IRA pre získavanie spätnej väzby
ŠC H/1.2.2	Podporovať a budovať partnerstvá s pridanou hodnotou, sieťovanie aktérov a ich inovačný potenciál.
Opatrenie H/1.2.2.1	Rozvíjať spoluprácu s partnermi pri zdieľaní príkladov dobrej praxe, inovácií pre rozvoj služieb a kvality života
Očakávaná zmena	Vznik a rozvoj medziodvetvových partnerstiev, ktoré podporujú inovácie a zdieľanie poznatkov medzi verejným, súkromným a akademickým sektorom. Vyššia miera implementácie inovačných riešení vo verejných službách, zvýšenie kvality života obyvateľov a zefektívnenie fungovania samosprávy prostredníctvom prenosu osvedčených skúseností. Zvýšenie schopnosti mesta učiť sa z osvedčených postupov iných miest, zlepšenie plánovania a rozhodovania prostredníctvom porovnateľných indikátorov a inšpiratívnych príkladov.
Navrhované aktivity	Bench learningová a benchmarkingová platforma pre zdieľanie dobrej praxe Benchmarking s inými mestami v indikátoroch kvality života Stratégia pre rozvoj partnerstiev a mapa partnerstiev Podpora kooperácie so strategickými partnermi, vznik klastrov, inovačného centra
ŠC H/1.2.3	Rozšíriť a prehĺbiť spoluprácu s aktérmi integrácie cudzincov, vytvárať inkluzívne komunitné priestory a programy presahujúce etnické bariéry.
Opatrenie H/1.2.3.1	Podporovať integráciu cudzincov prostredníctvom partnerstiev
Očakávaná zmena	Zvýšenie sociálneho začlenenia cudzincov, ich aktívne zapájanie do komunitného a občianskeho života, posilnenie spolupráce medzi mestom a aktérmi integrácie a zlepšenie medziľudských vzťahov.
Navrhované aktivity	Podpora jazykových kurzov a komunitných aktivít prepájajúcich cudzincov a miestnych obyvateľov. Organizovanie multikultúrnych podujatí a osvetových kampaní. Posilnenie spolupráce s organizáciami venujúcimi sa integrácií cudzincov, školami, zamestnávateľmi, poskytovateľmi sociálnej pomoci a ďalšími relevantnými organizáciami Tvorba zrozumiteľných informačných materiálov a viacjazyčná komunikácia mesta. Zapojenie cudzincov do participatívnych procesov a poradných platforiem
Nástroje SC H/1.2	Prijatý strategický dokument pre participáciu a komunikáciu Digitálne participatívne a komunikačné nástroje Pravidelné prieskumy spokojnosti obyvateľov Benchmarking a bench learning Partnerské dohody Vznik klastrov, inovačného centra, mestských organizácií s inovatívnym zameraním. Grantové výzvy na integračné projekty, Viacjazyčné informačné kanály Odborné vzdelávanie zamestnancov samosprávy.

SC H/1.3 Zabezpečiť moderné a efektívne plánovanie a riadenie mesta**ŠC H/1.3.1 Zvýšiť význam a kvalitu strategického riadenia a plánovania úradu.****Opatrenie H/1.3.1.1 Implementovať moderné nástroje a metódy strategického riadenia a plánovania**

Očakávaná zmena Implementáciou moderných nástrojov a metód strategického riadenia a plánovania (napr. BSC) sa zlepší zosúladenie vízie mesta s cieľmi na všetkých úrovniach riadenia, čo umožní efektívnejšie rozhodovanie, lepšie využitie zdrojov a zlepšenie schopnosti reagovať na výzvy na potreby obyvateľov. Pravidelným monitorovaním realizácie akčných plánov prostredníctvom merania a hodnotenia dopadov/efektov dosiahnutých ukazovateľov sa zvýši objektivnosť hodnotenia ich efektivity.

Navrhované aktivity Výber a zavedenie moderných nástrojov a metód strategického riadenia a plánovania
Vytvorenie strategickej mapy
Databáza stratégií
Vzdelávacie programy a platforma expertov

Opatrenie H/1.3.1.2 Rozšíriť rozhodovanie o place-based a evidence-based prístup

Očakávaná zmena Zodpovednejšie, adresnejšie a kvalifikovanejšie rozhodovanie vďaka využívaniu dátových prístupov („place-based“ / „evidence-based“). Rozhodovanie úradu bude viac vychádzať z dôkazov a územného kontextu – politiky a intervencie budú cielenejšie, lepšie reagujúce na konkrétne potreby a rozdiely medzi časťami mesta. Zavedenie place-based a evidence-based prístupov prispeje k efektívnejšiemu využívaniu verejných zdrojov, zvýšeniu kvality poskytovaných služieb, lepšiemu vyhodnocovaniu dopadov opatrení a k väčšej dôveryhodnosti samosprávy v očiach verejnosti. Podpora pri zaistení zhody nad dlhodobým smerovaním mesta naprieč politickým spektrom.

Navrhované aktivity Implementácia dátovej politiky mesta
Vytvorenie moderného systému na zber, spracovanie, vyhodnocovanie a využívanie dát
Školenia zamestnancov v oblasti dátovej analitiky, plánovania a hodnotenia
Využitie nových technológií na zlepšenie komunikácie zložitých dokumentov (napr. 3D modelovanie)

ŠC H/1.3.2 Budovať, rozvíjať a chrániť informačnú a dátovú infraštruktúru mesta.**Opatrenie H/1.3.2.1 Budovať dátovú infraštruktúru pre inteligentné plánovanie, rozhodovanie a rozvoj open dat.**

Očakávaná zmena Zavedenie modernej, otvorenej a škálovateľnej dátovej infraštruktúry mesta umožní efektívnejšie plánovanie, kvalitnejšie rozhodovanie a vyššiu transparentnosť. Vďaka nej bude možné využívať pokročilé nástroje (napr. Business Intelligence, AI) na zlepšenie života obyvateľov, podporu podnikania a komunit. Táto infraštruktúra zároveň pripraví pôdu pre zavedenie digitálneho modelu mesta (Digital Twin) – strategického rámca na komplexné simulovanie a riadenie mestského prostredia.

Navrhované aktivity Rozvoj infraštruktúry informačných systémov mesta
Vytvorenie otvorenej dátovej platformy s prístupom pre verejnosť
Vytváranie interných BI nástrojov
Vypracovanie koncepcie digitálneho modelu mesta (Digital Twin)
Vybudovanie dátového skladu na zber údajov zo súborov a agendových systémov

Opatrenie H/1.3.2.2 Zabezpečiť technickú infraštruktúru a interoperabilitu digitálnych systémov mesta.

Očakávaná zmena Zabezpečenie dostatočných výpočtových kapacít, dátových úložísk a sieťových zdrojov umožní škálovateľný, bezpečný a výkonný chod mestských systémov. Dôraz sa bude klásť na efektívne plánovanie a správu infraštruktúry vrátane automatizácie, zálohovania a monitorovania jej výkonnosti. Interoperabilita bude podporená otvorenými API a štandardmi MIMs, čo zjednoduší integráciu technológií a zníži závislosť od uzavretých riešení. Centrálny register digitálnych nástrojov zabezpečí prehľadnú a efektívnu správu mestských systémov.

Navrhované aktivity	Zavedenie a správa centrálného registra digitálnych systémov prostredníctvom IRA Zabezpečenie technickej infraštruktúry pre prevádzku dátových služieb mesta Vypracovanie stratégie interoperability založenej na otvorených štandardoch (napr. MIMs) Vypracovanie stratégie správy výpočtových a úložných kapacít
Opatrenie H/1.3.2.3	Zvyšovať kybernetickú bezpečnosť a ochranu dát.
Očakávaná zmena	Mesto zvýši svoju odolnosť voči kybernetickým hrozbám a posilní ochranu údajov zavedením systematického prístupu ku kybernetickej bezpečnosti. Zameria sa na pravidelné hodnotenie rizík, zraniteľností a úpravy konfigurácií systémov s cieľom znížiť identifikované riziká. Súčasťou opatrení bude aj zavedenie bezpečnostného dohľadu, zvyšovanie povedomia zamestnancov a zabezpečenie súladu s legislatívnymi požiadavkami. Cieľom je dlhodobou udržateľné a konzistentné riadenie kybernetickej bezpečnosti.
Navrhované aktivity	Realizácia opatrení vychádzajúcich z komplexného technického preverenia kybernetickej bezpečnosti Zavedenie bezpečnostného dohľadu a kontinuálneho hodnotenia rizík a zraniteľností Školenia zamestnancov v oblasti kybernetickej bezpečnosti
Nástroje SC H/1.3	Nástroje strategického riadenia a plánovania, riadenia kvality, projektového riadenia Interný plánovací a reportingový systém Dátový sklad (infraštruktúra pre zber a historizáciu dát z rôznych systémov úradu) Vizualizácie údajov (napr. BI, dashboard, open data) Štandardy interoperability (MIMs), dátové modely, rámec otvorených API. Nástroje na bezpečnostný dohľad a monitorovanie zraniteľností (napr. BOM, CVE, penetračné testy a pravidelné bezpečnostné audity digitálnej infraštruktúry mesta). Bezpečnostná konfigurácia existujúcich systémov (tzv. hardening). Vzdelávacie aktivity zamestnancov
SC H/1.4	Kvalitná a efektívna verejná správa
ŠC H/1.4.1	Budovať efektívny, kvalitný a klientsky orientovaný úrad s digitálnymi službami.
Opatrenie H/1.4.1.1	Rozšíriť a podporiť aplikáciu moderných systémových prístupov k riadeniu kvality a trvalého zlepšovania.
Očakávaná zmena	Aplikácia moderných systémových prístupov k riadeniu kvality povedie k realizácii opatrení zameraných na zvýšenie efektivity a výkonnosti mestského úradu, proklientskej orientácii, zníženiu nákladov a administratívnej záťaže a zlepšeniu medziodborovej spolupráce. Zavedenie systémovej prístupu, štandardizovaných riešení a automatizácie podporí kultúru neustáleho zlepšovania, zvýši motiváciu zamestnancov a prispeje k vyššej kvalite poskytovaných služieb.
Navrhované aktivity	Rozvoj systémových nástrojov riadenia kvality Rozvoj procesného prístupu k riadeniu úradu Automatizácia rutinných procesov a zlepšenie elektronického spracovania dokumentov
Opatrenie H/1.4.1.2	Rozvíjať digitálne služby a zaviesť referenčnú architektúru pre digitálnu transformáciu mesta.
Očakávaná zmena	Zavedením jednotnej referenčnej architektúry vznikne stabilný a udržateľný rámec pre rozvoj digitálnych riešení samosprávy. Tento rámec zabezpečí spoľahlivú prevádzku systémov, efektívnu výmenu údajov a prepojenie s externými partnermi. Digitálne služby budú dostupnejšie, jednoduchšie na používanie a lepšie prispôbované potrebám všetkých obyvateľov. Architektúra zároveň stanoví jasné princípy, komponenty a integračné väzby medzi systémami, čím sa posilní ich interoperabilita, bezpečnosť a prepojenosť. Tým sa predíde duplicite, nesystémovým investíciám a technologickému uzamknutiu, pričom sa vytvorí základ pre strategické plánovanie infraštruktúry a výber technológií.
Navrhované aktivity	Rozvoj elektronických a digitálnych služieb pre občanov Automatizácia interných agend a rutinných činností úradu Zavedenie elektronického riadenia dokumentov úradu Implementácia referenčnej architektúry mesta Definovanie princípov interoperability a technickej koordinácie

Zavedenie pravidiel správy digitálnych systémov mesta	
ŠC H/1.4.2	Zvýšiť efektívnosť hospodárenia mesta a udržateľná správa majetku mesta.
Opatrenie H/1.4.2.1	Posilniť finančnú stabilitu a efektívne hospodárenie mesta.
Očakávaná zmena	Finančná stabilita mesta sa posilní diverzifikáciou príjmov, efektívnejším rozpočtovým plánovaním a lepším čerpaním externých zdrojov vrátane fondov EÚ. Prepojenie rozpočtu s dlhodobými cieľmi strategického rozvoja posilní jeho funkciu ako nástroja riadenia a zvýši transparentnosť a zodpovednosť voči verejnosti. Zavedenie hodnotenia investičných projektov na princípe hodnoty za peniaze umožní racionálnejšie rozhodovanie o verejných výdavkoch so zohľadnením ich spoločenského prínosu, environmentálnych a sociálnych dopadov. Optimalizácia nákladov cez mestské spoločnosti alebo outsourcing uvoľní kapacity na strategické činnosti.
Navrhované aktivity	Zavedenie posúdenia investícií na princípe hodnoty za peniaze Posilnenie strategického rozpočtovania a väzby na dlhodobé ciele Vytvorenie mestských spoločností a outsourcing služieb, optimalizácia personál. nákladov Rozšírenie využitia geografických a analytických nástrojov na zvýšenie efektívnosti hospodárenia
Opatrenie H/1.4.2.2	Udržateľná správa majetku mesta a zlepšenie energetickej efektívnosti
Očakávaná zmena	Zníženie energetickej náročnosti budov s ekologizáciou mestského majetku prispejú k zníženiu prevádzkových nákladov a environmentálnej záťaže. Zavedením investícií, ktoré sú ekonomicky aj environmentálne udržateľné, sa posilní dlhodobá hodnota mestského majetku podporí sa obehové hospodárstvo. Zvýšenie energetickej efektívnosti budov podporí klimatické ciele mesta. Zavedením systematického prístupu k správe majetku mesta sa zvýši efektívnosť využívania a jeho racionalizovaná správa.
Navrhované aktivity	Systematické mapovanie a využívanie nehnuteľného majetku mesta Znižovanie energetickej náročnosti budov a ekologizácia mestského majetku. Aktualizácia energetickej koncepcie mesta Zavedenie ekonomicky a environmentálne udržateľných investícií. Zvýšenie energetickej efektívnosti mestských budov (% redukcia spotreby energie). Efektívna správa pozemkov v rámci urbanistického rozvoja Implementácia energeticky úsporných technológií (dátové platformy na monitorovanie a riadenie energetických systémov, inteligentné systémy na optimalizáciu spotreby energie, výmena verejného osvetlenia a iné) Výmena tradičných vozidiel úradu za elektrické/hybridné vozidlá
ŠC H/1.4.3	Rozvíjať a efektívne riadiť ľudské zdroje.
Opatrenie H/1.4.3.1	Efektívne riadiť ľudské zdroje a zvyšovať kompetencie zamestnancov s dôrazom na digitálne zručnosti a zavádzanie inovácií.
Očakávaná zmena	Zvýšenie výkonnosti a kvality verejnej správy prostredníctvom systematického prístupu k riadeniu ľudských zdrojov. Optimalizované procesy životného cyklu zamestnanca prispejú k ich efektívnejšiemu riadeniu. Cieľovým rozvojom sa posilnia odborné kapacity a zamestnanci získajú kľúčové kompetencie potrebné pre modernú a profesionálnu samosprávu, pričom osobitný dôraz sa bude klásť na rozvoj digitálnych zručností a schopnosť pracovať s technológiami. Vďaka tomu bude úrad lepšie pripravený zavádzať nové riešenia a inovácie, ktoré zefektívnia služby pre obyvateľov.
Navrhované aktivity	Optimalizácia procesov životného cyklu zamestnanca Meranie spokojnosti zamestnancov Tvorba kompetenčných modelov Zabezpečenie vzdelávania v oblasti digitálnych zručností
Nástroje SC H/1.4	Interné metodiky riadenia ľudských zdrojov Interné politiky pre hodnotenie investícií Investície do digitalizácie interných procesov (DMS, automatizácia rutinných činností) Techol. riešenia na monitorovanie a riadenie spotreby energie v správe majetku mesta Energeticky úsporné riešenia v správe majetku mesta Digitálne služby mesta Školenia a neformálne vzdelávanie zamestnancov

NITRA 2042 – PROGRAMOVÁ ČASŤ

Programová časť definuje konkrétne opatrenia a aktivity, navrhované intervencie, investičné a neinvestičné aktivity mesta Nitra: Návrh opatrení, aktivít a indikátorov pre jednotlivé rozvojové oblasti mesta Nitra je súčasťou strategickej časti.

Hierarchia dokumentu (ako čítať dokument)

Prehľad prepojenia priorít PHRSR, IÚS FMO Nitra a cieľov Partnerskej dohody

Ciele PD	1. Konkurencieschopnejšia a inteligentnejšia Európa	2. Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa	3. Prepojenejšia Európa	4. Sociálnejšia a inkluzívnejšia Európa	5. Európa bližšie k občanom
Priority PHRSR	1. Moderné a odolné mesto	2. Zdravé a zelené mesto		3. Dynamické a inkluzívne mesto	4. Spolu sme mesto
Priority IÚS FMO Nitra	1. Inovatívna funkčná mestská oblasť NITRA	2. Ekologická funkčná mestská oblasť NITRA	3. Prepojenejšia funkčná mestská oblasť NITRA	4. Sociálnejšia a otvorenejšia funkčná mestská oblasť NITRA	

VÍZIA	Nitra 2042 je mesto, ktoré pozná vlastnú minulosť, aktívne napĺňa potreby obyvateľov a ponúka inovatívne riešenia na globálne výzvy			
GLOBALNÝ CIEĽ	Vytvoriť odolné, udržateľné a inkluzívne mesto, ktoré poskytuje vysokú kvalitu života všetkým obyvateľom – v bezpečnom, zelenom a funkčne prepojenom prostredí, podporujúcom vzdelávanie, zdravie, kultúru, inovatívnu ekonomiku a aktívnu spoluprácu medzi samosprávou, komunitami a partnermi.			
PRIORITNÉ OBLASTI /PROGRAM	MODERNÉ A ODOLNÉ MESTO	ZDRAVÉ A ZELENÉ MESTO	DYNAMICKÉ A INKLUZÍVNE MESTO	SPOLU SME MESTO
OBLASŤ A URBANIZMUS	SC A/1.1 ŠC A/1.1.1	SC A/6.1 ŠC A/6.1.3 ŠC A/6.1.5 ŠC A/6.1.7	SC A/2.1 SC A/3.1 SC A/4.1 SC A/5.1 SC A/6.1 ŠC A/2.1.1 ŠC A/3.1.1 ŠC A/4.1.1 ŠC A/5.1.1 ŠC A/6.1.1 ŠC A/5.1.2 ŠC A/6.1.2 ŠC A/6.1.4 ŠC A/6.1.6	
OBLASŤ B ŽIVOTNÉ PROSTREDIE		SC B/1.1 SC B/2.1 SC B/3.1 SC B/4.1 SC B/5.1 SC B/6.1 ŠC B/1.1.1 ŠC B/2.1.1 ŠC B/3.1.1 ŠC B/4.1.1 ŠC B/5.1.1 ŠC B/6.1.1 ŠC B/1.1.2 ŠC B/2.1.2 ŠC B/3.1.2 ŠC B/4.1.2 ŠC B/5.1.2 ŠC B/6.1.2 ŠC B/1.1.3 ŠC B/2.1.3		
OBLASŤ C DOPRAVA	SC C/2.1 ŠC C/2.1.1 ŠC C/2.1.2	SC C/1.1 SC C/1.2 SC C/1.3 SC C/2.2 ŠC C/1.1.1 ŠC C/1.2.1 ŠC C/1.3.1 ŠC C/2.2.1 ŠC C/1.1.2 ŠC C/1.2.2 ŠC C/1.3.2 ŠC C/2.2.2 ŠC C/2.2.3		
OBLASŤ D BEZPEČNOSŤ	SC D/1.1 ŠC D/1.1.1			
OBLASŤ E VZDELÁVANIE, MLÁDEŽ A ŠPORT			SC E/1.1 SC E/2.1 SC E/3.1 ŠC E/1.1.1 ŠC E/2.1.1 ŠC E/3.1.1 ŠC E/1.1.2 ŠC E/2.1.2 ŠC E/3.1.2 ŠC E/1.1.3 ŠC E/2.1.3 ŠC E/3.1.3 ŠC E/3.1.4	
OBLASŤ F ZDRAVOTNÁ A SOCIÁLNA			SC F/1.1 SC F/1.2 SC F/2.1 SC F/3.1 ŠC F/1.1.1 ŠC F/1.2.1 ŠC F/2.1.1 ŠC F/3.1.1	
OBLASŤ G KULTÚRA, KREATÍVNY PRIEMYSEL A CESTOVNÝ RUCH	SC G/2.1 ŠC G/2.1.1		SC G/1.1 SC G/3.1 SC G/4.1 ŠC G/1.1.1 ŠC G/3.1.1 ŠC G/4.1.1 ŠC G/3.1.2 ŠC G/4.1.2 ŠC G/4.1.3	
OBLASŤ H SPRÁVA MESTA	SC H/1.1 SC H/1.4 ŠC H/1.1.1 ŠC H/1.4.1	SC H/1.4 ŠC H/1.4.2		SC H/1.1 SC H/1.2 SC H/1.3 SC H/1.4 ŠC H/1.1.2 ŠC H/1.2.1 ŠC H/1.3.1 ŠC H/1.4.1 ŠC H/1.2.2 ŠC H/1.3.2 ŠC H/1.2.3 ŠC H/1.4.3
OPATRENIA AKTIVITY	Akčný plán			

1. MODERNÉ A ODOLNÉ MESTO

Cieľom je transformovať Nitru na moderné, odolné a inkluzívne mesto prostredníctvom udržateľného územného rozvoja, inteligentných technológií, digitálnej verejnej správy a bezpečného, kultúrneho a inovatívneho mestského prostredia, ktoré aktívne reaguje na environmentálne a spoločenské výzvy budúcnosti.

Nadväzuje na strategické ciele:

- SC A/1.1
- SC C/2.1
- SC D/1.1
- SC G/2.1
- SC H/1.1, SC H/1.4

PROGRAM: Nitra žijúca

Podprogram: Územne spravodlivá Nitra

Nadväzuje na SC A/1.1

Strategický zámer: Zabezpečiť udržateľný a vyvážený rozvoj mesta prostredníctvom moderného územného plánovania, ktoré reflektuje environmentálne, urbanistické a socio-ekonomické potreby obyvateľov.

ŠC A/1.1.1   **Vypracovať a schváliť nový územný plán mesta, ktorý bude zohľadňovať princípy udržateľného rozvoja, ochrany životného prostredia a efektívneho využitia územia v súlade s potrebami obyvateľov a hospodárskeho rozvoja.**

A Urbanizmus

Opatrenie   **A/1.1.1.1 Zabezpečiť víziu rozvoja mesta ako ideový východiskový podklad pre formulovanie podmienok územného rozvoja mesta**

Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Vypracovaný dokument „VÍZIA“	Indikátor odráža priamo ciele a ideový rámec pre územný rozvoj. Dokument slúži ako podklad pre územný plán (UPNM).	Výstupový	Rok	MsÚ	Áno (stav: vysúťažený spracovateľ vízie) / 2025	Vypracovaný prerokovaný a prijatý podklad Vízie 2026

Opatrenie   **A/1.1.1.2 Zabezpečiť spracovanie a prerokovanie zadania územného plánu mesta (UPNM)**

Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Vypracovaný dokument „Zadanie UPNM“	Indikátor je priamo merateľný formálne prijatými rozhodnutiami mesta Nitra, prostredníctvom mestských dokumentov a záznamov.	Výstupový	Rok	MsÚ	Nie je /2025	Vypracované prerokované a prijaté zadanie UPNM / 2026

PROGRAM: Nitra prepojená**Podprogram: Nitra prepojená Inteligentný udržateľný rozvoj dopravy Nitry****Nadväzuje na SC C/2.1****Prepojenie s SC H/1.2, H/1.4 a ŠC H/1.1.1**

Strategický zámer: Vytvoriť inteligentný, digitálne prepojený a adaptívny dopravný systém mesta Nitra prostredníctvom zavádzania smart technológií, moderných dopravných služieb a nástrojov pre efektívne riadenie mobility.

ŠC C/2.1.1**Implementovať smart technológie****C Doprava**

Opatrenie	C/2.1.1.1 Implementovať dopravné monitorovacie systémy					
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Počet inštalovaných kamier	Kamerové systémy slúžia na monitoring premávky v reálnom čase	Výstupový	počet	MsÚ	0/2025	43/2032
Počet inštalovaných senzorov	Senzory v križovatkách poskytujú údaje o dopravnej situácii v reálnom čase	Výstupový	počet	MsÚ	40/2025	80/2032
Počet križovatiek, z ktorých sú poskytované informácie v reálnom čase	Poskytovanie informácií v reálnom čase z jednotlivých križovatiek slúži na analýzu dopravnej situácie a poskytovanie informácií pre vodičov	Výstupový	počet	MsÚ	0/2025	23/2032

Opatrenie	C/2.1.1.2 Zavádzať inteligentné parkovacie systémy					
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Počet užívateľov aplikácie	Systémy na efektívne riadenie parkovania, vrátane aplikácii, informačných tabúl a rezervačných systémov pomáhajú zlepšovať manažment parkovania v meste	Výstupový	počet	MsÚ	1802/2025	3500/2032

Opatrenie	C/2.1.1.3 Podpora používania navigačných a informačných systémov					
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Percentuálny podiel územia riadených telematickými navigačnými systémami	Vybudovanie telematických navigačných systémov na území mesta zlepší rozhodovanie vodičov pri voľbe trás a tým zníži záťaž na kapacitne preťažené úseky ciest	Výstupový	podiel	MsÚ	0/2025	50%/2032

ŠC C/2.1.2**Digitalizovať služby****C Doprava**

Opatrenie	C/2.1.2.1 Obstať integrované dopravné aplikácie					
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Počet užívateľov aplikácie	Aplikácie pre plánovanie ciest, nákup cestovných lístkov a sledovanie aktuálnej dopravnej situácie prispeje k lepšiemu rozhodovaniu obyvateľov pri voľbe dopravného prostriedku.	Výstupový	počet	MsÚ	x/2025	x/2032
Počet cestovných lístkov zakúpených prostredníctvom aplikácie	Nákup cestovných lístkov online urýchľuje dopravu, poskytuje podrobné dáta o počte a trasách cestujúcich a znižuje potrebu manipulácie s hotovosťou	Výstupový	počet	MsÚ	208000/2025	400000/2032

Opatrenie	C/2.1.2.2 Podporiť digitálnu komunikáciu					
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Počet užívateľov	Platforma pre interakciu medzi mestom, obyvateľmi a dopravcami zjednodušuje vzájomnú komunikáciu	Výstupový	počet	MsÚ	x/2025	x/2032

PROGRAM: Nitra bezpečná**Nadväzuje na SC D/1.1**

Strategický zámer: Posilniť preventívne bezpečnostné opatrenia, zlepšiť technickú a personálnu kapacitu mestských zložiek, podporiť spoluprácu s Políciou SR a komunitami a rozvíjať inteligentné technológie na monitoring a predchádzanie kriminalite

ŠC D/1.1.1 D Bezpečnosť Zabezpečiť podmienky na znižovanie kriminality, zvýšenie bezpečnosti a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v meste.

Opatrenie	D/1.1.1.1 Rozšírenie a modernizácia systémov na kontrolu					
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Počet obnovených technológií	Indikátor sleduje mieru technickej modernizácie kamerových a bezpečnostných systémov, čo je kľúčové pre efektívnu prevenciu a vyššiu mieru odhaľovania priestupkov a trestných činov.	Výstupový	%	MsÚ/MsP	0/2025	100%/2032
Úroveň spokojnosti s bezpečnosťou verejných priestorov (prieskum)	Sleduje sa vnímanie bezpečnosti zo strany obyvateľov, ktoré je dôležitým doplnkom štatistických údajov.	Výsledkový	Vážený priemer % spokojných	MsÚ/MsP	0/2025	Vážený priemer 2,5 (z 5 bodovej stupnice) /2032
Počet zavedených systémov s využitím AI	Indikátor odráža úroveň technologického pokroku a inovácií v oblasti monitorovania verejného priestoru. Systémy s prvkami umelej inteligencie zvyšujú efektívnosť, rýchlosť reakcie a predikčnú schopnosť zásahov.	Výstupový	počet	MsÚ/MsP	N/A /2025	3/2032

Opatrenie	D/1.1.1.2 Materiálne a technické zabezpečenie, vzdelávanie					
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Počet zakúpených nových zariadení	Zvyšovanie materiálno-technického vybavenia je nevyhnutné na zvýšenie pripravenosti mestskej polície a ďalších bezpečnostných zložiek.	Výstupový	počet	MsÚ/MsP	5/2025	20/2032
Počet zakúpených nových vozidiel	Dostupnosť a funkčnosť vozového parku ovplyvňuje efektívnosť výkonu hliadkovej služby a pohotovosť zásahových jednotiek.	Výstupový	počet	MsÚ/MsP	7/2025	810/2032
Počet školení	Indikátor reflektuje úroveň odborného vzdelávania príslušníkov MsP, čo priamo ovplyvňuje kvalitu výkonu služby, právne vedomie a schopnosť riešiť rizikové situácie.	Procesný	počet	MsÚ/MsP	5/2025	8/2032
Počet zrealizovaných preventívnych kampaní	Ukazuje mieru aktívneho prístupu mesta k predchádzaniu kriminalite, rizikovému správaniu (napr. vandalizmus, závislosti) a zvyšovaniu povedomia obyvateľov.	Výstupový	počet	MsÚ / MsP / školy / MVO	10/2025	15/2032
Počet zapojených účastníkov do preventívnych programov	Odzrkadľuje rozsah zásahu a zapojenie rôznych cieľových skupín – mládeže, seniorov, cudzincov či marginalizovaných skupín.	Výsledkový	počet	MsÚ / MsP / školy / MVO	500/2025	2000/2032

Opatrenie	D/1.1.1.3 Navýšenie činností MsP z dôvodu rozšírenia právomocí MsP					
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Počet obnovených technológií	Rozšírenie právomocí si vyžaduje primerané technické zázemie – tento indikátor sleduje úroveň modernizácie vybavenia potrebného na zvládanie nových kompetencií	Výstupový	počet	MsÚ/MsP	0/2025	3/2032
Počet lokalít so zvýšenou prítomnosťou MsP	Zvýšená viditeľnosť mestskej polície v kritických lokalitách slúži ako prevencia kriminality a zvyšuje pocit bezpečia.	Výstupový	počet	MsP	2/2025	5/2032

PROGRAM: Nitra atraktívna**Podprogram: Konkurencieschopný kreatívny priemysel****Nadväzuje na SC G/2.1**

Strategický zámer: Trvalo udržateľný a konkurencieschopný kreatívny priemysel vytvárajúci stabilné a kvalitné pracovné miesta.

ŠC G/2.1.1**G. Kultúra, KP, CR****Zvyšovať konkurencieschopnosť a zabezpečiť rozvoj kultúrneho a kreatívneho priemyslu v meste.****Opatrenie****G/2.1.1.1 Zabezpečiť udržateľnosť projektu Kreatívne centrum Nitra**

Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Počet účastníkov služieb v rámci kreatívneho centra	Indikátor hodnotí záujem všetkých nepodnikateľov a podnikateľov o služby kreatívneho centra	Výsledkový	počet	MsÚ KCN	0/2024	1000/2032
Počet poskytnutých služieb v rámci kreatívneho centra	Indikátor hodnotí pokrytie záujmu, množstvo a dostatočnosť poskytovaných služieb	Výsledkový	počet	MsÚ KCN	0/2024	300/2032
Počet organizovaných podujatí pre verejnosť	Indikátor hodnotí pokrytie záujmu, množstvo, dostatočnosť všetkých organizovaných podujatí, ktoré sú určené pre širokú verejnosť	Výsledkový	počet	MsÚ KCN	0/2024	100/2032
Počet platforiem na sieťovanie v kultúrno-kreatívnom priemysle	Indikátor hodnotí aktivnosť a domáce a zahraničné spolupráce kreatívneho centra	Výsledkový	počet	MsÚ KCN	0/2025	7/2032
Počet aktivít zameraných na sieťovanie v kultúrno-kreatívnom priemysle	Indikátor sleduje mieru podpory spolupráce a vytvárania partnerstiev a spoluprác v rámci kultúrno-kreatívneho priemyslu	Výsledkový	počet	MsÚ KCN	0/2024	28/2032
Počet doplnenej infraštruktúry budov KCN	Indikátor hodnotí rast atraktivity, funkčnosti a zázemia pre aktérov KKP.	Výsledkový	počet	MsÚ KCN	0/2025	5/2032

PROGRAM: Nitra dobre spravovaná**Podprogram: Efektívna a moderná verejná správa****Nadväzuje na ŠC H/1.1****Prepojenie na SC H/1.3, H/1.4, ŠC C/2.1.1**

Strategický zámer: Rozvíjať inteligentnú samosprávu, ktorá prepája inovácie a smart technológie s cieľom zvýšiť kvalitu života obyvateľov.

ŠC H/1.1.1**H. Správa mesta****Podporovať a rozvíjať inteligentné mestské riešenia a inovácie.**

Opatrenie	H/1.1.1.1 Vytvoriť prostredie podporujúce inteligentné riešenia, inovácie a rozvoj digitálnych trendov					
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Implementovaná digitálna a inovačná stratégia	Sleduje systematizáciu prístupu k inováciám v rámci samosprávy	Výstupový	áno/nie	MsÚ	nie / 2025	áno / 2027
Počet pilotných / testovaných smart projektov	Meria implementáciu inovácií; vypovedá o pokroku v zavádzaní smart riešení	Výstupový	počet	MsÚ	0 / 2025	10 / 2032
Počet subjektov zapojených do inovatívnych riešení	Vyjadruje mieru zapojenia verejného a súkromného sektora na podpore inovácií	Výsledkový	počet	MsÚ	0 / 2025	12 / 2032
Katalóg smart riešení (zavedený a aktualizovaný)	Transparentný monitoring a hodnotenie prínosov podporí strategické rozhodovanie	Procesný	áno/nie	MsÚ	nie / 2025	Zavedený: áno / 2027 Aktualiz.: áno / polročne áno / 2028
Zriadený sandbox na testovanie smart riešení	Podporuje experimentovanie a overovanie smart technológií v reálnych mestských podmienkach	Výstupový	áno/nie	MsÚ	nie / 2025	áno / 2028

Opatrenie	H/1.1.1.2 Zaviesť systémovú správu IoT zariadení a ich integráciu do dátovej platformy mesta					
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Implementovaná stratégia pre správu IoT zariadení	Sleduje systematizáciu prístupu k správe a integrácii IoT	Výstupový	áno/nie	MsÚ	nie / 2025	áno / 2030
Zavedená jednotná IoT platforma	Sleduje vytvorenie technickej a organizačnej infraštruktúry	Výstupový	áno/nie	MsÚ	nie / 2025	áno / 2030
Počet IoT zariadení integrovaných do dátovej platformy mesta	Meria rozsah nasadenia a integrácie dát pre rozhodovanie mesta	Výsledkový	počet	MsÚ	- / 2025	200 / 2032
Počet sektorov využívajúcich IoT dáta (napr. doprava, odpady, osvetlenie)	Vyjadruje rozsah medziodvetvového využitia dát	Výsledkový	počet	MsÚ	- / 2025	4 / 2032

2. ZDRAVÉ A ZELENÉ MESTO

Cieľom je zabezpečiť zdravé, kvalitné a ekologicky udržateľné životné prostredie v meste, ktoré podporuje zdravie obyvateľov, odolnosť voči klimatickým zmenám a ochranu biodiverzity prostredníctvom integrovanej starostlivosti o životné prostredie a inteligentných riešení v oblasti mobility, udržateľného využívania prírodných zdrojov a dostupnosti kvalitných služieb.

Nadväzuje na strategické ciele:

- SC A/6.1
- SC B/1.1, SC B/ 2.1, SC B/3.1, SC B/4.1, SC B/5.1, SC B/6.1
- SC C/1.1, SC C/1.2, SC C/1.3, SC C/2.2
- SC H/1.4

PROGRAM: Nitra žijúca

Podprogram: Kľúčové elementy mesta

Nadväzuje na SC A/6.1

Strategický zámer: Podporiť rozvoj a revitalizáciu kľúčových urbanistických prvkov mesta Nitry s dôrazom na historické, prírodné a infraštruktúrne dominanty, ktoré prispievajú k zvyšovaniu atraktivity, funkčnosti a kvality mestského prostredia.

ŠC A/6.1.3 Zlepšiť dopravnú infraštruktúru s dôrazom na udržateľné formy mobility a bezpečné prepojenie mestských zón.

A Urbanizmus

Opatrenie A/6.1.3.1 Riešiť bezkolízne prepojenie mestských častí, pre projekty s určenou prioritou mesta.

Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Počet zrealizovaných bezkolíznych dopravných prepojení/ projektov	Indikátor sleduje konkrétny výstup opatrenia – počet fyzicky realizovaných bezkolíznych prepojení medzi mestskými časťami, ktoré reflektujú dopravné priority mesta.	Výstupový	Počet	Databáza ukončených projektov mesta	0/2025	3ks/ 2032

Opatrenie A/6.1.3.2 Riešiť bezkolízne prepojenie mestskej časti Zobor cez rieku k centru mesta a k priestorom športového areálu a mestskému parku na Sihoti

Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Vypracovaná dokumentácia, ako podklad pre následnú realizáciu	Indikátor sleduje konkrétny výstup - dokumentácia	Výstupový	rok	MSÚ	Nie	Vypracovaná dokumentácia /2030

ŠC A/6.1.5 Podporiť rozvoj prírodných prvkov mesta a ich integráciu do mestského prostredia s cieľom vytvoriť ekologicky vyvážené a prítiahľivé verejné priestory.

A Urbanizmus

Opatrenie A/6.1.5.1 Rozvíjať prírodné prvky mesta, pre projekty s určenou prioritou mesta

Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Počet zrealizovaných rozvinutých prírodných prvkov mesta/ projektov	Indikátor sleduje konkrétny výstup opatrenia – počet fyzicky realizovaných projektov, ktoré rozvíjajú prírodné prvky mesta	Výstupový	Počet	Databáza ukončených projektov mesta	Nie 0/2025	3ks/ 2030

Opatrenie	A/6.1.5.2 Revitalizovať nábrežie rieky Nitry ako hlavnú zelenú os mesta, koridor prepájajúci mestský park na Sihoti s navrhovaným parkom pod Kalváriou so zameraním na zachovanie a obnovu sprievodnej vegetácie a podporu funkcie voľného pohybu a pobytu v prírodnom prostredí.					
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Vypracovaná dokumentácia, ako podklad pre následnú realizáciu	Indikátor sleduje konkrétny výstup - dokumentácia	Výstupový	rok	MSÚ	Nie 0/2025	Vypracovaná dokumentácia /2030
Opatrenie	A/6.1.5.3 Revitalizovať park v bývalých kasárňach pod Zoborom na Martinskom vrchu so zameraním na zachovanie a obnovu vegetácie a otvorenie priestoru pre verejné využívanie s účelom voľného pohybu a pobytu v prírodnom prostredí					
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Vypracovaná dokumentácia, ako podklad pre následnú realizáciu	Indikátor sleduje konkrétny výstup - dokumentácia	Výstupový	rok	MSÚ	Nie	Vypracovaná dokumentácia /2032

ŠC A/6.1.7**A Urbanizmus**

Podporiť nové funkčné využitie strategicky umiestnených budov s cieľom maximalizovať ich spoločenský a ekonomický prínos pre mesto.

Opatrenie	A/6.1.7.1 Rekonštruovať existujúce objekty, pre projekty s určenou prioritou mesta					
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Počet zrealizovaných rekonštrukcií existujúcich objektov/projektov	Indikátor sleduje konkrétny výstup opatrenia – počet fyzicky realizovaných projektov, obnovy existujúcich objektov. Umožňuje sledovať efektívnosť investícií, schopnosť mesta aktivizovať nevyužitý alebo zanedbaný majetok.	Výstupový	Počet	Databáza ukončených projektov mesta	0/2025	3ks/ 2032
Opatrenie	A/6.1.7.2 Transformovať budovu bývalej jedálne ELITEXU v Dolných Krškanoch na multifunkčný objekt s komunitným a komerčným využitím.					
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Vypracovaná dokumentácia, ako podklad pre následnú realizáciu	Indikátor sleduje konkrétny výstup – dokumentácia	Výstupový	rok	MSÚ	Nie	Vypracovaná dokumentácia /2030

PROGRAM: Nitra odolná**Podprogram: Kvalita krajiny, podpora biodiverzity a ekosystémových služieb****Nadväzuje na SC B/1.1**

Strategický zámer: Zabezpečiť kvalitné poznanie a efektívne riadenie krajiny na území mesta a v jeho zázemí prostredníctvom plánovacích nástrojov a podpory ekologickejšieho využívania územia.

ŠC B/1.1.1 **Vytvoriť kvalitnú a aktuálnu údajovú a priestorovú databázu o životnom prostredí a krajine na území mesta a zlepšiť rozhodovacie procesy a činnosť mesta v tejto oblasti**

Opatrenie	B/1.1.1.1 Spracovať krajinoplánovacie štúdiu ako podklad pre územný plán a ďalší rozvoj mesta					
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Existencia a stav dokumentu (KŠ rozpracovaná / KŠ prijatá / KŠ aktualizovaná)	V súčasnosti absenteje relevantný koncepčný dokument zaoberajúci sa rozvojom ŽP a krajiny na celomestskej úrovni.	Výstupový	Ks	MsÚ/ŠOP SR	N/A - 2025	Vypracovaná dokumentácia 2028

Opatrenie **B/1.1.1.2 Pri rozvoji mesta, súvisiacich aktivitách a pri rozhodovaní rešpektovať navrhované opatrenia a stanovené limity a regulatívy krajinoplánovacej štúdie**

Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Stav záväznosti výstupov Krajinoplánovacej štúdie (Prijatá KŠ / KŠ zapracovaná do ÚPN / KŠ záväzná)	Aby bola KŠ relevantná, je nutné, aby prešla schvaľovacím procesom v MZ a bola implementovaná v iných záväzných dokumentoch mesta, najmä v ÚPN.	Výsledkový	Stav	MsÚ	Nie je záväzná 2028	Je záväzná a implementovaná 2030
Existencia aplikácie (iného nástroja) na využitie výsledkov KŠ pri riadení a rozhodovaní	Formálna implementácia dát zo KŠ do GIS mesta Nitra, ako súčasť ÚPN informácií.	Výstupový	Ks	MsÚ	N/A 2028	KŠ súčasťou GIS 2030
Počet / Vyčlenené financie / Stav realizácie projektov prispievajúcich k realizácii daného opatrenia.	Pre spracovanie a implementáciu KŠ bude potrebné alokovať finančné zdroje, od ich výšky bude závisieť i podrobnosť zadania a kvalita spracovania KŠ.	Výstupový	Rozpočet v €	MsÚ	N/A 2025	Schválená rozpočtová kapitola pre spracovanie a implementáciu KŠ 2027

ŠC B/1.1.2 **Podporovať environmentálne vhodné poľnohospodárske, lesohospodárske a vodohospodárske využívanie územia mimo intravilánu sídla**

Opatrenie	B/1.1.2.1 Personálne posilniť Odbor životného prostredia MsÚ a jeho pôsobnosť rozšíriť aj na problematiku využívania prírodných zdrojov mimo zastavaného územia mesta					
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Existencia a agenda pracovného miesta „Krajinár“ v rámci Odboru životného prostredia Mestského úradu	Pracovná pozícia krajinár s príslušnou pracovnou náplňou je obsadzovaná na úrovni krajských miest ako jedno z opatrení na meniacu sa klímu.	Výstupový	Ks	MsÚ	N/A 2025	Vytvorená pracovná pozícia 2027
Rozpočet Odboru životného prostredia	Nutnosť posilniť rozpočet v kapitolách nových výsadiieb, v starostlivosti a údržbe zelene a v prevádzkovej bezpečnosti drevín. Introdukcia novej kapitoly zameranej na tvorbu krajiny.	Výstupový	€	MsÚ	n€ 2025	n€ + n 2027 /zvýšenie zdrojov financií v €, trend/

Opatrenie	B/1.1.2.2 V činnosti Odboru životného prostredia MsÚ aktívne spolupracovať s užívateľmi a správcami prírodných zdrojov v území a so Štátnou ochranou prírody SR pri účinnej ochrane prírodných zdrojov, prírody a krajiny územia mesta					

Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Počet stanovísk, vyjadrení a povolení k rôznym zámerom a činnostiam z hľadiska využívania krajiny	V súčasnosti sa ťažisko agendy v rámci katastra Nitry sústreďuje na zastavané územie sídla. Tvorba krajiny, ako i podieľanie sa na rozhodovacom procese je témou, ktorú treba promovať v kontexte meniacej sa klímy.	Výstupový	Ks	MsÚ	nx 2025	nx + n 2028 /zvýšenie počtu, trend/

ŠC B/1.1.3**B Životné prostredie****Podporovať a revitalizovať sieť zelenej a modrej infraštruktúry na území mesta**

Opatrenie	B/1.1.3.1 Podporovať posilnenie siete zelenej infraštruktúry (ÚSES) v poľnohospodárskej krajine a v zázemí mesta					

Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Existencia a aktuálnosť dokumentu zelenej infraštruktúry (ÚSES)	V súčasnosti absentuje relevantný koncepčný dokument zaoberajúci sa stavom a ochranou ŽP na celomestskej úrovni.	Výstupový	Ks	MsÚ/ŠOP SR/SAŽP	N/A - 2025	Vypracovaná dokumentácia 2028
Počet vysadených drevín mimo zastavaného územia mesta	Jednoduchý ale prehľadný indikátor, ktorý poukazuje na intervencie v krajine mimo zastavané územie sídla.	Výstupový	Ks	MsÚ	počet - 2025	Zvýšený počet 2028

Opatrenie	B/1.1.3.2 Podporovať revitalizáciu vybraných vodných tokov a posilniť funkcie modrej infraštruktúry v území					

Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Počet spracovaných projektov revitalizácie vodných tokov a prvkov s účasťou mesta.	Jednoduchý ale prehľadný indikátor, ktorý poukazuje na prístup a prioritizáciu revitalizácie vodných prvkov v krajine.	Výstupový	Ks	MsÚ	počet - 2025	Zvýšený počet 2028

Podprogram: Ochrana vôd, pôdy a ovzdušia**Nadväzuje na SC B/2.1**

Strategický zámer: Zlepšiť kvalitu a stav základných prírodných zdrojov – vody, pôdy a ovzdušia – prostredníctvom technických opatrení, regulácie, monitoringu a spolupráce s kľúčovými aktérmi.

ŠC B/2.1.1**B Životné prostredie****Ochrana vôd**

Opatrenie	B/2.1.1.1 Zlepšenie technického a kvalitatívneho stavu vodnej infraštruktúry v správe a údržbe mesta					

Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Počet implementovaných projektov v oblasti ochrany vôd a revitalizácie prameňov v meste	Jednoduchý ale prehľadný indikátor, ktorý poukazuje na prístup a prioritizáciu ochrany vodných zdrojov v sídle.	Výstupový	Ks	MsÚ	počet - 2025	Zvýšený počet 2028
Počet kontrol zameraných na nakladanie s dažďovými vodami	Ukazovateľ vybraný vzhľadom na legislatívnu povinnosť zadržiavať zrážkovú vodu na pozemku, a na fakt, že v mnohých prípadoch je táto vypúšťaná na ulicu, čo prispieva k vodnej	Výstupový/výsledkový	Ks	MsÚ	počet - 2025	Zvýšený počet kontrol 2028 /znížený počet prípadov neoprávneného nakladania s vodami 2028

Počet novovybudovaných studní	erózií a lokálnym záplavám. Vo väčšine prípadov zavlažujeme plochy zelene vodou z obecného vodovodu, čo je ekologický a ekonomický nezmysel. Ide o jednoduchý ale prehľadný indikátor, ktorý poukazuje na zlepšenie situácie v danej oblasti.	Výstupový	Ks	MsÚ	počet - 2025	Zvýšený počet 2028

ŠC B/2.1.2

B Životné prostredie

Ochrana ovzdušia

Opatrenie	B/2.1.2.1 Zaviesť regulačný a kontrolný systém prašnosti na staveniskách a implementovať ho do povoľovacích procesov mesta					
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Počet implementovaných regulačných opatrení počas výstavby na území mesta	Mnohí obyvatelia sa na základe dlhých období bez dažďa sťažujú na zvýšenú prašnosť najmä v blízkosti oblastí s prebiehajúcou stavebnou činnosťou – jedným z opatrení je nastavenie pravidiel a regulatívov pre stavebníka.	Výstupový	Ks	MsÚ	N/A - 2025	Vypracovaný katalóg regulatívov a zásad 2027
Počet vykonaných kontrol a ich zistení	Mnohí obyvatelia sa na základe dlhých období bez dažďa sťažujú na zvýšenú prašnosť najmä v blízkosti oblastí s prebiehajúcou stavebnou činnosťou. Jedným z opatrení je zvýšená kontrolná činnosť.	Výstupový/výsledkový	Ks	MsÚ	počet - 2025	Zvýšený počet kontrol 2028 /znížený počet prípadov prašnosti 2028
Opatrenie	B/2.1.2.2 Zlepšenie kvality ovzdušia prostredníctvom intervencií v doprave					
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Preukázateľne zníženie obsahu pevných častíc a oxidov NOx, COx, SOx vo vybraných lokalitách, dokumentované výsledkami meraní meteostaníc	Mesto Nitra disponuje dátami meraní z 10 inštalovaných meteostaníc v rôznych mestských lokalitách. Na základe dát je možné pristúpiť napríklad k regulácii motorovej dopravy a pod., čo môže mať pozitívny efekt vo forme zníženia emisií.	Výsledkový	Stav	MsÚ	Vyšší obsah emisií 2025	Zníženie množstva emisií v atmosfére vo vybraných lokalitách
Funkčná aplikácia / online aplikácia pre interpretáciu dát z meteostaníc pre verejnosť	Dáta z meteostaníc je možné interpretovať a sprístupniť verejnosti, o čo sa snažíme už niekoľko rokov. Takto interpretované dáta majú informatívny, ale i didaktický efekt, môžu presvedčiť časť verejnosti používať ekologickejšie formy dopravy v sídle.	Výstupový	Ks	MsÚ	N/A - 2025	Verejnosti prístupná aplikácia 2027

ŠC B/2.1.3

B Životné prostredie

Ochrana pôdy

Opatrenie		B/2.1.3.1 Ochrana pôdy pred vodnou a veternou eróziou				
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Počet implementovaných protierózných opatrení	Vzhľadom na prívodové dažde a bleskové povodne vo vybraných lokalitách je potrebné realizovať viaceré protipovodňové a vodozádržné opatrenia, najmä na Kyneku, v Dražovciach, Janíkovciach a Zobore.	Výstupový	Ks	MsÚ	N/A - 2025	Implementované opatrenia 2028
Nerozširovanie výmery zastavaného územia mimo súčasné hranice mesta	Cieľom opatrenia a jeho indikátora je v ÚPN stanoviť zastavanú hranicu sídla, nerozširovať ju, využívať pre rozvoj územné rezervy v rámci hranice.	Výsledkový	Stav	MsÚ		Zníženie rezervy pre záber poľnohospodárskej pôdy pre zástavbu nových štruktúr.

Podprogram: Adaptačné a mitigačné opatrenia na zmenu klímy

Nadväzuje na SC B/3.1

Strategický zámer: Zvýšiť klimatickú odolnosť mesta prostredníctvom plánovania a realizácie adaptačných a zmierňujúcich opatrení v mestskom prostredí a vodnom hospodárstve.

ŠC B/3.1.1

B Životné prostredie

Minimalizovať plochy mestských tepelných ostrovov a zmierniť tak prejavy extrémnych teplôt a vln horúčav na území mesta

Opatrenie		B/3.1.1.1 Aktualizovať a skvalitniť poznatky o rizikách zmeny klímy pre obyvateľov mesta a krajinu				
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Existencia a aktuálnosť Adaptačnej stratégie mesta	Adaptačná stratégia a katalóg adaptačných opatrení je východiskovým materiálom v procese plánovania a manažmentu krokov v prospech mitigácie zmeny klímy. Súčasná stratégia je z roku 2018.	Výsledkový	Ks	MsÚ	Neaktuálna stratégia z 2011	Aktualizovaný strategický dokument 2027
Existencia a počet klimatických regulatívov využívaných v procese územného plánovania a pri rozhodovaní a povoľovaní činností	V rámci regulatívov ÚPN je potrebné implementovať i regulatívy v prospech adaptačných opatrení na zmenu klímy /regulatív zelene, vegetačné strechy, uhlíková stopa a pod./.	Výstupový	Ks	MsÚ	N/A - 2025	Implementované opatrenia 2028
Opatrenie		B/3.1.1.2 Pripraviť a realizovať konkrétne opatrenia na zmiernenie očakávaných prejavov extrémnych teplôt a vln horúčav				
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Počet zrevitalizovaných vodných prvkov / fontán na území mesta	V Nitre sa nachádza niekoľko nefunkčných fontán, ide o premárnenú príležitosť upraviť mikroklimu v prospech obyvateľov prostredia.	Výstupový	Ks	MsÚ	N/A - 2025	Implementované opatrenia 2027

Podiel polopriepustných a priepustných povrchov na verejných priestranstvách	Mesto Nitra ročne platí stočné za odvod dažďových vôd mestskou kanalizáciou. Ide o nemalé peniaze, závisiace od výmery a typu povrchov plôch. Zmena povrchov v prospech polopriepustných až priepustných dokáže na výške poplatku za m2 ušetriť 50 – 99%	Výsledkový	Výmera	M2	Zmluva so ZSVS	Vyšší podiel priepustných povrchov
Počet zrealizovaných vegetačných striech na území mesta	Nový regulatív ÚPN okrem ekologického benefitu pre mesto dáva zmysel budovaniu vegetačných striech i z pohľadu investora, nakoľko sa započítavajú do bilancie plôch stavby.	Výstupový	Ks	MsÚ	N/A - 2025	Implementované opatrenia 2028

ŠC B/3.1.2**B Životné prostredie****Dosiahnuť vhodný manažment zrážkovej a úžitkovej vody na území mesta za účelom zmiernenia prejavov sucha a prevencie pred následkami prívalových dažďov****Opatrenie****B/3.1.2.1 Zabezpečiť dobrý stav a fungovanie systému nakladania so zrážkovými vodami a mestských vodohospodárskych systémov**

Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Počet zrevitalizovaných vodných prvkov / fontán na území mesta	V Nitre sa nachádza niekoľko nefunkčných fontán, ide o premárnenú príležitosť upraviť mikroklimu v prospech obyvateľov prostredia.	Výstupový	Ks	MsÚ	N/A - 2025	Implementované opatrenia 2027
Podiel polopriepustných a priepustných povrchov na verejných priestranstvách	Mesto Nitra ročne platí stočné za odvod dažďových vôd mestskou kanalizáciou. Ide o nemalé peniaze, závisiace od výmery a typu povrchov plôch. Zmena povrchov v prospech polopriepustných až priepustných dokáže na výške poplatku za m2 ušetriť 50 – 99%	Výsledkový	Výmera	M2	Zmluva so ZSVS	Vyšší podiel priepustných povrchov
Počet zrealizovaných vegetačných striech na území mesta	Nový regulatív ÚPN okrem ekologického benefitu pre mesto dáva zmysel budovaniu vegetačných striech i z pohľadu investora, nakoľko sa započítavajú do bilancie plôch stavby.	Výstupový	Ks	MsÚ	N/A - 2025	Implementované opatrenia 2028

Podprogram: Kvalitná a bezpečná verejná zeleň a mestské priestranstvá**Nadväzuje na SC B/4.1**

Strategický zámer: Zabezpečiť udržateľnú a bezpečnú správu verejnej zelene prostredníctvom dátového manažmentu, odbornej starostlivosti a rozvoja mestských kapacít.

ŠC B/4.1.1**B Životné prostredie****Vybudovať informačný systém správy verejnej zelene v meste Nitra****Opatrenie****B/4.1.1.1 Pasport drevín v správe a údržbe mesta Nitra**

Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok

Počet obsadených pracovných pozícií	Klíma sa mení, vnímame to na zmenách počasia v podobe extrémov sucha, vetra a prívalových dažďov. Zabezpečenie prevádzkovej bezpečnosti drevín s ohľadom na ochranu zdravia a majetku obyvateľov vytvára nutnosť doplnenia pracovných pozícií na OŽP o dendrológov, operátora GIS a o zručných arboristov na SMS.	Výstupový	Ks	MsÚ	N/A - 2025	Dendrológ 3x 2028, GIS 1x 2026, arborista 2x 2026.
Počet zameraných, označených a inventarizovaných stromov	Súčasný stav pasportu stromov je 13423 označených a zameraných stromov, z toho dendrologickým hodnotením prešlo 5798. Odhadovaný počet stromov v správe mesta je 60000.	Výstupový	Ks	MsÚ	13423/5798 - 2025	18500/8000 – 2026, teda cca 5000/2500 ročne

ŠC B/4.1.2**B Životné prostredie****Manažovať a udržiavať mestskú zeleň na základe dát informačného systému**

Opatrenie	B/4.1.2.1 Vybudovať mestský podnik „Správa verejnej zelene“					
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Vybudovanie a prevádzka mestského podniku	Samostatný mestský podnik priamym riadením a dosahom zabezpečí všetky činnosti spojené s manažmentom sídelnej zelene priebežne. V súčasnosti časť činností zabezpečuje SMS, väčšina je zabezpečená dodávateľsky.	Výstupový	Ks	MsÚ	N/A - 2025	Vybudovaná fungujúca rozpočtová organizácia 2028
Zvýšenie výmery zelene spravovanej mestským podnikom	SMS spravuje cca 30ha zelených plôch, dodávateľia 276ha plôch. Cieľom je viac plôch zelene spravovať internými kapacitami.	Výstupový	ha	MsÚ	30ha - 2025	80ha - 2028
Zvýšenie kvality údržby zelene vo vnímaní verejnosti (napr. Dotazníkový prieskum)	Zvýšením kvality a priebežnosti údržby, pozitívnymi komunikačnými aktivitami zmeniť postupne postoj a vnímanie verejnosti v danej oblasti. Overiť priebežnými dotazníkovými prieskumami.	Výsledkový		MsÚ/ dotazník	N/A	Viac spokojný než nespokojný občan
Opatrenie	B/4.1.2.2 Optimalizovaná údržba drevín na území mesta Nitry					
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Zvýšenie počtu adresne ošetrovaných drevín za rok	V súčasnosti internými kapacitami a dodávateľsky zabezpečujeme ošetrovanie asi 500ks stromov ročne. Nie je to dostatočné číslo, je však odrazom finančných, personálnych a organizačných kapacít mesta. Cieľom je po optimalizácii personálneho obsadenia a stabilizácii organizačného a finančného zabezpečenia počet zvýšiť na reálne požadovaný ročný stav.	Výstupový	ha	MsÚ	500+ks - 2025	1000+ - 2028

Podprogram: Mestské poľnohospodárstvo a mestská fauna**Nadväzuje na SC B/5.1**

Strategický zámer: Podporovať mestské biodiverzitné a komunitné aktivity zamerané na faunu, flóru a drobné poľnohospodárstvo, s dôrazom na inklúziu, ekosystémové prístupy a verejný záujem.

ŠC B/5.1.1**B Životné prostredie****Budovať infraštruktúru v prospech zlepšenia podmienok pre mestské poľnohospodárstvo**

Opatrenie	B/5.1.1.1 Podporiť infraštruktúru pre živočíchy v meste					
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Počet implementovaných projektov v danej oblasti	V zásade sa nemusí jednať o finančne nákladné projekty, ide o drobné intervencie – ponechanie drevnej hmoty, alebo torzných stromov pre hmyz, označovanie sklenených plôch proti kolízii s vtáctvom, vtáčie búdky a búdky pre netopiere v zelených enklávach a pod.	Výstupový	Ks	MsÚ	N/A - 2025	10ks 2028
Progresia vo výške podpory útulku pre psov	Útulok pre psy v Nitre je roky na jednom mieste, v obmedzených priestoroch, bez dostatočného priestoru pre výbeh internovaných zvierat. Okrem starostlivosti o psy útulok pomáha so starostlivosťou o túlavé mačky a iné zvieratá. Mesto Nitra ročne prispieva na jeho chod.	Výstupový	€	MsÚ	2500€ 2025	5000€ 2028
Počet inštalovaných úľov v biodiverzitných plochách	Myšlienka mestských včiel má už svoju históriu. V súčasnosti vďaka programu URBACT spolupracujeme s OZ Zoborské včely. Podpora včelárov s možnosťou inštalovania úľov v nato vhodných zelených mestských plochách môže byť jedným zo spôsobov udržateľnosti mestskej biodiverzity.	Výstupový	Ks	MsÚ	N/A - 2025	20ks 2028.

Opatrenie	B/5.1.1.2 Podporiť infraštruktúru pre záhradnícke a pestovateľské aktivity					
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Výmera novovybudovaných komunitných záhrad na území mesta	Komunitné záhrady nie sú vo svojej podstate iba produkčné plochy pre obyvateľov bez možnosti obhospodarovat' svoj pozemok, sú zároveň sociologickým fenoménom a spôsob zbližovania komunit, obyvateľov a majú i dôležitý didaktický rozmer pre deti.	Výstupový	M2	MsÚ	N/A - 2025	1500m2 2028.
Existencia funkčného mestského sadu	V roku 2018 bol prostredníctvom grantovej schémy podporený mestský sad na mestskej ploche v susedstve Agrokomplexu. Sad momentálne nemá pána, absentuje zdroj vody a prípojka elektrickej energie. V prípade možnosti sa k myšlienke mestského sadu vrátiť je potrebné vyčleniť finančné zdroje, spracovať jednoduchú projektovú dokumentáciu, vybaviť sad nutnou infraštruktúrou a v spolupráci napr. s včelármi, alebo univerzitami ho udržiavať v prospech obyvateľov mesta.	Výstupový	Ks	MsÚ	N/A - 2025	1ks 2028.

ŠC B/5.1.2

B Životné prostredie

Vytvoriť podmienky pre zvýšenie biodiverzity a ochranu fauny a flóry na území mesta

Opatrenie	B/5.1.2.1 Konceptne vybudovať systémy ochrany a podpory fauny a flóry v sídle s pozitívnou synergiou na komunity v Nitre					
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok

Existencia programu „Adopcie stromov“	Inšpiráciou sú iné samosprávy. Program adopcie stromov môže slúžiť ako prostriedok zvyšovania environmentálneho povedomia obyvateľov, ale zároveň i ako forma „crowd funding“ v prospech výsadby väčšieho počtu stromov v Nitre. V rámci firemného dobrovoľníctva v podobnom duchu boli vysadené viaceré lokality v meste.	Výstupový	Ks	MsÚ	N/A - 2025	1ks 2028.
Existencia súťaže „Balkón – predzáhradka“	V minulosti súťaž existovala počas viacerých ročníkov, tešila sa relatívnej obľube najmä u seniorskej populácie mesta. Návratom k súťaži sledujeme aktiváciu obyvateľov s cieľom zlepšenia mikropriestorov najmä sídlisk, ale i zároveň otvárame dvere edukácii o klimatickej zmene, vhodným sortimentom výsadiel a celkovo nadviazaniu komunikácie s viacerými cieľovými skupinami občanov.	Výstupový	Ks	MsÚ	N/A - 2025	1ks 2028.

Podprogram: Odpady a odpadové hospodárstvo

Nadväzuje na SC B/6.1 Súvisí s SC H/1.3, H/1.4

Strategický zámer: Stabilizovať a modernizovať systém odpadového hospodárstva mesta s dôrazom na predchádzanie vzniku odpadov, zvyšovanie miery triedenia odpadu a posilnenie infraštruktúry.

ŠC B/6.1.1

B Životné prostredie

Zefektívniť nakladanie s jednotlivými zložkami odpadov na území mesta

Opatrenie	B/6.1.1.1 Vybudovať a modernizovať dátovú základňu ako podklad pre efektívny proces rozhodovania a prevenciu					
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Spracovaná stratégia odpadového hospodárstva	V súčasnosti absentuje relevantný koncepčný dokument zaoberajúci sa OH na celomestskej úrovni. Legislatívna povinnosť mať obstaraný a aktuálny strategický materiál zanikla v minulosti, avšak prax ukazuje, aj vzhľadom na turbulentnú legislatívu a dopad OH na ŽP, že stratégia je nutnosť.	Výstupový	Ks	MsÚ/Envirofond/Štatistický úrad	N/A - 2025	Vypracovaná dokumentácia 2026
Digitalizácia dát OH v ISS a GIS mesta	Formálna implementácia dát zo stratégie OH a terénu do GIS a ISS mesta Nitra, ako rozhodovacia báza pre adresné intervencie v oblasti OH. Časťou dát disponujeme už v súčasnosti.	Výstupový	Ks	MsÚ	N/A 2026	Dáta súčasťou GIS 2027
Opatrenie	B/6.1.1.2 Zvýšiť percento vytriedenia jednotlivých zložiek separátov z celkového množstva komunálnych odpadov v meste					
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Medziročné zvýšenie percenta vytriedenia KO	Objektívny ukazovateľ, od ktorého sa odvíjajú poplatky za uloženie odpadov na skládke, ako i dotácie z Envirofodu.	Výsledkový	%	MsÚ, NKS, SMS	43,5% 2024	51% 2028

Počet kampaní ohľadom triedenia KO na školách a v mediálnom priestore	Prostredníctvom infokampaní a preventívnych kampaní na školách zvyšovať environmentálne povedomie detí a rodičov v oblasti separovania odpadov, BRKO a kompostovania. Uvedené môže svojou mierou prispieť k zvýšeniu percenta vytriedenosti KO.	Výsledkový	Ks	MsÚ	N/A - 2025	10ks 2028.

Opatrenie	B/6.1.1.3 Predchádzať vzniku nelegálnych skládok odpadu					
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Zníženie objemu odpadu likvidovaného v rámci nelegálnych skládok	Synergia s nasledujúcim ukazovateľom. Cieľom je zmenšovať počet nelegálnych skládok a znižovať množstvo odpadu na nich uloženého.	Výsledkový	%	MsÚ/NKS	100% - 2025	-20% 2028.
Zvýšenie informovanosti verejnosti o možnostiach legálneho uloženia odpadu	Súvisí s predchádzajúcim ukazovateľom. Veľa občanov pravdepodobne nedisponuje informáciou, že odpad nad rámec objemu v rámci cyklického zberu je možné legálne, bezodplatne uložiť na zberných dvoroch zriadených NKS a mestom. Zvýšenie informovanosti môže mať priamy vplyv na ich environmentálne správanie sa a tým znížiť množstvo odpadu na nelegálnych skládkach.	Výsledkový	Ks	MsÚ/NKS	6ks - 2025	8ks 2028.

ŠC B/6.1.2

B Životné prostredie

Obnoviť a modernizovať odpadovú infraštruktúru

Opatrenie	B/6.1.2.1 Vybudovať nové infraštruktúrne jednotky a modernizovať existujúce zariadenia a kapacity					
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Zvýšenie počtu zberných dvorov na území mesta	Zníženie dochádzkovej vzdialenosti a zvýšenie ponuky pre obyvateľov, ako alternatíva k nelegálnemu ukladaniu odpadu. V súčasnosti prevádzkujeme 6 zberných dvorov, cieľom je doplniť zberné dvory v Dražovciach, Mlynárčiach a Párovských hájoch.	Výsledkový	Ks	MsÚ/NKS	6ks - 2025	9ks 2028.
Vybudované RE-USE centrum na území mesta	Časť odpadov je možné opraviť, modifikovať a ponúknuť na ďalšie využitie. Re-Use centrum má okrem environmentálneho i didaktický rozmer, ktorým poukážeme na to, že nie všetky tovary je nutné hneď vyhodit' a nahradiť novými /konzum/, ale aj opraviť a využiť, čím sa znižuje uhlíková stopa.	Výsledkový	Ks	MsÚ	N/A - 2025	1ks 2028.
Počet modernizačných opatrení v mestskej kompostárni	Vzhľadom na meniacu sa legislatívu a separovanie biologických zložiek odpadu /fytový odpad, kuchynské odpady/, v prípade rozvoja technológií tieto implementovať s cieľom možnosti zhodnotenia i kuchynských odpadov v rámci areálu kompostárne. Zároveň predpokladáme postupnú modernizáciu / výmenu všetkých technologických zariadení vrátane vozového parku a fyzických stavebných objektov v kompostárni.	Výsledkový	Ks	MsÚ	N/A - 2025	5ks 2028.

PROGRAM: Nitra prepojená**Podprogram: Efektívny, bezpečný a udržateľný dopravný systém****Nadväzuje na SC C/1.1, SC C/1.2, SC C/1.3**

Strategický zámer: Zlepšiť prepojenosť územia, podporiť verejnú, nemotorovú a alternatívnu dopravu, modernizovať dopravnú infraštruktúru a znížiť negatívne dopady individuálnej automobilovej dopravy na mesto a životné prostredie.

ŠC C/1.1.1**C Doprava****Zvýšiť podiel cestujúcich verejnou osobnou dopravou**

Opatrenie		C/1.1.1.1 Integrácia VOD				
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Podiel spojov, ktoré sú súčasťou integrovaného dopravného systému	Údaj vypovedá o tom, aký podiel verejnej osobnej dopravy, prevádzkovej na území mesta, je súčasťou integrovaného dopravného systému	Výstupový	%/ podiel	MsÚ/ dopravcovia	0% /2025	50% /2028
Počet prepravených cestujúcich v MHD	Ukazovateľ, ktorý najlepšie vyjadruje atraktivitu verejnej osobnej dopravy na danom území	Výstupový	počet	MsÚ/ dopravca	N/A /2025	15/2030
Opatrenie		C/1.1.1.2 Modernizácia infraštruktúry VOD				
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Počet zmodernizovaných zastávok MHD	Ukazovateľ definuje počet zastávok, ktoré v danom období prešli modernizáciou	Výstupový	počet	MsÚ	59/2025	97/2028
Dĺžka vyznačených vyhradených jazdných pruhov	Údaj definuje, ako je nastavená preferencia verejnej osobnej dopravy na území mesta	Výstupový	dĺžka	MsÚ	470m /2025	1000m /2027
Podiel debarieri-zovaných zastávok	Ide o hlavný ukazovateľ prístupnosti VOD	Výstupový	podiel	MsÚ	50%/2025	100%/2028
Opatrenie		C/1.1.1.3 Budovanie moderných prestupných uzlov				
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Počet nových alebo zmodernizovaných prestupných uzlov	Ukazovateľ definuje počet nových alebo zmodernizovaných zastávok verejnej dopravy, ktoré umožňujú prestup medzi jednotlivými druhmi dopravy	Výstupový	počet	MsÚ	N/A /2025	5/2032
Počet vytvorených parkovacích miest typu P+R	Ukazovateľ definuje počet vytvorených parkovacích miest typu P+R, teda parkovísk, z ktorých je možné pokračovať v ceste verejnou dopravou	Výstupový	počet	MsÚ	39/2025	80/2028
Opatrenie		C/1.1.1.4 Obstaranie nových ekologických vozidiel				
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Podiel ekologických vozidiel	Ukazovateľ definuje podiel ekologických vozidiel z celého vozidlového parku dopravcu	Výstupový	podiel	MsÚ / dopravca	100%/2025	100%/2028

ŠC C/1.1.2**C Doprava****Zvýšiť podiel cestujúcich nemotorovou dopravou**

Opatrenie	C/1.1.2.1 Podpora nemotorovej dopravy					
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Dĺžka siete cyklotrás	Definuje dĺžku siete cyklotrás, ktorá je základným prvkom pre bezpečné využívanie nemotorovej dopravy	Výstupový	dĺžka	MsÚ	29,77km/2025	31,87/2027
Počet parkovacích miest pre bicykle	Dostupná parkovacia infraštruktúra v blízkosti záujmových bodov užívateľov nemotorovej dopravy podporuje jej využitie	Výstupový	počet	MsÚ	86/2025	104 /2026

Opatrenie	C/1.1.2.2 Modernizácia peších prepojení					
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Dĺžka zrekonštruovaných komunikácií pre peších	Kvalitné komunikácie pre peších zvyšujú atraktivitu pešej dopravy	Výstupový	dĺžka	MsÚ	x/2025	x/2028

ŠC C/1.2.1

C Doprava

Modernizovať cesty a križovatky

Opatrenie	C/1.2.1.1 Rekonštrukcia hlavných dopravných uzlov					
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Počet križovatiek s nainštalovaným inteligentným dopravným systémom	Na zvýšenie plynulosti prejazdu cez križovatky je potrebné ich vybavenie zariadeniami, ktoré umožnia inteligentné riadenie	Výstupový	%/podiel	MsÚ/ dopravcovia	0/2025	23/2028
Opatrenie	C/1.2.1.2 Implementácia bezpečnostných opatrení					
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Počet miest s inštalovanými bezpečnostnými prvkami	Bezpečnostné prvky výrazne vplyvajú na zvýšenie bezpečnosti cestnej premávky	Výstupový	počet	MsÚ	6/2025	55/2028
Plochy ciest so zvýšenou bezpečnosťou	Ukazovateľ definuje dĺžku ciest, na ktorých bola vykonaná rekonštrukcia a prestavba s cieľom zvýšiť bezpečnosť cestnej premávky	Výstupový	m ²	MsÚ	9258m ² / 2025	28000m ² / 2028
Opatrenie	C/1.2.1.3 Rekonštrukcia povrchov komunikácií					
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Plochy rekonštruovaných ciest	Cesty bez poškodení vo vrchnej vrstve vozovky prispievajú k zvýšeniu bezpečnosti aj plynulosti cestnej premávky.	Výstupový	m ²	MsÚ	16958m ² (9258m ² + 7700m ²) /2025	50900m ² / 2028
Plochy rekonštruovaných chodníkov	Komunikácie pre peších bez poškodení prispievajú k zvyšovaniu atraktivity pešej dopravy a zvyšujú jej bezpečnosť.	Výstupový	m ²	MsÚ	2085m ² / /2025	6600m ² / 2028
Opatrenie	C/1.2.1.4 Upokojuvanie dopravy					
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Počet vybudovaných vyvýšených priechodov pre chodcov	Vyvýšené priechody pre chodcov sú významným prvkom zvýšenia bezpečnosti chodcov, ktorí sa na týchto priechodoch pohybujú.	Výstupový	počet	MsÚ/ Dopravca	N/A /2025	3/2026
Veľkosť plochy vytvorených zón so zníženou rýchlosťou a obytných zón	Znižovanie rýchlosti dokázateľne vplyva na zvýšenie bezpečnosti a minimalizáciu smrteľných zranení z dopravných nehôd.	Výstupový	plocha	MsÚ	1785000 m ² /2025	2500000 m ² /2028

ŠC C/1.2.2

C Doprava

Vybudovať obchvaty a rýchlostné komunikácie

Opatrenie	C/1.2.2.1 Zníženie podielu tranzitnej dopravy prechádzajúcej cez centrum					
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Výstavba ciest mimo centra mesta	Presmerovanie tranzitnej dopravy zníži intenzitu nežiadúcej dopravy v centre mesta a na miestach, ktoré sú ňou výrazne zaťažené.	Výstupový	%/podiel	MsÚ/ dopravcovia	N/A /2025	25%/2028
Opatrenie	C/1.2.2.2 Zlepšenie napojenia na diaľničnú sieť					
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Dĺžka upravených tranzitných trás	Zlepšenie napojenia na nadradenú cestnú sieť prispeje k odstráneniu nežiadúcich jázd v meste.	Výstupový	dĺžka	MsÚ	N/A /2025	967m/2032

ŠC C/1.3.1

Rozvíjať elektromobilitu

C Doprava

Opatrenie	C/1.3.1.1 Inštalovať nabíjacie stanice					
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Počet verejných nabíjacích staníc	Budovanie nabíjacej infraštruktúry je nevyhnutný predpokladom pre zabezpečenie rozvoja elektromobility.	Výstupový	počet	MsÚ	24/2025	50/2028
Opatrenie	C/1.3.1.2 Podpora nákupu ekologických vozidiel					
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Počet ekologických vozidiel vo vozidlovom parku mesta Nitra	Zvyšovanie podielu ekologických vozidiel v intenzívne využívanom vozidlovom parku zníži náklady a tiež emisie výfukových plynov. Zároveň môže slúžiť ako motivačný príklad pre nákup ekologických vozidiel pre ostatné subjekty/ osoby.	výstupový	počet	MsÚ	3/2025	6/2032
Opatrenie	C/1.3.1.3 Podpora používania bezemisných alebo nízkoemisných vozidiel					
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Veľkosť plochy s regulovaným vjazdom	Veľkosť plochy, na ktorej je zavedená regulácia vjazdu motorových vozidiel, napríklad na základe emisnej triedy, hluku, pohonu vozidla alebo jeho veku.	Výstupový	plocha	MsÚ	N/A /2025	82700m ² /2028

ŠC C/1.3.2

Podporovať car-sharing a bike-sharing systémy

C Doprava

Opatrenie	C/1.3.2.1 Zaviesť systém zdieľaných vozidiel a bicyklov					
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Počet zdieľaných bicyklov na území mesta	Dobre fungujúci systém zdieľaných bicyklov zvyšuje deľbu prepravnej práce v prospech nemotorovej dopravy	Výstupový	počet	prevádzkovateľ	N/A /2025	70/2028
Počet zdieľaných automobilov na území mesta	Systém zdieľaných automobilov odbúrava potrebu vlastníctva motorového vozidla. Služba zároveň umožňuje obyvateľom využitie automobilu v prípade, ak ho budú nevyhnutne potrebovať.	Výstupový	počet	prevádzkovateľ	1/2025	3/2032
Počet staníc systému zdieľaných bicyklov	Vhodne rozšírená sieť staníc systému zdieľaných bicyklov je základom pre dobré fungovanie služby na území mesta.	Výstupový	počet	prevádzkovateľ	N/A /2025	7/2028

Podprogram: Trvalo udržateľný rozvoj dopravy a ochrana životného prostredia

Nadväzuje na SC C/2.2

Strategický zámer: Zabezpečiť inteligentný a ekologicky udržateľný dopravný systém v meste Nitra prostredníctvom zavedenia nízkoemisných zón, podpory zelenej infraštruktúry, znižovania hlukovej a emisnej záťaže, cielenej environmentálnej osvetly a udržateľnej citylogistiky.

ŠC C/2.2.1

Redukovať emisie a hluk

C Doprava

Opatrenie	C/2.2.1.1 Vytvárať zelené zóny					
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Veľkosť plochy regulovanej nízkoemisnou zónou	Regulácia vjazdu motorových vozidiel znižuje lokálne znečistenie ovzdušia výfukovými plynmi a redukuje nežiadúcu dopravu v oblasti.	Výstupový	plocha	MsÚ	N/A /2025	81800m ² /2032

Opatrenie		C/2.2.1.2 Podporiť zelenú infraštruktúru				
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Počet vysadených stromov	Stromy v mestskom prostredí prispievajú k zachytávaniu prachu a emisií výfukových plynov, tlmia hluk a prečisťujú ovzdušie.	Výstupový	počet	MsÚ	150/2025	600/2028
Opatrenie		C/2.2.1.3 Znížiť hlukovú záťaž obyvateľov				
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Plocha zrekonštruovaných povrchov ciest	Povrch ciest bez deformácií prispieva k zníženiu hlukovej záťaže z dopravy. Existujú aj asfaltové zmesi, ktoré tlmia hluk z vozidiel, ktoré po komunikácii s takýmto povrchom prechádzajú	Výstupový	plocha	MsÚ	9258m ² /2025	28000m ² /2028
Lokality s uplatnením protihlukových opatrení	označuje konkrétne územia alebo miesta, kde je potrebné alebo už bolo potrebné zaviesť opatrenia na zníženie hluku	Výstupový	Počet	MsÚ / iné inštitúcie	N/A /2025	4/2028

ŠC C/2.2.2

C Doprava

Informovať verejnosť

Opatrenie		C/2.2.2.1 Zabezpečiť vzdelávanie verejnosti				
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Počet realizovaných kampaní na propagáciu udržateľnej mobility	Propagácia udržateľných spôsobov mobility môže pozitívne vplyvať na zmenu návykov obyvateľstva	Výstupový	počet	MsÚ/ iné inštitúcie	1/2025	5/2028
Opatrenie		C/2.2.2.2 Spolupracovať so školami a firmami				
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Počet vzdelávacích inštitúcií, zapojených do iniciatív na podporu trvalo udržateľného rozvoja	Vzdelávanie v oblasti dopravy a udržateľnej mobility vedie k vytvoreniu si pozitívnych návykov k udržateľným formám mobility.	Výstupový	počet	MsÚ/ iné inštitúcie	31/2025	35/2028
Počet zamestnávateľov, zapojených do iniciatív na podporu trvalo udržateľného rozvoja	Dôraz na využívanie udržateľných foriem mobility je potrebné klásť aj medzi obyvateľmi, ktorí využívajú dopravu na dennej báze.	Výstupový	počet	MsÚ/iné inštitúcie	121/2025	150/2028

ŠC C/2.2.3

C Doprava

Podporovať citylogistiku

Opatrenie		C/2.2.3.1 Zabezpečiť udržateľný spôsob zásobovania centra mesta				
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Počet vyhradených miest na zastavenie pre vozidlá zásobovania	Vytváranie miest vhodných na zastavenie vozidiel zásobovania vedie k zníženiu nežiaducich jázd týchto vozidiel na miesta, kde to môže negatívne vplyvať na bezpečnosť cestnej premávky. Vodiči zásobovacích vozidiel zároveň majú garantované miesta na zastavenie a nemusia vykonávať nepotrebné jazdy s cieľom hľadania vhodného miesta na zastavenie.	Výstupový	počet	MsÚ	18/2025	25/2028
Počet prevádzok zapojených do systému citylogistiky	Optimalizácia zásobovania určitej oblasti vedie k zníženiu intenzity dopravy, potrebnej na zásobovanie, čo má pozitívny vplyv odbúranie negatívnych externalít z dopravy – najmä lokálneho zníženia znečistenia ovzdušia a zvýšenia bezpečnosti cestnej premávky.	výsledkový	počet	MsÚ / budúce mestské distribučné centrum	N/A /2025	5/2032

PROGRAM: Nitra dobre spravovaná**Podprogram: Kvalitná a efektívna verejná správa****Nadväzuje na ŠC H/1.4.2**

Strategický zámer: Zabezpečiť dlhodobú finančnú stabilitu mesta prostredníctvom optimalizácie rozpočtového hospodárenia, zvyšovania príjmov z externých zdrojov a miestnych daní, zefektívnenia výdavkov, najmä prostredníctvom verejného obstarávania, a zodpovedného manažmentu verejných financií. Modernizovať správu mestského majetku prostredníctvom digitalizácie, optimalizácie jeho využitia a environmentálne udržateľných riešení, s cieľom maximalizovať jeho hodnotu, výnosy a funkčnosť v prospech rozvoja mesta a kvality verejných služieb.

ŠC H/1.4.2**H Správa mesta****Zvýšiť efektívnosť hospodárenia mesta a udržateľná správa majetku mesta.**

Opatrenie H/1.4.2.1 Posilniť finančnú stabilitu a efektívne hospodárenie mesta.						
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Podiel bežných výdavkov na celkových výdavkoch mesta	Meria finančnú stabilitu a schopnosť tvoriť investície	výsledkový	%	MsÚ/ OEaR		
Miera kapitálových výdavkov na rozpočet	Meria, koľko ide na rozvoj a nie len na bežné fungovanie	výsledkový	%	MsÚ/ OEaR		
Miera úspešnosti čerpania externých zdrojov	Meria efektívnosť pri získavaní grantov a iných externých finančných prostriedkov	výsledkový	%	MsÚ/ OPaSR	x/2025	≥ 75 % /2026-2032
Miera úspešnosti výberu daní a poplatkov mesta	Odráža kvalitu výberu miestnych daní a poplatkov	výsledkový	%	MsÚ/ ODaP		
Miera ušetrených finančných zdrojov realizáciou VO	Meria úspory dosiahnuté efektívnym verejným obstarávaním	výsledkový	%	MsÚ/ OVO		
Postavenie mesta v rebríčku finančného zdravia miest INEKO	Externé porovnanie finančného zdravia mesta s ostatnými samosprávami	výsledkový	Poradie /skóre	INEKO	4,6 dobré (z 6 max) /2023	≥ 5,2 výborné / 3032
Opatrenie H/1.4.2.2 Udržateľná správa majetku mesta a jeho efektívne využívanie						
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Efektívnosť využívania majetku mesta	Meria výnosnosť alebo mieru využitia mestského majetku (napr. obsadenosť)	výsledkový	% využitia/ výnosnosť	MsÚ/OM Služby	-/2025	do 90% /2032
Zavedený digitálny systém pre správu majetku mesta	Meria implementáciu systémového rámca digitálnej transformácie	výstupový	áno/nie	MsÚ	nie / 2025	áno / 2028
Podiel majetku s aktualizovaným pasportom a hodnotou	Meria úroveň aktualizácie a evidencie majetku	výsledkový	%	MsÚ,	/2025	100%/ 2032
Počet zavedených optimalizačných projektov/systémov/technológií na ekologizáciu mestského majetku	Meria zmenu prístupu k udržateľnosti a ekologickej správe majetku	výstupový	počet	MsÚ OM Organizácie mesta - NI	0/2025	1/2032
Úroveň využívania obnoviteľných zdrojov energie v meste	Meria mieru ekologickej transformácie pri správe a prevádzke budov a infraštruktúry mesta	výsledkový	% z evidovaného majetku, infraštruktúry	MsÚ	01%/2025	50%/ 2032

3. DYNAMICKÉ A INKLUZÍVNE MESTO

Cieľom je podporiť kompaktný, dostupný, bezpečný a kultúrne živý mestský priestor, ktorý spája historickú identitu so súčasnými potrebami obyvateľov, ponúka kvalitné verejné priestory a dostupné služby, posilňuje komunitný život a inklúziu, duševné zdravie, podporuje modernú výchovu a vzdelávanie a zabezpečuje spravodlivý prístup k bývaniu a zdravotno-sociálnej starostlivosti pre všetky skupiny obyvateľstva.

Nadväzuje na strategické ciele:

- SC A/2.1, SC A/3.1, SC A/4.1, SC A/5.1, SC A/6.1
- SC E/1.1, E/2.1, E/3.1
- SC F/1.1, F/1.2, F/2.1, F/3.1
- G/3.1, G/4.1

PROGRAM: Nitra žijúca

Podprogram: Mesto historickej pamäti

Nadväzuje na SC A/2.1

Strategický zámer: Podporiť udržateľný rozvoj a zvýšiť atraktivitu historického jadra Nitry prostredníctvom citlivej obnovy a revitalizácie urbanistickej štruktúry so zachovaním jej historickej identity a funkčnej prepojenosti.

ŠC A/2.1.1 Zabezpečiť atraktivitu prostredia Starej Nitry* obnovou a revitalizáciou urbanistickej štruktúry jadrového územia v kontexte jej historickej pôdorysu, kompaktnosti zástavby a štruktúry verejných priestorov s prioritou formovania verejných priestorov pre ľudí s diferencovanou dopravou v polohách významovej hierarchie priestorov – s prepojením pešieho pohybu a upokojenej dopravy. (*Starou Nitrou – sa rozumie územie nielen PFCelkov Horné a Dolné mesto ale aj PFCelky Nové mesto, Martinský vrch, Agrokomplex, Kalvária a Párovce)

A Urbanizmus

Opatrenie A/2.1.1.1 Revitalizovať a obnovovať urbanistickú pôdorysnú štruktúru historického jadra v kompaktnosti zástavby a formovaním ťažiskových verejných priestorov. Vytvoriť kvalitné verejné priestranstvá, námestia s preferenciou spoločenského charakteru s obmedzením automobilovej dopravy.

Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota /rok
Počet revitalizovaných verejných priestorov /projektov/lokalít	Počet revitalizovaných verejných priestorov (námestí, ulíc, dvorov) v historickom jadre s preferenciou pešej dostupnosti a spoločenskej funkcie je kľúčovým kvantitatívnym ukazovateľom, ktorý priamo odzrkadľuje rozsah a dopad opatrenia.	Výstupový	Počet	MsÚ databáza ukončených projektov mesta	0/2025	3ks/ 2032

Opatrenie A/2.1.1.2 Prezentovať pôvodné urbanistické hodnoty v symbolike v miestach pôvodnej Tureckej brány a veže Kostola sv. Jakuba.

Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota /rok
Vypracovaná dokumentácia, ako podklad pre následnú realizáciu	Tento indikátor sleduje konkrétnu, vizuálne a fyzicky uchopiteľnú prezentáciu historických hodnôt priamo v území, kde pôvodne existovali významné prvky mestského urbanizmu.	Výstupový	Rok	MsÚ	Nie 0/2025	Vypracovaná dokumentácia /k 2032

Opatrenie A/2.1.1.3 Revitalizovať a formovať priestor železničnej a autobusovej stanice vrátane ich predpolia pre integrovanú dopravu s významom „Južnej brány mesta“ a vytvoriť podmienky pre verejný priestor s významom Staničného námestia.

Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota /rok
Vypracovaná územnoplánovacia dokumentácia, ako podklad pre následnú realizáciu	Indikátor sleduje konkrétny výstup - dokumentácia	Výstupový	Rok	MsÚ	Nie 0/2025	Vypracovaná dokumentácia /k 2032

Opatrenie	A/2.1.1.4 Formovať priestor a okolie okružnej križovatky na Párovciach s významom ako Západnú vstupnú bránu do mesta s úpravou priestoru pre funkciu Centra Párovce					
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota /rok
Vypracovaná územnoplánovacia dokumentácia, ako podklad pre následnú realizáciu	Indikátor sleduje konkrétny výstup - dokumentácia	Výstupový	Rok	MsÚ	Nie 0/2025	Vypracovaná dokumentácia /k 2032
Opatrenie	A/2.1.1.5 Formovať priestor a okolie okružnej križovatky pod Zoborom s významom ako Severnú vstupnú bránu do mesta s úpravou priestoru pre centrum Martinský vrch.					
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota /rok
Vypracovaná územnoplánovacia dokumentácia, ako podklad pre následnú realizáciu	Indikátor sleduje konkrétny výstup - dokumentácia	Výstupový	Rok	MsÚ	Nie 0/2025	Vypracovaná dokumentácia /k 2032
Opatrenie	A/2.1.1.6 Formovať priestor a okolie predpolia univerzít s významom ako Východnú vstupnú bránu do mesta s úpravou nástupného verejného priestoru a formovanie kontaktného územia ako komplexu vysokých škôl s prevádzkami pre špecifické potreby školstva, jeho príslušenstva, ale aj vedy a výskumu.					
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Vypracovaná územnoplánovacia dokumentácia, ako podklad pre následnú realizáciu	Indikátor sleduje konkrétny výstup - dokumentácia	Výstupový	Rok	MsÚ	Nie 0/2025	Vypracovaná dokumentácia / k 2032

Podprogram: Mesto silných štvrtí

Nadväzuje na SC A/3.1

Strategický zámer: Podporovať rozvoj silných mestských štvrtí s vyváženou funkčnou štruktúrou, dostupnými verejnými priestormi a kvalitným bývaním

ŠC A/3.1.1 Prostredníctvom urbanisticko-architektonických súťaží a efektívnej regulácie zabezpečiť vytvorenie kompaktného, dostupného a udržateľného mestského prostredia, kde obyvatelia budú mať základné služby, kultúrnu a vzdelávaciu infraštruktúru, cintoríny, zeleň a dopravu v primeranej vzdialenosti.

Opatrenie **A/3.1.1.1** V rámci mestských častí rozvíjať kultúrnu a vzdelávaciu infraštruktúru, činnosť v tejto oblasti prioritne zamerať na využitie a zhodnotenie existujúceho potenciálu a formovanie miestnych spoločenských centier a ich verejného priestranstva.

Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota /rok
Počet zrevitalizovaných alebo novovytvorených kultúrno-vzdelávacích centier v mestských častiach projektov/ lokalít	Indikátor sleduje konkrétny výstup opatrenia – počet fyzicky realizovaných projektov. Meranie počtu zrevitalizovaných alebo novovytvorených spoločenských centier umožňuje objektívne vyhodnotiť, do akej miery bolo opatrenie naplnené.	Výstupový	Počet	MSÚ databáza ukončených projektov mesta	0 /2025	3ks/ 2032

Podprogram: Mesto primeraných vzdialeností (10-15-30)**Nadväzuje na SC A/4.1**

Strategický zámer: Podporiť kompaktný a dostupný urbanizmus v Nitre, ktorý zabezpečí efektívne rozmiestnenie základných služieb, kvalitných verejných priestorov, zelene a dopravných spojení v primeranej dochádzkovej vzdialenosti, čím sa posilní lokálna identita mestských štvrtí a prispeje sa k udržateľnému rozvoju mesta.

ŠC A/4.1.1   **Zabezpečiť rozvoj konceptu „mesta krátkych vzdialeností“ zavedením plánovacích opatrení a úprav verejných priestorov tak, aby obyvatelia mali prístup k základným službám, vzdelávaniu, verejnej doprave, rekreačným a komunitným priestorom v dostupnosti 10, 15 alebo 30 minút pešo či bicyklom.**

A Urbanizmus

Opatrenie   **A/4.1.1.1** Rozšíriť infraštruktúru pre vzdelávanie do všetkých mestských častí so zameraním na predprimárne a primárne vzdelávanie za účelom zabezpečenia dostupnosti vzdelávania pre všetkých obyvateľov mestských častí v dostupnej vzdialenosti.

Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota /rok
Počet novovybudovaných alebo rozšírených zariadení predprimárneho a primárneho vzdelávania projektov/zariadení	Indikátor sleduje konkrétny výstup opatrenia – počet fyzicky realizovaných projektov. Zamerané na zabezpečenie rovnomerného prístupu ku vzdelávaniu	Výstupový	Počet	MsÚ databáza ukončených projektov mesta	0 /2025	3ks /k 2032

Opatrenie   **A/4.1.1.2** Podporovať rozvoj bývania v rámci periférnych území mestských štvrtí s preferenciou mestských foriem zástavby.

Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota /rok
Počet území (lokalít), kde bola schválená alebo realizovaná zmena územného plánu pre mestský typ bývania lokalít/projektov	Tento indikátor kvantifikuje reálny nárast mestskej bytovej výstavby v periférnych štvrtiach, čo je kľúčovým predpokladom pre vyvážený, udržateľný a dostupný urbanistický rozvoj.	Výstupový	Počet	MsÚ	Nie 0/2025	3 ks /k 2032

Opatrenie   **A/4.1.1.3** Formovať lokálne centrá vybavenosti v rámci mestských štvrtí pre optimálnu dostupnosť obyvateľov k základným potrebám.

Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota /rok
Počet novovytvorených alebo revitalizovaných miestnych centier občianskej vybavenosti lokalít/projektov	Indikátor sleduje konkrétny výstup opatrenia – počet fyzicky realizovaných projektov	Výstupový	Počet	MsÚ	Nie 0/2025	3 ks /k 2032

Opatrenie   **A/4.1.1.4** V mestských častiach zabezpečiť územné podmienky pre miestne cintoríny a ich príslušenstvo.

Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota /rok
Počet lokalít, v ktorých boli územným plánovaním/ projektom vytvorené alebo upravené plochy pre cintoríny	Indikátor reflektuje schopnosť mesta zabezpečiť dlhodobé územné podmienky pre pietnu infraštruktúru, ktorá je základnou verejnou službou.	Výstupový	Počet	MsÚ	Nie 0/2025	3 ks /k 2032

Podprogram: Mesto kvalitných verejných priestranstiev**Nadväzuje na SC A/5.1**

Strategický zámer: Podporiť kvalitné, bezpečné a funkčne diferencované verejné priestory v Nitre prostredníctvom premyslenej urbanistickej koncepcie, ktorá zohľadňuje hierarchiu a štandardizáciu ulíc, námestí a vegetačných plôch s dôrazom na spoločenské kontakty, mobilitu a multifunkčnosť mestského priestoru.

ŠC A/5.1.1   **Zabezpečiť štandardizáciu usporiadania verejných priestranstiev prostredníctvom vypracovania a implementácie manuálu verejných priestranstiev, ktorý stanoví parametre ulíc, námestí a priestranstiev vegetácie z hľadiska bezpečnosti, mobility a estetiky.**

Opatrenie   **A/5.1.1.1** Zabezpečiť priemet manuálu verejných priestranstiev mesta Nitra, implementáciou pre jednotlivé hierarchicky významové mestské priestory s cieľom konkretizovať reguláciu ich usporiadania a výrazového dotvorenia.

Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota /rok
Počet lokalít, v ktorých boli územným plánovaním/ projektom vytvorené alebo upravené verejné priestranstvá	Indikátor vytvára komplexnejší obraz o tom, ako sa plánovanie premieta do praxe.	Výstupový	Počet	MsÚ databáza ukončených projektov mesta	0 /2025	3ks /k 2032

Opatrenie   **A/5.1.1.2** Na podklade pilotných projektov revitalizovať verejné priestory ulíc a námestí pri aplikácii štandardizovaných pravidiel.

Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota /rok
Počet lokalít, v ktorých boli územným plánovaním/ projektom vytvorené alebo upravené verejné priestranstvá	Indikátor meria priamo revitalizáciu na základe pilotného overenia a v súlade so štandardmi. Tým sa odlišuje od bežných ad hoc rekonštrukcií.	Výstupový	Počet	MsÚ	Nie 0/2025	3 ks /k 2032

ŠC A/5.1.2   **Podporiť vznik mikrokomunitných priestorov v rámci prestavby ulíc a námestí, pričom každá ulica bude obsahovať vlastné mikrocentrum podporujúce komunitný život a miestne aktivity.**

Opatrenie   **A/5.1.2.1** Identifikovať mikrokomunitné priestory v rámci mestských štvrtí v ich jadrových polohách a uličných priestoroch.

Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota /rok
Počet lokalít, v ktorých boli územným plánovaním / projektom vytvorené alebo upravené mikrokomunitné priestory	Indikátor umožňuje sledovať postup mapovania, čo je nutný základ pre plánovanie zásahov.	Výstupový	Počet	MsÚ	0 /2025	3ks /k 2032

Opatrenie   **A/5.1.2.2** Podporiť formovanie mikrokomunitných priestorov verejnej sféry v obytnom prostredí mesta.

Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota /rok
Počet lokalít, v ktorých boli územným plánovaním / projektom vytvorené alebo upravené mikrokomunitné priestory	Indikátor podporuje ciele intervencie na lokálnej úrovni, bližšie k obyvateľom	Výstupový	Počet	MsÚ	Nie 0/2025	3 ks /k 2032

Podprogram: Kľúčové elementy mesta**Nadväzuje na SC A/6.1**

Strategický zámer: Podporiť rozvoj a revitalizáciu kľúčových urbanistických prvkov mesta Nitra s dôrazom na historické, prírodné a infraštruktúrne dominanty, ktoré prispievajú k zvyšovaniu atraktivity, funkčnosti a kvality mestského prostredia.

ŠC A/6.1.1   **Revitalizovať a modernizovať historické a reprezentatívne objekty mesta, ktoré sú súčasťou identity Nitry a majú potenciál pre spoločenské, kultúrne a administratívne využitie.**

A Urbanizmus

Opatrenie   **A/6.1.1.1 Revitalizovať objekty, pre projekty s určenou prioritou mesta**

Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota /rok
Počet zrealizovaných revitalizácií objektov	Indikátor sleduje konkrétny výstup opatrenia – počet fyzicky realizovaných projektov, obnovy	Výstupový	Počet	MsÚ databáza ukončených projektov	0 /2025	3ks /k 2032

Opatrenie   **A/6.1.1.2 Využiť potenciál Starej radnice (Mestského domu), objektu na centrálnom námestí, zabezpečiť jeho komplexnú prestavbu pre reprezentatívne priestory mesta a oživenie parteru do Svätoplukovho námestia.**

Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota /rok
Vypracovaná dokumentácia, ako podklad pre následnú realizáciu	Indikátor sleduje konkrétny výstup - dokumentácia	Výstupový	Rok	MsÚ	Nie 0/2025	Vypracovaná dokumentácia /k 2028

Opatrenie   **A/6.1.1.3 Využiť potenciál mestských objektov v areály bývalých kasární pod Zoborom, zabezpečiť ich revitalizáciu pre účelové priestory mesta so zameraním na kultúrnu a záujmovú činnosť verejnosti.**

Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota /rok
Vypracovaná dokumentácia, ako podklad pre následnú realizáciu	Indikátor sleduje konkrétny výstup - dokumentácia	Výstupový	Rok	MsÚ	Nie 0/2025	Vypracovaná dokumentácia /k 2028

ŠC A/6.1.2   **Podporiť rozvoj mestských športových a kultúrnych zariadení, ktoré prispejú k regionálnej a medzinárodnej konkurencieschopnosti Nitry.**

A Urbanizmus

Opatrenie   **A/6.1.2.1 Vybudovať modernú multifunkčnú arénu s regionálnym významom na organizovanie kultúrnych, spoločenských a športových podujatí.**

Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota /rok
Vypracovaná dokumentácia, ako podklad pre následnú realizáciu	Indikátor sleduje konkrétny výstup - dokumentácia.	Výstupový	Rok	MsÚ	0 /2025	Vypracovaná dokumentácia/ 2028

ŠC A/6.1.4   **Revitalizovať verejné priestory a komerčné zóny tak, aby zodpovedali súčasným priestorovým a kvalitatívnym požiadavkám a podporovali komunitný život.**

A Urbanizmus

Opatrenie   **A/6.1.4.1 Revitalizovať verejné priestory, pre projekty s určenou prioritou mesta.**

Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota /rok
Počet zrealizovaných verejných priestorov/ projektov	Indikátor sleduje konkrétny výstup opatrenia – počet fyzicky realizovaných priestorov, ktoré reflektujú priority mesta.	Výstupový	Počet	MsÚ databáza ukončených projektov	0ks/ k 2025	3ks/ k 2032

Opatrenie   **A/6.1.4.2 Riešiť komplexnú prestavbu verejného priestranstva pri OC Sandokan s cieľom vytvoriť verejný kultivovaný priestor - námestie s miestnym významom, prevádzkové usporiadanie a dotvorenie verejného priestranstva a jeho kontaktnej plochy.**

Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota /rok
Vypracovaná dokumentácia, ako podklad pre následnú realizáciu	Indikátor sleduje konkrétny výstup - dokumentácia	Výstupový	Rok	MsÚ	Nie 0/ k 2025	Vypracovaná dokumentácia /k 2026

ŠC A/6.1.6 Zabezpečiť modernizáciu vzdelávacej infraštruktúry mesta s cieľom vytvoriť kvalitné podmienky pre vzdelávanie detí.

A Urbanizmus
Opatrenie **A/6.1.6.1** Rekonštruovať a modernizovať objekty škôl a materských škôl, pre projekty s určenou prioritou mesta.

Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota /rok
Počet zrealizovaných modernizácií objektov/ realizácií nových objektov	Indikátor sleduje konkrétny výstup opatrenia – počet fyzicky realizovaných projektov obnovy alebo nových projektov	Výstupový	Počet	MsÚ databáza ukončených projektov	0 /2025	3 ks /k 2032

Opatrenie **A/6.1.6.2** Riešiť komplexnú prestavbu areálu základnej školy pre 1. stupeň v mestskej časti Janíkovce - elokované pracovisko ZŠ Fatranská, so zameraním na vytvorenie moderného vzdelávacieho centra

Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota /rok
Vypracovaná dokumentácia, ako podklad pre následnú realizáciu	Indikátor sleduje konkrétny výstup - dokumentácia	Výstupový	Počet	MsÚ	Nie 0/2025	1 ks /k 2028

PROGRAM: Nitra učiaca (sa)**Podprogram: Kvalitní a spokojní sprievodcovia vo výchove a vzdelávaní****Nadväzuje na SC E/1.1**

Strategický zámer: Podporiť profesionálny rast, finančnú stabilitu a pracovnú spokojnosť sprievodcov vo vzdelávaní – pedagogických zamestnancov, odborných zamestnancov, vychovávateľov, lektorov, pracovníkov s mládežou, trénerov, mentorov a ďalších zamestnancov vzdelávacích inštitúcií s cieľom zvýšiť atraktivitu týchto povolání v meste Nitra a zabezpečiť dostatok kvalifikovaných odborníkov.

ŠC E/1.1.1**E Vzdelanie, mládež a šport**

Zvýšiť atraktivitu povolání súvisiacich so vzdelávaním a podporiť nábor nových odborníkov prostredníctvom motivačných programov, pracovných benefitov a spoluprácou s univerzitami.

Opatrenie		E/1.1.1.1 Zvýhodnené bývanie, zavedenie mentoringových programov pre mladých učiteľov a ďalších sprievodcov vo vzdelávaní, motivačné granty a štipendia.				
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Počet uchádzačov na jedno vyhlásené pracovné miesto vo výchove a vzdelávaní	Obmena pedagogických a sprievodcovských kolektívov, dopĺňanie pedagogických, odborných zamestnancov a sprievodcov vo výchove vzdelávaní vyjadrená ich počtom	Výsledkový	Počet	Školy, SZ, CVČ, MVO, vzdelávacie, športové, voľnočasové inštitúcie	x / 2025	3/2032
Počet sprievodcov vo výchove a vzdelávaní zapojených do mentoringových a rozvojových programov	Kvalifikovaní, odborne zdatní pedagógovia, odborní zamestnanci a sprievodcovia vo vzdelávaní vyjad. ich počtom vzdelávajúcich	Výstupový	Počet	Školy, SZ, CVČ, MVO, vzdelávacie, športové, voľnočasové organizácie	196/ 2025	+500/2032
Počet pridelených motivačných grantov	Sleduje rozsah cielených finančných stimulov na podporu náboru a udržania sprievodcov vo výchove vo vzdelávaní formou pridelených grantov	Výstupový	Počet	Mesto Nitra	x / 2025	≥ 20/2032
Počet sprievodcov vo výchove a vzdelávaní, ktorým boli poskytnuté nástroje nefinančnej podpory	Zachytáva rozsah využívania nefinančných podporných mechanizmov zameraných na profesijnú stabilizáciu a rozvoj vyjad. počtom sprievodcov	Výstupový	Počet	Mesto Nitra	x / 2025	≥ 200/2032
Miera spokojnosti sprievodcov vo výchove a vzdelávaní s pracovnými podmienkami a podporou	Reflektuje kvalitu pracovného prostredia a efektivitu implementovaných podporných opatrení.	Výsledkový	%	Školy, SZ, CVČ, MVO, vzdelávacie, športové voľnočasové organizácie	x / 2025	≥ 70% /2032
Miera zotrvania začínajúcich sprievodcov vo výchove a vzdelávaní po dvoch rokoch výkonu povolania	Sleduje dopad adaptačných intervencií na zotrvanie začínajúcich sprievodcov vo výchove a vzdelávaní.	Výsledkový	%	Školy, SZ, CVČ, MVO, vzdelávacie, športové voľnočasové organizácie	x / 2025	≥70%/2032
Podiel mladých sprievodcov vo výchove a vzdelávaní (do 35 rokov) na celkovom počte pedagogických zamestnancov	Zachytáva generačnú obnovu a atraktivitu profesie pre cieľovú skupinu mladých do 35 rokov	Dopadový	%	Školy, SZ, CVČ, MVO, vzdelávacie, športové voľnočasové organizácie	x / 2025	≥30%/2032

ŠC E/1.1.2

E Vzdelanie, mládež a šport

Posilniť finančné stimuly a možnosti profesijného rozvoja a sprievodcov vo výchove a vzdelávaní, aby sa zabezpečila ich dlhodobá motivácia a kvalifikácia.

E/1.1.2.1 Finančné odmeny za inovácie vo vzdelávaní a zapájanie sa do projektov, podpora výmenných programov medzi učiteľmi rôznych škôl, sprievodcami vo výchove a vzdelávaní.						
Opatrenie	Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok
						Cieľová hodnota/rok
Počet účastníkov výmenných a profesijných rozvojových programov	Kvalifikovaní, odborne zdatní pedagógovia a sprievodcovia vo výchove a vzdelávaní vyjad. ich počtom	Výstupový	Počet	Školy, SZ, CVČ, MVO, vzdelávacie, športové voľnočasové organizácie	x /2025	x + 500/ 2032
Počet finančných odmien za inovatívne vzdelávacie projekty pre pedagógov a sprievodcov	Odráža podporu inovatívnych prístupov vo výučbe a motiváciu vyjadrenú počtom odmien	výstupový	Počet	Mesto Nitra	0/2025	100/2032
Miera zotrvania odmenených pedagógov/ sprievodcov v systéme po 2 rokoch	Hodnotí účinnosť stimulačných opatrení pri udržaní kvalitných pracovníkov v systéme	dopadový	%	Školy, SZ, CVČ, MVO, vzdelávacie, športové voľnočasové organizácie	x/2025	80%/2032
Počet podaných projektov zameraných na inovácie vo vzdelávaní a výchove	Prináša finančné stimuly, podporuje inovácie, motiváciu a zvyšuje kvalifikáciu sprievodcov vo vzdelávaní, vyjad. počtom projektov	výstupový	Počet	Školy, SZ, CVČ, MVO, vzdelávacie, športové voľnočasové organizácie	x/2025	X+10%2032
Nastavený systém kvality výchovy a vzdelávania s jasne definovanými stimulmi a podporou kvalifikácie	Zjednotené pomenovanie štandardov a priorít	procesný	Áno/nie	Mesto Nitra	Nie/2025	Áno/2032

ŠC E/1.1.3

E Vzdelanie, mládež a šport

Zlepšiť starostlivosť o duševné zdravie sprievodcov vo výchove a vzdelávaní prostredníctvom psychologickéj podpory, prevencie vyhorenia a odbúrania administratívnej záťaže.

E/1.1.3.1 Zriadenie psychologickéj podpory pre sprievodcov vo výchove a vzdelávaní, zníženie byrokratickej záťaže, podpora zdravého životného štýlu sprievodcov vo výchove a vzdelávaní.						
Opatrenie	Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok
						Cieľová hodnota/rok
Počet sprievodcov vo výchove a vzdelávaní zapojených do preventívnych programov duševného zdravia.	Duševné zdravie pedagógov a odborných zamestnancov a sprievodcov vo výchove a vzdelávaní, vyjad. počtom absolventov preventívnych programov	Výsledkový	Počet	Školy, SZ, CVČ, MVO, vzdelávacie, športové voľnočasové organizácie	x / 2025	x + 300 / 2032

Podprogram: Moderne a v spolupráci**Nadväzuje na SC E/2.1**

Strategický zámer: Podporiť moderné a inovatívne vzdelávanie, ktoré je založené na spolupráci medzi rôznymi poskytovateľmi vzdelávania, školami, rodičmi, firmami a komunitami, čím sa posilní príprava ľudí na trh práce aj na aktívne občianstvo.

ŠC E/2.1.1**E Vzdelanie, mládež a šport**

Rozvíjať digitalizáciu a inovatívne metódy vo výchove a vzdelávaní, aby sa zvýšila efektivita vzdelávania a digitálna gramotnosť všetkých vekových skupín.

Opatrenie	E/2.1.1.1 Vybavenie škôl a vzdelávacích inštitúcií modernými technológiami, posilnenie línie digitálneho vzdelávania a implementácie inovácií.					
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Počet škôl, učební a vzdelávacích inštitúcií vybavených modernými digitálnymi technológiami podľa definovaného štandardu	Moderne vybavené školy a vzdelávacie inštitúcie.	Dopadový	Počet	Školy, ŠZ, CVČ, MVO, vzdelávacie, športové voľnočasové organizácie	x / 2025	x + y / 2032
Zvýšenie digitálnej gramotnosti obyvateľov	Meria vplyv vzdelávacích a infraštruktúrnych opatrení na úroveň digitálnych zručností v populácii.	Dopadový	precenil/skóre	Školy, ŠZ, CVČ, MVO, vzdelávacie, športové voľnočasové organizácie	-/2025	+10 %/2032
Pomer žiakov na jedno digitálne zariadenie (tablet, počítač)	Vyjadruje dostupnosť digitálnych nástrojov, ktoré sú predpokladom rovného prístupu k modernému vzdelávaniu.	Výsledkový	žiaci/zariadenie	Školy, ŠZ, CVČ, MVO, vzdelávacie, športové voľnočasové organizácie	x/2025	2 žiaci na zariadenie
Podiel škôl, športových a voľnočasových organizácií zapojených do národných a medzinárodných inovačných/digitálnych programov	Indikuje aktivitu a otvorenosť inštitúcií voči inováciám a nadväzovaniu spolupráce	Výstupový	%	Školy, ŠZ, CVČ, MVO, vzdelávacie, športové voľnočasové organizácie	x%/2025	50 %/2032

ŠC E/2.1.2**E Vzdelanie, mládež a šport**

Posilniť spoluprácu medzi rôznymi poskytovateľmi vzdelávania, trhom práce a komunitami s cieľom zvýšiť praktickú uplatniteľnosť absolventov a ich angažovanosť v spoločnosti.

Opatrenie	E/2.1.2.1 Podpora kariérneho poradenstva na školách, podpora duálneho vzdelávania, podpora podnikateľského vzdelávania, podpora rôznych foriem vzdelávania v rámci komunít.					
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Počet žiakov a študentov zapojených do odborných stáží / duálneho vzdelávania.	Žiaci, študenti a mladí ľudia pripravení na trh práce, vyjad. počtom absolventov odborných stáží a duálneho vzdelávania a ďalších foriem zvyšovania kompetencií	výstupový	Počet	ÚPSVaR, zamestnávateľa, vzdelávacie inštitúcie.	x / 2025	x + y / 2032
Počet aktívnych spoluprác s konkrétnymi aktivitami/projektmi zameranými na zvýšenie kompetencií mladých ľudí pre uplatnenie sa na trhu práce	sleduje nielen formálne partnerstvá, ale aj reálne implementované aktivity a projekty, ktoré rozvíjajú zručnosti mladých a podporujú ich pripravenosť na trh práce spoluprác a implementovaných aktivít/projektov	Dopadový	Počet	ÚPSVaR, zamestnávateľa, vzdelávacie inštitúcie	x / 2025	x + y / 2032

Opatrenie	E/2.1.2.2 Podpora a rozvoj celoživotného vzdelávania pre obyvateľov mesta s dôrazom na dostupnosť, kvalitu a súlad s potrebami regiónu v koordinácii so všetkými poskytovateľmi vzdelávania.					
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Vypracovaný strategický dokument rozvoja celoživotného vzdelávania	Dokument vytvorí rámec spolupráce a umožní lepšie čerpať externé zdroje a sledovať pokrok	výstupový	Áno/nie	Mesto Nitra	Nie/2025	Áno/2032
Mapovanie a analýza vzdelávacích potrieb obyvateľstva	Tvorba politik na základe dát a reálnych potrieb obyvateľov	výsledkový	Áno/nie	Mesto Nitra, univerzita	Nie/2025	Áno/20232
Počet podporených vzdelávacích inštitúcií z dotačných schém mesta, ktoré sú v súlade so systémom kvality a strategickými dokumentmi Mesta	Podpora kvality a inovácií vyjadrená počtom podporených projektov	dopadový	Počet	Mesto Nitra	x/2025	x+ 100/2032

ŠC E/2.1.3

E Vzdelanie, mládež a šport

Podporovať dobrovoľníctvo a medzigeneračné aktivity ako nástroj na prepájanie generácií, rozvoj sociálnej kohézie a aktívne občianstvo.

Opatrenie	E/2.1.3.1 Budovanie multi-generačných centier a realizácia projektov/programov na podporu dobrovoľníctva a medzigeneračných aktivít.					
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Počet realizovaných dobrovoľníckych, medzigeneračných aktivít a aktivít podporujúcich sociálnu kohéziu a aktívne občianstvo ročne	Umožňuje sledovať podporu aktívneho občianstva a sociálnej kohézie prostredníctvom medzigeneračných a dobrovoľníckych aktivít, ktoré prepájajú rôzne vekové skupiny a posilňujú komunitné väzby v meste	Dopadový	Počet	Multi-generačné centrá, CVČ, MVO, vzdelávacie, športové voľnočasové inštitúcie	x / 2025	x + y / 2032
Vybudované multi-generačné centrum	Prepája generácie, podporuje inklúziu, dobrovoľníctvo a posilňuje komunitný život	Výstupový	Počet centier	Mesto Nitra	Nie/2025	áno/2032

Podprogram: Bezpečné a podnetné prostredie**Nadväzuje na SC E/3.1**

Strategický zámer: Zabezpečiť bezpečné, inkluzívne a podnetné prostredie pre celoživotné vzdelávanie, vzdelávanie detí a mládeže, prácu s mládežou a mestský šport s dôrazom na duševné zdravie, emocionálnu stabilitu a podporu komunitného života.

ŠC E/3.1.1

E Vzdelanie, mládež a šport

Podporiť fyzické a duševné zdravie, prevenciu rizikového správania predovšetkým detí a mládeže prostredníctvom posilnenia školských podporných tímov, dostupných služieb, poradenských a preventívnych programov a širokej ponuky športových a voľnočasových aktivít.

Opatrenie	E/3.1.1.1 Posilnenie školských podporných tímov pre riešenie témy duševného zdravia a celkovej odolnosti, rozšírenie Centier poradenstva a prevencie, systém pravidelného monitoringu duševného zdravia, posilnenie témy duševného zdravia pre sprievodcov vo výchove a vzdelávaní.					
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Počet realizovaných preventívnych a podporných programov pre deti, mládež a sprievodcov vo výchove a vzdelávaní.	Podpora duševného zdravia a odolnosti, vyjad. počtom podporných programov	Výstupový	Počet	Školy, SZ, CVČ, MVO, vzdelávacie, športové voľnočasové organizácie	x / 2025	x + 10 / 2032

ŠC E/3.1.2

E Vzdelanie, mládež a šport

Modernizovať školy, športoviská a verejné priestory s dôrazom na bezpečnosť, ekologickú udržateľnosť a multifunkčné využitie.

Opatrenie E/3.1.2.1 Oddychové zóny a zelené plochy v areáloch škôl a vo verejných priestranstvách, podpora ekologických, udržateľných a riešení s ohľadom na bezpečnosť pri rekonštrukciách a budovaní infraštruktúry pre oblasť vzdelávania a športu.

Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Počet zmodernizovaných alebo novovybudovaných športových areálov, bezpečných priestorov a verejných priestranstiev reflektujúcich bezpečnosť, ekologickú udržateľnosť a multifunkčné využitie.	Podpora ekologicky udržateľných, bezpečných školských priestranstiev a areálov s multifunkčným využitím, verejných priestranstiev.	výstupový	Počet	Školy, športové kluby, Mesto Nitra	x / 2025	x + y / 2032
Počet školských budov s vykonaným auditom bezpečnosti a realizovaným následným opatrením – min. 1/rok	Pravidelné audity a následné úpravy znižujú riziká v školských priestoroch a zvyšujú ochranu zdravia detí a zamestnancov.	výstupový	Počet	Školy MsÚ	x / 2025	x + y / 2032
Počet správcov areálov	Bezpečnosť v areáloch	výstupový	Počet	Školy	x / 2025	x + y / 2032
Miera spokojnosti obyvateľov a užívateľov s modernizovanými priestormi, budovami, areálmi	Odráža kvalitu verejných priestorov a poskytuje spätnú väzbu pre ďalšie zlepšovanie vyjad. podielom respondentov, ktorí vyjadrili pozitívne hodnotenie (napr. „spokojný“ alebo „veľmi spokojný“) z celkového počtu opýtaných	výsledkový	Podiel	Školy, športové kluby, Mesto Nitra	x / 2025	+20% / 2032

ŠC E/3.1.3

E Vzdelanie, mládež a šport

Zabezpečiť inklúziu a integráciu detí a mládeže so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami cudzincov a príslušníkov ďalších menších prostredníctvom podporných opatrení, jazykových kurzov a individuálneho a vnímavého výchovno -vzdelávacieho prístupu.

Opatrenie E/3.1.3.1 Posilnenie kapacít školských podporných tímov, dostupné jazykové kurzy pre deti cudzincov, scitlivovanie verejnosti pre vnímanie rozmanitosti.

Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Miera inklúzie detí so ŠVVP a detí cudzincov v bežných školách, športových a voľnočasových zariadeniach	Inklúzia a scitlivovanie verejnosti voči cudzincom a deťom so ŠVVP, vyjadrená podielom respondentov, ktorí vyjadrili pozitívne hodnotenie (napr. „spokojný“ alebo „veľmi spokojný“) z celkového počtu opýtaných	Dopadový	Podiel	Školy, COMIN, ŠZ, CVČ, MVO, vzdelávacie, športové voľnočasové organizácie	x / 2025	x + y / 2032
Počet členov školských podporných tímov na počet žiakov so ŠVVP	Ukazovateľ zachytáva mieru personálneho zabezpečenia podporných opatrení v školách, čo je základným predpokladom pr systematické napĺňanie potrieb žiakov so ŠVVP, vyjad. počtom jednotlivých členov ŠPT na 10 žiakov so ŠVVP	výstupový	počet	MŠVVaM, OŠMaŠ	x / 2025	x + y / 2032
Zníženie počtu predčasného ukončenia povinnej školskej dochádzky žiakov	Indikátor vypovedá o efektívnosti inkluzívnych opatrení pri predchádzaní predčasnému opusteniu vzdelávania a znižovaní rizika sociálneho vylúčenia.	výsledkový	%	Mesto Nitra OŠMaŠ	x / 2025	50% / 2032
Počet podporených športových a voľnočasových aktivít s dôrazom na dostupnosť inklúziu, bezpečnosť aktívnu participáciu zraniteľných skupín	Reflektuje úroveň aktívnej participácie zraniteľných skupín (vrátane detí zo sociálne znevýhodneného prostredia, seniorov a cudzincov) na verejne podporovaných športových aktivitách v inkluzívnom prostredí s dôrazom na dostupnosť, inklúziu a bezpečnosť	výsledkový	Počet	Mesto Nitra	x / 2025	x + y / 2032
Spokojnosť rodičov detí z cieľových skupín s podporou v škole, športových a	Miera spokojnosti rodičov odráža kvalitu spolupráce školy, športový a voľnočasového zariadenia s rodinou a	výsledkový	%	Školy, COMIN, ŠZ, CVČ, MVO,	x / 2025	85% / 2032

voľnočasových zariadeniach	dostupnosť primeraných podporných opatrení pre zraniteľné skupiny.			vzdelávacie, športové voľnočasové organizácie		
Zlepšenie pocitu prijatia a bezpečia detí a mládeže z cieľových skupín	Pocit prijatia a bezpečia predstavuje kľúčový indikátor sociálnej inklúzie a priaznivej klímy a rovnosti príležitostí, vyjad. cez priemerné skóre na škále (napr 1 = vôbec → 5 = úplne)	výsledkový	skóre	Školy, COMIN, ŠZ, CVČ, MVO, vzdelávacie, športové voľnočasové org.	x 2025	4,5 / 2032
Opatrenie	E/3.1.4.1 Šport pre všetkých ako odporúčaný spôsob zdravého životného štýlu širokej verejnosti od detí po seniorov, podpora profesionálneho športu a talentovanej mládeže,					
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Zvýšenie počtu osôb pravidelne športujúcich na 1 investované euro	Zachytáva efektívnosť verejných investícií do športu z hľadiska ich dopadu na zapojenie obyvateľstva do pravidelnej pohybovej aktivity, vyjadrený cez osoby/€	Dopadový	€	MsÚ OŠMaŠ	x osoby / €	5 osôb / €
Počet verejných športových podujatí ročne podporených samosprávou	Sleduje rozsah podpory športu formou podujatí dostupných širokej verejnosti a ich úlohu pri budovaní zdravého životného štýlu. (vyjad. cez počet podujatí / rok)	Výstupový	počet	MsÚ OŠMaŠ	x/2025	x + 10/2032
Zlepšenie subjektívneho zdravia obyvateľov súvisiaceho s pravidelnou pohybovou aktivitou	Ukazovateľ sleduje dlhodobý dopad športovej politiky na kvalitu života obyvateľstva.	Dopadový	%	MsÚ OŠMaŠ	x%/2025	75 %/2032
Počet škôl /detí zapojených do programu "Tréneri v škole"	Sleduje počet škôl/detí zapojených do programu	Výstupový	počet	MsÚ OŠMaŠ	x/2025	14 škôl
Opatrenie	E/3.1.4.2 Podpora profesionálneho športu a talentovanej mládeže.					
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Počet detí a mládeže zapojených do programov systematickej prípravy (mládežnícke akademie, talentové centrá, TSM)	Odráža rozsah a prístupnosť podpory v rozvoji talentu pre mládež v meste.	Výstupový	počet	športové kluby, športové centrá, TSM	x/2025	/x + y/2032
Podiel rozpočtu samosprávy alokovaný na podporu športu, športových klubov a rozvoj športových talentov.	Ukazovateľ vyjadruje rozsah verejných investícií mesta do rozvoja športu ako kľúčového nástroja pre podporu zdravia, sociálnej súdržnosti a identifikácie športových talentov. Poskytuje rámec pre strategické plánovanie a hodnotenie účinnosti dotačných mechanizmov v oblasti športu a pohybových aktivít.	Výsledkový	% z celkov. zpočtu	MsÚ OŠMaŠ	x %	+2%/2032
Počet športovcov s trvalým pobytom v Nitre, ktorí získali štátne uznanie / výkonnostné ocenenie	Reflektuje úroveň športovej výkonnosti a prestíže mesta v národnom meradle.	Výsledkový	počet osôb / roľ	NŠZ MŠVVaM	x/2025	/x + 20%/2032
Zavedený a funkčný systém zberu, analýzy a vyhodnocovania údajov o športovej infraštruktúre, participácii obyvateľov a verejných investíciách v oblasti športu	Ukazovateľ poukazuje na úroveň dátovej pripravenosti mesta pri plánovaní a vyhodnocovaní športovej politiky mesta Nitra	Výstupový	áno / nie	MsÚ	nie	áno
Zvýšenie športovej identity mesta a jeho viditeľnosti v profesionálnom a výkonnostnom športe	Vyjadruje prestíž a športové renomé mesta v očiach verejnosti a odbornej komunity, stanovený cez kompozitný index / počet mediálnych výstupov, umiestnenia klubov	Dopadový	index	ŠÚ MsÚ	-/2025	index definovaný mestom

PROGRAM: Nitra sa (po)stará**Podprogram: Pomoc bližšie k občanom****Nadväzuje na SC F/1.1 a SC F/1.2**

Strategický zámer: Spoločnosť je dobre zmapovaná z hľadiska potreby zdravotno-sociálnej pomoci a mesto na potreby zraniteľných skupín pružne reaguje poskytovaním inovatívnych zdravotno-sociálnych služieb na komunitnom princípe.

ŠC F/1.1.1**F Zdravotná oblasť a sociálna oblasť** **Prevenca nepriaznivých zdravotných a sociálnych situácií.**

Opatrenie		F/1.1.1.1 Podpora duševného zdravia				
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Počet destigmatizačných a podporných aktivít	Stanovením počtu plánovaných aktivít sa zabezpečí dostupnosť údajov o vývoji počtu realizovaných aktivít s možnosťou sledovania a vyhodnocovania dopadov na spoločnosť v spolupráci s aktérmi CSR	Procesný	počet	MsÚ/OSS Externý Subjekt CSR	x/2025	X+5
Počet programov na podporu duševného zdravia	Stanovením počtu plánovaných aktivít sa zabezpečí dostupnosť údajov o vývoji počtu realizovaných aktivít s možnosťou sledovania a vyhodnocovania dopadov na spoločnosť	procesný	počet	MsÚ/OSS	x/2025	X+3
Počet aktivít s využitím kultúry na podporu duševného zdravia	Indikátor hovorí o realizovaných aktivitách na podporu duševného zdravia s využitím kultúry (umenia, hudby, tanca...)	výstupový	počet	MsÚ/OSS OK	0/2025	1-3/2032
Opatrenie		F/1.1.1.2 Prevencia sociálno-patologických javov v školskom prostredí				
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Spracovanie spoločného metodického plánu prevencie závažného pre mestské školy	Indikátorom sa sleduje dosiahnutie jednotného a systémového prístupu k prevencii	Výstupový	počet	MsÚ/OSS OŠMaŠ	x/2025	X+1
Počet preventívnych aktivít	Umožní sledovať a vyhodnocovať dopad aktivít	Procesný	počet	MsÚ/OSS Externý subjekt	12	18
Počet ambasádorov duševného zdravia v mestských školách	Poskytne prehľad o ambasádoroch v mestských školách	výstupový	počet	MsÚ/OSS Externý subjekt	x/2025	X+2
Opatrenie		F/1.1.1.3 Rozvoj zdravotno-sociálnych programov				
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Počet zavedených inovatívnych prístupov v poskytovaní sociálnych služieb	Stanovením počtu plánovaných aktivít sa zabezpečí dostupnosť údajov o vývoji počtu realizovaných aktivít s možnosťou sledovania a vyhodnocovania dopadov na spoločnosť	výstupový	počet	MsÚ/OSS SZSS	x/2025	X+4
Počet peer poradcov	Vyjadruje počet zaškolených poradcov s osobnou skúsenosťou z radov neformálnych opatrovateľov	výstupový	počet	MsÚ/OSS Externý subjekt	x/2025	2

Opatrenie F/1.1.1.4 SMART poskytovanie zdravotno-sociálnych služieb						
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Počet digitalizovaných formulárov	Stanovením počtu plánovaných aktivít sa zabezpečí dostupnosť údajov o vývoji počtu realizovaných aktivít s možnosťou sledovania a vyhodnocovania dopadov na spoločnosť	výstupový	počet	MsÚ/OSS SZSS	x/2025	X+4
Počet SMART technológií zavedených do sociálno-zdravotnej starostlivosti	Stanovením počtu plánovaných aktivít sa zabezpečí dostupnosť údajov o vývoji počtu realizovaných aktivít s možnosťou sledovania a vyhodnocovania dopadov na spoločnosť	výstupový	počet	MsÚ/OSS	x/2025	X+2
Počet poskytovateľov služieb s použitím telekomunikačných technológií	Indikátor sleduje vývoj počtu poskytovateľov	výstupový	Počet	MsÚ/OSS Externý subjekt	1	3
Počet prijímateľov služieb s použitím telekomunikačných technológií	Indikátor sleduje vývoj využitia služieb	výstupový	počet	MsÚ/OSS Externý subjekt	9	19

ŠC F/1.2.1**F Zdravotná oblasť a sociálna oblasť****Zvýšiť podpornú sieť zdravotných a sociálnych služieb.****Opatrenie F/1.2.1.1 Mesto ako stabilný partner v spolupráci s MVO v sociálno-zdravotných službách.**

Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Výška finančných prostriedkov určená na plnenie dotačnej politiky	Indikátor umožní sledovať vývoj dotačnej politiky mesta	výsledkový	€	OSS	60 000€/2025	min+10%
Počet partnerstiev mesta Nitry v sociálno-zdravotnej oblasti	Indikátor vyjadruje schopnosť mesta spolupracovať na dosahovaní cieľov	výsledkový	počet	OSS Externý subjekt	10/2025	12

Opatrenie F/1.2.1.2 Rozvinutá paliatívna starostlivosť v meste.

Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Počet miest paliatívnej starostlivosti (kamenný a terénny hospic, deti a dospelí)	Nárast počtu hospicových miest prispieva k rozvoju paliatívnej starostlivosti	výstupový	počet	OSS Externý subjekt Diecézna charita	15/2025	18
Počet nových miest v zariadení opatrovateľskej služby	Indikátor vyjadruje potrebu nových lôžok v zariadení opatrovateľskej služby	výstupový	Počet	OSS SZSS	0	30

Opatrenie F/1.2.1.3 Operatívny manažment zdravotnej starostlivosti v moderných mestských poliklinikách.

Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Počet a štruktúra lekárov v mestských poliklinikách podľa špecializácie	Prehľad o lekároch umožní sledovať a manažovať pokrytie špecializovanou zdravotnou starostlivosťou v mestských poliklinikách	výstupový	počet	Služby Nitra, s.r.o.	x/2025	1/požadovaná špecializácia
Počet a štruktúra ambulancií v mestských poliklinikách	Prehľad o ambulanciách umožní sledovať a manažovať pokrytie odbornou zdravotnou starostlivosťou v mestských poliklinikách	výstupový	počet	Služby Nitra, s.r.o.	x/2025	1/požadovaná špecializácia
Spracovanie stratégie a plánu správy a modernizácie polikliník	Indikátorom sa sleduje dosiahnutie strategického a plánovaného prístupu k riadeniu a modernizácii polikliník	výstupový	počet	Služby Nitra, s.r.o.	0	1

Opatrenie F/1.2.1.4 Rozvoj sociálneho podnikania.						
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Založenie sociálneho podniku mestom	Založením sociálneho podnikania je možné prispieť k rozvoju sociálneho podnikania	výstupový	počet	MsÚ	0	1

Opatrenie F/1.2.1.5 Zavádzanie inovatívnej podpory v sociálno-zdravotných službách.						
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Počet inovatívnych prvkov	Indikátor vyjadruje zavádzanie a zachytáva trend vývoja inovácií	výstupový	počet	SZSS MVO OSS	0	2

Opatrenie F/1.2.1.6 Rozšírenie kapacít detských jaslí s dôrazom na deti so zdravotným znevýhodnením.						
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Počet miest vytvorených pre deti so zdravotným znevýhodnením	Vytvorenie a nárast počtu miest v detských jasliach vhodných pre deti so zdravotným znevýhodnením je spôsob na rozširovanie kapacít detských jaslí	výstupový	počet	MsÚ	0	3

Podprogram: Dostupný domov

Nadväzuje na SC F/2.1

Strategický zámer: Zlepšenie životných podmienok, podpora sociálnej integrácie a zníženie rizika sociálneho vylúčenia prostredníctvom zabezpečenia rovnakých príležitostí pre prístup k bývaní.

ŠC F/2.1.1

F Zdravotná oblasť a sociálna oblasť Rozvoj subvenčného a inkluzívneho bývania

Opatrenie F/2.1.1.1 Modernizácia mestského bytového fondu						
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Počet bytových domov so zrealizovanou modernizáciou.	Indikátor umožní sledovať mieru kontinuity v modernizácii bytových domov	výstupový	počet	MsÚ	0	1
Zníženie miery ohrozenia energetickou chudobou v mestských nájomných bytoch	Indikátor sleduje podiel obyvateľstva ohrozeného energetickou chudobou najmä zatepľovaním mestských bytových domov	výsledkový	%	Službyt, s.r.o.	20%/2025	25%/2032
Opatrenie F/2.1.1.2 Rozvoj programov podporujúcich autonómne bývanie						
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Počet bytov s nulovou energetickou náročnosťou v bytovom fonde	Indikátorom sa vyjadrí miera úspešnosti programov s cieľom dosiahnuť minimálne výdavky na energie	výstupový	počet	MsÚ Sužbyt Nitra, s.r.o.	x	10
Opatrenie F/2.1.1.3 Sociálna inklúzia ohrozených komunít.						
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Počet bytov vhodných pre mix komunít.	Indikátor umožní sledovať úspešnosť osamostatňovania zapojených nájomníkov v bývaní	výstupový	počet	MsÚ MVO	2	4

Podprogram: Finančná stabilita**Nadväzuje na SC F/3.1**

Strategický zámer: Zabezpečiť udržateľné, predvídateľné a diverzifikované financovanie sociálno-zdravotných služieb mesta Nitra, vrátane stabilných viacročných mechanizmov a zapojenia externých zdrojov, aby bola garantovaná ich dostupnosť, kvalita a odolnosť voči ekonomickým výkyvom.

ŠC F/3.1.1**F Zdravotná oblasť a sociálna oblasť****Zaviesť stratégiu a kontinuitu financovania sociálno-zdravotných služieb.**

Opatrenie		F/3.1.1.1 Rozšírenie zdrojov financovania sociálno-zdravotných služieb mesta zo zdravotného poistenia.				
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Počet lôžok odkázanostných služieb poskytovaných mestom Nitra zazmluvnených z verejného zdravotného poistenia.	Indikátor vyjadruje mieru závislosti financovania sociálno-zdravotných služieb z jednotlivých zdrojov	výstupový	počet	MsÚ	0/2025	53 (1/3 z kapacity 159 lôžok)
Percento nárastu valorizácie úhrad za sociálne služby poskytované mestom Nitra	Indikátor umožní sledovať vývoj valorizácie	Výsledkový	%	OSS SZSS	x/2025	v závislosti od valorizácie starobných dôchodkov
Opatrenie		F/3.1.1.2 Pozitívny ročný nárast percentuálneho podielu z verejných príjmov mesta na výdavky sociálnej starostlivosti				
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Percento nárastu podielu z verejných príjmov mesta na výdavky sociálnej starostlivosti.	Indikátor vyjadruje mieru podielu výdavkov na sociálnu oblasť k celkovým ročným príjmom mesta	výsledkový	%	MsÚ	5,92%	X+1 %
Opatrenie		F/3.1.1.3 Stabilný dotačný mechanizmus sociálno-zdravotných služieb				
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Počet dotačných zmlúv na viacročné obdobie.	Indikátor vyjadruje stabilitu dotačného mechanizmu	výstupový	počet	OSS	0	5

PROGRAM: Nitra atraktívna**Podprogram: Rozmanitá kultúrna ponuka****Nadväzuje na SC G/1.1****Prepojenie s SC H/1.1 a ŠC H/1.1.2, H/1.2 a ŠC H/1.2.1 a ŠC H/1.2.2**

Strategický zámer: Udržateľná kultúrna infraštruktúra a kvalitná programová ponuka dostupná pre rôzne cieľové skupiny.

ŠC G/1.1.1**G Kultúra, KP a CR****Zvýšiť dostupnosť kultúrnej ponuky pre široké spektrum cieľových skupín.**

Opatrenie		G/1.1.1.1 Modernizovať kultúrnu infraštruktúru				
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Počet zrekonštruovaných kultúrnych zariadení	Hodnotí realizáciu a úspešnosť plánovaných rekonštrukcií.	výstupový	počet	MsÚ/	0/2025	2/2032
Počet zavedených technických akustických riešení v kultúrnych zariadeniach	Hodnotí zlepšenie akustiky v KC (napr. v KC Zobor).	výstupový	počet	MsÚ/OK	0/2025	1/2028
Počet modernizovaného mobiliáru, zvukovej a svetelnej techniky v kultúrnych zariadeniach	Hodnotí úspešnosť plánovanej modernizácie mobiliáru a techniky.	výstupový	počet	MsÚ/OK	0/2025	8/2032
Počet zavedených ekologických inovácií a opatrení do prevádzky kultúrnych zariadení.	Hodnotí zavedené ekologické inovácie a opatrenia a ich dopad na prevádzku.	výstupový	počet	MsÚ/OK	0/2025	4/2032
Počet zrealizovaných kultúrnych podujatí v zrekonštruovaných zariadeniach.	Hodnotí úspešnosť modernizácie zariadení, ktoré vďaka rekonštrukcii a inováciám dokážu zrealizovať vyšší počet podujatí.	výstupový	počet	MsÚ/OK	0/2025	300/2032
Počet návštevníkov kultúrnych podujatí v zrekonštruovaných zariadeniach.	Hodnotí úspešnosť modernizácie zariadení, ktoré vďaka rekonštrukcii a inováciám prilákajú vyšší počet návštevníkov.	výstupový	počet	MsÚ/OK	0/2025	50000/2032

Opatrenie		G/1.1.1.2 Rozšíriť kultúrnu ponuku o nové hodnotné podujatia a skvalitniť existujúce kultúrne aktivity				

Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Vytvorenie samostatnej mestskej organizácie pre kultúru	Meria existenciu vytvorenej mestskej organizácie pre kultúru	výstupový	Áno/nie	MsÚ/OK	Nie/2025	Áno/2028
Implementácia rezervačného systému pre kultúrne zariadenia v meste.	Meria implementáciu nástroja na zlepšenie poskytovaných služieb	výstupový	Áno/nie	MsÚ/OK	Nie/2025	Áno/2026
Počet zrealizovaných prenájmov v rezervačnom systéme	Hodnotí úspešnosť rezervačného systému a mieru jeho využívania zo strany kultúrnych zariadení, ako aj návštevníkov.	výsledkový	%	MsÚ/OK	0/2025	80/2027
Počet kultúrnych aktérov podporených grantovou schémou;	Hodnotí využitie grantovej schémy zo strany kultúrnych aktérov, dopad na rozšírenie kultúrnej ponuky v meste	výstupový		MsÚ/OK	52/2025	60/2032
Výška finančných prostriedkov v grantovej schéme.	Hodnotí reálny dopad grantovej schémy na kultúrne prostredie, kultúrnych aktérov a rozvoj kultúrnej ponuky	výsledkový	€/rok	MsÚ/OK	100-tis/2025	220-tis/2032

Opatrenie G/1.1.1.3 Podporovať komunitný život v mestských častiach						
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Zapojenie lokálnych komunít do tvorby kultúrnej ponuky mesta	Vyjadruje úroveň participácie lokálnych komunít, verejnosti vyjadrenú cez stav realizácie (nerealizované, realizované čiastočne, realizované)	výstupový	stav	MSÚ/OK	Realizované čiastočne /2025	Realiz. /2028
Miera využitia poskytovaného mobiliáru/priestorov v mestských kultúrnych zariadeniach členmi lokálnej komunity	Sleduje úroveň podpory nových komunitných aktivít prostredníctvom poskytnutého zázemia pre ich organizáciu vyjadrenú cez % podiel využitia dostupného zázemia	výsledkový	% podiel	MsÚ/OK	0/2025	100%/2032

Opatrenie G/1.1.1.4 Podporovať aktivity zamerané na scitlivovanie a edukáciu obyvateľstva v oblasti kultúrno-spoločenskej zodpovednosti						
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Počet realizovaných aktivít/ projektov s aktérmi verejného a súkromného sektora	Meria praktickú implementáciu CSR princípov so zameraním na scitlivovanie a edukáciu obyvateľstva v oblasti kultúrno-spoločenskej zodpovednosti	výstupový	počet	MsÚ /OK	0/2025	8/2032

Podprogram: Trvácne kultúrne dedičstvo

Nadväzuje na SC G/3.1

Strategický zámer: Komplexná obnova a sprístupnenie kultúrneho dedičstva vo verejnom aj digitálnom priestore, ktorá je výsledkom odbornej starostlivosti, ekologických postupov a využitia nových a udržateľných technológií.

ŠC G/3.1.1 **Systematicky zvyšovať hodnotu kultúrneho dedičstva efektívnou, udržateľnou a ekologickou obnovou.**

Opatrenie G/3.1.1.1 Schváliť Stratégiu starostlivosti o kultúrne dedičstvo, o jeho udržateľnú hodnotu a atraktívnu prezentáciu.						
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Prijatá stratégia starostlivosti o kultúrne dedičstvo	Hodnotí mieru implementácie A systematického prístupu k starostlivosti o kultúrne dedičstvo	výstupový	Áno/nie	MsÚ/OK	nie/2025	áno/2028
Pasportizácia databázy pamiatkového fondu	Hodnotí mieru novopasportizovaných pamiatkových objektov z pohľadu evidencie a hodnotenia aktuálneho techn. stavu a opisu, prioritizácia investícií do obnovy	výstupový	% podiel	MsÚ/OK	0/2025	50/2027
Opatrenie G/3.1.1.2 Zlepšiť technický stav kultúrnych pamiatok a pamätihodností, hľadať ich nové využitie.						
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Počet obnovených objektov s historickou hodnotou	Hodnotí úspešnosť obnovy historických objektov	výstupový	počet	MsÚ/OK	0/2025	2/2030
Miera zavedených eko a smart riešení pri obnove pamiatkových objektov	Hodnotí mieru zavedenia nových technológií pri obnove pamiatkových objektov	výsledkový	% Podiel z obnovy	MsÚ/OK	0/2025	50/2032
Počet návštevníkov obnovených pamiatkových objektov	Hodnotí zvýšenie atraktivity, dostupnosti a využitia obnovených pamiatkových objektov	výsledkový	% nárastu	MsÚ/OK	0/2025	20%/2032
Zriadené lapidárium v objekte s vhodnými mikroklimatickými podmienkami	Vyjadruje dlhodobý dopad na zvýšenie ochrany zachovaných originálov a zároveň ich prezentáciu verejnosti; miera zachovania orig. v stabilizovanom stave	dopadový	% uschovaných objektov	MsÚ/OK	0/2025	100/2032

Výška poskytnutých finančných prostriedkov v grantovej schéme na obnovu objektov	Hodnotí vklad a výšku podpory mesta do obnovy pamiatok vo vlastníctve iných subjektov	výstupový	€/rok	MsÚ/OK	20 tis./2025	110 tis./2032

ŠC G/3.1.2 **Zvýšiť atraktivitu kultúrneho dedičstva inovatívnou prezentáciou a inkluzívnou popularizáciou.**

G Kultúra, KP a CR **G/3.1.2.1 Podporovať a zavádzať inovatívne formy popularizácie a digitálnej prezentácie kultúrneho dedičstva.**

Opatrenie	Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Vytvorená digitálna platforma „Pamäť mesta“		Hodnotí mieru zabezpečenia systematického zhromažďovania, digitalizácie a uchovávania historických materiálov; virtuálne dejiny mesta	výstupový	Áno/nie	MsÚ/OK AÚ, SAV, Št. archív	nie/2025	áno/2032
Počet digitalizovaných objektov		Hodnotí mieru digitalizovaných pamiatkových objektov	výstupový	počet	MsÚ/OK AÚ SAV Št. archív	0/2025	50/2032
Počet riešení prezentujúcich históriu mesta vo verejnom priestore		Miera sprístupnenia a propagácie miestneho historického dedičstva obyvateľom a návštevníkom	výsledkový	počet	MsÚ/OK	x/2025	10/2032
Realizácia dobudovania archeoparku na Martinskom vrchu		Dokončenie projektu a sprístupnenie významných historických prvkov verejnosti	výsledkový	%	MsÚ/OK AÚ SAV	20%/2025	100%/2032
Realizácia podujatí „Living history“		Sledovanie nárastu počtu aktivít v oblasti podujatí neformálnej zážitkovej prezentácie histórie mesta	výsledkový	počet	MsÚ/OK Externé subjekty	2/2025	5/2032
Zriadená interaktívna expozícia dejín mesta		Meranie rozvoja ponuky prezentácie dejín mesta	výstupový	áno/nie	MsÚ/OK AÚ SAV	nie/2025	áno/2032

Podprogram: Atraktívna ponuka v cestovnom ruchu
Nadväzuje na SC G/4.1

Strategický zámer: Vytvoriť atraktívne, kvalitné a ekologicky zodpovedné prostredie pre návštevníkov aj obyvateľom mesta prostredníctvom systematickej podpory autentických zážitkov, využitia miestnej identity, inovatívnych riešení, dostupnej infraštruktúry, zvyšovania kvality služieb a intenzívnej spolupráce medzi lokálnymi aktérmi.

ŠC G/4.1.1 **Zvýšiť efektívne a udržateľné využitie potenciálu a zdrojov destinácie pre rozvoj CR**

Opatrenie	Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
G/4.1.1.1.Podporiť dobudovanie modernej infraštruktúry a bodov záujmu							
Počet nových riešení modernej infraštruktúry CR		Monitorovanie modernizácie infraštruktúry a dostupnosti destinácie	výstupový	počet	MsÚ/TIC NOCR KOCR	-/2025	2/2027, 5/2030, 5/2035
Počet nových zelených eco prvkov v infraštruktúre CR		Meranie rozsahu implementácie ekologických a udržateľných prvkov v infraštruktúre	výstupový	počet	MsÚ/TIC NOCR KOCR	-/2025	2/2027, 5/2030, 5/2035
Počet zakomponovaných smart riešení do turistickej infraštruktúry		Meranie rozsahu zakomponovania smart riešení do TI	výstupový	počet	MsÚ/TIC NOCR KOCR	-/2025	2/2027, 5/2030, 5/2035
G/4.1.1.2.Realizovať dobudovanie udržateľných atraktivít v CR v nadväznosti na existujúci potenciál							
Počet nových a zrevitalizovaných atraktivít v CR		Monitorovanie rozsahu budovania atraktivít pri zachovaní a udržateľnom využití existujúceho potenciálu	výstupový	počet	MsÚ/TIC NOCR KOCR	-/2025	2/2028 3/2035

Počet návštevníkov detskej zóny TICadlovo	Monitorovanie efektivity investícií a využitia detskej zóny	výstupový	počet	MsÚ/TIC	2000/2025	3000/2027
Počet návštevníkov v novovybudovaných a zrevitaliz. atrakciách a bodoch záujmu	Meranie efektivity investícií do atrakcií v CR a bodov záujmu	výstupový	počet	MsÚ/TIC NOCR KOCR	-/2025	8000/2030

Opatrenie		G/4.1.1.3. Rozšíriť dostupnosť a prepojenie atrakcií v cestovnom ruchu				
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Počet nových dostupných zdieľaných foriem dopravy	Monitorovanie dostupnosti zdieľanej dopravy v rámci destinácie	výstupový	počet	MsÚ/TIC NOCR KOCR	-/2025	2/2028
Počet užívateľov využívajúcich zdieľanú dopravu	Meranie efektívnosti zavedenej zdieľanej dopravy	výstupový	počet	MsÚ/TIC	-/2025	
Funkčný integrovaný informačný systém	Zabezpečenie komplexnej dostupnosti informácií pre obyvateľov a návštevníkov mesta	výstupový	Systém Počet riešení	MsÚ/TIC NOCR KOCR	nie/2025	áno/2030

ŠC G/4.1.2

G Kultúra, KP a CR

Rozšíriť ponuku destinácie pre návštevníkov tvorbou nových inovatívnych produktov CR

Opatrenie		G/4.1.2.1. Podporiť tvorbu autentických atraktívnych komplexných produktov CR s prepojením na región				
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Počet tematických zážitkových balíčkov zakomponovaných do ponuky destinácie	Meranie zapojenia aktérov v rámci sieťovania a rozvoja destinácie zážitkovou formou	Výsledkový	počet	MsÚ/TIC NOCR KOCR	10/2025	20/2028
Počet nových tematických produktov pre rodiny s deťmi	Meranie rozvoja ponuky "family friendly" v destinácii	Výstupový	počet	MsÚ/TIC NOCR, KOCR	-/2025	5/2027 10/2030
Počet návštevníkov jedinečnej medovej cesty	Sledovanie efektivity sieťovania medárov a záujem o tematickú cestu	Výstupový	počet	MsÚ/TIC NOCR KOCR	-/2025	100/2028

Opatrenie		G/4.1.2.2. Rozšíriť sieťovanie aktérov pri tvorbe ponuky CR				
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Počet poskytovateľov služieb v CR zapojených do motivačnej súťaže	Monitorovanie aktívneho záujmu poskytovateľov služieb zapájať sa do rozvoja destinácie	Výstupový	počet	MsÚ/TIC NOCR, KOCR	-/2025	10/2027 15/2030
Počet zosieťovaných poskytovateľov služieb v rámci cirkulárnej ekonomiky	Meranie úrovne spolupráce a budovania partnerstiev v rámci cirkulárnej ekonomiky	Výsledkový	počet	MsÚ/TIC NOCR, KOCR	5/2025	10/2027
Počet spoločných aktivít a udržateľných iniciatív pod značkou „Udržateľná Nitra“	Meranie rozsahu a intenzity spolupráce, meranie záujmu o participáciu na udržateľných aktivitách	Výsledkový	počet	MsÚ/TIC	5/2025	10/2027

Opatrenie		G/4.1.2.3. Implementovať inovácie do ponuky CR				
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Počet zapojených poskytovateľov služieb do grantovej výzvy na podporu inovácií	Meranie zapojenia poskytovateľov služieb formou inovácií do rozvoja destinácie zážitkovou formou	Výsledkový	počet	MsÚ/TIC	-/2025	3/2028 10/2030
Počet nových inovatívnych služieb v TIC Nitra	Sledovanie skvalitňovania a modernizácie služieb TIC Nitra inovatívnou formou	Výstupový	počet	MsÚ/TIC	-/2025	2/2027 3/2030
Počet stiahnutí aplikácie Cesty Corgoňa a počet návštevníkov responzívneho webu www.mestovmeste.sk	Meranie efektivity marketingových aktivít k aplikácii responzívneho webu a úspešnosti zavedených inovácií	výstupový	počet	Mesto Nitra	-/2025	X+10%/2027

ŠC G/4.1.3

G Kultúra, KP a CR

Zvýšiť pozitívny dopad udržateľného CR na mesto a jeho obyvateľov zameraním na kvalitu poskytovaných služieb

Opatrenie	G/4.1.3.1 Zaviesť systematickú podporu skvalitňovania služieb CR					
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Miera zvyšovania úrovne kvality služieb v súlade s politikou friendly	Meranie efektívnosti zavedených podporných opatrení a zvyšovanie úrovne kvality poskytovaných služieb v rámci politiky friendly	Dopadový	%	MsÚ/TIC NOCR KOCR	x/2025	X+10%/2030
Zvyšovanie podielu poskytovateľov služieb v CR zapojených do certifikácie služieb	Meranie profesionalizácie a záujmu podnikateľov o skvalitňovanie a zlepšovanie poskytovaných služieb	Výsledkový	%	MsÚ/TIC NOCR KOCR	x/2025	X+20%/2030
Počet zrealizovaných workshopov a aktivít pre aktérov v CR	Monitorovanie intenzity a rozsahu rozvojových, vzdelávacích aktivít, zvyšovanie profesionálnej úrovne	Výstupový	počet	MsÚ/TIC NOCR K KOCR	3/2025	6/2027
Počet zapojených účastníkov workshopov a aktivít z radov aktérov v CR	Meranie efektívnosti podporných opatrení na skvalitňovanie služieb a zvyšovanie profesionálnej úrovne, miera priameho zapojenia aktérov	Výstupový	počet	MsÚ/TIC NOCR KOCR	100/2025	250/2027

Opatrenie	G/4.1.3.2. Realizovať aktívnu komunikáciu o prínose CR pre mesto a domácich obyvateľov					
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Manuál budovania pozitívnych vzťahov k rozvoju destinácie	Vybudovanie formálneho základu pre systematický a koordinovaný rozvoj destinácie	Výstupový	manuál	MsÚ/TIC C NOCR KOCR	nie/2025	Áno/2027
Počet zrealizovaných kampaní o prínose CR	Meranie intenzity aktívnej komunikácie smerom k odbornej a predovšetkým laickej verejnosti	Výstupový	počet	MsÚ/TIC NOCR KOCR	-/2025	3/2028
Počet pozitívnych ohlasov na sociálnych sieťach ku kampaniam	Monitorovanie efektívnosti a účinnosti komunikačných aktivít, meranie spätnej väzby od reálnych používateľov, vnímanie spokojnosti	Výstupový	počet	MsÚ/TIC NOCR KOCR	-/2025	1000/2028
Počet detí zapojených do regionálneho vzdelávania zážitkovou formou	Sledovanie záujmu a efektívnosti poskytovania služby regionálneho vzdelávania a práce so žiakmi MŠ a SŠ	Výsledkový	%	MsÚ/TIC NOCR KOCR	1500/2025	2500/2027

Opatrenie	G/4.1.3.3. Realizovať cieľnú propagáciu Nitry ako atraktívnej turistickej destinácie.					
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Schválená komunikačná stratégia mesta	Vybudovanie strategického základu pre efektívne, koordinované a zrozumiteľné informovanie verejnosti	Výstupový	stratégia	MsÚ/TIC	nie/2025	áno/2028
Počet užívateľov nových foriem komunikácie s cieľom budovania pozitívneho imidžu destinácie (storytelling, influenceri, bloggeri...)	Meranie efektívnosti destinácie prinášať nové, pútavé formy propagácie, ktoré zvyšujú atraktivitu a viditeľnosť destinácie	Výstupový	počet	MsÚ/TIC NOCR KOCR	x/2025	X+10%/2028
Zvýšenie počtu prenocovaní v destinácii	Monitorovanie efektívnosti dopadu a účinnosti investičných a komunikačných aktivít na dĺžku pobytu	Dopadový	počet	MsÚ/TIC NOCR KOCR	x/2025	X+10%/2030
Počet zapojených študentov univerzít do tvorby a šírenia marketingových aktivít propagujúcich destináciu Nitra	Monitorovanie participácie študentov s cieľom budovať ich vzťah k mestu a posilniť propagáciu destinácie Nitra	výstupový	počet	Mesto Nitra, NOCR, KOCR	3/2025	8/2027

4. SPOLU SME MESTO

Cieľom je zabezpečiť kvalitnú, otvorenú, efektívnu a proklientsky orientovanú verejnú správu ako základ dobre spravovaného a dôveryhodného mesta, ktoré podporuje komunity, participáciu obyvateľov a odborný rast jeho zamestnancov s dôrazom na inteligentný udržateľný a zodpovedný rozvoj a vysokú kvalitu života jeho obyvateľov.

Nadväzuje na strategické ciele:

- SC G/1.1,
- SC H/1.1, SC H/1.2, SC H/1.3, SC H/1.4
- SC G/1.1 a ŠC 1.1.1

PROGRAM: Nitra dobre spravovaná

Podprogram: Nitra zodpovedná

Nadväzuje na SC H/1.1

Prepojenie na: SC E/2.1 a ŠC E/2.1.3
SC F/1.2 a ŠC F/1.2.1
SC G/1.1 a ŠC G/1.1.1

Strategický zámer: Integrovať princípy udržateľnosti a spoločenskej zodpovednosti do všetkých oblastí mestského riadenia a verejných politík.

ŠC H/1.1.2 Zlepšiť uplatnenie princípov udržateľného a zodpovedného rozvoja mesta

H Správa mesta

Opatrenie	H/1.1.2.1 Zvýšiť povedomie o udržateľnom rozvoji a realizovať spoločensky zodpovedné konanie.					
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Počet realizovaných udržateľných/zodpovedných pilotných projektov s aktérmi verejného a súkromného sektora	Meria praktickú implementáciu CSR princípov	výstupový	počet	MsÚ	-/2025	4/2030
Prijatý strategický dokument	Meria zavedenie rámca pre spoločensky zodpovedné riadenie vrátane vyčlenených finančných prostriedkov na realizáciu	výstupový	Áno/nie	MsÚ	nie/2025	áno/2026
Podiel zeleného a sociálneho verejného obstarávania na celkovom VO	Meria rozsah aplikácie princípov CSR v praxi	výstupový	počet	MsÚ /OVO	5/2022	7ročne /2027
Počet realizovaných kampaní/osvetových aktivít k udržateľnému a zodpovednému konaniu	Meria úroveň osvetu a edukácie verejnosti	výstupový	počet	MsÚ/ OŽP OSS, OK, ÚKaP	-/2025	4/2028
Miera vnímania aktivít CSR obyvateľmi mesta	Meria spoločenský dopad komunikácie a CSR	dopadový	Vážený priemer (5 škálová stupnica)	MsÚ	2,94/ 2022	2,5/2032
Umiestnenie v rebríčku Kvality života miest podľa NKÚ	Externé porovnanie kvality života s ostatnými samosprávami	dopadový	Poradie/skóre	NKÚ	226. miesto /2024	Top100 /2032

Podprogram: Partnerstvá a komunity

Nadväzuje na SC H/1.2

Prepojenie na: SC E/2.1 a ŠC E/2.1.2

SC F/1.2

SC G/1.1 a ŠC G.1.1.1

Strategický zámer: Zaviesť systém participatívneho riadenia založeného na dôvere, komunikácii a prístupe k informáciám.

ŠC H/1.2.1

H Správa mesta

Zvýšiť transparentnosť rozhodovania a participáciu obyvateľov na správe mesta.

Opatrenie H/1.2.1.1 Zaviesť systémový prístup na zvýšenie informovanosti a úrovne zapojenia občanov do rozhodovania mesta

Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Prijatá stratégia pre participáciu obyvateľov	Sleduje zavedenie systematického prístupu k participácii	výstupový	Áno/nie	MsÚ/ÚKaP	Nie/2025	Áno/2027
Vytvorený katalóg procesov vhodných pre zapájanie verejnosti	Sleduje mieru zavedenia participácie do procesov úradu	výstupový	počet	MsÚ/ÚKaP	Nie/2025	Áno/2028
Počet zapojených občanov do participatívnych aktivít	Ukazuje mieru participácie verejnosti	výstupový	počet	MsÚ/ÚKaP	x/2025	Rastúci trend/2026
Vytvorená platforma pre participáciu	Meria aktivitu zapojenia verejnosti	výstupový	Počet/návrhov pripomienok	MsÚ/ÚKaP	x/2025	Rastúci trend/ 2027
Umiestnenie v rebríčku Index transparentnosti miest/ TIS	Externé porovnanie transparentnosti mesta s inými samosprávami	výsledkový	Poradie/počet bodov	TIS	16. miesto/2022	Top 10/2030

Opatrenie H/1.2.1.2 Zaviesť systémový prístup pre zdieľanie informácií, komunikáciu, PR a marketing činnosti a služieb mesta a jeho organizácií s dôrazom na zrozumiteľnosť výstupov

Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Zavedená interná a externá komunikačná A marketingová stratégia mesta a jeho organizácií	Meria existenciu komunikačného a marketingového rámca a efektívnosť riadenia komunikácie mesta a jeho organizácií	výstupový	Áno/nie	MsÚ/ÚKaP	Nie/2025	Áno/2026
Počet komunikačných nástrojov mesta	Sleduje rozsah komunikácia mesta pre potreby všetkých jeho obyvateľov	výstupový	počet	MsÚ/ÚKaP	8/2023	10/2028
Počet používateľov zvolených nástrojov komunikácie	Zisťuje mieru efektivity zavedených komunikačných nástrojov	výsledkový	počet	MsÚ/ÚKaP	30 tisíc /2023	Rastúci trend/2026
Miera spokojnosti obyvateľov s externou informovanosťou	Meria spokojnosť obyvateľov s komunikačnými nástrojmi a dopad realizovaných komunikačných aktivít	dopadový	% spokojnosti/Vážený priemer	MsÚ/ÚKaP	2,8/2022	2,5/2026
Miera spokojnosti zamestnancov s internou informovanosťou	Meria spokojnosť zamestnancov s internou komunikáciou	dopadový	% spokojnosti/Vážený priemer	MsÚ/RLZ	3,17/2022	2,5/2027

Opatrenie H/1.2.1.3. Realizovať pravidelné merania spokojnosti občanov a sledovať trendy

Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Periodicita realizácie meraní spokojnosti	Meria pravidelnosť zberu spätnej väzby k službám, produktom a aktivitám úradu procesný a sledovanie trendov	procesný	Počet/rok	MsÚ	1X/2roky	1x ročne celkový a priebežne /2026
Celková spokojnosť občanov so službami, produktami a aktivitami úradu	Meria kvalitu poskytovaných služieb, produktov a realizovaných aktivít	dopadový	Vážený priemer (5 stupňová škála)	MsÚ	2,72/2022	2,5/2028

ŠC H/1.2.2

H Správa mesta

Podporovať a budovať partnerstvá s pridanou hodnotou, sieťovanie aktérov a ich inovačný potenciál.

Opatrenie		H/1.2.2.1 Rozvíjať spoluprácu s partnermi pri zdieľaní príkladov dobrej praxe, inovácií pre rozvoj služieb a kvality života				
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Počet novovytvorených zmluvných vzťahov v oblasti partnerstiev	Meria intenzitu vytvárania nových formálnych spoluprác	výstupový	počet	MsÚ/ÚKaP	X/2025	Rastúci trend/2027
Miera naplnenia zmluvných vzťahov a dohôd v oblasti partnerstiev	Meria efektívnosť a využiteľnosť zmlúv vrátane medzinárodných a partnerských miest (mapa partnerstiev)	výsledkový	%	MsÚ/ÚKAP	X/2025	Rastúci trend/2027
Grantová podpora projektov partnerstiev	Vyjadruje úspešnosť v získavaní externých zdrojov	výsledkový	€/ročne	MsÚ/OPaSR	x/2025	Rastúci trend/ do 2032
Počet realizovaných cezsektorových projektov	Hodnotí dopad inovácií v samospráve	výstupový	počet	MsÚ	x/2025	4/2030
Počet partnerov zapojených do mestského inovačného fóra/platformy	Vyjadruje silu spolupráce	výstupový	počet	MsÚ	X/2025	Rastúci trend/2032
Opatrenie		H/1.2.2.2 Podporovať integráciu cudzincov prostredníctvom partnerstiev a zabezpečenia poskytovaných služieb				
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Počet partnerstiev s organizáciami pracujúcimi s cudzincami	Meria intenzitu partnerstiev zameraných na integračné aktivity a podporu vrátane škôl, zamestnávateľov, úradov, poskytovateľov sociálnych služieb a pod.	výstupový	počet	MsÚ, Comin	X/2025	Rastúci trend/ 2026
Počet integrovaných komunitných programov/aktivít pre cudzincov	Ukazuje rozvoj aktivít zameraných na vzdelávanie a sociálne začlenenie	výstupový	počet	MsÚ Comin partneri	X/2025	Rastúci trend/ 2026
Miera zapojenia cudzincov do komunitných podujatí	Meria aktivitu (účasť) a záujem cieľovej skupiny	výsledkový	% účasti	MsÚ Comin partneri	X/2025	Rastúci trend/ 2026
Grantová podpora projektov integračných partnerstiev	Meria schopnosť získavať externé zdroje na integráciu	výsledkový	€/ročne	MsÚ Comin partneri	X/2025	Rastúci trend/ 2026
Úroveň spokojnosti cudzincov s podporným systémom	Meria kvalitatívny dopad partnerstiev (1-5 škálová stupnica, 1 je najlepšie)	dopadový	Vážený priemer /prieskum	MsÚ Comin	X/2025	2,5/2028
Udržateľnosť koordinačného a integračného centra COMIN	Meria finančné zabezpečenie chodu COMIN jeho personálnych a prevádzkových nákladov	výstupový	€/rozpočet	MsÚ	-/2025	2032

Podprogram: Kvalitná a efektívna verejná správa

Nadväzuje na SC H/1.3 a SC H/1.4

Prepojenie na SC H/1.1, H/1.2 a ŠC C/2.1.2, H/1.4.2

Strategický zámer: Posilniť strategické riadenie, modernizovať vnútorné procesy a služby mestského úradu a rozvíjať odborné kapacity zamestnancov tak, aby samospráva fungovala ako efektívna, kvalitná a otvorená organizácia pripravená čeliť výzvam digitálnej a dátovo riadenej budúcnosti.

ŠC H/1.3.1

Zvýšiť význam a kvalitu strategického riadenia a plánovania úradu.

H Správa mesta

Opatrenie	H/1.3.1.1 Implementovať moderné nástroje a metódy strategického riadenia a plánovania					
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Zavedený systém strategického riadenia	Sleduje zavedenie metodiky, ktorá prepája víziu s cieľmi, ukazovateľmi a akčnými plánmi	Výstupový	áno/nie	MsÚ	nie / 2025	áno / 2032
Vytvorená strategická mapa mesta	Vizualizuje väzby medzi víziou, cieľmi, prioritami a opatreniami pre lepšie riadenie	Výstupový	áno/nie	MsÚ	nie / 2025	áno / 2028
Počet zamestnancov preškolených v oblasti strategického riadenia	Sleduje budovanie kapacít pre profesionálne plánovanie a monitoring	Výstupový	počet	MsÚ	- / 2025	40 / 2028
Počet strategických dokumentov prepojených so strategickou mapou mesta	Pomáha sledovať, ako je vízia prepojená s dokumentmi odborov, mestských častí atď.	Výsledkový	počet	MsÚ	- / 2025	6 / 2032
Sprístupnená databáza stratégií a plánov mesta	Zabezpečuje transparentnosť a prepojenosť plánovacích dokumentov	Výstupový	áno/nie	MsÚ	nie / 2025	áno / 2032
Opatrenie	H/1.3.1.2 Rozšíriť rozhodovanie o place-based a evidence-based prístup					
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Implementovaná dátová politika mesta	Sleduje implementáciu rámca pre zber, správu a využívanie dát	Výstupový	áno/nie	MsÚ	nie / 2025	áno / 2029
Počet rozhodnutí/opatrení s podkladom v dátovej analýze	Meria reálne využitie dát pri rozhodovaní (napr. investície, služby, stratégie)	Výsledkový	počet	MsÚ	- / 2025	30 / 2032
Počet zamestnancov vyškolených v oblasti dátovej analýzy	Buduje kapacity pre place/evidence-based rozhodovanie	Výstupový	počet	MsÚ	0 / 2025	30 / 2032
Zavedený systém vizualizácie a publikácie dát	Zlepšuje zrozumiteľnosť výstupov a dostupnosť pre verejnosť	Výstupový	áno/nie	MsÚ	nie / 2025	áno / 2032

ŠC H/1.3.2

Budovať, rozvíjať s chrániť informačnú a dátovú infraštruktúru mesta.

H Správa mesta

H/1.3.2.1 Budovať dátovú infraštruktúru pre inteligentné plánovanie, rozhodovanie a rozvoj open dat.						
Opatrenie	H/1.3.2.1 Budovať dátovú infraštruktúru pre inteligentné plánovanie, rozhodovanie a rozvoj open dat.					
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Zavedený dátový sklad mesta	Základná infraštruktúra pre zber, konsolidáciu a historizáciu dát	Výstupový	áno/nie	MsÚ	nie / 2025	áno / 2032
Prevádzkovaná verejná open data platforma	Sleduje mieru transparentnosti a dostupnosti dát pre verejnosť	Výstupový	áno/nie	MsÚ	nie* / 2025 (aktuálne historické riešenie nespĺňa podmienky)	áno / 2032
Počet BI alebo analytických nástrojov využívaných interným užívateľom	Ukazuje mieru využitia pokročilých analytických nástrojov na rozhodovanie	Výsledkový	počet	MsÚ	0 / 2025	2 / 2028 5 / 2032
Vypracovaná koncepcia digitálneho modelu mesta (Digital Twin)	Pripravuje pôdu pre komplexné modelovanie a simuláciu systémov mesta	Výstupový	áno/nie	MsÚ	nie / 2025	áno / 2032
H/1.3.2.2 Zabezpečiť technickú infraštruktúru a interoperabilitu digitálnych systémov mesta.						
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Zavedený centrálny register digitálnych systémov mesta	Umožňuje efektívnu správu systémov a prehľad o ich vývoji, vlastníctve a interoperabilite	Výstupový	áno/nie	MsÚ	nie / 2025	áno / 2032
Vypracovaná stratégia interoperability	Sleduje štandardizáciu pre integráciu systémov a redukciu technologického „lock-in“	Výstupový	áno/nie	MsÚ	nie / 2025	áno / 2028
Vypracovaná stratégia správy výpočtových a úložných kapacít	Zabezpečuje plánovanie a udržateľnosť digitálnej infraštruktúry	Výstupový	áno/nie	MsÚ	nie / 2025	áno / 2029
H/1.3.2.3 Zvyšovať kybernetickú bezpečnosť a ochranu dát.						
Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Realizované komplexné technické preverenie kyberbezpečnosti	Meria zavedenie systematickej analýzy a auditu bezpečnosti	Výstupový	áno/nie	MsÚ	nie / 2025	áno / 2026
Zavedený systém bezpečnostného dohľadu a hodnotenia rizík	Sleduje kontinuálne sledovanie hrozieb a zraniteľností	Výstupový	áno/nie	MsÚ	nie / 2025	áno / 2028
Počet vyškolených zamestnancov v oblasti kybernetickej bezpečnosti	Buduje internú odolnosť voči incidentom	Výstupový	počet	MsÚ	0 / 2025	300 / 2032
Počet systémov s aplikovanou bezpečnostnou konfiguráciou (hardeningom)	Sleduje technické opatrenia znižujúce zraniteľnosti systémov prostredníctvom konfigurácie	Výstupový	počet	MsÚ	0 / 2025	6 / 2026

ŠC H/1.4.1

H. Správa mesta

Budovať efektívny, kvalitný a klientsky orientovaný úrad s digitálnymi službami.

H/1.4.1.1 Rozšíriť a podporiť aplikáciu moderných systémových prístupov k riadeniu kvality a trvalého zlepšovania						
Opatrenie	Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok
						Cieľová hodnota/rok
	Podiel procesov riadených podľa štandardizovaných metódik kvality	Ukazuje mieru zavedenia systematického riadenia kvality na úrade	Výsledkový	%	MsÚ	- / 2025
	Počet zrealizovaných interných auditov kvality	Sleduje praktické uplatňovanie nástrojov kvality a spätnú väzbu kvality	Výstupový	počet	MsÚ	- / 2025
	Počet zlepšovacích návrhov zamestnancov implementovaných do praxe	Sleduje zapojenie pracovníkov do trvalého zlepšovania a praktické uplatnenie ich návrhov na zefektívnenie činnosti úradu	Výstupový	počet	MsÚ	- / 2025
	Zlepšenie spokojnosti zamestnancov s vnútorným chodom úradu	Vyjadruje efekt zavedenia systémového prístupu z pohľadu interných používateľov	Dopadový	Vážený priemer Likertovej škály (1-5)	zamestnanecký prieskum	3,35 / 2022
						pod 2,5 / 2032
H/1.4.1.2 Rozvíjať digitálne služby a zaviesť referenčnú architektúru pre digitálnu transformáciu mesta						
Opatrenie	Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok
						Cieľová hodnota/rok
	Počet služieb mesta dostupných online (napr. rezervácie, platby, e-podania)	Vyjadruje rozsah elektronickej ponuky mesta voči občanom	Výstupový	počet	MsÚ	1 / 2025
	Podiel podaní, ktoré sú vybavené plne elektronicke (bez papierovej interakcie)	Meria mieru digitalizácie a automatizácie z pohľadu klienta	Výsledkový	%	MsÚ	- / 2025
	Počet obyvateľov využívajúcich aspoň jednu online službu mesta ročne	Ukazovateľ adopcie digitálnych služieb medzi obyvateľmi	Dopadový	počet FO	MsÚ	- / 2025
	Zavedená referenčná architektúra mesta	Meria samotnú implementáciu systémového rámca digitálnej transformácie	Výstupový	áno/nie	MsÚ	nie / 2025
	Počet novo-automatizovaných činností a agend úradu	Sleduje pokrok v digitalizácii a automatizácii ako celku – od jednoduchých úkonov po celé procesy	Výstupový	počet	MsÚ	- / 2025
	Definované a schválené princípy interoperability a technickej koordinácie systémov	Zavedenie štandardov interoperability znižuje riziko nesúrodých investícií a zlepšuje prepojenosť systémov	Výstupový	áno/nie	MsÚ	nie / 2025
	Zavedený rámec správy digitálnych systémov mesta (pravidlá, zodpovednosti, procesy)	Umožňuje systematickú správu a rozvoj digitálnych technológií v súlade so strategickými cieľmi	Výsledkový	áno/nie	MsÚ	nie / 2025
						10 / 2032
						15 % / 2032
						8 000 / 2032
						áno / 2032
						10 / 2032
						áno / 2028
						áno / 2028

ŠC H/1.4.3

Rozvíjať a efektívne riadiť ľudské zdroje.

H Správa mesta

Opatrenie

H/1.4.3.1 Efektívne riadiť ľudské zdroje a zvyšovať kompetencie zamestnancov s dôrazom na digitálne zručnosti a zavádzanie inovácií

Merateľný indikátor	Odôvodnenie indikátora	Typ	MJ	Zdroj údajov	Východisková hodnota/rok	Cieľová hodnota/rok
Zavedený kompetenčný model pre kľúčové pracovné pozície	Sleduje systematizáciu riadenia ľudských zdrojov a rozvoja zamestnancov	Výstupový	áno/nie	MsÚ	nie / 2025	áno / 2028
Počet zamestnancov vyškolených v oblasti digitálnych zručností	Sleduje rozvoj digitálnych kompetencií ako základ pre moderný úrad	Výstupový	počet	MsÚ	0 / 2025	300 / 2032
Podiel výberových konaní s využitím štandardizovaného hodnotenia kompetencií	Podporuje transparentnosť, profesionalizáciu a efektívnosť výberov	Výsledkový	%	MsÚ	- / 2025	80+ % / 2032
Spokojnosť zamestnancov s podmienkami pre rozvoj a vzdelávanie	Reflektuje vnímanie interného prostredia a motivácie	Dopadový	Vážený priemer Likertovej škály (1-5, 5 je najhoršie)	MsÚ Zamestnanecký prieskum	2,69 / 2022	pod 2,5 / 2032

NITRA 2042 – FINANČNÁ ČASŤ

Finančné vyčíslenie jednotlivých aktivít sa v PHRSR uvádza pri väčšine opatrení a aktivít potrebných na naplnenie cieľov. Tie sú stanovené odhadom, konečné rozpočty budú súčasťou vykonávacích plánov – Akčných plánov. Pri schvaľovaní financovania jednotlivých úloh, vyplývajúcich z aktivít, sa bude prihliadať na ich dôležitosť a dopad na hospodársky a sociálny rozvoj mesta. Viaceré úlohy sa môžu realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy, mnohé však vyžadujú náročnejšie finančné a personálne zdroje a spoluprácu s inými subjektami.

Potenciálne zdroje na realizáciu opatrení a úloh PHRSR

- vlastné zdroje – rozpočet mesta a UMR,
- bankové úvery,
- štátne dotácie z účelových fondov,
- dotácie z výťažku lotérií,
- financie z Národných Projektov (MPSVR, úrady práce sociálnych vecí a rodiny),
- štrukturálne a fondy,
- nadácie, neinvestičné fondy,
- účelové fondy zahraničných zastupiteľstiev v SR (holandské, americké, kanadské,...),
- Svetová banka,
- združovanie prostriedkov verejnej a neverejnej sféry, atď.

Štruktúra uvedených zdrojov bude závisieť na aktuálnej finančnej situácii mesta ako aj na spoločensko-ekonomických podmienkach.

1. MODERNÉ A ODOLNÉ MESTO

Program Nitra žijúca						
Prioritná oblasť	A. Urbanizmus					
Strategický zámer	Zabezpečiť udržateľný a vyvážený rozvoj mesta prostredníctvom moderného územného plánovania, ktoré reflektuje environmentálne, urbanistické a socio-ekonomické potreby obyvateľov.					
Podprogram	Územne spravodlivá Nitra					
Špecifický cieľ A/1.1.1	Vypracovať a schváliť nový územný plán mesta, ktorý bude zohľadňovať princípy udržateľného rozvoja, ochrany životného prostredia a efektívneho využitia územia v súlade s potrebami obyvateľov a hospodárskeho rozvoja.					
Opatrenie A/1.1.1.1	Zabezpečiť víziu rozvoja mesta ako ideový východiskový podklad pre formulovanie podmienok územného rozvoja mesta					
Aktivita	Obdobie realizácie	Predpokladaný rozpočet v tis. €	Zdroje financovania	Dopad na rozpočet/priorita	ZS	Oprávnení žiadatelia
Nový územný plán - vízia	2025-2026	100 tis. €	Interné + štátny rozpočet	Vysoký/vysoká	Verejný, neverejný, súkromný sektor	Mesto Nitra
Opatrenie A/1.1.1.2	Zabezpečiť spracovanie strategického dokumentu pre návrh územného plánu mesta a jeho prerokovací proces a schválenie.					
Nový územný plán.	2026-2030	600-700 tis. €	interné + štátny rozpočet	Vysoký/vysoká	Verejný, neverejný, súkromný sektor	Mesto Nitra
Program Nitra prepojená						
Prioritná oblasť	C. Doprava					
Strategický zámer	Vytvoriť inteligentný, digitálne prepojený a adaptívny dopravný systém mesta Nitra prostredníctvom zavádzania smart technológií, moderných dopravných služieb a nástrojov pre efektívne riadenie mobility.					
Podprogram	Inteligentný udržateľný rozvoj dopravy Nitry					
Špecifický cieľ C/2.1.1	Implementovať smart technológie					
Opatrenie C/2.1.1.1	Implementovať dopravné monitorovacie systémy					
Aktivita	Obdobie realizácie	Predpokladaný rozpočet v tis. €	Zdroje financovania	Dopad na rozpočet/priorita	ZS	Oprávnení žiadatelia
Počet inštalovaných kamier	2026-2032	Podľa potreby	Verejné, vlastné zdroje	Nízky/stredná	Mestská polícia, Policajný zbor	Mesto Nitra
Počet inštalovaných senzorov	2026	Podľa potreby	Verejné zdroje	Nízky/vysoká	Správcovia komunikácií, CSO, Policajný zbor, súkromný sektor	Mesto Nitra
Počet križovatiek, z ktorých sú poskytované informácie v reálnom čase	2026-2032	110,5 tis. €/rok	Verejné, vlastné zdroje	Nízky/vysoká	Správcovia komunikácií, CSO, Policajný zbor, súkromný sektor	Mesto Nitra
Opatrenie C/2.1.1.2	Zavádzať inteligentné parkovacie systémy					
Počet užívateľov aplikácie	2026-2032	300 tis. €	Vlastné zdroje	Stredný/stredná	IT sektor	Mesto Nitra
Opatrenie C/2.1.1.3	Podpora používania navigačných a informačných systémov					
Veľkosť územia riadená telematickými navigačnými systémami	2026	N/A	Verejné zdroje	Nízky/stredná	Správcovia komunikácií, CSO, Policajný zbor, súkromný sektor	Mesto Nitra

Špecifický cieľ C/2.1.2 Digitalizovať služby						
Opatrenie C/2.1.2.1 Obstarat' integrované dopravné aplikácie						
Aktivita	Obdobie realizácie	Predpokladaný rozpočet v tis. €	Zdroje financovania	Dopad na rozpočet/priorita	ZS	Oprávnení žiadatelia
Počet užívateľov aplikácie	2026	10 000 eur	Verejné, vlastné zdroje	Stredný/stredná	Dopravcovia, objednávatelia dopravy (VÚC, štát)	Mesto Nitra, dopravcovia
Počet cestovných lístkov zakúpených prostredníctvom aplikácie	2026	N/A	Verejné, vlastné zdroje	Stredný/stredná	Dopravcovia, objednávatelia dopravy (VÚC, štát)	Mesto Nitra, dopravcovia
Opatrenie C/2.1.2.2 Podporiť digitálnu komunikáciu						
Počet užívateľov	2026-2032	náklad uvedený v bode C/2.1.2.1	Vlastné zdroje	Stredný/nízka	Dopravca	Mesto Nitra

Program Nitra bezpečná						
Prioritná oblasť	D. Bezpečnosť					
Strategický zámer	Posilniť preventívne bezpečnostné opatrenia, zlepšiť technickú a personálnu kapacitu mestských zložiek, podporiť spoluprácu s Políciou SR a komunitami a rozvíjať inteligentné technológie na monitoring a predchádzanie kriminalite					
Podprogram	Nitra bezpečná					
Špecifický cieľ D/1.1.1	Zabezpečiť podmienky na znižovanie kriminality, zvýšenie bezpečnosti a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v meste.					
Opatrenie D/1.1.1.1 Rozšírenie a modernizácia systémov na kontrolu						
Aktivita	Obdobie realizácie	Predpokladaný rozpočet v tis. €	Zdroje financovania	Dopad na rozpočet/priorita	ZS	Oprávnení žiadatelia
Výmena a rozšírenie kamerového systému	2026-2028	2 500 tis. €	Externé zdroje	Nízky/vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra
Zjednotenie parkovacieho systému a rozšírenie možnosti kontroly	2028-2032	Podľa potreby	Interné zdroje	Vysoký/vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra
Opatrenie D/1.1.1.2 Materiálne a technické zabezpečenie, vzdelávanie						
Zakúpenie nových zariadení (napr. telové kamery, výzbroj)	2028-2032	Podľa potreby	Interné zdroje	Vysoký/vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra
Rozšírenie vozového parku	2028-2032	150 tis. €	Interné zdroje	Vysoký/vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra
Vytvorenie stratégie bezpečnosti	2028-2032	Podľa potreby	Interné zdroje	Vysoký/vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra
Aktualizácia pultu centrálnej ochrany	2026-2028	300 tis. €	Interné zdroje	Vysoký/vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra
Opatrenie D/1.1.1.3 Navýšenie činnosti MsP z dôvodu rozšírenia právomocí MsP						
Nákup nových technológií v zmysle nových právomocí	2028-2032	Podľa potreby	Interné zdroje	Vysoký/vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra

Program Nitra atraktívna	
Prioritná oblasť	G. Kultúra, kreatívny priemysel a cestovný ruch
Strategický zámer	Trvalo udržateľný a konkurencieschopný kreatívny priemysel vytvárajúci stabilné a kvalitné pracovné miesta.
Podprogram	Konkurencieschopný kreatívny priemysel
Špecifický cieľ G/2.1.1	Zvyšovať konkurencieschopnosť a zabezpečiť rozvoj kultúrneho a kreatívneho priemyslu v meste.
Opatrenie G/2.1.1.1 Zabezpečiť udržateľnosť projektu Kreatívne centrum Nitra	

Aktivita	Obdobie realizácie	Predpokladaný rozpočet v €	Zdroje financovania	Dopad na rozpočet/priorita	ZS	Oprávnení žiadatelia
Realizácia podujatí a služieb určených pre podnikateľov, nepodnikateľov a širokú verejnosť	2026 - 2032	6 161 tis. €	Vlastné, Externé zdroje	Vysoký/vysoká	Verejný, neverejný sektor	Mesto Nitra, neverejný sektor, podnikateľské subjekty
Sieťovanie KCN s aktérmi KKP	2026 - 2032	182,5 tis. €	Vlastné, Externé zdroje	Stredný/stredná	Verejný, Neverejný, súkromný, sektor	Mesto Nitra
Doplnenie infraštruktúry budov KCN a ich vybavenia podľa aktuálneho dopytu zo strany verejnosti, kreatívnych komunit a jednotlivcov	2026 - 2032	742,3 tis. €	Vlastné, Externé zdroje	Stredný/vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra
Adaptácia plánu revitalizácie areálu na Radlinského ulici v spolupráci s ÚHA v závislosti od vývoja zabezpečenia kultúrnych služieb Kina Palace	2026 - 2032	45,5 tis. €	Vlastné zdroje	Nízky/stredná	Verejný, neverejný sektor	Mesto Nitra, neverejný sektor

Program		Nitra dobre spravovaná				
Prioritná oblasť	H: Správa mesta					
Strategický zámer	Rozvíjať inteligentnú samosprávu, ktorá prepája inovácie a smart technológie s cieľom zvýšiť kvalitu života obyvateľov.					
Podprogram	Efektívna a moderná verejná správa					
Špecifický cieľ H/1.1.1	Podporovať a rozvíjať inteligentné mestské riešenia a inovácie.					
Opatrenie H/1.1.1.1	Vytvoriť prostredie podporujúce inteligentné riešenia, inovácie a rozvoj digitálnych trendov.					
Aktivita	Obdobie realizácie	Predpokladaný rozpočet v tis. €	Zdroje financovania	Dopad na rozpočet/priorita	ZS	Oprávnení žiadatelia
Digitálna a inováčná stratégia	2026–2027	60 tis. €	Verejný, vlastné	Stredný / Vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra
Pilotné partnerské projekty	2026–2032	500 tis. €	Verejný, vlastné zdroje	Stredný / Stredná	Verejný, neverejný, Súkromný sektor	Mesto Nitra, univerzity, súkromní partneri
Podpora digitálnych a inováčných riešení	2026–2032	300 tis. €	Verejný, vlastné zdroje	Stredný / Stredná	Verejný, neverejný, Súkromný sektor	Mesto Nitra, univerzity, súkromní partneri
Katalóg smart riešení a systém hodnotenia prínosov	2026–2032	10 tis. €	Vlastné zdroje	Nízky / Stredná	Verejný sektor	Mesto Nitra
Sandbox na testovanie smart riešení	2026–2028	200 tis. €	Verejný, Súkromný, vlastné zdroje	Stredný / Stredná	Verejný, neverejný, Súkromný sektor	Mesto Nitra, univerzity, súkromní partneri
Opatrenie H/1.1.1.2	Zaviesť systémovú správu IoT zariadení a ich integráciu do dátovej platformy mesta.					
Stratégia pre správu IoT zariadení	2026–2028	100 tis. €	Verejný, vlastné zdroje	Nízky / Vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra
Jednotná platforma správy IoT zariadení	2026–2030	400 tis. €	Verejný, vlastné	Vysoký / Vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra
Integrácia údajov zo senzorov a IoT zariadení	2027–2032	400 tis. €	Verejný, vlastné zdroje	Stredný / Stredná	Verejný sektor	Mesto Nitra

2. ZDRAVÉ A ZELENÉ MESTO

Program Nitra žijúca						
Prioritná oblasť	A. Urbanizmus					
Strategický zámer	Podporiť rozvoj a revitalizáciu kľúčových urbanistických prvkov mesta Nitry s dôrazom na historické, prírodné a infraštruktúrne dominanty, ktoré prispievajú k zvyšovaniu atraktivity, funkčnosti a kvality mestského prostredia.					
Podprogram	Kľúčové elementy mesta					
Špecifický cieľ A/6.1.3	Zlepšiť dopravnú infraštruktúru s dôrazom na udržateľné formy mobility a bezpečné prepojenie mestských zón.					
Opatrenie A/6.1.3.1	Riešiť bezkolízne prepojenie mestských častí, pre projekty s určenou prioritou mesta.					
Aktivita	Obdobie realizácie	Predpokladaný rozpočet v tis. €	Zdroje financovania	Dopad na rozpočet/ prioritá	ZS	Oprávnení žiadatelia
3 vybrané projekty mesta, s dôrazom na mobilitu a významné prepojenie MČ	PD+R: 2025-2032	PD: do 500 tis. R: do 5,0 mil.	Interné + štátny rozpočet	Vysoký / stredná	Verejný sektor	Mesto Nitra
Opatrenie A/6.1.3.2	Riešiť bezkolízne prepojenie mestskej časti Zobor cez rieku k centru mesta a k priestorom športového areálu a mestskému parku na Sihoti.					
Lávka Jesenského (dokumentácia a realizácia)	PD: 2025-2030 R: 2030-2032	STZ: 30 tis. PD: 145 tis. R: 1,5 mil.	Interné + štátny rozpočet	Vysoký / vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra
Špecifický cieľ A/6.1.5	Podporiť rozvoj prírodných prvkov mesta a ich integráciu do mestského prostredia s cieľom vytvoriť ekologicky vyvážené a príťažlivé verejné priestory.					
Opatrenie A/6.1.5.1	Rozvíjať prírodné prvky mesta, pre projekty s určenou prioritou mesta.					
3 vybrané projekty mesta, s dôrazom na rozvoj prírodných prvkov	PD+R: 2025-2030	PD: do 750 tis. R: do 5,0 mil.	Interné + štátny rozpočet	Vysoký / stredná	Verejný sektor	Mesto Nitra
Opatrenie A/6.1.5.2	Revitalizovať nábrežie rieky Nitry ako hlavnú zelenú os mesta, koridor prepájajúci mestský park na Sihoti s navrhovaným parkom pod Kalváriou so zameraním na zachovanie a obnovu sprievodnej vegetácie a podporu funkcie voľného pohybu a pobytu v prírodnom prostredí.					
Nábrežie rieky Nitra (dokumentácia a realizácia)	PD: 2026-2030 R: 2030-2032	STZ: 40 tis. PD: 300 tis R: 8 mil.	Interné + štátny rozpočet	Vysoký / stredná	Verejný, neverejný, súkromný	Mesto Nitra
Opatrenie A/6.1.5.3	Revitalizovať park v bývalých kasárňach pod Zoborom na Martinskom vrchu so zameraním na zachovanie a obnovu vegetácie a otvorenie priestoru pre verejné využívanie s účelom voľného pohybu a pobytu v prírodnom prostredí.					
Park na Martinskom vrchu (dokumentácia a realizácia)	PD: do 2032	STZ: 40 tis. PD: 200 tis. R: 2,5 mil.	Interné + štátny rozpočet	Vysoký / stredná	Verejný, neverejný, súkromný sektor	Mesto Nitra, neverejný sektor, podnikateľské subjekty
Špecifický cieľ A/6.1.7	Podporiť nové funkčné využitie strategicky umiestnených budov s cieľom maximalizovať ich spoločenský a ekonomický prínos pre mesto.					
Opatrenie A/6.1.7.1	Rekonštruovať existujúce objekty, pre projekty s určenou prioritou mesta.					
3 vybrané projekty mesta, so zameraním na obnovu existujúcich objektov	PD+R: 2025-2032	PD: do 500 tis. R: do 10,0 mil.	Interné + štátny rozpočet	Vysoký / stredná	Verejný, neverejný sektor	Mesto Nitra, neverejný sektor, podnikateľské subjekty
Opatrenie A/6.1.7.2	Transformovať budovu bývalej jedálne ELITEXU v Dolných Krškanoch na multifunkčný objekt s komunitným a komerčným využitím.					
Obnova objektu Elitex, Dolné Krškany (dokumentácia a realizácia)	PD: do 2030 R: do 2032	PD: 175 tis. R: 3,5 mil.	Interné + štátny rozpočet	Dopad vysoký / stredná	Verejný, neverejný sektor	Mesto, podnikateľské subjekty

Program: Nitra odolná						
Prioritná oblasť	B. Životné prostredie					
Strategický zámer	Zabezpečiť kvalitné poznanie a efektívne riadenie krajiny na území mesta a v jeho zázemí prostredníctvom plánovacích nástrojov a podpory ekologicky vhodného využívania územia.					
Podprogram	Kvalita krajiny, podpora biodiverzity a ekosystémových služieb					
Špecifický cieľ B/1.1.1	Vytvoriť kvalitnú a aktuálnu údajovú a priestorovú databázu o životnom prostredí a krajine na území mesta a zlepšiť rozhodovacie procesy a činnosť mesta v tejto oblasti					
Opatrenie B/1.1.1.1	Spracovať krajinoplánovacu štúdiu ako podklad pre územný plán a ďalší rozvoj mesta					
Aktivita	Obdobie realizácie	Predpokladaný rozpočet v tis. €	Zdroje financovania	Dopad na rozpočet/priorita	ZS	Oprávnení žiadatelia
Existencia a stav dokumentu (KŠ rozpracovaná/ KŠ prijatá /KŠ aktualizovaná)	2025 - 2028	130 tis. €	Externé, vlastné zdroje	V prípade ERDF nízky / vysoká	Verejný, Neverejný sektor, Odborne spôsobilé osoby	Mesto Nitra UKF, SPU
Opatrenie B/1.1.1.2	Pri rozvoji mesta, súvisiacich aktivitách a pri rozhodovaní rešpektovať navrhované opatrenia a stanovené limity a regulatívy krajinoplánovacej štúdie.					
Stav záväznosti výstupov Krajinno-plánovacej štúdie (Prijatá KŠ / KŠ zapracovaná do ÚPN / KŠ záväzná)	2028	N/A	N/A	N/A	Verejný sektor	Mesto Nitra
Existencia aplikácie (iného nástroja) na využitie výsledkov KŠ pri riadení a rozhodovaní	2028	25 tis. €	Externé, vlastné zdroje	V prípade ERDF nízky / stredná	Verejný a IT sektor	Mesto Nitra
Počet / Vyčlenené financie / Stav realizácie projektov prispievajúcich k realizácii daného opatrenia.	2028	N/A	N/A	N/A	Verejný sektor	Mesto Nitra
Špecifický cieľ B/1.1.2	Podporovať environmentálne vhodné poľnohospodárske, lesohospodárske a vodohospodárske využívanie územia mimo intravilánu sídla.					
Opatrenie B/1.1.2.1	Personálne posilniť Odbor životného prostredia MsÚ a jeho pôsobnosť rozšíriť aj na problematiku využívania prírodných zdrojov mimo zastavaného územia mesta.					
Existencia a agenda pracovného miesta „Krajinár“ v rámci OŽP MsÚ	2027	28,6 tis. €/rok	Externé ERDF / vlastné zdroje	Stredný / stredná	Verejný sektor	Mesto Nitra
Rozpočet OŽP	2025 - 2027	Zvýšenie rozpočtových zdrojov	Externé ERDF / vlastné zdroje	Stredný / stredná	Verejný sektor	Mesto Nitra
Opatrenie B/1.1.2.2	V činnosti Odboru životného prostredia MsÚ aktívne spolupracovať s užívateľmi a správcami prírodných zdrojov v území a so Štátnou ochranou prírody SR pri účinnej ochrane prírodných zdrojov, prírody a krajiny územia mesta.					
Počet stanovísk, vyjadrení a povolení k rôznym zámerom a činnostiam z hľadiska využívania krajiny	2025 - 2028	N/A	N/A	N/A	Verejný sektor	Mesto Nitra
Špecifický cieľ B/1.1.3	Podporovať a revitalizovať sieť zelenej a modrej infraštruktúry na území mesta					
Opatrenie B/1.1.3.1	Podporovať posilnenie siete zelenej infraštruktúry (ÚSES) v poľnohospodárskej krajine a v zázemí mesta.					
Aktivita	Obdobie realizácie	Predpokladaný rozpočet v tis. €	Zdroje financovania	Dopad na rozpočet/priorita	ZS	Oprávnení žiadatelia
Existencia a aktuálnosť dokumentu zelenej infraštruktúry (ÚSES)	2026 - 2028	90 tis. €	Externé ERDF /vlastné zdroje	V prípade ERDF nízky / stredná	Verejný sektor, UKF, SPU, odb. spôsobilé osoby	Mesto Nitra

Počet vysadených drevín mimo zastavaného územia mesta	2026 - 2028	0,450 tis. €/ks	Externé ERDF /vlastné zdroje	V prípade ERDF nízky / stredná	Verejný, neverejný sektor	Mesto Nitra OZ
Opatrenie B/1.1.3.2	Podporovať revitalizáciu vybraných vodných tokov a posilniť funkcie modrej infraštruktúry v území.					
Počet spracovaných projektov revitalizácie vodných tokov a prvkov s účasťou mesta.	2025 - 2028	50 tis. €	Externé ERDF /vlastné zdroje	V prípade ERDF nízky / stredná	Verejný sektor, odb. spôsobilé osoby	Mesto Nitra
Program	Nitra odolná					
Prioritná oblasť	B. Životné prostredie					
Strategický zámer	Zlepšiť kvalitu a stav základných prírodných zdrojov – vody, pôdy a ovzdušia – prostredníctvom technických opatrení, regulácie, monitoringu a spolupráce s kľúčovými aktérmi.					
Podprogram	Ochrana vôd, pôdy a ovzdušia					
Špecifický cieľ B/2.1.1	Ochrana vôd					
Opatrenie B/2.1.1.1	Zlepšenie technického a kvalitatívneho stavu vodnej infraštruktúry v správe a údržbe mesta					
Aktivita	Obdobie realizácie	Predpokladaný rozpočet v tis. €	Zdroje financovania	Dopad na rozpočet/priorita	ZS	Oprávnení žiadatelia
Počet implementovaných projektov v oblasti ochrany vôd a revitalizovaných prameňov v meste	2026 - 2028	15 tis. €/rok	Externé ERDF /vlastné zdroje	Stredný / stredná	Verejný sektor	Mesto Nitra
Počet kontrol zameraných na nakladanie s dažďovými vodami	2025 - 2028	2 tis. €	Externé, vlastné zdroje	Stredný / stredná	Verejný sektor	Mesto Nitra
Počet novovybudovaných studní	2026 - 2027	30 tis. €/rok	Externé ERDF /vlastné zdroje	Stredný / vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra
Špecifický cieľ B/2.1.2	Ochrana ovzdušia					
Opatrenie B/2.1.2.1	Zaviesť regulačný a kontrolný systém prašnosti na staveniskách a implementovať ho do povoľovacích procesov mesta					
Počet implementovaných regulačných opatrení počas výstavby na území mesta	2026 - 2027	7,5 tis. €	Externé ERDF /vlastné zdroje	Stredný / stredná	Verejný sektor	Mesto Nitra
Počet vykonaných kontrol a ich zistení	2025 - 2028	2 tis. €	Vlastné zdroje	Stredný / stredná	Verejný sektor	Mesto Nitra
Opatrenie B/2.1.2.2	Zlepšenie kvality ovzdušia prostredníctvom intervencií v doprave					
Preukázateľne zníženie obsahu pevných častíc a oxidov NOx, COx, SOx vo vybraných lokalitách, dokument. výsledkami meraní meteostaníc	2026 - 2027	3 tis. €/rok	Externé ERDF /vlastné zdroje	Stredný / stredná	Verejný sektor	Mesto Nitra
Funkčná aplikácia / online pre interpretáciu dát z meteostaníc pre verejnosť	2025 - 2027	9,5 tis. €	Externé ERDF /vlastné zdroje	Stredný / vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra
Špecifický cieľ B/2.1.3	Ochrana pôdy					
Opatrenie B/2.1.3.1	Ochrana pôdy pred vodnou a veternou eróziou					
Počet implementovaných protieróznych opatrení	2026 - 2028	120 tis. €/rok	Externé ERDF /vlastné zdroje	Vysoký / vysoká	Verejný sektor dotknuté orgány ŠS, vlastníci	Mesto Nitra
Nerozširovanie výmery zastavaného územia mimo súčasné hranice mesta	2026 - 2028	2 tis. €/rok	Externé ERDF /vlastné zdroje	Stredný / stredná	Verejný sektor dotknuté orgány ŠS	Mesto Nitra

Program: Nitra odolná						
Prioritná oblasť	B. Životné prostredie					
Strategický zámer	Zvýšiť klimatickú odolnosť mesta prostredníctvom plánovania a realizácie adaptačných a zmierňujúcich opatrení v mestskom prostredí a vodnom hospodárstve.					
Podprogram	Adaptačné a mitigačné opatrenia na zmenu klímy					
Špecifický cieľ B/3.1.1	Minimalizovať plochy mestských tepelných ostrovov a zmierniť tak prejavy extrémnych teplôt a vln horúčav na území mesta					
Opatrenie B/3.1.1.1	Aktualizovať a skvalitniť poznatky o rizikách zmeny klímy pre obyvateľov mesta a krajiny					
Aktivita	Obdobie realizácie	Predpokladaný rozpočet v tis. €	Zdroje financovania	Dopad na rozpočet/ prioritá	ZS	Oprávnení žiadatelia
Existencia a aktuálnosť Adaptačnej stratégie mesta	2026 - 2028	25 tis. €	Externé ERDF /vlastné zdroje	Vysoký/ vysoká	Verejný sektor dotk. orgány ŠS, vlastníci	Mesto Nitra
Existencia a počet klimatických regulatívov využívaných v procese ÚP a pri rozhodovaní a povoľovaní činností	2026 -2027	2 tis. €/rok	Externé ERDF /vlastné zdroje	Stredný / stredná	Verejný sektor dotknuté orgány ŠS	Mesto Nitra
Opatrenie B/3.1.1.2	Pripraviť a realizovať konkrétne opatrenia na zmiernenie očakávaných prejavov extrémnych teplôt a vln horúčav					
Počet spracovaných projektov revitalizácie parkov, vnútroblokov, iných plôch zelene	2026 - 2028	120 tis. €/rok	Externé ERDF /vlastné zdroje	Vysoký/ vysoká	Verejný sektor obyvatelia, VMČ	Mesto Nitra
Výmera realizovaných revitalizácií rôznych plôch zelene v meste – pasport zelene	2026 - 2028	50 tis. €	Externé ERDF /vlastné zdroje	Stredný / vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra
Zvýšenie výmery zelených plôch v intraviláne mesta	2026 - 2028	2 tis. €/rok	Externé ERDF /vlastné zdroje	Stredný / stredná	Verejný sektor	Mesto Nitra
Špecifický cieľ B/3.1.2	Dosiahnuť vhodný manažment zrážkovej a úžitkovej vody na území mesta za účelom zmiernenia prejavov sucha a prevencie pred následkami prívalových dažďov.					
Opatrenie B/3.1.2.1	Zabezpečiť dobrý stav a fungovanie systému nakladania so zrážkovými vodami a mestských vodohospodárskych systémov					
Počet zrevitalizovaných vodných prvkov / fontán na území mesta	2026 - 2027	1 407 tis. €	Externé ERDF /vlastné zdroje	Vysoký/ vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra
Podiel polopriepustných a priepustných povrchov na verejných priestranstvách	2026 - 2028	5 tis. €	Externé ERDF /vlastné zdroje	Stredný / stredná	Verejný sektor	Mesto Nitra
Počet zrealizovaných vegetačných striech na území mesta	2026 - 2028	1 100 tis. €	Externé ERDF /vlastné zdroje	Vysoký/ vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra ZŠ, MŠ

Program: Nitra odolná						
Prioritná oblasť	B. Životné prostredie					
Strategický zámer	Zabezpečiť udržateľnú a bezpečnú správu verejnej zelene prostredníctvom dátového manažmentu, odbornej starostlivosti a rozvoja mestských kapacít.					
Podprogram	Kvalitná a bezpečná verejná zeleň a mestské priestranstvá					
Špecifický cieľ B/4.1.1	Vybudovať informačný systém správy verejnej zelene v meste Nitra					
Opatrenie B/4.1.1.1	Pasport drevín v správe a údržbe mesta Nitra					
Aktivita	Obdobie realizácie	Predpokladaný rozpočet v tis. €	Zdroje financovania	Dopad na rozpočet/ prioritá	ZS	Oprávnení žiadatelia
Počet obsadených pracovných pozícií (Dendrológ 3x GIS 1x, Arborista 2x)	2026 - 2028	150 tis. €/rok	Externé ERDF / vlastné zdroje	Vysoký/ vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra

Počet zameraných, označených a inventarizovaných stromov	2026 - 2028	15 tis. €/rok	Externé ERDF / vlastné zdroje	Vysoký/ vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra
Špecifický cieľ B/4.1.2	Manažovať a udržiavať mestskú zeleň na základe dát informačného systému					
Opatrenie B/4.1.2.1	Vybudovať mestský podnik „Správa verejnej zelene“					
Aktivita	Obdobie realizácie	Predpokladaný rozpočet v tis. €	Zdroje financovania	Dopad na rozpočet/ priorita	ZS	Oprávnení žiadatelia
Vybudovanie a prevádzka mestského podniku	2026 - 2028	3000 tis. €	Externé ERDF / vlastné zdroje	Vysoký/ vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra
Zvýšenie výmery zelene spravovanej mestským podnikom	2026 - 2028	+4 tis. €/ha	Externé ERDF / vlastné zdroje	Stredný / stredná	Verejný sektor	Mesto Nitra
Zvýšenie kvality údržby zelene vo vnímaní verejnosti (Dotazníkový prieskum)	2026-2027	5 tis. €	Externé ERDF / vlastné zdroje	Stredný / stredná	Verejný sektor	Mesto Nitra
Opatrenie B/4.1.2.2	Optimalizovaná údržba drevín na území mesta Nitry					
Zvýšenie počtu adresne ošetrovaných drevín za rok	2026 - 2028	250 tis. €/rok	Externé ERDF / vlastné zdroje	Vysoký/ vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra
Program	Nitra odolná					
Prioritná oblasť	B. Životné prostredie					
Strategický zámer	Podporovať mestské biodiverzitné a komunitné aktivity zamerané na faunu, flóru a drobné poľnohospodárstvo, s dôrazom na inklúziu, ekosystémové prístupy a verejný záujem.					
Podprogram	Mestské poľnohospodárstvo a mestská fauna					
Špecifický cieľ B/5.1.1	Budovať infraštruktúru v prospech zlepšenia podmienok pre mestské poľnohospodárstvo					
Opatrenie B/5.1.1.1	Podporiť infraštruktúru pre živočíchy v meste					
Aktivita	Obdobie realizácie	Predpokladaný rozpočet v tis. €	Zdroje financovania	Dopad na rozpočet/ priorita	ZS	Oprávnení žiadatelia
Implementácia projektov v danej oblasti	2026-2028	20 tis. €	Externé ERDF / vlastné zdroje	Stredný / stredná	Verejný sektor	Mesto Nitra
Podpora útulku pre psov	2026-2028	5 tis. €/rok	Externé ERDF / vlastné zdroje	Stredný / stredná	Verejný sektor	Mesto Nitra
Inštalovanie úľov v biodiverzitných plochách	2026-2027	5 tis. €	Externé ERDF / vlastné zdroje	Stredný / stredná	Verejný sektor	Mesto Nitra
Opatrenie B/5.1.1.2	Podporiť infraštruktúru pre záhradnícke a pestovateľské aktivity					
Novovybudované komunitné záhrady na území mesta	2026-2028	35 tis. €	Externé ERDF / vlastné zdroje	Stredný / stredná	Verejný, neverejný sektor VMČ, lokálne komunity	Mesto Nitra
Existencia funkčného mestského sadu	2026-2028	15 tis. €/rok	Externé ERDF / vlastné zdroje	Stredný / stredná	Verejný, neverejný, sektor, komunity	Mesto Nitra
Špecifický cieľ B/5.1.2	Vytvoriť podmienky pre zvýšenie biodiverzity a ochranu fauny a flóry na území mesta					
Opatrenie B/5.1.2.1	Koncepcne vybudovať systémy ochrany a podpory fauny a flóry v sídle s pozitívnou synergiou na komunity v Nitre					
Existencia programu „Adopcie stromov“	202 - 2028	10 tis. €/rok	Externé ERDF / vlastné zdroje	Stredný / stredná	Verejný sektor VMČ, lokálne komunity	Mesto Nitra
Existencia súťaže „Balkón – predzáhradka“	2026-2028	5 tis. €/rok	Externé ERDF / vlastné zdroje	Stredný / stredná	Verejný, neverejný Sektor, komunity	Mesto Nitra

Program Nitra odolná						
Prioritná oblasť	B. Životné prostredie					
Strategický zámer	Stabilizovať a modernizovať systém odpadového hospodárstva mesta s dôrazom na predchádzanie vzniku odpadov, zvyšovanie miery triedenia odpadu a posilnenie infraštruktúry.					
Podprogram	Odpady a odpadové hospodárstvo					
Špecifický cieľ B/6.1.1	Zefektívniť nakladanie s jednotlivými zložkami odpadov na území mesta					
Opatrenie B/6.1.1.1	Vybudovať a modernizovať dátovú základňu ako podklad pre efektívny proces rozhodovania a prevenciu					
Aktivita	Obdobie realizácie	Predpokladaný rozpočet v tis. €	Zdroje financovania	Dopad na rozpočet/priorita	ZS	Oprávnení žiadatelia
Spracovaná stratégia odpadového hospodárstva	2026	30 tis. €	Externé ERDF / vlastné zdroje	Stredný / stredná	Verejný sektor NKS	Mesto Nitra
Digitalizácia dát OH v ISS a GIS mesta	2026 - 2027	5 tis. €/rok	Externé ERDF / vlastné zdroje	Stredný / stredná	Verejný sektor NKS	Mesto Nitra
Opatrenie B/6.1.1.2	Zvýšiť percento vytriedenosti jednotlivých zložiek separátov z celkového množstva komunálnych odpadov v meste					
Medziročné zvýšenie percenta vytriedenosti KO	2028	20 tis. €/rok	Externé ERDF / vlastné zdroje	Stredný / vysoká	Verejný sektor NKS	Mesto Nitra
Počet kampaní ohľadom triedenia KO na školách a v mediálnom priestore	2026 - 2028	5 tis. €/rok	Externé ERDF / vlastné zdroje	Stredný / stredná	Verejný sektor NKS	Mesto Nitra
Opatrenie B/6.1.1.3	Predchádzať vzniku nelegálnych skládok odpadu					
Zníženie objemu odpadu likvidovaného v rámci nelegálnych skládok	2028	25 tis. €/rok	Externé ERDF / vlastné zdroje	Stredný / vysoká	Verejný sektor NKS	Mesto Nitra
Zvýšenie informovanosti verejnosti o možnostiach legálneho uloženia odpadu	2026 - 2028	2 tis. €/rok	Externé ERDF / vlastné zdroje	Stredný / stredná	Verejný sektor NKS	Mesto Nitra
Špecifický cieľ B/6.1.2	Obnoviť a modernizovať odpadovú infraštruktúru					
Opatrenie B/6.1.2.1	Vybudovať nové infraštruktúrne jednotky a modernizovať existujúce zariadenia a kapacity					
Aktivita	Obdobie realizácie	Predpokladaný rozpočet v tis. €	Zdroje financovania	Dopad na rozpočet/priorita	ZS	Oprávnení žiadatelia
Zvýšenie počtu zberných dvorov na území mesta	2026 - 2028	45 tis. €/ZD zriadenie 50 tis. €/rok prevádzka	Externé ERDF / vlastné zdroje	stredný / vysoká	Verejný sektor NKS	Mesto Nitra
Vybudované RE-USE centrum na území mesta	2026 - 2028	75 tis. €/zriadenie 50 tis. €/rok prevádzka	Externé ERDF / vlastné zdroje	Stredný / vysoká	Verejný sektor NKS	Mesto Nitra, NKS
Modernizácia mestskej kompostárne	2026 - 2028	1 200 tis. €	Externé ERDF / vlastné zdroje	Vysoký / vysoká	Verejný sektor NKS	Mesto Nitra, NKS

Program: Nitra prepojená						
Prioritná oblasť	Doprava					
Strategický zámer	Zlepšiť prepojenosť územia, podporiť verejnú, nemotorovú a alternatívnu dopravu, modernizovať dopravnú infraštruktúru a znížiť negatívne dopady individuálnej automobilovej dopravy na mesto a životné prostredie.					
Podprogram	Efektívny, bezpečný a udržateľný dopravný systém					
Špecifický cieľ ŠC C/1.1.1	Zvýšiť podiel cestujúcich verejnou osobnou dopravou					
Opatrenie C/1.1.1.1	Integrácia VOD					
Aktivita	Obdobie realizácie	Predpokladaný rozpočet v tis. €	Zdroje financovania	Dopad na rozpočet/priorita	ZS	Oprávnení žiadatelia
Podiel spojov, ktoré sú súčasťou integrovaného dopravného systému	2028 - 2032	100 tis. €/rok	Fondy EÚ/ vlastné zdroje	Stredný /stredná	Verejný sektor VÚC, štát	Mesto Nitra, VÚC
Počet prepravených cestujúcich v MHD	2026-2032	8 800 tis. €/rok vrátane výd. spojených s pre-vádzkou MHD	vlastné zdroje	Vysoký/ vysoká	Dopravca	Mesto Nitra, dopravca
Opatrenie C/1.1.1.2	Modernizácia infraštruktúry VOD					
Počet zmodernizovaných zastávok MHD	2026 - 2032	20 tis. €/ zastávka	Fondy EÚ	Stredný/ vysoká	Dopravcovia, objednávateľia dopravy	Mesto Nitra
Dĺžka vyznačených vyhradených jazdných pruhov	2026 - 2032	Záleží od spôsobu vyznačenia (dopr. značením /stavebne)	vlastné zdroje	N/A/ vysoká	Správca komunikácie, CSO, PZ, dopravca	Mesto Nitra
Podiel debarierizovaných zastávok	2026 - 2032	N/A	Fondy EÚ, vlastné zdroje	N/A /stredná	Dopravcovia, objednávateľia dopravy	Mesto Nitra
Opatrenie C/1.1.1.3	Budovanie moderných prestupných uzlov					
Počet nových alebo zmodernizovaných prestupných uzlov	2026- 2032	N/A	Fondy EÚ	N/A / stredná	dopravcovia, objednávateľia dopravy	Mesto Nitra, VÚC. ŽSR
Počet vytvorených parkovacích miest typu P+R	2026-2032	Záleží od spôsobu vyznačenia (dopr. značením/ stavebne)	Fondy EÚ, vlastné zdroje	N/A / nízka	dopravcovia, objednávateľia dopravy, ŽSR	Mesto Nitra, VÚC. ŽSR
Opatrenie C/1.1.1.4	Obstaranie nových ekologických vozidiel					
Podiel ekologických vozidiel	2026-2032	600 tis. €/ vozidlo	Fondy EÚ, vlastné zdroje	Vysoký/ nízka	dopravca,	Mesto Nitra, dopravca
Špecifický cieľ ŠC C/1.1.2	Zvýšiť podiel cestujúcich nemotorovou dopravou					
Opatrenie C/1.2.1.1	Rekonštrukcia hlavných dopravných uzlov					
Dĺžka siete cyklotrás	2026 - 2032	Záleží od spôsobu vyznačenia (dopr. značením / stavebne)	Fondy EÚ	Nízky /vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra
Počet parkovacích miest pre bicykle	2026 - 2032	1 tis. € /stojan	Fondy EÚ/ vlastné zdr.	Nízky/ vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra, ŽSR
Opatrenie C/1.1.2.2	Modernizácia peších prepojení					
Dĺžka zrekonštruovaných komunikácií pre peších	2026 - 2032	Podľa potreby	vlastné zdroje	N/A /vysoká	správca komunikácie, CSO	Mesto Nitra
Špecifický cieľ ŠC C/1.2.1	Modernizovať cesty a križovatky					
Opatrenie C/1.2.1.1	Rekonštrukcia hlavných dopravných uzlov					

Počet križovatiek s nainštalovaným inteligentným dopravným systémom	2026 - 2032	Podľa potreby	Fondy EÚ	N/A /stredná	správcovia komunikácií, CSO, Policajný zbor, súkromný sektor	Mesto Nitra
Opatrenie C/1.2.1.2 Implementácia bezpečnostných opatrení						
Počet miest s inštalovanými bezpečnostnými prvkami	2026-2032	Podľa potreby	Fondy EÚ/vlastné zdroje	N/A /vysoká	správcovia komunikácií, CSO, Policajný zbor	Mesto Nitra,
Dĺžka ciest so zvýšenou bezpečnosťou	2026-2032	Podľa potreby	Fondy EÚ/vlastné zdroje	N/A /vysoká	správcovia komunikácií, CSO, PZ	Mesto Nitra
Opatrenie C/1.2.1.3 Rekonštrukcia povrchov komunikácií						
Dĺžka rekonštruovaných ciest	2026 - 2032	Podľa potreby	vlastné zdroje	N/A /stredná	správcovia komunikácií, CSO, Policajný zbor	Mesto Nitra, VÚC, štát
Dĺžka rekonštruovaných chodníkov	2026 - 2032	Podľa potreby	vlastné zdroje	N/A /vysoká	správca komunikácií, CSO	Mesto Nitra
Opatrenie C/1.2.1.4 Upokojuvanie dopravy						
Počet vybudovaných vyvýšených priechodov pre chodcov	2026-2032	50 tis. €/ priechod	Fondy EÚ/ vlastné zdroje	Stredný/ stredná	správcovia komunikácií, CSO, Policajný zbor	Mesto Nitra, VÚC
Veľkosť plochy vytvorených zón so zníženou rýchlosťou a obytných zón	2026-2032	20 tis. €/ PD	vlastné zdroje	Stredný/ stredná	správcovia komunikácií, CSO, Policajný zbor	Mesto Nitra
Špecifický cieľ ŠC C/1.2.2 Vybudovať obchvaty a rýchlostné komunikácie						
Opatrenie C/1.2.2.1 Zníženie podielu tranzitnej dopravy prechádzajúcej cez centrum						
Aktivita	Obdobie realizácie	Predpokladaný rozpočet v tis. €	Zdroje financovania	Dopad na rozpočet/ prioritá	ZS	Oprávnení žiadatelia
Výstavba ciest mimo centra mesta	2026-2032+	Podľa potreby	Fondy EÚ/ vlastné zdroje	N/A /stredný	správcovia komunikácií, CSO, PZ	Mesto Nitra, VÚC, štát
Opatrenie C/1.2.2.2 Zlepšenie napojenia na diaľničnú sieť						
Dĺžka upravených tranzitných trás	2026-2032+	Podľa potreby	Fondy EÚ/ vlastné zdroje	N/A /stredný	správcovia komunikácií, CSO, PZ	Mesto Nitra, VÚC, štát
Špecifický cieľ ŠC C/1.3.1 Rozvíjať elektromobilitu						
Opatrenie C/1.3.1.1 Inštalovať nabíjacie stanice						
Počet verejných nabíjacích staníc	2026-2032	Podľa potreby /nabíjačka	Fondy EÚ/ vlastné zdroje	Stredný/ stredná	súkromný sektor	Mesto Nitra, súkromný sektor
Opatrenie C/1.3.1.2 Podpora nákupu ekologických vozidiel						
Výška poskytnutých stimulov	2028-2030	20 tis. €/rok	vlastné zdroje	Stredný/ nízka	súkromný sektor	súkromný sektor
Výška poskytnutých daňových úľav	2028-2030	15 tis. €/rok	vlastné zdroje	Nízky/ nízka	súkromný sektor	súkromný sektor
Počet ekologických vozidiel vo vozidlovom parku mesta Nitra	2026-2032	40 tis. €/vozidlo	Fondy EÚ/ vlastné zdroje	Stredný/ stredná	-	Mesto Nitra
Opatrenie C/1.3.1.3 Podpora používania bezemisných alebo nízkoemisných vozidiel						
Veľkosť plochy s regulovaným vjazdom	2030	30 tis. €/PD	vlastné zdroje	Stredný/ stredná	súkromný sektor, obyvatelia	Mesto Nitra

Špecifický cieľ ŠC C/1.3.2	Podporovať car-sharing a bike-sharing systémy					
Opatrenie C/1.3.2.1	Zaviest' systém zdieľaných vozidiel a bicyklov					
Počet zdieľaných bicyklov na území mesta	2027	1 tis. €/bicykel	vlastné zdroje	Nízky/vysoká	dopravca, súkromný sektor	Mesto Nitra, súkromný sektor
Počet zdieľaných automobilov na území mesta	2028-2032	5 tis. €	vlastné zdroje	Nízky/nízka	N/A	súkromný sektor
Počet staníc systému zdieľaných bicyklov	2027	5 tis. €/stanica	vlastné zdroje	Nízky/vysoká	dopravca, súkromný sektor	Mesto Nitra, súkromný sektor
Počet zamestnávateľov zapojených do systému carpoolingu	2030 - 2032	5 tis. €	vlastné zdroje	Nízky/Nízka	verejný sektor, súkromný sektor	verejný sektor, súkromný sektor

Program		Nitra prepojená				
Prioritná oblasť	C. Doprava					
Strategický zámer	Zabezpečiť inteligentný a ekologicky udržateľný dopravný systém v meste Nitra prostredníctvom zavedenia nízkoemisných zón, podpory zelenej infraštruktúry, znižovania hlukovej a emisnej záťaže, cieľenej environmentálnej osvedy a udržateľnej citylogistiky.					
Podprogram	Trvalo udržateľný rozvoj dopravy a ochrana životného prostredia					
Špecifický cieľ ŠC C/2.2.1	Redukovať emisie a hluk					
Opatrenie C/2.2.1.1	Vytvárať zelené zóny					
Aktivita	Obdobie realizácie	Predpokladaný rozpočet v tis. €	Zdroje financovania	Dopad na rozpočet ZS	Oprávnení žiadatelia	
Veľkosť plochy regulovanej nízkoemisnou zónou	2028-2032	30 tis. €/PD	vlastné zdroje	Stredný/nízka	súkromný sektor obyvateľa, Policajný zbor	Mesto Nitra
Opatrenie C/2.2.1.2	Podporiť zelenú infraštruktúru					
Počet vysadených stromov	2026-2032	25 tis. €	Vlastné, externé	Nízky/vysoká	Mesto Nitra, SPU	
Opatrenie C/2.2.1.3	Znížiť hlukovú záťaž obyvateľov					
Dĺžka zrekonštruovaných povrchov ciest	2026-2032	Podľa potreby	vlastné zdroje	N/A /stredná	správcovia komunikácií, CSO	Mesto Nitra
Rozdiel medzi hlukovou záťažou pred a po aplikovaní protihlukových opatrení	2028-2030	10 tis. €	vlastné zdroje	Nízky/nízka	výskumný sektor, univerzity	Mesto Nitra, univerzity
Špecifický cieľ ŠC C/2.2.2	Informovať verejnosť					
Opatrenie C/2.2.2.1	Zabezpečiť vzdelávanie verejnosti					
Počet realizovaných kampaní na propagáciu udržateľnej mobility	2026-2032	7 tis. €/rok	vlastné zdroje, Fondy EÚ	Nízky/stredná	OZ	Mesto Nitra, súkromný sektor, OZ
Opatrenie C/2.2.2.2	Spolupracovať so školami a firmami					
Počet vzdelávacích inštitúcií, zapojených do iniciatív na podporu trvalo udržateľného rozvoja	2026-2032	2,5 tis. € /rok	vlastné zdroje	nízky/stredná	Mesto Nitra, OZ	vzdelávacie inštitúcie, OZ
Počet zamestnávateľov, zapojených do iniciatív na podporu trvalo udržateľného rozvoja	2026-2032	2,5 tis. € /rok	vlastné zdroje	nízky/nízka	Mesto Nitra, OZ	zamestnávateľa

Špecifický cieľ ŠC C/2.2.3	Podporovať citylogistiku					
Opatrenie C/2.2.3.1	Zabezpečiť udržateľný spôsob zásobovania centra mesta					
Počet vyhradených miest na zastavenie pre vozidlá zásobovania	2026-2030	5 tis. €/rok	vlastné zdroje	nízky/nízka	súkromný sektor	Mesto Nitra
Počet prevádzok zapojených do systému citylogistiky	2030-2032	80 tis. €	Externé vlastné zdroje	vysoký/nízka	súkromný sektor	súkromný sektor, Mesto Nitra

Program	Nitra dobre spravovaná					
Prioritná oblasť	Správa mesta					
Strategický zámer	Zabezpečiť dlhodobú finančnú stabilitu mesta prostredníctvom optimalizácie rozpočtového hospodárenia, zvyšovania príjmov z externých zdrojov a miestnych daní, zefektívnenia výdavkov, najmä prostredníctvom verejného obstarávania, a zodpovedného manažmentu verejných financií. Modernizovať správu mestského majetku prostredníctvom digitalizácie, optimalizácie jeho využitia a environmentálne udržateľných riešení, s cieľom maximalizovať jeho hodnotu, výnosy a funkčnosť v prospech rozvoja mesta a kvality verejných služieb.					
Podprogram	Kvalitná a efektívna verejná správa					
Špecifický cieľ H/1.4.2	Zvýšiť efektívnosť hospodárenia mesta a udržateľná správa majetku mesta					
Opatrenie H/1.4.2.1	Posilniť finančnú stabilitu a efektívne hospodárenie mesta					
Aktivita	Obdobie realizácie	Predpokladaný rozpočet v tis. €	Zdroje financovania	Dopad na rozpočet/priorita	ZS	Oprávnení žiadatelia
Posilnenie strategického rozpočtovania a väzby na dlhodobé ciele	2026-2032	N/A	Interné zdroje	Nízky/vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra
Vytvorenie mestských spoločností a outsourcing služieb	2026-2032	Podľa potreby	Interné, externé zdroje	N/A/stredná	Verejný sektor	Mesto Nitra organizácie mesta
Zavedenie posúdenia investícií na princípe hodnoty za peniaze	2028-2030	Podľa potreby	Interné zdroje	N/A/stredná	Verejný sektor	Mesto Nitra
Rozšírenie využitia geografických a analytických nástrojov	2027-2032	Podľa potreby	Interné zdroje	N/A/stredná	Verejný sektor	Mesto Nitra
Opatrenie H/1.4.2.2	Udržateľná správa majetku mesta a jeho efektívne využívanie					
Zvýšenie energetickej efektívnosti mestských budov	2026-2028	4 530 tis. €	Externé zdroje	Nízky/vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra, SZSS
Ekologizácia mestského majetku/znížovanie energetickej náročnosti	2028-2032	Podľa potreby	Externé, Interné zdroje	Nízky/vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra
Aktualizácia energetickej koncepcie mesta	2028-2032	Podľa potreby	interné	Nízky/vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra
Implementácia Energeticky úsporných technológií	2026-2032	500 tis. €	interné	Vysoký/vysoká	Verejný sektor	Nitrianska investičná, Mesto Nitra
Efektívna správa pozemkov mesta v rámci urbanistického rozvoja	2027-2032	Podľa potreby	Interné zdroje	N/A/stredná	Verejný sektor	Mesto Nitra

3. DYNAMICKÉ A INKLUZÍVNE MESTO

Program	Nitra žijúca					
Prioritná oblasť	A. Urbanizmus					
Strategický zámer	Podporiť udržateľný rozvoj a zvýšiť atraktivitu historického jadra Nitry prostredníctvom citlivej obnovy a revitalizácie urbanistickej štruktúry so zachovaním jej historickej identity a funkčnej prepojenosti.					
Podprogram	Mesto historickej pamäti					
Špecifický cieľ A/2.1.1	Zabezpečiť atraktivitu prostredia Starej Nitry* obnovou a revitalizáciou urbanistickej štruktúry jadrového územia v kontexte jej historického pôdorysu, kompaktnosti zástavby a štruktúry verejných priestorov s prioritou formovania verejných priestorov pre ľudí s diferencovanou dopravou v polohách významovej hierarchie priestorov – s prepojením pešieho pohybu a upokojenej dopravy.					
Opatrenie A/2.1.1.1	Revitalizovať a obnovovať urbanistickú pôdorysnú štruktúru historického jadra v kompaktnosti zástavby a formovaním ťažiskových verejných priestorov. Vytvoriť kvalitné verejné priestranstvá, námestia s preferenciou spoločenského charakteru s obmedzením automobilovej dopravy.					
Aktivita	Obdobie realizácie	Predpokladaný rozpočet v tis. €	Zdroje financovania	Dopad na rozpočet/priorita	ZS	Oprávnení žiadatelia
3 vybrané projekty mesta, so zameraním na ťažiskové verejné priestory	PD+R: 2025-2032	PD: do 500 tis. R: do 5,0 mil.	Interné + štátny rozpočet	Vysoký / stredná	Verejný sektor	Mesto Nitra
Župné námestie (revitalizácia a rozšírenie)	PD: 2026 -2028	STZ: 30 tis. PD: 60 tis. R: 1,25 mil	Externé + interné	Vysoký / vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra
Pešia zóna (revitalizácia a rozšírenie)	PD: 2026-2032	STZ: 40 tis. PD: 350 tis R: 10,0 mil	Externé + interné	Vysoký / vysoká	Verejný sektor	mesto Nitra
Opatrenie A/2.1.1.2	Prezentovať pôvodné urbanistické hodnoty v symbolike v miestach pôvodnej Tureckej brány a veže Kostola sv. Jakuba.					
Urbanistická štúdia lokálnych priestorov pešej zóny	PD: do 2032	PD: do 300 tis.	Interné	Stredný / nízka	Verejný sektor	Mesto Nitra
Opatrenie A/2.1.1.3	Revitalizovať a formovať priestor železničnej a autobusovej stanice vrátane ich predpolia pre integrovanú dopravu s významom „Južnej brány mesta“ a vytvoriť podmienky pre verejný priestor s významom Staničného námestia.					
Staničné námestie (návrh a revitalizácia)	PD: do 2032	STZ: 40 tis. PD: 80 tis. R: 875 tis.	Miestne + regionálne + štátne + súkromné	Vysoký / vysoká	Verejný sektor, súkromný	Mesto Nitra, NSK
Opatrenie A/2.1.1.4	Formovať priestor a okolie okružnej križovatky na Párovciach s významom ako Západnú vstupnú bránu do mesta s úpravou priestoru pre funkciu Centra Párovce					
Centrum Párovce – západná brána (dokumentácia)	PD: do 2032	STZ: 40 tis. PD: 100 tis R: 1,0 mil.	Miestne + regionálne	Vysoký / stredná	Verejný sektor, súkromný	Mesto Nitra
Opatrenie A/2.1.1.5	Formovať priestor a okolie okružnej križovatky pod Zoborom s významom ako Severnú vstupnú bránu do mesta s úpravou priestoru pre centrum Martinský vrch.					
Centrum Martinský vrch – severná brána (dokumentácia)	PD: do 2032	STZ: 40 tis. PD: 150 tis R: 3,75 mil.	Miestne + regionálne	Vysoký / stredná	Verejný sektor, súkromný	Mesto Nitra
Opatrenie A/2.1.1.6	Formovať priestor a okolie predpolia univerzít s významom ako Východnú vstupnú bránu do mesta s úpravou nástupného verejného priestoru a formovanie kontaktného územia ako komplexu vysokých škôl s prevádzkami pre špecifické potreby školstva, jeho príslušenstva, ale aj vedy a výskumu.					
Predpolie univerzít – východná brána (dokumentácia)	PD: do 2032	STZ: 60 tis. PD: 250 tis R: 7,5 mil.	Miestne + regionálne + štátne + súkromné	Dopad vysoký / stredná	Verejný sektor, súkromný	Mesto Nitra, NSK, univerzity

Program		Nitra žijúca				
Prioritná oblasť	Urbanizmus					
Strategický zámer	Podporovať rozvoj silných mestských štvrtí s vyváženou funkčnou štruktúrou, dostupnými verejnými priestormi a kvalitným byvaním					
Podprogram	Mesto silných štvrtí					
Špecifický cieľ A/3.1.1	Prostredníctvom urbanisticko-architektonických súťaží a efektívnej regulácie zabezpečiť vytvorenie kompaktného, dostupného a udržateľného mestského prostredia, kde obyvatelia budú mať základné služby, kultúrnu a vzdelávaciu infraštruktúru, cintoríny, zeleň a dopravu v primeranej vzdialenosti.					
Opatrenie A/3.1.1.1	V rámci mestských častí rozvíjať kultúrnu a vzdelávaciu infraštruktúru, činnosť v tejto oblasti prioritne zamerať na využitie a zhodnotenie existujúceho potenciálu a formovanie miestnych spoločenských centier a ich verejného priestranstva.					
Aktivita	Obdobie realizácie	Predpokladaný rozpočet v tis. €	Zdroje financovania	Dopad na rozpočet/ prioritá	ZS	Oprávnení žiadatelia
3 vybrané projekty mesta, so zameraním na základné služby	PD+R: 2025-2032	PD: do 1,5 mil. € R: do 30,0 mil. €	Miestne + externé + súkromné	Dopad vysoký / stredná	Verejný sektor, súkromný	Mesto Nitra, NSK podnikateľské subjekty
Centrum Chrenová - pri atletickom štadióne /dokumentácia	PD: 2026-2028	STZ: 40 tis. € PD: 450 tis. € R: 10,5 mil. €	Miestne + externé + súkromné	Dopad vysoký / stredná	Verejný sektor, súkromný	Mesto Nitra
Centrum Klokočina Hviezdoslavova tr., Dolnočermánska (dokumentácia)	PD: 2026-2028	STZ: 40 tis. € PD: 450 tis. € R: 10,5 mil. €	Miestne + externé + súkromné	Dopad vysoký / stredná	Verejný sektor, súkromný	Mesto Nitra
Centrum Šindolka (dokumentácia)	PD: do 2032	STZ: 40 tis. € PD: 450 tis. € R: 10,5 mil. €	Miestne + externé + súkromné	Dopad vysoký / stredná	Verejný sektor, súkromný	Mesto Nitra

Program:		Nitra žijúca				
Prioritná oblasť	A. Urbanizmus					
Strategický zámer	Podporiť kompaktný a dostupný urbanizmus v Nitre, ktorý zabezpečí efektívne rozmiestnenie základných služieb, kvalitných verejných priestorov, zelene a dopravných spojení v primeranej dochádzkovej vzdialenosti, čím sa posilní lokálna identita mestských štvrtí a prispeje sa k udržateľnému rozvoju mesta.					
Podprogram	Mesto primeraných vzdialeností (10-15-30)					
Špecifický cieľ A/4.1.1	Zabezpečiť rozvoj konceptu „mesta krátkych vzdialeností“ zavedením plánovacích opatrení a úprav verejných priestorov tak, aby obyvatelia mali prístup k základným službám, vzdelávaniu, verejnej doprave, rekreačným a komunitným priestorom v dostupnosti 10, 15 alebo 30 minút pešo či bicyklom.					
Opatrenie A/4.1.1.1	Rozšíriť infraštruktúru pre vzdelávanie do všetkých mestských častí so zameraním na predprimárne a primárne vzdelávanie za účelom zabezpečenia dostupnosti vzdelávania pre všetkých obyvateľov mestských častí v dostupnej vzdialenosti.					
Aktivita	Obdobie realizácie	Predpokladaný rozpočet v tis. €	Zdroje financovania	Dopad na rozpočet/ prioritá	ZS	Oprávnení žiadatelia
3 vybrané projekty mesta, so zameraním dostupnosti vzdelávania(Areál ZŠ Fatranská OPA/6.1.6.2)	PD+R: 2025-2032	PD: do 500 tis. € R: do 8,0 mil.€	Miestne + externé	Vysoký / stredná	Verejný sektor	Mesto Nitra
Opatrenie A/4.1.1.2	Podporovať rozvoj bývania v rámci periférnych území mestských štvrtí s preferenciou mestských foriem zástavby.					
3 vybrané projekty mesta, so zameraním na mestský typ bývania	PD: 2025-2032	do 100 tis. €	Miestne + externé	Stredný / nízka	Verejný, neverejný, súkromný sektor,	Mesto Nitra neverejný sektor, podnikateľské subjekty
Nová Chrenová (územná a technická príprava)	PD: 2025-2027	STZ: 30 tis. € PD: 100 tis. €	Miestne + externé	Vysoký / stredná	Verejný, neverejný, súkromný sektor,	Mesto Nitra neverejný sektor, podnikateľské subjekty

Opatrenie A/4.1.1.3		Formovať lokálne centrá vybavenosti v rámci mestských štvrtí pre optimálnu dostupnosť obyvateľov k základným potrebám.				
3 vybrané projekty mesta, so zameraním na miestne centrá	PD+R: 2025-2032	PD: do 500 tis. € R: do 20,0 mil. €	Miestne + externé	Vysoký / stredná	Verejný sektor,	Mesto Nitra
Miestne centrum Lipa, Chrenová	PD: 2026 -2027	STZ: 40 tis. € PD: 450 tis. € R: 10,5 mil. €	Miestne + externé	Dopad vysoký / stredná	Verejný sektor, súkromný	Mesto Nitra
Miestne centrum Škultétyho, Klokočina (dokumentácia)	PD: 2032	STZ: 30 tis. € PD: 100 tis. € R: 3 mil. €	Miestne + externé	Vysoký / stredná	Verejný sektor, súkromný	Mesto Nitra
Miestne centrum Horné Krškany (dokumentácia)	PD: 2032	STZ: 30 tis. € PD: 100 tis. € R: 3 mil. €	Miestne + externé	Vysoký / stredná	Verejný sektor, súkromný	Mesto Nitra
Miestne centrum Drážovce (dokumentácia)	PD: 2032	STZ: 30 tis. € PD: 100 tis. € R: 3 mil. €	Miestne + externé	Vysoký / stredná	Verejný sektor, súkromný	Mesto Nitra
Miestne centrum Zobor (dokumentácia)	PD: 2032	STZ: 30 tis. € PD: 100 tis. € R: 3 mil. €	Miestne + externé	Vysoký / stredná	Verejný sektor, súkromný	Mesto Nitra
Opatrenie A/4.1.1.4		V mestských častiach zabezpečiť územné podmienky pre miestne cintoríny a ich príslušenstvo.				
3 vybrané projekty mesta, so zameraním na úpravu cintorínov	PD: 2025-2032	do 200 tis. €	Miestne + externé	Vysoký / stredná	Verejný sektor,	Mesto Nitra

Program		Nitra žijúca				
Prioritná oblasť	A. Urbanizmus					
Strategický zámer	Podporiť kvalitné, bezpečné a funkčne diferencované verejné priestory v Nitre prostredníctvom premyslenej urbanistickej koncepcie, ktorá zohľadňuje hierarchiu a štandardizáciu ulíc, námestí a vegetačných plôch s dôrazom na spoločenské kontakty, mobilitu a multifunkčnosť mestského priestoru.					
Podprogram	Mesto kvalitných verejných priestranstiev					
Špecifický cieľ A/5.1.1	Zabezpečiť štandardizáciu usporiadania verejných priestranstiev prostredníctvom vypracovania a implementácie manuálu verejných priestranstiev, ktorý stanoví parametre ulíc, námestí a priestranstiev vegetácie z hľadiska bezpečnosti, mobility a estetiky.					
Opatrenie A/5.1.1.1	Zabezpečiť priemet manuálu verejných priestranstiev mesta Nitra, implementáciou pre jednotlivé hierarchicky významové mestské priestory s cieľom konkretizovať reguláciu ich usporiadania a výrazového dotvorenia.					
Aktivita	Obdobie realizácie	Predpokladaný rozpočet v tis. €	Zdroje financovania	Dopad na rozpočet/priorita	ZS	Oprávnení žiadatelia
na min. 3 vybrané projekty mesta, aplikovať štandardizovanie verejných priestorov	PD: 2025-2032	do 50 tis. € spolu súčasť iného projektu	Vlastné zdroje	Stredný / stredná	Verejný sektor	Mesto Nitra
Opatrenie A/5.1.1.2	Na podklade pilotných projektov revitalizovať verejné priestory ulíc a námestí pri aplikácii štandardizovaných pravidiel.					
na min. 3 vybrané projekty mesta, aplikovať štandardizovanie verejných priestorov	PD: 2025-2032	do 50 tis. € spolu súčasť iného projektu	Vlastné zdroje	Stredný / stredná	Verejný sektor	Mesto Nitra

Program	Nitra žijúca
Prioritná oblasť	A. Urbanizmus
Strategický zámer	Podporiť kvalitné, bezpečné a funkčne diferencované verejné priestory v Nitre prostredníctvom premyslenej urbanistickej koncepcie, ktorá zohľadňuje hierarchiu a štandardizáciu ulíc, námestí a vegetačných plôch s dôrazom na spoločenské kontakty, mobilitu a multifunkčnosť mestského priestoru.
Podprogram	Mesto kvalitných verejných priestranstiev
Špecifický cieľ A/5.1.2	Podporiť vznik mikrokomunitných priestorov v rámci prestavby ulíc a námestí, pričom každá ulica bude obsahovať vlastné mikrocentrum podporujúce komunitný život a miestne aktivity.

Opatrenie A/5.1.2.1							Identifikovať mikrokomunitné priestory v rámci mestských štvrtí v ich jadrových polohách a uličných priestoroch.
Aktivita	Obdobie realizácie	Predpokladaný rozpočet v tis. €	Zdroje financovania	Dopad na rozpočet/ prioritá	ZS	Oprávnení žiadatelia	
na min. 3 vybrané projekty mesta, zakomponovať princípy a tvorbu mikrokomunitných priestorov	PD: 2025-2032	N/A (spolu súčasť iného projektu)	Verejné miestne zdroje	Nízky / stredná	Verejný sektor	Mesto Nitra	
Opatrenie A/5.1.2.2							Podporiť formovanie mikrokomunitných priestorov verejnej sféry v obytnom prostredí mesta.
Na min. 3 vybrané projekty mesta, zakomponovať princípy a tvorbu mikrokomunitných priestorov	PD: 2025-2032	N/A (spolu súčasť iného projektu)	Verejné miestne zdroje	Nízky / stredná	Verejný sektor	Mesto Nitra	

Program		Nitra žijúca				
Prioritná oblasť	A. Urbanizmus					
Strategický zámer	Podporiť rozvoj a revitalizáciu kľúčových urbanistických prvkov mesta Nitry s dôrazom na historické, prírodné a infraštruktúrne dominanty, ktoré prispievajú k zvyšovaniu atraktivity, funkčnosti a kvality mestského prostredia.					
Podprogram	Kľúčové elementy mesta					
Špecifický cieľ A/6.1.1	Revitalizovať a modernizovať historické a reprezentatívne objekty mesta, ktoré sú súčasťou identity Nitry a majú potenciál pre spoločenské, kultúrne a administratívne využitie.					
Opatrenie A/6.1.1.1	Revitalizovať objekty, pre projekty s určenou prioritou mesta					
Aktivita	Obdobie realizácie	Predpokladaný rozpočet v tis. €	Zdroje financovania	Dopad na rozpočet/ prioritá	ZS	Oprávnení žiadatelia
3 vybrané projekty mesta, so zameraním spoločenského využitia	PD+R: 2025-2032	PD: do 1,5 mil.€ R: do 15 mil.€	Miestne, externé	Vysoký / stredná	Verejný sektor	Mesto Nitra
Opatrenie A/6.1.1.2	Využiť potenciál Starej radnice (Mestského domu), objektu na centrálnom námestí, zabezpečiť jeho komplexnú prestavbu pre reprezentatívne priestory mesta a oživenie parteru do Svätoplukovho námestia.					
Stará radnica (rekonštrukcia a realizácia)	PD: 2028	PD: 550 tis.€ R: 7,25 mil.€	Miestne, externé	Vysoký / vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra
Opatrenie A/6.1.1.3	Využiť potenciál mestských objektov v areály bývalých kasární pod Zoborom, zabezpečiť ich revitalizáciu pre účelové priestory mesta so zameraním na kultúrnu a záujmovú činnosť verejnosti.					
Revitalizácia objektov Martinský vrch	PD: 2028	PD: 100 tis.€ R: 1,5 mil.€	Miestne, externé	Vysoký / stredná	Verejný, súkromný sektor	Mesto Nitra
Špecifický cieľ A/6.1.2	Podporiť rozvoj mestských športových a kultúrnych zariadení, ktoré prispievajú k regionálnej a medzinárodnej konkurencieschopnosti Nitry.					
Opatrenie A/6.1.2.1	Vybudovať modernú multifunkčnú arénu s regionálnym významom na organizovanie kultúrnych, spoločenských a športových podujatí.					
Multifunkčná aréna Nitra (zámer a realizácia)	PD: 2028 R: 2030	PD: 330 tis.€ R: 65,0 mil. €	miestne, externé	Vysoký / vysoká	Verejný, neverejný, súkromný sektor	Mesto Nitra, NSK podnikateľské subjekty
Špecifický cieľ A/6.1.4	Revitalizovať verejné priestory a komerčné zóny tak, aby zodpovedali súčasným priestorovým a kvalitatívnym požiadavkám a podporovali komunitný život.					
Opatrenie A/6.1.4.1	Revitalizovať verejné priestory, pre projekty s určenou prioritou mesta.					
3 vybrané projekty mesta, so zameraním na verejné priestory	PD+R: 2025-2032	PD: do 500 tis. € R: do 5,0 mil. €	Miestne, externé	Vysoký / vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra

Opatrenie A/6.1.4.2	Riešiť komplexnú prestavbu verejného priestranstva pri OC Sandokan s cieľom vytvoriť verejný kultivovaný priestor - námestie s miestnym významom, prevádzkové usporiadanie a dotvorenie verejného priestranstva a jeho kontaktnej plochy.					
Revitalizácia verejného priestoru pri OC Sandokan	PD: 2026 R: 2026-2028	PD: do 100 tis. € R: 1,5 mil. €	Miestne, externé	Vysoký / vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra
Špecifický cieľ A/6.1.6	Zabezpečiť modernizáciu vzdelávacej infraštruktúry mesta s cieľom vytvoriť kvalitné podmienky pre vzdelávanie detí.					
Opatrenie A/6.1.6.1	Rekonštruovať a modernizovať objekty škôl a materských škôl, pre projekty s určenou prioritou mesta.					
3 vybrané projekty mesta, so zameraním na objekty škôl	PD+R: 2025-2032	PD: 500 tis. € R: 8,0 mil. €	Miestne, externé	Vysoký / stredná	Verejný sektor	Mesto Nitra
Opatrenie A/6.1.6.2	Riešiť komplexnú prestavbu areálu základnej školy pre 1. stupeň v mestskej časti Janikovce - elokované pracovisko ZŠ Fatranská, so zameraním na vytvorenie moderného vzdelávacieho centra					
Areál ZŠ Fatranská (komplexná prestavba)	PD: do 2028 R: do 2032	STZ: 30 tis. € PD: 200 tis. € R: 3,20 mil. €	Miestne + externé	Vysoký / stredná	Verejný sektor	Mesto Nitra

Program	Nitra učiaca (sa)					
Prioritná oblasť	E. vzdelávanie, mládež a šport					
Strategický zámer	Podporiť profesionálny rast, finančnú stabilitu a pracovnú spokojnosť sprievodcov vo vzdelávaní - pedagogických zamestnancov, odborných zamestnancov, vychovávateľov, lektorov, pracovníkov s mládežou, trénerov, mentorov a ďalších zamestnancov vzdelávacích inštitúcií s cieľom zvýšiť atraktivitu týchto povolání v meste Nitra a zabezpečiť dostatok kvalifikovaných odborníkov.					
Podprogram	Kvalitní a spokojní sprievodcovia vo výchove a vzdelávaní					
Špecifický cieľ E/1.1.1	Zvýšiť atraktivitu povolání súvisiacich so vzdelávaním a podporiť nábor nových odborníkov prostredníctvom motivačných programov, pracovných benefitov a spoluprácou s univerzitami.					
Opatrenie E/1.1.1.1	Zvýhodnené bývanie, zavedenie mentoringových programov pre mladých učiteľov, motivačné granty a štipendiá.					
Aktivita	Obdobie realizácie	Predpokladaný rozpočet v tis. €	Zdroje financovania	Dopad na rozpočet/priorita	ZS	Oprávnení žiadatelia
Revitalizácia jestvujúcich školských bytov	2026-2032	120 tis. €	Vlastné zdroje, školy	Nízky / vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra, školy
Vytvorenie vzdelávacích programov s univerzitami	2026 -2032	Podľa potreby	Externé zdroje	Nízky / stredná	Verejný, neverejný sektor	Mesto Nitra, Vysoké školy, neverejný sektor
Kariérne dni a náborové kampane	2026 -2032	Podľa potreby	Externé zdroje	Nízky / vysoká	Verejný, neverejný sektor	Školy zamestnávateľa
Sieťovanie učiteľov na výmenu skúseností	2026 -2032	50 tis. €	Externé zdroje	Nízky / vysoká	Verejný, neverejný sektor	Školy
Špecifický cieľ E/1.1.2	Posilniť finančné stimuly a možnosti profesijného rozvoja pedagógov, aby sa zabezpečila ich dlhodobá motivácia a kvalifikácia.					
Opatrenie E/1.1.2.1	Finančné odmeny za inovácie vo vzdelávaní a zapájanie sa do projektov, podpora výmenných programov medzi učiteľmi rôznych škôl.					
Aktivita	Obdobie realizácie	Predpokladaný rozpočet v tis. €	Zdroje financovania	Dopad na rozpočet/priorita	ZS	Oprávnení žiadatelia
Erasmus	2026-2032	1 milión €	EÚ	Nízky / vysoká	Verejný sektor	Školy
Rozširovanie a využívanie online vzdelávacích platforiem	2026-2032	Podľa potreby	Externé zdroje, štátny rozpočet	Nízky / stredná	Verejný, neverejný sektor	Mesto, neverejný sektor

Špecializované školenia pre zavádzanie inkluzívnych/innovatívnych prístupov	2026-2032	15 tis. €	Štátny rozpočet, verejné zdroje	Nízky / vysoká	Verejný, neverejný sektor	Mesto Nitra, školy, školské zariadenia
Rozširovanie a využívanie Regionálneho centra podpory učiteľov	2026 -2032	7 milión €	Externé zdroje, štátny rozpočet	Nízky / vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra
Vzdelávanie a podpora pri tvorbe a podávaní projektov	2026 -2032	7 tis. €	Vlastné, Externé zdroje	Nízky / vysoká	Verejný, neverejný sektor	Mesto Nitra
Špecifický cieľ E/1.1.3	Zlepšiť starostlivosť o duševné zdravie ľudí zabezpečujúcich vzdelávanie prostredníctvom psychologickéj podpory, prevencie vyhorenia a odbúrania administratívnej záťaže.					
Opatrenie E/1.1.3.1	Zriadenie psychologickéj podpory pre sprievodcov vo výchove a vzdelávaní, zníženie byrokratickej záťaže, podpora zdravého životného štýlu pedagógov.					
Aktivita	Obdobie realizácie	Predpokladaný rozpočet v tis. €	Zdroje financovania	Dopad na rozpočet/priorita	ZS	Oprávnení žiadatelia
Psychologické poradenstvo pre učiteľov	2026 -2032	60 tis. €	Interné, Externé zdroje	Nízky / nízka	Verejný, neverejný, súkromný sektor	Školy, školské zariadenia.
Programy prevencie vyhorenia	2026 -2032	120 tis. €	Externé zdroje	Nízky / stredná	Verejný, neverejný sektor	Školy, školské zariadenia.
Školenia o zvládání stresu a emocionálnej odolnosti	2026 -2032	7 tis. €	Externé zdroje	Nízky / nízka	Verejný, neverejný sektor	Školy, školské zariadenia.
Teambuildingové aktivity pre zlepšenie pracovnej atmosféry	2026 -2032	7 tis. €	Miestne zdroje	Nízky / stredná	Verejný, neverejný sektor	Školy, školské zariadenia.
Zavedenie benefítov na využívanie mestských športových areálov	2026 -2032	Podľa potreby	Vlastné zdroje	Nízky / stredná	Verejný, neverejný sektor	Mesto Nitra
Tvorba peer-to-peer mentoringových programov	2026 -2032	100 tis. €	Verejné zdroje	Nízky / vysoká	Verejný, neverejný sektor	Mesto Nitra, školy, školské zariadenia

Program	Nitra učiaca (sa)					
Prioritná oblasť	E. vzdelávanie, mládež a šport					
Strategický zámer	Podporiť moderné a inovatívne vzdelávanie, ktoré je založené na spolupráci medzi rôznymi poskytovateľmi vzdelávania, školami, rodičmi, firmami a komunitami, čím sa posilní príprava ľudí na trh práce aj na aktívne občianstvo.					
Podprogram	Moderne a v spolupráci					
Špecifický cieľ E/2.1.1	Rozvíjať digitalizáciu a inovatívne metódy vo vzdelávaní, aby sa zvýšila efektivita vzdelávania a digitálna gramotnosť všetkých vekových skupín.					
Opatrenie E/2.1.1.1	Vybavenie škôl a v vzdelávacích inštitúciách modernými technológiami, posilnenie línie digitálneho vzdelávania a implementácie inovácií.					
Aktivita	Obdobie realizácie	Predpokladaný rozpočet v tis. €	Zdroje financovania	Dopad na rozpočet/priorita	ZS	Oprávnení žiadatelia
Doplňanie a obnova vybavenia digitálnej techniky	2026 -2032	800 tis. €	Štátny rozpočet, vlastné	Stredný / stredná	Verejný sektor	Školy, školské zariadenia
Vzdelávanie sprievodcov vo výchove a vzdelávaní v digitálnych technológiach.	2026 -2032	30 tis. €	Externé zdroje, štátny rozpočet	Nízky / stredná	Verejný sektor	Školy, školské zariadenia.
Online kurzy pre celoživotné vzdelávanie	2026 -2032	30 tis. €	Neverejný sektor, EÚ	Nízky / stredná	Verejný, neverejný sektor	Mesto Nitra
Spolupráca s IT firmami pre rozvoj digitálneho vzdelávania	2026 -2032	Podľa potreby	Externé zdroje	Nízky / stredná	Verejný, neverejný sektor	Mesto Nitra

Medzigeneračná podpora pri digitálnom vzdelávaní	2026 -2032	Podľa potreby	Štátny rozpočet, externé	Nízky / stredná	Verejný sektor	Mesto Nitra
Využívanie digitálnych učebníc a vzdelávacích platforiem vo vzdelávaní	2026 -2032	Podľa potreby	Externé, štátny rozpočet	Stredný / stredná	Verejný sektor	Školy, školské zariadenia.
Informácie pre rôzne skupiny obyvateľov o možnostiach trávenia voľného času v Nitre	2026 -2032	10 tis.€	Mesto Nitra, granty	Stredný / stredná	Verejný sektor	Mesto Nitra
Špecifický cieľ E/2.1.2	Posilniť spoluprácu medzi rôznymi poskytovateľmi vzdelávania, trhom práce a komunitami s cieľom zvýšiť praktickú uplatniteľnosť absolventov a ich angažovanosť v spoločnosti.					
Opatrenie E/2.1.2.1	Podpora kariérneho poradenstva na školách, podpora duálneho vzdelávania, podpora podnikateľského vzdelávania, podpora rôznych foriem vzdelávania v rámci komún.					
Aktivita	Obdobie realizácie	Predpokladaný rozpočet v tis. €	Zdroje financovania	Dopad na rozpočet/priorita	ZS	Oprávnení žiadatelia
Vzdelávanie kariérnych poradcov v školách.	2026 -2032	80 tis. €	Vlastné, štátny rozpočet	Nízky / stredná	Verejný sektor	Školy
Programy pre integráciu cudzincov do vzdelávania a trhu práce	2026 -2032	700 tis. €	EÚ, štátny rozpočet	Nízky / vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra, neverejný sektor
Prepojenie stupňov škôl v oblasti prípravy žiakov na povolanie	2026 -2032	50 tis. €	Štátny rozpočet, EÚ	Nízky / stredná	Verejný sektor	Mesto Nitra, školy
Prepojenie univerzít a miestnych podnikov pre podporu výskumu	2026 -2032	70 tis. €	Externé zdroje	Nízky / stredná	Verejný / neverejný sektor	Vysoké školy, zamestnávateľia
Osvetová kampaň na uznanie neformálneho vzdelávania /nástroja na praktickú uplatniteľnosť absolventov na trhu práce a ich angažovanosť v spoločnosti	2026 -2032	35 tis. €	Štátny rozpočet, EÚ, granty	Nízky / vysoká	Verejný, neverejný sektor	Vzdelávacie inštitúcie, neverejný sektor, zamestnávateľia
Opatrenie E/2.1.2.2	Podpora a rozvoj celoživotného vzdelávania pre obyvateľov mesta s dôrazom na dostupnosť, kvalitu a súlad s potrebami regiónu v koordinácii so všetkými poskytovateľmi vzdelávania.					
Vypracovanie stratégie rozvoja celoživotného vzdelávania /v rámci koncepcie rozvoja výchovy a vzdelávania v Nitre	2026 -2032	30 tis. €	Rozpočet mesta	Vysoký / stredná	Verejný sektor	Mesto Nitra
Mapovanie a analýza vzdelávacích potrieb obyvateľstva	2026 -2032	10 tis.€	Rozpočet mesta	Vysoký / stredná	Verejný sektor	Mesto Nitra
Podpora vzdelávacích inštitúcií z dotačných schém mesta	2026 -2032	250 tis. €	Rozpočet mesta	Vysoký / stredná	Verejný sektor	Mesto Nitra
Špecifický cieľ E/2.1.3	Podporovať dobrovoľníctvo a medzigeneračné aktivity ako nástroj na prepájanie generácií, rozvoj sociálnej kohézie a aktívne občianstvo.					
Opatrenie E/2.1.3.1	Budovanie multi-generačných centier a projektov, podpora mentorstva starších generácií.					
Multigeneračné centrum	2026 -2032	1 milión €	Externé, interné zdroje	Vysoký stredná	/ Verejný sektor	Mesto Nitra
Realizácia medzi-generačných aktivít	2026 -2032	100 tis. €	Externé, interné zdroje	Stredný stredná	/ Verejný, neverejný sektor	Mesto Nitra, záujmové organizácie
Prepájanie rodín a škôl	2026 -2032	50 tis. €	Externé, interné zdroje	Stredný stredná	/ Verejný, neverejný sektor	Mesto Nitra, školy
Spoločné športové a kultúrne aktivity mládeže a seniorov	2026 -2032	20 tis. €	Externé, interné zdroje	Stredný / stredná	Verejný, neverejný sektor	Mesto Nitra, seniorské organizácie

Program		Nitra učiaca (sa)				
Prioritná oblasť	E. vzdelávanie, mládež a šport					
Strategický zámer	Zabezpečiť bezpečné, inkluzívne a podnetné prostredie pre celoživotné vzdelávanie, vzdelávanie detí a mládeže, prácu s mládežou a mestský šport s dôrazom na duševné zdravie, emocionálnu stabilitu a podporu komunitného života.					
Podprogram	Bezpečné a podnetné prostredie					
Špecifický cieľ E/3.1.1	Podporiť duševné zdravie a prevenciu rizikového správania predovšetkým detí a mládeže prostredníctvom posilnenia školských podporných tímov, dostupných služieb, poradenských a preventívnych programov a širokej ponuky aktivít vo voľnom čase.					
Opatrenie E/3.1.1.1	Posilnenie školských podporných tímov pre riešenie témy duševného zdravia a celkovej odolnosti, rozšírenie centier, systém pravidelného monitoringu duševného zdravia.					
Aktivita	Obdobie realizácie	Predpokladaný rozpočet v tis. €	Zdroje financovania	Dopad na rozpočet/priorita	ZS	Oprávnení žiadatelia
Rozšírenie školských podporných tímov	2026-2032	1 milión €	Vlastné, Verejné zdroje	Stredný / stredná	Verejný sektor	Školy, školské zariadenia
Zavedenie peer podporných skupín pre riešenie rizikového správania	2026 - 2032	10 tis. €	Vlastné, Verejné zdroje	Stredný / stredná	Verejný sektor	Školy, školské zariadenia
Zavádzanie rodičovských prechádzok	2026 - 2032	10 tis. €	Vlastné, Verejné zdroje	Stredný / stredná	Verejný sektor	Školy, školské zariadenia
Posilnená spolupráca medzi školou, a rodinou	2026 - 2032	70 tis. €	Vlastné, Verejné zdroje	Stredný / stredná	Verejný sektor	Školy, školské zariadenia
Programy na podporu fyzického a psychického zdravia / Kampane o psychickej odolnosti	2026 - 2032	500 tis. €	Vlastné, Verejné zdroje	Stredný / stredná	Verejný sektor	Školy, školské zariadenia
Otvorenie škôl ako centier komunitného života	2026 - 2032	100 tis. €	Vlastné zdroje	Vysoký / stredná	Verejný sektor	Školy, školské zariadenia
Špecifický cieľ E/3.1.2	Modernizovať školy, športoviská a verejné priestory s dôrazom na bezpečnosť, ekologickú udržateľnosť a multifunkčné využitie.					
Opatrenie E/3.1.2.1	Oddychové zóny a zelené plochy v areáloch škôl a vo verejných priestranstvách, podpora ekologických a udržateľných riešení pri rekonštrukciách a budovaní infraštruktúry pre oblasť vzdelávania a športu.					
Revitalizácia školských areálov	2026 -2032	3 milióny €	Mesto Nitra, EÚ	Vysoké / stredná	Verejný sektor	Mesto Nitra, školy
Rekonštrukcie školských budov a telocviční	2026 -2032	10 miliónov €	Mesto Nitra, EÚ	Vysoké / stredná	Verejný sektor	Mesto Nitra, školy, školské zariadenie
Výstavba multifunkčných športovísk	2026 -2032	1 milión €	Vlastné, Verejné zdroje	Nízky / stredná	Verejný sektor	Mesto Nitra
Rozšírenie pozícií správcov školských športových areálov na všetky školy, ktoré ich zdieľajú s verejnosťou	2026 -2032	500 tis. €	Vlastné zdroje	Vysoký / vysoká	Verejný sektor	Školy, školské zariadenia
Revitalizácia alebo výstavba nových zdieľaných priestorov pre aktivity v práci s mládežou a pre rôzne občianske komunity	2026 -2032	1 milión €	EÚ, štátny rozpočet, Mesto Nitra	Stredný / vysoká	Verejný, neverejný sektor	Mesto Nitra, občianske združenia, komunity
Vytvorenie bezpečných cyklotrás a peších zón v okolí škôl, školských zariadení a rôznych klubov	2026-2032	3 milióny €	EÚ, štátny rozpočet, Mesto Nitra	Stredný / vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra, školy, školské zariadenia

Špecifický cieľ E/3.1.3		Zabezpečiť inklúziu a integráciu detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a cudzincov prostredníctvom podporných opatrení, jazykových kurzov a individuálneho a vnímavého vzdelávacieho prístupu.				
Opatrenie E/3.1.3.1		Posilnenie kapacít školských podporných tímov, dostupné jazykové kurzy pre deti cudzincov, scitlivovanie verejnosti pre vnímanie rozmanitosti.				
Aktivita	Obdobie realizácie	Predpokladaný rozpočet v tis. €	Zdroje financovania	Dopad na rozpočet/priorita	ZS	Oprávnení žiadatelia
Projekty, výzvy	2026 -2032	400 tis. €	Granty, dotácie	Nízky / stredný	Verejný / neverejný sektor	Školy, školské zariadenia, Mesto Nitra, občianske združenia
Využívanie inkluzívnych metód a materiálov	2026 -2032	700 tis. €	Štátny rozpočet, EÚ	Nízky / vysoká	Verejný sektor	Školy
Doplnkové služby pre znevýhodnené deti	2026 -2032	70 tis. €	Štátny rozpočet, EÚ	Nízky / vysoká	Verejný sektor	Školy
Vzdelávanie učiteľov pre zlepšenie interkultúrnej citlivosti/pripravenosti	2026 -2032	70 tis. €	Štátny rozpočet, EÚ, granty	Nízky / vysoká	Verejný sektor	Školy, neverejný sektor
Programy boja proti diskriminácii	2026 -2032	70 tis. €	EÚ, granty, štátny rozpočet	Nízky / vysoká	Verejný sektor	Neverejný sektor
Špecifický cieľ E/3.1.4		Podporiť systematický rozvoj školského a komunitného športu s dôrazom na zdravý životný štýl, pohybovú gramotnosť, rovnosť prístupu a rozvoj športových talentov.				
Opatrenie E/3.1.4.1		Šport pre všetkých ako odporúčaná spôsob zdravého životného štýlu širokej verejnosti od detí po seniorov.				
Športové aktivity v školách, mestská školská liga	2026 -2032	52 tis. €	Rozpočet mesta	Stredný / stredná	Verejný sektor	Školy, školské zariadenia
Organizácia verejných športových podujatí	2026-2032	700 tis. €	Rozpočet mesta	Vysoký / stredná	Verejný, neverejný sektor	Mesto Nitra
Organizovanie mestských kampaní a výziev na podporu aktívneho životného štýlu (napr. „30 dní v pohybe“)	2026 -2032	700 tis. €	Rozpočet mesta	Vysoký / stredná	Verejný, neverejný sektor	Mesto Nitra, školy, záujmové skupiny
Spolupráca so školami a seniorskými organizáciami na začlenení každodenného pohybu do životného štýlu.	2026 -2032	50 tis. €	Rozpočet mesta	Vysoký / stredná	Verejný, neverejný sektor	Mesto Nitra, seniorské organizácie, školy, športové združenia
Zavedenie zvýhodnených vstupov do športovísk pre deti, seniorov a ľudí so sociálne znevýhodneným prostredím.	2026 -2032	1 milión €	Rozpočet mesta	Vysoký / stredná	Verejný, neverejný sektor	Mesto Nitra
Podpora komunitných športových klubov a iniciatív cez grantové schémy /výhodného prenájmu priestorov	2026 -2032	700 tis. €	Rozpočet mesta	Vysoký / stredná	Verejný, neverejný sektor	Mesto Nitra, športové kluby
Realizácia vzdelávacích programov a seminárov/o zdravom životnom štýle, pohybe a výžive s odborníkmi	2026 -2032	70 tis. €	Granty, Mesto Nitra, neverejný sektor	Stredný / stredná	Verejný, neverejný sektor	Vzdelávacie inštitúcie
Opatrenie E/3.1.4.2		Podpora profesionálneho športu a talentovej mládeže.				
Podpora športu	2026 -2032	4 480 tis. €	Rozpočet mesta	Stredný / stredná	Verejný sektor	Športové kluby, športové organizácie

Vypracovanie a implementácia mestskej koncepcie podpory talentov a výkonnostného športu / v spolupráci so športovými klubmi a partnermi.	2026 -2032	30 tis. €	Rozpočet mesta	Vysoký / stredná	Verejný, neverejný sektor	Mesto Nitra, športové kluby a organizácie
Posilnenie finančnej a nefinančnej podpory športových klubov, ktoré sa systematicky venujú práci s mládežou.	2026 -2032	700 tis. €	Rozpočet mesta	Vysoký / stredná	Verejný, neverejný sektor	Mesto Nitra
Vytvorenie a rozšírenie talentových centier a mládežníckych akadémií v spolupráci so zväzmi a školami.	2026 -2032	3 milióny €	Rozpočet mesta, granty, štátny rozpočet	Stredný / stredná	Verejný, neverejný sektor	Mesto Nitra, školy, športové kluby
Podpora tréningovej infraštruktúry a vybavenosti pre výkonnostný šport (napr. špecializované športoviská).	2026-2032	50 miliónov €	Rozpočet mesta, EÚ, štátny rozpočet, granty	Stredný / stredná	Verejný, neverejný sektor	Mesto Nitra
Zavedenie štipendijného alebo motivačného systému pre mladých športovcov s reprezentáciou mesta a spolupráca so SŠ a VŠ	2026 -2032	700 tis. €	Rozpočet mesta	Vysoký / stredná	Verejný, neverejný sektor	Mesto Nitra
Podpora organizácie vrcholových a mládežníckych športových podujatí	2026 -2032	1 milión €	Rozpočet mesta	Vysoký / stredná	Verejný, neverejný sektor	Mesto Nitra
Podpora trénerov a odborného personálu (mentoring, školenia, stabilizačné mechanizmy).	2026 -2032	700 tis. €	Rozpočet mesta, granty	Vysoký / stredná	Verejný, neverejný sektor	Mesto Nitra
Vytvorenie platformy pre koordináciu medzi mestom, športovými klubmi a športovými zväzmi.	2026 -2032	7 tis. €	Vlastné, externé zdroje	Vysoký / stredná	Verejný, neverejný sektor	Mesto Nitra

Program Nitra sa (po)stará						
Prioritná oblasť	F. Zdravotná a sociálna					
Strategický zámer	Spoločnosť je dobre zmapovaná z hľadiska potreby zdravotno-sociálnej pomoci a mesto na potreby zraniteľných skupín pružne reaguje poskytovaním inovatívnych zdravotno-sociálnych služieb na komunitnom princípe.					
Podprogram	Pomoc bližšie k občanom					
Špecifický cieľ F/1.1.1	Prevenca nepriaznivých zdravotných a sociálnych situácií					
Opatrenie F/1.1.1.1	Podpora duševného zdravia					
Aktivita	Obdobie realizácie	Predpokladaný rozpočet v tis.€	Zdroje financovania	Dopad na rozpočet/priorita	ZS	Oprávnení žiadatelia
Spolupracovať pri príprave a zostavovaní plánu aktivít s oddeleniami CSR veľkých podnikov	2026-2032	N/A	Súkromné zdroje	Nízky/ vysoká	Verejný, neverejný súkromný sektor	Mesto Nitra Nitrianske centrum dobrovoľníctva
Osvetové aktivity na témy duševného zdravia	2026-2032	140 tis. €	Interné, externé zdroje	Stredný/ stredná	Verejný, neverejný, súkromný, sektor	Mesto Nitra školy, MVO súkromná sféra
Opatrenie F/1.1.1.2	Prevenca sociálno-patologických javov v školskom prostredí					
Implementácia tém týkajúcich sa prevencie sociálno-patologických javov – triednické hodiny, tematické vyučovanie, besedy s odborníkmi, ranné kruhy	2026-2032	84 tis. €	Interné, externé zdroje	Nízky/ stredná	Verejný sektor	Materské školy, základné školy mesto

Zavedenie ambasádorov duševného zdravia, prevencie a pod. (mládežnícky parlament)	2027-2032	200 tis. €	Interné, externé zdroje	Stredný/stredná	Verejný sektor	Mesto Nitra Základné školy
Opatrenie F/1.1.1.3	Rozvoj zdravotno-sociálnych programov					
Zostaviť a publikovať príručku starostlivosti určenú pre neformálnych opatrovateľov	2028-2029	15 tis. €	Interné, externé zdroje	Nízky/stredná	Verejný sektor	mesto Nitra SZSS, UKF poskyt. soc. služieb, SZŠ
Podpora peer poradenstva	2028-2032	18 tis. €	Interné, externé zdroje	Nízky/nízka	Verejný sektor	mesto Nitra, poskytovatelia soc. služieb
Opatrenie F/1.1.1.4	SMART poskytovanie zdravotno-sociálnych služieb					
Zavádzanie inovácií v prevencii nepriaznivých zdravotných a sociálnych situácií	2028 -2032	50 tis. €	Interné, externé zdroje	Nízky/stredná	Verejný, neverejný sektor	Mesto Nitra poskytovatelia sociálnych služieb
Aktivity zamerané na zvyšovanie kvality poskytovaných zdravotno-sociálnych služieb	2026-2032	50 tis. €	Interné, externé zdroje	Nízky/stredná	Verejný, Neverejný sektor	Mesto Nitra poskytovatelia sociálnych služieb
Zavádzanie technológií AI do zdravotno-sociálnych služieb	2028 -2032	50 tis. €	Interné, externé zdroje	Nízky/stredná	Verejný, Neverejný sektor	Mesto Nitra poskytovatelia soc. služieb
Špecifický cieľ F/1.2.1	Zvýšiť podpornú sieť zdravotných a sociálnych služieb					
Opatrenie F/1.2.1.1	Mesto ako stabilný partner v spolupráci s MVO v sociálno-zdravotných službách					
Dotlačná politika na viacročné obdobie	2028-2032	630 tis. €	Vlastné zdroje	Vysoký/vysoká	Verejný, neverejný	Mesto Nitra MVO
Partnerstvá komunitného rozvoja	2026-2032	N/A	N/A	Nízky/nízka	Verejný, neverejný	Mesto Nitra MVO
Opatrenie F/1.2.1.2	Rozvinutá paliatívna starostlivosť v meste					
Podpora hospicovej starostlivosti	2026-2032	331 tis. €	Vlastné zdroje	vysoká	Verejný, Neverejný	Diecézna charita Nitra Mesto Nitra
Zriadenie zariadenia opatrovateľskej služby	2026-2032	2 800 tis. €	Interné, externé	vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra SZSS
Opatrenie F/1.2.1.3	Operatívny manažment zdravotnej starostlivosti v moderných mestských poliklinikách					
Prehľad odborných lekárov v poliklinikách	2026-2032	N/A	N/A	N/A/stredná	Verejný, súkromný sektor	Mesto Nitra Službyt Nitra, s.r.o.
Manažment špecializácií lekárov podľa potrieb komunity (Doplňať chýbajúcich špecialistov)	2026-2032	N/A	N/A	N/A/stredná	Verejný sektor	Mesto Nitra Službyt Nitra, s.r.o.
Nastaviť motivačné nástroje pre lekárov špecialistov	2028-2032	N/A	N/A	N/A/stredná	Verejný, súkromný	Mesto Nitra Službyt Nitra, s.r.o
Modernizácia objektov polikliník (digitalizácia služieb, recepcia, registrácia pacienta)	2028-2032	N/A	Interné, externé zdroje	N/A/vysoká	Verejný, súkromný sektor	Mesto Nitra Službyt Nitra, s.r.o
Opatrenie F/1.2.1.4	Rozvoj sociálneho podnikania					
Zriadenie sociálneho podniku	2028-2032	N/A	-	N/A/vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra
Opatrenie F/1.2.1.5	Zavádzanie inovatívnej podpory v sociálno-zdravotných službách					
Zriadenie jedálne poskytujúcej celiatckú stravu	2028-2032	N/A	Interné, externé	N/A/stredná	Verejný sektor	Mesto Nitra SZSS
Založiť „logistické centrum“ zabraňujúce plytvaniu potravinami, jedáleň pre zraniteľných	2028-2032	N/A	Interné, externé zdroje	N/A/stredná	Verejný sektor	mesto Nitra SZSS

Komunitný bazár	2026-2028	N/A	Interné zdroje	N/A/ stredná	Verejný, neverejný	Mesto Nitra MVO
Opatrenie F/1.2.1.6	Rozšírenie kapacít detských jasí s dôrazom na deti so zdravotným znevýhodnením					
Rekonštrukcia a modernizácie budov detských jasí vrátane prístupnosti pre deti so zdravotným znevýhodnením	2028-2032	N/A	Interné, externé zdroje	N/A/ stredná	Verejný sektor	Mesto Nitra Detské mestské jasle
Vytvoriť procesné a personálne podmienky pre inklúziu detí so zdravotným znevýhodnením do detských jasí	2029-2032	N/A	Vlastné zdroje	N/A/ stredná	Verejný sektor	Mesto Nitra Detské mestské jasle

Program	Nitra sa (po)stará					
Prioritná oblasť	F. Zdravotná a sociálna					
Strategický zámer	Zlepšenie životných podmienok, podpora sociálnej integrácie a zníženie rizika sociál. vylúčenia prostredníctvom zabezpečenia rovnakých príležitostí pre prístup k bývaní.					
Podprogram	Dostupný domov					
Špecifický cieľ F/2.1.1	Zvyšovať príležitosti bývania pre každého					
Opatrenie F/2.1.1.1	Modernizácia mestského bytového fondu					
Aktivita	Obdobie realizácie	Predpokladaný rozpočet v tis.€	Zdroje financovania	Dopad na rozpočet/ priorita	ZS	Oprávnení žiadatelia
Obnova a modernizácia bytového fondu	2026-2032	N/A	Interné, externé	N/A / vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra
Výstavba nových bytových domov so štátnou podporou	2026-2032	N/A	Interné, externé zdroje	N/A vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra
Uplatnenie univerzálneho navrhovania	2026-2032	N/A	Interné, externé	N/A vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra
Zvyšovanie počtu ener. úsporných budov s efekt. hospodár.s vodou, odpadom	2028-2032	N/A	Interné, externé zdroje	N/A vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra
Opatrenie F/2.1.1.2	Rozvoj programov podporujúcich autonómne bývanie					
Výstavba pilotných domov s nulovou energ. náročnosťou	2030-2032	N/A	Interné, externé	N/A/ stredná	Verejný sektor	Mesto Nitra
Opatrenie F/2.1.1.3	Sociálna inklúzia ohrozených komunít					
Výstavba bytových domov vhodných pre mix komunít	2029-2032	N/A	Interné, externé	N/A/ stredná	Verejný sektor	Mesto Nitra

Program	Nitra sa (po)stará					
Prioritná oblasť	F. Zdravotná a sociálna					
Strategický zámer	Zabezpečiť udržateľné, predvídateľné a diverzifikované financovanie sociálno-zdravotných služieb mesta Nitra, vrátane stabilných viacročných mechanizmov a zapojenia externých zdrojov, aby bola garantovaná ich dostupnosť, kvalita a odolnosť voči ekonomickým výkyvom.					
Podprogram	Finančná stabilita					
Špecifický cieľ F/3.1.1	Zaviesť stratégiu a kontinuitu financovania sociálno-zdravotných služieb					
Opatrenie F/3.1.1.1	Rozšírenie zdrojov financovania sociálno-zdravotných služieb mesta so zdravotného poistenia					
Aktivita	Obdobie realizácie	Predpokladaný rozpočet v tis.€	Zdroje financovania	Dopad na rozpočet/ priorita	ZS	Oprávnení žiadatelia
Financovanie odkázanostných soc. služieb zriadených mestom aj z verej. zdravot. poistenia	2027-2032	N/A	Externé zdroje	N/A/ stredná	Verejný sektor	Mesto Nitra, Verejné zdravot. poisťovne SZSS
Opatrenie F/3.1.1.2	Zavedenie systému ročnej valorizácie úhrad za poskytn. sociálne služby					
Spracovať dodatok k VZN o sociálnych službách	2028-2032	N/A	N/A	N/A/ nízka	Verejný sektor	Mesto Nitra, SZSS

Opatrenie F/3.1.1.3		Pozitívny ročný nárast percentuálneho podielu z verejných príjmov mesta na výdavky sociálno-zdravotnej starostlivosti				
Sledovanie trendov vývoja % podielu z verejných príjmov mesta na výdavky soc.-zdravot. starostlivosti	2026-2032	N/A	N/A	N/A/nízka	Verejný sektor	Mesto Nitra
Opatrenie F/3.1.1.4		Stabilný dotačný mechanizmus sociálno-zdravotný služieb				
Viacročné zmluvy na dotácie	2028-2032	N/A	N/A	N/A/stredná	Verejný, Neverejný sektor	Mesto Nitra Poskyt. soc. Služieb,MVO
Program		Nitra atraktívna				
Prioritná oblasť	G. Kultúra, KP a CR					
Strategický zámer	Udržateľná kultúrna infraštruktúra a kvalitná programová ponuka dostupná pre rôzne cieľové skupiny.					
Podprogram	Rozmanitá kultúrna ponuka					
Špecifický cieľ G/1.1.1		Zvýšiť dostupnosť kultúrnej ponuky pre široké spektrum cieľových skupín.				
Opatrenie G/1.1.1.1		Modernizovať kultúrnu infraštruktúru				
Aktivita	Obdobie realizácie	Predpokladaný rozpočet v tis. €	Zdroje financovania	Dopad na rozpočet/priorita	ZS	Oprávnení žiadatelia
Rekonštrukcia kultúrneho zariadenia (kino Lipa, 1. etapa)	2026-2032	Lipa 1.etapa - 2 000-tis. €	vlastné + verejné	vysoký	Verejný sektor	mesto Nitra
Rekonštrukcia kultúrneho zariadenia (kino Lipa 2. etapa)	2028-2029	Lipa 2.etapa - 2 000-tis.	vlastné + verejné	vysoký	Verejný sektor	mesto Nitra
Rekonštrukcia kultúrnych zariadení Amfiteáter, Dolnozoborská ul.) 1. etapa	2030-2032	Amfiteáter 1.etapa -	vlastné + verejné	vysoký	Verejný sektor	mesto Nitra
Odhlučnenie a riešenie akustiky v KC Zobor	2027-2028	20-tis. €	vlastné zdroje	Stredný/vysoká	Verejný sektor	mesto Nitra
Modernizácia mobiliáru, doplnenie zvukovej a svetelnej techniky v KZ	2026-2032	80-tis. €	vlastné zdroje	Stredný/stredná	Verejný sektor	mesto Nitra
Opatrenie G/1.1.1.2		Rozšíriť kultúrnu ponuku o nové hodnotné podujatia a skvalitniť existujúce kultúrne aktivity.				
Podpora kultúrnych aktérov cez grantovú schému	2026-2032	1120-tis. € (100-tis.+ 20-tis. rast ročne)	vlastné zdroje	Vysoký/vysoká	Verejný sektor	mesto Nitra
Implementácia rezervačného systému pre kultúrne zariadenia mesta	2026-2032	8,4-tis € (1,2- tis. € ročne/licencia)	vlastné zdroje	Nízky/vysoká	Verejný sektor	mesto Nitra
Zriadenie samostatnej mestskej organizácie pre kultúru	2028-2029	1500-tis. €	vlastné zdroje	Nízky/stredná	Verejný sektor	Mesto Nitra
Opatrenie G/1.1.1.3		Podporovať komunitný život v mestských častiach				
Zapojenie lokálnych komunit do tvorby kultúrnej ponuky mesta	2028 - 2032	50 tis. € (10-tis./ročne)	vlastné + verejné	Nízky/stredná	Verejný, neverejný	Mesto Nitra, neverejný sekt.
Podpora nových komunitných aktivít formou poskytovania mobiliáru a priestorov v mestských KZ	2029-2032	20 tis. € (5-tis./ročne)	vlastné zdroje	Nízky/stredná	verejný, neverejný sektor	Mesto Nitra
Opatrenie G/1.1.1.4		Podporovať aktivity zamerané na scitlivovanie a edukáciu obyvateľstva v oblasti kultúrno-spoločenskej zodpovednosti				
Zapájanie sa do aktivít a inovatívnych projektov zameraných na rozvoj publika a výchovu budúcich recipientov kultúrnych podujatí	2028-2032	20 tis. € (5-tis./ročne)	vlastné + verejné zdroje	Nízky/stredná	Verejný, neverejný sektor	Mesto Nitra
Podpora realizácie projektov neformálneho vzdelávania na školách v oblasti ekológie, kultúrneho dedičstva, interkultúrneho dialógu a tolerance k inakosti	2028-2032	20 tis. € (5-tis./ročne)	vlastné + verejné zdroje	Nízky/stredná	verejný, neverejný sektor	Mesto Nitra

Program	Nitra atraktívna					
Prioritná oblasť	G. Kultúra, KP a CR					
Strategický zámer	Komplexná obnova a sprístupnenie kultúrneho dedičstva vo verejnom aj digitálnom priestore, ktorá je výsledkom odbornej starostlivosti, ekologických postupov a využitia nových a udržateľných technológií.					
Podprogram	Trvácne kultúrne dedičstvo					
Špecifický cieľ G/3.1.1	Systematicky zvyšovať hodnotu kultúrneho dedičstva efektívnou, udržateľnou a ekologickou obnovou.					
Opatrenie G/3.1.1.1	Schváliť Stratégiu starostlivosti o kultúrne dedičstvo, o jeho udržateľnú hodnotu a atraktívnu prezentáciu					
Aktivita	Obdobie realizácie	Predpokladaný rozpočet v tis. €	Zdroje financovania	Dopad na rozpočet/ prioritá	ZS	Oprávnení žiadatelia
Mapovanie technického stavu objektov, v spolupráci s odborníkmi vypracovanie návrhu na postup a riešenia obnovy a trvalej starostlivosti o ochranu pamiat. fondu	2026-2027	10 tis. €	Vlastné + verejné zdroje	Nízky/ stredná	verejný, neverejný sektor	Mesto Nitra
Na základe pasportizácie a mapovania stavu objektov formulovať a následne schváliť strategický dokument	2028	10 tis. €	Vlastné + verejné zdroje	Nízky/ stredná	verejný, neverejný sektor	Mesto Nitra
Opatrenie G/3.1.1.2	Zlepšiť technický stav kultúrnych pamiatok a pamätihodností, hľadať ich nové využitie.					
Odvlhčenie a rekonštrukcia Synagógy v zmysle PD a pokračovanie rekonštrukcie Mestskej tržnice	2026-2030	400 tis. € (odvlhčenie Synagógy)	Vlastné + verejné zdroje	Vysoký /vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra
Vybudovanie centrálného depozitára mesta a vybudovanie lapidária,	2028-2032	2 500 tis. €	Vlastné + verejné zdroje	Vysoký/ vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra
Vytváranie nových partnerstiev s dotknutými subjektami,	2028-2032	N/A	Vlastné zdroje	Nízky/ stredná	Verejný sektor	Mesto Nitra
Poskytovanie dotácií a finančných stimulov pre majiteľov pamiatkových objektov na území mesta.	2026-2032	560-tis. € (50-tis. prvý rok, následne každý rok 10 tis.)	Vlastné zdroje	Stredný/ vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra
Špecifický cieľ G/3.1.2	Zvýšiť atraktivitu kultúrneho dedičstva inovatívnou prezentáciou a inkluzívnou popularizáciou					
Opatrenie G/3.1.2.1	Podporovať a zavádzať inovatívne formy popularizácie a digitálnej prezentácie kultúrneho dedičstva.					
Systematická digitalizácia kultúrneho dedičstva mesta, vytvorenie a prevádzkovanie internetového pamäťového portálu "Pamäť Nitry",	2027-2032	60 tis. € (30 tis. vytvorenie 5 tis. prevádzka/ ročne)	Vlastné + verejné zdroje	Stredný/ vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra
Zabezpečenie bezbariérovosti nehnuteľných a huteľných objektov v oblasti kultúrneho dedičstva (haptické modely pre nevidiacich, vodiace pásy, audio-sprievodcovia atď.)	2028-2032	50 tis. € /10 tis. € /ročne	Vlastné + verejné zdroje	Nízky/ stredná	Verejný neverný sektor	Mesto Nitra tretí sektor
Zriadenie interaktívnej expozície dejín mesta	2030-2032	750 tis. €	Vlastné+ verejné	Vysoký /vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra
Dobudovanie archeoparku na Martinskom vrchu	2028-2032	12 000 tis. €	Vlastné+ verejné	Vysoký/ vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra, SAV, NSK,
Atraktívna prezentácia histórie mesta vo verejnom priestore (základy kostola sv. Jakuba, Turecká brána)	2028-2032	150 tis. €	Vlastné+ verejné zdroje	Stredný/ stredná	Verejný, neverejný sektor	Mesto Nitra verejný, neverejný
Obnova umenia vo verejnom priestore, kt. nesie pamäť mesta	2026-2032	350 tis. (50 tis. €/ročne)	Vlastné+ verejné zdroje	Stredný/ vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra
Organizácia verejne prístupných podujatí zameraných na zážitkovú interaktívnu prezentáciu dejinných udalostí mesta, tzv. "Living history",	2026-2032	350 tis. (50 tis. €/ročne)	Vlastné + verejné zdroje	Stredný/ vysoká	Verejný, neverejný sektor	Mesto Nitra

Program		Nitra atraktívna				
Prioritná oblasť	G. Kultúra, KP a CR					
Strategický zámer	Vytvoriť atraktívne, kvalitné a ekologicky zodpovedné prostredie pre návštevníkov aj obyvateľov mesta prostredníctvom systematickej podpory autentických zážitkov, využitia miestnej identity, inovátnych riešení, dostupnej infraštruktúry, zvyšovania kvality služieb a intenzívnej spolupráce medzi lokálnymi aktérmi.					
Podprogram	Atraktívna ponuka v cestovnom ruchu					
Špecifický cieľ G/4.1.1	Zvýšiť efektívne a udržateľné využitie potenciálu a zdrojov destinácie pre rozvoj CR					
Opatrenie G/4.1.1.1.	Podporiť dobudovanie kvalitnej modernej infraštruktúry CR					
Aktivita	Obdobie realizácie	Predpokladaný rozpočet v tis. €	Zdroje financovania	Dopad na rozpočet/ prioritá	ZS	Oprávnení žiadatelia
Vypracovanie arch. návrhu infraštruktúry v turistických miestach	2026-2027	20 tis. €	Interné, externé zdroje	Nízky/ vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra
Dobudovanie infraštruktúry a oddychových zón v turistických miestach, bodoch záujmu, na tematických trasách (Cyrilo-metodská cesta), rekreačných trasách a cyklotrasách	2028-2035	100 tis. €/rok	Interné, externé zdroje	Vysoký/ vysoká	Verejný, neverejný sektor	Mesto Nitra neverejný sektor
Zakomponovanie cielených smart riešení do turistickej infraštruktúry a zatriktívňovanie a sprístupňovanie kultúrneho dedičstva	2028-2035	500 tis. €/rok	Interné, externé zdroje	Vysoký/ vysoká	Verejný,, neverejný sektor	Mesto Nitra neverejný sektor
Podpora rozvoja zelenej infraštruktúry - budovanie,, zelených zastávok a pitníkov“ na miestach mestských cyklociest a rekreačných trasách	2026-2032	50 tis. €	Interné, externé zdroje	Stredný/ vysoká	Verejný, neverejný sektor	Neverejný sektor Mesto Nitra
Vybudovanie Eco samoobslužných infobodov na Martinskom vrchu s mestskou včelnicou	2028-2035	220 tis. €	Interné, externé zdroje	Stredný/ stredná	Verejný, neverejný sektor	Podnikateľský sektor, Mesto Nitra MVO
Opatrenie G/4.1.1.2.	Realizovať dobudovanie udržateľných atraktivít v CR v nadväznosti na existujúci potenciál					
Revitalizácia areálu Zoborského kláštora ako bodu záujmu na Cyrilo-metodskej ceste	2026-2030	500 tis. €	Interné, externé zdroje	Vysoký/ vysoká	Verejný, neverejný, súkromný sektor	Neverejný sektor podnikateľské subjekty mesto Nitra
Podpora dobudovania nových atraktivít v nadväznosti na existujúci potenciál (napr. digitálna expozícia o histórii mesta, vinárska expozícia)	2026-2032	600 tis. €	Interné, externé zdroje	Stredný/ vysoká	Verejný, neverejný sektor	Neverejný sektor mesto Nitra, podnikateľský sektor
Spracovanie štúdie využitia rieky a jej nábrežia	2028-2030	10 tis. €	Interné zdroje	Nízky/ stredná	Verejný sektor	Mesto Nitra
Dobudovanie detskej interaktívnej zóny TICadlovo s využitím moderných technológií	2026-2028	10 tis. €/rok	Interné zdroje	Nízky/ vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra
"Umenie a história vo verejnom priestore" – (Vypracovanie ideového návrhu využitia tichých kútov/zákutí mesta s atraktívnymi prvkami, nápismi, historickými stopami)	2026-2027	5 tis. €/rok	Interné zdroje	Nízky/ stredná	Verejný sektor	Mesto Nitra
Oživenie a realizácia projektu 7 pahorkov (navštíviť a vidieť 7 pahorkov s písmenami z hlalohiky Nitrava)	2028-2030	50 tis. €/rok	Interné, externé zdroje	Stredný/ stredná	Verejný neverejný	Neverejný sektor mesto Nitra
Opatrenie G/4.1.1.3.	Rozšíriť dostupnosť a prepojenie atraktivít v cestovnom ruchu					

Vybudovanie míľnikov Cyrilo-metodskej cesty	2026-2027	12 tis. €	Interné zdroje	Nízky/vysoká	neverejný verejný sektor	neverejný sektor Mesto Nitra
Budovanie integrovaného navigačného systému mesta a aktualizácia a dobudovanie info-systému lokalít	2026-2030	35 tis. €/rok	Interné zdroje	Nízky/stredná	Verejný sektor	Mesto Nitra
Zavedenie efektívnych riešení udržiateľnej a zdieľanej dopravy (zdieľané bicykle, turistický vláčik)	2028-2030	100 tis. €/rok	Interné, externé zdroje	Stredný/stredná	Verejný, neverejný sektor	Mesto Nitra podnikateľské subjekty
Vybudovanie campingovej zóny a budovanie stellplatzov (návrh využitia zadefinovaného územia pre smart ecocamp)	2030-2035	100 tis. €	Externé zdroje	Stredný/stredná	Neverejný, verejný sektor súkromný sektor	Neverejný sektor mesto Nitra podnikateľské subjekty
Podpora dobudovania bezbariérových vstupov do atrakcií v meste a v destinácii	2028-2035	Podľa potreby	Interné, externé zdroje	Stredný/stredná	Neverejný, verejný sektor	Neverejný sektor mesto Nitra podnikateľské subjekty
Analýza zavedenia efektívnych riešení udržiateľnej a zdieľanej dopravy a možností zliav a výhod pre návštevníkov	2028-2035	Podľa potreby / využitie cez exist. aplikáciu Quappka	Interné, externé zdroje	Stredný/stredná	Neverejný, verejný sektor	Neverejný sektor mesto Nitra
Špecifický cieľ G/4.1.2	Rozšíriť ponuku destinácie pre návštevníkov tvorbou nových inovatívnych produktov CR					
Opatrenie G/4.1.2.1.	Podporiť tvorbu autentických atraktívnych komplexných produktov CR s prepojením na región					
Vypracovanie celoročnej ponuky pre segment rodiny s deťmi so zakomponovaním existujúcich zážitkových a tematických programov, Cyrilo-metodskej cesty do ponuky destinácie	2028-2030	30 tis. €/rok	Interné, externé zdroje	Nízky/vysoká	Neverejný verejný sektor	neverejný sektor mesto
Vybudovanie jedinečnej mestskej medovej cesty s prepojením na región a regionálnych producentov	2026-2028	10 tis. €	Interné, externé zdroje	Nízky/vysoká	Verejný neverejný sektor	Mesto Nitra neverejný sektor
Cesty mestom s Corgoňom	2026-27	15 tis. €	Interné	Nízky/vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra
Systematická spolupráca s univerzitami na tvorbe a testovaní nových produktov CR	od 2028	1 tis. €/rok	Interné	Nízky/vysoká	Neverejný verejný sektor	Neverejný sektor mesto Nitra univerzity
Opatrenie G/4.1.2.2	Rozšíriť sieťovanie aktérov pri tvorbe ponuky CR					
Podpora vytvorenia systémového mechanizmu, ktorý prepojí podnikateľov, mesto, NOCR a kľúčových aktérov (motivačná súťaž)	2028-2030	5 tis. €/rok	Externé interné	Nízky/vysoká	Neverejný, verejný, súkromný sektor	Neverejný sektor mesto Nitra podnikateľské subjekty
Oživenie bodov záujmu a podpora aktérov a poskytovateľov služieb zapojených do ponuky Cyrilo-metodskej cesty	2026-2028	10 tis. €/rok	Interné, externé zdroje	Nízky/vysoká	Neverejný verejný sektor	Neverejný sektor mesto Nitra
Organizácia spoločných aktivít pod značkou "Udržiateľná Nitra"	od 2026	5 tis. €/rok	Interné	Nízky/stredná	Verejný, neverejný, súkromný sektor	Mesto Nitra neverejný sektor podnikateľské subjekty
Opatrenie G/4.1.2.3.	Implementovať inovácie do ponuky CR					
Spustenie aktualizovanej geohry Cesty Corgoňa a rozšírenie responzívneho webu Mesto v meste	2027-2030	25 tis. €	Interné zdroje	Nízky/stredná	Verejný neverejný sektor	Mesto Nitra neverejný sektor

Vyhlasenie grantového systému na podporu inovácií v ponuke a službách CR	od 2028	15 tis. €/rok	Interné zdroje	Nízky/vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra
Vypracovanie projektu Špajza chutí Ponitria s NOCR	2026-2030	5 tis. €	Interné, externé zdroje	Nízky/stredná	Neverejný verejný sektor	Neverejný sektor Mesto Nitra
Inovácia služieb TIC Nitra – plán profesijného rozvoja sprievodcov, virtuálny sprievodca ai., virtuálny panel v podlúbí	2028-2030	35 tis. €	Interné zdroje	Nízky/vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra
Špecifický cieľ G/4.1.3 Zvýšiť pozitívny dopad udržateľného CR na mesto a jeho obyvateľov zameraním na kvalitu poskytovaných služieb						
Opatrenie G/4.1.3.1 Zaviesť systematickú podporu skvalitňovania služieb CR						
Aktivita	Obdobie realizácie	Predpokladaný rozpočet v tis. €	Zdroje financovania	Dopad na rozpočet/ prioritá	ZS	Oprávnení žiadatelia
Zavedenie uceleného systému politiky friendly v službách CR	2028	5 tis.€	Interné, externé zdroje	Nízky/vysoká	Verejný neverejný sektor	Mesto Nitra neverejný sektor
Vypracovanie systému certifikácie služieb a produktov v cestovnom ruchu/ známka udržateľnosti, prepojenie s certifikáciou na úrovni destinácie a kraja	2028	10 tis. €	Interné, externé zdroje	Nízky/vysoká	Neverejný verejný sektor	Neverejný sektor Mesto Nitra
Sieťovanie aktérov a podnikov v CR formou workshopov, vzdelávania na pravidelnej báze, realizácia workshopov a systematická spolupráca s univerzitami	od 2026	7 tis. €/rok	Interné, externé zdroje	Nízky/vysoká	Neverejný verejný sektor	Neverejný sektor Mesto Nitra univerzity
Opatrenie G/4.1.3.2 Realizovať aktívnu komunikáciu o prínose CR pre mesto a domácich obyvateľov						
Vypracovanie manuálu budovania pozitívnych vzťahov domácich obyvateľov k rozvoju destinácie („priateľské súžitie“) – „Nitra na 1. mieste“	2028-2029	5 tis. €	Interné	Nízky/stredná	Verejný sektor	Mesto Nitra
Realizácia systematického regionálneho vzdelávania pre žiakov MŠ a ZŠ zážitkovou formou	od 2026	3 tis. €/rok	Interné	Nízky/vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra
Realizácia cieľovej kampane k občanom na budovanie pozitívneho postoja k Nitre, podpora zavedenia Nitra Benefit card	2028-2029	15 tis. €	Interné externé zdroje	Nízky/vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra univerzity
Opatrenie G/4.1.3.3 Realizovať cieľenú propagáciu Nitry ako atraktívnej turistickej destinácie						
Vypracovanie jednotnej komunikačnej stratégie mesta voči domácim obyvateľom a turistom	2027-2028	5 tis. €	Interné	Nízky/vysoká	Verejný, neverejný sektor	Mesto Nitra neverejný sektor
Využívanie nových kanálov komunikácie, napr. zapojením študentov do tvorby marketingového obsahu s cieľom budovania pozitívneho imidžu destinácie	od 2028	5 tis. €/rok	Interné, externé zdroje	Nízky/stredná	Verejný, neverejný sektor	Mesto Nitra, neverejný sektor univerzity

4. SPOLU SME MESTO

Program		Nitra dobre spravovaná				
Prioritná oblasť	H. Správa mesta					
Strategický zámer	Integrovať princípy udržateľnosti a spoločenskej zodpovednosti do všetkých oblastí mestského riadenia a verejných politík.					
Podprogram	Nitra zodpovedná					
Špecifický cieľ H/1.1.2	Zlepšiť uplatnenie princípov udržateľného a zodpovedného rozvoja mesta					
Opatrenie H/1.1.2.1	Zvýšiť povedomie o udržateľnom rozvoji a realizovať spoločensky zodpovedné konanie.					
Aktivita	Obdobie realizácie	Predpokladaný rozpočet v tis. €	Zdroje financovania	Dopad na rozpočet/priorita	ZS	Oprávnení žiadatelia
Realizácia udržateľných environmentálnych, sociálnych, ekonomických a komunitných aktivít a osvetu a tvorba partnerstiev	2026-2032	80 tisíc €	Externé/ interné	Nízky/ vysoká	Verejný, Neverejný, Súkromný sektor	Mesto Nitra
Podpora iniciatív lokálneho podnikania a cirkulárnej ekonomiky (CityLab)	2028-2032	Podľa potreby	Externé/ interné	Nízky/ vysoká	Verejný, Neverejný, Súkromný sektor	Mesto Nitra, univerzity

Program		Nitra dobre spravovaná				
Prioritná oblasť	H. Správa mesta					
Strategický zámer	Zaviesť systém participatívneho riadenia založeného na dôvere, komunikácii a prístupe k informáciám.					
Podprogram	Partnerstvá a komunity					
Špecifický cieľ H/1.2.1	Zvýšiť transparentnosť rozhodovania a participáciu obyvateľov na správe mesta.					
Opatrenie H/1.2.1.1	Zaviesť systémový prístup na zvýšenie informovanosti a úrovne zapojenia občanov do rozhodovania mesta					
Aktivita	Obdobie realizácie	Predpokladaný rozpočet v tis. €	Zdroje financovania	Dopad na rozpočet/priorita	ZS	Oprávnení žiadatelia
Stratégia mesta pre participáciu	2028-2029	10 tisíc €	Externé/ interné	Nízky/ stredná	Verejný, Neverejný, Súkromný	Mesto Nitra
Vytvorenie katalógu procesov úradu vhodných pre zapájanie obyvateľov	2027-2028	N/A	Interné	Nízky/ stredná	Verejný sektor	Mesto Nitra
Vytvorenie platformy pre participatívne plánovanie a rozhodovanie a zapojenie občanov prostredníctvom online/offline nástrojov	2026-2027	10 tis. €/ ročne	Interné	Nízky/ stredná	Verejný, Neverejný, Súkromný sektor	Mesto Nitra
Podpora inovatívnych pilotných aktivít na zvýšenie informovanosti, podporu aktívneho občianstva a komunitných aktivít a úrovne zapojenia obyvateľov	2029-2032	Podľa potreby	Externé/ interné	N/A/ stredná	Verejný, Neverejný, Súkromný sektor	Mesto Nitra
Opatrenie H/1.2.1.2	Zaviesť systémový prístup pre zdieľanie informácií, komunikáciu, PR a marketing činnosti a služieb mesta a jeho organizácií s dôrazom na zrozumiteľnosť výstupov					
Prijatie komunikačnej a marketingovej stratégie mesta a jeho organizácií	2026-2027	10 tis. €	Externé/ interné	Nízky/ vysoká	Verejný, Neverejný, Súkromný	Mesto Nitra
Rozvoj komunikačných nástrojov mesta a ich pravidelné vyhodnocovanie	2026-2032	Podľa potreby	Externé/ interné	N/A/ vysoká	Verejný, Neverejný, Súkromný sektor	Mesto Nitra
Opatrenie H/1.2.1.3	Realizovať pravidelné merania spokojnosti občanov a sledovať trendy					
Prijatie IRA pre získavanie spätnej väzby a pravidelná realizácia prieskumov spokojnosti	2028-2029	10 tis. €	Interné	Nízky/ vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra

Špecifický cieľ H/1.2.2	Podporovať a budovať partnerstvá s pridanou hodnotou, sieťovanie aktérov a ich inovačný potenciál.					
Opatrenie H/1.2.2.1	Rozvíjať spoluprácu s partnermi pri zdieľaní príkladov dobrej praxe, inovácií pre rozvoj služieb a kvality života					
Aktivita	Obdobie realizácie	Predpokladaný rozpočet v tis. €	Zdroje financovania	Dopad na rozpočet/ prioritá	ZS	Oprávnení žiadatelia
Bench learningová a benchmarkingová platforma pre zdieľanie dobrej praxe (benchmarking s mestami v indikátoroch kvality života)	2028-2032	10 tis. €	Interné	Nízky/ vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra
Stratégia pre rozvoj partnerstiev a mapa partnerstiev	2028-2029	10 tis. €	Externé/ interné	Nízky/ vysoká	Verejný, Neverejný, Súkromný	Mesto Nitra
Kooperácie so strategic. partnermi, vznik klastrov, inovačného centra	2029-2032	Podľa potreby	Externé/ interné	N/A/ vysoká	Verejný, Neverejný, Súkromný	Mesto Nitra univerzity
Špecifický cieľ H/1.2.3	Rozšíriť a prehĺbiť spoluprácu s aktérmi integrácie cudzincov, vytvárať inkluzívne komunitné priestory a programy presahujúce etnické bariéry.					
Opatrenie H/1.2.3.1	Podporovať integráciu cudzincov prostredníctvom partnerstiev					
Organizovanie multikultúrnych podujatí a osvetových kampaní	2026-2032	35 tis. €	Externé/ interné	Nízky/ vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra, Univerzity, NKN, iné oprávnené org.
Spolupráca s organizáciami venujúcimi sa integrácii cudzincov – platforma COMIN	2026-2032	250 tis. € /ročne	Interné/ externé	Stredný/ vysoká	Verejný, Neverejný, Súkromný sektor	Mesto Nitra, Univerzity, NKN, iné oprávnené org.
Tvorba zrozumiteľných informačných materiálov a viacjazyčná komunikácia mesta	2027-2032	Podľa potreby	Externé/ interné	N/A/ vysoká	Verejný, Neverejný, Súkromný sektor	Mesto Nitra, NKN
Zapojenie cudzincov do participatívnych procesov a poradných platforiem	2028-2032	N/A	Externé/ interné	N/A/ stredná	Verejný sektor	Mesto Nitra, NKN

Program:	Nitra dobre spravovaná					
Prioritná oblasť	H: Správa mesta					
Strategický zámer	Posilniť strategické riadenie, modernizovať vnútorné procesy a služby mestského úradu a rozvíjať odborné kapacity zamestnancov tak, aby samospráva fungovala ako efektívna, kvalitná a otvorená organizácia pripravená čeliť výzvam digitálnej a dátovo riadenej budúcnosti.					
Podprogram	Kvalitná a efektívna verejná správa					
Špecifický cieľ H/1.3.1	Zvýšiť význam a kvalitu strategického riadenia a plánovania úradu.					
Opatrenie H/1.3.1.1	Implementovať moderné nástroje a metódy strategického riadenia a plánovania					
Aktivita	Obdobie realizácie	Predpokladaný rozpočet v tis. €	Zdroje financovania	Dopad na rozpočet/ prioritá	ZS	Oprávnení žiadatelia
Zavedenie moderných nástrojov a metód strategického riadenia, plánovania a vzdelávania	2026–2032	20 tis. €	vlastné zdroje	Nízky/ vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra
Vytvorenie strategickej mapy a databázy stratégií	2027–2030	10 tis. €	vlastné zdroje	Nízky/ vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra
Opatrenie H/1.3.1.2	Rozšíriť rozhodovanie o place-based a evidence-based prístup					
Implementácia dátovej politiky	2026–2029	40 tis. €	Vlastné zdroje	Nízky / vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra
Zber, spracovanie, vyhodnocovanie a využívanie dát	2026–2032	300 tis. €	Verejné, vlastné zdroje	Vysoký / vysoká	V Verejný sektor	Mesto Nitra
Skolenia dátová analýza, plánovanie a hodnotenie	2026–2032	80 tis. €	Verejné, vlastné	Nízky / Stredná	Verejný sektor	Mesto Nitra
Moderné techniky vizualizácie	2027–2032	150 tis. €	Verejné, vlastné	Stredný / Stredná	Verejný sektor	Mesto Nitra

Špecifický cieľ H/1.3.2	Budovať, rozvíjať a chrániť informačnú a dátovú infraštruktúru mesta.					
Opatrenie H/1.3.2.1	Budovať dátovú infraštruktúru pre inteligentné plánovanie, rozhodovanie a rozvoj open dat.					
Aktivita	Obdobie realizácie	Predpokladaný rozpočet v tis. €	Zdroje financovania	Dopad na rozpočet/ prioritá	ZS	Oprávnení žiadatelia
Informačná infraštruktúra	2026–2032	300 tis. €	Verejné, vlastné	Vysoký / Vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra
Otvorená dátová platforma	2026–2032	150 tis. €	Verejné, vlastné	Stredný / Stredná	Verejný sektor	Mesto Nitra
BI nástroje	2026–2032	200 tis. €	Verejné, vlastné	Stredný / Stredná	Verejný sektor	Mesto Nitra
Digitálne dvojča - koncepcia	2028–2032	250 tis. €	Verejné, vlastné	Nízky / Stredná	Verejný sektor	Mesto Nitra
Dátový sklad	2026–2032	450 tis. €	Verejné, vlastné	Vysoký / Vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra
Opatrenie H/1.3.2.2	Zabezpečiť technickú infraštruktúru a interoperabilitu digitálnych systémov mesta.					
Register digitálnych systémov	2026–2032	7 tis. €	Vlastné zdroje	Nízky / Vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra
Technická infraštruktúra	2026–2032	300 tis. €	Verejné, vlastné	Vysoký / Vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra
Technická stratégia interoperability (MIMs, otvorené API)	2026–2028	25 tis. €	Vlastné zdroje	Nízky / Vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra
Stratégia správy výpočtových a úložných kapacít	2026–2029	40 tis. €	Vlastné zdroje	Nízky / Stredná	Verejný sektor	Mesto Nitra
Opatrenie H/1.3.2.3	Zvyšovať kybernetickú bezpečnosť a ochranu dát.					
Opatrenia vyplývajúce z komplexného technického preverenia v oblasti KB	2026–2027	150 tis. €	Vlastné zdroje	Stredný / Vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra
Kontinuálny bezpečnostný dohľad KB, hodnotenie rizík a zraniteľností	2026–2028	100 tis. €	Vlastné zdroje	Vysoký / Vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra
Školenia zamestnancov kyberbezpečnosť	2026–2032	40 tis. €	Vlastné zdroje	Nízky / Vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra
Špecifický cieľ H/1.4.1	Budovať efektívny, kvalitný a klientsky orientovaný úrad s digitálnymi službami.					
Opatrenie H/1.4.1.1	Rozšíriť a podporiť aplikáciu moderných systémových prístupov k riadeniu kvality a trvalého zlepšovania.					
Rozvoj moderných nástrojov na riadenia kvality	2026–2032	30 tis. €	Verejné/ vlastné	Nízky/ vysoký	Verejný sektor	Mesto Nitra
Rozvoj procesného prístupu	2026–2032	20 tis. €/ ročne 10 tis.€	Verejné/ vlastné	Nízky/ stredný	Verejný sektor	Mesto Nitra
Automatizácia rutinných procesov, elektronizácia	2026–2032	125 tis. €	Verejné / vlastné	Stredný / Vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra
Opatrenie H/1.4.1.2	Rozvíjať digitálne služby a zaviesť referenčnú architektúru pre digitálnu transformáciu mesta.					
Rozvoj digitálnych služieb občanom	2026–2032	200 tis. €	Verejné / vlastné	Stredný / Vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra
Automatizácia rutinných činností a interných agend	2026–2032	100 tis. €	Vlastné zdroje	Vysoký / Vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra
Elektronické riadenie dokumentov	2026–2029	150 tis. €	Vlastné zdroje	Vysoký / Vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra
Referenčná architektúra mesta	2026–2032	50 tis. €	Verejné / vlastné	Nízky / Vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra
Princípy interoperability a technická koordinácia	2026–2028	50 tis. €	Verejné / vlastné	Nízky / Vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra
Pravidlá správy dig. systémov mesta	2026–2028	12 tis. €	Vlastné zdroje	Nízky / Vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra
Špecifický cieľ H/1.4.3	Rozvíjať a efektívne riadiť ľudské zdroje.					
Opatrenie H/1.4.3.1	Efektívne riadiť ľudské zdroje a zvyšovať kompetencie zamestnancov s dôrazom na digitálne zručnosti a zavádzanie inovácií.					
Stratégia rozvoja ľudských zdrojov	2026-2027	10 tisíc €	Externé/ interné	Nízky/ vysoká	Verejný sektor	Mesto Nitra

NITRA 2042 – REALIZAČNÁ ČASŤ

Realizačná časť je zameraná na popis postupov zabezpečenie realizácie strategického dokumentu NITRA 2042, systém monitorovania a hodnotenia jeho plnenia s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja mesta formou akčných plánov.

Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie dokumentu NITRA 2042

Mestský úrad v Nitre zabezpečuje trvalo udržateľný hospodársky, sociálny a územný rozvoj prostredníctvom Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja (PHRSR) a Akčných plánov. V spolupráci s poslancami Mestského zastupiteľstva v Nitre (MZ) a odbornými komisiami pripravuje stratégie a iniciuje aktivity strategického rozvoja mesta. Koordinuje spoluprácu s externými partnermi, analyzuje potreby financovania projektov, sleduje legislatívne zmeny a monitoruje realizáciu rozvojových projektov.

Koordinácia implementácie PHRSR je zabezpečená prostredníctvom komisií MZ. Mestské zastupiteľstvo monitoruje a hodnotí dosahovanie cieľov PHRSR a schvaľuje potrebné zmeny. Do realizácie PHRSR vstupujú aj podnikateľské subjekty, občianske združenia a iné socio-ekonomické organizácie, ktoré koordinujú svoje aktivity s mestom.

Implementácia akčných plánov

PHRSR sa realizuje prostredníctvom Akčných plánov, ktoré sú napojené na rozpočet samosprávy a reflektujú jej kompetencie. Riadenie a implementácia akčných plánov je nasledovná:

- MZ monitoruje implementáciu akčných plánov, posudzuje a schvaľuje ich zmeny.
- Realizáciu projektov zabezpečujú zamestnanci úradu a štatutári samosprávy.
- Kontrolu vykonávajú komisie MZ.

Realizácia dokumentu NITRA 2042 vyžaduje pravidelnú systematickú prácu skupín odborníkov a pracovníkov samosprávy. Koordinátorom pre implementáciu stratégie Nitra 2042 bol stanovený príslušný pracovník odboru projektového a strategického riadenia

Systém monitorovania a hodnotenia plnenia dokumentu NITRA 2042

NITRA 2042 je živým dokumentom, preto je nutné jeho pravidelné vyhodnocovanie, sledovanie jeho plnenia a podľa aktuálneho vývoja mesta a jeho potrieb ho aktualizovať, resp. dopĺňať.

Monitorovanie a hodnotenie sú kľúčové pre efektívnu implementáciu PHRSR.

Tento proces zahŕňa:

- Jasné definovanie cieľov a merateľných ukazovateľov.
- Sledovanie efektivity implementačných mechanizmov.
- Pravidelné monitorovanie projektov na úrovni MsÚ.
- Hodnotenie dopadov realizovaných projektov.

Hodnotenie sa vykonáva interne aj externe, so zameraním na priebežné a záverečné hodnotenie implementácie PHRSR. Výsledky hodnotenia sú podkladom pre rozhodnutia MZ a zlepšovanie rozvojových stratégií mesta Nitra.

Sústava ukazovateľov vychádza aj z námetov pre zoznam ukazovateľov pre monitorovanie implementácie PHRSR po roku 2020, ktorý tvorí Prílohu č. 3 Metodika tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného smart (inteligentného, rozumného) rozvoja, ktorú vydalo Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky.

Táto časť bola detailnejšie spravovaná v aktualizovanej verzii dokumentu po pripomienkovom konaní pracovnej verzie NITRA 2042 a obsahuje:

- definovanie ukazovateľov k prioritám, strategickým a špecifickým cieľom,
- stanovenie východiskových a cieľových hodnôt ukazovateľov, zdrojov údajov a metodiky zberu údajov,
- časový rámec sledovania plnenia ukazovateľov,
- prepojenie súboru ukazovateľov s ostatnými strategickými dokumentmi na úrovni mesta Nitra.

Plánovaný časový harmonogram realizácie jednotlivých aktivít implementácie PHRSR mesta Nitra bude každoročne definovaný vo forme premietnutia jeho obsahu do praxe prostredníctvom **Programového rozpočtu mesta** a jeho prípadných priebežných zmien.

Časové predpoklady realizácií aktivít vo väzbe na dotačné zdroje z EŠIF, prípadne iných dotácií a grantov, kde nie sú jasné presné harmonogramy výziev, nemusia korešpondovať s časovým plánom využitia rozpočtovaných finančných prostriedkov z dôvodu, že viaceré aktivity si vyžadujú prípravné a iné činnosti, ktoré nie sú viazané na čerpanie finančných zdrojov. V tomto ohľade je PHRSR otvoreným dokumentom, pripraveným reagovať na neočakávané situácie vedúce k prípadným zmenám scenára rozvoja mesta.

Riziká implementácia dokumentu NITRA 2042 a ich prevencia

V priebehu implementácie sa môžu vyskytnúť problémy, ktoré môžu ovplyvniť dosiahnutie priorit a definovaných cieľov a efektívnosť implementácie. Medzi tieto riziká môžu patriť okolnosti vis major ako napr. nepredvídateľná podobná pandémia ako Covid-19 v roku 2020, alebo vojna na Ukrajine v roku 2022. Niektoré riziká však predvídateľné sú a je potrebné ich identifikovať a nastaviť postupy na zníženie pravdepodobnosti ich výskytu, prípadne na minimalizáciu ich dopadov. Riziká je potrebné pravidelne identifikovať v spolupráci s partnermi a nastaviť a aktualizovať plán ich riadenia. Pre riadenie rizík je vhodné v prípade závažnosti a početnosti rizík vytvoriť plán riadenia rizík vrátane opatrení na ich elimináciu príp. zníženie ich dopadov

Kľúčovými rizikami súvisiacimi s tvorbou a implementáciou sú:

a/ tvorba nového dokumentu a príprava aktivít vrátane jednotlivých projektov a aktualizácia dokumentu

- nedostatočné povedomie odbornej a laickej verejnosti o cieľoch kohéznej politiky, o princípoch integrovaného prístupu, deficity strategického prístupu - preferovanie momentálnych potrieb oproti dlhodobému dopadu
- nezáujem relevantných aktérov o participáciu na príprave dokumentu,
- nízka účasť verejnosti,
- právne a legislatívne prekážky - zmena legislatívy, náročný proces schvaľovania súvisiacich dokumentov,
- časový nesúlad a harmonogram realizácie, nedostatočný čas na kvalitné participačné procesy prípravy dokumentu, limitovanie metód interakcií s aktérmi, schvaľovanie a participácia verejnosti,
- nedostatočná podpora resp. dostupnosť odborných kapacít,
- nedosiahnutie dohody o prioritách mesta Nitra,

b/ implementácia cieľov strategického dokumentu

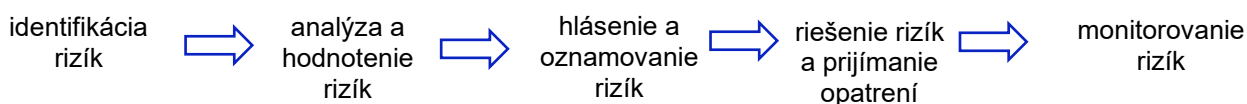
- výpadok daňových príjmov samosprávy,
- nedostatočná pripravenosť investičných akcií (projektová a predprojektová príprava),
- nezabezpečenie časového a vecného súladu realizácie jednotlivých projektov,
- komplikovaný proces verejného obstarávania a chybovosť dokumentácie VO,
- nezávládnutá vecná, časová a priestorová previazanosť odvetvových stratégií a koncepcií

- nedostatočná finančná kapacita na spolufinancovanie projektov,
- zlyhanie v získavaní externých finančných zdrojov (iné finančné nástroje EÚ a iné zdroje)
- neefektívna koordinácia relevantných aktérov a partnerov,
- nedostatočná kvalita manažmentu projektov – profesionálni projektoví manažéri,
- nedostatočná flexibilita a možnosť rozhodovania o finančnej podpore “tematických, podporných” projektov v rámci disponibilnej alokácie,
- nedostatočná spolupráca so SEP,
- nedostatočná komunikácia s verejnosťou,

K ďalším rizikám patria:

- nedostatočná podpora miestneho, mestského a regionálneho rozvoja z národnej úrovne,
- nezáujem žiadateľov/partnerov o financovanie z EÚ,
- nedostatočná komplementarita vo využívaní rôznych finančných nástrojov a možnosti viacdrojového financovania,
- nedostatočné monitorovanie a hodnotenie výstupov/výsledkov a dopadu realizovaných investičných akcií.

Metodika k riadeniu rizík

Zvolený trojstupňový systém analýzy a hodnotenia rizík

Hodnoty sú priradené nasledovne:

Pravdepodobnosť		Následok	
Úroveň	Hodnota	Úroveň	Hodnota
Nízka	1	Nízka	1
Stredná	2	Stredná	2
Vysoká	3	Vysoká	3

Rizikový subjekt (nositeľ rizika) a **Riziková činnosť** (skutočnosť).

Hodnotenie rizika je stanovené cez stupeň významnosti rizika a zároveň sa stanovila miera jeho prijateľnosti (akceptovateľnosti), príloha č.1.

Stupeň významnosti rizika je súčinom bodového ohodnotenia pravdepodobnosti dopadu a následku rizika. **následok x pravdepodobnosť = stupeň významnosti rizika**

Matica rizík 3x3

Pravdepodobnosť ↓			
Vysoká Ohodnotenie 3	3	6	9
Stredná Ohodnotenie 2	2	4	6
Nízka Ohodnotenie 1	1	2	3
Následok ➡	Nízky Ohodnotenie 1	Stredný Ohodnotenie 2	Vysoký Ohodnotenie 3

Rozhodovanie o riešení rizík a prijímanie opatrení na ich riešenie

Zanedbateľná úroveň rizika - úroveň rizika v stupni **od 1 do 3**, táto úroveň rizika si nevyžaduje okamžité opatrenia na jeho zníženie. Tolerovateľná úroveň predstavuje spoločensky prijateľnú úroveň rizika, pri ktorom pravdepodobnosť výskytu nežiadúceho efektu je taká malá, že následky pôsobenia sú mierne a prínos z riešenia rizika je na takej úrovni, že osoby, skupiny alebo celá spoločnosť je ochotná toto riziko podstúpiť;

Neprijateľná úroveň rizika úroveň rizika v stupni **od 7 do 9**, vyžaduje nevyhnutné prijatie opatrení na jeho zníženie.

Postupy riešenia rizika

- **tolerovať riziko** - riziko je pre úrad na prijateľnej úrovni, môže byť udržiavané na tejto úrovni
- **zmierniť/ ošetriť riziko** - riziko je pre úrad neprimerane vysoké, ale je možné toto riziko zmierniť, napríklad zavedením ďalších kontrol v súlade s hľadiskami hospodárnosti, efektívnosti a účelnosti vynaložených zdrojov,
- **vyhnúť sa riziku** - riziko je pre úrad neprimerane vysoké, nie je možné toto riziko odstrániť, zmierniť alebo mu predísť zavedením ďalších kontrol z dôvodu nehospodárneho, neefektívneho a neúčelného vynaloženia zdrojov; upustilo sa od vykonania operácií alebo činností spôsobujúcich riziko, pokiaľ sú prioritné pre zabezpečenie schválených zámerov a cieľov úradu; zamestnanci úradu navrhnu alternatívne stratégie
- **znížiť riziko** - znížením pravdepodobnosti vzniku rizika, znížením priamych dôsledkov rizika na úrad
- **odstrániť riziko** - odstrániť dôvod vzniku rizika
- **preniesť riziko** - preniesť riziko na iný subjekt, napríklad poistením, zabezpečením operácií, a pod.

Pre sledovanie a koordinovanie činnosti riešenia rizík bude spracovaný **Pán realizácie opatrení** a pre zjednodušenie procesu monitorovania je možné použiť **Tabuľku pre zostávajúce riziko**. Vyhodnotenie vplyvu identifikovaných rizík a stanovenie opatrení reagujúcich na zníženie ich vplyvu na dosahovanie plánovaných indikátorov bude realizované každoročne pri spracovaní Informatívnej správy o plnení PHRSR.

NITRA 2042 – ZÁVER

NITRA 2042: PHRSR 2026-2032 je strategický strednodobý dokument, ktorý určuje víziu rozvoja mesta Nitra , prioritné rozvojové oblasti a strategické ciele ich naplnenia. Tento dokument je základným východiskom pre spracovanie ďalších materiálov rozvoja jednotlivých oblastí života mesta Nitra.

NITRA 2042 je otvoreným dokumentom, ktorý bude vyhodnocovaný a aktualizovaný na zasadnutiach mestského zastupiteľstva podľa potreby.

Predmetný PHRSR bol schválený na zasadnutí Mestského zastupiteľstva v Nitre

Dňa:

Uznesenie MZ č.

ZOZNAM SKRATIEK

Skratka	Význam
CR	Cestovný ruch
CSR	(Corporate Social Responsibility) Spoločenská zodpovednosť
CVČ	Centrum voľného času
DESI	Index digitálnej ekonomiky a spoločnosti
EÚ	Európska únia
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy
EFRR	Európsky fond regionálneho rozvoja
IIB	Integrovaný investičný balík
IROP	Integrovaný regionálny operačný program
IRA	Interný riadiaci akt
IRD	Interný riadiaci dokument
IÚI	Integrovaná územná investícia
IÚS	Integrovaná územná stratégia
KP	Kreatívny priemysel
KR	Kooperačná rada
MIRRI	Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie
MRK	Marginalizovaná rómska komunita
MVO	Mimovládne organizácie
NFP	Nenávratný finančný príspevok
NSK	Nitriansky samosprávny kraj
OECD	Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj
OJ	Organizačná jednotka
OP	Operačný program
OÚŽP	Okresný úrad životného prostredia
PD	Partnerská dohoda
PHRSR	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
POO	Plán obnovy a odolnosti SR
PR	Pamiatková rezervácia
PSK	Program Slovensko
PZ	Pamiatková zóna
RIÚS	Regionálna integrovaná územná stratégia
RO	Riadiaci orgán
RP	Rada partnerstva
SO	Sprostredkovateľský orgán
SPR	Strategicko-plánovací región
SR	Slovenská republika
ŠK	Školské zaradenia
TPS	Tematická pracovná skupina
WHO	Svetová zdravotnícka organizácia
ÚPD	Územnoplánovacia dokumentácia
ÚPP	Územnoplánovací podklad
ÚPN	Územný plán
VK	Výberové konanie
ŽoNFP	Žiadosť o poskytnutie nenávratného finančného príspevku
ZS	Zainteresované strany

POUŽITÁ LITERATÚRA

Použité zdroje pri príprave Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Nitra na roky 2026 – 2032 s výhľadom do roku 2042 – NITRA 2042

1. NITRIANSKY SAMOSPRÁVNÝ KRAJ. 2019. *Regionálna integrovaná územná stratégia Nitrianskeho kraja*. [online]. [cit. 2022-06-28] Dostupné na internete:
2. MINISTERSTVO INVESTÍCIÍ, REGIONÁLNEHO ROZVOJA A INFORMATIZÁCIE SLOVENSKEJ REPUBLIKY. 2022. Metodika tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného smart (inteligentného, rozumného) rozvoja. [online]. [cit. 2022-08-20] Dostupné na internete: <https://www.mirri.gov.sk/sekcie/regionalny-rozvoj-2/metodicke-a-koncepcne-materialy/index.html>.
3. MINISTERSTVO INVESTÍCIÍ, REGIONÁLNEHO ROZVOJA A INFORMATIZÁCIE SLOVENSKEJ REPUBLIKY. 2022. Metodika tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného smart (inteligentného, rozumného) rozvoja. Príloha 4 – Jednotný metodický rámec pre prípravu integrovaných územných stratégií a integrovaných územných investícií v Slovenskej republike v programovom období 2021 – 2027. [online]. [cit. 2022-08-20] Dostupné na internete: <https://www.mirri.gov.sk/sekcie/regionalny-rozvoj-2/metodicke-a-koncepcne-materialy/index.html>.
4. MINISTERSTVO INVESTÍCIÍ, REGIONÁLNEHO ROZVOJA A INFORMATIZÁCIE SLOVENSKEJ REPUBLIKY. 2022. *Program Slovensko 2021 – 2027*. [online]. [cit. 2022-06-28] Dostupné na internete: <https://www.eurofondy.gov.sk/programove-obdobie-2021-27/dokumenty/index.html>.
5. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady Európskej únie 2021/1060 z 24. júna 2021, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde, Fonde na spravodlivú transformáciu a Európskom námornom, rybolovnom a akvakultúrnom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl, migráciu a integráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku.
6. Zákon č. 121/2022 Z. z. o príspevkoch z fondov Európskej únie a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
7. Zákon č. 368/2021 Z. z. o mechanizme na podporu obnovy a odolnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
8. Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja.
9. Trendy a dynamika v tvorbe miestnej politiky vzdelávania dospelých pre mesto Nitra - [Prípadová štúdia mesta Nitra, výstup projektu Plus Change, 2024](#). Dominika Temiaková, UKF (UMB), Marta Jendeková, AINova, Miriam Glovňová, MsÚ Nitra
10. Strategické planovani a řízení pro města, obce a regiony Milan Půček, David Koppitz, 2015
11. Ukazovatele kvality života Dostupné na internete: <http://mumap.nkusr.sk/>
12. Správa PDCS z participatívneho procesu tvorby podkladov na zadanie nového územného plánu mesta Nitry (Bohdan Smieška, Anna Zemanová, PDCS, 12/2021)
13. Správa z vyhodnotenie pocitovej mapy „Nitra 2040: Budúcnosť je teraz. Tvoríme strategický plán mesta Nitra“, J. Janíkova, OKaP, 2024
14. Správa z vyhodnotenie dotazníka „Nitra 2040: Budúcnosť je teraz. Tvoríme strategický plán mesta Nitra“, J. Janíkova, OKaP, 2025
15. VZN Mesta Nitry č. 1/2022 o sociálnych bytoch. Dostupné na internete: [Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Nitry č. 1/2022 o sociálnych bytoch](#)
16. VZN Mesta Nitry č. 3/2022 o nájomných bytoch. Dostupné na internete: [Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Nitry č. 3/2022 o nájomných bytoch](#)

17. MINISTERSTVO HOSPODÁRSTVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY Správa o produktivite a konkurencieschopnosti 2022, Inštitút hospodárskych analýz 2023 Dostupné na internete: <https://www.finance.gov.sk/institucie/institut-hospodarskych-analyz/>
18. Prieskum Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD) o dôvere ľudí vo vládu a verejné inštitúcie 2023 Dostupné na internete: <https://data.oecd.org/gov/trust-in-government.htm>
19. MINISTERSTVO INVESTÍCIÍ, REGIONÁLNEHO ROZVOJA A INFORMATIZÁCIE SLOVENSKEJ REPUBLIKY Stratégia a akčný plán na zlepšenie postavenia SVK v rebríčku DESI do 2025, Dostupné na internete: <https://mirri.gov.sk/sekcie/informatizacia/digitalna-transformacia/strategia-a-akcny-plan-na-zlepsenie-postavenia-slovenska-v-indexe-desi-do-roku-2025/>
20. EURÓPSKA KOMISIA, Digital Economy and Society Index. Dostupné na internete: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/desi>
21. Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky. Odborná metodika implementácie systémov manažérstva v organizáciách verejnej správy. Dostupné na internete: <https://www.normoff.gov.sk/stranka/574/odborna-metodika-implementacia-systemov-manazerstva-v-organizaciach-verejnej-spravy/>
22. Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky Národný program kvality Slovenskej republiky 2022-2026. Dostupné na internete: <https://www.normoff.gov.sk/files/docs/narodny-program-kvality-sr-2022-2026-61e5703066173.pdf>
23. Správa OECD Economic Surveys: Slovak republic 2022. Dostupné na internete: https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2022/01/oecd-economic-surveys-slovak-republic-2022_8f2e94cb/78ef10f8-en.pdf
24. Správa OECD Survey on Drivers of Trust in Public Institution – 2024 Results. 2024. Dostupné na internete: https://www.oecd.org/en/publications/oecd-survey-on-drivers-of-trust-in-public-institutions-2024-results_9a20554b-en.html
25. Správa OECD Economic Surveys: Slovak republic 2024. Dostupné na internete: https://www.oecd.org/en/publications/oecd-economic-surveys-slovak-republic-2024_397ca086-en.html#:~:text=Growth%20is%20set%20to%20pick,will%20support%20exports%20and%20investment
26. MINISTERSTVO INVESTÍCIÍ, REGIONÁLNEHO ROZVOJA A INFORMATIZÁCIE SLOVENSKEJ REPUBLIKY. Dostupné na internete: Národná koncepcia informatizácie verejnej správy SR, 2021 <https://mirri.gov.sk/sekcie/informatizacia/dokumenty/strategicke-dokumenty-2/narodna-koncepcia-informatizacie-verejnej-spravy-nikvs/>
27. Komparatívna Analýza krajov Slovenskej republiky - predpoklady vo vzťahu k cieľom politiky súdržnosti Európskej únie 2021-2027. M.Plešivčák, Univerzita Komenského v Bratislave, Prírodovedecká fakulta 2022. Dostupné na internete: <https://www.eurofondy.gov.sk/wp-content/uploads/2022/04/Komparat%C3%ADvna-anal%C3%BDza-krajov-SR-%E2%80%93-predpoklady-vo-vz%C5%A5ahu-k-cie%C4%BEom-politiky-s%C3%BAdr%C5%BEnosti-E%C3%9A-2021-2027.pdf>
28. Komparatívna analýza Nitrianskeho kraja a jeho okresov - predpoklady vo vzťahu k cieľom politiky súdržnosti Európskej únie 2021-2027. M.Plešivčák, Univerzita Komenského v Bratislave, Prírodovedecká fakulta 2019. Dostupné na internete: <https://www.eurofondy.gov.sk/wp-content/uploads/2022/04/Komparat%C3%ADvna-anal%C3%BDza-Nitrianskeho-kraja-a-jeho-okresov-%E2%80%93-predpoklady-vo-vz%C5%A5ahu-k-cie%C4%BEom-politiky-s%C3%BAdr%C5%BEnosti-E%C3%9A-2021-2027.pdf>
29. Modely verejnej správy mesta Trnava po roku 1918, D. Mikuš, Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave, Fakulta sociálnych vied, 2024 Dostupné na internete: https://fsvucm.sk/wp-content/uploads/2024/06/Mikus_Modely-verejnej-spravy-mesta-Trnava-po-roku-1918.pdf

30. Malé a stredné podnikanie v číslach v roku 2023, Slovak Business Agency, Bratislava 2024 Dostupné na internete: https://monitoringmsp.sk/wp-content/uploads/2024/05/MSP_v_cislach_2023.pdf
31. AF-Cityplan, 2019. Plán udržateľnej mobility – mesto Nitra. Analýza. 176 strán. Link: <https://nitra.sk/plan-udrzatelnej-mobility/>
32. Cudlín, O., Pechanec, V., Prokopová, M., Cudlín, P., 2021: Assessing the Vulnerability to Land Degradation of (not only) Rural Landscapes Using the ESAI Index. Journal of Landscape Ecology, 14, 3. <https://sciencedirect.com/article/10.2478/jlecol-2021-0020>
33. Hančín, A., Jankovič, M., 2019: Stratégia adaptačných opatrení na zmenu klímy pre mesto Nitra. Slovholding, a.s., 144 strán. Link: <https://nitra.sk/strategia-adaptacnych-opatreni-na-zmenu-klimy-pre-mesto-nitra/>
34. IEP, 2023: Vedúci, horia obce! Identifikácia stupňov ohrozenia zmenou klímy na úrovni samospráv Slovenskej republiky. MŽP SR., 31 strán. Link: <https://minzp.sk/iep/publikacie/ekonomicke-analyzy/veduci-horia-obce.html>
35. JIZKES, 2025: Aplikace metody ESAI pro zájmové území. Link: <https://jizkes.upol.cz/vysledky.html>
36. Klinda, J. a kol., 2016: Environmentálna regionalizácia Slovenskej republiky 2016. MŽP SR, SAŽP. 134 strán. ISBN: 978-80-89503-48-3.
37. Kočícký, D. a kol., 2020: Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Nitra. Esprit s.r.o., UKF v Nitre. 343 strán.
38. Mederly, P., Halada, L., Dobrucká, A., 2003: Územný plán obce Nitra - návrh riešenia. Stav a vývoj kvality životného prostredia. Regioplán, mscr., 52 strán.
39. Mederly, P., Černecký, J. (eds.) et al., 2019. Katalóg ekosystémových služieb Slovenska - Banská Bystrica : Štátna ochrana prírody SR, 2019. ISBN 978-80-8184-067-8.
40. Mederly, P., 2022: Dopady zmien poľnohospodárskej krajiny na funkcie a ekosystémové služby. Projekt DEMETRA - Interpretácia, zovšeobecnenie výsledkov a návrhy. Mscr, pp. 112-143.
41. Pucherová, Z. a kol., 2006: Krajina Nitry a jej okolia – úvodná etapa výskumu. FPV UKF v Nitra, 181 strán. ISBN 80-8094-066-5.
42. SAŽP 2024: Zdravé mestá a životné prostredie v regiónoch Slovenska. Link: <https://storymaps.arcgis.com/stories/901c9ec843504b4283f737211718e4b1>
43. Mesto Nitra – Všeobecne záväzné nariadenia. Link: <https://nitra.sk/vzn/>
44. GÚDŠ – Informácie o geológii a prírodných zdrojoch – mapový portál. Link: <https://apl.geology.sk/mapportal/>
45. SHMÚ – Informácie o ovzduší, klíme, povrchových a podzemných vodách. Link: <https://www.shmu.sk/sk/?page=1>
46. ŠOP SR – Informácie o chránených územiach prírody. Link: <https://www.sopsr.sk/web/>
47. SAŽP – Informácie o stave životného prostredia, Enviroportál. Link: <https://www.enviroportal.sk/>
48. ŠÚ SR – Informácie o využití územia. Link: <https://datacube.statistics.sk/>
49. VÚPOP – Informácie o kvalite pôdy. Link: <http://www.podnemapy.sk/default.aspx>
50. Zákony pre ľudí: Informácie o aktuálnej legislatíve. Link: <https://www.zakonypreludi.sk/>
51. Správa o činnosti Mestskej polície v Nitre za rok 2024, M. Duchoň, 2025 <https://www.mspnitra.sk/data/page/mspnitra.sk/13484/sprava-o-cinnosti-mestskej-policie-v-nitre-za-rok-2024-mestske-zastupitelstvo.pdf>

PRÍLOHY

PRÍLOHA 1 – Analytická časť strategického dokumentu

PRÍLOHA 2 – Prehľad navrhovaných aktivít (Akčný plán)

**PRÍLOHA 3 – Integrovaná územná stratégia funkčnej mestskej oblasti
Nitry na obdobie 2022 – 2027 s výhľadom do roku 2030**